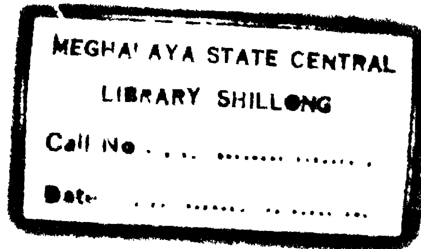
KA TESTAMENT KABA THYMMAI

KA JONG

U JISU KHRIST

UBA U TRAI BAD U NONGPYNIM

JONG NGI

KA BIBLE SOCIETY JONG KA RI INDIA
20 MAHATMA GANDHI ROAD,
BANGALORE

THE NEW TESTAMENT

(with References)

KHASI

1979
10,000 Copies—0263

The Bible Society of India
20 Mahatma Gandhi Road
Bangalore

KI KYRTENG BAD KA JINGBUH RYNTIH JONG KI KITAB

KA TESTAMENT KABA THYMMAI

KA GOSPEL

U MATHAIOS

Ka jingkha pateng la pateng ia
U Jisu Khrist
(Lk 3 : 23–38*)*

1 Ka kitab ka jingkha ia U Jisu Khrist,
uba u khun U Dabid, uba u khun
U Abraham.
2 U Abraham u la pynkha ia U
Isaak: bad U Isaak u la pynkha ia U
Jakob: bad U Jakob u la pynkha ia U
Juda bad ia ki para jong u; 3bad U Juda
u la pynkha ia U Phares bad ia U Sera
na Ka Thamar; bad U Phares u la pynkha
ia U Esrom, bad U Esrom u la pynkha
ia U Aram: 4bad U Aram u la pynkha
ia U Aminadab: bad U Aminadab u la
pynkha ia U Naason: bad U Naason u
la pynkha ia U Salmon: 5bad U Salmon
u la pynkha ia U Boas na Ka Rahab,
bad U Boas u la pynkha ia U Obed na
Ka Ruth; bad U Obed u la pynkha ia
U Jesse; 6bad U Jesse u la pynkha ia
U Dabid Syiem:
Bad U Dabid u la pynkha ia U Solomon
na kaba *la ju long ka tnga* U Uriah: 7bad U
Solomon u la pynkha ia U Roboam,
bad U Roboam u la pynkha ia U Abia:
bad U Abia u la pynkha ia U Asa; 8bad
U Asa u la pynkha ia U Josaphat; bad
U Josaphat u la pynkha ia U Joram:
bad U Joram u la pynkha ia u Osias,
9bad U Osias u la pynkha ia U Joatham,
bad U Joatham u la pynkha ia U Ahas;
bad U Ahas u la pynkha ia U Esekaias:
10bad U Esekaias u la pynkha ia U
Manasseh; bad U Manasseh u la pynkha
ia U Amon; bad U Amon u la pynkha ia
U Josaiah: 11bad U Josaiah u la pynkha
ia U Jekhoniah bad ia ki para jong u,
hamar ka por ba la ring mraw ia ki sha
Babilon.
12 Hadien kata ka jingring mraw sha
Babilon te, U Jekhoniah u la pynkha ia
U Salathiel: bad U Salathiel u la pynkha
ia U Sorobabel: 13bad U Sorobabel u
la pynkha ia U Abiud: bad U Abiud u
la pynkha ia U Eliakim; bad U Eliakim
u la pynkha ia U Asor: 14bad U Asor
u la pynkha ia U Sadok: bad U Sadok
u la pynkha ia U Akhim: bad U Akhim
u la pynkha ia U Eliud: 15bad U Eliud
la pynkha ia U Eleasar: bad U Eleasar
u la pynkha ia U Mathan: bad U Mathan
u la pynkha ia U Jakob: 16bad U Jakob
u la pynkha ia U Joseph, uba u tnga Ka
Mari, na kaba la kha ia U Jisu, ia uba
khot U Khrist.
17 Kumta ki pateng bynriew baroh
naduh U Abraham haduh U Dabid ki la
long khadsaw pateng: naduh U Dabid
ruh haduh ka jingring mraw sha Babilon
khadsaw pateng: bad naduh ka jingring
mraw sha Babilon haduh U Khrist khad-
saw pateng.

Ka jingkha ia U Jisu Khrist
(Lk 2 : 1–7*)*

18 Ka jingkha ia U Jisu Khrist te ka
la long kumne: Haba ka kmie jong u Ka
Mari ka la iatehktien bad U Joseph,
mynba kim pat iashem, la paw ba ka la
punkhun kein na U Mynsiem Bakhuid.
19Hynrei U Joseph u tnga jong ka,
ba u da long uba hok, ba um mon ruh
ban pynbna ia ka ha ki briew, u la mut
ban pyllait noh jar jar ia ka. 20Hynrei
haba u dang puson ia kine kiei kiei ruh,
ha khmih, u angel U Trai u la paw ha
u ha ka jingphohsniew, u da ong, Ko
Joseph, u khun U Dabid, wat sheptieng
ban shim ha me ia Ka Mari ka tnga
jong me: naba ita iba la pun ha ka ‑i
long na U Mynsiem Bakhuid: 21kan
kha ruh ia u khun; men khot ruh ia
ka kyrteng jong u U Jisu: naba un

1 : 11 2 Sm. 24 : 14-15; 2 Khr. 36 : 10; Jer. 27 : 20. 1 : 18 Lk. 1 : 27. 1 : 21 Lk. 1 : 31.

pynim ia la ki briew na ki pop jong ki.
[22]La leh ia kane baroh te, ba kumta
yn pyndep ia kata ba la ong U Trai da u
nongiathuhlypa, u da ong, [23]Ha khmih
kata ka theisotti kan punkhun, kan
kha ruh ia u khun, bad kin iakhot ia
ka kyrteng jong u U Emmanuel, kaba
long, haba la batai, U Blei lem bad
ngi. [24]Te haba U Joseph u la khie na ka-
ba thiah, u la leh kumba la hukum u
angel U Trai ia u, bad u la shim ha u ia
ka tnga jong u: [25]hynrei um pat shym
la ithuh ia ka, tadynda ka la kha ia u
khun nyngkong jong ka: u la khot ruh
ia ka kyrteng jong u U Jisu.

Ki riewstad na ka Ri Mihngi

2 Haba la kha ia U Jisu ha Bethlehem
Judia, mynba U Herod u long syiem,
ha khmih, la wan ki riewstad na mihngi
sha Jerusalem, [2]ki da ong, Hangno uba
la dang kha shen U Syiem ki Jiw? naba
ngi la iohi ia u khlur jong u ha ka ri
mihngi, bad ngi la iawan ban mane ia u.
[3]Hynrei haba U Herod syiem u la ioh-
sngew *ia kata,* u la khihwin, bad ka
Jerusalem baroh lem bad u. [4]Te haba u
la ialum lang ia ki rangbah lyngdoh
baroh bad ia ki nongthoh u paidbah,
u la kylli ia ki hangno ba yn kha ia U
Khrist. [5]Te ki la iathuh ha u, Ha Beth-
lehem Judia: naba kumne la thoh da u
nongiathuhlypa, [6]Pha ruh ka Bethlehem,
ka ri Judia, pham long iba rit tam ha-
pdeng ki syiem Judia: naba na pha un
mih U Nongsynshar, uban sharai ia
ki briew jong nga ki Israel.
7 Ynda kumta U Herod haba u la
khot jar jar ia kita ki riewstad, u la kylli
biang biang ruh na ki ia ka aiom ba u la
mih paw uta u khlur. [8]Bad haba u la
phah noh ia ki sha Bethlehem, u la ong,
To khie leit noh iawad biang biang ruh
ia uta u khunlung: bad ynda phi la shem,
wan iathuh pat ha nga, ba nga ruh ngan
ioh wan mane ia u. [9]Te haba ki la ioh-
sngew ia u syiem, ki la leit noh: ha khmih
ruh, uta u khlur, ia uba ki la iohi ha
mihngi, u la leit sha shuwa jong ki,
tadynda u la poi bad u la neh haneng
ka jaka ha kaba u don uta u khunlung.
[10]Te haba ki la iohi ia uta u khlur, ki
la iakmen da ka jingkmen bakhraw eh.
[11]Haba ki la iawan ruh ha ka ïing, ki
la iohi ia uta u khunlung lem bad Ka
Mari ka kmie jong u: haba ki la iadem
ki la iamane ruh ia u: bad haba ki la ialaw
ia ki jingsong jong ki, ki la iatyrwa ai ki
jingai ha u, ia ka ksiar, bad ia ka jing-
iwbih, bad ia ka mirr de. [12]Te haba la
maham lypa ia ki na U Blei ha ka jing-
phohsniew ba kin ym leit phai pat sha
U Herod, ki la ialeit noh sha la ka ri
na kawei pat ka lynti.

Ka jingkynriah noh sha ka Ri Ijipt

13 Haba ki la ialeit noh, ha khmih, u
angel U Trai u la paw ha U Joseph ha
ka jingphohsniew, u da ong, To ieng to
shim noh ruh ia u khunlung bad ia ka
kmie jong u, to phet noh sha ri Ijipt, bad
men shong hangta tadynda ngan ong ha
me: naba U Herod un sa wad ia uta u
khunlung ia kaban pyniap noh ia u.
[14]Te haba u la ieng, u la shim noh ia
uta u khunlung bad ia ka kmie jong u
mynmiet, bad u la leit noh sha Ijipt:
[15]bad u la shong hangta haduh ka
jingiap U Herod: ba kumta yn pyndep
ia kata ba la ong U Trai da u nong-
iathuhlypa, u da ong, Na Ijipt nga la
khot ia u khun jong nga.

Ka jingpyniap ia ki khunlung

16 Ynda kumta U Herod, haba u la
iohi ba la shukor ia u da kita ki riewstad,
u la bitar eh lep, bad u la phah pyniap
noh ia ki khun shynrang baroh kiba ha
Bethlehem, bad ha ki phang jong ka
baroh, naduh kiba ar snem bad kiba
kham poh, kumba dei kata ka aiom ia
kaba u la kylli biang biang ruh na kita

1:23 Isa. 7:14. 1:25 Lk. 2:21. 2:6 Mika. 5:2. 2:15 Hos. 11:1.

ki riewstad. [17]Te kumta la pyndep ia kata
ba la ong da U Jeremaiah u nongiathuh-
lypa, u da ong, [18]Ha Rama la iohsngew
ka jingsawa, ka jingiam bad ka jingiam-
briew kaba khraw, Ka Rakhel ka da
iam namar la ki khun: kam mon ruh ba
yn pyntngen ia ka, naba kim don shuh.

Ka jingwanphai na Ijipt

19 Hynrei haba la iap U Herod, ha
khmih, u angel U Trai u la paw ha U
Joseph ha ka jingphohsniew ha Ijipt,
[20]u da ong, To ieng, to shim noh ia
uta u khunlung bad ia ka kmie jong u,
to khie leit ruh sha ka ri Israel: namar ki
la iap kita kiba la iawad ia ka mynsiem
uta u khunlung. [21]Kumta haba u la ieng,
u la shim ia uta u khunlung bad ia ka
kmie jong u, bad u la wan noh sha ka ri
Israel. [22]Hynrei haba u la iohsngew ba U
Arkhelos u synshar ha Judia ha ka jaka
U Herod u kpa jong u, u la sngew shep-
tieng ban leit shata: te haba la maham
lypa ia u na U Blei ha ka jingphohsniew,
u la kynriah noh sha ki phang ka Galilaia.
[23]Haba u la poi ruh, u la shong duh
ha ka shnong ba la khot ka Nasaret: ba
kumta yn pyndep ia kata ba la ong da
ki nongiathuhlypa, Ba yn khot u nong
Nasaret ia u.

Ka jingialap U Ioannis Nongpynbaptis
(Mk 1 : 1–8; Lk 3 : 1–18; Io 1 : 19–28)

3 Ha kita ki sngi u la wan U Ioannis
U Nongpynbaptis, u da ialap ha ka ri
khlaw Judia, [2]u da ong, To kylla kaba
mut: naba ka hima ki bneng ka la jan.
[3]Naba une u long uta, ba la ong shaphang
jong u da U Isaiah u nongiathuhlypa,
u da ong, Ka ktien uba pyrta ha ka ri
khlaw, Phin pynkhreh ia ka lynti bah
U Trai, phin pynbeit ia ki lynti jong u.
[4]Te uta U Ioannis u la don ka jainkup
jong u na u shñiuh ut, bad ka panpoh
snieh ha ka syngkai jong u: ka jingbam
jong u ruh ka la long da ki puit bad ka
ngap khlaw. [5]Ynda kumta ki la leit
noh ha u ka Jerusalem, bad ka Judia
baroh, bad baroh ka ri kylleng ka
Jordan; [6]bad la pynbaptis ia ki da u ha
wah Jordan; ki da iaphla noh ia ki pop
jong ki.

7 Hynrei haba u la iohi ba bun na ki
Pharisi bad ki Saddusi ki iawan sha ka
jingbaptis jong u, u la ong ha ki, Ah phi
ki khun ki ksiew ki bsein, uei ba la
maham ia phi ban phet iap noh na kata
ka jingbitar kaban sa lap? [8]Naba kumta
to sei ia u soh uba dei biang ia ka jingkylla
kaba mut: [9]Bad wat mut ban ong ha
lade, Ngi don U Abraham *uba long*
u kpa *jong ngi*: naba nga ong ha phi,
ba U Blei u lah na kine ki maw ban
pynmih khun ia U Abraham. [10]Hynrei
mynta ruh la thew ia ka wait ha u thied
ki dieng: namar kata ia u dieng baroh
ubym seisoh babha yn khet noh, bad
yn bred sha ka ding.

11 Nga shisha nga pynbaptis ia phi
da ka um ia kaban kylla kaba mut:
hynrei uta uba wan nadien jong nga u
long uba kham khraw bor ia nga, uba
kam dei ia nga ban rah *wat* tang ia ki
juti jong u: uta kein un pynbaptis ia phi
da U Mynsiem Bakhuid bad da ka ding:
[12]uba ka jingpeh jong u ka ha ka kti
jong u, un pynkhuid bha ruh ia ka
kyntem jong u; bad un lum ia u kew
jong u ha la ka thiar; hynrei un thang
ia u stait da ka ding bymjulip.

Ka jingpynbaptis ia U Jisu
(Mk 1 : 9–11; Lk 3 : 21–22)

13 Ynda kumta U Jisu u la wan na
Galilaia sha wah Jordan ha U Ioannis,
ba yn ioh pynbaptis da u. [14]Hynrei U
Ioannis u la khang ia u, u da ong, Nga
donkam ba yn pynbaptis ia nga da me,
te me wan pynban ha nga? [15]U Jisu te
u la iathuh bad u la ong ha u, To shah

2 : 18 Jer. 31 : 15. 2 : 23 Mk. 1 : 24; Lk. 2 : 39; Io. 1 : 45. 3 : 2 Mt. 4 : 17; Mk. 1 : 15.
3 : 3 Isa. 40 : 3. 3 : 4 2 Sm. 1 : 8. 3 : 7 Mt. 12 : 34; 23 : 33. 3 : 9 Io. 8 : 33. 3 : 10 Mt. 7 : 19.

mynta: naba kumne kein ka long kaba
dei ia ngi ban pyndep ia ka hok baroh.
Ynda kumta u la shah ia u. [16]U Jisu te,
ynda la pynbaptis ia u, u la kiew noh
kumne kumne na ka um: ha khmih ruh,
la plie ia ki bneng ia u, bad u la iohi ia
U Mynsiem U Blei ba u da hiar kum
ka paro, ba u da wan shong ruh ha u.
[17]Ha khmih ruh ka ktien na ki bneng,
ka da ong, Une u long U Khun jong nga
uba ieit, ha uba nga sngewbha eh.

Ka jingpynshoi ia U Jisu
(Mk 1 : 12–13; *Lk* 4 : 1–13*)*

4 Ynda kumta la ialam noh ia U Jisu
da U Mynsiem sha ka ri khlaw, ba yn
pynshoi ia u da u Soitan. [2]Ynda u la
shah jingit sawphew sngi bad sawphew
miet, hadien kata u la thngan. [3]Te haba
uta u nongpynshoi u la wan ha u u la
ong, Lada me long U Khun U Blei,
to hukum ia kine ki maw ba kin long ki
kpu. [4]Hynrei u la iathuh bad u la ong,
La thoh: Bym tang da u kpu hi ba un
im u briew, hynrei da ki ktien baroh ba
mih noh na ka shyntur U Blei. [5]Ynda
kumta u Soitan u la ialam ia u sha ka
nongbah kaba khuid; bad u la buh ia u
halor jrong ka dong ka templ, [6]bad
u la ong ha u, Lada me long U Khun U
Blei, to pynnoh ia lade: naba la thoh:
Un ai hukum ia ki angel jong u shaphang
jong me: bad kin rah ia me ha ki kti *jong
ki*, ba *ioh* kumno kumno me jynthut ia la
ka kjat ha u maw. [7]U Jisu u la ong ha u,
La thoh pat: Men ym tynjuh ia U Trai
uba U Blei jong me. [8]U Soitan u la ialam
pat ia u sha u lum bajrong eh, bad u la
pyni ha u ia ki hima ka pyrthei baroh,
bad ia ka burom jong ki ruh; [9]bad u la
ong ha u, Kita kiei kiei baroh ngan sa
ai ha me, lada men dem ban mane ia
nga. [10]Ynda kumta U Jisu u la ong ha u,
Khie leit noh, me u Soitan: naba la thoh:
Men mane ia U Trai uba U Blei jong me,
tang ia u hi ruh men shakri. [11]Haba
kumta u Soitan u la iehnoh ia u: ha
khmih ruh, ki angel ki la iawan bad ki
la shakri ia u.

U Jisu U sdang ia ka jingialap ha Galilaia
(Mk 1 : 14–15; *Lk* 4 : 14–15*)*

12 Haba U Jisu u la iohsngew ba la
set byndi ia U Ioannis, u la leit noh sha
Galilaia. [13]Te haba u la iehnoh ia ka
Nasaret, u la wan shong sah ha Kaper-
nam, kaba harud ka duriaw, ha ki phang
ka Sabulon bad ka Naphtali: [14]ba yn
pyndep ia kata ba la ong da U Isaiah
u nongiathuhlypa, u da ong, [15]Ka ri
Sabulon, bad ka ri Naphtali, shaphang
ka duriaw, ha shiliang ka Jordan, ka
Galilaia ki Jentil, [16]ki briew kiba shong
ha kaba dum ki la iohi ia ka jingshai
bakhraw, bad ha kita kiba shong ha ka
ri bad ha ka syrngiew ka jingiap, la mih
ka jingshai. [17]Naduh kata U Jisu u la
sdang ban ialap, bad ban ong, To kylla
kaba mut: naba ka hima ki bneng ka
la jan.

**U Jisu U khot ia ki saw ngut
ki nongtong dohkha**
(Mk 1 : 16–20; *Lk* 5 : 1–11*)*

18 Haba U Jisu u iaid harud ka
duriaw Galilaia, u la iohi arngut shi
para, U Simon ia uba khot U Petros,
bad U Andriw u para jong u, ba ki
dang iabred ia ka jar ha kata ka
duriaw: naba ki ju long ki nongtong
dohkha. [19]U la ong te ha ki, To ale
nadien jong nga, te ngan pynlong ia
phi ki nongtong briew. [20]Kumta haba
ki la iehnoh dak ia ki jar, ki la iabud ia u.
[21]Te haba u la leit noh nangta u la iohi
arngut kiwei pat kiba shi para, U Jakob
u khun U Sebedi, bad U Ioannis u para
jong u, ha ka lieng bad U Sebedi u kpa

3 : 17 Jen. 22 : 2; Salm 2 : 7; Isa 42 : 1; Mt. 12 : 18; 17 : 5; Mk. 1 : 11; Lk. 9 : 35. 4 : 1 Heb. 2 : 18. 4 : 15. 4 : 4 Dt. 8 : 3. 4 : 6 Salm 91 : 11,12. 4 : 7 Dt. 6 : 16. 4 : 10 Dt. 6 : 13. 4 : 12 Mt. 14 : 3; Mk. 6 : 17; Lk. 3 : 19-20. 4 : 13 Io. 2 : 12. 4 : 15-16 Isa. 9 : 1-2. 4 : 17 Mt. 3 : 2.

jong ki. ba ki dang iashna ia ki jar jong
ki. bad u la khot ia ki. 22 Ki ruh de. haba
ki la iehnoh dak ia ka lieng bad ia u
kpa jong ki. ki la iabud ia u.

U Jisu U hikai, U ialap bad U pynkhiah

(Lk 6 : 17–19)

23 Bad U Jisu u la leit kylleng ka
Galilaia baroh. u da hikai ha ki synagog
jong ki. bad u da ialap ia ka gospel ka
hima. u da pynkhiah de ia ki jingpang
baroh bad ia ki jingkhrew baroh ruh ha
ki briew 24 Te ka nam jong u ka la phriang
ia ka Syria baroh . bad ki la iawallam ha u
baroh kiba la pang. ia kiba la ngat da ki
bun jaid ki jingpang bad ki jingkordit.
bad ia kiba shong ksuid. bad ia kiba pang
bhur. bad ia kiba pang iap shiliang de
te u la pynkhiah ia ki 25 Ki la iabud
ruh ia u ki paidbah byllien kiba na
Galilaia bad na Dekapolis bad na Jeru-
salem bad na Judia bad na sha shiliang
ka Jordan ruh de

Kaba sdang ka jingiathuhkhana halor U Lum

5 Te haba u iohi ia ki paidbah, u la
kiew sha u lum: haba u la shong ruh,
ki la iawan ha u ki synran jong u . 2 bad
haba u la ang ia la ka shyntur u la hikai
ruh ia ki. u da ong

Ka jingsuk kaba shisha

(Lk 6 20–23)

3 Suk kiba duk ha ka mynsiem naba
jong ki long ka hima ki bneng
4 Suk kiba sngewsih naba yn pyn-
tngen ia ki.
5 Suk kiba jemnud naba kin iaioh ia
ka khyndew.
6 Suk kiba thngan bad kiba sliang ia
ka hok : naba yn pyndap ia ki.
7 Suk kiba isynei : naba yn isynei ia ki.
8 Suk kiba khuid ha ka dohnud : naba
kin iohi ia U Blei.
9 Suk kiba pyniasuk : naba yn khot ia
ki ki khun U Blei.
10 Suk kiba ioh pynshitom na ka
bynta ka hok : naba jong ki long ka hima
ki bneng.
11 Suk ma phi haba kin iakrenbein.
bad pynshitom ia phi. bad ba kin ong ki
ktien bymman baroh ruh ia phi na ka
bynta jong nga. haba ki shu lamler.
12 To iakmen. to iashad kmen ruh : namar
kaba khraw ka bainong jong phi ha ki
bneng · naba kumta ki la iapynshitom
ia ki nongiathuhlypa kiba la mynshuwa
jong phi

Ka mluh bad ka jingshai

(Mk 9 50 Lk 14 : 34–35)

13 Phi phi long ka mluh ka pyrthei :
te lada kata ka mluh ka la kylla blad. da
ei yn pynbha pat ia ka? naduh kata ym
donkam shuh ia ka. hynrei tang ban bred
noh shabar bad ban iuh ia ka hapoh ki
kjat ki briew
14 Phi phi long ka jingshai ka pyrthei.
Ym lah ban buhrieh ia ka shnong ia kaba
la buh halor u lum. 15 Lymne kim ju
thang ia ka sharak. bad buh ia ka hapoh
ka shang. hynrei ha ka diengpynieng
sharak. te ka pynshai ia baroh kiba ha
ka iing 16 To pynshai kumta ia ka jing-
shai jong phi ha khmat ki briew. ba kin
iohi ia ki jingleh babha jong phi bad ioh
iaroh ruh ia U Kpa jong phi uba ha ki
bneng

Ka jinghikai shaphang ka hukum

17 Wat mut ba nga la wan ia kaban
pyndam noh ia ka hukum lane ia ki nong-
iathuhlypa : ngam shym la wan ia kaban
pyndam noh. hynrei ia kaban pynskhem.
18 Naba shisha nga ong ha phi. Ha
ban da leit noh ka bneng bad ka khyn-
dew. kat iwei i dak rit lane iwei iba khun

4 : 23 Mt 9 · 35; Mk. 1 39 5 : 4 Isa 61 2 5 : 5 Salm 37 · 11 5 : 6 Isa. 55 : 1-2. 5 : 8
Salm 24 : 3-4. 5 : 10 1 Pet. 3 : 14. 5 : 11 1 Pet. 4 14. 5 : 12 2 Khr. 36 . 16; Kam. 7 : 52.
5 : 13 Mk. 9 50; Lk 14 . 34-35. 5 : 14 Io 8 . 12. 9 . 5. 5 : 15 Mk 4 · 21; Lk. 8 ; 16; 11 · 33.
5 : 16 1 Pet. 2 . 12. 5 : 18 Lk. 16 . 17

khyndiat eh na ka hukum in ym leit noh.
tadynda yn pyndep baroh. [19]Namar kata.
uno uno ruh uban pynkhein ia iwei.
wat iba kham rit tam na kine ki hukum.
bad uban hikai kumta ia ki briew. yn
khot ia u uba kham rit tam ha ka hima
ki bneng: hynrei uno uno ruh uban leh
bad uban hikai ia ki. ia uta te yn khot
uba khraw ha ka hima ki bneng. [20]Naba
nga ong ha phi. ba lada ka hok jong
phi kam da long kaba kham palat shi-
kaddei ia ka jong ki nongthoh bad ki
Pharisi. phin ym ioh rung satia ha ka
hima ki bneng.

Ka jinghikai shaphang ka jingbitar
(Lk 12 : 57–59)

21 Phi la iohsngew ba la ong ha kiba
mynbarim. Men ym pyniap: uno uno
ruh uba pyniap te kan dei ia u ban hap
ha ka jingbishar: [22]hynrei nga ong ha phi.
ba uno uno ruh uba da sngew bitar ia u
paralok jong u khlem nia. kan dei ia u
ban hap ha ka jingbishar: uno uno ruh
de uban khot ia u paralok jong u. Raka.
kan dei ia u ban hap ha ka jingbishar bah:
uno uno ruh de uban khot *ia u.* Me uba
mutlop runar. kan dei ia u ban hap ha
ka dujok ding. [23]Namar kata lada me
ainguh ia la ka jingainguh ha ka duwan.
bad hangta me da kynmaw ba u paralok
jong me u don ei ei ruh ban mudui ia me.
[24]to iehnoh hangta ia ka jingai jong
me ha khmat ka duwan. to khie leit noh
ruh. ba men iasuk shuwa bad uta u
paralok jong me. ynda kumta te men sa
wan ainguh ia ka jingai jong me. [25]To
iasuk noh kloi kloi ruh bad uba ialeh bad
me. katba me dang leit ha ka lynti bad u:
ba ioh kumno kumno uta uba ialeh u ai
noh ia me ha u nongbishar. bad uta u
nongbishar ruh u ai noh ia me ha u
shakri. ba yn bred ia me ha ka byndi ruh.
[26]Shisha nga ong ha me. Men ym mih
noh nangta. tadynda me la siew ia ka
pisa kaba khadduh.

Ka jinghikai shaphang kaba klim

27 Phi la iohsngew ba la ong ha kiba
mynbarim. Men ym klim: [28]hynrei nga
ong ha phi. ba uno uno ruh uba da khmih
ia ka briew ia kaban kwah ia ka. u la lah
klim lypa ia ka kumta ha la ka dohnud.
[29]Lada ka khmat jong me ruh kaba
sha kamon ka pynjynthut ia me. to
khlaw noh ia ka. bad to bred noh na me:
naba ka myntoi ia me ba kan duh noh
kawei na ki dkhot jong me. bad ban ym
bred ruh ia ka met jong me shitylli sha
dujok. [30]Lada ka kti kamon jong me ruh
ka pynjynthut ia me. to ot noh ia ka.
bad to bred noh na me: naba ka myntoi
ia me ba kan duh kawei na ki dkhot
jong me. bad ban ym bred ruh ia ka met
jong me shitylli sha dujok.

Ka jinghikai shaphang ka jingiapyllait tnga
(Mt 19:9 ; Mk 10:11–12 ; Lk 16:18)

31 La ong ruh. Uno uno ruh uban
pyllait noh ia ka tnga jong u. un ai ha ka
ia ka kot iehnoh: [32]hynrei nga ong
ha phi. ba uno uno ruh uban pyllait
noh ia ka tnga jong u. lymda tang na
ka bynta kaba klim. u pynklim ia ka:
uno uno ruh uban shongkurim bad kaba
la iehnoh. u ruh u klim.

Ka jinghikai shaphang kaba smai

33 Phi la iohsngew pat ba la ong ha
kiba mynbarim. Men ym smai lamler.
hynrei men ai ha U Trai ia ki jingsmai
jong me. [34]Hynrei nga ong ha phi. Wat
smai satia: lymne ha ka bneng. naba
ka long ka khet U Blei: [35]lymne ha ka
khyndew. naba ka long ka jingiuh kjat
jong u: lymne ha ka Jerusalem. naba
ka long ka nongbah U Syiem Bakhraw.

5 : 21 Ek. 20 : 13; Dt. 5 : 17. **5 : 27** Ek. 20 . 14; Dt. 5 . 18. **5 : 29** Mt. 18 : 9. Mk 9 : 47.
5 : 30 Mt. 18 : 8; Mk. 9 : 43. **5 : 31** Dt. 24 : 1-4; Mt 19 : 7. Mk. 10 : 4. **5 : 32** Mt. 19 : 9;
Mk. 10 : 11-12; Lk. 16 : 18; 1 Kor. 7 : 10-11. **5 : 33** Leb. 19 : 12; Jk. 30 : 2; Dt. 23 : 21.
5 : 34 Jkb. 5 : 12; Isa. 66 : 1; Mt. 23 : 22. **5 : 35** Isa. 66 : 1. Salm 48 : 2.

36Lymne men ym smai ha ka khlieh
jong me. naba mem lah ban pynlieh
lymne pyniong ia iwei i shñiuh. 37Hynrei
ka ktien jong phi to ai ba kan long kaba.
Hooid. Hooid: kaba. Em. Em: naba
kaba tam na kita ka long na kaba sniew.

Ka jinghikai shaphang kaba ialeh markylliang
(Lk 6 : 29-30)

38 Phi la iohsngew ba la ong. Ka
khmat namar ka khmat. ka bniat ruh
namar ka bniat: 39hynrei nga ong ha
phi. Wat ieng ialeh markylliang ia uba
sniew: hynrei mano mano ruh uba thab
ia me ha ka ngab kamon jong me. to
pynphai sha u ia kawei pat ruh. 40Uba
imon ruh ban tian bishar ia me. bad
ban shim noh ia ka sopti jong me. to
iehnoh ha u ia ka jainkup *jong me* ruh.
41Mano mano ruh uban pyniaid ia me
shi lynter. to khie leit lem bad u ar *lynter*.
42To ai ha uta uba pan na me. bad na
uta uba mon ban pan kylliang na me.
to wat phai noh.

Kaba ieit ia ki nongshun
(Lk 6 : 27-28. 32-36)

43 Phi la iohsngew ba la ong. Men
ieit ia la u paramarjan. men shun ruh ia
uba shun ia me. 44Hynrei nga ong ha
phi. To ieit ia ki nongshun jong phi.
bad to kyrkhu ia kiba tim ia phi. to lehbha
ia kiba shun ia phi. to duwai ruh na ka
bynta kiba leh sniew ia phi. bad leh
bein ruh ia phi: 45ba phin ioh long ki
khun U Kpa jong phi uba ha bneng:
naba u pynmih ia ka sngi jong u ha kiba
sniew bad ha kiba bha. u phah ruh ia
u slap ha kiba hok bad ha kibym hok.
46Naba lada phi shu ieit ia kiba ieit
ia phi. phi ioh nong aiu? hato ki nong-
khrong kim leh kumjuh? 47Lada phi
nguh ruh tang ia ki kur jong phi. phi
leh kaba kham kor aiu? hato ki nong-
khrong kim leh kumjuh? 48Namar kata
phin ialong kiba janai. kumba U Kpa
jong phi uba ha bneng u long uba janai.

Ka jinghikai shaphang ka jingaiisynei

6 To sumar ban ym leh ia kaba bha
jong phi ha khmat ki briew. khnang ba
kin khmih ia phi: lymda kumta phim
don nong ha U Kpa jong phi uba ha
bneng.
2 Namar kata haba me leh ka jing-
aiisynei. wat put ka ronsing ha shuwa
jong me. kumba leh ki nongarsap ha ki
synagog bad ha ki lynti shnong. ba kin
ioh burom na ki briew. Shisha nga ong
ha phi. Ki la ioh ia la ka nong. 3Hynrei
me. haba me da leh ka jingaiisynei. wat
ai ba ka kti kadiang jong me kan tip
aiu ba ka leh ka kti kamon jong me;
4ba kata ka jingaiisynei jong me kan
ioh long ha kaba rieh: bad U Kpa jong
me uba iohi ha kaba rieh un ai nong ha
me ha kaba paw.

Ka jinghikai shaphang ka jingduwai
(Lk 11 : 2-4)

5 Haba me duwai ruh. wat long kum
ki nongarsap: naba ki ieit ban ieng
kyrpad ha ki synagog bad ha ki dong ki
lad. ba kin ioh pynpaw ha ki briew.
Shisha nga ong ha phi. Ki la ioh ia la ka
nong. 6Hynrei me. haba me duwai. to
leit rung sha la ka pulit. bad haba me la
khang ia la ka jingkhang. to kyrpad ia U
Kpa jong me uba ha kaba rieh: te U Kpa
jong me uba iohi ha kaba rieh un ai nong
ha me ha kaba paw.
7 Bad haba phi duwai. wat bun ktien
bieit kum ki Jentil: naba ki iamut ba yn
sngew ia ki namar kaba bun ktien jong
ki. 8Namar kata wat long kum kita: naba
U Kpa jong phi u tip ia kaei kaei ruh ba
phi donkam. mynshuwa ba phin pan
na u. 9Namar kata phin duwai kumne:
Ko Kpa jong ngi uba ha bneng. long

5 : 38 Ek. 21 : 24; Leb. 24 : 20; Dt. 19 : 21. 5 : 43 Leb. 19 : 18. 5 : 48 Leb. 19 : 2; Dt. 18 : 13.
6 : 1 Mt. 23 : 5. 6 : 5 Lk. 18 : 10-14.

bakhuid ka kyrteng jong me.
10 Wan ka hima jong me. Long ka
mon jong me ha ka khyndew, kumba ha
bneng.
11 To ai ha ngi mynta ka jingbam
jong ngi kaba ha la ka sngi ka sngi.
12 To map ruh ia ngi ia ki ryngkang
jong ngi, kumba ngi ruh ngi map ia kiba
leh sniew ia ngi.
13 To wat ialam ia ngi sha ka jing-
pynshoi ruh, hynrei sumar ia ngi na kaba
sniew. Naba ka jong me long ka hima,
bad ka bor, bad ka burom ruh, ha la ka
rta : Amen.
14 Naba lada phi map ia ki briew ia
ki ryngkang jong ki, U Kpa jong phi uba
ha bneng un map ruh ia phi : 15hynrei
lada phim map ia ki briew ia ki ryngkang
jong ki, U Kpa jong phi ruh un ym map
ia ki ryngkang jong phi.

Ka jinghikai shaphang kaba shah jingit

16 Haba phi shah jingit ruh, wat long
kiba matsngewsih kum ki nongarsap:
naba ki pynkynriang ia ki khmat jong ki,
ba kin pynpaw ha ki briew ba ki shah
jingit. Shisha nga ong ha phi, Ki la ioh
ia la ka nong. 17Hynrei me, haba me
shahjingit, to sleh ia la ka khlieh,
bad bta ia la ka khmat: 18ba kumta men
ym pynpaw ha ki briew ba me shahjingit,
hynrei ha U Kpa jong me uba ha kaba
rieh: bad U Kpa jong me uba iohi ha
kaba rieh un ai nong ha me ha kaba
paw.

Ki spah ha bneng

(Lk 12 : 33-34*)*

19 Wat kynshew ki spah ia lade ha ka
khyndew, ha kaba bam ka khñiang bad
ka sarang, bad sha kaba ki nongtuh ki
pynpei, ki tuh ruh : 20hynrei phin kyn-
shew ki spah ia lade ha bneng, ha kaba
kam bam lymne ka khñiang lymne ka
sarang, bad sha kaba ki nongtuh kim
pynpei lymne kim tuh : 21naba ha kaba
long ka spah jong phi, hangta ruh kan
long ka dohnud jong phi.

Ka jingshai jong ka met

(Lk 11 : 34–36*)*

22 Ka khmat ka long ka sharak ka
met : namar kata lada ka khmat jong me
ka long sngur, ka met jong me baroh kan
shai bha. 23Hynrei lada ka khmat jong
me ka long jngut, ka met jong me baroh
kan long dum. Namar kata lada ka
jingshai kaba ha me ka long dum, kata
kaba dum kaba katno!

U Blei bad ka spah

(Lk 16 : 13*)*

24 Ym don uba lah ban shakri arngut
ki kynrad: naba un isih ia uwei, bad un
ieit ia uwei: lane un bat ia uwei, bad
un lyndet ia uwei. Phim lah ban shakri
ia U Blei bad ia ka spah.

Ka jingkhuslai ia ka jingim bad ka jingsumar U Blei

(Lk 12 : 22–31*)*

25 Namar kata nga ong ha phi, Wat
khuslai ia la ka jingim, kaei ba phin
bam, lane kaei ba phin dih: lymne ia ka
met jong phi, kaei ba phin kup. Ka
jingim kam long kaba kham kor ia ka
jingbam, ka met ruh ia ka jainkup?
26To khmih thuh ia ki sim bneng, ba
kim iabet, lymne kim iaot, lymne kim
ialum ha ki thiar: hynrei pynban U Kpa
jong phi uba ha bneng u bsa ia ki. Phi
te phim long kiba kham kor shibun
ia ki? 27Uno te na phi, haba u da khuslai
ruh, uba lah ban pyntam shi pruh ia la
rynieng? 28Balei ba phi khuslai shaphang
kaba kup ruh? To pyrkhat ia ki tiew lili
ka ryngkew, katno ki manbha: kim trei,
lymne kim thir: 29hynrei nga ong ha
phi, ba wat U Solomon ha ka burom
jong u baroh um shym la kup kum
uwei na kine. 30Lada U Blei te u pynkup
kumta ia u hur ryngkew, uba mynta

6 : 14-15 Mk. 11 : 25-26. 6 : 19 Jkb. 5 : 2-3. 6 : 29 1 Sm. 10 : 4-7; 2 Khr. 9 : 3-6.

u long. lashai te la bred ha ka lawar ding. kaba katno tam ia phi. ah phi kiba rit ka jingngeit! [31]Namar kata wat khuslai. da kaba ong. Kaei ba ngin bam? lane. Kaei ba ngin dih? lane. Kaei ba ngin kup? [32]naba ia kita kiei kiei baroh ki Jentil ki iawad: naba U Kpa jong phi uba ha bneng u tip ba phi donkam ia kine kiei kiei baroh. [33]Hynrei phin iawad shuwa ia ka hima U Blei. bad ia ka hok jong u: te ia kine kiei kiei baroh yn sa ai lang tam ha phi.

34 Namar kata wat khuslai na ka bynta kaba lashai. naba kata kaba lashai kan khuslai na ka bynta la ka jong. Ia ka sngi ka biang la ka jong kaba sniew.

Kaba bishar ia kiwei
(Lk 6 : 37–38. 41–42)

7 Wat bishar. ba yn ym bishar ia phi. [2]Naba da ka jingbishar ba phi bishar. yn bishar ia phi: bad da ka jingthew ba phi thew. yn thew pat ia phi. [3]Balei ruh ba me khmih ia u thngiat uba ha ka khmat u paralok jong me. hynrei mem sngew ia ka khung kaba ha ka khmat jong me hi? [4]Lane kumno ba me ong ha u paralok jong me. To shah ba ngan khlaw noh ia u thngiat na ka khmat jong me: ha khmih ruh. ka khung ka don ha ka khmat jong me hi? [5]Me uba arsap! khlaw noh shuwa ia ka khung na ka khmat jong me hi: kumta te men iohi bha ban khlaw noh ia u thngiat na ka khmat u paralok jong me.

6 Wat ai ia kaba khuid ha ki ksew. lymne wat bred ia ki mawlýnnai jong phi ha khmat ki sniang. ba ioh kin iuh ia ki hapoh ki kjat jong ki. bad kin phai pat. kin tar ruh ia phi.

Pan, wad bad tied
(Lk 11 : 9–13)

7 To pan. te yn sa ai ha phi: to wad. te phin sa shem: to tied. te yn sa plie ia phi. [8]Naba baroh uba pan u pdiang: bad uba wad u shem: bad ia uba tied yn plie. [9]Lane uei u briew uba na phi. lada u khun jong u un pan ia u kpu. uban ai da u maw ha u: [10]lane lada un pan ia ka dohkha. un ai da u bsein ha u? [11]Namar kata lada phi. kiba long bymman. phi tip ia kaban ai ia ki jingai babha ha ki khun jong phi. kaba katno tam ba U Kpa jong phi uba ha bneng un ai ia kiei kiei ruh kiba bha ha kita kiba pan na u? [12]Namar kata ia kiei kiei baroh kiba phi iamon ba ki briew kin leh ha phi. kumta to leh ma phi ruh ha ki: naba kane ka long ka hukum bad ki nongiathuhlypa.

Ka khyrdop kaba khim
(Lk 13 : 24)

13 To bsut lyngba ia ka khyrdop bakhim: naba ka kylluid ka khyrdop. kaba jlan ruh ka lynti. kaba lam sha kaban jot: bun ruh kiba iabsut na kata. [14]Hynrei ah kaba khim kata ka khyrdop: ah kaba wit ruh kata ka lynti kaba lam sha kaban im! ah ki long khyndiat ruh kiba shem ia kata!

U dieng bad ki soh jong u
(Lk 6 : 43–44)

15 To sumar na ki nongiathuhlypa balamler. kiba iawan ha phi ha ki jainkup snieh langbrot. hynrei hapoh ki long ki suri bapynjot. [16]Na ki soh jong ki phin ithuh ia ki. Ki *briew* ki ju kheit ia ki soh wain na ki dieng shiah. lane ia ki soh dumbur na ki ñiut shiah? [17]Kumta u dieng babha baroh u sei ki soh babha: hynrei u dieng bymman u sei ki soh bymman. [18]U dieng babha um lah ban sei ki soh bymman. lymne u dieng bymman *um lah* ban sei ki soh babha. [19]Ia u dieng baroh ubym sei ki soh babha yn khet noh. yn bred ruh ia u ha ka ding. [20]Naba kumta na ki soh jong ki phin ithuh ia ki.

7 : 2 Mk. 4 : 24. 7 : 12 Lk. 6 : 31. 7 : 19 Mt. 3 : 10; Lk. 3 : 9. 7 : 20 Mt. 12 : 33.

Ngam ju la ithuh ia phi
(Lk 6 : 46; 13 : 25–27)

21 Ym u briew baroh uba ong ha nga,
Ah Trai, Ah Trai, uban ioh leit hapoh ka
hima ki bneng; hynrei uta kein uba leh ia
ka mon U Kpa jong nga uba ha bneng.
22Shibun kin iaong ha nga ha kata ka
sngi, Ah Trai, Ah Trai, ngi ngim shym
la ialap ha ka kyrteng jong me? ngi
ngim shym la beh noh ia ki ksuid ha ka
kyrteng jong me? ngi ngim shym la leh
shibun ki kambah ruh ha ka kyrteng
jong me? 23Ynda kumta te nga ruh ngan
ong pyrshah ha ki, Ngam ju la ithuh ia
phi: khie leit noh na nga, phi kiba ju
trei bymman.

Ar jaid ki nongrim
(Lk 6 : 47–49)

24 Te mano mano baroh uba sngew
ia kine ki ktien jong nga, bad uba leh ia
ki, ngan tharai ia u kum u briew uba
stad, uba la tei ia ka iing jong u halor
u mawsiang: 25te u slap u la hap, bad
ki wah ki la iashlei, bad ki lyer ki la iabeh,
bad ki la shoh ia kata ka iing; te kam
shym la kyllon noh: naba la pynshong
nongrim ia ka halor u mawsiang. 26Hyn-
rei mano mano baroh uba sngew ia
kine ki ktien jong nga, bad ubym leh
ia ki, yn tharai ia u kum u briew babieit,
uba la tei ia ka iing jong u halor u shyiap:
27u slap te u la hap, bad ki wah ki la
iashlei, bad ki lyer ki la iabeh, bad ki la
shoh ia kata ka iing; te ka la kyllon: bad
ka jingkyllon jong ka ka long kaba
khraw.

Ka iktiar U Jisu
(Mk 1 : 22)

28 Ka la jia ruh, haba U Jisu u la wai
noh ia kine ki ktien, ba kita ki paidbah ki
la iasngew kyndit thred na ka jinghikai
jong u: 29naba u la' hikai ia ki kum
uba don bor, bym kum ki nongthoh te.

U Jisu U pynkhuid ia uba pang ñiangthohlieh
(Mk 1 : 40–45; Lk 5 : 12–16)

8 Te haba u la wan hiar na u lum, ki
paidbah babun ki la iabud ia u. 2Ha
khmih ruh, uba pang ñiangthohlieh
u la wan, bad u la mane dem ia u, u
da ong, Ko Kynrad, lada me mon,
me lah ban pynkhuid ia nga. 3U Jisu
te u la kner ia la ka kti, bad u la ktah
ia u, u da ong, Nga mon; to men long
khuid. Kumne kumne ruh la pynkhuid
ia u na kata ka pang ñiangthohlieh jong
u. 4U Jisu u la ong ruh ha u, To sumar
wat iathuh hano hano ruh: hynrei khie
leit noh, to pyni ia lade ha u lyngdoh,
to ainguh ruh ia ka jingai ia kaba U
Moses u la hukum, ia kaban long ka
jingphla ia ki.

U Jisu U pynkhiah ia u shakri u Rangbah Shispah
(Lk 7 : 1–10)

5 Haba U Jisu u la poi ha Kapernam,
u rangbah shispah u la wan ha u, bad u
la kyrpad ia u, 6u da ong, Ko Kynrad,
u shakri jong nga u thiah ha iing ba u
pang iapshiliang, u da kordit eh. 7Te
U Jisu u la ong ha u, Ngan sa wan
pynkhiah ia u. 8Uta u rangbah shispah
te u la iathuh bad u la ong, Ko Kynrad,
ngam long uba dei ba men wan rung
hapoh ka iing jong nga: hynrei shu ong
tang da ka ktien, te yn sa pynkhiah ia
u shakri jong nga: 9naba nga ruh nga
long u briew hapoh ka hukum, uba don
ki shipai hapoh jong nga: te nga ong ha
une, Khie leit, te u leit; bad ha uwei pat,
Ale, u ruh u wan; bad ha u shakri jong
nga, Leh ia kane, u ruh u leh. 10Te haba
U Jisu u la iohsngew, u la kyndit, bad u
la ong ha kita kiba bud, Shisha nga ong
ha phi, wat ha Israel, ngam shym la
shem kat kane ka jingngeit. 11Nga ong
ruh ha phi, ba shibun kin iawan na
mihngi bad na sepngi, bad kin iashong

7 : 23 Salm 6 : 8. 7 : 28-29 Mk. 1 : 22; Lk. 4 : 32. 8 : 4 Leb. 14 : 1-32. 8 : 11 Lk. 13 : 29.

shaniah lem bad U Abraham, bad U
Isaak, bad U Jakob ruh, ha ka hima ki
bneng: 12hynrei ia ki khun ka hima yn
shop noh sha kaba dum jngai bah:
hangta yn long kaba lynñiar, bad kum
dait bniat. 13Bad U Jisu u la ong ha uta u
rangbah shispah, To khie leit noh: kat
kumba me la ngeit, kan long ruh ia me.
Te ha kata hi ka por la pynkhiah ia u
shakri jong u.

U Jisu U pynkhiah shibun
kiwei pat kiba pang
(Mk 1 : 29–34: *Lk* 4 : 38–41*)*

14 Haba U Jisu u la wan ha ka iing
U Petros, u la iohi ia ka syngken kurim
jong u ba ka da thiah, bad ba ka da
khieshoh. 15Bad u la ktah ia ka kti
jong ka, te kata ka khieshoh ka la iehnoh
ia ka; te ka la ieng, bad ka la shakri ia u.
16Ynda la janmiet ruh, ki la iawallam
ha u shibun kiba shong ksuid: te u la
beh noh ia ki mynsiem da ka ktien, bad
u la pynkhiah ia kiba pang baroh:
17ba kumta yn pyndep ia kata ba la
ong da U Isaiah u nongiathuhlypa, u da
ong, U hi u la shimti ia ki jingkhrew jong
ngi, bad u la bah noh ia ki jingpang jong
ngi.

Kiba kumno kiba bit ban long synran
(Lk 9 : 57–62*)*

18 Te haba U Jisu u la iohi ia ki
paitbah babun sawdong jong u, u la
hukum ban leit noh sha shiliang. 19Te
haba uwei u nongthoh u la wan, u la
ong ha u, Ko Nonghikai, ngan bud
ia me kat shaba me leit. 20U Jisu te u
la ong ha u, Ki myrsiang ki don ki
thliew, bad ki sim bneng ki jaka rieh;
hynrei U Khun u briew um don jaka
ban buh ia la ka khlieh. 21Uwei pat
ruh na ki synran jong u u la ong ha u,
Ko Trai, to shah ba ngan leit shuwa ban
tep ia la u kpa. 22Hynrei U Jisu u la
ong ha u, Bud ia nga: bad ieh ia kiba iap
ban tep ia kiba iap jong ki.

U Jisu U pynjai jai ia ka erïong
(Mk 4 : 35–41: *Lk* 8 : 22–25*)*

23 Te haba u la kiew ha ka lieng, ki
synran jong u ki la iabud ia u. 24Ha
khmih ruh, ka jingkhih phaloh kaba
khraw ka la mih ha ka duriaw, kat
ban tyllep ia kata ka lieng da ki jingat
phyllung: hynrei u la iohthiah. 25Te
haba ki synran jong u ki la iawan ha u,
ki la kyrsiew ia u, ki ia ong, Ko Kynrad,
to pynim ia ngi: ngin sa iap! 26U te u la
ong ha ki, Balei ba phi long kiba
sheptieng, ah phi kiba rit jingngeit?
Ynda kumta u la khie, u la sneng ia ka
lyer bad ia ka duriaw ruh; te ka la long
kaba jai jai eh. 27Kita ki briew te ki la
kyndit, ki ia ong, Uba kumno une, ba
ki lyer ruh bad ka duriaw ki iakohnguh
ia u!

U Jisu U pynkhiah ar ngut
kiba shong ksuid
(Mk 5 : 1–20: *Lk* 8 : 26–39*)*

28 Te haba u la wan sha shiliang sha
ka ri ki Gadara, la iawan tan ia u ar
ngut kiba shong ksuid, kiba da mih noh
na ki maw jingtep, kiba runar eh, katba
ym don uba shlan ban leit na kata ka
lynti. 29Ha khmih ruh, ki la iapyrta noh,
ki da ong, Me donkam aiu bad ngi, ko
Jisu, U Khun U Blei? me la wan shane
mynshuwa ka aiom ban pynkordit ia ngi?
30Hynrei la don kham jngai na ki shi
kynhun bah ki sniang, kiba iabam phlang.
31Kita ki ksuid te ki la iakyrpad ia u,
ki da ong, Lada me beh noh ia ngi, to ai
ia ngi ban leit noh ha kato ka shi kynhun
ki sniang. 32U la ong te ha ki, To khie
leit. Te haba ki la iamih noh, ki la ialeit
ha kata ka shi kynhun ki sniang: ha
khmih ruh, kata ka shi kynhun ki sniang
baroh ki la iaphet iap arsut ia ka riat sha
ka duriaw, bad ki la iap noh ha ki um.
33Te kita kiba ia ap ia ki ki la iaphet

8 : 12 Mt. 22 : 13; 25 : 30; Lk. 13 : 28. **8 : 17** Isa. 53 : 4.

noh: bad haba ki la iapoi ha kata ka
shnong, ki la iathuh ia kiei kiei baroh, bad
ia kaba la jia ha kita kiba shong ksuid
ruh. 34 Ha khmih ruh, kata ka shnong
baroh ka la mih ia kaban shem ia U
Jisu; te haba ki la iohi ia u, ki la iaduwai
ba un leit noh na ki phang jong ki.

U Jisu U pynkhiah ia uba pang iapshiliang

(Mk 2 : 1–12; Lk 5 : 17–26)

9 Te haba u la kiew ha ka lieng, u la
leit sha shiliang, bad u la poi ha la ka
shnong. 2 Ha khmih ruh, ki la iawallam
ha{u ia uba pang iapshiliang, uba thiah
ha ka jingthiah: te haba u Jisu u la
iohi ia ka jingngeit jong ki, u la ong ha
uta uba pang iapshiliang, To kyrmen,
ko khun; la map noh ia me ia ki pop
jong me. 3 Ha khmih ruh, kiba na ki
nongthoh ki la iaong ha lade, Une u
kren bein Blei. 4 Te U Jisu ba u da tip
ia ki jingmut jong ki, u la ong, Na ka
balei ba phi iamut bymman ha ki dohnud
jong phi? 5 naba kano kaba kham jem
ban ong, La map ia ki pop jong me;
lane ban ong, To ieng, to iaid ruh?
6 Hynrei ba phin ioh tip ba U Khun
u briew u don bor ha ka khyndew ban
map ia ki pop (hangta u la ong ha uta
uba pang iapshiliang), To ieng, to rah
noh ia la ka jingthiah, to khie leit ruh
sha la ïing. 7 Te haba u la ieng, u la leit
sha|la ïing. 8 Ki paidbah te haba ki la
iohi *ia kata*, ki la iakyndit, bad ki la
iaroh ia U Blei, uba la ai bor kum kata
ha ki briew.

Ka jingkhot ia U Mathaios

(Mk 2 : 13–17; Lk 5 : 27–32)

9 Haba U Jisu te u la iaid noh nangta,
u la iohi ia u briew, ia uba la khot
Mathaios, uba shong ha ka ïing khrong;
u ong te ha u, To bud ia nga. Te haba u
la ieng, u la bud ia u.
10 Ka la jia ruh, haba u la shongbam
ha ka ïing uta, ha khmih ïe, bun ki
nongkhrong bad kiba pop ki la iawan
shong shaniah lem bad U Jisu bad ki
synran jong u. 11 Haba ki Pharisi te ki
la iohi, ki la iaong ha ki synran jong u,
Balei ba U Nonghikai jong phi u iabam
lem bad ki nongkhrong bad kiba pop
ruh? 12 Te haba U Jisu u la iohsngew, u la
ong ha ki, Kiba khiah kim donkam ia u
nongpynkhiah, hynrei kiba pang kein;
13 hynrei khie leit ma phi to hikai kaei
kane, Ia ka jingisynei nga mon, te ym
ia ka jingkñia; naba ngam shym la wan
ban khot ia kiba hok, hynrei ia kiba
pop ia kaban kylla kaba mut.

Shaphang kaba shah jingit

(Mk 2 : 18–22; Lk 5 : 33–39)

14 Ynda kumta ki la iawan ha u ki
synran U Ioannis, ki da ong, Balei ba ngi
bad ki Pharisi ngi iashah jingit bunsien,
ki synran jong me te kim iashah jingit?
15 U Jisu te u la iathuh ha ki, Ki nongon
kurim ki lah ban sngewsih, haba u dang
sah bad ki u nongleit kurim? Hynrei
kin poi ki sngi, ynda yn shim noh na ki
ia u nongleit kurim, hangta te kin sa
iashah jingit. 16 Ym don ruh uba suh
syrdep ia ka jainkup barim da ka jain
thymmai; naba kata ka jain syrdep hi ka
pynkad na ka jong kata ka jainkup, ka
pynlong ruh ia ka jingkad kaba kham
khraw: 17 lymne kim ju iabuh ia ka wain
thymmai ha ki lywasnieh barim; lymda
kumta kita ki lywasnieh ki pdang, te ka
jaw noh kata ka wain, bad kita ki
lywasnieh ki jot noh: hynrei ki iabuh ia
ka wain thymmai ha ki lywasnieh thym-
mai, ba kin iabha baroh ar.

Ka khun kynthei U Jairos bad ka kynthei kaba pang [illegible]

(Mk 5 : 21–43; Lk 8 : 40–56)

18 Haba u dang ong ia kine kiei kiei
ruh ha ki, ha khmih, la wan uwei u
rangbah, bad u la mane dem ia u, u da

9 : 10-11 Lk. 15 : 1-2. 9 : 13 Mt. 12 : 7; Hos. 6 : 6.

ong, Ka khun jong nga katta ka la iap;
hynrei to da wan buh ia ka kti jong me
ha ka, te kan sa im. [19]U Jisu te haba u la
ieng, u la bud ia u, lem bad ki synran jong
u de. [20]Ha khmih ruh, ka briew kaba la
pang mihsnam khadar snem, ka la wan
hajan na shadien, bad ka la ktah ia ka
rmiang ka jainkup jong u; [21]naba ka la
ong ha lade, Lada ngan shu ioh ktah
tang ia ka jainkup jong u, ngan sa khiah.
[22]U Jisu te haba u la phai, bad u la iohi
ia ka, u la ong, To kyrmen, ko ka khun;
ka jingngeit jong pha ka la pynkhiah ia
pha. Kata ka kynthei te ka la khiah
naduh kata ka por. [23]Te haba U Jisu u la
poi ha ling uta u rangbah, bad ba u la
iohi ia ki duhalia, bad ia ki paidbah ba
iambriew, [24]u la ong ha ki, To kynriah
noh; naba ka khynnah kam shym la iap,
hynrei ka iohthiah. Ki te ki la rkhie bein
ia u. [25]Hynrei haba la pynmih noh ia u
paidbah, u la leit hapoh, bad u la bat ia
ka na ka kti; te kata ka khynnah ka
la ieng. [26]Ka jingbna ia kata te ka la leit
kylleng ha kata ka ri baroh.

U Jisu U pynpeit ia ki khmat ar ngut kiba matlah

27 Te haba U Jisu u la leit noh nangta,
ki la iabud ia u arngut kiba matlah, ki da
kyrpad, ki da ong ruh, To isynei ia ngi,
ko Khun U Dabid. [28]Haba u la wan hapoh
ling te, kita kiba matlah ki la iawan ha u;
te U Jisu u la ong ha ki, Phi ngeit ba nga
lah ban leh ia kane? Ki la ong ha u,
Hooid, ko Trai. [29]Ynda kumta u la ktah
ia ki khmat jong ki, u da ong, Katba
kum ka jingngeit jong phi kan long ha
phi. [30]Ia ki khmat jong ki te la pynpeit.
U Jisu te u la maham ia ki u da ong, To
sumar ban ym tip mano mano ruh.
[31]Hynrei haba ki la ialeit noh ki la
iapynbna ia u ha kata ka ri baroh.

U Jisu U pynkhiah ia ubym nang kren

32 Haba ki dang iamih noh ruh nangta,
ha khmih, ki la iawallam ha u ia u briew
ubym nang kren uba shong ksuid. [33]Te
haba u la beh noh ia uta u ksuid, uta u-
bym nang kren u la kren; ki paidbah te
ki la iakyndit, ki da ong, Mynno mynno
ruh ym ju paw kumne ha Israel! [34]Hynrei
ki Pharisi ki la iaong, U beh noh ia ki
ksuid da u rangbah ki ksuid.

U Jisu U sngewlem ia u paidbah

35 U Jisu u la iaid ruh kylleng sha ki
nongbah bad ki nongrit baroh, u da
hikai ha ki synagog jong ki, bad u da
ialap ia ka gospel ka jong ka hima, bad u
da pynkhiah ia ka jingpang baroh bad ia
ka jingkhrew baroh de. [36]Bad haba u la
iohi ia ki paidbah, u la sngewsynei namar
jong ki, naba ki long kiba la sakma bad
kiba la saphred ruh, kum ki langbrot ki-
bym don u nongsharai. [37]Ynda kumta u
la ong ha ki synran jong u, Ka jingot
kaba bun shisha, hynrei ki nongtrei ki
khyndiat; [38]namar kata to kyrpad ia U
Trai ka jingot, ba un phah noh ia ki
nongtrei sha ka jingot jong u.

U Jisu U jied ia ki khadar ngut ki Apostol

(Mk 3 : 13–19; *Lk* 6 : 12–16*)*

10 Te haba u la khot ha lade ia ki
khadar ngut ki synran jong u, u la
ai bor ia ki halor ki mynsiem bymkhuid,
kat ban beh noh ia ki bad ban pynkhiah
ia ka jingpang baroh bad ia ka jingkhrew
baroh. [2]Ki kyrteng jong kita ki khadar
ngut ki apostol te ki la long kine: Uba
nyngkong, U Simon, ia uba la khot U
Petros, bad U Andriw u para jong u;
U Jakob u khun U Sebedi, bad U Ioannis
u para jong u; [3]U Philip, bad U Bartholo-
mai; U Thomas, bad U Mathaios u
nongkhrong; U Jakob u khun U
Alphaios, bad U Lebbaios, ia uba ki sin
Thaddaios, [4]U Simon u Bashitrhem,
bad U Judas Iskariot, uba la die noh
ia u ruh.

9 : 34 Mt. 10 : 25; 12 : 24; Mk. 3 : 22; Lk. 11 : 15. 9 : 35 Mt. 4 : 23; Mk. 1 : 39; Lk. 4 : 44.
9 : 36 Jk. 27 : 17; 1 Sm. 22 : 17; 2 Khr. 18 : 16; Ezkl. 34 : 5; Sekh. 10 : 2; Mk. 6 : 34.
9 : 37-38 Lk. 10 : 2.

Ka kam ialap jong ki
(Mk 6 : 7–13; *Lk* 9 : 1–6*)*

5 Ia kine ki khadar ngut U Jisu u la
phah noh, bad u la hukum ia ki, u da
ong, Wat leit ha ka lynti ki Jentil, ha ka
shnong ki kynja Samaria ruh phi wat
rung. [6]Hynrei phin kham ialeit ha kita ki
langbrot kiba la jah noh na ka ïing
Israel. [7]Katba phi iaid ruh, to ialap, da
ong, Ka hima ki bneng ka la jan. [8]To
pynkhiah ia kiba pang, to pynkhuid
ia kiba pang ñiang thohlieh, to pynim
pat ia kiba iap, to beh noh ia ki ksuid:
phi la pdiang ei, phin ia ai ei. [9]Wat
iabuh lypa ia ka ksiar, lymne ka rupa,
lymne ka rnong, ha ki saipan jong phi;
[10]lymne ka iarong ia ka lynti, lymne
ar tylli ki jingphong, lymne ki juti,
lymne u diengduh; naba ka dei ia u
nongtrei ban ioh la ka bam. [11]Sha kano
kano ka nongbah lane ka nongrit ba
phin leit rung, to wad uei ha kata uba
bit nam; te hangta phin iaishong tadynda
phi mih noh. [12]Haba phi leit hapoh
ka ïing ruh, phin khublei ia ka. [13]Lada
kata ka ïing ruh ka long kaba bit shisha,
ai ba ka jingsuk jong phi kan wan ha
kata; hynrei lada kam long kaba bit,
ai ba ka jingsuk jong phi kan wan phai
pat ha phi. [14]Lada uno uno ruh un ym
pdiang ia phi, lymne sngew ruh ia ki
ktien jong phi, haba phi mih noh na
kata ka ïing lane na kata ka shnong,
to iakynther noh ia ka dewmet na ki
kjat jong phi. [15]Shisha nga ong ha phi,
ba kan long kham jem ia ka ri Sodom
bad Gomorra ha ka sngi bishar ban ia
kaba ia kata ka shnong.

Ki jingshah lehbein ba kin iakynduh
(Mk 13 : 9–13; *Lk* 21 : 12–17*)*

16 Ha khmih, nga phah noh ia phi
kum ki langbrot hapdeng ki suri; namar
kata phin ialong kiba sian kum ki bsein,
bad kiba jemnud kum ki paro. [17]Hynrei
to iasumar na ki briew, naba kin ia ai noh
ia phi ha ki jingbishar, bad kin iasympat
ia phi ha ki synagog jong ki: [18]yn ialam
ruh ia phi ha khmat ki lyngskor bad ki
syiem na ka bynta jong nga, ia kaban
long ka jingphla ha ki bad ha ki Jentil.
[19]Hynrei ynda ki ia ai noh ia phi, wat
sngew khuslai, kumno, lane kaei ba phin
kren; naba yn ai ha phi ha kata ka
por, ia kaei ba phin kren. [20]Naba ym
dei ma phi kiba kren, hynrei U Mynsiem
U Kpa jong phi uba kren ha phi. [21]U
para te un ai noh ia la u para ia kaban
iap, u kpa ruh ia la ki khun: ki khun
ruh kin ieng ialeh ia ki kmie ki kpa,
bad kin iapyniap ruh ia ki. [22]Te phin
long ia kiba la shun da ki briew baroh
na ka bynta ka kyrteng jong nga: hynrei
uta uba da iaineh ha ban da kut, uta
kein uban lait im. [23]Hynrei haba ki iabeh
bein ia phi ha kawei ka shnong, to iaphet
sha kawei pat: naba shisha nga ong ha
phi, ba phin ym pat lah pyndep ia ki
shnong ki Israel, tadynda un wan U
Khun u briew.

24 U synran um long halor u nonghi-
kai, lymne u shakri halor u kynrad jong u.
[25]La biang ia u synran ba un long kum
u nonghikai jong u, ia u shakri ruh
kum u kynrad jong u. Lada ki la khot
Belsebul ia u trai ïing, kaba katno tam
ba *kin iakhot sin* ia kita kiba na ka ïing
jong u!

Iano ban kham sheptieng
(Lk 12 : 2–7*)*

26 Namar kata to wat sheptieng ia ki:
naba ym don kaei kaei ruh ba la tap, ia
kaba yn ym pynpaw; bad ba la buhrieh,
ia ka ban ym pyntip. [27]Ia kaba nga ong

10 : 10 1 Kor. 9 : 14; 1 Tim. 5 : 18. 10 : 14 Kam. 13 : 51. 10 : 15 Mt. 11 : 24; Jen. 19 : 24-28.
10 : 7-15 Lk. 10 : 4-12. 10 : 16 Lk. 10 : 3. 10 : 17-20 Mk. 13 : 9-11; Lk. 12 : 11-12; 21 : 12-15.
10 : 21 Mk. 13 : 12; Lk. 21 : 16. 10 : 22 Mt. 24 : 9; Mk. 13 : 13; Lk. 21 : 17; Mt. 24 : 13.
10 : 24 Lk. 6 : 40; Io. 13 : 16; 15 : 20. 10 : 25 Mt. 9 : 34; 12 : 24; Mk. 3 : 22; Lk. 11 : 15.
10 : 26 Mk. 4 : 22; Lk. 8 : 17.

ha phi ha kaba dum, to iathuh ha kaba
shai: bad ia kaba phi iohsngew da ka
shkor, to phin ialap nalor ïing. 28To wat
sheptieng te ia kita kiba pyniap ia ka
met, bad kibym lah ban pyniap ia ka
mynsiem: hynrei phin kham sheptieng
ia uta uba lah ban pynjot bad ia ka
mynsiem bad ia ka met ha dujok. 29Kim
ju die ar pisa ia ki artylli ki sim ïing?
hynrei na kita kawei kam hap ha khyndew
khlem U Kpa jong phi. 30Wat ia u ñiuh-
khlieh jong phi baroh ruh la ñiew.
31Namar kata to wat sheptieng: phi
long kham kor ia ki shibun ki sim ïing.

Kaba phla ia U Jisu ha khmat ki briew
(Lk 12 : 8–9*)*

32 Uno uno baroh te uban phla ia nga
ha khmat ki briew, nga ruh ngan phla ia
u ha khmat U Kpa jong nga uba ha bneng
33Hynrei uno uno ruh uban len ia nga
ha khmat ki briew, nga ruh ngan len
ia u ha khmat U Kpa jong nga uba ha
bneng.

Ym ka jingsuk, hynrei ka wait
(Lk 12 : 51–53; 14 : 26–27*)*

34 Wat mut ba nga la wan ban buh
ka jingsuk ha ka pyrthei: ngam shym la
wan ban buh ka jingsuk, hynrei ka wait.
35Naba nga la wan ba u briew un ialeh
bad la u kpa, ka khun ruh bad la ka kmie,
ka pyrsakurim ruh bad la ka syngken
kurim. 36Bad ki nongshun u briew kin long
kiba na ïing jong u hi. 37Uta uba ieit
ia u kpa lane ka kmie nalor jong nga,
ym dei ia u ban ioh ia nga; bad uta uba
ieit ia u khun lane ia ka khun nalor
jong nga, ym dei ia u ban ioh ia nga.
38Bad uta ubym shim ia la ka dieng-
phna bad bud nadien jong nga, ym dei ia
u ban ioh ia nga. 39Uta uba shem ia la ka
jingim un duh noh ia ka; bad uta uba
duh noh ia la ka jingim na ka bynta
jong nga un shem ia ka.

Ka bainong
(Mk 9 : 41*)*

40 Uta uba pdiang ia phi u pdiang ia
nga; uta te uba pdiang ia nga u pdiang ia
uta uba la phah ia nga. 41Uta uba pdiang
ia u nongiathuhlypa ha ka kyrteng u
nongiathuhlypa un ioh ia ka nong u
nongiathuhlypa; bad uta uba pdiang ia u
riewhok ha ka kyrteng u riewhok un
ioh ia ka nong u riewhok. 42Bad uno
uno ruh uban ai dih tang shi khuri *ka um*
khriat ia uwei na kine kiba rit, ha ka
kyrteng u synran, shisha nga ong ha
phi, un ym duh shuh la ka nong.

Ki nonglamktien na U Ioannis
Nongpynbaptis
(Lk 7 : 18–35*)*

11 Ka la jia ruh, haba U Jisu u la wai
noh kaba hukum ia ki khadar ngut
ki synran jong u, ba u la leit noh nangta ia
kaban hikai bad ban ialap ha ki shnong
jong ki.
2 Te haba U Ioannis u la iohsngew
ha ka byndi shaphang ki jingleh U
Khrist, u la phah da ki synran jong U,
3bad u la kylli ha u, Me long uta uban
sa wan, ne ngin ia ap ia uwei pat? 4U
Jisu te u la iathuh bad u la ong ha ki,
To khie leit iathuh ha U Ioannis ia
kiei kiei ruh kiba phi iohsngew bad ba
phi iohi ruh: 5Kiba matlah ki peit pat,
kiba dkoh ruh ki iaid, la pynkhuid ia kiba
pang ñiangthohlieh, kiba kyllut ruh ki
iohsngew, la pynim pat ia ki nongiap,
bad la ialap ia ka gospel ha kiba duk ruh:
6suk ruh ma u, uban ym thut ha nga.
7 Te haba kita ki dang ialeit noh, U
Jisu u la sdang ban ong ha kita ki paidbah
shaphang U Ioannis: Phi la leit sha ka
ri khlaw ban jngoh aiu? ia u phlang ba
la pynkhih da ka lyer? 8Hynrei phi la

10 : 33 2 Tim. 2 : 12. 10 : 35-36 Mika. 7 : 6. 10 : 38 Mt. 16: 24; Mk. 8 : 34; Lk. 9 : 23.
10 : 39 Mt. 16 : 25; Mk. 8 : 35; Lk. 9 : 24; 17 : 33; Io. 12 : 25. 10 : 40 Lk. 10 : 16; Io. 13 : 20;
Mk. 9 : 37; Lk. 9 : 48. 11 : 5 Isa. 35 : 5-6; 61 : 1.

leit ban iohi aiu? ia u briew ba la kup
ki jain bani? ha khmih, kita kiba kup
ki *jain* bani ki long ha ki iing syiem.
[9]Hynrei phi la mih noh ban iohi aiu?
ia u nongiathuhlypa? shisha, nga ong ha
phi ia uba kham khraw ia u nongia-
thuhlypa. [10]Naba une u long uta ba la
thoh shaphang jong u: Ha khmih, nga
phah ia u nonglamktien jong nga ha
shuwa ka khmat jong me, uban khreh
ia ka lynti jong me ha shuwa jong me.
[11]Shisha nga ong ha phi, Na kiba la
kha na ki kynthei ym don uba la mih
uba-kham khraw ia U Ioannis u Nong-
pynbaptis: hynrei uta uba kham rit ha
ka hima ki bneng u kham khraw ia u.
[12]Te naduh ki sngi U Ioannis u Nong-
pynbaptis haduh mynta la iaknieh ia
ka hima ki bneng, bad kiba iaknieh
ki shim ia ka da ka bor. [13]Naba ki nong-
iathuhlypa baroh bad ka hukum ki la
iathuhlypa haduh U Ioannis. [14]Te lada
phi mon ban pdiang, une u long U Elias
uban sa wan. [15]Uba don ki shkor ban
sngew, to un sngew.

16 Hynrei kum kaei ngan pynsyriem
ia kane ka pateng bynriew? Ka long
kum ki khynnah kiba iashong ha ki jaka
iew, bad kiba iakhot ia ki lok jong ki,
[17]ki da ong, Ngi la put jingput ha phi, te
phim shym la shad: ngi la rwai sngewsynei
ha phi, te phim shym la sngewsih. [18]Naba
U Ioannis u la wan um da bam um da dih,
bad ki ong, Uba shongksuid ia u. [19]U
Khun u briew u la wan u da bam u da
dih ruh, te ki ong, Ha khmih, u briew
uba bam lalot, bad uba dih kiad, u lok
ki nongkhrong bad kiba pop! Hynrei
ka jingstad ka la ksan na ki khun jong ka.

Ka jingkordit ia ki shnong kibym shym la kylla kaba mut
(Lk 10 : 13–15)

20 Ynda kumta u la sdang ban maham
ia kita ki shnong, ha kiba la leh kham
bun ki kambah jong u naba kim shym
la kylla kaba mut. [21]Kordit ia pha
Khorasin! kordit ia pha Bethsaida! naba
lada la leh ha ka Tyros bad ka Sidon ia
kita ki kambah ia kiba la leh ha phi,
kin da la kylla kaba mut la mynslem
da ki jain khain bad da ka dpei. [22]Hynrei
nga ong ha phi, ba kan long kham jem
ia ka Tyros bad ka Sidon ha ka sngi
bishar ban ia kaba ia phi. [23]Ia pha
Kapernam ruh, ia kaba la pynkyntiew
haduh ka bneng, yn pynhiar kein haduh
ka dujok: naba lada la leh ha Sodom
ia kita ki kambah ia kiba la leh ha pha,
kan da la sah haduh mynta. [24]Hynrei
nga ong ha phi, ba kan long kham jem
ia ka ri Sodom ha ka sngi bishar ban
ia kaba ia pha.

To wan ha nga, te phin shem kaba jahthait
(Lk 10 : 21–22)

25 Mynkata U Jisu u la iathuh bad
u la ong: Nga nguh ia me, ko Kpa, U
Trai ka bneng bad ka khyndew, ba me la
buhrieh ia kine kiei kiei ruh na kiba stad
bad kiba sian, bad ba me la pynpaw ia ki
ha ki khunlung: [26]shisha, ko Kpa, naba
kumta ka la ibit ha khmat jong me.
[27]Kiei kiei baroh la ai ha nga na U
Kpa jong nga: ym don ruh uba ithuh ia
U Khun, hynrei tang U Kpa: lymne
uba ithuh ia U Kpa, hynrei tang U
Khun, bad uta ha uba uta U Khun u
mon ban *pynpaw ia u*. [28]To wan ha nga,
phi baroh kiba thait bad ba khia ka
jingkit, te ngan pynjem ia phi. [29]To shim
ia ka lyngkor jong nga ha phi, to hikai
ruh na nga; naba nga uba lui lui bad
uba rit ruh ha ka dohnud: te phin shem
kaba jahthait ha ki mynsiem jong phi.
[30]Naba ka lyngkor jong nga ka long
kaba jem, bad ka jingkit jong nga kaba
sting.

11 : 10 Mal. 3 : 1. **11 : 12-13** Lk. 16 : 16. **11 : 14** Mal. 4 : 5; Mt. 17 : 10-13; Mk. 9 : 11-13.
11 : 21 Isa. 23 : 1-18; Eskl. 26 : 1-28 : 26; Joel 3 : 4-8; Amos 1 : 9-10; Sekh. 9 : 2-4.
11 : 23 Isa. 14 : 13-15; Jen. 19 : 24-28. **11 : 24** Mt. 10 : 15; Lk. 10 : 12. **11 : 27** Io. 3 : 35; 1 : 18;
10 : 15. **11 : 29** Jer. 6 : 16.

Ka jingkylli shaphang ka Sabbaton
(Mk 2 : 23–28; *Lk* 6 : 1–5*)*

12 Mynkata U Jisu u la leit ha ka sngi
sabbaton lyngba ia ki lyngkha kew;
ki synran jong u te ki la thngan, bad ki la
iasdang ban kheit soh kew, ban bam ruh.
2Hynrei haba ki Pharisi ki la iohi, ki
la ong ha u, Ha khmih, ki synran jong
me ki leh ia kabym bit ban leh ha ka
sngi sabbaton. 3U te u la ong ha ki,
Phim ju la pule, kaei ba U Dabid u la
leh, mynba u la thngan, bad kita kiba
bad u ruh? 4kumno ba u la leit hapoh
ka templ, bad ba u la bam ia kita ki pu
pyni, ia kibym bit ia u ban bam, lymne
ia kita kiba bad u, hynrei tang ia ki
lyngdoh hi? 5lane phim ju la pule ha ka
hukum, ba ki lyngdoh ha ka templ ha ka
sngi sabbaton ki pynkhein ia ka sabbaton
khlem pop ruh? 6Hynrei nga ong ha phi,
ba uba kham khraw ia ka templ u don
hangne. 7Hynrei lada phi la lah tip kaei
kane, la ka jingisynei nga mon, te ym
ia ka jingkñia, phin ym da la pynrem ia
kita kiba khlem pop. 8Naba U Khun
u briew u long U Trai ka sabbaton.

U briew uba don ka kti kaba iap
(Mk 3 : 1–6; *Lk* 6 : 6–11*)*

9 Te haba u la mih noh nangta, u la
leit ha ka synagog jong ki. 10Ha khmih
ruh, la don u briew uba don ka kti kaba
iap. Te ki la kylli ia u, ki da ong, Ka
bit ne em ban pynkhiah ha ka sngi
sabbaton? ba kin iakem daw ia u.
11U te u la ong ha ki: Uno u briew
uba na phi uba don kawei ka langbrot,
lada kata ka hap ruh ha ka thliew ha ka
sngi sabbaton, un ym shim bad rah noh
ia ka? 12u briew te katno u kham kor ia ka
langbrot! Kumta ka bit ban leh bha ha
ka sngi sabbaton. 13Haba kumta u la
ong ha uta u briew, To rah ia la ka kti.
U la rah te ia ka; bad la pynbha pat
ia ka kum kata kawei. 14Te haba kita
ki Pharisi ki la leit noh, ki la iasylla
pyrshah ia u, kumno ba kin ioh pyniap
noh ia u.

U briew uba la jied jong U Blei

15 Hynrei U Jisu haba u la tip u la
leit noh nangta: te ki paidbah babun ki
la iabud ia u, bad u la pynkhiah ia ki
baroh; 16te u la maham ia ki ba kin ym
pynpaw ia u: 17kumta ba la pyndep
ia kata ba la ong da U Isaiah u nongia-
thuhlypa, u da ong, 18Ha khmih, u shakri
jong nga ia uba nga la jied; uba ieit
jong nga ha uba ka mynsiem jong nga
ka sngewbha eh: ngan buh ia U Mynsiem
jong nga ha u, bad un pynbna ia ka
jingbishar ha ki Jentil; 19un ym ialeh,
lymne pyrta; lymne uei uei ruh un ym
iohsngew ia ka ktien jong u ha ki lynti:
20un ym pynkhein ia u khah uba la
mong, bad un ym pynlip ia u saihon uba
sah tdem, tadynda un pynphriang ia ka
jingbishar haduh ka jingjop: 21te ha
ka kyrteng jong u ki Jentil kin iakyrmen.

U Jisu bad u Belsabul
(Mk 3 : 20–30; *Lk* 11 : 14–23; 12 : 10*)*

22 Ynda kumta la wallam ha u ia uba
shongksuid, uba matlah bad ubym nang
kren: bad u la pynkhiah ia u, kat haduh
ba uta uba matlah bad ubym nang kren
u la iohi bad u la kren ruh. 23Te kita ki
paidbah baroh ki la iasngew kyndit ieh,
bad ki la iaong, Une um long u khun U
Dabid? 24Hynrei haba kita ki Pharisi
ki la iohsngew ki la iaong, Une *u briew* um
beh noh ia ki ksuid, lymda da u Belsebul
u rangbah ki ksuid. 25Hynrei U Jisu haba
u la tip ia ki jingmut jong ki, u la ong
ha ki, Ka hima baroh kaba ialeh makynti,
kan jot; ka shnong ruh ne ka iing baroh
kaba ialeh makynti, kan ym neh. 26Lada
u Soitan ruh u shop noh ia u Soitan, u
ialeh hi ia lade; kumta kan neh kumno
ka hima jong u? 27Lada nga ruh nga

12 : 1 Dt. 23 : 25. 12 : 3-4 1 Sml. 21 : 1-6. 12 : 4 Leb. 24 : 9. 12 : 5 Jk. 28 : 9-10.
12 : 7 Mt. 9 : 13; Hos. 6 : 6. 12 : 11 Lk. 14 : 5. 12 : 18-21 Isa. 42 : 1-4. 12 : 24 Mt. 9 : 34; 10 : 25.

beh noh ia ki ksuid da u Belsebul, dano
ba ki khun jong phi ki beh noh *ia ki*?
Namar kata kin long ki nongbishar jong
phi. 28Hynrei lada nga beh noh ia ki
ksuid da U Mynsiem U Blei, kumta te
ka hima U Blei ka la wan shisyndon ha
phi. 29Lane kumno uno uno ruh u lah
ban leit hapoh ka iing uba khlain, bad
kurup ia kiei kiei ruh ki jong u, lymda u
khum shuwa ia uta uba khlain? ynda
kumta te un sa kurup ia ka iing jong u.
30Ubym long bad nga u ialeh ia nga,
bad ubym ialum bad nga u pynsaphred.
31Namar kata nga ong ha phi, ba yn
map ia ki briew ia ka pop baroh bad ia
kaba kren bein blei: tang ia kaba kren
bein ia U Mynsiem Bakhuid, yn ym map
shuh. 32Bad uno uno ruh uba kren
bein ia U Khun u briew, ia uta lah ban
map: hynrei uno uno ruh uba kren bein
ia U Mynsiem Bakhuid, ia u yn ym map,
ha kane ka pyrthei, lymne ha kata
kaban sa wan.

U dieng bad u soh jong u
(Lk 6 : 43–45)

33 Lane phin tharai babha ia u dieng,
bad ia u soh jong u ruh: lane phin tharai
basniew ia u dieng, bad ia u soh jong u
ruh: naba ia u dieng yn ithuh na u soh
jong u. 34Ah phi ki khun ki ksiew ki
bsein! Phi ki bymman, kumno phi lah
ban kren kaba bha? naba na ka jingshlei
ka dohnud ba ka kren ka shyntur.
35U briew uba bha u sei noh ia kiei
kiei kiba bha na ka jingkynshew kaba
bha ka dohnud jong u: u briew babym-
man ruh u sei noh ia kiei kiei babymman
na ka jingkynshew babymman jong u.
36Hynrei nga ong ha phi, ba ia ka ktien
thala baroh ia kaba ki briew kin kren,
kin ia ai jingkhein shaphang kata ha
ka sngi bishar. 37Naba na ki ktien jong
me yn pynksan ia me, bad na ki ktien
jong me yn pynrem ia me.

Ka jingpan ban ioh ka dak
(Mk 8 : 11–12; Lk 11 : 29–32)

38 Ynda kumta kiba na ki nongthoh
bad na ki Pharisi ki la iathuh ki da ong,
Ko Nonghikai, ngi kwah ban iohi ka dak
na me. 39U te u da iathuh u la ong ha ki:
Ka pateng bynriew bymman bad baklim
ka iaiwad ka dak: hynrei yn ym ai ka dak
ha ka, hynrei tang kata ka dak U Jonah
u nongiathuhlypa. 40Naba kumba U
Jonah u la shong lai sngi bad lai miet
ha ka kpoh u dohkha khraw, kumta
ruh U Khun u briew un shong lai sngi
bad lai miet ha ka kpoh ka khyndew.
41Ki nong Ninebe kin iaieng lem bad
kane ka pateng bynriew ha ka jingbishar,
bad kin iapynrem ia ka: naba ki la
iakylla kaba mut da ka jingialap U
Jonah: ha khmih te, hangne uba kham
khraw ia U Jonah. 42Ka syiem na shathie
kan iamih lem bad kane ka pateng
bynriew ha ka jingbishar, bad kan pynrem
ia ka: naba ka la wan na sha kiba kut
ka pyrthei ban iohsngew ia ka jingstad
U Solomon: te ha khmih, hangne uba
kham khraw ia U Solomon.

Ka jingwan phai pat u mynsiem bymkhuid
(Lk 11 : 24–26)

43 Te haba u mynsiem bymkhuid u
la mih noh na u briew, u iaid ia ki jaka
ryngkhiang, ba u da wad ia ka jaka
shongthait, te um shem. 44Ynda kumta
u ong: Ngan leit phai pat sha la iing na
kaba nga la mih noh: te haba u la wan
pat, u shem ia ka ba la suda, ba la sar,
bad ba la buh beit ki jingbuh. 45Ynda
kumta u leit noh, u shim lem bad u
hynñiew ki mynsiem kiwei pat kiba
kham bymman ia u hi, te ki ialeit hapoh
bad ki shong sah hangta: kaba khadduh
te ia uta u briew kan long kham sniew

12 : 30 Mk. 9 : 40. **12 : 32** Lk. 12 : 10. **12 : 33** Mt. 7 : 20; Lk. 6 : 44. **12 : 34** Mt. 3 : 7; 23 : 33; Lk. 3 : 7; Mt. 15 : 18; Lk. 6 : 45. **12 : 38** Mt. 16 : 1; Mk. 8 : 11; Lk. 11 : 16. **12 : 39** Mt. 16 : 4; Mk. 8 : 12. **12 : 40** Jona. 1 : 17. **12 : 41** Jona. 3 : 5. **12 : 42** 1 Sm. 10 : 1-10; 2 Khr. 9 : 1-12.

ia kaba nyngkong. Kumta kan long ruh
ia kane ka pateng bynriew bymman.

Ka kmie bad kiba ha 'iing ha sem U Jisu
(Mk 3 : 31–35; Lk 8 : 19–21)

46 Haba u dang kren ha kita ki
paidbah, ha khmih, ka kmie jong u bad
ki hynmen hynbew jong u ruh ki iaieng
shabar, ba ki iakwah ban iakren bad u.
47Uwei u la ong te ha u, Ha khmih,
ka kmie jong me bad ki hynmen hynbew
jong me ruh ki iaieng shabar, ba ki
iakwah ban iakren bad me. 48U te u
da iathuh u la ong ha uta uba la iathuh
ha u, Kano kaba long ka kmie jong
nga? bad kino kiba long ki hynmen
hynbew jong nga? 49Bad haba u la
kner ia la ka kti sha ki synran jong u,
u la ong, Ha khmih ka kmie jong nga
bad ki hynmen hynbew jong nga! 50Naba
uno uno ruh uban leh ia ka mon U Kpa
jong nga uba ha bneng, uta kein u long
u para jong nga bad ka para bad ka
kmie de

Ka pharshi U Nongbet
(Mk 4 : 1 9; Lk 8 : 4 8)

13 Ha kata kajuh ka sngi U Jisu u la
mih noh na 'iing, bad u la shong
harud duriaw. 2Ki paidbah babun ruh
ki la iawan lang ha u, katba u la kiew
halor ka lieng, bad u la shong, uta u
paitbah baroh te u dang ieng harud
duriaw. 3Bad u la kren ha ki bun kiei
kiei ruh ha ka pharshi, u da ong: Ha
khmih, u nongbet u la leit noh ban bet.
4Haba u dang bet te, khyndiat ki la
hap harud lynti, bad ki sim ki la wan,
bad ki la bam ia ki. 5Kiwei pat de ki
la hap halor ki jaka maw ha kabym don
bun khyndew; kumne kumne ruh ki
la mih, naba kam long jylliew ka khyn-
dew: 6haba ka la ieng ka sngi te, ki la
shit tyrkhong eh: bad naba kim don thied,
ki la iap ryngkhiang. 7Kiwei pat te ki
la hap hapdeng ki dieng shiah: te kita
ki dieng shiah ki la mih, bad ki la iakjap
ia ki. 8Kiwei pat te ki la hap ha ka khyn-
dew kaba bha, bad ki la sei soh, kiba
shispah shah, kiba hynriewphew shah,
kiba laiphew shah ruh. 9Uba don ki
shkor ban sngew, to un sngew.

Ka jingthmu jong ki pharshi
(Mk 4 : 10–12; Lk 8 : 9–10)

10 Kita ki synran te ki la iawan ha u,
bad ki la iaong ha u, Balei ba me kren ha
ki ha ki pharshi? 11U da iathuh te u
la ong ha ki: Naba la ai ha phi ban tip
ia ki maian ka hima ki bneng, hynrei
ym shym la ai ha ki. 12Naba uno uno
ruh uba don, ha u yn ai, un ioh kyrhai
ruh: te uno uno ruh ubym don, wat
ia kata kaba u don yn shim noh na u.
13Namar kata ba nga kren ha ki ha
ki pharshi: naba haba ki iohi, kim iohi:
bad haba ki iohsngew, kim iohsngew,
lymne kim sngewthuh. 14Kumta la pyn-
dep ruh ha ki ia kata ka jingiathuhlypa
U Isaiah, kaba ong: Ia kaba iohsngew
phin iohsngew, te phin ym sngewthuh
shuh: bad ia kaba iohi phin iohi te phin
ym ishemphang. 15Naba ka dohnud kine
ki briew ka la rben, bad ki la sngew
khia da la ki shkor, bad ki la khapbrip
ia la ki khmat: bad ioh kin iohi da la
ki khmat, bad ba kin iohsngew da la
ki shkor, bad ba kin ioh sngewthuh da
la ka dohnud, bad ba kin ioh kylla,
bad ba ngan ioh pynkhiah ruh ia ki.
16Hynrei suk ki khmat jong phi, ba ki
iohi, bad ki shkor jong phi ba ki iohsngew!
17Naba shisha nga ong ha phi, ba bun
ki nongiathuhlypa bad ki riewhok ki
la kwah ban iohi ia kiei kiei ruh ba phi
iohi, te kim shym la iohi: bad ban ioh-
sngew ia kiei kiei ruh ba phi iohsngew, te
kim shym la iohsngew.

13 : 2 Lk. 5 : 1-3. 13 : 12 Mt. 25 : 29; Mk. 4 : 25; Lk. 8 : 18; 19 : 26. 13 : 14-15 Isa. 6 : 9-10.
13 : 16-17 Lk. 10 : 23-24.

U Jisu U pynpaw ia ka pharshi u Nongbet
(Mk 4 : 13–20; Lk 8 : 11–15)

18 Namar kata, phin sngew ia ka
pharshi u nongbet. 19Haba uno uno
ruh u iohsngew ia ka ktien ka hima
bad um sngewthuh ia ka, u bymman
u wan bad u rong noh ia kata, ia kaba
la bet ha ka dohnud jong u. Une u long
uta ia uba la bet harud lynti. 20Uta ia
uba la bet halor ki jaka maw te, u long
uta uba iohsngew ia kata ka ktien,
bad uba pdiang kumne kumne ruh
ia ka da kaba kmen: 21hynrei ubym
don thied ha lade, u long te tang shibit;
naba haba jia kaba jynjar, ne kaba lehbein
namar kata ka ktien, kumne kumne ruh
u thut. 22Uta te ia uba la bet hapdeng ki
dieng shiah, long uta uba iohsngew ia
kata ka ktien; hynrei ka jingkhuslai
kane ka pyrthei, bad ka jingshukor ka
spah, ki iakjap ia kata ka ktien, te kam
sei soh shuh. 23Hynrei uta ia uba la bet ha
ka khyndew kaba bha, u long uta uba
iohsngew ia kata ka ktien bad uba da
sngewthuh ia ka; uba sei soh ruh, bad ba
pynmih ruh uba shispah shah, uba hyn-
riewphew shah, uba laiphew shah ruh.

Ka pharshi ki ñiut

24 Ia kawei pat ka pharshi u la buh
ha khmat jong ki, u da ong: Yn tharai ia
ka hima ki bneng kum u briew uba la
bet ia u symbai babha ha ka lyngkha
jong u; 25te haba ki dang iohthiah ki
briew, u la wan uba shun ia u bad u la bet
ia ki ñiut hapdeng u kew, te u la leit wan
noh. 26Hynrei mynba u la speh uta u
kew, bad ba u la sei soh, mynkata ki la
paw kita ki ñiut ruh. 27Te haba ki la iawan
ki shakri jong uta u trai ïing, ki la iaong
ha u: Ko kynrad, mem shym la bet u
symbai babha ha ka lyngkha jong me?
nangno te ka la ioh ki ñiut? 28U te u la
iathuh ha ki, U briew uba shun u la leh
ia kata. Ki shakri te ki la iakylli ia u, Me
mon te ba ngin ialeit thiew noh ia ki?
29Te u la ong, Em; ba ïoh haba phi
thiew noh ia ki ñiut, phi rat lem bad ki
ia u kew ruh. 30Ieh ba baroh ar kin iamih
lem haduh ka aiom ot: te ha kata ka aiom
ka jingot ngan ong ha kiba ot, To ialum
shuwa ia ki ñiut, to teh song ruh ia ki ia
kaban thang ia ki; hynrei ia u kew phin
ialum ha ka thiar jong nga.

Ka pharshi u symbai tyrso
(Mk 4 : 30–32; Lk 13 : 18–19)

31 Ia kawei pat ka pharshi u la buh
ha khmat jong ki, u da ong: Ka hima ki
bneng ka long kum u symbai tyrso, ia
uba u briew u la shim, bad u la bet ha
ka lyngkha jong u; 32uba long kham rit
shisha ia ki symbai baroh, hynrei ynda
u la san u long kham khraw ia ki jhur
bad u long dieng, katba ki sim bneng
ki wan bad ki shongtngen ha ki tnat jong
u.

Ka pharshi u thiat
(Lk 13 : 20–21)

33 U la kren ia kawei pat ka pharshi
ha ki: Ka hima ki bneng ka long kum u
thiat, ia uba ka la shim ka kynthei, bad
ka la btep ha ki lai pyrha u purew,
tadynda u la sieb baroh.

U Jisu U kren da ki pharshi
(Mk 4 : 33–34)

34 Ia kita kiei kiei baroh U Jisu u la
kren ha kita ki paidbah ha ki pharshi;
bad khlem pharshi um shym la kren ei
ei ha ki, 35ba kumta la pyndep ia kata ba la
ong da u nongiathuhlypa, u da ong:
Ngan ang ia ka shyntur jong nga ha ki
pharshi, ngan pynbna ia kiei kiei ruh ba
la buhrieh na myndanglong ka pyrthei.

U Jisu U pynpaw ia ka pharshi shaphang ki ñiut

36 Ynda kumta haba U Jisu u la
iehnoh ia ki paidbah, u la leit sha ïing;
te ki synran jong u ki la wan ha u, ki da

13 : 35 Salm 78 : 2.

ong. To batai ia ngi ia kata ka pharshi
ki ñiut ka lyngkha 37U te u la iathuh
bad u la ong ha ki: Uta uba bet ia u
symbai babha u long U Khun u briew.
38kata ka lyngkha ruh ka long ka
pyrthei kita ki symbai babha ruh ki
long ki khun ka hima. hynrei kita ki
ñiut ki long ki khun uta u bymman
39uta u nongshun uba la bet ruh ia
ki. u long u Soitan. kata ka aiom ot ruh
ka long kaba wai noh ka pyrthei. kita
kiba ot ruh ki long ki angel 40Namar
kata. kumba ialum ia kita ki ñiut bad
ba thang ia ki ha ka ding. kumta kein
kan long ha kaba wai noh kane ka pyrthei
41U Khun u briew un phah noh ia ki
angel jong u. bad kin ialum na ka hima
jong u ia kiei kiei baroh kiba pynthut
bad ia kita kiba leh bymman, 42bad kin
bred ia ki ha ka lawar ka ding. hangta
kein yn long kaba lynñiar bad kum
dait bniat 43Ynda kumta kiba hok kin
iatyngshain noh kum ka sngi ha ka
hima U Kpa jong ki Uba don ki shkor
ban sngew. to un sngew

Ka pharshi ka jingkynshew ba la buhrieh

44 Pat. ka hima ki bneng ka long kum
ka jingkynshew ia kaba la buhrieh ha ka
lyngkha. ia kaba u briew u la shem. bad
u la buhrieh. te na kaba kmen u leit
noh bad u die noh ia kiei kiei baroh katba
u don. bad u thied ia kata ka lyngkha.

Ka pharshi u mawlynnai bakordor

45 Pat. ka hima ki bneng ka long kum
u nongkhaii uba wad ia ki mawlynnai
bakordor. 46bad haba u la shem ia uwei
u mawlynnai uba kordor. u la leit die noh
ia kiei kiei baroh katba u don. bad u la
thied ia uta.

Ka pharshi shaphang ka jar

47 Pat. ka hima ki bneng ka long kum
ka jar ia kaba la bred ha kà duriaw. bad
kaba ialum na ki jaid baroh: 48ia kaba.
ynda ka la dap. ki iaring sha ryngkew:
te haba ki la iashong. ki la ialum ia kiba
bha ha ki jingdiang. ia kiba sniew te ki la
iabred noh. 49Kumta kan long ha kaba
wai noh ka pyrthei. Ki angel kin iamih
noh bad kim pyniakhlad noh ia ki bymman
napdeng kiba hok. 50bad kin bred ia ki
ha ka lawar ka ding. hangta kein yn
long kaba lynñiar bad kum dait bniat.

Ki jingkynshew kiba thymmai bad kiba rim

51 U Jisu u la ong ha ki. Phi la sngew-
thuh ia kita kiei kiei baroh? Ki ruh
ki la ong ha u. Hooid. kynrad. 52U la
ong te ha ki. Namar kata. u nongthoh
baroh uba la ioh hikai ha ka hima ki
bneng. u long kum u briew uba u trai
iing. uba sei noh na ka jingkynshew
jong u ia kiei kiei ruh kiba thymmai bad
barim.

La ñiew bein ia U Jisu ha Nasaret
(Mk 6 . 1–6. Lk 4 . 16–30)

53 Ka la jia. haba U Jisu u la wai noh
ia kine ki pharshi. ba u la leit noh nangta.
54Haba u la wan te ha la ka ri. u la
hikai ia ki ha ka synagog jong ki. kat
ban pynkyndit thred ia ki. bad ki la
kylli. Nangno une u la ioh ia kane ka
jingstad. bad kine ki kambah? 55une
um long u khun uta u misteri? ym khot
Ka Mari ia ka kmie jong u? U Jakob.
bad U Josis. bad U Simon. bad U Juda
ruh. ia ki para jong u? 56ki para kynthei
jong u de. kim don baroh bad ngi?
nangno te une u la ioh ia kita kiei kiei
baroh? 57Ki la thut ruh ha u. U Jisu te u la
ong ha ki. U nongiathuhlypa um long
khlem burom, hynrei tang ha la ka ri
bad ha la iing ruh. 58Um shym la leh
shibun ki kambah hangta. namar ka
jingbymngeit jong ki.

Ka jingiap U Ioannis Nongpynbaptis
(Mk 6 : 14–29: Lk 9 : 7–9)

14 Mynkata U Herod tetrark u la
iohsngew ia ka jingbna shaphang

13 : 57 Io. 4 : 44.

U Jisu. 2Bad u la ong ha ki shakri jong
jong u, Une u long U Ioannis u Nongpyn-
baptis; u la mihpat na ki nongiap;
namar kata kein kine ki bor bah ki iatrei
ha u. 3Naba U Herod haba u la kem ia U
Ioannis, u la khum ia u, bad u la buh ruh
ia u ha ka byndi na ka bynta Ka Herodia,
ka tnga U Philip u para jong u. 4Naba
U Ioannis u la ong ha u, Ym bit ia me ban
ioh ia ka. 5Haba u mon te ban pyniap
ia u, u la sheptieng ia u paidbah, naba
ki ju ñiew ia u kum u nongiathuhlypa.
6Te haba la dei ka sngi kha U Herod,
ka khun Ka Herodia ka la shad ha
khmat *jong ki*, bad ka la pynsngewbha ia
U Herod. 7Namar kata u la kular da kaba
smai ban ai ha ka kat kaba kan pan.
8Ka ruh, haba ka la suh buit ka kmie
jong ka, ka la ong, To ai ha nga hangne
ia ka khlieh U Ioannis u Nongpynbaptis
ha ka pliang. 9U syiem te u la sngewsih,
hynrei na ka bynta kita ki jingsmai, bad
kita kiba iashong bam bad u, u la hukum
ban ai. 10Haba u la phah te, u la khrai
khlieh ia U Ioannis ha kata ka byndi.
11Te la wallam ia ka khlieh jong u ha
ka pliang, bad la ai ha kata ka khynnah;
ka ruh ka la leit lam ha ka kmie jong ka.
12Te haba ki la iawan ki synran jong
u, ki la iarah noh ia ka met, bad ki la
iatep ia ka; bad ki la leit iathuh ha U Jisu.

Kaba bsa ia ki san hajar
(Mk 6 : 30–44; *Lk* 9 : 10–17;
Io 6 : 1–14*)*

13 Haba U Jisu u la iohsngew ruh, u
la leit noh nangta ha ka lieng, sha ka
jaka kynjah weibriew; te haba ki paidbah
ki la iohsngew, ki la iabud ia u da ki kjat
na ki shnong. 14Haba U Jisu ruh u la
mih noh, u la iohi ia u paidbah babun,
bad u la sngewsynei ia ki bad u la pyn-
khiah ia kiba pang jong ki. 15Te haba
ka la kham noh ka sngi, ki la iawan ha u
ki synran jong u, ki da ong, Kane ka
long ka jaka kynjah, ka por ruh ka la
kham palat; to pyllait noh ia ki paidbah,
ba kin leit sha ki shnong ban thied jing-
bam ia lade. 16U Jisu te u la ong ha ki,
Kim donkam ban leit noh; to ai ma phi
ha ki ban bam. 17Ki te ki ong ha u,
Ngi don hangne sa tang santylli ki kpu,
bad artylli ki dohkha. 18Te u la ong,
Wallam ia ki hangne ha nga. 19Te u la
hukum ban pynshong shaniah ia ki pait-
bah ha u phlang, bad u la shim ia kita ki
santylli ki kpu bad ia kita ki artylli ki
dohkha, bad haba u la khmied sha
bneng, u la nguh, bad u la kdiah, u la
ai ia ki kpu ha ki synran, bad kita ki
synran ha ki paidbah. 20Te ki la iabam
baroh, bad ki la kdang; bad ki la iakhar
na kiba lwet basah tam, dap khadar
tukri. 21Kita kiba la iabam te ki long
kumba san hajar ki rangbah, nalor ki
kynthei bad ki khynnah.

U Jisu U iaid halor ka duriaw
(Mk 6 : 45–52; *Io* 6 : 15–21*)*

22 Kumne kumne ruh U Jisu u la
kyntu ia ki synran jong u ban kiew halor
kata ka lieng, bad ban leit noh ha shuwa
jong u sha shiliang, katba u dang pyllait
noh ia ki paidbah. 23Te haba u la pyllait
noh ia ki paidbah, u la kiew sha u lum
weibriew ban duwai; bad haba ka la
janmiet ruh, u la don hangta weibriew.
24Hynrei mynkata kata ka lieng ka la
don hapdeng ka duriaw, ia kaba la
pynkhih eh da ki jingat phyllung; naba
ka lyer ka la beh pyrshah. 25Te ha ka
jingap miet kaba saw U Jisu u la leit ha
ki, u da iaid halor ka duriaw. 26Haba
kita ki synran te ki la iohi ia u ba u iaid
halor ka duriaw, ki la sngewkiuh eh, ki
da ong, Ka long ka rngai; te ki la ialynñiar
na kaba sheptieng. 27Hynrei U Jisu
kumne kumne ruh u la kren ha ki, u da
ong, To sngew shlur; dei ma nga; to
wat sheptieng.

28 U Petros te u da iathuh, u la ong
ha u, Ko Trai, lada dei ma me, hukum

14 : 4 Leb. 18 : 16; 20 : 21. 14 : 3-4 Lk. 3 : 19-20.

ia nga ban wan sha me halor ka um.
29U te u la ong, To wan. Te haba U
Petros u la hiar na kata ka lieng, u la
iaid halor ka um ban leit sha U Jisu.
30Hynrei haba u la iohi ia kata ka lyer
ba ka jur, u la sngew sheptieng, bad
haba u la sdang ban ngam, u la pyrta, u
da ong, Ko Trai, to pynim ia nga.
31Kumne kumne ruh U Jisu haba u
la kner ia la ka kti, u la kem ia u, bad u
la ong ha u, Ah me uba rit jingngeit!
balei ba me la sngew artatien? 32Haba
ki la iakiew te halor kata ka lieng, ka
lyer ka la jah noh. 33Te kita kiba ha
kata ka lieng ki la mane dem ia u, ki
iaong, Shisha me uba U Khun U Blei.

U Jisu U pynkhiah ia kiba pang ha ka ri Genesaret

(Mk 6 : 53–56)

34 Te haba ki la lah poi sha shiliang,
ki la wan ha ka ri Gennesaret. 35Te haba
ki briew ha kata ka jaka ki la ithuh ia u,
ki la phah kylleng ia kata ka ri baroh,
bad ki la wallam ha u ia kiba pang baroh;
36bad ki la iakyrpad ia u ba kin shu ioh
ktah tang ia ka rmiang ka jainkup
jong u; te baroh kat kiba la ktah, ki la
khiah phar.

Ka rukom pateng la pateng

(Mk 7 : 1–13)

15 Ynda kumta ki la iawan ha U Jisu
ki nongthoh bad ki Pharisi kiba na
Jerusalem, ki da ong, 2Balei ba ki synran
jong me ki ryngkang ia ka rukom pateng
la pateng ki tymmen basan? naba kim
da thet ia ki kti jong ki haba kin sa bam
jingbam. 3U da iathuh te u la ong ha ki,
Balei ba phi ruh phi ryngkang ia ka
hukum U Blei da ka rukom pateng la
pateng jong phi? 4Naba U Blei u la
hukum, u da ong: Burom ia la u kpa
bad ia la ka kmie ruh: bad uba kren
bein ia u kpa lane ia ka kmie, ai un iap
da ka jingpyniap. 5Hynrei phi ong, ba
uno uno ruh uban ong ha la u kpa ne ha
la ka kmie, Kaei kaei ruh ka jong nga
na kaba men da la myntoi, *ka long* ka
jingainguh, 6un ym burom shuh te ia u
kpa jong u lane ia ka kmie jong u. Kumta
phi la pynduh noh ia ka hukum U Blei
da ka rukom pateng la pateng jong phi.
7Phi kiba arsap! Bit kaba U Isaiah u
la iathuhlypa shaphang jong phi, u da
ong, 8Kine ki briew ki wan hajan jong
nga da ka shyntur jong ki, bad ki burom
ia nga da ki rmiang shyntur jong ki,
hynrei ka dohnud jong ki ka jngai noh
na nga: 9hynrei ki mane thala ia nga,
haba ki hikai ia ki hukum jong ki briew
kum ka jinghikai.

Kaei kaba pyntngit ia u briew

(Mk 7 : 14–23)

10 Te haba u la khot ha lade ia u
paidbah, u la ong ha ki: To sngew phi, to
sngewthuh ruh: 11Ym dei kata kaba
rung ha ka shyntur kaba pyntngit ia u
briew, hynrei kaba mih noh na ka shyntur,
kata kein kaba pyntngit ia u briew.
12Ynda kumta ki synran jong u ki la
iawan, bad ki la iaong ha u, Me tip ne
em ba haba kita ki Pharisi ki la iohsngew
ia kane ka ktien, ki la sngewthut?
13Hynrei u la iathuh bad u la ong, Ia ki
jingthung baroh kiba U Kpa jong nga
uba ha bneng um shym la thung, yn
rat noh kein. 14To iehnoh ia ki; ki long
ki nongialam bamatlah ia kiba matlah.
Te lada uba matlah u ialam ia uba matlah,
kin iahap baroh arngut ha ka thliew.
15U Petros te u la iathuh bad u la ong ha u,
To batai ia kata ka pharshi ha ngi. 16U
Jisu te u la ong, Phi ruh katta phim pat
sngewthuh? 17Phim pat sngewthuh, ba
baroh kat kaba rung shapoh ka shyntur
ka leit hapoh ka kpoh, bad ba bred noh
ia ka sharud? 18Hynrei kita kiei kiei
ruh kiba mih noh na ka shyntur ki mih

15 : 4 Ek. 20 : 12; Dt. 5 : 16; Ek. 21 : 17; Leb. 20 : 9. 15 : 8-9 Isa. 29 : 13. 15 : 14 Lk. 6 : 39.
15 : 18 Mt. 12 : 34.

na ka dohnud; kita te ki pyntngit ia u
briew. 19Naba na ka dohnud ki mih noh
ki jingmut bymman, kaba pyniap, kaba
klim, kaba iakai kynthei, kaba tuh, kaba
sakhi lamler, kaba kren bein. 20Dei kine
kiei kiei kiba pyntngit kein ia u briew;
hynrei ban bam da ki kti khlem thet kam
pyntngit ia u briew.

Ka jingngeit ka nong Kanaan

(Mk 7 : 24–30*)*

21 Te haba U Jisu u la mih noh
nangta, u la leit sha ki phang ka Tyros
bad ka Sidon. 22Ha khmih ruh, ka
kynthei ka nong Kanaan ka la wan na
kita ki phang, bad ka la kyrpad ia u, ka
da ong, To isynei ia nga, ko Trai, U Khun
U Dabid! ka khun jong nga ka kordit eh
ba ka shongksuid. 23Hynrei um shym
jubab ha ka shi kyntien ruh. Ki synran
jong u te haba ki la iawan hajan, ki la
kyrpad ia u, ki da ong, To pyllait noh
ia ka, naba ka pyrta jam nadien jong ngi.
24U da iathuh u la ong te, Ym shym
la phah ia nga hynrei tang ha kita ki
langbrot kiba la jah noh na ka ïing
Israel. 25Ka hynrei, haba ka la wan, ka la
mane dem ha u, ka da ong, Ko Trai, to
iarap ia nga. 26Hynrei u la iathuh bad u la
ong, Ym bit ban shim ia ka jingbam ki
khun bad ban bred *ia ka* ha ki ksew.
27Ka te ka la iathuh, Shisha, ko Trai,
hynrei wat ki ksew ki iabam na kita kiba
lwet kiba la hap na ka miej ki kynrad jong
ki. 28Ynda kumta U Jisu u la iathuh
bad u la ong ha ka, Ko kynthei, kaba
khraw ka jingngeit jong pha; to kan
long ia pha kumba pha mon. Ka khun
jong ka ka la khiah te naduh kata ka por.

U Jisu U pynkhiah ia ki paidbah babun

29 Te haba U Jisu u la leit noh nangta,
u la wan hajan ka duriaw Galilaia;
haba u la kiew ruh sha u lum, u la shong
hangta. 30Ki paidbah babun te ki la wan
ha u, ki da don lem bad ki kiba dkoh,
kiba matlah, kibym nang kren, kiba
kynriang, bad shibun kiwei kiwei ruh;
bad ki la buh ia ki hajan ki kjat U Jisu,
te u la pynkhiah ia ki. 31Katba kita ki
paidbah ki la sngewphylla, haba ki la
iohi ia kibym nang kren ba ki da kren,
ia kiba kynriang ba ki la khiah, ia kiba
dkoh ba ki da iaid, ia kiba matlah ruh
ba ki da iohi, ki la iaroh ruh ia U Blei ki
Israel.

Kaba bsa ia ki saw hajar

(Mk 8 : 1–10*)*

32 Haba U Jisu te u la khot ha lade
ia ki synran jong u, u la ong, Nga
sngewsynei ia u paidbah; naba ki la
iaishong bad nga mynta la lai sngi, bad
kim don ei ei ruh ban bam; te ngam mon
ban phah noh jingit ia ki, ba ioh ki iapler
ha lynti. 33Te ki synran jong u ki la iathuh
ha u, Nangno ngin ioh ki kpu katta katta
ha ka ri khlaw, kat ban pynkdang ia u
paidbah kat une? 34U Jisu u la kylli te
ia ki, Phi don katno tylli ki kpu? Ki la
ong te, Hynñiew tylli, bad khyndiat ki
dohkha rit. 35Te u la hukum ia ki paidbah
ban shong shaniah ha khyndew. 36Haba
u la shim te ia kita ki hynñiew tylli ki
kpu bad ia kita ki dohkha, bad haba u la
nguh, u la kdiah, bad u la ai ha ki synran
jong u, kita ki synran de ha uta u paidbah.
37Kumta baroh ki la iabam bad ki la
kdang; ki la iakhar noh ruh na kiba lwet
basah tam, dap hynñiew tukri. 38Kita
kiba la iabam te ki long kumba saw
hajar ki rangbah, nalor ki kynthei bad
ki khynnah. 39Haba u la pyllait noh ia ki
paidbah, u la kiew pat halor kata ka lieng,
bad u la leit sha ki phang ka Magdala.

Ka jingpan ia ka dak

(Mk 8 : 11–13; *Lk* 12 : 54–56*)*

16 Haba ki Pharisi bad ki Saddusi ruh
ki la iawan hajan, ki da tynjuh *ia u,*
ki la iapan ba un pyni ia ka dak na bneng
ha ki. 2U te u la iathuh bad u la ong ha ki.

16 : 1 Mt. 12 : 38; Lk. 11 : 16.

Haba la janmiet, phi ong, *Kan* rang, naba
ka saw ka bneng: [3]mynstep ruh, *Kan*
khih ka lyer mynta, naba ka bneng ka
saw jngut: phi kiba arsap! phi tip ban
bishar shisha ia ka khmat ka bneng,
hynrei phim lah bishar ia ki dak ki aiom.
[4]Ka pateng bynriew bymman bad baklim
ka wad ia ka dak; te yn ym ai ka dak ha
ka, hynrei tang ia kata ka dak U Jonah u
nongiathuhlypa. Haba u la iehnoh te ia
ki, u la leit noh.

U thiat ki Pharisi bad ki Saddusi
(Mk 8 : 14–21*)*

5 Haba ki synran jong u te ki la iawan
sha shiliang, ki la klet ban wallam kpu.
[6]U Jisu te u la ong ha ki, To sumar,
to kiar na u thiat ki Pharisi bad ki Saddusi.
[7]Ki te ki la iakren hi paralok, ki da
ong, Naba ngim shym la wallam kpu
kein! [8]Haba U Jisu te u la tip *ia kata,*
u la ong ha ki, Ah phi kiba rit jingngeit!
balei phi iakren hi paralok, naba phim
shym la wallam kpu? [9]Phim pat
sngewthuh, lymne phim kynmaw ia kita
ki san tylli ki kpu jong kita san hajar,
bad katno tukri phi la iakhar ruh?
[10]Iymne ia kita ki hynñiew tylli ki kpu
jong kita ki saw hajar, bad katno tukri
phi la iakhar ruh? [11]Kumno ba phim
sngewthuh ba ngam shym ong ha phi
shaphang u kpu? hynrei ban sumar na
uta u thiat ki Pharisi bad ki Saddusi.
[12]Ynda kumta ki la sngewthuh ba um
shym la ong ban sumar na u thiat u
kpu, hynrei na ka jinghikai ki Pharisi bad
ki Saddusi.

Ka jingphla U Petros shaphang U Jisu
(Mk 8 : 27–30; *Lk* 9 : 18–21*)*

13 Haba U Jisu u la wan sha ki
phang Kaisaraia Philipi, u la kylli ia ki
synran jong u, u da ong, Ki briew ki ong
uei ia nga, U Khun u briew? [14]Ki la
ong te, Don kiba *ong* U Ioannis u
Nongpynbaptis, kiwei te, U Elias, bad
kiwei pat, U Jeremaiah lane uwei na ki
nongiathuhlypa. [15]U la ong ha ki, Phi
te phi ong ba nga long uei? [16]U Simon
Petros u la iathuh bad u la ong, Me long
U Khrist, U Khun U Blei baim. [17]U
Jisu te u la iathuh bad u la ong ha u,
Suk ma me, ko Simon u khun U Jonah,
naba ka doh bad ka snam kam shym la
pyni ia kata ha me, hynrei U Kpa jong
nga uba ha bneng. [18]Nga ruh nga ong
ha me, ba me long U Petros, bad halor
une u mawsiang ngan tei ia ka balang
jong nga; te ki khyrdop ka dujok kin
ym lah ia ka. [19]Bad ngan ai ha me ia
ki shabi ka hima ki bneng; te kaei kaei
ruh ia kaba men teh ha ka khyndew yn
teh ia ka ha bneng ruh, bad kaei kaei ruh
ia kaba men pyllait ha ka khyndew yn
pyllait ia ka ha bneng ruh. [20]Ynda kumta
u la adong ia ki synran jong u ban ym
iathuh hano hano ruh ba u long uta
U Khrist.

U Jisu U iathuhlypa ia ka jingiap
bad ka jingmihpat jong U.
(Mk 8 : 31–9 : 1; *Lk* 9 : 22–27*)*

21 Naduh kata U Jisu u la sdang ban
pyni ha ki synran jong u, ba ka dei ia u
ban leit noh sha Jerusalem, ban shah ruh
shibun kiei kiei na ki tymmen basan bad
na ki rangbah lyngdoh bad na ki nong-
thoh de, bad ba yn pyniap ruh ia u, bad
ba yn pynmihpat ia u ha kaba lai ka sngi.
[22]Haba U Petros te u la shim kyrpang
ia u, u la sdang ban sneng ia u, u da ong,
To isynei ia lade, ko Trai, kata kan ym
long ia me. [23]Haba u la phai te u la ong
ha U Petros, Khie leit shadien jong nga,
me u Soitan! me long u maw jynthut ia
nga! naba mem ñiew ia kiei kiei ki jong U
Blei, hynrei ia kiei kiei ki jong ki briew.

24 Ynda kumta U Jisu u la ong ha ki

16 : 4 Mt. 12 : 39; Lk. 11: 29. 16 : 6 Lk. 12 : 1. 16 : 9 Mt. 14 : 17-21. 16 : 10 Mt. 15 : 34-38.
16 : 14 Mt. 14 : 1-2; Mk. 6 : 14-15; Lk. 9 : 7-8. 16 : 16 Io. 6 : 68-69. 16 : 19 Mt. 18 : 18; Io. 20 : 23.
16 : 24 Mt. 10 : 38; Lk. 14 : 27.

synran jong u : Lada uno uno ruh u mon
ban wan nadien jong nga, ai ba un len ia
lade, bad un rah ia la ka diengphna, bad
un wan bud ia nga. [25]Naba uno uno ruh
uba mon ban pyniin ia la ka mynsiem un
duh noh ia ka, bad uno uno ruh uban duh
noh ia la ka mynsiem na ka bynta jong
nga, un shem ia ka. [26]Naba u briew un
myntoi aiu, lada un ioh ia ka pyrthei
baroh, bad un duh noh ia la ka mynsiem ?
lane u briew un iapli da ei ia la ka
mynsiem ? [27]Naba U Khun u briew un sa
wan ha ka burom U Kpa jong u lem bad ki
angel jong u, ynda kumta un ai ha uwei
pa uwei katba kum ka jingleh jong u.
[28]Shisha nga ong ha phi, Don kiba
ieng hangne kiban ym mad ia ka jingiap,
tadynda ki la iohi ia U Khun u briew ba
u wan ha ka hima jong u.

Ka jingkylladur

(Mk 9 : 2–13; Lk 9 : 28–36)

17 Ynda la hynriew sngi ruh U Jisu u
la shim lem ia U Petros, bad ia
U Jakob, bad ia U Ioannis u para jong u,
bad u la leit lam ia ki kyrpang sha u lum
bajrong, [2]bad la pynkylla dur ia u ha
khmat jong ki; ka khmat jong u te ka
la tyngshain kum ka sngi, bad ki jain
jong u ki la long lieh kum ka jingshai.
[3]Ha khmih ruh, U Moses bad U Elias
ki la paw ha ki, ki da iakren bad u.
[4]U Petros te u da iathuh u la ong ha
U Jisu, Ko Trai, ka bha ia ngi ban don
hangne; lada me mon, ngan thaw hangne
lai tylli ki iingtrep: kawei ia me, kawei
ruh ia U Moses, bad kawei ruh ia U Elias.
[5]Haba u dang kren, ha khmih, u lyoh
batyngshain u la kah ia ki: ha khmih ruh,
ka ktien na uta u lyoh ka la ong, Une u
long U Khun jong nga uba ieit, ha uba
nga sngewbha eh: phin sngew ia u.
[6]Haba ki synran te ki la iohsngew, ki
la dem ngon, bad ki la sheptieng shibun
eh. [7]U Jisu te haba u la wan hajan, u la
ktah ia ki, bad u la ong, To ieng wat
sheptieng ruh. [8]Te haba ki la khmied la
ki khmat, kim iohi iano iano ruh, hynrei
tang ia U Jisu hi.

9 Haba ki dang iahiar te na uta u
lum, U Jisu u la hukum ia ki, u da ong,
Wat iathuh hano hano ruh ia kata ka
jingithuhpaw, tadynda U Khun u briew
u la mihpat na kiba iap. [10]Ki synran jong
u te ki la iakylli ia u, ki da ong, Na ka
balei te ba ki nongthoh ki ong, ba ka
dei ba U Elias un wan shuwa ? [11]U Jisu
te u la iathuh bad u la ong ha ki, U Elias
shisha u wan, bad un pynbha ia kiei
kiei baroh: [12]hynrei nga ong ha phi,
ba U Elias u la wan lypa, bad kim shym
la ithuh ia u, hynrei ki la leh ia u katba
ki la imon. Kumta ruh U Khun u briew
un sa shah shitom na ki. [13]Ynda kumta
ki synran ki la iasngewthuh ba u la
iathuh ha ki shaphang U Ioannis u
Nongpynbaptis.

U Jisu U pynkhiah ia u khynnah uba pang bhur

(Mk 9 : 14–29; Lk 9 : 37–43)

14 Te haba ki la iawan ha u paidbah,
uwei u briew u la wan ha u, u da dem
khohsiew ia u, u da ong, [15]Ko Trai, to
isynei ia u khun jong nga; naba u pang
bhur, u kordit eh ruh, naba u hap jyndei
ha ka ding, jyndei ha ka um ruh. [16]Nga
la wallam ia u ha ki synran jong me, te
kim lah ban pynkhiah ia u. [17]U Jisu te u
la iathuh bad u la ong, Ah phi ka pateng
bynriew bymngeit bad bamutlop, sa katno
ngan long lem bad phi ? sa katno ngan
shah ia phi ? to wallam ia u shane sha
nga. [18]Te U Jisu u la sneng ia uta u ksuid,
u ruh u la mih noh na u: te uta u khynnah
u la khiah naduh kata ka por. [19]Ynda
kumta ki synran ki la iawan ha U Jisu
jar jar, bad ki la ong, Balei ba ngi ngim

16 : 25 Mt. 10 : 39; Lk. 17 : 33; Io. 12 : 25. **16 : 27** Mt. 25 : 31; Salm 62 : 12; Rom. 2 : 6.
17 : 5 Jen. 22 : 2; Salm 2 : 7; Isa. 42 : 1; Mt. 3 : 17; 12 : 18; Mk. 1 : 11; Lk. 3 : 22; Dt. 18 : 15.
17 : 1-5 2 Pet. 1 : 17-18. **17 : 10** Mal. 4 : 5. **17 : 12** Mt. 11 : 14.

lah ban beh noh ia u? [20]U Jisu te u la
iathuh ha ki, Namar ka jingbymngeit
jong phi: naba shisha nga ong ha phi,
lada phi don ka jingngeit kaba kat iwei i
symbai tyrso, phin ong ha une u lum,
To leit noh nangne hangtai, te un leit
noh kein; bad ym don kaei kaei ruh
ia kaba phin ym lah leh. [21]Hynrei u
kynja une um ju mih noh hynrei tang
da ka jingduwai bad kaba shah jingit.

U Jisu U iathuhlypa shaphang la ka jingiap bad ka jingmihpat

(Mk 9 : 30–32; *Lk* 9 : 43–45*)*

22 Haba ki dang iaiaid te ha Galilaia,
U Jisu u la ong ha ki, Yn sa die noh ia U
Khun u briew ha ki kti ki briew, [23]bad
kin iapyniap ia u, hynrei ha kaba lai
ka sngi yn sa pynmihpat ia u. Te ki la
iasngewsih eh.

Kaba siew ia u baikhrong

24 Te haba ki la poi ha Kapernam,
kita kiba iakhrong ia ki shiteng shekel ki
la iawan ha U Petros, bad ki la iakylli,
U Nonghikai jong phi um ju siew ia ki
shiteng shekel? [25]U la ong, Hooid. Te
ynda u la leit hapoh iing, U Jisu u la
kren shuwa ia u, u da ong, Me mut
kumno, ko Simon? na kino ba ki syiem
ka pyrthei ki ju shim khrong lane khajna?
na la ki khun hi, ne na ki nongwei?
[26]U Petros u la ong ha u, Na ki nong-
wei. U Jisu u la ong ha u, Naba kumta te
ki khun ki lait. [27]Hynrei ioh ba ngin
iapynthut ia ki, to khie leit sha ka duriaw,
bred ia u khwai, bad to shim ia kata ka
dohkha kaba la ngat nyngkong; bad
haba me la pynang ia ka shyntur jong
ka, men shem shi shekel; to shim ia
kata, to ai ruh ha ki na ka bynta jong
nga bad jong me ruh.

Uei uba kham khraw?

(Mk 9 : 33–37; *Lk* 9 : 46–48*)*

18 Mynkata ki synran ki la iawan ha
U Jisu, ki da ong, Uei uba kham
khraw te ha ka hima ki bneng? [2]Te
haba U Jisu u la khot ia u khynnah,
u la buh ia u hapdeng jong ki, [3]bad u
la ong, Shisha nga ong ha phi, lada
phim kylla, bad phim long ruh kum
ki khynnah, phin ym leit bsut ha ka
hima ki bneng. [4]Namar kata uno uno
ruh uban pynrit ia lade kum une u
khynnah, uta u long uba kham khraw
ha ka hima ki bneng; [5]uno uno ruh
uban pdiang te ia iwei i khynnah kum
ine ha ka kyrteng jong nga, u pdiang ia
nga.

Shaphang ki jingjynthut

(Mk 9 : 42–48; *Lk* 17 : 1–2*)*

6 Uno uno ruh uban pynthut te ia
iwei na kine kiba rit kiba ngeit ha nga,
ka la kham bha ia u ba yn teh ia u maw
tylliat bakhraw ha ka ryndang jong u,
bad ba yn pynngam jyllop ia u ha kaba
jylliew ka duriaw.

7 Kordit ia ka pyrthei namar ki jing-
jynthut! naba donkam ia kita ki jing-
jynthut ban wan shisha, hynrei kordit
ia uta u briew na uba wan kata ka jing-
jynthut! [8]Te lada ka kti jong me lane ka
kjat jong me ka pynthut ia me, to ot
noh ia ka, to bred noh ruh na me; ka
kham bha ia me ban leit bsut dkoh ne
kynriang sha ka jingim, ban ia kaba
ioh artylli ki kti ne artylli ki kjat, bad
ban bred ia me ha ka ding bymjukut.
[9]Bad lada ka khmat jong me ka pynthut
ia me, to khlaw noh ia ka, to bred noh
ruh na me; ka kham bha ia me ban leit
bsut sha ka jingim tang kawei ka khmat,
ban ia kaba ioh ar tylli ki khmat, bad
ban bred ia me ha ka dujok ding.

Ka pharshi shaphang ka langbrot ba la jah noh

(Lk 15 : 3–7*)*

10 To sumar ba phin ym ibein ia
iwei na kine kiba rit: naba nga ong ha

17 : 20 Mt. 21 : 21; Mk. 11 : 23; 1 Kor. 13 : 2. 17 : 24 Ek. 30 : 13; 38 : 26. 18 : 1 Lk. 22 : 24.
18 : 3 Mk. 10 : 15; Lk. 18 : 17. 18 : 8 Mt. 5 : 30. 18 : 9 Mt. 5 : 29.

phi, ba ki angel jong ki ha bneng ki iohi
ha la ka sngi ia ka khmat U Kpa jong
nga uba ha bneng. 11Naba U Khun
u briew u la wan ban pynim ia kaba la jot.
12Phi mut kumno? Lada u briew u la
don shispah ki langbrot, te lada kawei na
ki ka leit sakma, um iehnoh sah ia ki
khyndaiphew khyndai, bad leit sha lum
ban wad ia kata kaba la sakma? 13Te
lada ka jia ia u ban shem ia kata, shisha
nga ong ha phi, ba u kham kmen namar
kata, ban ia namar kita ki khyndaiphew
khyndai kibym shym la leit sakma.
14Kumta kam long ka mon U Kpa
jong phi uba ha bneng, ba in jah noh
iwei na kine kiba rit.

Shaphang u paralok uba leh pop

(Lk 17 : 3)

15 Lada u paralok jong me u leh pop
ia me, to khie leit, bad sneng ia u haba
don tang ma u bad me hi : lada un sngew
ia me, me la pynbha ia u paralok jong
me. 16Te lada um sngew, to shim lem bad
me ia uwei ne ar ngut kiwei pat, ba da ka
shyntur ar ngut ne lai ngut ki sakhi yn
pynskhem ia ka ktien baroh. 17Te lada
um treh ban sngew ia kita, to iathuh
ha ka balang; te lada um treh ban sngew
ia kata ka balang ruh, to ai un long ia
me kum u Jentil bad u nongkhrong.

Kaba teh bad kaba pyllait

18 Shisha nga ong ha phi, Ia kiei
kiei ruh kat kiba phin teh ha ka khyndew
yn teh ia ki ha bneng, bad ia kiei kiei ruh
kat kiba phin pyllait ha ka khyndew yn
pyllait ia ki ha bneng. 19Pat nga ong
ha phi, ba lada ar ngut na phi kin iakut
lem ha ka khyndew shaphang kaei kaei
ruh ia kaba kin iapan, kan long ia ki
na U Kpa jong nga uba ha bneng.
20Naba ha kaba don ar ngut ne lai
ngut kiba la iaseng ha ka kyrteng jong
nga, hangta nga don hapdeng jong ki.

Ka pharshi u shakri bymman

21 Ynda kumta u la wan U Petros ha
u, bad u la ong, Ko Trai, katno sien ba
u paralok jong nga un leh pop ia nga,
bad ba ngan map ia u? haduh hynñiew
sien? 22U Jisu u la ong ha u, Ngam ong ha
me haduh hynñiew sien, hynrei haduh
hynñiewphew sien hynñiew!

23 Namar kata ia ka hima ki bneng
yn tharai kum uwei u syiem, uba la mon
ban iakhein bad ki shakri jong u. 24Haba
u la sdang te ban khein, la wallam ha
u ia uwei ha uba u shah shiphew hajar
ki talent. 25Hynrei haba um don ban
siew, u kynrad jong u u la hukum ban die
noh ia u, bad ia ka tnga jong u, bad ia ki
khun, bad ia kiei kiei baroh kat kiba u
don, ban siew noh ia kata ka ram.
26Namar kata uta u shakri haba u la
dem u la mane ia u, u da ong, Ko kynrad,
to iaishah ia nga, te ngan siew baroh
ia me. 27U Kynrad uta u shakri haba u la
sngewsynei te, u la pyllait ia u, bad u la
map ia kata ka ram ia u. 28Te haba
uta u shakri u la mih noh, u la shem
ia uwei na ki para shakri jong u ha uba
u la shah shispah suka, bad u la kem
ia u na ka ryndang, u da ong, Ai ia nga
ia kaba nga la shah! 29Namar kata uta
u para shakri jong u haba u la dem ha
ki kjat jong u, u la kyrpad ia u, u da ong,
To iaishah ia nga, te ngan siew ia me.
30U te um shah; hynrei u la leit bred
ia u ha ka byndi, tadynda un siew ia kata
ka ram. 31Haba ki para shakri jong u ki la
iohi te ia kiei kiei ba la leh, ki la iasngewsih
shibun eh, bad ki la iawan ban iathuh
ia kita kiei kiei baroh ba la leh ha u
kynrad jong ki. 32Ynda kumta haba
u kynrad jong u u la khot ha lade ia u,
u la ong ha u, Me u shakri bymman!
ia kata ka ram baroh nga la map ia me,

18 : 11 Lk. 19 : 10. 18 : 15 Lk. 17 : 3. 18 : 16 Dt. 19 : 15. 18 : 18 Mt. 16 : 19; Io. 20 : 23.
18 : 21-22 Lk. 17 : 3-4.

naba me la kyrpad ia nga: 33kam dei
ba me ruh men isynei ia u para shakri
jong me, kumba nga la isynei ia me?
34Te u kynrad jong u u la sngewbitar,
bad u la ai noh ia u ha ki nongpynshitom,
haduh ba un da siew ia ka ram jong u
baroh. 35Kumta ruh U Kpa jong nga uba
ha bneng un leh ia phi, lada phin ym
iamap uwei pa uwei ia la u para naduh
la ki dohnud.

Ka jinghikai shaphang kaba iehnoh tnga

(Mk 10 : 1–12: *Lk* 16 : 18*)*

19 Ka la jia ruh haba U Jisu u la lah
wai noh ia kita ki jingong, ba u la leit
noh na Galilaia, bad u la wan ha ki
phang ka Judia sha shiliang ka Jordan.
2te ki paidbah babun ki la iabud ia u,
bad u la pynkhiah ia ki hangta.

3 Te ki Pharisi ki la iawan ha u, ba ki
da iatynjuh ia u, bad ki la kylli ia u, Ka
bit ne em ia u briew ban pyllait noh
ia ka tnga jong u na ka bynta kano
kano ka daw baroh? 4U te u la iathuh
bad u la ong, Phim shym la pule, ba
uta uba la thaw ia ki naduh kaba myn-
nyngkong u la thaw shynrang bad
kynthei ia ki, 5bad ba u la ong, Na ka
bynta kata u briew un iehnoh ia la u
kpa bad ia la ka kmie, bad un iaineh
bad ka tnga jong u; te ki baroh arngut
kin ialong kawei ka doh? 6Kumta kim
long arngut shuh, hynrei kawei ka doh.
Namar kata ia kaba U Blei u la pyniasoh
lem, to u briew wat pyniakhlad. 7Ki
ong ha u, Te balei ba U Moses u la hukum
ban ai ia ka kot iehnoh, bad ban pyllait
noh ia ka? 8U iathuh ha ki, U Moses
namar ka dohnud runar jong phi u
la shah ia phi ban pyllait noh ia ki tnga
jong phi, hynrei naduh kaba mynnyng-
kong kam shym la long kumta. 9Nga
ong ruh ha phi, ba uno uno ruh uban
pyllait noh ia ka tnga jong u, lymda
tang na ka bynta kaba klim, bad un
shongkurim ia kawei pat, u klim kein;
bad jar uba shongkurim bad kata ia
kaba la pyllait noh, u klim kein.

10 Ki synran jong u ki la ong ha u,
Lada ka jinglong u briew bad la ka tnga
ka long kumta, kam myntoi kein ban
shongkurim. 11U te u la ong ha ki: Ki briew
baroh kim lah pdiang ia kata ka ktien,
hynrei tang kita ha kiba la ai bor. 12Naba
don ki iunukh ia kiba la kha kumta
na ka kpoh ka kmie, don ki iunukh
ruh ia kiba la pynlong iunukh da ki
briew, don ki iunukh ruh kiba la pynlong
iunukh ia lade na ka bynta ka hima
ki bneng. Uta uba lah ban pdiang,
to un pdiang.

U Jisu U kyrkhu ia ki khynnah

(Mk 10 : 13–16: *Lk* 18 : 15–17*)*

13 Ynda kumta ki la wallam ia ki
khunlung ha u, ba un buh ia la ki kti ha
ki, bad ba un duwai, hynrei ki synran
ki la sneng ia ki. 14U Jisu te u la ong,
Shah ia ki khunlung ban wan ha nga,
bad wat khang ia ki, naba ia kiba kum
kita long ka hima ki bneng. 15Haba u
la buh te ia la ki kti ha ki, u la leit noh
nangta.

U samla uba riewspah

(Mk 10 : 17–31; *Lk* 18 : 18–30*)*

16 Ha khmih ruh, uwei u la wan bad
u la ong ha u, Ko Nonghikai babha,
ngan leh ia kaba bha aiu, ba ngan ioh ia
ka jingim bymjukut? 17U la ong te ha u,
Balei ba me khot babha ia nga? Ym
don uba bha hynrei tang uwei, uba U
Blei. Hynrei lada me mon ban leit bsut
sha kata ka jingim, to sumar ia ki hukum.
18U la ong ha u, Ia kino? U Jisu te u
la ong: Men ym pyniap, Men ym klim,
Men ym tuh, Men ym sakhi lamler;
19Burom ia la u kpa bad ia la ka kmie,

19 : 4 Jen. 1 : 27; 5 : 2. 19 : 5 Jen. 2 : 24. 19 : 7 Dt. 24 : 1-4; Mt. 5 : 31 19 : 9 Mt. 5 : 32; I Kor 7 : 10-11. 19 : 18 Ek. 20 : 13; Dt. 5 : 17; Ek. 20 : 14; Dt. 5 : 18; Ek. 20 : 15; Dt. 5 : 19; Ek. 20 : 16; Dt. 5 : 20. 19 : 19 Ek. 20 : 12; Dt. 5 : 16; Leb. 19 : 18.

bad men ieit ia u paramarjan jong me
kumba ia lade. 20Uta u samla u la ong ha
u, Ia kita baroh nga la sumar na myndang
khynnah : don aiu pat ba nga dang duna?
21U Jisu u la ong ha u, Lada me mon
ban long janai, to khie leit noh, die noh
ia kiei kiei ruh kat kiba me don, to ai ruh
ha kiba duk, men ioh ka jingkynshew te
ha bneng; to wan bud ruh ia nga. 22Hynrei
haba uta u samla u la iohsngew ia kata
ka ktien, u la leit noh sngewsih, naba
u don shibun ki spah.

23 U Jisu te u la ong ha ki synran jong
u : Shisha nga ong ha phi, ba ka da eh
noh ia u riewspah ban leit bsut hapoh ka
hima ki bneng. 24Pat ruh nga ong ha phi,
ba ka kham jem ia ka ut ban bsut lyngba
ia ka thliew thyrnia, ban ia u riewspah
ban bsut hapoh ka hima U Blei. 25Hynrei
haba ki synran jong u ki la iohsngew
ia kata, ki la kyndit eh thred, ki da ong,
Haba kumta uei ba lah ban lait im?
26U Jisu te haba u la khmih *ia ki* u la
ong ha ki, Da ki briew kata kabym lah,
hynrei da U Blei kiei kiei baroh ki long
kiba lah. 27Ynda kumta U Petros u la
iathuh bad u la ong ha u, Ha khmih,
ngi la iehnoh ia kiei kiei baroh, bad ngi
la iabud ia me; haba kumta ngin ioh aiu?
28U Jisu te u la ong ha ki : Shisha nga
ong ha phi, ba phi kiba la iabud ia
nga, ha ka jingpynthymmai ynda U
Khun u briew un shong ha ka khet ka
burom jong u, phi ruh phin shong ha ki
khadar ki khet, ban bishar ia ki khadar ki
jaid Israel. 29Uno uno baroh ruh uba la
iehnoh ia ki ïing, lane ia ki hynmen
hynbew shynrang ne kynthei, lane ia u
kpa lane ia ka kmie, lane ia ka tnga lane
ia ki khun, lane ia ki bri, na ka bynta ka
kyrteng jong nga, un ioh shispah shah
ia kata, bad un ioh ka jingim bymjukut
ruh. 30Hynrei shibun na kiba long shuwa
kin long khadduh; bad kiba khadduh
kin long shuwa.

Ki nongtrei ha ka brisoh

20 Naba ka hima ki bneng ka long kum
u briew uba u trai ïing, uba la leit
la dang step ban wer ki nongtrei sha ka
brisoh jong u. 2Haba u la iakut te bad
kita ki nongtrei shi suka shi sngi, u la
phah noh ia ki sha ka brisoh jong u.
3Haba u la leit ruh hamar kaba lai
baje, u la iohi ia kiwei kiba ieng kai ha
ka jaka iew; 4u la ong te ha ki, To khie
leit ma phi ruh sha kata ka brisoh,
kat kaba biang ruh ngan ai ha phi.
Ki ruh ki la leit. 5Haba u la leit pat
hamar kaba hynriew baje bad kaba
khyndai baje, u la leh kumjuh. 6Haba
u la leit ruh hamar kaba khadwei baje,
u la shem ia kiwei pat kiba ieng kai;
te u la ong ki, Balei phi iaieng kai hangne
baroh shi sngi? 7Ki la ong ha u, Naba
ym don ba la wan wer ia ngi. U la ong
te ha ki, To khie leit ma phi ruh sha
kata ka brisoh, kat kaba biang ruh
phin ioh. 8Ynda la janmiet te, uta u trai
brisoh u la ong ha u rangbah jong u,
Khot ia kita ki nongtrei, bad to ai ha ki
ia ka bainong jong ki, da sdang naduh kiba
khadduh haduh kiba shuwa. 9Te haba
ki la wan kita kiba hamar kaba khadwei
baje, ki la ioh uwei uwei mar shi suka.
10Hynrei haba ki la wan kita kiba myn-
shuwa, ki la iamut ba kin ioh tam;
hynrei ki ruh ki la ioh uwei uwei mar shi
suka. 11Haba ki la pdiang te, ki la iakren
khñium ia uta u trai ïing, 12ki ong,
Kine kiba khadduh ki la trei tang shi
kynta, pynban me la pyniaryngkat ia
ki bad ngi, kiba la shah ia kaba eh bad
ia kaba shit ka sngi. 13U te u la iathuh
bad u la ong ha uwei na ki, Ko lok, ngam
shym leh kabym hok ia me; mem shym
la iakut shi suka bad nga? 14To shim
ia la ka jong to khie leit noh ruh; nga mon
ban ai ha une ruh uba khadduh kumba
ha me kein. 15Kam bit ia nga ban leh
ïa kaba nga mon da la ki jong? ne ka
khmat jong me ka long kaba sniew

19 : 28 Mt. 25 : 31; Lk. 22 : 30. 19 : 30 Mt. 20 : 16; Lk. 13 : 30. 20 : 8 Leb. 19 : 13; Dt. 24 : 15.

naba nga long uba bha? [16]Kumta kiba
khadduh kin long shuwa, bad kiba shuwa
kin long khadduh kein. Naba ki long
shibun ia kiba la khot, hynrei khyndiat
ba la jied.

U Jisu U kren kaba laisien shaphang la ka jingiap bad ka jingmihpat

(Mk 10 : 32–34; *Lk* 18 : 31–34*)*

17 Te katba U Jisu u dang leit kiew
sha Jerusalem, u la shim kyrpang ia ki
khadar ngut ki synran, bad ha kata ka
lynti u la ong ha ki, [18]Ha khmih, ngi
iakiew sha Jerusalem, bad yn die noh
ia U Khun u briew ha ki rangbah lyngdoh
bad ki nongthoh; bad kin iapynrem
ia u ia kaban iap, [19]bad kin ai noh ia
u ha ki Jentil ia kaban leh bein bad ban
sympat, bad ban sahnarphna ruh; hynrei
ha kaba lai ka sngi un mih pat.

Ka jingkyrpad ka kmie U Jakob bad U Ioannis

(Mk 10 : 35–45*)*

20 Ynda kumta ka kmie ki khun U
Sebedi ka la wan ha u bad ki khun jong
ka, ka da mane dem ia u, bad ka da pan
kaei kaei na u. [21]U la ong te ha ka, Pha
kwah aiu? Ka ong ha u, To hukum ba kine
arngut ki khun jong nga kin ioh shong
uwei sha kamon jong me, bad uwei
sha kadiang jong me, ha ka hima jong
me. [22]U Jisu te u da iathuh u la ong,
Phim tip ia kaei ba phi pan. Phi lah ban
dih na ka khuri na kaba nga ngan sa
dih? bad ban pynbaptis ia phi da kata
ka jingbaptis da kaba la pynbaptis ia
nga? Ki la ong ha u, Ngi lah. [23]U iathuh
te ha ki, Phin ioh dih shisha na ka khuri
jong nga, bad da kata ka jingbaptis
da kaba la pynbaptis ia nga, yn pynbaptis
ia phi kein, hynrei ia kaban shong sha
kamon jong nga bad sha kadiang jong
nga, kam long ka jong nga ban ai, hynrei
tang ha kita ia kiba U Kpa jong nga u
la pynkhreh ia ka. [24]Haba kita ki shiphew
ngut ki la iohsngew *ia kata*, ki la iabitar
ia kita ki arngut shi para. [25]U Jisu te
u la khot ia ki ha u, bad u la ong, Phi
tip ba ki syiem ki Jentil ki leh trai khlieh
ia ki, bad kita kiba khraw ki leh donbor
halor jong ki: [26]kan ym long kumta
hapdeng jong phi: hynrei lada uno uno
ruh u mon ban long bakhraw hapdeng
jong phi, to ai ba un long u shakri jong
phi; [27]bad lada uno uno ruh u mon ban
long rangbah hapdeng jong phi, to ai ba
un long u mraw jong phi: [28]kumba
U Khun u briew um shym la wan ba
yn shakri ia u, hynrei ba u un shakri,
bad ba un ai ia la ka jingim ban long ka
jingsiewspah ia kiba bun.

U Jisu U pynpeit ruh ia ki khmat ar ngut kiba matlah

(Mk 10 : 46–52; *Lk* 18 : 35–43*)*

29 Te haba ki leit noh na Jerikho, u
paidbah babun u la bud ia u. [30]Ha
khmih ruh, haba arngut kiba matlah
kiba shong harud lynti ki la iohsngew
ba U Jisu u iaid lait, ki la iakyrpad jam,
ki da ong, Ko Trai, U Khun U Dabid,
to isynei ia ngi. [31]Uta u paidbah te u la
sneng ia ki, ba kin sngap jar, hynrei
ki la iakyrpad kham tam, ki da ong,
Ko Trai, U Khun U Dabid, to isynei
ia ngi. [32]Te U Jisu haba u la ieng, u la
khot ia ki, bad u la ong, Phi mon ba ngan
leh aiu ia phi? [33]Ki la iaong ha u, Ko
Trai, ban pynpeit ia ki khmat jong ngi.
[34]U Jisu te ba u la sngewsynei, u la
ktah ia ki khmat jong ki; te kumne
kumne ruh ki khmat jong ki ki la peit,
bad ki la iabud ia u.

U Jisu U leit rung shapoh Jerusalem kum U Syiem

(Mk 11 : 1–11; *Lk* 19 : 28–40;
Io 12 : 12–19*)*

21 Te ynda ki la poi hajan Jerusalem,
bad ki la wan ha Bethphage, ha u

20 : 16 Mt. 19 : 30; Mk. 10 : 31; Lk. 13 : 30. 20 : 25-26 Lk. 22 : 25-26. 20 : 26-27 Mt. 23 : 11;
Mk. 9 : 35; Lk. 22 : 26.

lum Olib. ynda kumta U Jisu u la phah
ar ngut ki synran, [2]u da ong ha ki, Khie
leit sha katai ka shnong kaba hamar
pyrshah jong phi, te kumne kumne ruh
phin shem ia ka kadda ba la teh lem
bad u khun; to pyllait *ia ki*, to wallam
ruh sha nga. [3]Bad lada uno uno ruh
un ong ei ei ha phi, phin ong, U Trai u
donkam ia ki; te kumne kumne ruh
un phah noh ia ki. [4]Kata baroh te ka
la long, ba yn pyndep ia kata ba la ong
da u nongiathuhlypa, u da ong, [5]Iathuh
ha ka khun ka Seion, Ha khmih, U
Syiem jong pha u wan ha pha, uba
jemnud bad uba shong halor ka kadda,
halor u khun *ka kadda* kaba la ju mlien
bad ka lyngkor ruh. [6]Ki synran te haba
ki la leit, bad haba ki la leh kumba U
Jisu u la hukum ia ki, [7]ki la wallam ia
ka kadda bad ia u khun, bad ki la siang
ia la ki jain halor jong ki; bad ki la
pynshong halor ia u. [8]Te kiba kham bun
na uta u paidbah ki la siang ia la ki jain
ha ka lynti; kiwei te ki la khyllad ia ki
tnat na ki dieng, bad ki la siang ha ka
lynti. [9]Kita ki paidbah de kiba iaid sha
shuwa, bad kita kiba bud nadien, ki la
iapyrta, ki da ong, Hosanna ia U khun
U Dabid! *Long* ba la kyrkhu ia uta uba
wan ha ka kyrteng U Trai! Hosanna ha
kiba jrong tam eh! [10]Te haba u la wan
hapoh Jerusalem, la khihwin kata ka
shnong baroh, ki iaong, Uei une? [11]Kita
ki paidbah te ki la ong, Une u long uta
u nongiathuhlypa, U Jisu kein, uba na
Nasaret ha Galilaia.

Ka jingpynkhuid ia ka templ
(Mk 11 : 15–19; *Lk* 19 : 45–48;
Io 2 : 13–22*)*

12 U Jisu te u la leit hapoh ka templ,
bad u la beh noh baroh ia kiba die bad
ba thied ha ka templ, bad u la pynkyllon
ia ki miej jong ki nongiapein sbai, bad ia
ki jingshong jong kita kiba die ia ki paro:
[13]bad u la ong ha ki, La thoh: Ia ka
ïing jong nga yn khot ka ïing jingduwai,
hynrei phi, phi la pynlong ka krem
nongtuh ia ka.

14 Kiba matlah bad kiba dkoh ruh ki
la wan ha u ha ka templ, bad u la pynkhiah
ia ki. [15]Haba ki rangbah lyngdoh bad
ki nongthoh ki la iohi ia kita ki kam
phylla kiba u la leh, bad ia ki khynnah
ba ki iapyrta ha ka templ, bad ba ki
iaong ruh, Hosanna ia U khun U Dabid!
ki la sngewbitar eh, [16]bad ki la ong ha u,
Me iohsngew aiu kine ki iaong? U Jisu
te u la ong ha ki, Hooid, phim pat ju
pule, Na ka shyntur ki khunlung bad
kiba dang buiñ me la pynjanai ia ka
jingiaroh? [17]Haba u la iehnoh te ia ki,
u la leit noh na kata ka shnong sha
Bethania, bad u la thiah miet hangta.

U Jisu U tim ia u dieng dumbur
(Mk 11 : 12–14, 20–26*)*

18 Te haba u wan pat sha shnong
mynstep, u la sngew thngan. [19]Haba
u la iohi te ia uwei u dieng dumbur
harud lynti, u la leit ha u, te um shym
la shem ei ei ruh em ha u, hynrei tang
ki sla hi; u la ong te ia u, U soh un ym
long shuh ha me lano lano ruh. Te
kumne kumne ruh u la iap tyrkhong
noh uta u dieng dumbur. [20]Te haba ki
synran ki la iohi, ki la kyndit, ki da ong,
Kumno ba une u dieng dumbur u la
iap tyrkhong noh kumne kumne ruh?
[21]U Jisu te u la iathuh u la ong ha ki,
Shisha nga ong ha phi, lada phi don ka
jingngeit, bad phim sngew artatien, phin
ym leh tang kata *ia kaba la leh* ia uta u
dieng dumbur, hynrei lada phin ong ha
une u lum ruh, Long ba la rat noh, bad
ba la noh ruh sha ka duriaw, yn sa leh
kumta. [22]Bad ia kiei kiei baroh kat kiba
phin pan ha ka jingduwai da kaba ngeit,
phin pdiang.

21 : 5 Sekh. 9 : 9. **21 : 9** Salm 118 : 25,26. **21 : 13** Isa. 56 : 7; Jer. 7 : 11. **21 : 16** Salm 8 : 2.
21 : 21 Mt. 17 : 20; 1 Kor. 13 : 2.

Kaba kem ktien shaphang ka iktiar U Jisu
(*Mk* 11 : 27–33; *Lk* 20 : 1–8)

23 Haba u la wan te ha ka templ, ki
rangbah lyngdoh bad ki tymmen basan
jong u paidbah ki la wan ha u, haba u
dang hikai, ki da ong, Da ka bor aiu
ba me leh ia kine kiei kiei ruh? bad uei
ba la ai ia kane ka bor ha me? [24]Bad
U Jisu u da iathuh u la ong ha ki, Nga
ruh ngan kylli ia phi kawei ka ktien, lada
phin iathuh ia kata ha nga, nga ruh ngan
iathuh ha phi da ka bor aiu ba nga leh
ia kine kiei kiei ruh: [25]Kata ka jingbaptis
U Ioannis ka long naei? na bneng, ne
na ki briew? Ki te ki iasaid hi paralok,
ki iaong, Lada ngin ong, Na bneng,
un ong ha ngi, Haba kumta balei ba
phim shym la ngeit ha u? [26]Hynrei lada
ngin ong, Na ki briew, ngi sheptieng
ia u paidbah; naba baroh ki iañiew ia U
Ioannis kum u nongiathuhlypa. [27]Ki
da iathuh te ki la ong ha U Jisu, Ngim
tip. U te u la iathuh ha ki, Nga ruh
ngam ong ha phi da ka bor aiu ba nga
leh ia kine kiei kiei ruh.

Ka pharshi shaphang ar ngut ki khun

28 Hynrei phi mut kumno? U briew
uba la don ar ngut ki khun; te u la wan
ha uba nyngkong, bad u la ong, Ko khun,
khie leit ban trei mynta ha ka brisoh
jong nga. [29]Uta u da iathuh te u la ong,
Ngam treh, hynrei hadien u da kylla
kaba mut, bad u la leit. [30]U la wan ruh
ha uba hadien, bad u la ong kumjuh.
Uta te u da iathuh u la ong, Ngan sa
leit, ko kynrad, hynrei um leit. [31]Uno
na kine arngut uba la leh ia ka mon u
kpa? Ki ong ha u, Uba nyngkong. U
Jisu u ong ha ki, Shisha nga ong ha phi,
ba ki nongkhrong bad ki nuti ki leit
ha shuwa jong phi sha ka hima U Blei.
[32]Naba U Ioannis u la wan ha phi ha
ka lynti ka hok, te phim shym la ngeit
ha u; hynrei ki nongkhrong bad ki nuti
ki la ngeit ha u, hynrei phi, haba phi la
iohi, phim shym la kylla hadien, ia
kaban ngeit ha u.

Ka pharshi shaphang ka brisoh
(*Mk* 12 : 1–12; *Lk* 20 : 9–19)

33 Ha sngew ia kawei pat ka pharshi:
La don u briew uba u trai ïing, uba la
thung ka brisoh, bad u la ker ia ka
baroh sawdong, bad u la tih ia ka jaka
tylliat wain ha ka, bad u la tei ka ïing
phira, bad u la ai wai ia ka ha ki nong-
sumar bri, bad u la leit noh sha kawei
pat ka ri. [34]Ynda ka aiom kheit soh ka la
jan, u la phah ia ki shakri jong u ha kita
ki nongsumar bri, ban shim ia ki soh
jong ka. [35]Kita ki nongsumar bri te haba
ki la ia kem ia ki shakri jong u, ia uwei ki la
sympat, ia uwei pat ruh ki la pyniap, ia
uwei pat de ki la lynthem da ki maw.
[36]U la phah pat ia kiwei kiwei ki shakri
kiba kham kor ia kiba mynnyngkong,
te ki la leh kumjuh ia kita ruh. [37]Hynrei
ha kaba khadduh eh u la phah ia la u
khun ha ki, u da ong, Kin iaburom ia
u khun jong nga. [38]Hynrei haba kita
ki nongsumar bri ki la iohi ia uta u khun,
ki la iaong paralok hi, Une uban sa long
u trai ka brisoh; ia ngin iapyniap noh
ia u, ngin iashim ruh ia ka bynta jong u.
[39]Te haba ki la kem ia u, ki la iashop
noh shabar jong kata ka brisoh, bad
ki la iapyniap noh. [40]Namar kata ynda
uta u trai kata ka brisoh un wan, un sa
leh aiu ia kita ki nongsumar bri? [41]Ki
ong ha u, Un pyniap sniew khoit kein
ia kita ki bymman, bad un sa ai wai
ia ka brisoh ha kiwei pat ki nongsumar,
kiban ai ia ki soh ha u ha ki aiom jong ki.

42 U Jisu u ong ha ki, Phim ju la
pule ha ki jingthoh: Ia u maw ia uba
ki nongtei ki la bred, ia une la pynlong
ha khlieh ka dong: kane ka long na U
Trai, bad ka long iphylla ha ki khmat
jong ngi? [43]Namar kata nga ong ha phi,
ba yn shim noh ia ka hima U Blei na phi,
bad yn ai ia ka ha kynja ki briew kiban

21 : 32 Lk. 3 : 12; 7 : 29-30. 21 : 33 Isa. 5 : 1-2. 21 : 42 Salm 118 : 22,23.

pynmih ia ki soh jong ka. 44Jar uba
hap te halor une u maw, yn pynmong ia
u : hynrei jar ha uba un hap, un pynlwet
jin ia u.
45 Te haba kita ki rangbah lyngdoh
bad ki Pharisi ki la iohsngew ia ki pharshi
jong u, ki la tip ba u la kren shaphang
jong ki. 46Haba ki iawad dong te ban kem
ia u, ki la sheptieng ia ki paidbah, naba
ki la ñiew ia u kum u nongiathuhlypa.

Ka pharshi shaphang ka jingkhawai shongkurim
(Lk 14 : 15–24)

22 U Jisu u la iathuh bad u la ong pat
ruh ha ki ha ki pharshi, u da ong,
2Ka hima ki bneng ka long kum uwei u
syiem, uba la thaw ka jingkhawai shong-
kurim ia u khun jong u, 3bad u la phah
ia la ki shakri ban khot ia kita ia kiba
la iawer sha kata ka jingkhawai shong-
kurim; ki te kim treh ban wan. 4U la
phah pat ia kiwei ki shakri, u da ong,
Iathuh ha kita ia kiba la iawer, Ha
khmih, nga la khreh ia ka jingkhawai
jong nga; la pyniap ia ki masi dab bad
ia kiba sngaid jong nga, bad ia kiei kiei
baroh la khreh: to wan sha ka jingkhawai
shongkurim. 5Hynrei ki kim da suid
ñiew, ki shu ialeit noh ruh, uwei sha
la ka bri, uwei pat ruh sha la ka jingkhaïi.
6Kiwei pat kiba sah te haba ki la kem
ia ki shakri jong u, ki la leh bein bad
ki la pyniap ia ki. 7Te haba uta u syiem
u la iohsngew u la sngew bitar lep kein;
te haba u la phah ia ki nongiapom jong
u, u la pynduh noh ia kita ki nongpyniap,
bad u la thang ia ka shnong jong ki.
8Ynda kumta u la ong ha ki shakri
jong u, La khreh shisha ia ka jingkhawai
shongkurim, hynrei kita ia kiba la iawer
kim long kiba dei. 9Namar kata to khie
leit sha kaba ki iashem ki lad, bad ia
kat kiba phin shem, to khot sha kata
ka jingkhawai shongkurim. 10Kumta kita
ki shakri haba ki la leit sha kita ki lynti,
ki la ialum ia baroh kat kiba ki la shem,
ia ki bymman bad ia kiba bha ruh:
te ki la pyndap ia kata ka jingkhawai
shongkurim da kiba iashong bam.
11 Haba uta u syiem u la wan hapoh
te ban jngoh ia kiba iashong bam, u la
iohi hangta ia u briew ubym shym la
kup ka jain ka jingkhawai shongkurim:
12bad u la ong ha u, Ko lok, kumno
ba me la wan hapoh hangne khlem ka
jain ka jingkhawai shongkurim? U te
um nang ong shi kyntien ruh. 13Ynda
kumta uta u syiem u la ong ha kita ki
shakri, To khum ia u bad kti bad kjat,
to rah noh, to bred ruh ia u sha kaba
dum kaba kham jngai; hangta yn long
kaba lynñiar bad kum dait bniat. 14Naba
bun ki long ba la khot, hynrei khyndiat
ba la jied.

Shaphang kaba ai khajna
(Mk 12 : 13–17; Lk 20 : 20–26)

15 Ynda kumta ki Pharisi ki la leit
ban iasylla kumno ba kin ioh iariam
ia u ha ka ktien. 16Te kumta ki la phah
ha u ia ki synran jong ki, lem bad ki
nongbud U Herod, ki iaong, Ko Nonghi-
kai, ngi tip ba me long uba shisha,
bad ba me hikai ia ka lynti U Blei ha
kaba shisha, bad ba mem ñiew iano
ruh; naba mem khmih ia ka khmat ki
briew: 17namar kata, to ong ha ngi, Me
mut kumno? Ka bit ne em ban ai khajna
ha u Kaisar? 18U Jisu te ba u la tip ia
ka buit bymman jong ki, u la ong,
Balei phi pynshoi ia nga, phi kiba arsap?
19To pyni ia u sbai khajna ha nga.
Ki la wallam te ha u shi suka. 20U ong
ruh ha ki, Kane ka dur bad ka jingthoh
shalor ki jongno? 21Ki ong ha u, Ki
jong U Kaisar. Hangta u ong ha ki, Naba
kumta ai noh ha U Kaisar ia ki jong
U Kaisar, bad ha U Blei ia ki jong U
Blei. 22Te haba ki la iohsngew *ia kata*, ki
la kyndit, bad haba ki la iehnoh ia u, ki
la leit noh.

22 : 13 Mt. 8 : 12; 25 : 30; Lk. 13 : 28.

Shaphang ka jingmihpat

(Mk 12 : 18–27; Lk 20 : 27–40)

23 Ha kata ka sngi ki la wan ha u
ki Saddusi, kiba ong ba ka jingmihpat
kam long: te ki la kylli ia u, 24ki da ong,
Ko Nonghikai, U Moses u la ong,
Lada uno uno ruh u iap noh, ubym
don khun, ba u para jong u un shong-
kurim ia ka tnga jong u, bad un pynmih
symbai ia la u hynmen. 25La don te bad
nga ki hynñiew ngut shi para: te uba
shuwa haba u la shongkurim, u la iap
noh, te naba um don khun, u la iehnoh
ia la ka tnga ha u para jong u. 26Kumjuh
ruh uba shisien bud, bad uba arsien bud,
ha ban da lut kita ki hynñiew ngut.
27Hadien kita baroh te ka la iap noh
kata ka kynthei ruh. 28Namar kata ha
ka jingmihpat, kan long ka tnga jongno
na kine ki hynñiew ngut? naba baroh
ki la ioh kurim ia ka.

29 U Jisu u da iathuh te u la ong ha
ki, Phi bakla, ba phim tip ia ki jingthoh,
lymne ia ka bor U Blei. 30Naba ha kata
ka jingmihpat kim iashong kurim kein,
lymne iapynshong kurim, hynrei ki long
kum ki angel U Blei ha bneng. 31Hynrei
shaphang kata ka jingmihpat ki nongiap,
phim shym la pule ia kata ba la ong U
Blei ha phi, u da ong, 32Nga uba U
Blei U Abraham, bad U Blei U Isaak,
bad U Blei U Jakob ruh? U Blei um
long *U Blei* kiba iap hynrei jong kiba im.
33Haba kita ki paidbah te ki la iohsngew *ia
kata*, ki la sngewphylla na ka jinghikai
jong u.

Ka hukum kaba kongsan tam

(Mk 12 : 28–34; Lk 10 : 25–28)

34 Te haba ki Pharisi ki la iohsngew
ba u la pynduh nia ia ki Saddusi, ki la
ialum lang. 35Uwei u riewsaid te uba na ki,
khnang ban tynjuh ia u, u la kylli, 36Ko
Nonghikai, kano ka hukum kaba khraw
kaba na ka hukum? 37U Jisu te u la
iathuh ha u, Men ieit ia U Trai uba U
Blei jong me da ka dohnud jong me
baroh, bad da ka mynsiem jong me
baroh, bad da ka jingmut jong me baroh.
38Kane kein ka long ka hukum kaba
nyngkong bad kaba khraw. 39Kaba ar
ruh ka long kum kata, Men ieit ia u
paramarjan jong me kumba ia lade.
40Ha kita ki ar hukum la sdien ia ka
hukum baroh, bad ia ki nongiathuhlypa.

Ka jingkylli shaphang U Messiah

(Mk 12 : 35–37; Lk 20 : 41–44)

41 Haba ki dang sah lang ki Pharisi,
U Jisu u la kylli ia ki, 42u da ong, Phi
mut kumno shaphang U Khrist? u long
u khun jongno? Ki la iathuh ha u, U jong
U Dabid. 43U iathuh ha ki, Haba kumta,
kumno ba U Dabid da U Mynsiem u
khot U Trai ia u? u da ong,

44 U Trai u la ong ha U Trai jong
nga, To shong sha kamon jong nga,
tadynda ngan pynlong ia kiba shun ia
me ka jingiuh hapoh ki kjat jong me.

45 Lada U Dabid te u khot U Trai ia
u, kumno ba u long u khun jong u?
46Ym don te uba lah ban iathuh shi
kyntien ia u, lymne ym don uba shlan
kylli shuh ia u naduh kata ka sngi.

**U Jisu U pynrem ia ki Nongthoh
bad ki Pharisi**

*(Mk 12 : 38–40; Lk 11 : 37–52;
20 : 45–47)*

23 Ynda kumta U Jisu u la ialap ha
ki paidbah, bad ha ki synran jong u,
2u da ong, Ki nongthoh bad ki Pharisi
ki shong ha ka jingshong U Moses:
3namar kata, ia kiei kiei baroh katba
kin ong ha phi ban sumar, to phin
sumar, bad leh ruh: hynrei katba kum
ki jingleh jong ki, phi wat leh; naba ki
ong, te kim leh hi. 4Naba ki teh ki jingbah
kiba khia bad kiba eh ban bah, bad ki
buh ha ki tyrpeng ki briew; hynrei ki

22 : 23 Kam. 23 : 8. 22 : 24 Dt. 25 : 5. 22 : 32 Ek. 3 : 6 22 : 37 Dt. 6 : 5. 22 : 39 Leb. 19 : 18.
22 : 35-40 Lk. 10 : 25-28. 22 : 44 Salm 110 : 1.

kim mon ban pynkhih ia ki da ka
shynriahti jong ki. 5Hynrei ia ki jingleh
jong ki baroh ki leh khnang ia kaban
iohi da ki briew: namar ki pynpyiar ia
la ki philakteri, bad ki pynkhraw ia ki
rmiang ki jain jong ki, 6ki ieit ruh ia ki
jaka badon nam tam ha ki jingkhawai,
bad ia ki jingshong bakor tam ha ki
synagog, 7bad ia ki jingnguh de
ha ki iew, bad ba yn khot ruh ia
ki da ki briew, Ko Rabbi. 8Hynrei
ia phi wat shah ban khot Rabbi:
naba uwei u long U Nonghikai jong phi
uba U Khrist: phi te phi long shi para
baroh. 9Wat khot ruh u kpa jong phi
iano iano ruh uba ha ka khyndew:
naba uwei u long U Kpa jong phi, uba
ha bneng. 10Lymne wat ai ba yn khot ia
phi ki nongialam: naba uwei u long U
Nongialam jong phi, uba U Khrist.
11Hynrei uta uba long kham khraw
na phi, un long kein u shakri jong phi.
12Uno uno ruh de uban pynkhraw ia
lade, yn pynpoh: uno uno ruh uban
pynpoh te ia lade, yn pynkhraw.

13 Hynrei kordit ia phi, ki nongthoh
bad ki Pharisi, kiba arsap! naba phi bam
duh ia ki iing ki riewkynthei, te phi duwai
jlan khnang ban tyllep: namar kata phin
ioh diang ka jingshitom kaba kham
khraw. 14Kordit ia phi, ki nongthoh bad ki
Pharisi, kiba arsap! naba phi khang ia ka
hima ki bneng ha khmat ki briew: naba
phi phim leit hapoh, lymne phim shah
ia kita kiba leit ban leit hapoh. 15Kordit
ia phi, ki nongthoh bad ki Pharisi, kiba
arsap! naba phi iaid sawdong ia ka
duriaw bad ka ryngkew ban pynkylla
niam ia uwei; te haba u la kylla, phi
pynlong ia u u khun dujok uba arshah
ia phi hi.

16 Kordit ia phi, ki nongialam bamat-
lah! kiba ong ba uno uno ruh uban
smai ha ka templ, kam long ei ei ruh em:
hynrei uno uno ruh uban smai ha ka
ksiar ka templ, u la teh ia lade. 17Phi
kiba bieit bad bamatlah! naba kano ka
long kaba kham khraw, kata ka ksiar,
lane kata ka templ kaba pynkyntang
ia kata ka ksiar? 18Ruh, ba uno uno
ruh uban smai ha ka duwan, kam long
ei ei ruh em: hynrei uno uno ruh uban
smai ha kata ka jingainguh kaba halor
jong ka, u teh ia lade. 19Phi kiba bieit
bad bamatlah! naba kano kaba kham
khraw, kata ka jingainguh, lane kata
ka duwan kaba pynkyntang ia ka jingai-
nguh? 20Namar kata kein, jar uba smai
ha kata ka duwan, u smai ha ka, bad
ha kiei kiei baroh kiba halor jong ka.
21Jar uba smai ruh ha ka templ, u smai
ha ka, bad ha uta uba shong sah ha ka.
22Jar uba smai ruh ha ka bneng, u smai
ha ka khet U Blei, bad ha uta uba shong
halor jong ka.

23 Kordit ia phi, ki nongthoh bad ki
Pharisi, kiba arsap! naba phi ai ia ka-
ba shiphew na ka pudina bad na ka dill
bad na ka kummin, bad phi iehnoh te ia
kita kiei kiei kiba kham khia ki jong ka
hukum, ia ka hok, bad ia ka jingisynei,
bad ia ka jingngeit: ka la dei kein ia
phi ban leh ia kine, bad ban ym iehnoh
ia kita kiwei. 24Phi ki nongialam bamat-
lah, kiba jiar noh ia u kain rit, bad kiba
nguid pynban ia ka ut!

25 Kordit ia phi, ki nongthoh bad ki
Pharisi, kiba arsap! naba phi pynkhuid
ia kaba shabar ia ka khuri bad ia ka
pliang, hynrei shapoh ki dap da ka jing-
lute bad ka jinglalot. 26Me u Pharisi
bamatlah! to pynkhuid shuwa ia kaba
shapoh ka khuri bad ka pliang, ba
kaba shabar jong ki kan ioh long khuid
ruh.

27 Kordit ia phi, ki nongthoh bad ki
Pharisi, kiba arsap! naba phi long kum
ki jingtep ba la pynlieh, kiba imat ibha
shisha na shabar, hynrei shapoh kiba
dap da ki shyieng jong kiba iap, bad da

23 : 5 Mt. 6 : 1; Dt. 6 : 8; Jk. 15 : 38. 23 : 11 Mt. 20 : 26-27, Mk. 9 : 35; 10 : 43-44; Lk. 22 : 26.
23 : 12 Lk. 14 : 11; 18 : 14. 23 : 22 Isa. 66 : 1; Mt. 5 : 34. 23 : 23 Leb. 27 : 30. 23 : 27 Kam. 23 : 3.

ka jakhlia baroh. 28Kumta phi ruh, na shabar phi pynpaw kum kiba hok ha ki briew, hynrei shapoh phi la dap da kaba arsap bad da kaba sniew.

29 Kordit ia phi, ki nongthoh bad ki Pharisi, kiba arsap! naba phi tei ıa ki jingtep ki nongiathuhlypa, bad phi pynibha ia ki maw jingtep kiba hok, 30bad phi ong, Lada ngi la long ha ki sngi ka rta ki kpa jong ngi, ngin ym da la long kiba iasylla lem bad ki ha ka jingpyniap ia kita ki nongiathuhlypa. 31Kumta phı ıaphla ia lade, ba phi long ki khun jong kita kiba la pyniap ia ki nongiathuhlypa. 32Te to pyndap noh phı ıa kata ka jingthew ki kpa jong phi. 33Ah ki bsein! kı khun ki ksiew ki sein puh! kumno phin ioh lait na ka jingshitom ka dujok? 34Naba kumta, ha khmıh, nga phah ha phı ıa kı nongıathuhlypa, bad ıa kı riewstad, bad ia kı nongthoh ruh: te ia kiba na ki phın pynıap noh, bad phin sahnarphna: bad ia kiwei na ki phin sympat ha ki synagog jong phi, bad phin beh bein ruh na ka shnong sha ka shnong: 35kumta kan wan hap ha phı kein ia ka snam bahok baroh ıa kaba la pynmıh noh ha ka khyndew, naduh ka snam U Abel uba hok haduh ka snam U Sakharaiah u khun U Barakhaiah, ia uba phi la pyniap marpdeng ka jaka kyntang bad ka duwan. 36Shısha nga ong ha phi, ba kıne kiei kıei baroh kin wan hap ha kane ka pateng bynrıew.

U Jisu U iam na ka bynta ka Jerusalem
(Lk 13 : 34–35)

37 Ah! Jerusalem, Jerusalem! pha kaba pyniap noh ia ki nongiathuhlypa, bad kaba lynthem maw ia kita ia kiba la phah ha pha! katno sien ba nga la kwah ban kdup ia ki khun jong pha, kumba ka syiar ka kdup ia ki khun jong ka hapoh ki thapbniang jong ka, phi te phim mon. 38Ha khmih, ia ka ïing jong phi la iehnoh ha phi ka ïing-jah. 39Naba nga ong ha phi, Phin ym iohi shuh ia nga naduh mynta, tadynda phin ong, *Long* ba la kyrkhu ia uta uba wan ha ka kyrteng U Trai.

U Jisu U iathuhlypa ia ka jingpynduh ia ka templ
(Mk 13 : 1–2; Lk 21 : 5–6)

24 Te U Jisu u la mih noh, bad u la leit noh na ka templ; te ki synran jong u ki la wan ia kaban pyni ha u ia ki jingtei jong ka templ. 2U Jisu te u la ong ha ki, Phim iohi ia kine kiei kiei baroh? Shisha nga ong ha phi, Yn ym ıehnoh hangne u maw halor u maw, ia uban ym pynhap noh.

Kaba sdang jong ki jingjynjar
(Mk 13 : 3–13; Lk 21 : 7–19)

3 Te haba u dang shong halor u lum kı Olib, ki synran kı la wan ha u jar jar, ki iaong, To iathuh ha ngi, lano ba kine kieı kıei ruh kin long? bad kaba kumno ka dak ka jingwan jong me, bad kaba wai noh kane ka pyrthei? 4Te U Jisu u la iathuh bad u la ong ha ki, To sumar ba uno uno ruh un ym shukor ia phi. 5Naba bun kin iawan ha ka kyrteng jong nga, ki da ong, Ma nga uba U Khrist, bad kın shukor ia shibun. 6Bad phin sa ıohsngew shaphang ki thma bad ki jingbna ia ki thma: to sumar, phi wat sngewkhuslai: naba ka dei ba *kine* kiei kiei baroh kin long; hynrei kaba kut kam pat la jia. 7Naba ka kynja bynriew kan ieng ialeh ia ka kynja bynriew, bad ka hima ruh ia ka hima; bad kin long ki nemsniew bad ki jingiapthem ruh, bad ki jingkhynñiuh jumai ha shibun ki jaka. 8Hynrei kine baroh *ki long tang* ki jingsdang ki jingjynjar.

9 Ynda kumta kin ai noh ia phi ha ka shitom, bad kin iapyniap noh ia

23 : 33 Mt. 3 : 7; 12 : 34; Lk. 3 : 7. 23 : 35 Jen. 4 : 8; 2 Khr. 24 : 20-21. 23 : 39 Salm 118 : 26.
24 : 9 Mt. 10 : 22.

phi; bad phin long kiba la shun da ki
kynja bynriew baroh na ka bynta ka
kyrteng jong nga. 10Ynda kumta te
shibun kin iathut, bad kin iadie paralok,
bad kin iashun paralok. 11Bun ki nong-
iathuhlypa lamler ruh kin mih, bad kin
shukor ia shibun. 12Te namar ba ka pop
kan man bun, ka jingieit kiba bun kan
man khriat. 13Hynrei jar uba da iaineh
haduh kaba kut, uta kein uban ioh
laitim. 14Te ia kane ka gospel jong ka
hima yn ialap ha ka pyrthei baroh, ia
kaban long ka jingphla ha ki kynja
bynriew baroh; ynda kumta kein kan
jia kata kaba kut.

Ka jingijli bapynduh

(Mk 13 : 14–23; Lk 21 : 20–24)

15 Namar kata ynda phin iohi ia kata
ka jingijli bapynduh, ba la ong shaphang
jong ka da U Daniel u nongiathuhlypa,
ba ka da ieng ha ka jaka bakhuid (jar
uba pule un da sngap), 16ynda kumta
kita kiba ha ka Judia to ai kin iaphet
iap noh sha ki lum. 17Jar uba halor ïing,
wat ai un hiar ban shim ei ei ruh na ka
ïing jong u. 18Jar uba ha ka lyngkha ruh,
wat ai un wan kylla dien pat ban shim
ia ki jainkup jong u. 19Hynrei kordit ia
kita kiba la punkhun bad ia kiba ai
buiñ ha kita ki sngi! 20Hynrei phin
duwai ba kata ka jingphetiap noh jong
phi kan ym long myntlang, lymne ha ka
sngi sabbaton. 21Naba hangta ka kordit
bah kan long, kat kaba ym pat ju long
naduh myndanglong ka pyrthei haduh
mynta, em, lymne kan ym long shuh
ruh. 22Te lymda pyndkut noh ia kita ki
sngi, kan ym lait im kawei ka doh:
hynrei na ka bynta kiba la jied, yn
pyndkut noh ia kita ki sngi. 23Ynda
kumta lada uei uei ruh un ong ha phi,
Ha khmih, hangne uba U Khrist, lane
hangtai; phi wat ngeit. 24Naba ki khrist
lamler, bad ki nongiathuhlypa lamler,
kin mih, bad kin pyni ia ki dak kiba
khraw bad ki jingphylla, kat ban shukor,
lada lah, wat ia kiba la jied. 25Ha khmih,
nga la iathuhlypa ha phi. 26Namar kata
lada kin ong ha phi, Ha khmih, u don
ha ri khlaw; phi wat mih noh: Ha
khmih, u don ha ki pulit bajarjar: phi
wat ngeit. 27Naba kumba ka mih noh ka
leilieh na mihngi, bad ka shai haduh
sepngi, kumta ruh kan long ha kata ka
jingwan U Khun u briew. 28Naba haei
haei ruh ha kaba don ka metiap, hangta
kein kin ialang ki pukni.

Ka jingwan U Khun U Briew

(Mk 13 : 24–27; Lk 21 : 25–28)

29 Kumne kumne ruh, hadien ka
jynjar kita ki sngi, ia ka sngi yn pyndum,
bad u bnai un ym ai la ka jingshai, bad
ki khlur kin hap na bneng, bad yn pyn-
khynñiuh ia ki bor ki bneng. 30Ynda
kumta te ka dak U Khun u briew kan
paw ha bneng: te hangta ki jaid bynriew
baroh ka pyrthei kin ialynñiar lympat,
haba kin iohi ba u wan U Khun u briew
ha ki lyoh bneng da ka bor bad ka burom
bakhraw. 31Un phah noh ruh ia ki
angel jong u da ka jingsawa bakhraw
ka turoi, bad kin ialum lang ia kiba la
jied jong u na ki saw lyer, naduh kiba
kut ki bneng haduh kiba kut jong ki.

Ka jinghikai na u dieng dumbur

(Mk 13 : 28–31; Lk 21 : 29–33)

32 To nang te ia ka pharshi na u
dieng dumbur: haba ka tnat jong u ka
la khie lung, bad ka sei sla, phi tip ba ka
lyiur ka la jan; 33kumjuh ma phi ruh,
haba phin iohi ia kine kiei kiei baroh,
to tip ba ka long hajan, ha ki jingkhang.
34Shisha nga ong ha phi, Kane ka pateng
bynriew kan ym leit noh, tadynda la
pyndep noh ia kine kiei kiei baroh.

24 : 13 Mt. 10 : 22. **24 : 15** Dan. 9 : 27; 11 : 31; 12 : 11. **24 : 17-18** Lk. 17 : 31. **24 : 21** Dan. 12 : 1; Jpw. 7 : 14. **24 : 26-27** Lk. 17 : 23, 24. **24 : 28** Lk. 17 : 37. **24 : 29** Isa. 13 : 10; Joel 2 : 10, 31; 3 : 15; Jpw. 6 : 12, 13; Eskl. 32 : 7; Isa. 34 : 4. **24 : 30** Dan. 7 : 13; Jpw. 1 : 7.

35Ka bneng bad ka khyndew kin leit
noh, hynrei ki ktien jong nga kin ym
leit noh satia.

Ym don ba tip ia ka sngi lane ia ka por

(Mk 13 : 32–37; Lk 17 : 26–30, 34–36)

36 Hynrei shaphang kata ka sngi bad
kata ka por ruh ym don ba tip, lymne
ki angel ki bneng, hynrei tang U Kpa
jong nga hi. 37Te kumba *la long* ki sngi
U Noah, kumta ruh kan long kata ka
jingwan U Khun u briew. 38Naba kumba
ka la long ha kita ki sngi kiba mynshuwa
kata ka jingshlei ba ki iabam ki iadih,
ba ki iashong kurim ki iapynshong kurim,
tadynda kata ka sngi ba U Noah u la
leit hapoh kata ka ïing lieng; 39bad kim
shym la suid ñiew tadynda ka la wan
kata ka jingshlei, bad ka la rong noh ia
ki baroh; kumta ruh kan long kata ka
jingwan U Khun u briew. 40Ynda kumta
ar ngut kin iadon ha ka lyngkha; ia
uwei la shim noh, te ia uwei pat la iehnoh.
41Ar ngut kin iashong tylliat ha ka
ïing tylliat: ia kawei la shim noh, te ia
kawei pat la iehnoh. 42Namar kata to
sharai; naba phim tip ha kano ma ka
sngi ba u wan U Trai jong phi. 43Ia
kane te phi tip, ba lada u trai ïing u la
tip ha kano ka por ba un wan u nongtuh,
un da la ap, bad un ym da shah ban prat
ia ka ïing jong u. 44Naba kumta, phi
ruh to long kiba la kloi: naba ha ka por
ba phim mut, u wan U Khun u briew.

Ki shakri babha bad babymman

(Lk 12 : 41–48)

45 Naba kumta uno uba long u shakri
bangeit bad bastad, ia uba u kynrad
jong u u la buh halor kiba ha ïing jong u,
ia kaban ai ha ki ia ka jingbam ha ka
por kaba biang? 46Suk uta u shakri, ia
uba u kynrad jong u haba u wan un shem
ba u leh kumta. 47Shisha nga ong ha phi,
ba un buh ia u halor kiei kiei baroh
kiba u don. 48Hynrei lada uta u shakri
bymman te un ong ha la ka dohnud, U
Kynrad jong nga u tud ban wan: 49bad
u sdang ban shoh ia ki para shakri jong
u, bad ban iabam iadih ruh lem bad
kiba buaid: 50u kynrad uta u shakri un
wan ha ka sngi ha kaba um mut, bad ha
ka por ha kaba um tip: 51te un shop noh
da sympat ia u, bad un buh ia ka bynta
jong u lem bad kiba arsap: hangta yn
long kaba lynñiar bad kum dait bniat.

Ka pharshi ki shiphew ngut ki theisotti

25 Ynda kumta ka hima ki bneng kan
long kum ki shiphew ngut ki thei-
sotti, kiba haba ki la shim ia ki sharak
jong ki, ki la mih noh ia kaban leit tan
ia u nongleitkurim. 2San ngut te na ki ki
la long kiba stad bad san ngut kiba
bieit. 3Kita kiba bieit, haba ki la shim ia
ki sharak jong ki, kim shym la shim ruh
ia ka umphniang lem bad ki. 4Hynrei
kita kiba stad ki la shim ia ka umphniang
ha ki khulpi jong ki lem bad ki sharak
jong ki. 5Haba uta u nongleitkurim u
pyntud, ki la samthiah baroh, bad ki
la iohthiah. 6Hynrei mynshiteng synñia
la long ka jingpyrta, Ha khmih, u wan u
nongleitkurim! to mih ban leit tan ia u.
7Ynda kumta kita ki theisotti baroh
ki la iaieng, bad ki la shna ia ki sharak
jong ki. 8Kita kiba bieit te ki la ong
ha kita kiba stad, To ai ha ngi na ka
umphniang jong phi, naba ki sharak
jong ngi kin sa lip. 9Hynrei kita kiba
stad ki la iathuh, ki iaong, Ba ioh kan
ym dap ia ngi bad ia phi ruh, to khie
leit kein sha kita kiba die, bad da thied
ia lade. 10Haba ki dang ialeit ban thied
te, u la wan uta u nongleitkurim: te
kita kiba la kloi ki la leit hapoh lem
bad u sha ka jingkhawai shongkurim:
te la khang ia ka jingkhang. 11Hadien
kata te ki la wan ruh kita kiwei ki thei-
sotti, ki da ong, Ko kynrad, kynrad, to
plie ia ngi! 12U la iathuh te u la ong,
Shisha nga ong ha phi, Ngam ithuh ia

24 : 37 Jen. 6 : 5-8. 24 : 39 Jen. 7 : 6-24. 24 : Lk. 12 : 39-40. 25 : 1 Lk. 12 : 35.
25 : 11-12 Lk. 13 : 25.

phi. [13]Namar kata to sharai, naba phim
tip lymne ia ka sngi lymne ia ka por ha
kaba u wan U Khun u briew.

Ka pharshi ki talent

(Lk 19 : 11–27)

14 Naba kumta *ka long* kumba u
briew uban sa leit jingleit sha kawei ka ri,
uba la khot ia ki shakri jong u, bad u
la ai ha ki ia ki spah jong u. [15]Te ha uwei
u la ai san talent, ha uwei pat ruh ar,
ha uwei pat ruh kawei; ha uwei pa
uwei katba kum ka buit jong u hi; te
kumne kumne ruh u la leit sha la ka
jingleit. [16]Ynda kumta uta uba la ioh-
diang ia ki san talent, u la leit khaii bad ki,
bad u la pynman ia kiwei ki san talent.
[17]Kumjuh ruh uta uba ar, uta ruh u la
ioh nong kiwei pat ar. [18]Uta te uba la
ioh diang ia kawei, u la leit tih thliew ha
ka khyndew, bad u la buhrieh noh ia u
sbai u kynrad jong u. [19]Te ynda la kham
slem, u kynrad jong kita ki shakri u wan,
u iakhein bad ki. [20]Ynda kumta uta uba
la ioh diang ia ki san talent u la wan,
bad u la wallam ia ki san tylli kiwei ki
talent, u da ong, Ko kynrad, me la ai
ha nga san talent; ha khmih nga la ioh
nong san tylli kiwei ki talent. [21]Te u
kynrad jong u u la ong ha u, Bha, me u
shakri babha bad bangeit; me la minot ha
kiba khyndiat, ngan buh ia me halor
kiba bun: to khie leit shapoh ka jingkmen
u kynrad jong me. [22]Uta uba la ioh
diang ia ki ar talent ruh u la wan, u la
ong, *ko* kynrad, me la ai ha nga ar talent;
ha khmih nga la ioh nong artylli kiwei
ki talent. [23]U kynrad jong u u la ong ha u,
Bha me u shakri babha bad bangeit;
me la minot ha kiba khyndiat, ngan buh
ia me halor kiba bun: to khie leit shapoh
ka jingkmen u kynrad jong me. [24]U la
wan ruh de uta uba la ioh diang ia kawei
ka talent, u la ong, Ko kynrad, nga la
tip ba me long u briew uba eh, uba ot
na kaba mem shym la bet, bad uba lum
na kaba mem shym la pynsaphred:
[25]kumta, ba nga la sheptieng, nga la
leit buhrieh ia ka talent jong me ha ka
khyndew; ha khmih me la ioh la ka jong.
[26]U kynrad jong u te u da iathuh u la
ong ha u, Me u shakri bymman bad
baalhia, me la tip ba nga ot na kaba
ngam shym la bet, bad ba nga lum na
kaba ngam shym la pynsaphred: [27]ka la
dei ia me namar kata ban ai ia u sbai
jong nga ha kiba ai sut, ba haba nga wan
te ngan da ioh shim ia la ka jong bad ia
ka sut. [28]Namar kata to shim noh na u
ia kata ka talent, to ai ruh ha uta uba don
ki shiphew talent. [29]Naba ha uwei pa
uwei uba don, yn ai, un ioh kaba dap
tam ruh; hynrei na uta ubym don, wat
ia kata kaba u don yn shim noh na u.
[30]To bred noh te ia uta u shakri bymmyn-
toi sha kaba dum kaba kham jngai;
hangta yn long kaba lynñiar bad kum
dait bniat.

Ka jingbishar ia ki jaid bynriew

31 Ynda U Khun u briew un wan te
ha ka burom jong u, bad ki angel ba-
khuid baroh lem bad u, ynda kumta un
shong halor ka khet ka burom jong u,
[32]bad yn ialum lang ia ki bynriew baroh
ha khmat jong u; bad un pyniakhlad ia
ki uwei na uwei pat, kumba u nong-
aplangbrot u pyniakhlad ia ki langbrot
na ki blang; [33]te un buh ia ki langbrot
sha kamon jong u, hynrei ia ki blang
sha kadiang. [34]Ynda kumta U Syiem un
ong ha kita sha kamon jong u, To wan
phi ia kiba la kyrkhu jong U Kpa jong
nga, to ioh ia ka hima, ia kaba la pyn-
khreh kein ia phi na myndanglong ka
pyrthei. [35]Namar nga la thngan, te phi
la ai ha nga ban bam; nga la sliang, te
phi la ai dih ia nga; nga la long nongwei,
te phi la khot lem ia nga; [36]balyngkhuid,
te phi la pynkup jain ia nga; nga la pang,

25 : 29 Mt. 13 : 12; Mk. 4 : 25; Lk. 8 : 18. **25 : 30** Mt. 8 12; 22 : 13; Lk. 13 : 28.
25 : 14-30 Lk. 19 : 11-27. **25 : 31** Mt. 16 : 27; 19 : 28.

te phi la wan sumar ia nga: nga la long
ha ka byndi, te phi la wan ha nga. 37Ynda
kumta kita kiba hok kin iathuh ha u, kin
ong, Ko Trai, mynno ba ngi la iohi ba
me la thngan; bad ngi la ai bam? lane
ba me la sliang, bad ngi la ai dih? 38mynno
ruh ba ngi la iohi ba me long nongwei,
bad ngi la khot lem ia me? lane
balyngkhuid, bad ngi la pynkup jain?
39mynno te ba ngi la iohi ba me pang,
lane ha ka byndi, bad ngi la wan ha me?
40Uta U Syiem te un iathuh bad un
ong ha ki, Shisha nga ong ha phi, Ha
kaba phi la leh ia ka ha uwei uba rit
tam na kine ki para jong nga, phi la
leh kein ha nga. 41Ynda kumta un ong
ha kita ruh sha kadiang, To khie leit
noh na nga, phi ia kiba la tim, sha ka
ding ka bymjukut, ia kaba la buh lypa
ia u Soitan bad ia ki angel jong u! 42Namar
nga la thngan, te phim shym la ai ha
nga ban bam; nga la sliang, te phim shym
la ai dih ia nga; 43nga la long nongwei,
te phim shym la khot lem ia nga;
balyngkhuid, te phim shym la pynkup
jain ia nga; bapang, bad ha ka byndi
ruh, te phim shym la wan sumar ia nga.
44Ynda kumta ki ruh kin iathuh ha u, kin
ong, Ko Trai, mynno ba ngi la iohi
ba me la thngan, lane ba me la sliang,
lane nongwei, lane balyngkhuid, lane
bapang, lane ha ka byndi, bad ngim
shym la shakri ia me? 45Ynda kumta
un iathuh ha ki, un ong, Shisha nga ong
ha phi, Ha kaba phim shym la leh ia
ka ha uwei na kine kiba rit tam, phim
shym la leh kein ha nga. 46Kine kin
leit noh te sha ka shitom bymjukut,
hynrei kiba hok sha ka jingim bymjukut.

Ka jingiasylla pyrshah ia U Jisu
(Mk 14 : 1–2; Lk 22 : 1–2; Io 11 : 45–53)

26 Ka la jia ruh, haba U Jisu u la lah
wai noh ia kita ki ktien baroh, u la
ong ha ki synran jong u, 2Phi tip ba ynda
sa ar sngi kan long ka niam ka jinglait:
ynda kumta yn ai noh ia U Khun u
briew ia kaban sahnarphna ia u.
3 Ynda kumta ki la ialang ki rangbah
lyngdoh bad ki nongthoh bad ki tymmen
basan jong u paidlang, ha ka ïingbah
u rangbah lyngdoh, ia uba ki khot U
Kaiaphas; 4te ki la iasylla ba kin ioh
kem tuh ia U Jisu, ba kin ioh pyniap
noh. 5Hynrei ki la iaong, Ym ha ka niam
ka jinglait, ba ioh ka jingkhihwin kan
long hapdeng u paidbah.

Kaba pynsleh ia U Jisu ha Bethania
(Mk 14 : 3–9; Io 12 : 1–8)

6 Haba U Jisu u dang don te ha
Bethania, ha ïing uta U Simon uba pang
ñiangthohlieh, 7ka la wan ka kynthei
ha u kaba don ka dabi alabaster ka
jingsleh kaba kordor eh, bad ka la theh
ha ka khlieh jong u haba u shong bam.
8Haba ki synran jong u te ki la iohi,
ki la sngew bitar, ki da ong, ia ka ban
lei kane ka jinglehnohei? 9Namar lah
eh ban die bun sbai ia kane ka jingsleh,
bad ban ioh ai ha kiba duk. 10Haba
U Jisu u la tip te, u la ong ha ki, Balei
phi pynkhuslai ia ka kynthei? namar ka
la leh ia ka jingleh babha ia nga: 11naba
phi ioh ia kiba duk lem bad phi ha la
ka sngi, hynrei ia nga phim ioh kein ha
la ka sngi. 12Naba haba ka la theh ia kane
ka jingsleh ha ka met jong nga, ka la leh
kein ia kaban kyllan musla ban tep ia nga.
13Shisha nga ong ha phi, Shano shano
ruh sha kaba yn ialap ia kane ka gospel
ha ka pyrthei baroh, yn iathuh ruh ia
kane kaba ka la leh, ia kaban kynmaw
ia ka.

U Judas u wad dong ban die noh ia U Jisu
(Mk 14 : 10–11; Lk 22 : 3–6)

14 Ynda kumta uwei na ki khadar
ngut, ia uba ki khot U Judas Iskariot, u la
leit ha kita ki rangbah lyngdoh, 15u
la ong, Phin ai aiu ha nga, ba ngan die noh

25 : 46 Dan. 12 : 2. 26 : 2 Ek. 12 : 1-27. 26 : 7 Lk. 7 : 37-38. 26 : 11 Dt. 15 : 11.

ia u ha phi? Ki la thew te ha u laiphew
ki sbai rupa. [16]Naduh kata te u la wad
dong kaba bit ba un ai noh ia u.

U Jisu U bam ia ka niam ka jinglait bad ki synran jong U

(Mk 14 : 12–21; *Lk* 22 : 7–14, 21–23;
Io 13 : 21–30*)*

17 Te ha *ka sngi* kaba nyngkong u kpu
bakhlem thiat ki synran ki la wan ha
U Jisu, ki da ong, Me mon hangno ba
ngin iakhreh ia me ban bam ia ka niam
ka jinglait? [18]U la iathuh te, To khie leit
shapoh kato ka nongbah sha uta u briew,
bad ong ha u, U Nonghikai u ong, Ka por
jong nga ka la jan; ngan rakhe ia ka
niam ka jinglait ha ïing jong me, lem bad
ki synran jong nga. [19]Ki synran te ki la
leh kumba U Jisu u la batai ia ki; bad
ki la iakhreh ia kata ka niam ka jinglait.
20 Haba la janmiet te, u la iashong
bam bad kita ki khadar ngut. [21]Te haba
ki dang iabam, u la ong, Shisha nga
ong ha phi, ba uwei na phi un die noh ia
nga. [22]Te ki la sngewsih eh, bad ki la
sdang uwei pa uwei na ki ban iaong ha u,
Ma nga, ko Trai? [23]U da iathuh u la
ong, Uta uba pynngam ia la ka kti ha ka
pliang lem bad nga, uta kein uban die
noh ia nga. [24]U Khun u briew shisha
un sa leit kumba la thoh shaphang jong
u hynrei kordit ia uta u briew da uba yn
die noh ia U Khun u briew! ka la bha
ia uta u briew lada ym shym la kha
satia ia u. [25]Ynda kumta U Judas, uba
la die noh ia u, u da iathuh u la ong,
Dei ma nga, ko Kynrad? U la iathuh
ha u, Me la ong kein.

Ka Jingkhawai U Trai

(Mk 14 : 22–26; *Lk* 22 : 15–20;
1 *Kor* 11 : 23–25*)*

26 Te haba ki dang iabam, U Jisu
u la shim ia u kpu, bad ynda u la nguh,
u la kdiah; bad u la ai ha ki synran, u
la ong, To shim, to bam, une u long ka
met jong nga. [27]Ynda u la shim ia ka
khuri ruh, bad ba u la nguh, u la ai ha ki,
u da ong, To dih na kane phi baroh;
[28]naba kane ka long ka snam jong nga,
kaba ka jong ka jutang bathymmai,
ia kaba yn sa pynmih noh na ka bynta
kiba bun, ia kaban map ki pop. [29]Nga
ong ruh ha phi, ba ngan ym dih shuh
naduh mynta na kane ka umsoh u dieng
wain, tadynda kata ka sngi ba ngan dih
thymmai ia ka lem bad phi ha ka hima
U Kpa jong nga. [30]Te haba ki la iarwai
salm, ki la leit noh sha u lum ki Olib.

U Jisu U iathuhlypa ba U Petros un len noh ia U

(Mk 14 : 27–31; *Lk* 22 : 31–34;
Io 13 : 36–38*)*

31 Mynkata U Jisu u la ong ha ki,
Phi baroh phin thut na nga ha kane ka
miet, naba la thoh: Ngan shoh ia u
nongsharai bad yn pynsaphred ia ki
langbrot jong ka kynhun. [32]Hynrei hadien
ba nga la mihpat, ngan leit sha shuwa
jong phi sha Galilaia. [33]U Petros u da
iathuh te u la ong ha u, Lada ki baroh
kin thut na me, nga te ngan ym thut
lano lano ruh. [34]U Jisu u la ong ha u,
Shisha nga ong ha me, ba ha kane ka miet,
shuwa ba um pat riew u syiar, men len
ia nga lai sien. [35]U Petros u la ong ha u,
La ka dei ia nga ban iap noh lem bad me,
ngan ym len satia ia me. Kumjuh ruh
ki la ong ki synran baroh.

U Jisu U duwai ha ka kper Gethsemane

(Mk 14 : 32–42; *Lk* 22 : 39–46*)*

36 Ynda kumta U Jisu u la wan bad
ki sha ka jaka ba ki khot Gethsemane, bad
u ong ha ki synran, To iashong hangne,
katba ngan da leit hangtai ban duwai.
[37]Te haba u la shim lem bad u ia U
Petros bad ia ki ar ngut ki khun U
Sebedi, u la sdang ban sngewsih bad ban
sngewkordit eh. [38]Haba kumta u la ong
ha ki, Ka mynsiem jong nga ka sngewpisa

26 : 23 Salm 41 : 9. 26 : 28 Ek. 24 : 8; Jer. 31 : 31-34. 26 : 31 Sekh. 13 ; 7. 26 : 32 Mt. 28 : 16.

eh, kat ban sa iap; iaishong hangne,
to ia ap ruh lem bad nga. 39 Haba u la
leit sha shuwa khyndiat, u la dem da
pyllup, bad u la duwai, u da ong, Ko
Kpa jong nga, lada don lad, to ai ba
kane ka khuri kan ioh lait noh na nga.
Pynban, ym kumba nga mon ma nga
hynrei tang kumba me *mon*. 40 U wan
te ha kita synran, bad u shem ba ki la
iohthiah, bad u la ong ha U Petros,
Wa! phim lah ban ia ap lem bad nga shi
por? 41 To sharai, to duwai ruh, ba phin
ym leit shapoh ka jingpynshoi. Ka myn-
siem shisha ka smat hynrei ka doh ka
tlot. 42 Te ha kaba arsien pat u la leit
noh, bad u la duwai, u da ong, Ko Kpa
jong nga, lada ym don lad ia kane ka
khuri ban lait noh na nga lymda nga
dih ia ka, to long ka mon jong me.
43 Haba u la wan te, u shem ba ki la
iohthiah pat, naba ki khmat jong ki ki
la khia. 44 Te haba u la iehnoh ia ki, u la
leit noh pat, u la duwai kaba laisien, u
da ong pat ia kijuh ki ktien. 45 Ynda
kumta u la wan ha ki synran, bad u la
ong ha ki, To nang thiah mynta, to
jahthait ruh. Ha khmih ka por ka la
jan, te yn die noh ia U Khun u briew
ha ki kti kiba pop. 46 To ieng, ngin ialeit
noh. Ha khmih uba die noh ia nga u la
jan.

Kaba kem ia U Jisu
(Mk 14 : 43–50; *Lk* 22 : 47–53,
Io 18 : 3–12*)*

47 Haba u dang kren ruh, ha khmih
U Judas, uba uwei na ki khadar ngut,
u la wan, bad u paidbah babun lem bad
u, bad ki waitlam bad ki diengduh ruh
na ki rangbah lyngdoh bad na ki tymmen
basan jong u paidbah. 48 Uta te uba la
die noh ia u u la lah ai ka dak ha ki,
u da ong, Ia uba ngan doh, uta long ma u,
to phin kem ia u. 49 Te kumne kumne
ruh haba u la wan ha U Jisu, u la ong,
Khublei, ko Kynrad, bad u la doh ia u.
50 U Jisu te u la ong ha u, Ko lok, me
wan iaei? Ha kata ki la wan, ki la buh
ia la ki kti ha U Jisu, bad ki la kem ia u.
51 Ha khmih ruh, uwei na kita kiba
bad U Jisu, haba u la kner ia la ka kti,
u la sei noh ia ka waitlam jong u, bad
u la pom ia u shakri u rangbah lyngdoh,
bad u la mait noh ia ka shkor jong u.
52 Haba kumta U Jisu u la ong ha u,
To thep noh ia ka waitlam jong me ha
ka jaka jong ka; naba kita baroh kiba
shim ia ka waitlam kin iap noh da ka
waitlam. 53 Me mut ba ngam lah mynta
ban duwai ia U Kpa jong nga, ba un
phah iarap ia nga wat mynta da ki
khadar paidbah tam ki angel? 54 Lada
kumta te kumno ba yn pyndep ia kita
ki jingthoh, kiba ong ba ka dei ban long
kumne? 55 Ha kata ka por U Jisu u la ong
ha kita ki paidbah, Kumba ia u nongtuh
phi la mih bad ki waitlam bad ki diengduh
ban kem ia nga? Ha la ka sngi bad phi
nga ju shong hikai ha ka templ, te phim
shym la kem ia nga. 56 Hynrei kane
baroh te ka la long ba yn pyndep ia ki
jingthoh ki nongiathuhlypa. Ynda kumta
ki synran baroh haba ki la iehnoh ia u,
ki la phet noh.

U Jisu ha khmat ka dorbar
(Mk 14 : 53–65; *Lk* 22 : 54–55, 63–71;
Io 18 : 13–14, 19–24*)*

57 Kita te kiba la kem ia U Jisu ki la
ialam noh ia u sha ka iing U Kaiaphas
u rangbah lyngdoh, ha kaba ki la ialang
ki nongthoh bad ki tymmen basan.
58 U Petros te u la bud ia u na jngai
haduh ka phyllaw u rangbah lyngdoh;
te haba u la leit hapoh u la shong lem
bad ki shakri ban iohi ia kaba kut.
59 Ki rangbah lyngdoh te bad ki tymmen
basan bad ka dorbar baroh ruh, ki la
iawad ia ka sakhi lamler pyrshah ia
U Jisu, ba kin ioh pyniap ia u; 60 hynrei
kim shem, la ki la wan ruh shibun ki
nongsakhi lamler. Hynrei hadien la wan

26 : 55 Lk. 19 : 47; 21 : 37.

arngut ki nongsakhi lamler. 61ki la ong.
Une u briew u la ong. Nga lah ban
pynjot ia ka templ. bad ban tei *pat* lai
sngi ia ka. 62Uta u rangbah lyngdoh
haba u la ieng te. u la ong ha u. Mem
iathuh ei ei ruh em? kine ki iasakhi
aiu pyrshah ia me? 63Hynrei U Jisu u la
shu sngap. Te u rangbah lyngdoh u da
iathuh u la ong ha u. Nga pynsmai ia
me ha U Blei U Baim. ba men iathuh
ha ngi. la me long uba U Khrist. U Khun
U Blei! 64U Jisu u la ong ha u. Me la ong.
Hynrei nga ong ruh ha phi. ba phin iohi
lawei ia U Khun u briew haba u shong
sha kamon ka Bor baroh. bad haba u
wan ha ki lyoh ka bneng. 65Mynkata
u rangbah lyngdoh u la kad ia la ki jain.
u da ong. U la kren bein blei! Ngi dang
donkam aiu pat ia ki sakhi? ha khmih.
mynta phi la iohsngew ia ka jingkren
bein blei jong u! 66Phi mut kumno?
Ki da iathuh te ki la ong. Ka dei ia u ban
iap. 67Haba kumta ki la bynthiew ha ka
khmat jong u. bad ki la shoh ia u. bad
kiwei ki la thab *ia u*. 68Ki da ong. To
iathuh antad ha ngi. ko Khrist. uei ba
la shoh ia me!

U Petros u len noh ia U Jisu

(Mk 14 : 66–72; *Lk* 22 : 56–62;
Io 18 : 15–18, 25–27*)*

69 U Petros te u shong shabar ha
ka phyllaw. Te ka la wan ha u kawei ka
shakri kaba ong. Me ruh me la long lem
bad U Jisu u nong Galilaia. 70U la len
te ha khmat jong ki baroh. u da ong.
Ngam tip ia kaei ba pha ong. 71Haba
u la mih noh te sha ka baranda. kawei
pat ka la iohi ia u. bad ka la ong ha kiba
hangta. Une u briew ruh u la long lem
bad u Jisu u nong Nasaret. 72U la len
pat ruh da kaba smai. Ngam ithuh ia
uta u briew. 73Sa shibit te kita kiba jeng
hajan haba ki la wan. ki la ong ha U
Petros. Shisha me ruh me la long *uwei*
na ki. naba ka ktien jong me ka pynithuh
ia me. 74Ynda kumta u la sdang ban tim
ban smai ruh. Ngam ithuh ia uta u
briew. Te kumne kumne ruh u la riew
u syiar. 75U Petros te u la kynmaw ia ka
ktien U Jisu ba u la ong ha u. Shuwa
ba um pat riew u syiar. men len ia nga
lai sien. Te haba u la mih noh shabar.
u la lynñiar kthang eh.

U Jisu ha khmat U Pilat

(Mk 15 : 1; *Lk* 23 : 1–2; *Io* 18 : 28–32*)*

27 Haba ka la shai te. ki rangbah
lyngdoh baroh bad ki tymmen basan
jong u paidlang ki la iasylla shaphang U
Jisu. ia kaban pyniap ia u. 2Te haba ki
la khum ia u. ki la ialam noh. bad ki
la ai noh ruh ia u ha U Pontios Pilat uba
u lyngskor.

Ka jinglap U Judas

(Kam 1 : 18–19*)*

3 Mynba kumta U Judas. uba la die
noh ia u. haba u la iohi ba ki la pynrem
ia u. u la kylla kaba mut. bad u la wallam
pat ia kita ki laiphew ki sbai ha ki rangbah
lyngdoh bad ha ki tymmen basan. 4u
da ong. Nga la leh pop haba nga la
die noh ia ka snam balui lui. Ki te ki la
ong. *Kata ka dei* aiu ia ngi? khmih hi ma
me kein. 5Haba u la bred noh te ia kita
ki sbai ha ka ïing U Blei. u la leit noh
bad u la leit sdien ia lade. 6Haba kita
ki rangbah lyngdoh te ki la shim ia kita
ki sbai. ki la ong. Ym dei ban buh ia ki
ha ka jingkynshew bakyntang. naba ka
long ka dor ka snam. 7Hynrei haba ki
la iasylla. ki la thied da ki ia ka lyngkha
u nongthaw khiew. ia kaban long ka
jaka tep ia ki nongwei. 8Naba kumta
la ju khot ia kata ka lyngkha. Ka lyngkha
ka snam. haduh kane ka sngi. 9Mynkata la
pyndep ia kata ba la ong da u Jeremaiah
u nongiathuhlypa. u da ong: Ki la shim
ruh ia ki laiphew ki sbai. ka dor jong uta

26 : 61 Io. 2 : 19. **26 : 64** Dan. 7 : 13. **26 : 65-66** Leb. 24 : 16. **26 : 67** Isa. 50 : 6.
27 : 3-8 Kam. 1 : 18-19. **27 : 9-10** Sekh. 11 : 12-13.

uba ki la khein dor, ia uba kiba na ki
khun Israel ki la khein dor: [10]bad ki
la ai ia ki na ka bynta ka lyngkha u
nongthaw khiew, kumba U Trai u la
buh ia nga.

U Pilat u tohkit ia U Jisu

(Mk 15 : 2–5; Lk 23 : 3–5; Io 18 : 33–38)

11 U Jisu te u la ieng ha khmat uta u
lyngskor: bad u lyngskor u la kylli ia u,
u da ong, Me long U Syiem ki Jiw? Te
U Jisu u la iathuh ha u, Me la ong.
[12]Hynrei ha kaba mudui ia u da kita
ki rangbah lyngdoh bad kita ki tymmen
basan, um shym iathuh ei ei ruh em.
[13]Ynda kumta U Pilat u la ong ha u,
Mem sngew ia kaba katno kiei kiei ruh
ba ki iamudui ia me? [14]Um shym la
iathuh te ha u wat kawei ka ktien ruh, kat
ban pynkyndit ia uta u lyngskor shikaddei
eh.

La aiti noh ia U Jisu ban sahnarphna

(Mk 15 : 6–15; Lk 23 : 13–25;
Io 18 : 39–19 : 16)

15 Te ha kata ka jingkhawai niam u
lyngskor u ju pyllait ha ki paidbah ia
uwei uba la set byndi kat uba ki iamon.
[16]Mynkata te ki la don uwei u koidi
uba sniew eh ka nam, ia uba ki khot U
Barabbas. [17]Namar kata, haba ki la
ialang, U Pilat u la ong ha ki, Phi mon
ba ngan pyllait iano ha phi? ia U Barabbas,
ne ia U Jisu ia uba ki khot U Khrist?
[18]Naba u la tip ba na kaba shun ki
la ai noh ia u. [19]Haba u dang shong te
ha ka jingshong bishar, ka tnga jong
u ka la phah ha u, ka da ong, *Wat leh*
ei ei ruh em ia uta uba hok, naba nga
la shah shibun ha ka jingphohsniew
mynta na ka bynta jong u. [20]Hynrei
kita ki rangbah lyngdoh bad kita ki
tymmen basan ki la iapynkohnguh ia
ki paidbah ba kin pan ia U Barabbas
hynrei ba kin pyniap ia U Jisu. [21]Uta u
lyngskor te u da iathuh u la ong ha ki,
Phi mon ba ngan pyllait ha phi iano
na kine ar ngut? Ki te ki la ong, Ia U
Barabbas. [22]U Pilat u la ong ha ki, Haba
kumta, ngan leh kumno ia U Jisu, ia uba
ki khot U Khrist? Ki ong baroh ha u, To
ai ba yn sahnarphna ia u. [23]Uta u lyng-
skor u la ong te, Namar ba u la leh ka
bymman aiu? Ki te ki la nang iapyrta
jam eh, ki iaong, To ai ba yn sahnarphna
ia u.

24 Haba U Pilat u iohi te ba um lah ei
ei ruh, hynrei tang ba long ka jing-
khihwin pynban, u la shim ka um, bad u
la thet ia la ki kti ha khmat uta u paid-
bah, u da ong, Ngam don jingrem na ka
snam une uba hok: phin khmih hi ma
phi. [25]Ki briew baroh ki da iathuh ki la
ong ruh, To ka snam jong u kan long
halor jong ngi, bad halor ki khun jong
ngi. [26]Ynda kumta u la pyllait ia U
Barabbas ha ki: hynrei ia U Jisu u la
sympat, bad u la aiti noh ia u ba yn
sahnarphna.

Ki shipai ki pyrthuh bein ia U Jisu

(Mk 15 . 16–20; Io 19 : 2–3)

27 Ynda kumta ki shipai jong uta u
lyngskor ki la ialam noh ia U Jisu ha ka
iingbah u lyngskor, bad ki la ialum ha u
baroh shi kynhun. [28]Te haba ki la loit
noh ia ki jain jong u, ki la pynkup ki
jain saw ha u. [29]Bad haba ki la thain
ia ka pansngiat da ki *shiah*, ki la pynphong
halor ka khlieh jong u, bad *ki la buh* u
dieng ha ka kti kamon jong u, bad haba
ki la dem khohsiew ha khmat jong u,
ki la pyrthuh bein ia u, ki iaong, Khublei,
U Syiem ki Jiw! [30]Bad haba ki la bynthiew
ha u, ki la shim ia uta u dieng bad ki
la shoh ia ka khlieh jong u. [31]Bad haba
ki la lah pyrthuh bein ia u, ki la loit
noh ia kata ka jainkup na u, bad ki la
pynkup pat ia u da ki jain jong u hi,
bad ki la ialam noh ia u ia kaban sah-
narphna.

27 : 24 Dt. 21 : 6-9.

Kaba sahnarphna ia U Jisu
(Mk 15 : 21–32; *Lk* 23 : 26–43 :
Io 19 : 17–27*)*

32 Haba ki dang iamih noh te, ki la
shem ia u briew u nong Kyrini, uba
kyrteng U Simon; ia une ki la iapynbor
ba un leit bah ia ka diengphna jong u.
33 Haba ki la poi te ha ka jaka ba ki
khot Golgotha, kaba haba la batai, Ka
jaka Maloi khlieh, 34 ki la ai ha u ia ka
sirka kaba la iakhleh bad kaba kthang
ban dih; te haba u la mad, um treh dih.
35 Te haba ki la sahnarphna ia u, ki
la iabynta ia ki jain jong u, ki da iakhalai,
ba yn pyndep ia kata ba la ong da u
nongiathuhlypa: Ki la iabynta ia ki jain
jong nga hapdeng jong ki, bad ki la
iakhalai ia ka jingphong jong nga. 36 Te
haba ki da iashong, ki la ia ap ia u
hangta. 37 Bad ki la buh haneng ka khlieh
jong u ia ka daw ka jingmudui ia u ba la
thoh: UNE U LONG U JISU U SYIEM KI
JIW. 38 Ynda kumta ki la iasahnarphna
ia ki ar ngut ki dakaid lem bad u, uwei
sha kamon, uwei ruh sha kadiang. 39 Kita
kiba iaid shata te ki la kren bein ia u,
ki da kyrngah ia ki khlieh jong ki,
40 bad ki iaong, Me uba pynduh ia ka
templ, bad uba tei lai sngi *ia ka*, to
pynim ia lade! lada me long U Khun U
Blei, to hiar noh na kato ka diengphna!
41 Kumjuh ruh ki rangbah lyngdoh, haba
ki iapyrthuh bein lem bad ki nongthoh
bad ki tymmen basan, ki la iaong,
42 U la pynim ia kiwei, ia lade pleng
um lah ban pynim! lada u long U Syiem
ki Israel, to un hiar mynta na kata ka
diengphna, te ngin ngeit ha u! 43 U la
shaniah ha U Blei, to un pyllait ia u
mynta, lada u mon bha ia u! naba
u la ong, Nga long U Khun U Blei.
44 Ia kajuh de kita ki dakaid ruh ia kiba
la sahnarphna lem bad u ki la iakren
bein ia u.

Ka jingiap U Jisu
(Mk 15 : 33–41; *Lk* 23 : 44–49;
Io 19 : 28–30*)*

45 Te ka jingdum ka la don ha ka
khyndew baroh naduh kaba hynriew
baje haduh kaba khyndai baje. 46 Te
hamar kaba khyndai baje, U Jisu u la
pyrta da ka ktien kaba jam, u da ong, Eli,
Eli, lama sabakhthani (kata kaba long,
U Blei jong nga, U Blei jong nga, balei
ba me la iehnoh ia nga?) 47 Te kiba na
kita kiba iaieng hangta, haba ki la ioh-
sngew, ki la ong, Une u khot ia U Elias.
48 Te kumne kumne ruh haba la phet
uwei na ki, bad haba u la shim ia ka
spanj, bad haba u la pyndap da kaba
jew, bad ba u la spain ha u dieng, u la
pyndih ia u. 49 Kiwei te ki da ong, To
ieh, ba ngin iohi lada u wan U Elias
ban pynim ia u. 50 U Jisu te haba u la
pyrta pat da ka ktien bajam, u la ai
noh ia la ka mynsiem.

51 Ha khmih ruh, ka jingkah ha ka
templ ka la kad ar bynta, naduh na
jrong haduh ka tbian, bad ka khyndew
ka la khynniuh, bad ki mawsiang ki la
pdang, 52 bad ki jingtep ki la ang, bad
shibun ki met jong ki riewkhuid kiba
la iohthiah ki la mihpat, 53 bad haba ki
la mih noh te na kita ki jingtep, hadien
ka jingmihpat jong u, ki la leit shapoh
kata ka nongbah kaba khuid, bad ki la
paw ha kiba bun. 54 Te haba u rangbah
shispah bad kita kiba bad u, kiba ia ap
ia U Jisu, ki la iohi ia ka jingkhynñiuh
ka khyndew, bad ia kiei kiei ruh kiba la
long, ki la iasheptieng shikaddei eh, ki
iaong, Shisha une u la long U Khun
U Blei.

55 Te la don hangto shibun ki kynthei
kiba jngoh na jngai, kiba la wan bud ia
U Jisu na Galilaia, ki da shakri ia u:
56 hapdeng jong ki la don Ka Mari
ka nong Magdala, bad Ka Mari ka kmie

27 : 35 Salm 22 : 18. 27 : 39 Salm 22 : 7; 109 : 25. 27 : 40 Mt. 26 : 61; Io. 2 : 19.
27 : 43 Salm 22 : 8. 27 : 46 Salm 22 : 1. 27 : 48 Salm 69 : 21. 27 : 51 Ek. 26 : 31-33.
27 : 55-56 Lk. 8 : 2-3.

U Jakob bad U Josis, bad ka kmie ki
khun U Sebedi.

Kaba tep ia U Jisu

*(Mk 15 : 42–47; Lk 23 : 50–56;
Io 19 : 38–42)*

57 Bad haba la janmiet, la wan u
briew uba riewspah uba na Arimathaia,
ia uba ki khot U Joseph, uba la long hi
ruh u synran jong U Jisu. 58Une haba u
la leit ha U Pilat, u la pan ia ka met U
Jisu. Ynda kumta U Pilat u la hukum ban
ai noh ia ka met. 59Haba U Joseph u la
shim te ia ka met, u la sop spain ia ka
da ka jain linen bani kaba khuid, 60bad
u la buh ia ka ha ka jingtep thymmai
jong u, ia kaba u la tih ha u mawsiang:
bad haba u la pyntyllun ia u maw bakhraw
ha ka jingkhang ka jingtep, u la leit noh.
61La don ruh hangta Ka Mari ka nong
Magdala, bad kata kawei pat Ka Mari,
ki iashong hamar pyrshah kata ka jingtep.

Ki nongap ha ka jingtep

62 Te ha kaba lashai (kaba long ka
sngi hadien ka Bapynkhreh), ki rangbah
lyngdoh bad ki Pharisi ki la ialum lang
ha U Pilat, 63ki iaong, Ko kynrad, ngi
kynmaw ba uta uba shukor u la ong
mynba u dang im, Ynda la lai sngi
ngan mihpat. 64Namar kata te to hukum
ban pynskhem ia ka jingtep haduh lai
sngi, ba ioh ki synran jong u kin wan
tuh noh ia u mynmiet, bad ba kin ong
te ha ki briew, U la mih noh na kiba
iap. Kumta ka jingshukor kaba khadduh
kan long kham sniew ia kaba nyngkong.
65Te U Pilat u la ong ha ki, Phi don
ki nongap, to khie leit pynskhem katba
phi lah. 66Ki la leit te, ki la pynskhem ia
ka jingtep, ki da shon shap ia u maw, ki
nongap ruh ki da don lem.

Ka jingmihpat U Jisu

*(Mk 16 : 1–10; Lk 24 : 1–12;
Io 20 : 1–10)*

28 Hadien ka sabbaton te, haba ka sa
shai *ka sngi* nyngkong jong ka taiew,
Ka Mari ka nong Magdala ka la wan bad
kata kawei Ka Mari ban jngoh ia ka
jingtep. 2Ha khmih ruh, la khih jumai ba-
khraw: naba u angel U Trai u la lah hiar
na bneng, bad haba u la wan u la pyn-
tyllun noh ia uta u mawkhang, bad u la
shong halor jong u. 3Ka khmat jong u te
ka la long kum ka leilieh, bad ka jain
jong u ka la lieh kat ka ior. 4Na kaba
sheptieng te ia u kita ki nongap ki la
kiuh, bad ki la long kum kiba iap.
5Hynrei uta u angel u da iathuh u la ong
ha kita ki kynthei, To wat sheptieng
phi: naba nga tip ba phi iawad ia U Jisu
ia uba la sahnarphna: 6um don hangne:
naba u la mih noh, kumba u la ong.
Ale, to khmih ia ka jaka ha kaba u la
thiah U Trai. 7To khie noh kloi kloi
ruh, to iathuh ruh ha ki synran jong u,
ba u la mih noh na kiba iap: ha khmih
ruh, u leit sha shuwa jong phi sha Galilaia:
hangta phin iohi ia u: ha khmih, nga la
iathuh ha phi. 8Kumta haba ki la leit
noh kloi na kata ka jingtep, da kaba
sheptieng bad da ka jingkmen bakhraw,
ki la iaphet noh ban iathuh ha ki synran
jong u. 9Te haba ki dang ialeit ban iathuh
ha ki synran jong u, ha khmih ruh, U
Jisu u la wan tan ia ki, u la ong, Khublei.
Haba ki la wan hajan te, ki la iabat ia ki
kjat jong u, bad ki la iamane dem ia u.
10Ynda kumta U Jisu u la ong ha ki,
To wat sheptieng! to khie leit noh, to
iathuh ha ki para jong nga, ba kin leit
sha Galilaia, hangta ruh kin iohi ia nga.

Ki nongap ki iathuh kaei ba la jia

11 Haba ki la dang leit ruh, ha khmih,
kiba na kiba ap ki la wan sha shnong,
bad ki la iathuh ha ki rangbah lyngdoh
ia kiei kiei baroh kiba la long. 12Te haba
ki la ialum bad ki tymmen basan, bad
ba ki la iasylla, ki la ai sbai shibun ha
kita ki shipai, 13ki da ong, To iathuh,
ba ki synran jong u ki la wan tuh ia u
mynmiet haba ngi dang iohthiah. 14Te

27 : 63 Mt. 16 : 21; 17 : 23; 20 : 19; Mk. 8 : 31; 9 : 31; 10 : 33, 34; Lk. 9 : 22; 18 : 31-33.

lada u lyngskor un iohsngew ia kane.
ngin khroh ia u, bad ngin da ia phi.
[15]Kumta haba ki la shim ia u sbai,
ki la leh kumba la hikai ia ki: te ia kane
ka ktien la pynbna hapdeng ki Jiw
haduh mynta.

U Jisu U mihpaw ha ki synran jong U
(Mk 16 : 14–18: *Lk* 24 : 36–49:
Io 20 : 19–23: *Kam* 1 : 6–8*)*

16 Ki khadwei ngut ki synran te ki la
leit noh sha Galilaia, sha u lum sha kaba
U Jisu u la iabuh bad ki. [17]Haba ki la
iohi te ia u, ki la iamane dem ia u, hynrei
don kiba la sngew artatien. [18]U Jisu te u
da wan u la kren ha ki, u da ong, La ai
ha nga ka bor baroh ha bneng bad ha ka
khyndew: [19]namar kata kein to khie da
leit noh ma phi, to pynlong synran ia
ki bynriew baroh, da pynbaptis ia ki ha
ka kyrteng ka jong U Kpa, bad ka jong
U Khun, bad ka jong U Mynsiem
Bakhuid, [20]da hikai ia ki ban sumar ia
kiei kiei baroh kat kiba nga la hukum ia
phi. Ha khmih ruh nga nga long ryngkat
bad phi ha la ka sngi, haduh kaba wai
noh ka pyrthei.

KA GOSPEL

U MARKOS

Ka jingialap U Ioannis Nongpynbaptis
(Mt 3 : 1–12; *Lk* 3 : 1–18; *Io* 1 : 19–28*)*

1 Kaba sdang ka gospel U Jisu Khrist,
U Khun U Blei, [2]kat kumba la thoh ha
ki nongiathuhlypa, Ha khmih, nga phah
ia u nongbuhai jong nga ha shuwa ka
khmat jong me, uban khreh ia ka lynti
jong me. [3]Ka ktien jong uba pyrta ha
ka ri khlaw, Phin pynkhreh ia ka lynti
bah U Trai, phin pynbeit ruh ia ki
lynti jong u. [4]U Ioannis u la pynbaptis
ha ka ri khlaw, bad u la ialap ia ka
jingbaptis ka jingkylla kaba mut ia kaban
map ki pop. [5]Hangta te kiba na ka ri
Judia, bad ki Jerusalem baroh ki la leit
ha u, bad la pynbaptis ia ki da u ha ka
wah Jordan, ki da iaphla noh ia ki pop
jong ki. [6]Te U Ioannis u la kup da ka
jain shñiuh ut, bad ka jingpanpoh snieh
ha ka syngkai jong u, bad u la bam da ki
puit bad ka ngap khlaw. [7]U la ialap ruh,
u da ong, Don uba wan nadien jong nga
uba kham khraw bor ia nga, kam dei
ia nga ban dem ia kaban loit wat tang ia
ki jingteh ki juti jong u: [8]nga shisha nga
la pynbaptis ia phi da ka um; hynrei
uta un pynbaptis ia phi da U Mynsiem
Bakhuid.

Ka jingpynbaptis ia U Jisu
(Mt 3 : 13–17; *Lk* 3 : 21–22*)*

9 Ka la jia ruh ha kita ki sngi, ba U
Jisu u la wan na Nasaret kaba ha Galilaia,
bad la pynbaptis ia u da U Ioannis ha
ka Jordan. [10]Te kumne kumne ruh haba u
dang kiew noh na ka um, u la iohi ba la
plie ia ki bneng, bad U Mynsiem u hiar
ha u kum ka paro. [11]Ka ktien te ka la
wan na bneng, *ka da ong,* Me long U
Khun jong nga uba ieit, ha me nga
sngewbha eh.

Ka jingpynshoi ia U Jisu
(Mt 4 : 1–11; *Lk* 4 : 1–13*)*

12 Te kumne kumne ruh U Mynsiem u
la ialam noh kyrkieh ia u sha ka ri khlaw.
[13]U la don te ha kata ka ri khlaw saw-

28 : 16 Mt. 26 : 32; Mk. 14 : 28. 28 : 19 Kam. 1 : 8.
1 : 2 Mal. 3 : 1. 1 : 3 Isa. 40 : 3. 1 : 6 2 Sm. 1 : 8. 1 : 11 Jen. 22 : 2; Salm 2 : 7; Isa. 42 : 1;
Mt. 3 : 17; 12 : 18; Mk. 9 : 7; Lk. 3 : 22.

phew sngi, ba la pynshoi ia u da u Soitan:
bad u la don ryngkat bad ki mrad khlaw,
bad ki angel ki la iashakri ia u.

U Jisu U sdang ia ka jingialap ha Galilaia

(Mt 4 : 12–17; Lk 4 : 14–15)

14 Te hadien ba la byndi ia U Ioannis,
U Jisu u la wan sha Galilaia, u da ialap
ia ka gospel U Blei, 15u da ong ruh,
La pyndep ia ka ïa, bad ka hima U Blei
ka la jan: to phin kylla kaba mut, bad
to ngeit ruh ia ka gospel.

U Jisu U khot ia ki saw ngut ki nongtong dohkha

(Mt 4 : 18–22; Lk 5 : 1–11)

16 Te haba u dang iaid harud ka
duriaw Galilaia u la iohi ia U Simon bad
ia U Andriw u para jong u, ba ki dang
iabred ia ka jar ha duriaw; naba ki long
ki nongtong dohkha. 17U Jisu te u la
ong ha ki, To wan bud nadien jong nga,
te ngan pynlong ia phi ki nongtong
briew. 18Te kumta ki la iehnoh dak ia ki
jar jong ki, bad ki la iabud ia u. 19Haba u
la nangleit nangta ruh kham jngai khyn-
diat, u la iohi ia U Jakob u khun U
Sebedi, bad U Ioannis u para jong u,
kiba don de ha ka lieng ba ki dang shna
ia ki jar. 20Kumne kumne ruh u la khot
ia ki; ki ruh haba ki la iehnoh ia U Sebedi
u kpa jong ki ha kata ka lieng lem bad ki
nongbylla, ki la iabud ia u.

U briew uba don u mynsiem bymkhuid

(Lk 4 : 31–37)

21 Ki la rung ruh sha Kapernam: te
kumne kumne ruh ha ka sngi sabbaton
u la rung sha ka synagog, bad u la hikai.
22Ki la sngew kyndit te ia ka jinghikai
jong u, naba u la hikai ia ki kum uba
don bor, ym kum ki nongthoh kein.
23Te la don ha ka synagog jong ki u
briew uba don u mynsiem bymkhuid:
bad u la pyrta, 24u da ong, Iehnoh *ia ngi;*
me donkam aiu bad ngi, me U Jisu uba na
Nasaret? me la wan khnang ban pynjot
ia ngi? nga ithuh ia me uei me long, U
Bakhuid u jong U Blei. 25U Jisu te u la
dumok ia u, u da ong, Wat jam me, to
mih noh ruh na u. 26Uta u mynsiem
bymkhuid te da kaba ring kyrthat ia
u bad da kaba pyrta da ka ktien bajam,
u la mih noh na u. 27Baroh te ki la sngew
kyndit, kat ban iakylli hi paralok, ki
da ong, Kaei kane? ka jinghikai bathym-
mai! da ka bor u hukum wat kat ia ki
mynsiem bymkhuid, ki ruh ki kohnguh
ia u! 28Te shen shen ruh ka jingbna
shaphang jong u ka la phriang kylleng
sawdong kata ka ri Galilaia baroh.

U Jisu U pynkhiah shibun kiba pang

(Mt 8 : 14–17; Lk 4 : 38–41)

29 Te kumne kumne ruh haba ki la
mih noh na kata ka synagog, ki la rung
sha ka iing U Simon bad U Andriw, lem
bad U Jakob bad U Ioannis ruh. 30Hynrei
ka syngken kurim U Simon ka thiah
ba ka khieshoh: te kumta kumta ki iathuh
ha u shaphang jong ka. 31Te u la wan
bad u la bat ia ka na ka kti, bad u la
khyllie ia ka: te kata ka khieshoh ka la
iehnoh ia ka, bad ka la shakri ia ki.

32 Ynda la janmiet te haba la sep ka
sngi, ki la wallam ha u ia kiba pang
baroh, bad ia kita kiba shong ksuid ruh.
33Te baroh shi shnong ki la iawan lang
ha ka jingkhang. 34Bad u la pynkhiah
shibun kiba la pang na ki jingpang babun
jaid, bad u la beh noh shibun ki ksuid;
bad um shah ia kita ki ksuid ban kren,
namar ba ki ithuh ia u.

U Jisu U leit ban ialap

(Lk 4 : 42–44)

35 Ha kaba lashai mynstep, dang slem
eh ban mih ka sngi, haba u la khie
u la mih noh, bad u la leit noh sha ka
jaka kynjah, bad hangta u la duwai,

1 : 15 Mt. 3 : 2. 1 : 22 Mt. 7 : 28-29.

[36]Te U Simon bad kita kiba don lem
bad u ki la iabud ia u. [37]Bad haba ki
la shem ia u, ki la ong ha u, Baroh ki
iawad ia me. [38]U la ong te ha ki, Ia ngin
ialeit shawei pat sha ki shnong kiba
marjan, ba ngan ioh ialap hangta ruh;
naba ia kata kein nga la mih noh. [39]U
la ialap te ha ki synagog jong ki kylleng
sawdong ka Galilaia baroh, u la beh
noh de ia ki ksuid.

U Jisu U pynkhuid ia uba pang ñiangthohlieh

(Mt 8 : 1–4; *Lk* 5 : 12–16*)*

40 Te uba pang ñiangthohlieh u la
wan ha u, u da kyrpad ia u, bad u da
dem khohsiew ha u, bad u da ong ha u,
Lada me mon, me lah ban pynkhuid ia
nga. [41]Te U Jisu haba u la sngewsynei, u
la kner ia la ka kti bad u la ktah ia u, bad
u ong ha u, Nga mon; to men long khuid.
[42]Te u tang shu la kren, uta u ñiang-
thohlieh u la iehnoh ia u, bad la pynkhuid
ia u. [43]Te haba u la hukum skhem ia u, u
la phah noh kumne kumne ruh; [44]bad
u la ong ha u, Sumar men ym iathuh
ei ei hano hano; hynrei khie leit noh,
pyni ia lade ha u lyngdoh, bad to ainguh
na ka bynta ka jingkhuid jong me ia
kiei kiei ruh kiba U Moses u la hukum,
ia kaban long ka jingphla ia ki. [45]Hynrei
haba u la mih noh, u la sdang ban pynbna
haw, bad ban pynphriang kylleng ia
kata ka ktien, katba U Jisu um lah leit
shuh shapoh kata ka shnong ha kaba
paw; hynrei u la shong shabar ha ki jaka
kynjah, bad ki la wan ha u na baroh
sawdong.

U Jisu U pynkhiah ia uba pang iapshiliang

(Mt 9 : 1–8; *Lk* 5 : 17–26*)*

2 Te ynda u la leit pat shapoh
Kapernam hadien khyndiat sngi, la
pynbna ba u don ha ïing. [2]Te bun ki la
ialang, katba ym ngiam jaka shuh, em,
wat haduh ka jingkhang: bad u la ialap
ia ka ktien ha ki. [3]Ki wan ruh ha u kiba
wallam ia uwei uba pang iapshiliang,
ia uba ki bah saw ngut. [4]Te ynda kim
lah wan hajan jong u namar uta u paidbah,
ki la ialied noh ia ka jingsop na ka jaka
ha kaba u la don, bad haba ki la pynpei,
ki la iapynhiar noh ia ka jingthiah ha
kaba u la thiah uta uba pang iapshiliang,
[5]Bad haba U Jisu u la iohi ia ka jingngeit
jong ki, u la ong ha uta uba pang iap-
shiliang, Ko khun, la map noh ia me ia
ki pop jong me. [6]Hynrei don kiba na ki
nongthoh kiba shong hangta, bad kiba
iapyrkhat ha la ki dohnud, [7]Balei ba
une u kren kaba bein blei kumne? uei
uba lah ban map ia ki pop hynrei tang
U Blei hi? [8]Te kumne kumne ruh
haba U Jisu u la tip ha la ka mynsiem,
ba ki la iapyrkhat kumta ha lade, u la
ong ha ki, Balei ba phi iapuson ia kine
kiei kiei ruh ha la ki dohnud? [9]kano
kaba kham jem, ban ong ha uta uba
pang iapshiliang, La map ia ki pop
jong me; ne ban ong, To ieng, to rah
noh ia la ka jingthiah, to iaid ruh?
[10]hynrei ba phin ioh tip ba U Khun
u briew u don bor ha ka khyndew ban
map ia ki pop (u ong ha uta uba pang
iapshiliang), [11]Ha me nga ong, To ieng
joit, rah noh ia la ka jingthiah, bad leit
noh sha la ïing. [12]Te kumne kumne ruh
u la ieng, bad u la rah noh ia kata ka
jingthiah, u la mih noh de ha khmat
jong ki baroh; katba ki la kyndit noh
baroh, bad ki la iaroh ia U Blei, ki da
ong, Mynno mynno ruh ngim ju iohi
kat kane.

Ka jingkhot ia U Lebi

(Mt 9 : 9–13; *Lk* 5 : 27–32*)*

13 U la leit noh pat ruh harud ka du-
riaw; te u paidbah baroh u la wan ha u,
bad u la hikai ia ki. [14]Te katba u nang
iaid noh nangta, u la iohi ia U Lebi u
khun U Alphaios ba u shong ha ïing

1 : 39 Mt. 4 : 23; 9 : 35. 1 : 44 Leb. 14 : 1-32.

khrong, u la ong te ha u, To bud ia nga.
Te u la ieng bad u la bud ia u.
15 Ka la jia ruh, haba u la shongbam
ha iing jong u, ba shibun ki nongkhrong
bad kiba pop ki la shong lem bad U Jisu
bad ki synran jong u: naba ki la long
shibun bad ki la iabud ia u. 16Te haba
ki nongthoh bad ki Pharisi ki la iohi
ia u ba u iabam lem bad kita ki nong-
khrong bad kiba pop, ki la ong ha ki
synran jong u, U iabam u iadih ruh
pleng bad ki nongkhrong bad kiba pop
ruh. 17Te haba U Jisu u la iohsngew, u la
ong ha ki, Kiba khiah kim donkam ia u
nongpynkhiah, hynrei kiba pang kein:
ngam shym la wan ban khot ia kiba
hok, hynrei ia kiba pop ia kaban kylla
kaba mut.

Ka jingkylli shaphang kaba shah jingit

(Mt 9 : 14–17; Lk 5 : 33–39)

18 Te ki synran U Ioannis bad ki jong
ki Pharisi ki iashah jingit: ki la wan te,
bad ki la ong ha u, Balei ba ki synran U
Ioannis bad ki jong ki Pharisi ki shah
jingit, hynrei ki synran jong me kim
iashah jingit? 19U Jisu te u la ong ha ki,
Ki nongonkurim ki lah ban shah jingit,
haba u nongleitkurim u dang sah lem
bad ki? katba ki dang don uta u nongleit-
kurim lem bad ki, kim lah ban shah jingit:
20hynrei ki sngi kin poi, haba la shim
noh ia u nongleitkurim na ki, ynda
kumta te ha kita ki sngi kein kin sa
iashah jingit. 21Ym ju don ruh uba suh
syrdep ia ka jainkup barim da ka jain
thymmai: lada kumta kata ka jainsyrdep
bathymmai jong ka kan pynkad ia kaba
rim, bad ka pynlong ka jingkad kaba
kham khraw. 22Ym ju don ruh uba buh
ia ka wain thymmai ha ki lywa snieh
barim: lada kumta kata ka wain bathym-
mai kan pynpdang ia ki lywa snieh,
bad kata ka wain ka jaw noh bad kita
ki lywa snieh ki jot noh: hynrei ia ka
wain thymmai ju buh ha ki lywa snieh
thymmai.

Ka jingkylli shaphang ka Sabbaton

(Mt 12 : 1–8; Lk 6 : 1–5)

23 Te ka la jia ba u la iaid lyngba ia
ki lyngkha kew ha ka sngi sabbaton: bad
ki synran jong u, katba ki iaid, ki la
sdang kheit soh kew. 24Ki Pharisi te
ki la ong ha u, Ha khmih, balei ba ki
leh ia kabym dei ha ka sngi sabbaton?
25U te u la ong ha ki, Mynno mynno
ruh phim pat ju pule ia kaei ba U Dabid
u la leh, mynba u la shipa, bad ba u la
thngan, ma u, bad kita kiba bad u ruh?
26kumno ba u la leit hapoh ka iing
U Blei ha ki sngi U Abiathar u rangbah
lyngdoh, bad ba u la bam ia ki pu pyni,
ia kibym bit ban bam hynrei tang ia ki
lyngdoh hi, bad ba u la ai ruh de ha kita
kiba don lem bad u? 27Te u la ong ruh
ha ki, La thaw ia ka sabbaton na ka
bynta u briew, ym ia u briew na ka
bynta ka sabbaton: 28ba kumta te U
Khun u briew u long U Trai ka sabbaton
ruh.

U briew uba don ka kti kaba iap

(Mt 12 : 9–14; Lk 6 : 6–11)

3 Te u la leit pat hapoh ka synagog: bad
la don hangta u briew uba la iap ka kti.
2Te ki la ia ap thap ia u, lada un pynkhiah
ia u ha ka sngi sabbaton; ba kin ioh
kem daw ia u. 3U ong te ha uta u briew
uba la iap ka kti, To ieng hapdeng.
4Te u ong ha ki, Ka bit ia kaban leh
bha ha ka sngi sabbaton, lane ban leh
sniew? ia kaban pynim ia ka jingim, lane
ban pyniap? Hynrei ki la sngap jar.
5Te ynda u la khmih sawdong ha ki
da ka jingbitar, ba u da sngewsih namar
kaba eh ka dohnud jong ki, u ong ha uta
u briew, To kner noh ia la ka kti. Te u
la kner noh, bad la pynkhiah bha ia kata
ka kti jong u. 6Haba ki Pharisi te ki la
leit noh, kumne kumne ruh ki la iasylla
bad ki nongbud U Herod pyrshah ia u,

2 : 23 Dt. 23 : 25. 2 : 26 Leb. 24 : 9. 2 : 25-26 1 Sml. 21 : 1-6.

kumno ba kin ioh pyniap noh ia u.

U paidbah byllien harud duriaw

7 Hynrei U Jisu u la kynriah noh lem
bad la ki synran sha ka duriaw, te ki
paidbah byllien ki la iabud ia u na Galilaia,
bad na Judia, 8bad na Jerusalem, bad
na Idumaia, bad na sha shiliang ka
Jordan ruh: bad kiba na shaphang Tyros
bad Sidon, u paidbah byllien kiba haba
ki la iohsngew ia kaba katno u la leh,
ki la iawan ha u. 9U la ong te ha ki synran
jong u, ba ka lieng rit kan ap hajan jong u,
namar uta u paidbah, ioh ba kin kyntur
ia u. 10Namar u la lah pynkhiah shibun,
katba kita baroh kiba la ngat ki jingpang
kordit ki la wan kyrthep ha u ba kin ioh
ktah ia u. 11Ki mynsiem bymkhuid ruh,
haba ki la iohi ia u, ki la dem khrup ha
khmat jong u, bad ki la iapyrta, ki da
ong, Me long U Khun U Blei! 12U te
u la hukum skhem ia ki ba kin ym
pynbna ia u.

U Jisu U jied ia ki khadar ngut
(Mt 10 : 1–4; *Lk* 6 : 12–16*)*

13 Ynda kumta u kiew sha u lum, bad
u khot ha u ia kiba u mon hi, te ki la
wan ha u. 14Bad u la thung ia ki khadar
ngut, ba kin ioh long lem bad u, bad ba un
ioh phah ia ki ban ialap, 15bad ba kin
ioh bor ban pynkhiah ia ki jingpang bad
ban beh noh ia ki ksuid. 16bad ia U
Simon u la sin Petros; 17bad U Jakob
u khun U Sebedi, bad U Ioannis u para
U Jakob; (te ia kita u la sin Boanerjes,
kata ka long, Ki khun u pyrthat); 18bad
U Andriw, bad U Philip, bad U Bartholo-
mai, bad U Mathaios, bad U Thomas,
bad U Jakob u khun U Alphaios, bad
U Thaddaios, bad U Simon U Bashit-
rhem, 19bad U Judas Iskariot, uba la
die noh ruh ia u.

U Jisu bad U Belsebul
(Mt 12 : 22–32; *Lk* 11 : 14–23; 12 : 10*)*

20 Te ki la wan sha ïing.
U paidbah te u la wan lang pat, katba
kim ioh shuh wat ia kaban bam jingbam.
21Te haba ki kur jong u ki la bna, ki
la leit noh ban bat ia u, naba ki la ong,
Um tip briew shuh. 22Bad ki nongthoh
kiba la wan hiar na Jerusalem ki la ong,
U don u Belsebul, bad da u rangbah
ki ksuid u beh noh ia ki ksuid. 23Te haba
u la khot ia ki ha u, u la kren ia ki ha ki
pharshi, Kumno u Soitan u lah ban shop
noh ia u Soitan? 24bad lada ka hima ka la
ialeh makynti paralok, kata ka hima kam
lah neh shuh: 25bad lada ka ïing de ka
la ialeh makynti paralok, kata ka ïing
kam lah neh shuh: 26bad lada u Soitan
de u ieng ban ialeh hi ia lade, bad u la
iapait, um lah neh shuh, hynrei don
kein kaba kut ia u: 27ym don uno uno
ruh uba leit hapoh ka ïing uba khlain,
uba lah ban kurup ia kiei kiei ruh ki
jong u, lymda u khum shuwa ia uta
uba khlain; ynda kumta te un sa kurup
ia ka ïing jong u:

28 Shisha nga ong ha phi, ba yn map ia
ki khun bynriew ia ki pop baroh, bad ia ki
jingkrenbein blei katba kin krenbein blei.
29hynrei uno uno ruh uban kren bein
ia U Mynsiem Bakhuid, ha la ka rta
un ym ioh ka jingmap, hynrei uban rem
na ka pop bymjukut. 30Naba ki la ong,
U don mynsiem bymkhuid.

U Jisu bad kiba ha ïing ha sem jong U
(Mt 12 : 46–50; *Lk* 8 : 19–21*)*

31 Haba kumta te ki hynmen hynbew
jong u bad ka kmie jong u ruh ki la wan:
bad haba ki la ieng shabar, ki la phah
ha u, ba ki da khot noh ia u. 32Te u
paitbah u la shong tawiar ia u, bad ki
la ong ha u, Ha khmih ka kmie jong me
bad ki hynmen hynbew jong me habar
ki iawad ia me. 33U la iathuh te ha ki,
u da ong, Kano ka kmie jong nga, lane
ki hynmen hynbew jong nga? 34Te haba
u la khmih baroh sawdong ia kiba shong
tawiar ia u, u ong, Ha khmih ka kmie

3 : 9-10 Mk. 4 : 1; Lk. 5 : 1-3. 3 : 22 Mt. 9 : 34; 10 : 25. 3 : 29 Lk. 12 : 10.

jong nga, bad ki hynmen hynbew jong
nga! 35naba uno uno ruh uban leh ia ka
mon U Blei, uta kein u long u para jong
nga bad ka para jong nga, bad ka kmie de.

Ka pharshi U Nongbet
(Mt 13 : 1–9; Lk 8 : 4–8)

4 U la sdang ruh ban hikai pat harud
ka duriaw: te u paidbah byllien u
la wan lang ha u, katba u la kiew ha ka
lieng ban ioh shong halor ka duriaw;
uta u paidbah baroh te u la don harud
kata ka duriaw ha ryngkew. 2Te u la
hikai ia ki bun kiei kiei ruh ha ki pharshi,
bad u la ong ha ki ha ka jinghikai jong u.
3To sngew: Ha khmih, u nongbet u la
leit noh ban bet: 4te ka la jia haba u dang
bet, ba don uba la hap harud lynti, bad
ki sim bneng ki la wan bad ki la bam ia u:
5te uwei pat u la hap halor ka jaka maw,
ha kabym don bun khyndew; te kumne
kumne ruh u la mih, naba kam long
jylliew ka khyndew: 6haba ka la ieng ka
sngi te, u la shit tyrkhong eh: bad naba
um don thied, u la iap ryngkhiang:
7uwei pat te u la hap hapdeng ki dieng
shiah; te kita ki dieng shiah ki la iamih,
bad ki la iakjap ia u: te um shym la sei
soh: 8uwei pat te u la hap ha ka khyndew
kaba bha, bad u la sei soh bamih bad
baman bun de; te u la sei uba laiphew
shah, bad uba hynriewphew shah, bad
uba shispah shah. 9Te u la ong ha ki, Uba
don ki shkor ban sngew, to un sngew.

Ka jingthmu jong ki pharshi
(Mt 13 : 10–17; Lk 8 : 9–10)

10 Haba u la long te kyrpang weibriew,
kita kiba hajan jong u lem bad kita ki
khadar ngut, ki la kylli ia u shaphang
kata ka pharshi. 11U la ong te ha ki, Ha
phi kein la ai ban tip ia ka maian ka hima
U Blei: hynrei ha kita kiba shabar, ia
kiei kiei baroh yn leh kein ha ki pharshi:
12ba ia kaba ki iohi kin iohi, te kin ym
ishemphang shuh; bad ia kaba ki ioh-
sngew kin iohsngew, te kin ym sngewthuh
shuh; ba ioh kumta kin kylla, bad yn
map ia ki.

U Jisu U batai ia ka pharshi U Nongbet
(Mt 13 : 18–23; Lk 8 : 11–15)

13 U la ong ruh ha ki, Phim tip ia
kane ka pharshi? kumno te phin tip ia
ki pharshi baroh? 14Uta u nongbet u bet
ia ka ktien: 15kine te long kita kiba harud
lynti, ha kaba la bet ia ka ktien; hynrei
haba ki la iohsngew, kumne kumne ruh u
Soitan u wan, bad u rong noh ia kata ka
ktien ba la bet ha ki dohnud jong ki:
16kumjuh ruh kine ki long kita kiba
la bet halor ka jaka maw, kiba, haba ki la
iohsngew ia kata ka ktien, kumne kumne
ruh ki pdiang ia ka da ka kaba kmen; 17hyn-
rei ba kim don thied ha lade, ki long tang
shibit; hadien te, haba ka jia kaba jynjar
ne kaba leh bein na ka bynta kata ka
ktien, kumne kumne ruh ki la thut:
18kine ruh ki long kita kiba la bet hapdeng
ki dieng shiah; kiba ju sngew ia ka ktien,
19te ki jingkhuslai kane ka pyrthei, bad
ka jingshukor ka spah, bad ki jingikwah
eh shaphang kiwei kiwei de, haba ki
ialeit hapoh, ki iakjap ia kata ka ktien,
te kam sei soh shuh. 20Kine te ki long
kita kiba la bet ha ka khyndew kaba
bha; kiba iohsngew ia kata ka ktien,
bad kiba pdiang ia ka, bad kiba sei soh,
uba laiphew shah, bad uba hynriewphew
shah, bad uba shispah shah de.

Ka sharak hapoh ka shang
(Lk 8 : 16–18)

21 U la ong ruh ha ki, Ki ju wallam
ia ka sharak, ba yn buh hapoh ka shang,
lane hapoh ka jingthiah? bad ban ym
buh ha ka dieng pynieng sharak? 22naba
ym don kaei kaei ruh ba la tap, ia kaba
yn ym pynpaw; lymne ym ju don kaei
kaei ruh ba la buhrieh, hynrei khnang ba
kan wan paw: 23lada uno uno ruh u don
ki shkor ban sngew, to un sngew. 24U la

4 : 1 Lk. 5 : 1-3. 4 : 12 Isa. 6 : 9-10. 4 : 21 Mt. 5 : 15; Lk. 11 : 33. 4 : 22 Mt. 10 : 26; Lk. 12 : 2.
4 : 24 Mt. 7 : 2; Lk. 6 : 38.

ong ruh ha ki. To sumar kumno ba phi
sngew; da ka jingthew ba phi thew, yn
thew ia phi; ha phi kiba sngew, yn ai
kham bun ruh: [25]naba jar uba don, ha
uta yn ai: bad jar ubym don, wat ia kata
kaba u don yn shim noh na u.

Ka pharshi u symbai uba san ha kaba rieh

26 U la ong ruh, Kumta long ka hima
U Blei, kumba u briew un bet ia u symbai
ha ka khyndew, [27]bad ba un iohthiah,
bad ba un khie ruh mynmiet bad mynsngi,
bad uta u symbai un mih, bad un nangsan,
kumno, u um tip shuh: [28]naba ka khyn-
dew na lade hi ka sei soh; kaba nyngkong
u speh, hadien ka kop, hadien kata pat
u soh kew ba la met ha ka kop: [29]hynrei
haba la ih uta u soh, kumne kumne ruh
u sei ia ka rashi, naba ka aiom ot ka la poi.

Ka pharshi u symbai tyrso

(Mt 13 : 31–32; *Lk* 13 : 18–19*)*

30 U la ong ruh, Kum kaei ngin
iatharai ia ka hima U Blei? ne da kano
ka pharshi ngin iatharai ia ka? [31]*ka long*
kum u symbai tyrso, ia uba, haba la bet
ha ka khyndew, la u long kham rit ia ki
symbai baroh kiba don ha ka khyndew;
[32]hynrei haba la bet, u mih san, bad
u long kham khraw ia ki jhur baroh, bad
u sei ia ki tnat bakhraw, katba ki sim
bneng ki lah ban shong tngen hapoh ka
syrngiew jong u.

U Jisu U kren da ki pharshi

(Mt 13 : 34–35*)*

33 Da ki bun ki pharshi ruh kum kine
u la kren ia ka ktien ha ki, katba ki lah
ban sngew shemphang ia ka. [34]Bad khlem
ka pharshi um shym la kren ha ki: te haba
kyrpang hi u la ju pynpaw ia kiei kiei
baroh ha ki synran jong u.

U Jisu U pynjai jai ia ka eriong

(Mt 8 : 23–27; *Lk* 8 : 22–25*)*

35 U la ong ruh ha ki ha kata ka sngi,
haba la janmiet, Ia ngin ialeit sha shiliang.
[36]Haba ki la iehnoh te ia u paidbah,
ki la leit lam ia u, kumba u long, ha ka
lieng; hynrei don kiwei pat ruh ki lieng
lem bad u. [37]Te la khih ka eriong kaba
khraw, bad ki jingat phyllung ki la phaloh
sha ka lieng, kat ban sa pyndap ia ka.
[38]U te u la don ha ka tdong ka lieng,
ba u iohthiah ha ka syngkhlieh; ki te ki
kyrsiew ia u, bad ki ong ha u, Ko Kynrad,
mem suid niew satia ba ngin sa iap?
[39]Haba u la khie te, u la sneng ia ka
lyer, bad u la ong ha ka duriaw, Long jai
jai, wat khih shuh. Kumta kata ka lyer ka
la jem jai, bad ka la long kaba jai jai eh.
[40]U la ong te ha ki, Balei phi long kiba
sheptieng katta katta? kumno ba phim
pat don ka jingngeit? [41]Hynrei ki la shep-
tieng shikaddei eh, bad ki la iakren para-
lok hi, Une u long uei shisha, ba ka lyer
ruh bad ka duriaw de ki iakohnguh ia u?

U Jisu U pynkhiah ia uba shong ksuid

(Mt 8 : 28-34; *Lk* 8 : 26–39*)*

5 Ki la poi ruh sha shiliang ka duriaw
sha ka ri ki nong Gadara. [2]Haba u la
mih noh te na kata ka lieng, kumne kumne
ruh la wan tan ia u na ki maw jingtep u
briew ba shong mynsiem bymkhuid, [3]uba
ju don ka jaka shong sah hapdeng kita ki
maw jingtep; te ym don mano mano ruh
ba lah ban khum ia u, em, wat da ki kynjri;
[4]naba la ju khum jyndei ia u da ki nar
kjat, bad da ki kynjri; hynrei ia ki kynjri
u la ju bthat bad ki nar kjat u la ju pyn-
bthat lyngkhot lyngkhot: bad ym ju don
mano mano ruh ba lah ban pynjuh ia u.
[5]Te khlem da pud mynmiet bad mynsngi,
u ju don ha kita ki maw jingtep bad ha ki
lum ruh, u da lynñiar, bad u da ot ia lade
da ki maw. [6]Haba u la iohi te ia U Jisu na
jngai u la phet bad u la mane dem ia u,
[7]bad u la lynniar da ka ktien bajam
bad u la ong, Me donkam aiu bad nga,
ko Jisu, U Khun U Blei U Bahakhlieh
tam eh? Nga pynsmai ia me da U Blei,

4 : 25 Mt. 13 : 12; 25 : 29; Lk. 19 : 26. 4 : 29 Joel 3 : 13.

ba men ym pynshitom ia nga. [8](Naba u
la lah ong ha u. Me mynsiem bymkhuid.
to mih noh na une u briew.) [9]Te u la kylli
ia u. Kaei ka kyrteng jong me? U te u la
iathuh. u da ong. Ka kyrteng jong nga
long U Paidbah: naba ngi long shibun.
[10]U la kyrpad ruh ia u shikaddei. ba un
ym phah noh ia ki na kata ka ri. [11]Te la
don hangta ha syndah u lum shi kynhun
bah ki sniang kiba bam phlang. [12]Kita
ki ksuid baroh te ki la iakyrpad ia u. ki
da ong, To phah ia ngi ha kito ki sniang. ba
ngin rung hapoh jong ki. [13]Bad U Jisu
u la shah ia ki. Haba la mih noh te kita ki
mynsiem bymkhuid. ki la leit hapoh kita
ki sniang: baroh shi kynhun te ki la phet
iap arsut ia ka riat sha ka duriaw (ki la
don ruh kumba ar hajar). bad ki la iap
jyllop ha kata ka duriaw.
14 Kita kiba ia ap ia ki sniang te ki
la phet noh. bad ki la iathuh ha kata ka
shnong bad ha kita ki ri bri: ki te ki la
iamih ban khmih kaei kata ba la leh.
[15]Bad ki wan ha U Jisu. bad ki iohi
ia uta uba ju shong ksuid ba u shong. bad
ba u la kup jain. bad ba u la tip briew.
ia uta kein uba la ju don u Paidbah:
bad ki la sheptieng. [16]Kita kiba la lah
iohi te ki la iathuh ha ki kumno ka la long
ia uta uba ju shong ksuid. bad shaphang
kita ki sniang ruh. [17]Bad ki la sdang ban
iakyrpad ia u ban leit noh na ki phang
jong ki. [18]Haba u dang leit te ha kata ka
lieng. uta uba la ju shong ksuid u la
duwai ia u ba un ioh long lem bad u.
[19]Te um shah ia u, hynrei u ong ha u.
Khie leit sha la ïing sha la ki jong ruh.
bad to iathuh ha ki ia kaba katno ba u
Trai u la leh ia me. bad kumno u la isynei
ia me. [20]Kumta u la leit noh. bad u la
sdang ban pynbna ha Dekapolis ia kiba
katno kiei kiei ruh ba U Jisu u la leh ha
u: te baroh ki la kyndit.

Ka khun U Jairos bad ka kynthei kaba pang mihsnam

(*Mt* 9 : 18–26: *Lk* 8 : 40–56)

21 Haba U Jisu te u la leit pat da ka
lieng sha shiliang. u paidbah byllien u la ia-
lum lang ha u : u te u don harud ka duriaw.
[22]Te uwei na ki rangbah synagog u wan.
uba kyrteng U Jairos: bad haba u iohi ia
u. u la dem ha ki kjat jong u: [23]bad u la
duwai shikaddei ia u. u da ong. Ka khun
rit jong nga ka ha tmier ka jingiap: to
wan buh ia la ki kti ha ka. ban ioh pyn-
khiah ia ka. ba kan im. [24]Kumta u la leit
lem bad u : te la bud ia u u paidbah byllien.
bad ki la iakyntur ia u. [25]Ka kynthei ruh
kawei kaba don ka jingpang mih snam
la khadar snem. [26]bad kaba la lah shah
shitom bun kiei kiei ruh na ki bun ki
nongpynkhiah. bad kaba la lah pynlut
baroh katba don ki jong ka. te khyndiat
ruh em kam shym koit. hynrei ka la nang
pang pynban: [27]haba ka la iohsngew-
shaphang U Jisu. ka la wan hapdeng uta
u paidbah na shadien, bad ka la ktah ia ka
jainkup jong u. [28]Naba ka la ong. Lada
ngan shu ioh ktah tang ia ki jainkup jong
u. ngan sa khiah. [29]Te kumne kumne ruh
kata ka jingkyrsoi ka snam jong ka ka la
rngad noh: bad ka la sngewthuh ha la ka
met ba ka la ioh khiah na kata ka jingpang
shitom. [30]U Jisu kumne kumne ruh. ba u
tip ha lade ba kata ka bor ka la lah mih
noh na u. haba u la phai hapdeng uta u
paidbah, u la ong, Ei ba ktah ia ki jain
jong nga? [31]Ki synran jong u te ki la ong
ha u, Me iohi ia u paidbah uba kyntur ia
me. me ong ruh. Ktah mano ia nga?
[32]Te u la khmih baroh sawdong ban
iohi ia kata kaba la lah leh ia kane.
[33]Hynrei kata ka briew, da kaba shep-
tieng bad bakhynniuh. ba ka da sngew-
thuh ia kaei ba la leh ha ka. ka la wan bad
ka la dem ngon ha khmat jong u. bad ka
la iathuh ha u ia kaba shisha baroh.
[34]U la ong te ha ka. Ko khun. ka jingngeit
jong pha ka la pynkhiah ia pha: to khie
leit ha kaba suk. bad to long kaba la
khiah bha na ka jingpang shitom jong
pha.
35 Haba u dang kren. la wan kiba
na *ka ïing* uta u rangbah synagog. ki da
ong. Ka khun jong me ka la iap: balei

men pynshitom shuh ia U Nonghikai?
36 Te haba U Jisu u la iohsngew ia kata
ka ktien ba la kren, u ong ha uta u rangbah
synagog, Wat sheptieng, tang shu ngeit.
37 Um shah te iano iano ruh ban bud lem
ia u, hynrei tang ia U Petros, bad ia U
Jakob, bad ia U Ioannis u para U Jakob.
38 Kumta u poi sha ka iing uta u rangbah
synagog, bad u iohi ia ka jingkhihwin,
bad ia kiba iam briew bad ia kiba lynñiar
shikaddei eh. 39 Haba u la leit hapoh te, u
ong ha ki, Balei phi iawin, bad phi iaiam
briew kumne? ka khynnah kam shym la
iap, hynrei ka shu thiah. 40 Ki te ki la
rkhie bein ia u. Hynrei haba u la pynmih
noh ia ki baroh, u shim lem ia u kpa bad
ia ka kmie jong kata ka khynnah, bad
ia kita kiba don lem bad u, bad u la leit
hapoh, sha kaba don kata ka khynnah.
41 Te haba u la bat na ka kti ia kata ka
khynnah, u ong ha ka, Talitha kumi;
kaba, haba la batai, ka long, Ko khynnah,
nga ong ha pha, To ieng. 42 Kumne kumne
ruh kata ka khynnah ka la ieng joit, bad
ka la iaid (naba ka la khadar snem *ka
rta*): te ki la kyndit da ka jingkyndit
bakhraw. 43 Te u la hukum skhem ia
ki, ba uno uno ruh un ym tip ia kane:
u la hukum ruh ban ai ei ei ia ka ban bam.

La ñiew bein ia U Jisu ha Nasaret
(Mt 13 : 53-58: *Lk* 4 : 16-30*)*

6 U la leit noh nangta bad u la wan poi
sha la ka ri: bad ki synran jong u ki
bud ia u. 2 Te haba la poi ka sabbaton,
u la sdang ban hikai ha ka synagog:
te bun haba ki iohsngew ki la sngewkyndit,
ki da ong, Nangno une u la ioh ia kine
kiei kiei ruh? bad, Kaba kumno *kane*
ka jingstad kaba la ai ha une u briew,
bad ki kambah kat kine ba la leh da ki
kti jong u? 3 une um long uto u misteri,
u khun Ka Mari, uba dei para bad U
Jakob, bad U Josis, bad U Juda, bad U
Simon de? bad ki para kynthei jong u
kim don hangne bad ngi? Kumta ki la
thut ha u. 4 Hynrei U Jisu u la ong ha ki,
U nongiathuhlypa um long ubym don
burom, hynrei tang ha la ka ri, bad ha
la ki kur, bad ha la iing ruh. 5 Hangta te
um lah ban leh ia ki kambah, hynrei u
shu buh ia la ki kti ha khyndiat kiba
pang, bad u la pynkhiah ia ki. 6 U la
sngewkyndit te namar ka jingbymngeit
jong ki.

Ka jingphah ia ki khadar ngut
(Mt 10 : 5-15, *Lk* 9 : 1-6*)*

Bad u la iaid kylleng sawdong ia ki
nongrit, u da hikai.
7 U la khot ruh ha u ia ki khadar
ngut, bad u la sdang ban phah ia ki ar
ar; bad u la ai bor ha ki halor ki mynsiem
bymkhuid, 8 bad u la hukum ia ki ba
kin ym rah ei ei ruh ia la ka jingleit,
hynrei tang ia u diengduh hi; lymne ki
iarong, lymne kpu, lymne pisa ha ka
saipan jong ki. 9 hynrei ban iuh ia ki
khulom, bad ban ym phong artylli ki
sopti. 10 U la ong ruh ha ki, Haei haei
ruh haba phin rung hapoh ka iing, to
shong hangta tadynda phi mih noh
nangta. 11 te kano kano ruh ka jaka kaban
ym pdiang ia phi, bad kim sngew ia phi,
haba phi mih noh nangta, to kynther
noh ia ka dewmet na ki pohjat jong phi,
ia kaban long ka jingphla ia ki. Shisha
nga ong ha phi, ba kan long kham jem
ia ka Sodom bad ia ka Gomorra ha ka
sngi bishar, ban ia kaba ia kata ka
shnong. 12 Te haba ki la leit noh, ki la
ialap ba kin kylla kaba mut. 13 Ki la beh
noh ruh shibun ki ksuid, bad ki la pynsleh
da ka umphniang shibun kiba pang, bad
ki la pynkhiah *ia ki*.

Ka jingiap U Ioannis Nongpynbaptis
(Mt 14 : 1-12: *Lk* 9 : 7-9*)*

14 U Herod syiem te u la iohsngew
shaphang jong u, naba la bna ka nam

6 : 4 Io. 4 : 44. 6 : 11 Kam. 13 : 51. 6 : 8-11 Lk. 10 : 4-11. 6 : 13 Jkb. 5 : 14.
6 : 14-15 Mt. 16 : 14; Mk. 8 : 28; Lk. 9 : 19.

jong u, bad u la ong, U Ioannis uba ju
pynbaptis, u la mihpat na kiba iap, te
namar kata kein kine ki bor bah ki
iatrei ha u. 15Kiwei te ki la ong U long
U Elias, kiwei pat te ki la ong, U long u
nongiathuhlypa, ne kum uwei na ki
nongiathuhlypa. 16Hynrei haba U Herod
u la iohsngew, u la ong, U Ioannis, ia
uba nga la khrai khlieh, u la mihpat.
17Naba U Herod hi u la lah phah kem ia
U Ioannis, bad u la lah khum ia u ha ka
byndi na ka bynta Ka Herodias, ka tnga
U Philip u para jong u; naba u la shong-
kurim ia ka. 18Naba U Ioannis u la ong
ha U Herod, Bym bit ia me ban ioh ia ka
tnga u para jong me. 19Namar kata, Ka
Herodias ka la buhnud ia u, bad ka la
kwah ban pyniap ia u, hynrei kam lah.
20Naba U Herod u la ju sheptieng ia u
Ioannis, ba u da tip ba u long u briew
bahok bad bakhuid, u la ju da te ia u;
bad haba u la iohsngew ia u, u la ju leh
shibun kiei kiei ruh, bad u la ju shahshkor
sngewbha ia u. 21Hynrei haba la poi ka
sngi badei, mynba U Herod ha ka sngi kha
jong u u la thaw ka jingkhawai ia ki rang-
bah jong u, bad ia ki rangbah shihajar, bad
ia kiba kham donnam ha Galilaia; 22bad
haba ka khun kata Ka Herodias ka la wan
hapoh, ka la shad, bad ka la pynsngewbha
ruh ia U Herod, bad ia kita kiba iashong
bam lem bad u; bad uta u syiem u la ong
ha kata ka khynnah, Pan na nga kat kaba
pha mon, te ngan ai ia pha. 23U la smai
ruh ha ka, Kaei kaei ruh ba phan pan na
nga, ngan ai ia pha, haduh shiteng ka
hima jong nga. 24Te haba ka la mih noh,
ka la ong ha ka kmie jong ka, Kaei ngan
pan? Ka te ka la ong, Ka khlieh U Ioannis
u Nongpynbaptis. 25Te kloi lan ka la
wan hapoh sha uta u syiem, bad ka la pan,
ka da ong, Nga mon ba men ai ha nga
kumne kumne ia ka khlieh U Ioannis u
Nongpynbaptis ha ka pliang. 26Uta u
syiem te u la sngewsih eh, hynrei na ka
bynta kita ki jingsmai, bad na ka bynta
kita kiba iashong bam lem bad u, um mon
ban kyrngah ia ka. 27Te kumne kumne ruh
uta u syiem u la phah ia u nongkhrai
khlieh, bad u la hukum ban wallam ia ka
khlieh jong u. 28Te haba u la leit u la
khrai khlieh ia u ha ka byndi, bad u la
wallam ia ka khlieh jong u ha ka pliang,
bad u la ai ia ka ha kata ka khynnah; bad
kata ka khynnah ka la ai ia ka ha ka kmie
jong ka. 29Te haba ki synran jong u ki la
iohsngew, ki la wan bad ki la rah noh
ia ka met jong u, bad ki la tep ia ka ha
ka jingtep.

Kaba bsa ia ki san hajar

*(Mt 14 : 13–21; Lk 9 : 10–17;
Io 6 : 1–14)*

30 Te ki apostol ki la ialum lang ha U
Jisu, bad ki la iathuh ia kiei kiei baroh
ha u, kat kiba ki la lah leh, bad kat
kiba ki la lah hikai. 31U la ong te ha ki, To
ale ma phi hi kyrpang sha ri khlaw, bad
shongthait khyndiat: naba don shibun
kiba iawan ialeit ruh, katba kim kloi shuh
wat ban bam ruh. 32Kumta ki la leit noh
da ka lieng sha ka jaka kynjah kyrpang
hi. 33Hynrei ki paidbah ki la iohi ia ki
ba ki dang leit, shibun ruh ki la ithuh
ia ki: te ki la phet lang hangta *na sha
ryngkew* na ki shnong baroh, bad ki la
shuwa ia ki, bad ki la iawan lang sha u.
34Haba U Jisu te u la mih noh, u la
iohi ia u paidbah babun, bad u la sngew-
synei ia ki, naba ki long kum ki langbrot
khlem u nongsharai; te u la sdang ban
hikai bun kiei kiei ruh ia ki. 35Haba ka la
noh eh ian ka sngi, te ki synran jong u ki
la wan ha u, bad ki ong, Kane ka long ka
jaka kynjah, bad ka sngi ka la noh eh ian
ruh; 36to pyllait noh ia ki, ba kin ioh
leit kylleng sawdong sha ki ri bri bad
sha ki shnong rit ban thied jingbam
ia lade, naba kim don ei ei ruh ban bam.
37U te u la iathuh bad u la ong ha ki, To

6 : 17-18 Lk. 3 : 19-20. 6 : 34 Jk. 27 : 17; 1 Sm. 22 : 17; 2 Khr. 18 : 16; Eskl. 34 : 5; Sekh. 10 : 2; Mt. 9 : 36.

ai ma phi ba kin bam. Ki te ki ong ha u,
Hato ngin leit iathied arspah suka u kpu,
bad ai ruh ha ki ban bam? 38U ong te ha
ki, Katno tylli ki kpu phi don? khie leit
khmih. Haba ki la tip, ki ong, San, bad
ar tylli ki dohkha. 39U la hukum te ia ki
ba baroh kin shong shaniah lynnong
lynnong halor u phlang bajyrngam. 40Te
ki la shong shaniah ter ter, shispah
shispah, bad sanphew sanphew ruh.
41Haba u la shim te ia kita santylli ki kpu
bad ia kita artylli ki dohkha ruh, haba u
la khmied sha bneng, u la nguh, bad u la
kdiah ruh ia ki kpu, bad u la ai ha ki
synran jong u, ba kin buh ha khmat jong
ki; bad ia kita ki dohkha u la iasam ha ki
baroh. 42Baroh ki la iabam, bad ki la
iakdang ruh. 43Bad ki la iakhar ruh dap
khadar tukri, na kiba lwet bad na ki
dohkha ruh. 44Kita te kiba la iabam ia
kita ki kpu, ki long jin san hajar ki rang-
bah.

U Jisu U iaid halor ka duriaw
(Mt 14 : 22–33; Io 6 : 15–21)

45 Te kumne kumne ruh u la phah ia
ki synran jong u ba kin kiew halor ka
lieng, bad ban nang leit shuwa sha
shiliang sha Bethsaida, katba u hi u
nang pyllait ia u paidbah. 46Ynda u la
bidai noh te ia ki, u la leit sha u lum ban
duwai. 47Haba la janmiet, kata ka lieng
ka la don hapdeng ka duriaw, u te tang
weibriew hi ha ryngkew. 48U la iohi te
ia ki ba ki shitom da kaba ki iaking, naba
ka lyer ka la beh pyrshah ia ki: te hamar
ka jingap miet kaba saw u wan ha ki, u
da iaid halor duriaw; bad u la leh kum
ban sa iaid kiar ia ki. 49Hynrei ki, haba
ki la iohi ia u ba u iaid halor duriaw, ki la
iamut ba ka la long rngai, bad ki la ialyn-
ñiar jam ruh. 50naba baroh ki la iohi ia
u, bad ki la iasngew kiuh eh. Hynrei
kumne kumne ruh u la kren ha ki, bad u
ong ha ki, To long shlur, dei ma nga, to
wat sheptieng. 51Bad u la kiew sha ki
halor kata ka lieng; te kata ka lyer ka la
jem jai: hangta ki la sngewkyndit noh
shikaddei eh ha lade, bad ki la sngewphyl-
la. 52Naba kim shym sngewthuh sha-
phang kita ki kpu; hynrei ka dohnud jong
ki ka la long kaba eh.

U Jisu U pynkhiah ia kiba pang ha ka ri Genesaret
(Mt 14 : 34–36)

53 Haba ki la poi te sha shilliang, ki
la wan ha ka ri Gennesaret, te hangta
ki la kiew sha ryngkew. 54Haba ki la
la mih noh te na kata ka lieng, ki la ithuh
ia u kumne kumne ruh, 55bad haba ki
la iaphet kylleng sawdong kata ka ri
baroh, ki la sdang ban iabah na kylleng
ha ki jingthiah ia kiba la pang, kat shaba
ki la sngew ba u don. 56Shano shano ba
u leit bsut ruh sha ki nongrit, lane sha ki
nongbah, lane sha ki ri bri, ki la buh ia
kiba pang ha ki jaka iew, bad ki la kyrpad
ia u, ba kin shu ioh ktah ia ka rmiang
ka jain jong u: te kat kiba la ioh ktah ia
u, la pynkhiah ia ki phar.

Ka rukom pateng la pateng ki tymmen basan
(Mt 15 : 1–9)

7 Ynda kumta ki Pharisi ki la iawan lang
ha u, bad kiba na ki nongthoh,
kiba la wan na Jerusalem. 2Haba ki la
iohi te ia kiba na ki synran jong u, ba
ki bamja da ki kti bymkhuid (kata,
khlem da thet satia), ki la pynrem.
3(Naba ki Pharisi bad ki Jiw baroh,
lymda ki ioh thet bha ia la ki kti, kim
bam satia, ki da bat skhem ia ka rukom
pateng la pateng ki tymmen basan. 4Haba
ki wan ruh na iew, lymda ki ioh sum, kim
bam satia. Bad bun kiwei kiwei pat ruh
don, ia kiba ki la pdiang ban bat skhem,
kum ki jingsait ki khuri, bad ki luta, bad
ki pliang, bad ki palong ruh). 5Namar
kata, kita ki Pharisi bad kita ki nongthoh
ki la kylli ia u, Balei ba ki synran jong me
kim iaid kat kum ka rukom pateng la
pateng ki tymmen basan, hynrei ki bamja

da ki kti kiba khlem thet? 6U la iathuh
te ha ki, Ka dei kaba U Isaiah u la iathuh-
lypa shaphang jong phi kiba arsap,
kumba la thoh : Kine ki briew ki burom ia
nga da la ki rmiang shyntur, hynrei ka
dohnud jong ki te ka jngai na nga :
7hynrei ki mane thala ia nga, haba
ki hikai ki jinghikai ia ki hukum jong
ki briew : 8naba haba phi iehnoh ia ka
hukum U Blei, phi bat skhem ia ka rukom
pateng la pateng ki briew, kum ki jingsait
ki luta bad ki khuri : bad ia bun kiei
kiei ruh kiwei pat kum kine phi leh.
9 U la ong ruh ha ki, phi kyntait la
biang kein ia ka hukum U Blei, ba phin
ioh sumar ia ka rukom pateng la pateng
jong phi; 10naba U Moses u la ong, Burom
ia la u kpa bad ia la ka kmie: bad, Jar
uba kren bein ia u kpa lane ia ka kmie,
un iap da shisha : 11hynrei phi ong, Lada u
briew un ong ia la u kpa lane ia la ka kmie,
Kaei kaei ruh ia kaba men myntoi na
nga ka long Korban (kata long, ka jing-
ainguh), *un lait;* 12phim shah shuh te ia
u ban leh ei ei ruh em ia u kpa jong u,
lane ia ka kmie jong u: 13phi da pynduh
ia ka ktien U Blei da ka rukom pateng
la pateng jong phi, ia kaba phi hikai : bad
shibun kiei kiei ruh kum kine phi leh.

Kaei kaba pyntngit ia u briew
(Mt 15 : 10–20*)*

14 Te haba u la khot ha u ia uta u
paidbah baroh, u la ong ruh ha ki, To
sngap ia nga phi baroh, to sngewthuh
ruh : 15ym don ei ei ruh shabar u briew,
kaba leit hapoh jong u, ba lah ban pyn-
tngit ia u: hynrei kiei kiei ruh kiba
mih noh na u briew, kita kein ki long
kiba pyntngit ia u briew : 16lada uno
uno ruh u don ki shkor ban sngew, to
un sngew. 17Te haba u la leit hapoh iing
na uta u paidbah, ki synran jong u ki la
kylli ia u shaphang kata ka pharshi.
18U ong te ha ki, Phi ruh phi long kumta
kibym sngewthuh? phim shemphang, ba
baroh kaba shabar kaba leit shapoh
u briew, kam lah ban pyntngit ia u?
19naba kam leit shapoh ka dohnud jong
u, hynrei sha ka kpoh, bad ka mih noh
ha ka sharud : ba ki khuid ki jingbam
baroh kein. 20U la ong ruh, Kata kaba
mih noh na u briew, kata kein ka pyntngit
ia u briew : 21naba na shapoh, na ka
dohnud ki briew, ki mih noh ki jingmut
bymman, kiba klim, kiba iakai kynthei,
kiba pyniap, 22kiba tuh, kiba kurup,
kiba pynsniew, kaba arsap, kaba nuti,
kaba khwan lalot, kaba khmih sniew,
kaba kren bein, kaba sngewkhraw, bad
kaba leh bieit : 23kine kiei kiei baroh
ki bymman ki mih noh na shapoh, bad
ki pyntngit ia u briew.

Ka jingngeit ka nong Kanaan
(Mt 15 : 21–28*)*

24 Haba u la ieng, u la leit noh nangta
ruh sha ki phang ka Tyros bad ka Sidon :
bad haba u la leit hapoh ka iing, um
kwah iano iano ruh ban tip, hynrei um
lah ban long ha kaba rieh. 25Naba don
ka kynthei, kaba ka khun rit jong ka
ka don mynsiem bymkhuid, haba ka la
iohsngew shaphang jong u, ka la wan bad
ka la dem ha ki kjat jong u. 26Kata ka
kynthei te ka la long ka Grik, ka kynja
Syrophinisa, bad ka la kyrpad ia u,
ba un beh noh ia uta u ksuid na ka khun
jong ka. 27Hynrei U Jisu u la ong ha ka,
Ai ban pynkdang shuwa ia ki khun :
naba ym dei ban shim ia ka jingbam
jong ki khun, bad ban bred ha ki ksew.
28Hynrei ka la iathuh bad ka la ong
ha u, Shisha, ko Trai, wat kita ki ksew
hapoh ka miej ki bam na kiba lwet jong
ki khun. 29U la ong te ha ka, Namar
kane ka jingong, to khie leit noh; uta
u ksuid u la mih noh na ka khun jong
pha. 30Te ka la leit noh sha la iing, bad
ka la shem ia la ka khun, ba la pynthiah
ia ka ha ka jingthiah, bad ba la mih
noh uta u ksuid.

7 : 6-7 Isa. 29 : 13. 7 : 10 Ek. 20 : 12; Dt. 5 : 16; Ek. 21 : 17; Leb. 20 : 9.

U Jisu U pynkhiah ia uba kyllut bad bathlun

31 Te ynda u la leit noh pat na ki
phang ka Tyros bad ka Sidon, u la wan
poi sha ka duriaw Galilaia, napdeng ki
phang Dekapolis. 32 Bad ki wallam ha
u ia uba kyllut bad bakren thlun: ki
kyrpad ruh ia u ba un buh ia la ka kti
ha u. 33 Te haba u la shim noh ia u kyrpang
weibriew na uta u paidbah, u la buh
ia la ki shynriahti ha ki shkor jong u, bad
haba u la lah biah, u la ktah ia u thylliej
jong u: 34 bad haba u la khmied sha
bneng, u la ud, bad u ong ia u, Ephphatha,
kata ban ong, To long ba la plie. 35 Te
kumne kumne ruh la plie noh ia ki
shkor jong u, bad la lait ka jingteh
u thylliej jong u, bad u la nang kren beit.
36 U la hukum te ia ki ba kin ym iathuh
hano hano ruh, hynrei katba u la nang
adong ia ki, katta ki la nang iapynbna
kham tam pynban. 37 Te ki la sngew
kyndit bymlah ong shuh, ki da ong,
Ka bha baroh kat kaba u la leh: naba
u pynlong ia kiba kyllut ban sngew,
bad ia kibym nang kren ban kren.

Kaba bsa ia ki saw hajar
(Mt 15 : 32-39)

8 Ha kita ki sngi, mynba la don pat
u paidbah babun eh, bad ba kim don
ei ei ruh ban bam, U Jisu u la khot ha u
ia ki synran jong u, bad u ong ha ki,
2 Nga sngewsynei ia u paidbah; naba
mynta la lai sngi ki la iashong bad nga,
bad kim don shuh ei ei ruh ban bam:
3 lada ngan phah noh jingit ia ki sha
la iing, kin iap tyrsaw noh ha lynti: naba
na ki don kiba la wan na sha jngai.
4 Ki synran jong u te ki la iathuh ha u,
Nangno yn lah ban pynkdang ia kine
da u kpu hangne ha ka jaka kynjah?
5 Te u la kylli ia ki, Phi don katno ki
kpu? Bad ki la ong, Hynñiew tylli.
6 U la hukum te ia uta u paidbah ban
shong ha khyndew: te haba u la shim
ia kita ki hynñiew tylli ki kpu, bad
ba u la lah nguh, u la kdiah, bad u la
ai ha ki synran jong u, ban buh ha khmat
jong ki: ki ruh ki la buh ha khmat uta u
paidbah. 7 Ki la don ruh khyndiat ki doh-
kha rit: te haba u la lah kyrkhu, u la ong
ban buh ia kita ruh ha khmat jong ki.
8 Kumta ki la iabam, bad ki la kdang:
bad ki la iakhar hynñiew tukri na kiba
lwet kiba la sah tam. 9 Kita kiba la iabam
te ki don kumba saw hajar: bad u la
phah noh ia ki. 10 Te kumne kumne ruh
haba u la leit ha ka lieng lem bad ki
synran jong u, u la wan sha ki phang
ka Dalmanutha.

Ki Pharisi ki iawad ia ka dak
(Mt 16 : 1-4)

11 Te ki Pharisi ki la mih noh, bad
ki la sdang ban iakylli nia ia u, ba ki
iawad na u ka dak na bneng, ki da
iatynjuh ia u. 12 Haba u la ud jylliew te
ha la ka mynsiem, u la ong, Balei ba
kane ka pateng bynriew ka wad ia ka
dak? shisha nga ong ha phi, Yn ym ai
ka dak ha kane ka pateng bynriew.
13 Te haba u la iehnoh ia ki, u la kiew
pat ha kata ka lieng, bad u la leit noh
sha shiliang.

U thiat ki Pharisi bad u jong U Herod
(Mt 16 : 5-12)

14 Te ki la klet ban wallam kpu,
lymne kim shym don lem bad ki nalor
uwei u kpu ha kata ka lieng. 15 Te u la
hukum ia ki, u da ong, To sumar, to
kiar na u thiat ki Pharisi, bad na u thiat
U Herod. 16 Ki te ki la iakren hi paralok,
ki da ong, Ba ngim don kpu. 17 Haba
U Jisu te u la tip, u ong ha ki, Balei
phi iakren naba phim don kpu? phim
pat puson, lymne sngewthuh? phi dang
don ka dohnud jong phi kaba eh?
18 haba phi don ki khmat, phim iohi?

8 : 11 Mt. 12 : 38; Lk. 11 : 16. 8 : 12 Mt. 12 : 39; Lk. 11 : 29. 8 : 15 Lk. 12 : 1.
8 : 18 Jer. 5 : 21; Eskl. 12 : 2; Mk. 4 : 12.

haba phi don ki shkor ruh, phim ioh-
sngew? phim kynmaw ruh? 19 Mynba
nga la kdiah ia ki san tylli ki kpu ha
kita san hajar, dap katno tukri na kiba
lwet phi la iakhar? Ki ong ha u. Khadar.
20 Bad mynba ia kita hynñiew tylli ha
kita saw hajar, dap katno tukri na kiba
lwet phi la iakhar? Ki la ong ruh. Hyn-
ñiew. 21 U la ong te ha ki. Kumno ba
phim pat sngewthuh?

Kaba pynkhiah ia u briew uba matlah ha Bethsaida

22 Ki wan ruh sha Bethsaida. te ki
wallam ha u ia uba matlah. bad ki
iakyrpad ia u ban ktah ia u. 23 Te haba
u la bat ia uta uba matlah na ka kti. u
la ialam noh ia u shabar kata ka shnong.
bad haba u la biah ha ki khmat jong u.
bad ba u la buh ia ki kti ha u. u la kylli
ia u. Me iohi ei ei? 24 Haba u la khmied
te. u la ong. Nga iohi ki briew kum ki
dieng ba ki iaid 25 Hadien kata u la buh
pat ia la ki kti ha ki khmat jong u. bad
u la pynkhmied ia u. te la pynbha pat
ia u. bad u la iohi shynna ia kiei kiei
baroh 26 Bad u la phah ia u sha la iing.
u da ong. Wat rung satia sha kato ka
shnong.

Ka jingphla U Petros shaphang U Jisu
(Mt 16 : 13–20. Lk 9 : 18–21)

27 Te U Jisu u la leit noh. bad ki
synran jong u. sha ki nongrit jong ka
Kaisaraia Philipi: bad ha lynti u la
kylli ia ki synran jong u. u da ong ha ki.
Ia nga, ki briew ki ong ba nga long uei?
28 Ki la iathuh te. U Ioannis u Nongpyn-
baptis: kiwei, U Elias; kiwei pat de.
Uwei na ki nongiathuhlypa. 29 Te u kylli
ia ki. Hynrei phi phi ong ba nga long
uei? U Petros u iathuh. u ong ha u.
Me long uta U Khrist. 30 U la hukum
skhem te ia ki ba kin ym iathuh hano
hano ruh shaphang jong u.

U Jisu U iathuhlypa shaphang ka jingiap bad ka jingmihpat jong U
(Mt 16 : 21–28; Lk 9 : 22–27)

31 Te u la sdang ban hikai ia ki. ba
ka dei ia U Khun u briew ban shah
shibun kiei kiei ruh. bad ba yn kyntait da
ki tymmen basan. bad ki rangbah lyngdoh.
bad ki nongthoh. bad ba yn pyniap ruh:
bad hadien lai sngi un mihpat. 32 Ha
kaba paw shynna ruh u la kren ia kata
ka jingong Haba U Petros te u la shim
kyrpang ia u. u la sdang ban sneng ia u.
33 Hynrei haba u la phai, bad ba u da
khmih ha ki synran jong u. u la sneng
ia U Petros. u da ong. Khie leit shadien
jong nga. me u Soitan · naba mem ñiew
ia kiei kiei ruh ki jong U Blei. hynrei tang
ia kiei kiei ruh ki jong ki briew.
34 Te haba u la khot ha u ia u paidbah
lem bad ki synran jong u. u la ong ha ki.
Jar uba mon ban wan bud nadien jong nga.
ai ba un leh ia la lade. bad un bah ia la
ka diengphna bad un bud ia nga;
35 naba uno uno ruh uban mon ban
pynim ia la ka mynsiem. un duh noh
ia ka. uno uno ruh uban duh noh te ia
la ka mynsiem. na ka bynta jong nga
bad ka jong ka gospel ruh. uta kein un
shem ia ka 36 Naba u briew un myntoi
aiu. lada un ioh ia ka pyrthei baroh.
bad un duh noh ia la ka mynsiem?
37 naba u briew un ai aiu ban iapein ia
la ka mynsiem? 38 naba uno uno ruh
uban sngewlehrain ia nga bad ia ki ktien
jong nga. ha kane ka pateng bynriew
baklim bad bapop. U Khun u briew
ruh un lehrain ia uta. haba u wan ha ka
burom U Kpa jong u. lem bad ki angel
bakhuid.

9 Te u la ong ha ki. Shisha nga ong ha
phi. ba don kiba na kine kiba ieng
hangne. kiban ym mad ia ka jingiap,
tadynda ki la iohi ia ka hima U Blei ba ka
la wan da ka bor.

8 : 28 Mk. 6 : 14-15; Lk. 9 : 7-8. 8 : 29 Io 6 : 68-69. 8 : 34 Mt 10 · 38; Lk. 14 : 27.
8 : 35 Mt. 10 : 39; Lk. 17 : 33; Io. 12 : 25.

Ka jingkylladur

(Mt 17 : 1–13; Lk 9 : 28–36)

2 Ynda la hynriew sngi te U Jisu u
shim lem ia U Petros, bad ia U Jakob,
bad ia U Ioannis, bad u leit lam ia ki
sha u lum bajrong kyrpang hi; bad la
pynkylladur ia u ha khmat jong ki.
3ki jain jong u te ki la long kiba tyngshain,
kiba lieh eh, kat kata ruh ym don u
nongpynkhuid jain ha ka pyrthei uba
lah ban pynlieh. 4La paw ruh ha ki
U Elias lem bad U Moses, bad ki da
iakren bad U Jisu. 5Haba U Petros u
iathuh te u ong ha U Jisu, Ko Kynrad,
ka bha ia ngi ban don hangne; ai ngin
iathaw te lai tylli ki ting dara, kawei ia
me, kawei ruh ia U Moses, bad kawei
ruh ia U Elias. 6Naba um tip iaei ba un
kren, naba ki la sheptieng eh. 7Te la
wan u lyoh uba kah ia ki, bad ka ktien
ka la wan na uta u lyoh, ka da ong,
Une u long U Khun jong nga uba ieit,
to phin sngew ia u. 8Te kyndit kyndit haba
ki la khmih kylleng sawdong, kim iohi
shuh iano iano ruh, hynrei tang ia U Jisu
hi lem bad ki hi.

9 Te haba ki dang hiar na uta u lum,
u la hukum skhem ia ki ba kin ym
iathuh hano hano ruh ia kiei kiei ruh ia
kiba ki la iohi, tadynda U Khun u
briew u la mihpat na kiba iap. 10Ki la
iabat skhem te ia kata ka ktien, ba ki
da iakylli paralok hi, ka long aiu kata,
ban mihpat na kiba iap. 11Te ki la kylli
ia u, ki da ong, Balei ba ki ong ki nongthoh
ba ka dei ia U Elias ban wan shuwa?
12U te u da iathuh u la ong ha ki, U
Elias shisha u wan shuwa, bad u pynbha
ia kiei kiei baroh ruh; bad kumno la
thoh shaphang U Khun u briew? ba
un shah bun kiei kiei ruh, bad ba yn
ñiew bein ia u. 13Hynrei nga ong ha phi,
ba U Elias u la wan, bad ki la leh ia u
katba ki la imon, kumba la thoh sha-
phang jong u.

U Jisu U pynkhiah ia u khynnah uba pang bhur

(Mt 17 : 14–21; Lk 9 : 37–43)

14 Haba ki la wan te sha ki synran, ki
la iohi ia u paidbah babun tawiar ia ki,
bad ia ki nongthoh ruh ba ki iasaid bad
ki. 15Te kumne kumne ruh uta u paid-
bah baroh, haba ki la iohi ia u, ki la
sngewkyndit eh, bad haba ki la phet sha
u, ki la nguh ia u. 16U la kylli te ia ki,
Iaei ba phi iasaid bad ki? 17Uwei te na
uta u paidbah u la iathuh u la ong ruh,
Ko Nonghikai, nga la wallam ha me
ia u khun jong nga, uba don u mynsiem
bymnang kren; 18shaei shaei ruh ba u
lap ia u, u lympat ia u, te u sei tyrtho,
bad u kyriat ia la ki bniat, bad u nangswai
ruh; nga la ong te ha ki synran jong me
ba kin beh noh ia u, te kim lah satia.
19Te u iathuh bad u ong ha ki, Ah phi
ka pateng bynriew bymngeit, sa katno
ngan long bad phi? sa katno ngan shah
ia phi? to wallam ia u ha nga. 20Ki la
wallam te ia u ha u, bad haba u la iohi
ia u, kumne kumne ruh uta u mynsiem
u la ring kyrthat ia u; bad haba u la
kyllon ha ka khyndew, u la ksaid, u da
sei tyrtho ruh. 21U la kylli te ia u kpa
jong u, Ka la slem katno naduh ba la
jia kane ha u? U la iathuh te, Naduh
ba dang khynnah; 22u ju pynnoh jyndei
ruh ia u ha ka ding bad ha ki um, ban
pynjot ia u; hynrei lada me lah ei ei
ruh, to isynei ia ngi, bad to iarap ia ngi.
23U Jisu u la ong ha u te, Lada me lah
ban ngeit! Kiei kiei baroh ki long kiba lah
ia uta uba ngeit. 24Te kumne kumne
ruh haba u kpa uta u khynnah u la iam
jam, u la ong bad ki jingjaw ummat ruh,
Nga ngeit, Ah Trai; to iarap ia ka jing-
bymngeit jong nga. 25Te haba U Jisu
u la iohi ba u paidbah u iaphet lang sha u,
u la sneng ia uta u mynsiem bymkhuid,
u da ong ha u, Ko mynsiem bymnangkren
bad bakyllut, nga hukum ia me, To mih
noh na u, wat leit bsut shuh ruh ha u.

9 : 7 Mt. 3 : 17; Mk. 1 : 11; Lk. 3 : 22. 9 : 2-7 2 Pet. 1 : 17-18. 9 : 11 Mal. 4 : 5; Mt. 11 : 14.

26 Haba u la lynñiar te, bad u la ring
kyrthat ia u shikaddei, u la mih noh
bad *uta u khynnah* u la long kum uba la
iap, katba shibun ki ong, ba u la iap.
27 Hynrei U Jisu haba u la bat ia u na
ka kti, u la khyllie ia u, u de u la ieng
joit. 28 Haba u la leit te hapoh iing ki
synran jong u ki la kylli ia u jar jar,
Balei ba ngi ngim lah ban beh noh ia u?
29 U la ong te ha ki, Ia u kynja une ym
lah ban pynmih noh daei daei ruh em,
hynrei tang da ka jingduwai bad ka
jingit.

U Jisu U lathuhlypa pat ia ka jingiap bad ka jingmihpat jong U

(*Mt* 17 : 22–23; *Lk* 9 : 43–45)

30 Haba ki la ialeit noh nangta ruh,
ki la iaiaid lyngba ia ka Galilaia, um
mon te iano iano ruh ban tip. 31 Naba
u la hikai ia ki synran jong u, bad u
la ong ha ki, Yn sa aiti noh ia U Khun
u briew ha ki kti ki briew, bad kin pyniap
ia u, te haba la pyniap, un sa mihpat ha
kaba lai sngi. 32 Hynrei kim shemphang
ia kata ka jingong, bad ki la sheptieng
ban kylli ia u

Uei uba kham khraw?

(*Mt* 18 : 1–5, *Lk* 9 : 46–48)

33 U la poi ruh ha Kapernam: te
haba u dang don ha iing, u la kylli ia ki,
Kaei ba phi la iasaid paralok ha lynti?
34 Hynrei ki la shu sngap, naba ki la
lah iasaid hi paralok ha lynti, uei uban
kham khraw. 35 Haba u la shong te u
la khot ia ki khadar ngut, bad u la
ong ha ki, Lada uno uno ruh u kwah
ban long shuwa, un long uba khadduh
na ki baroh, bad u shakri jong ki baroh.
36 Haba u la shim te ia u khynnah, u
la pynieng ia u hapdeng jong ki: bad
haba u la shim kynthup ia u, u la ong
ha ki, 37 Uno uno ruh uban pdiang ia
uwei na kum kine ki khynnah ha ka
kyrteng jong nga, u pdiang ia nga: bad
uno uno ruh uba pdiang ia nga, um
pdiang ia nga hi, hynrei ia uta kein uba
la phah ia nga.

Ubym ialeh bad ngi, u long ha ka liang jong ngi

(*Lk* 9 : 49–50; *Mt* 10 : 42)

38 U Ioannis u la ong ha u, Ko
Nonghikai, ngi la iohi ia uwei uba beh
noh ia ki ksuid ha ka kyrteng jong me:
te ngi la adong ia u, namar um iabud
lok bad ngi. 39 Hynrei U Jisu u la ong,
Wat adong shuh ia u: naba ym don uba
leh ia ka kambah ha ka kyrteng jong nga,
uba lah shen ruh ban kren sniew ia nga:
40 naba jar ubym ialeh ia ngi, u long
ha ka liang jong ngi. 41 Naba uno uno
ruh uban ai ha phi ban dih shi khuri
ka um ha ka kyrteng jong nga, namar
ba phi long ki jong U Khrist, shisha
nga ong ha phi, un ym duh da lei lei
ia la ka nong

Shaphang ki jingjynthut

(*Mt* 18 : 6–9; *Lk* 17 : 1–2)

42 Jar uban pynthut te ia uwei na
kine kiba rit kiba ngeit ha nga, ka la kham
bha ia u lada la teh da u maw tylliat
bakhraw ha ka ryndang jong u, bad la
bred ruh ia u ha duriaw. 43 Lada ka kti
jong me te ka pynthut ia me, to ot noh
ia ka: ka bha ia me ban leit bsut dkoh
sha ka jingim, ban ia kaba me don ar
tylli ki kti ban leit sha dujok, sha ka
ding bymjulip, 44 sha kaba u ksain jong
ki um iap, bad ka ding kam ju lip. 45 Lada
ka kjat jong me ruh ka pynthut ia me,
to ot noh ia ka: ka bha ia me ban leit
bsut dkoh sha ka jingim, ban ia kaba
me don artylli ki kjat ban bred *ia me* ha
dujok, sha ka ding bymjulip, 46 sha kaba
u ksain jong ki um iap, bad ka ding

9 : 34 Lk. 22 : 24. 9 : 35 Mt. 20 : 26-27; 23 : 11; Mk. 10 : 43-44; Lk 22 : 26. 9 : 37 Mt 10 : 40; Lk. 10 : 16; Io. 13 : 20. 9 : 40 Mt. 12 : 30, Lk. 11 : 23. 9 : 41 Mt 10 : 42. 9 : 43 Mt. 5 : 30.

kam ju lip. 47 Lada ka khmat jong me
ruh ka pynthut ia me, to khlaw noh ia ka :
ka bha ia me ban leit bsut sha ka hima U
Blei tang da kawei ka khmat, ban ia
kaba me don artylli ki khmat ban bred
ia me ha dujok ding, 48 sha kaba u ksain
jong ki um iap, bad ka ding kam ju lip.
49 Naba ia u briew baroh yn kyllan
mluh da ka ding, kumba kyllan mluh
da ka mluh ia ka jingkñia baroh. 50 Ka
mluh ka bha: hynrei lada kata ka mluh
ka la kylla blad, te da ei phin pynthiang
pat ia ka? To phin iadon mluh ha lade
lade, to phin iasuk ruh paralok hi.

U Jisu U hikai shaphang kaba pyllait tnga

(Mt 19 : 1-12; *Lk* 16 : 18*)*

10 Haba u la mih nangta, u la wan
ha ki phang Judia, sha shiliang ka
Jordan: bad ki paidbah ki la ialum lang
pat ha u; te kumba u la ju leh, u la hikai
pat ia ki.
2 Te don na ki Pharisi kiba la wan
ha u, bad ki la kylli ia u, Ka bit ne em
ia u briew ban pyllait noh ia la ka tnga?
ba ki iatynjuh ia u. 3 U da iathuh u la
ong te ha ki, Kaei ba U Moses u la hukum
ia phi? 4 Ki te ki la ong, U Moses u la shah
ban thoh ia ka kot iehnoh, bad ban
iapyllait noh. 5 Hynrei U Jisu u la ong
ha ki, Namar ka dohnud runar jong
phi u la thoh ia phi ia kane ka hukum:
6 hynrei la myndanglong ka pyrthei, shyn-
rang bad kynthei U Blei u la thaw ia ki:
7 na ka bynta kane, u briew un iehnoh
ia la u kpa bad ia la ka kmie, bad un
iaineh bad la ka tnga: 8 ki baroh ar ngut
te kin ialong kawei ka doh. Kumta
kim long ar ngut shuh, hynrei kawei
ka doh. 9 Namar kata, ia kaba U Blei
u la pyniasoh lem, to u briew wat pynia-
khlad.
10 Ynda ha ïing ki synran jong u ki
la kylli pat ia u shaphang kata kajuh.
11 U ong te ha ki, Uno uno ruh uban
iehnoh ia la ka tnga, bad uban shongkurim
ia kawei pat, u klim ia ka: 12 lada kata
ruh kan iehnoh ia la u tnga, bad kan
shongkurim ia uwei pat, ka klim.

U Jisu U kyrkhu ia ki khynnah

(Mt 19 : 13-15; *Lk* 18 : 15-17*)*

13 Ynda kumta ki la wallam ia ki
khunlung ha u, ba un ioh ktah ia ki, ki
synran te ki la sneng ia kita kiba iawallam.
14 Hynrei haba U Jisu u la iohi ia kata,
u la sngewsih eh, bad u la ong ha ki,
To shah ia ki khunlung ban wan ha
nga, to wat khang ruh ia ki: naba ia
kiba kum kita long ka hima U Blei.
15 Shisha nga ong ha phi, uno uno ruh
uban ym pdiang ia ka hima U Blei
kum u khun khynnah, un ym leit bsut
hapoh kata. 16 Te haba u la shim kynthup
ia ki, u la buh ia la ki kti ha ki, u da
kyrkhu ia ki.

U samla uba riewspah

(Mt 19 : 16-30; *Lk* 18 : 18-30*)*

17 Haba u dang leit te nangta sha
lynti bah, uwei u la phet ha u bad u la
dem khohsiew ha u, bad u la kylli ia u,
Ko Nonghikai babha, kaei ngan leh ba
ngan ioh ka jingim bymjukut? 18 U Jisu
u la ong te ha u, Balei ba me khot babha
ia nga? Ym don uba bha, hynrei tang
uwei, uba U Blei. 19 Me tip ia ki hukum:
wat klim, wat pyniap, wat tuh, wat
sakhi lamler, wat leh klop, burom ia
la u kpa bad ia la ka kmie ruh. 20 Te u
la iathuh ha u, Ko Nonghikai, ia kita
baroh nga la sumar la myndang khynnah.
21 U Jisu te haba u la khmih ha u u la
sngewieit ia u, bad u la ong ha u, Kawei
ka dang duna ia me: to khie leit, die
noh katba me don, ai ruh ha kiba duk,
te men ioh ka jingkynshew ha bneng:

9 : 47 Mt. 5 : 29. **9 : 48** Isa. 66 : 24. **9 : 50** Mt. 5 : 13; Lk. 14 : 34, 35. **10 : 4** Dt. 24 : 1-4; Mt. 5 : 31
10 : 6 Jen. 1 : 27; 5 : 2. **10 : 7-8** Jen. 2 : 24. **10 : 11-12** Mt. 5 : 32; 1 Kor. 7 : 10-11.
10 : 15 Mt. 18 : 3. **10 : 19** Ek. 20 : 13; Dt. 5 : 17; Ek. 20 : 14; Dt. 5 : 18; Ek. 20 : 15; Dt. 5 : 19;
Ek. 20 : 16; Dt. 5 : 20; Ek. 20 : 12; Dt. 5 : 16.

te ale, da rah ia ka diengphna, to bud
ruh ia nga. 22Te u la buhkhoh namar kata
ka ktien, bad u la leit noh sngewsih,
naba u la don shibun ki spah.
23 Haba U Jisu te u la khmih baroh
sawdong, u la ong ha ki synran jong u,
Ah, kaba da eh ia kiba don spah, ba kin
leit bsut ha ka hima U Blei! 24Ki synran
te ki la kyndit thred namar kita ki ktien
jong u. Hynrei U Jisu u da iathuh pat,
u ong ha ki, Ko khun, ew! kaba da
eh ia kita kiba shaniah ha ki spah, ban
leit bsut ha ka hima U Blei! 25Ka long
kaba kham jem ia ka ut ban bsut lyngba
ia ka thliew thyrnia ban ia uba riewspah
ban leit bsut ha ka hima U Blei. 26Ki te
ki la nang sngewkyndit shikaddei eh,
ki da iaong ha u, Te kumta uei ba lah
ban lait im? 27Haba U Jisu u la khmih
shain te ha ki, u la ong, Ha ki briew kata
kabym lah, hynrei ym ha U Blei: naba
kiei kiei baroh ki long kiba lah ha U
Blei. 28Ynda kumta U Petros u la sdang
ban ong ha u, Ha khmih, ngi la iehnoh
ia kiei kiei baroh, ngi la bud ruh ia me.
29Hynrei U Jisu u da iathuh u la ong,
Shisha nga ong ha phi, ym don uba la
iehnoh ia ka ïing, lane ia ki hynmen
hynbew shynrang ne kynthei, lane ia u
kpa lane ia ka kmie, lane ia ka tnga lane
ia ki khun, lane ia ki bri, na ka bynta
jong nga bad jong ka gospel, 30hynrei
un iohdiang kein shispah shah ia katta
mynta ha kane ka por, ia ki ïing, bad ia ki
hynmen hynbew, shynrang bad kynthei,
bad ia ki kmie, bad ia ki khun, bad ia ki
bri de, lem bad ki jinglehbein, bad ha ka
pyrthei kaban sa wan ka jingim bymjukut.
31Hynrei shibun *kiba* shuwa kin long
khadduh, bad kiba khadduh *kin long*
shuwa.

U Jisu U iathuh kaba laisien shaphang
la ka jingiap bad ka jingmihpat
(Mt 20 : 17–19; *Lk* 18 : 31–34*)*
32 Ki iadon te ha lynti ba ki da ialeit
kiew sha Jerusalem, bad U Jisu u la
iaid ha shuwa jong ki: bad ki la kyndit
eh, bad kita kiba bud ki la sheptieng.
Haba u da shim pat ruh ia ki khadar
ngut, u la sdang ban iathuh ha ki ia
kiei kiei kiban sa jia ha u. 33Naba, ha
khmih, ngi ialeit kiew sha Jerusalem,
te ia U Khun u briew yn sa ai noh ha ki
rangbah lyngdoh bad ha ki nongthoh: bad
kin pynrem ia u ia kaban iap, bad kin ai
noh ruh ia u ha ki Jentil: 34ki te kin lehbein
ia u, bad kin bynthiew ia u, bad kin sympat
ia u, bad kin pyniap noh ia u: hynrei ha
kaba lai sngi un mihpat.

Ka jingpan U Jakob bad U Ioannis
(Mt 20 : 20–28*)*
35 U Jakob bad U Ioannis, ki khun
U Sebedi, ki la wan te ha u, ki da ong,
Ko Nonghikai, ngi kwah ba men leh
ia ngi ia kaei kaei ba ngin sa pan na me.
36U la ong te ha ki, Kaei ba phi kwah ia
nga ban leh ia phi? 37Ki la ong te ha u,
To ai ia ngi ba ngin shong, uwei sha kamon
jong me bad uwei pat sha kadiang jong
me, ha ka burom jong me. 38Hynrei U
Jisu u la ong ha ki, Phim tip kaei ba phi
pan. Phi lah ban dih na kata ka khuri na
kaba ngan sa dih, bad ba yn pynbaptis ia
phi ruh da kata ka jingbaptis da kaba yn sa
pynbaptis ia nga? 39Te ki la ong ha u, Ngi
lah. Hynrei U Jisu u la ong ha ki, Ia kata
ka khuri, na kaba ngan sa dih, phin dih
shisha, bad da kata ka jingbaptis da kaba
yn sa pynbaptis ia nga, yn pynbaptis ia
ia phi ruh; 40hynrei ban shong sha kamon
jong nga bad sha kadiang jong nga, kam
long ka jong nga ban ai, hynrei *ka long
ia kita* ia kiba la pynkhreh ia ka. 41Te
haba kita ki shiphew ngut ki la iohsngew,
ki la sdang ban iasngewsih ia U Jakob
bad ia U Ioannis. 42Te U Jisu haba u la
khot ia ki ha u, u ong ha ki, Phi tip ba kita
kiba ki iañiew ban synshar ia ki Jentil,
ki leh trai khlieh ia ki; bad ki bakhraw
batri na ki ki leh bor ia ki: 43hynrei kan

10 : 31 Mt. 20 : 16; Lk. 13 : 30. 10 : 38 Lk. 12 : 50. 10 : 42-43 Lk. 22 : 25-26.

ym long kumta hapdeng jong phi; hynrei
uno uno ruh uban kwah ban long bakh-
raw hapdeng jong phi, un long u shakri
jong phi, [44]bad uno uno ruh na phi uban
kwah ban long rangbah, un long u mraw
jong phi baroh; [45]naba shisha U Khun u
briew um shym la wan ban ioh shakri,
hynrei ban shakri, bad ban ai la ka jingim
ban long ka jingsiewspah na ka bynta
kiba bun.

U Jisu U pynpeit ia ki khmat
U Bartimaios uba matlah
(Mt 20 : 29–34; *Lk* 18 : 35–43*)*

46 Te ki la wan poi ha Jerikho; haba
u dang leit noh ruh na Jerikho bad ki
synran jong u bad u paidbah babun de,
U Bartimaios, uba matlah, u khun U
Timaios, u la shong harud lynti, ba u da
makia. [47]Haba u la iohsngew te ba dei U
Jisu uba na Nasaret, u la sdang ban
kyrpad jam, ban ong ruh, Ko Jisu, me U
Khun U Dabid, to isynei ia nga! [48]Bun
te ki la sneng ia u, ba un sngap jar, hynrei
u la kyrpad jam khamtam, Me U Khun
U Dabid, to isynei ia nga! [49]U Jisu haba
u la ieng te, u la ong, To khot ia u. Bad
ki khot ia uta uba matlah, ki da ong ha
u, To kyrmen, to ieng ruh, u khot ia me.

50 U ruh u da buh noh bak ia la ka
jainkup, haba u la ieng joit, u la wan ha
U Jisu. [51]U Jisu u da iathuh te u la ong
ha u, Me kwah ba ngan leh aiu ia me?
Uta uba matlah u la ong te ha u, Ko
Nonghikai, ba ngan ioh imat. [52]U Jisu
u la ong te ha u, To khie leit noh, kata ka
jingngeit jong me ka la pynkhiah ia me;
te kumne kumne ruh u la ioh imat, bad
u la bud ia u ha kata ka lynti.

U Jisu U leit rung sha Jerusalem
kum U Syiem
(Mt 21 : 1–11; *Lk* 19 : 28–40;
Io 12 : 12–19*)*

11 Te ynda ki la poi hajan Jerusalem,
sha Bethphage bad Bethania, haduh
u lum ki Olib, u phah arngut na ki synran
jong u, [2]bad u ong ha ki, Khie leit sha ka
shnong kaba hamar pyrshah jong phi:
te phi tang shu poi ha ka, phin shem ia u
khun kadda ba la teh, ubym pat ju don
u briew ba la shong; to pyllait ia u, bad
to wallam noh ia u. [3]Te lada uno uno ruh
un ong ha phi, Balei phi leh kumne?
phin ong ba U Trai u donkam ia u, te
kumne kumne ruh un phah noh ia u
hangne. [4]Te ki la leit noh, bad ki la shem
ia uta u khun kadda ba la teh ha ka jing-
khang habar, ha lynti shnong: te ki
pyllait ia u. [5]Kiba na kita te kiba ieng
hangta, ki la ong ha ki, Phi leh aiu, ba
phi pyllait ia uta u khun kadda? [6]Ki la
ong te ha ki kumba U Jisu u la lah hukum,
te ki la shah ia ki. [7]Ki la wallam te ia uta
u khun kadda ha U Jisu, bad ki la siang
halor jong u ia ki jainkup jong ki; bad u la
shong halor jong u. [8]Bun ruh ki la siang
ia ki jainkup jong ki ha ka lynti; kiwei te
ki la khyllad ia ki tnat dieng, bad ki la
siang ha kata ka lynti. [9]Te kita kiba iaid
sha shuwa, bad kita kiba bud nadien
de, ki la iapyrta, Hosanna! Long ba la
kyrkhu uta uba wan ha ka kyrteng U
Trai. [10]Long kaba la kyrkhu kata ka
hima kaba wan, *ka hima* ka jong U Dabid
u kpa jong ngi kein. Hosanna ha kiba
jrong tam eh.

11 U Jisu u la leit ruh shapoh Jeru-
salem, shapoh ka templ: te haba u la
khmih baroh sawdong ia kiei kiei baroh,
ba ka long lypa ruh janmiet, u la leit
noh sha Bethania lem bad ki khadar
ngut.

U Jisu U tim ia u dieng dumbur
(Mt 21 : 18–19*)*

12 Ha kaba lashai te, haba ki la
mih noh na Bethania, u la sngewthngan.
[13]Haba u la iohi te ia u dieng dumbur
na jngai, ba u don ki sla, u la leit *ban
khmih* la un shem ei ei ha u: haba u la
poi te ha u, um shym la shem ei ei ruh

10 : 43-44 Mt. 23 : 11; Mk. 9 : 35; Lk. 22 : 26. 11 : 9 Saim 118 : 25, 26.

hynrei tang ki sla, naba kam pat long
ka aiom soh dumbur. [14]Te U Jisu u la
iathuh bad u la ong ha u, Ym don uban
bam soh shuh na me lano lano ruh! Ki
synran jong u ki la iohsngew.

Ka jingpynkhuid ia ka templ
(Mt 21 : 12–17; Lk 19 : 45–48;
Io 2 : 13–22)

15 Bad ki la poi ha Jerusalem. Te
haba u la leit shapoh ka templ, u la
sdang ban beh noh ia kita kiba iadie
iathied ha ka templ: bad u la pynkyllon
ia ki miej jong ki nongiapein sbai, bad
ıa ki jingshong jong kita kiba iadie paro,
[16]bad um shah iano iano ruh ban rah
jıngdiang ei ei lyngba ia ka templ. [17]U la
hikai ruh, u da ong ha ki, Ym shym la
thoh: ıa ka iing jong nga yn khot ka ïing
jingduwai ia ki briew baroh? hynrei
phi ka krem nongtuh phi la pynlong ia ka.
[18]Ki nongthoh bad ki rangbah lyngdoh
te ki la iohsngew ia kata, bad ki la iawad
dong kumno ba kin pyniap noh ia u,
namar kı la sheptieng ıa u. Hynrei u
paidbah baroh u la kyndıt thred na ka
jınghikai jong u. [19]Te janmıet janmiet u
la leit noh shabar ka shnong.

Ka jinghikai na u dieng dumbur
(Mt 21 : 20–22)

20 Haba ki la iaid lait mynstep ruh,
ki la iohi ia uta u dieng dumbur ba la
ıap tyrkhong naduh ki thied. [21]U Petros
te haba u da kynmaw pat u ong ha u,
Ko Kynrad, ha khmih, uta u dieng dum-
bur ia uba me la tim, u la iap tyrkhong
noh! [22]U Jisu u da iathuh u ong te ha ki,
To ioh ma phi ka jingngeit ha U Blei.
[23]Shisha nga ong ha phi, ba uno uno
ruh uban ong ha une u lum, To long ba
la rat noh, to noh ruh sha duriaw, bad
un ym sngew artatien ha la ka dohnud,
hynrei un ngeit ba yn sa long kiei kiei ruh
ia kiba u la ong, kan long ia u kaei kaei
ruh ia kaba un ong. [24]Namar kata nga ong
ha phi, ba kiei kiei baroh kat kiba phi
pan, haba phi kyrpad, to ngeit ba phi
pdiang ia kita, te phin sa ioh. [25]Haba
phi da ieng kyrpad ruh, to map, lada phi
bat sngewsih iano iano ruh, ba U Kpa
jong phi ruh uba ha bneng un map ia phi
ia ki ryngkang jong phi: [26]hynrei lada
phi phim iamap, te U Kpa jong phi uba
ha bneng un ym map ia ki ryngkang jong
phi.

Kaba kem ktien shaphang ka iktiar
U Jisu
(Mt 21 : 23–27; Lk 20 : 1–8)

27 Bad ki wan pat sha Jerusalem :te
katba u dang iaid ha ka templ, ki rangbah
lyngdoh, bad ki nongthoh, bad ki tymmen
basan ruh ki wan ha u, [28]bad ki ong ha u,
Da ka bor aiu me leh ia kine kiei kiei ruh?
bad la ai mano ha me ia kane ka bor ban
leh ia kine kiei kiei ruh? [29]U Jisu u da
iathuh u la ong te ha ki, Nga ruh ngan
kylli ia phi kawei ka jingkylli; to iathuh
te ha nga, te ngan sa ong ha phi da ka bor
aiu nga leh ia kine kiei kiei ruh: [30]Ka
jingbaptis U Ioannis, ka long na bneng,
lane na ki briew? to iathuh ha nga.
[31]Hynrei ki la iasaid hi paralok, ki da ong,
Lada ngın ong, Na bneng, un ong, Hato
balei te ba phim shym la ngeit ha u?
[32]Hynrei lada ngin ong, Na ki briew,
ki la sheptieng ia u paidbah; naba baroh
ki niew ia U Ioannis kum u nongiathuh-
lypa uba da shisha. [33]Ki da iathuh te,
ki ong ha U Jisu, Ngim tip. Te U Jisu u
da iathuh, u ong ha ki, Nga ruh ngam ong
ha phi da ka bor aiu ba nga leh ia kine
kiei kiei ruh.

Ka pharshi shaphang ka brisoh
(Mt 21 : 33–46; Lk 20 : 9–19)

12 Bad u la sdang ban kren ia ki ha ki
pharshi. U briew u la thung ka
brisoh, bad u'la ker baroh sawdong, bad

11 : 17 Isa. 56 : 7; Jer. 7 : 11. 11 : 23 Mt. 17 : 20; 1 Kor. 13 : 2. 11 : 25-26 Mt. 6: 14-15.
12 : 1 Isa. 5 : 1-2.

u la tih jaka tylliat soh wain bad u la tei
ia ka iing phira, bad u la ai wai ia ka ha
ki nongsumar bri, bad u la leit noh ruh
sha kawei pat ka ri. 2Te ha ka aiom *hu-
biang* u la phah ia u shakri ha kita ki nong-
sumar bri, ba un ioh diang na kita ki
nongsumar bri na ki soh jong kata ka
brisoh. 3hynrei haba ki la kem ia u, ki la
sympat, bad ki la phah noh suda. 4U la
phah pat te sa uwei pat u shakri ha ki:
ia uta ki la pynmong ia ka khlieh *jong u*,
bad ki la phah noh *ia u* haba la pynjah
burom. 5U la phah sa ia uwei ruh: ia uta
ki la pyniap noh: bad ia bun kiwei kiwei
pat; ia kiwei ki la sympat, bad ia kiwei
pat ki la pyniap noh. 6Te u dang don sa
uwei, u khun uba ieit eh jong u: u la phah
ia uta ruh uba khadduh ha ki, u da ong,
Kin burom ia u khun jong nga. 7Hynrei
kita ki nongsumar bri ki la iaong paralok
hi, Une uban sa long u trai ka brisoh: ia,
ngin iapyniap noh ia u, te ka bynta kan
long ka jong ngi: 8haba ki la kem te ia u,
ki la iapyniap noh, bad ki la iabred noh
shabar kata ka brisoh. 9Namar kata, uta
u trai ka brisoh un sa leh aiu? un wan kein
bad un pynjot noh ia kita ki nongsumar
bri, bad un sa ai ia ka brisoh ha kiwei.
10Phim shym la pule te ia kane ka jing-
thoh? Uta u maw ia uba ki nongtei
ki la kyntait, ia une la pynlong u khlieh ka
dong: 11kane ka la long na U Trai, bad
ka long kaba iphylla ha ki khmat jong
ngi.
12 Ki la iawad dong te ban kem ia u:
hynrei ki la sheptieng ia u paidbah;
naba ki la tip ba u la kren ia kata ka
pharshi pyrshah ia ki. Kumta haba ki la
iehnoh ia u, ki la leit noh.

Ka jingkylli shaphang kaba ai khajna

(Mt 22 : 15–22; Lk 20 : 20–26)

13 Ki la phah te ha u kiba na ki
Pharisi bad kiba na ki nongbud U Herod,
ba kin riam ia u ha kaba kren. 14Ki te
haba ki la wan, ki ong ha u, Ko Nong-
hikai, ngi tip ba me long uba shisha bad
ba mem ñiew iano iano ruh: naba mem
khmih ia ka khmat ki briew, hynrei me
hikai ia ka lynti U Blei ha kaba shisha.
Hato ka bit ne em ban ai khajna ha U
Kaisar? ngin ai, ne ngim ai? 15Hynrei
u, ba u ithuh ia ka buit arsap jong ki, u
la ong ha ki, Balei phi tynjuh ia nga?
wallam ha nga ka shi suka, ba ngan iohi
ia ka. 16Ki la wallam te ia ka. U la ong te
ha ki, Ka jongno kane ka dur bad ka
jingthoh shalor? Ki te ki la ong ha u, Ki
jong U Kaisar. 17U Jisu u la iathuh u la
ong te ha ki, To ai ha U Kaisar ia kiei
kiei ki jong U Kaisar, bad ha U Blei ia
kiei kiei ki jong U Blei. Hangta ki la
sngew kyndit shibun eh ia u.

Ka jingkylli shaphang ka jingmihpat

(Mt 22 : 23–33; Lk 20 : 27–40)

18 Ynda kumta ki Saddusi ki la wan
ha u, kiba ong bym don ka jingmihpat,
bad ki la kylli ia u, ki da ong, 19Ko Nong-
hikai, U Moses u la thoh ha ngi, ba lada
un iap noh u hynmen jongno jongno ruh,
bad un iehnoh tnga, te ba um shym don
khun, ba u para jong u un shim ia ka tnga
jong u, bad un pynmih symbai ia la u
hynmen. 20La don hynñiew ngut shi para:
uba shuwa te u la ioh tnga, bad haba u
iap um shym la iehnoh symbai; 21uba
shisien bud ruh u la shim ia ka, u ruh u
la iap noh, bad um shym la iehnoh
symbai: kumjuh ruh uba arsien bud:
22kumta kita ki hynñiew ngut ki la ioh
ia ka bad kim shym la iehnoh symbai:
kaba khadduh eh na ki baroh, kata ka
kynthei ruh ka la iap noh. 23Namar kata,
ha ka jingmihpat haba kin mihpat kan
long ka tnga jongno na ki? naba kita ki
hynñiew ngut ki la ioh kurim ia ka.
24 U Jisu u da iathuh u la ong te ha
ki, Ym dei namar kane ba phi bakla, ba
phim tip ia ki jingthoh, lymne ia ka bor
U Blei? 25Naba haba kin mihpat na kiba
iap, kim iashong kurim. Lymne pyn-

12 : 10-11 Salm 118 : 22, 23. 12 : 18 Kam. 23 : 8. 12 : 19 Dt. 25 : 5.

shong kurim ia ki, hynrei ki long kum
ki angel ha bneng. 26Hynrei shaphang ki
nongiap, ba yn pynmih pat ia ki, phim
ju pule ha ka kitab U Moses, kumno ba
U Blei u la kren ha u ha kata ka lawlyn-
nong, u da ong, Nga uba U Blei U Abra-
ham, bad U Blei U Isaak, bad U Blei U
Jakob ruh? 27Um long U Blei kiba iap,
hynrei U Blei kiba im: namar kata phi
bakla shikaddei eh.

Ka hukum kaba kongsan tam

(Mt 22 : 34–40; Lk 10 : 25–28)

28 Haba la wan te ha u uwei na ki
nongthoh uba la iohsngew ba ki iasaid
paralok hi, uba da sngewthuh ruh ba u
la iathuh bha ia ki, u la kylli ia u, Kano
ka long ka hukum kaba kongsan na ki
baroh? 29U Jisu u la iathuh te ha u, Kaba
kongsan na ki hukum baroh *long*, Sngew,
Ah Israel, U Trai uba U Blei jong ngi
u long uwei U Trai: 30men ieit ruh ia U
Trai uba U Blei jong me da ka dohnud
jong me baroh, bad da ka mynsiem jong
me baroh, bad da ka jingmut jong me
baroh, bad da ka bor jong me baroh:
kane kein ka hukum kaba kongsan:
31kaba ar ruh ka long kane: Men ieit
ia la u paramarjan kumba ia lade. Ym
don ka hukum kawei pat kaba kham
khraw ia kine. 32Uta u nongthoh u la
ong te ha u, Kaba dei, ko Nonghikai! me
la ong kaba shisha, ba u long uwei, bad
ym don uwei pat hynrei tang ma u:
33bad ban ieit ia u da ka dohnud baroh,
bad da ka jingmut baroh, bad da ka myn-
siem baroh, bad da ka bor baroh, bad
ban ieit ia la u paramarjan kumba ia lade,
ka long kham kor ia ki jingainguh thang
bad ia ki jingkñia baroh. 34Ynda U
Jisu u la iohi te ba u la iathuh stad, u la
ong ha u, Mem long jngai na ka hima U
Blei. Te naduh kata ym don ba nud ban
kylli ei ei ia u.

Ka jingkylli shaphang U Messiah

(Mt 22 : 41–46; Lk 20 : 41–44)

35 U Jisu u la iathuh u la ong ruh,
haba u dang hikai ha ka templ, Kumno
ba ki nongthoh ki ong ba u Khrist u long
u khun U Dabid? 36naba U Dabid hi u
kren da U Mynsiem Bakhuid: U Trai
u la ong ia U Trai jong nga, To shong ma
me ha ka kti kamon jong nga, tadynda
ngan pynlong ia kiba shun ia me, ka
jingiuh hapoh ki kjat jong me. 37U Dabid
hi u khot U Trai ia u: nangno te u long
u khun jong u? Te bun u paidbah u la
sngew ia u da kaba sngewbha.

U Jisu U pynrem ia ki Nongthoh

*(Mt 23 : 1–36; Lk 11 : 37–54;
20 : 45–47)*

38 U la ong te ha ki ha ka jinghikai
jong u: To kiar na kita ki nongthoh, kiba
kwah ban iaid kai ha ki jainkup bajynsur,
bad ia ki jingnguh ha ki iew, 39bad ia ki
jingshong bakor tam ha ki synagog, bad
ia ki jaka kiba kham don burom ha ki
jingkhawai: 40kiba bam duh ia ki iing
ki riewkynthei, bad kiba duwai jlan ruh
khnang ban tyllep: kine kin ioh diang ka
jingpynrem kaba kham khraw.

Ka riewkynthei kaba noh ar damli

(Lk 21 : 1–4)

41 Te U Jisu haba u la shong hamar
pyrshah ka jingkynshew, u la khmih
kumno ba u paidbah u noh sbai sha kata
ka jingkynshew: bad bun kiba riewspah
ki la noh shikaddei. 42Haba la wan te
kawei ka riewkynthei kaba duk, ka la noh
ar damli, kiba long lajan shi pisa. 43Haba
u la khot ha u ia ki synran jong u, u la ong
ha ki, Shisha nga ong ha phi, ba kane ka
riewkynthei kaba duk ka la noh kham bun
ia kita baroh kiba la noh sha kata ka
jingkynshew; 44naba kita baroh ki la noh
na kaba sah tam ia ki, hynrei kane na ka

12 : 26 Ek. 3 : 6. 12 : 29-30 Dt. 6 : 4-5. 12 : 31 Leb. 19 : 18. 12 : 32 Dt. 4 : 35. 12 : 33 Hos. 6 : 6.
12 : 28-34 Lk. 0 : 25-28. 12 : 36 Salm 110 : 1.

jingkyrduh jong ka ka la noh baroh katba ka don, *wat* ia ka jingim jong ka phar.

U Jisu U iathuhlypa ia ka jingpynjot ia ka templ

(Mt 24 : 1–2; Lk 21 : 5–6)

13 Te katba u dang mih noh na ka templ, uwei na ki synran jong u u ong ha u, Ko Nonghikai, ha khmih, ki maw kat kine bad ki jingtei kat kine! [2]U Jisu u da iathuh te u la ong ha u, Me iohi ia kine ki jingtei bakhraw? yn ym iehnoh maw halor u maw, uban ym pynhap noh.

Kaba sdang jong ki jingjynjar

(Mt 24 : 3–14; Lk 21 : 7–19)

3 Te katba u dang shong ha u lum ki Olib hamar pyrshah ka templ, U Petros bad U Jakob bad U Ioannis bad U Andriw, ki la kylli jar jar ia u, [4]To iathuh ha ngi, lano kine kiei kiei ruh kin long? bad ka dak kaba kumno haban sa pyndep ia kine kiei kiei baroh? [5]Bad U Jisu u la sdang ban ong ha ki, To sumar ioh ba uno uno ruh un shukor ia phi: [6]naba bun kin wan ha ka kyrteng jong nga, ki da ong, Ma nga U Khrist, bad kin shukor ia shibun. [7]Hynrei haba phin iohsngew shaphang ki thma bad ia ki jingbna ki thma, wat khuslai phi; naba ka dei ba kine kin long, hynrei kaba kut kam pat long. [8]Naba ka kynja bynriew kan ieng ialeh bad ka kynja bynriew, ka hima ruh bad ka hima; bad ki jingkhynñiuh jumai kin long ha bun ki jaka, bad kin long ki nemsniew: kine ki jingsdang ki jingjynjar.

9 Hynrei to sumar ia lade; naba kin ai noh ia phi ha ki jingbishar, bad ha ki synagog yn sympat ia phi, bad yn pynieng ia phi ha khmat ki lyngskor bad ki syiem na ka bynta *ka kyrteng* jong nga, ia kaban long ka jingphla ia ki. [10]Te ka dei shuwa ba yn ialap ia ka gospel ha ki kynja bynriew baroh. [11]Hynrei ynda kin ialam ia phi bad kin ai noh ia phi, wat sngewkhuslai lypa phi kaei ba phin kren, lymne wat puson lypa; hynrei kaei kaei ruh ba yn ai ha phi ha kata ka por, ia kata phin kren, naba phi phim long kiba kren, hynrei U Mynsiem Bakhuid. [12]U para te un ai noh ia u para sha kaban iap, bad u kpa ruh ia la u khun, bad ki khun kin ieng ialeh ia ki kmie ki kpa, bad kin pyniap ia ki. [13]Bad ki briew baroh kin shun ia phi na ka bynta ka kyrteng jong nga: hynrei jar uban da iaineh ha ban da kut, uta kein uban lait im.

Ka jingijli bapynduh

(Mt 24 : 15–28; Lk 21 : 20–24)

14 Hynrei ynda phin iohi ia kata ka jingijli bapynduh, kaba la kren da U Daniel u nongiathuhlypa, ba ka ieng sha kabym dei (Jar uba pule un da sngap), ynda kumta kita kiba ha Judia, to kin iaphet iap noh sha ki lum; [15]jar uba halor ïing ruh, wat ai un hiar hapon ka ïing, lymne rung shapoh ban shim ei ei na ka ïing jong u: [16]bad jar uba don ha lyngkha, wat ai un wan kylla dien pat ban shim ia ka jainkup jong u. [17]Hynrei kordit ia kita kiba punkhun, bad ia kita kiba ai buin ha kita ki sngi! [18]Hynrei to duwai ba kata kan ym long myntlang, [19]naba kin long ki sngi ki jingjynjar, kat kibym pat ju la long la myndanglong ka pyrthei ia kaba U Blei u la thaw, haduh mynta, *kat kita* ruh kin ym long shuh. [20]Te lymda u la pynduna U Trai ia kita ki sngi, kan ym da lait im kawei ka doh: hynrei na ka bynta kiba la jied ia kiba u la jied, u la pynduna ia kita ki sngi. [21]Ynda kumta ladá uno uno ruh un ong ha phi, Ha khmih, hangne U Khrist, lane, Ha khmih, hangta, phi wat ngeit; [22]naba ki Khrist lamler bad ki nongiathuhlypa lamler kin mih, bad kin pyni

13 : 9-11 Mt. 10 : 17-20; Lk. 12 : 11-12. 13 : 13 Mt. 10 : 22. 13 : 14 Dan. 9 : 27; 11 : 31; 12 : 11. 13 : 15-16 Lk. 17 : 31. 13 : 19 Dan. 12 : 1; Jpw. 7 : 14.

ki dak bad ki jingphylla ia kaban shukor
noh, lada lah, wat ia kiba la jied. [23]Hynrei
to sumar phi! ha khmih, nga la iathuh-
lypa ha phi ia kiei kiei baroh.

Ka jingwan U Khun U Briew
(Mt 24 : 29–31: Lk 21 : 25–28)

24 Hynrei ha kita ki sngi, hadien kata
ka jingjynjar, ia ka sngi yn pyndum, bad
u bnai un ym ai la ka jingshai, [25]bad
ki khlur bneng kin hap noh, bad ia ki
bor kiba ha ki bneng yn pynkhynñiuh.
[26]Ynda kumta kin iohi ia U Khun u
briew ba u da wan ha ki lyoh, bad ka
bor bah bad ka burom ruh. [27]Ynda
kumta ruh un phah ia ki angel, bad un
ialum lang ia kiba la jied jong u na ki
saw lyer, naduh kaba kut ka pyrthei
haduh kaba kut ka bneng.

Ka jinghikai na u dieng dumbur
(Mt 24 : 32–35: Lk 21 : 29–33)

28 To nang te ia ka pharshi jong u
dieng dumbur. Mynba u tnat jong u u la
dang khie lung bad ba u sei sla, phi tip
ba ka lyiur ka la jan: [29]kumjuh ruh ma
phi, ynda phin iohi ba jia kine kiei kiei
ruh, phin tip ba u la jan, ha ka jingkhang
kein. [30]Shisha nga ong ha phi, ba kane
ka pateng bynriew kan ym leit noh,
tadynda la leh ia kine kiei kiei baroh.
[31]Ka bneng bad ka khyndew te kin duh
noh, hynrei ki ktien jong nga kin ym
duh noh satia.

Ym don ba tip la kata ka sngi lane ia kata ka por
(Mt 24 : 36–44)

32 Hynrei shaphang kata ka sngi bad
kata ka por ruh ym don ba tip, em, wat
ki angel kiba ha bneng, lymne U Khun,
hynrei tang U Kpa. [33]To sumar, to sharai,
to duwai ruh: naba phim tip lano ka
long kata ka sngi. [34]*Namar U Khun u
briew u long* kum u briew uba leit jingleit
sha kawei pat ka ri: uba la iehnoh ia la
ka ïing, bad uba la ai ha la ki shakri ka
bor, ha uwei uwei ruh ka kam la ka jong
ka jong, bad uba la hukum ruh ia u nong-
ap jingkhang ban sharai. [35]Namar kata
to sharai, naba phim tip lano uta u trai
ka ïing u wan, ha kaba la janmiet, ne
shiteng synñia, ne haba riew syiar, ne
mynstep: [36]ioh, haba u wan kyndit, un
shem ia phi ba dang thiah. [37]Ia kaba nga
ong te ha phi, nga ong ha baroh. To
sharai.

Ka jingiasylla pyrshah ia U Jisu
*(Mt 26 : 1–5: Lk 22 : 1–2:
Io 11 : 45–53)*

14 Ynda la ar sngi te la long ka niam
ka jinglait bad ki kpu khlem thiat:
ki rangbah lyngdoh bad ki nongthoh te
ki la wad dong kumno kin ioh kem tuh ia
u, ba kin pyniap ruh. [2]Hynrei ki la ong,
Ym ha ka niam ka jinglait, ioh 'ba ka
jingkhihwin ki briew kan long.

Kaba pynsleh ia U Jisu ha Bethania
(Mt 26 : 6–13: Io 12 : 1–8)

3 Haba u dang don te ha Bethania,
ha ïing U Simon uba pang ñiang thoh-
lieh, katba u shong bam, ka kynthei ka
la wan kaba don ka dabi alabaster *kaba
dap* da ka jingsleh basngur, kaba kordor
eh: te haba ka la plie ia kata ka dabi
alabaster, ka la theh ruh ha ka khlieh
jong u. [4]Hynrei don kiba la sngew bitar
ha lade, ki da ong, la ka ban lei la pynleh-
nohei ia kata ka jingsleh? [5]naba ia kane
ka jingsleh lah ban die laispah suka tam,
bad ban ai ha kiba duk. Ki la iakhñium
ruh ia ka. [6]Hynrei U Jisu u la ong, To
iehnoh ia ka: balei phi pynkhuslai ia
ka? ka la leh ka kam babha ia nga.
[7]Namar phi don kiba duk lem bad phi
ha la ka sngi, bad ynda phi mon phi lah

13 : 24 Isa. 13 : 10; Joel 2 : 10, 31; 3 : 15; Jpw. 6 : 12; Eskl. 32 : 7. 13 : 25 Isa. 34 : 14; Jpw. 6 : 13; Joel 2 : 10. 13 : 26 Dan. 7 : 13; Jpw. 1 : 7. 13 : 32 Mt. 24 : 36. 13 : 34 Lk. 12 : 36-38. 14 : 1 Ek. 12 : 1-27. 14 : 3 Lk. 7 : 37-38. 14 : 7 Dt. 15 : 11.

ban leh bha ia ki: hynrei ia nga phim ioh kein ha la ka sngi. [8]Kane katba ka lah ka la leh, ka la thew lypa ban pynsleh ia ka met jong nga ia ka ban tep. [9]Shisha nga ong ha phi. ba shano shano ruh sha kaba yn ialap ia kane ka gospel ha ka pyrthei baroh satlak. yn iathuh ruh ia kaba kane ka la leh. ia kaban kynmaw ia ka.

U Judas u wad dong ban die noh ia U Jisu

(Mt 26 : 14-16: *Lk* 22 : 3-6*)*

10 U Judas Iskariot te, uwei na ki khadar ngut. u la leit noh ha ki rangbah lyngdoh. ba un ioh aiti noh ia u ha ki. [11]Te haba ki la iohsngew. ki la iakmen. bad ki la iakular ban ai tyngka ha u: u te u la wad kumno un ioh lad kaba bit ban ai noh ia u.

U Jisu U bam ia ka niam ka jinglait bad ki synran jong U

(Mt 26 : 17-25: *Lk* 22 : 7-14*)*

12 Te ha ka sngi nyngkong ki kpu khlem thiat, ha kaba ki ju kñia ia ka niam ka jinglait, ki synran jong u ki ong ha u, Hangno me mon ba ngin leit khreh. ba men ioh bam ia ka niam ka jinglait? [13]Te u la phah arngut na ki synran jong u, bad u ong ha ki, Khie leit shapoh kato ka shnong. te u briew uba bah shi kum ka um un iakynduh bad phi: to bud ia u. [14]te shaei shaei ba un leit rung. ong ha u trai ïing, U Nonghikai u ong, Hangno kata ka kamra jong nga, ha kaba ngan ioh bam ia ka niam ka jinglait lem bad ki synran jong nga? [15]Te u hi un pyni ha phi ia ka kamra haneng kaba khraw, ia kaba la siang jingbuh lypa: hangta phin iakhreh ia ngi. [16]Kumta ki synran jong u ki la leit noh, bad ki la wan shapoh kata ka shnong, bad ki la shem kumba u la ong ha ki: bad ki la iakhreh ia kata ka niam ka jinglait.

17 Haba la janmiet te u wan bad kita ki khadar ngut. [18]Haba ki dang iashong bam, bad ba ki iabam ruh, U Jisu u la ong, Shisha nga ong ha phi, ba uwei na phi uba bam lem bad nga, un die noh ia nga. [19]Ki la sdang te ban sngewsih, bad ban iaong ia u, uwei pa uwei, Dei ma nga? [20]Te u la ong ha ki, U dei uwei na ki khadar, *uta kein* uba iawieh lem bad nga ha ka pliang. [21]U Khun u briew shisha un sa leit, kumba la thoh shaphang jong u, hynrei kordit ia uta u briew da uba yn die noh ia U Khun u briew! Ka la bha ia uta u briew lada ym shym la kha satia ia u!

Ka Jingkhawai U Trai

(Mt 26 : 26-30: *Lk* 22 : 15-20: 1 *Kor* 11 : 23-25*)*

22 Haba ki dang iabam ruh U Jisu u la shim ia u kpu, bad haba u la lah nguh u la kdiah, bad u la ai ha ki, bad u la ong, To shim, to bam, une u long ka met jong nga. [23]Haba u la shim ia ka khuri ruh, bad haba u la lah nguh, u la ai ha ki: ki ruh ki la dih baroh na ka. [24]U la ong ruh ha ki, Kane ka long ka snam jong nga ka jong ka jutang kaba thymmai, ia kaban sa pynmih noh na ka bynta kiba bun: [25]shisha nga ong ha phi, ba ngan ym dih shuh na une u soh u dieng wain, tadynda kata ka sngi haba nga dih thymmai ia ka ha ka hima U Blei.

26 Te haba ki la iarwai, ki la leit noh sha u lum ki Olib.

U Jisu U lathuhlypa ba U Petros un len noh ia U

(Mt 26 : 31-35: *Lk* 22 : 31-34: *Io* 13 : 36-38*)*

27 Bad U Jisu u ong ha ki, Phi baroh phin thut *namar jong nga*, naba la thoh: Ngan shoh ia u nongsharai, bad yn pynsaphred ia ki langbrot. [28]Hynrei ynda la pynmihpat ia nga, ngan leit sha shuwa jong phi sha Galilaia. [29]Hynrei U Petros u la ong ha u, Lada baroh ruh kin thut.

14 : 18 Salm 41 : 9. **14 : 24** Ek. 24 : 8; Jer. 31 : 31-34. **14 : 27** Sekh. 13 : 7. **14 : 28** Mt. 28 : 16.

hynrei nga em. [30]U Jisu u ong te ha u,
Shisha nga ong ha me, ba wat ma mc ha
kane ka sngi, ha kane hi ka miet kein,
haba um pat riew u syiar arsien, men
len ia nga laisien. [31]Hynrei u la kren
kynsan kham tam, Lada ka dei ia nga
ban iap lem bad me, ngan ym len satia
ia me. Kumjuh ruh de ki la ong baroh.

U Jisu U duwai ha ka kper Gethsemane
(Mt 26 : 36–46; Lk 22 : 39–46)
32 Ki la wan ruh sha ka jaka kaba
kyrteng Gethsemane: u ong te ha ki
synran jong u, To iashong hangne, katba
nga nang duwai. [33]Te u la shim lem bad u
ia U Petros bad ia U Jakob bad ia U
Ioannis: bad u la sdang ban sngew-
shyrkhei eh, bad ban sngewkordit eh ruh.
[34]U la ong te ha ki, Ka mynsiem jong nga
ka pisa eh, kum ban sa iap: to iaishong
hangne, to ia ap ruh. [35]Te haba u la
leit sha shuwa khyndiat, u la dem ha
khyndew, bad u la duwai, ba lada don
lad, ba kata ka por kan leit noh na u.
[36]U la ong ruh, Abba, ko Kpa, kiei
kiei baroh ki long kiba lah ha me: to
pynphai noh ia kane ka khuri na nga:
pynban ym ia kaba nga mon, hynrei ia
kaba me mon. [37]U wan te bad u shem
ia ki ba ki da iohthiah: bad u ong ha
U Petros, Ko Simon, me iohthiah?
mem lah ban ia ap shi por? [38]To iasharai,
to iaduwai ruh, ioh ba phin leit bsut
hapoh ka jingpynshoi: ka mynsiem shisha
ka kloi, hynrei ka doh ka tlot. [39]Haba u la
leit noh pat te, u la duwai u da ong ia
kijuh ki ktien. [40]Haba u la wan phai pat
ruh, u la shem ia ki ba ki da iohthiah
pat, naba ki khmat jong ki ki la khia: te
kim tip kaei ba kin iathuh ha u. [41]U la
wan ruh kaba laisien, bad u ong ha ki,
Phi nang thiah mynta? phi nang jahthait
ruh? kein noh! la jia ka por, ha khmih, la
die noh ia U Khun u briew ha ki kti
ki nongpop. [42]To ieng, ngin ialeit noh,
ha khmih, uta uba die noh ia nga u la jan.

Kaba kem ia U Jisu
(Mt 26 : 47–56; Lk 22 : 47–53;
Io 18 : 3–12)
43 Te kumne kumne ruh, katba u
dang kren, U Judas u wan, uba long
uwei na ki khadar ngut, lem bad u ruh
don u paidbah babun bad ki waitlam bad
ki diengduh, na ki rangbah lyngdoh bad
na ki nongthoh bad na ki tymmen basan
de. [44]Te uta uba la die noh ia u u la lah
ai ka dak iakut bad ki, u da ong, Ia uba
ngan doh, u dei uta: to phin kem ia u,
bad ialam noh skhem. [45]Te ynda u la
wan, kumne kumne ruh, u la leit ha u, u
ong, Ko Kynrad, Kynrad: u la doh
ruh ia u. [46]Ki te ki la buh ia la ki kti
ha u, bad ki la kem ia u.[47]Uwei te na
kita kiba ieng hajan, haba u la sei la ka
waitlam, u la pom ia u shakri u rangbah
lyngdoh, bad u la mait noh ia ka shkor
jong u. [48]U Jisu u da iathuh u la ong te ha
ki, Kumba ha u nongtuh, phi la mih noh,
bad ki waitlam bad ki diengduh ruh,
ban iakem ia nga? [49]Nga la ju don ha
la ka sngi bad phi ha ka templ nga
da hikai, te phim shym la kem ia nga.
Hynrei ia ki jingthoh *donkam* ba yn
pyndep. [50]Te baroh ki la iehnoh ia u
bad ki la phet iap noh:

U samla uba phet iap noh
51 hynrei don uwei u samla uba la
bud ia u, uba kup ia ka jain linen bani
halor *ka met* lyngkhuid *jong u* bad ki la
kem ia u ruh: [52]te u la iehnoh ia kata
ka jainkup bani, bad u la phet iap noh
lyngkhuid na ki.

U Jisu ha khmat ka dorbar
(Mt 26 : 57–68; Lk 22 : 54–55; 63–71;
Io 18 : 13–14, 19–24)
53 Te ki la ialam noh ia U Jisu ha
uta u rangbah lyngdoh, bad kita ki
rangbah lyngdoh baroh, bad kita ki
tymmen basan bad kita ki nongthoh de
ki la iawan lang lem bad u. [54]U Petros

14 : 49 Lk. 19 : 47; 21 : 37.

te u la bud ia u na sha jngai haduh
hapoh phyllaw jong uta u rangbah
lyngdoh bad u la shong lem bad kita
ki shakri, u da syaid ding ruh. 55Te kita
ki rangbah lyngdoh bad kata ka dorbar
baroh ki la iawad ka sakhi pyrshah ia
U Jisu, ia kaban pyniap ia u; te kim shem,
56naba bun ki la iasakhi lamler ia u,
hynrei kita ki jingsakhi kim iadei satia.
57Te don kiba la ieng joit bad ki la
sakhi lamler pyrshah ia u, ki da ong,
58Ngi la iohsngew ia u ba u da ong,
Ngan pynjot ia kane ka templ ba la thaw
da ki kti, bad ngan tei lai sngi ia kawei
pat ka bym da ki kti. 59La kumta ruh
ka jingsakhi jong ki kam iabeit satia.
60Uta u rangbah lyngdoh te haba u
la ieng joit hapdeng, u la kylli ia U Jisu,
u da ong, Mem iathuh ei ei ruh? ka long
aiu ba kine ki iasakhi pyrshah ia me?
61U te u la shu sngap, bad um iathuh ei ei
ruh em. Uta u rangbah lyngdoh u la
kylli pat ia u, bad u ong ha u, Me long
uta U Khrist, U Khun jong Uba la
kyrkhu? 62U Jisu te u la ong, Nga long.
Bad phin iohi ia U Khun u briew ba u da
shong sha ka kti kamon jong ka Bor, bad
bad ba u da wan ha ki lyoh bneng.
63Te u rangbah lyngdoh u la kad ia
la ki jain, bad u ong, Ngi dang donkam
aiu pat ia ki sakhi? 64Phi la iohsngew
ia kata ka jingkren bein blei: phi mut
kumno? Ki baroh te ki la pynrem ia u
ba u dei ban iap; 65don kiba la sdang te
ban bynthiew ia u, bad ban tap matlah
ia ki khmat jong u, bad ban shoh ia u,
bad ban ong ruh ha u, To iathuh antad:
kita ki shakri ruh ki la thab ia u da ki
sla kti.

U Petros u len noh ia U Jisu

(Mt 26 : 69–75; *Lk* 22 : 56–62;
Io 18 : 15–18, 25–27*)*

66 Te haba U Petros u dang don
harum ha kata ka phyllaw, kawei na kita
ki shakri jong u rangbah lyngdoh ka la
wan; 67haba ka la iohi te ia U Petros ba
u da syaid ding, ka la khmih ia u, bad ka
ong, Me ruh me la long lem bad U Jisu
u nong Nasaret. 68Hynrei u la len, u
da ong, Ngam tip, lymne ngam shem-
phang kaei ba pha ong. Bad u la mih
noh shabar sha ka baranda; te u syiar u
la riew. 69Haba kata ka shakri te ka la
iohi ia u pat, ka la sdang ban ong ha
kita kiba ieng hajan, Uto u long *uwei*
na ki. 70Hynrei u la len pat. Ynda la
shibit te kita kiba ieng hajan ki la ong
pat ha U Petros, Shisha me long *uwei* na
ki; naba me long u nong Galilaia.
71Hynrei u la sdang ban tim ban smai
ruh, Ngam ithuh ia une u briew uba
phi kren shaphang jong u. 72Te kumne
kumne ruh uta u syiar u la riew arwat.
Te U Petros u la kynmaw ia kata ka
ktien kaba U Jisu u la ong ha u, Myn-
shuwa ba un riew u syiar arsien, men len
ia nga laisien. Haba u la puson ruh ia
kata, u la lynñiar.

U Jisu ha khmat U Pilat

(Mt 27 : 1–2, 11–14; *Lk* 23 : 1–5;
Io 18 : 28–38*)*

15 Te kumne kumne ruh ynda ka la
shai, kita ki rangbah lyngdoh ki la
iasylla bad kita ki tymmen basan bad
kita ki nongthoh bad kata ka dorbar
baroh ruh: haba ki la khum ia U Jisu,
ki la ialam noh ia u, bad ki la ai noh ha
U Pilat. 2Te U Pilat u la kylli ia u, Me
long U Syiem ki Jiw? U te u da iathuh u
la ong ha u, Me ong. 3Bad ki rangbah
lyngdoh ki la mudui ia u shaphang bun
kiei kiei ruh. 4U Pilat te u la kylli pat
ia u, u da ong, Mem iathuh ei ei? ha
khmih katno kiei kiei ba ki mudui ia me.
5Hynrei U Jisu um shym iathuh ei ei
shuh, kat ban pynlyngngoh ia U Pilat.

La aiti noh ia U Jisu ban sahnarphna

(Mt 27 : 15–26; *Lk* 23 : 13–25;
Io 18 : 39–19 : 16*)*

6 Te ha ka jingkhawai niam ka jing-

14 : 58 Io. 2 : 19. **14 : 62** Dan. 7 : 13. **14 : 64** Leb. 24 : 16.

lait u ju pyllait ha ki ia uwei u nongsah byndi, kat uba ki la iapan na u. 7Te la don uwei uba ki khot U Barabbas, ia uba la khum lem bad kita kiba la pynkhihwin, ki briew kiba la pyniap briew ha ka jingkhihwin. 8U paidbah te haba u la pyrta jam, u la sdang ban pan, *ba un leh* kumba u ju leh ha ki. 9Hynrei U Pilat u la iathuh ha ki, u da ong, Phi mon ba ngan pyllait noh ha phi ia U Syiem jong ki Jiw? 10Naba u la tip ba namar kaba bishni kita ki rangbah lyngdoh ki la ai noh ia u. 11Hynrei kita ki rangbah lyngdoh ki la pynkhih ia uta u paidbah, ba un pyllait noh kein ia U Barabbas ha ki. 12Ynda kumta U Pilat u da iathuh u la ong pat ha ki, Namar kata phi mon ba ngan leh aiu ia uta uba phi khot U Syiem ki Jiw? 13Ki te ki la iapyrta jam pat, Sahnarphna ia u. 14U Pilat te u la iathuh ha ki, Balei, u la leh ka bymman aiu? Ki te ki la iapyrta jam kham tam, Sahnarphna ia u. 15Kumta U Pilat, ba u da mon ban pynsngewbha ia uta u paidbah, u la pyllait noh ha ki ia U Barabbas: te u la ai noh ia u Jisu, ynda u la sympat ia u, ban sahnarphna.

Ki shipai ki pyrthuh bein ia U Jisu

(Mt 27 : 27–31; Io 19 : 2–3)

16 Ki shipai te ki la ialam noh ia u hapoh phyllaw, kaba long ka ïingbah u lyngskor, bad ki iakhot lang baroh shi kynhun: 17bad ki la pynkup ia u da ka jain sawbthuh, bad haba ki la iathain ia ka pansngiat shiah, ki la pynphong ha u, 18bad ki la sdang ban nguh ia u, Khublei U Syiem ki Jiw! 19Ki la shoh ruh ia ka khlieh jong u da u prew, bad ki la bynthiew ia u, bad haba ki la dem la ki khohsiew, ki la mane ia u. 20Ynda ki la lah pyrthuh bein te ia u, ki la loit noh ia kata ka jain sawbthuh na u, bad ki la pynkup ia u la ki jong ki jain, bad ki la ialam noh ia u ban sahnarphna ia u.

Kaba sahnarphna ia U Jisu

(Mt 27 : 32–44; Lk 23 : 26–43; Io 19 : 17–27)

21 Ki la pynbor te ia uwei U Simon u nong Kyrini, uba iaid lait, haba u wan na ka ri bri (u kpa U Alexander bad U Ruphos), ban bah ia ka diengphna jong u. 22Ki la ialam ruh ia u ha ka jaka Golgotha, kaba long, haba la batai, Ka jaka maloi khlieh. 23Bad ki la ai ha u ka um soh wain kaba la iakhleh bad ka mirr ban dih: hynrei um shim satia. 24Te haba ki sahnarphna ia u, ki iabynta ia ki jain jong u, ba ki da iakhalai ia ki, kaei ba uwei uwei un shim. 25Te ka la lai baje haba ki la sahnarphna ia u. 26Bad la don ka jingthoh shalor shaphang ka pop jong u kaba la thoh ha neng, U Syiem ki Jiw. 27Ki la sahnarphna ia arngut ki dakaid ruh lem bad u, uwei sha kamon, uwei sha kadiang jong u. 28Kumta la pyndep ia kata ka jingthoh, kaba ong: La ñiew ia u lem bad ki nongpalat. 29Kiba iaid shata te ki la kren bein ia u, ki da kyrngah ki khlieh jong ki, ki da ong ruh, Ah, me uba pynduh ia ka templ, bad uba tei ia ka lai sngi! 30To pynim ia lade, to hiar noh ruh na kato ka diengphna. 31Kumjuh ruh kita ki rangbah lyngdoh haba ki kren bein, ki la ong paralok hi lem bad kita ki nongthoh, U la pynim ia kiwei, ia lade pleng um lah ban pynim! 32To U Khrist, uba U Syiem ki Israel, un hiár noh mynta na kato ka diengphna, ba ngin iohi, bad ngin ioh ngeit ruh! Kita ruh ia kiba la sahnarphna lem bad u ki la kren bein ia u.

Ka jingiap U Jisu

(Mt 27 : 45–56; Lk 23 : 44–49; Io 19 : 28–30)

33 Te ynda la dap hynriew baje, ka la long dum ha kata ka ri baroh, haduh kaba khyndai baje. 34Te hamar kaba khyndai baje U Jisu u la pyrta da ka

15 : 21 Rom. 16 : 13. 15 : 24 Salm 22 : 18. 15 : 28 Isa. 53 : 12. 15 : 29 Salm 22 : 7; 109 : 25; Mk. 14 : 58; Io. 2 : 19. 15 : 34 Salm 22 : 1.

ktien bajam, u da ong, Eloi Eloi lamma
sabakhthani (kaba long, haba la batai,
U Blei jong nga, U Blei jong nga balei
me la iehnoh ia nga?) 35 Kiba na kita te
kiba ieng hajan, haba ki la iohsngew, ki
la ong, Ha sngap, u khot ia U Elias.
36 Uwei te haba u la mareh u la pyn-
dap ia ka spanj da kaba jew, bad u la
spain de ha u dieng, u la pyndih ia u, u
da ong, to ieh phi, ngin iakhmih la u
wan U Elias ban pynhiar noh ia u.
37 Haba U Jisu u la pynmih noh te ia
ka ktien bajam, u la ai noh ia ka mynsiem.
38 Te ka jingkah ka jong ka templ ka
la kad arliang, naduh jrong haduh tbian.
39 U rangbah shispah te uba ieng hajan
ha pyrshah jong u, haba u iohi ba kumta u
ai noh la ka mynsiem, u la ong, Shisha
une u briew u la long U Khun U Blei.
40 La don ruh ki kynthei de kiba
jngoh na sha jngai, hapdeng jong ki la
don Ka Mari ka nong Magdala, bad
Ka Mari ka kmie U Jakob uba rit bad
U Iosis, bad Ka Salomi: 41 kine ruh
mynba u don ha Galilaia, ki la ju bud
ia u, bad ki ju shakri ia u: bad bun kiwei
kiwei ruh ki kynthei kiba la kiew lem
bad u sha Jerusalem.

Kaba tep ia U Jisu
(Mt 27 : 57–61; *Lk* 23 : 50–56;
Io 19 : 38–42*)*

42 Mynta te haba la janmiet, namar
ba ka long ka sngi Pynkhreh (kaba long
ha shuwa ka sabbaton), 43 haba la wan U
Joseph uba na Arimathaia, u myntri
uba donburom, uba u hi ruh u ju ap
kyrmen ia ka hima U Blei, da kaba shlur u
la leit hapoh ha U Pilat, bad u la pan ia
ka met U Jisu. 44 Te U Pilat u la sngew-
kyndit ba u la da iap katta; te haba u la
khot ha u ia uta u rangbah shispah, u
kylli ia u, la u la lah iap kham slem.
45 Haba u la ioh tip te na uta u rangbah
shispah, u la ai sngewbha ia ka met ha U
Joseph. 46 Te u la thied ia ka jain linen
bani, bad haba u la pynhiar noh ia u, u
la sop spain ia u ha kata ka jain linen,
bad u la buh ia u ha ka jingtep, ia kaba
la shna ha u mawsiang, bad u la pyntyl-
lun ia u maw ha ka jingkhang kata ka
jingtep. 47 Te Ka Mari ka nong Magdala
bad Ka Mari ka kmie U Iosis ki la
iakhmih hangno ba la buh ia u.

Ka jingmihpat U Jisu
(Mt 28 : 1–8; *Lk* 24 : 1–12;
Io 20 : 1–10*)*

16 Ynda la lah ka sabbaton te Ka
Mari ka nong Magdala, bad Ka
Mari *ka kmie* U Jakob, bad Ka Salomi,
ki la thied ia ki jingiwbih, ba kin ioh wan
ban pynsleh ia u. 2 Te dang step eh ha ka
ka sngi nyngkong jong ka taiew, ki la
iawan sha kata ka jingtep, hamar kaba
mih ka sngi. 3 Ki la iakren paralok hi te,
Uei uban pyntyllun noh ia u maw ia
ngi na ka jingkhang ka jingtep? 4 (Te
haba ki la jngoh, ki la iohi ba la lah
pyntyllun noh ia uta u maw); naba u la
long uba khraw eh. 5 Haba ki la bsut te
ha kata ka jingtep, ki la iohi ia u samla
uba shong sha kamon, uba la kup ia
ka jain lieh kaba jynsur: ki la sheptieng
ruh. 6 U te u la ong ha ki, Wat sheptieng:
phi wad ia U Jisu uba na Nasaret, ia uba
la sahnarphna? u la mihpat, um don
hangne: ha khmih ka jaka ha kaba ki la
iabuh ia u. 7 Hynrei khie leit iathuh ha
ki synran jong u, bad ha U Petros, ba
u leit sha shuwa jong phi sha Galilaia;
hangta phin iohi ia u, kumba u la ong
ha phi. 8 Haba ki la mih noh te, ki la phet
noh na kata ka jingtep, namar kaba
sngew phieng bad kaba sngew kyndit ki
la ngat ha ki: hynrei kim shym la iathuh
ei ei ruh hano hano ruh naba ki la shep-
tieng.

15 : 36 Salm 69 : 21. 15 : 38 Ek. 26 : 31-33. 15 : 40-41 Lk. 8 : 2-3.
16 : 7 Mt. 26 : 32; Mk. 14 : 28.

U Jisu U mihpaw ha ka Mari ka nong Magdala
(Mt 28 : 9–10; Io 20 : 11–18)

9 Haba u la mihpat te mynstep eh ha
ka sngi nyngkong jong ka taiew, u la paw
nyngkong ha Ka Mari ka nong Magdala,
na kaba u la lah beh noh ia ki hynñiew
ki ksuid. 10Ka te ka la leit iathuh ha kita
kiba la ju don lem bad u, katba ki dang
iasngewsih bad iaiam. 11Ki te haba ki la
iohsngew ba u dang im, bad ba la lah
iohi ruh ia u da ka, kim ngeit.

U Jisu U mihpaw ha ki ar ngut ki synran
(Lk 24 : 13–35)

12 Hadien kata u la paw ha kawei pat
ka dur ha ki ar ngut na ki katba ki iaiaid
ha la ka lynti sha ka ri bri. 13Ki ruh ki la
leit noh bad ki la iathuh ha kita kiba
dang sah, hynrei ia ki ruh kim ngeit,

U Jisu U phah ia ki khadWei ngut ban leit ialap
(Mt 28 : 16–20: Lk 24 : 36–49: Io 20 : 19–23; Kam 1 : 6–8)

14 Hadien te u la paw ha kita ki
khadwei ngut hi, katba ki iashong bam
lem: bad u la pynrem ia ka jingbymngeit
bad ia ka jingeh ka dohnud jong ki,
namar ba kim ngeit ia kita kiba la lah
iohi ia u hadien ba u la mihpat. 15U la
ong ruh ha ki, To leit sha ka pyrthei baroh,
bad to ialap ia ka gospel ha ki bynriew
baroh: 16te uta uba ngeit bad ioh pyn-
baptis yn pynim: hynrei ia uta ubym
ngeit yn pynrem. 17Kine ki dak ruh kin
bud ia kita kiba ngeit: ha ka kyrteng jong
nga kin iabeh noh ia ki ksuid, kin kren
da ki thylliej bathymmai; 18kin rah noh
ia ki bsein, bad lada kin dih ei ei ruh
kaba pyniap, kan ym pynsniew ia ki
kein: kin buh ia ki kti ha kiba pang,
bad kita kin khiah.

La pdiang noh ia U Jisu sha bneng
(Lk 24 : 50–53; Kam 1 : 9–11).

19 Kumta te ia U Trai Jisu, hadien
ba u la lah kren ha ki, la pdiang soit sha
bneng, bad u la shong sha kamon U Blei.
20Ki te haba ki la mih noh, ki la ialap
kylleng sawdong, U Trai ruh u da trei
lem, bad u da pynskhem ia kata ka
ktien da ki dak kiba bud. Amen.

KA GOSPEL

U LOUKAS

Ka Jinglamphrang

1 Namar ba don shisha shibun kiba la
shimti ban thoh lang ter ter ia ka
jingiathuhkhana shaphang kiei kiei ruh
ba la pyndep hapdeng jong ngi, 2kat
kumba ki la ai pateng ha ngi, kiba long
hi ki nongiohi naduh kaba mynnyngkong
bad ki nongialap jong kata ka ktien:
3ka la ibit ha nga ruh haba nga la iai
iit biang biang ia kiei kiei baroh naduh
kaba mynnyngkong, ban thoh ryntih
ter ter ha me, Ah Theophilos uba bha
tam eh, 4ba men ioh tip skhem ia ka jing-
shisha shaphang kita kiei kiei ruh, ha
kiba me la ioh hikai.

Ka jingiathuhlypa shaphang ka jingkha la U Ioannis Nongpynbaptis

5Ha ki sngi U Herod, u syiem Judia,
la don uwei u lyngdoh uba kyrteng U
Sakharaia, na ka jingkylliang sngi U
Abia; bad ka tnga jong u na ki khun

16 : 15 Kam. 1 : 8. 16 : 19 Kam. 1 : 9-11.
1 : 5 1 Khr. 24 : 10.

kynthei U Aaron, kaba kyrteng Ka
Elisabet. 6Baroh ar ngut ruh ki la long
kiba hok ha khmat U Blei, ba ki da iaid
ha ki hukum bad ki niam jong U Trai
baroh khlem jingrem. 7Te kim don khun,
naba Ka Elisabet ka la long kaba lyngki,
bad ki sngi ka rta jong ki baroh ar ngut
ki la noh arsut.
8 Ka la jia te, haba u dang leh ia ka
kam lyngdoh ha khmat U Blei, ha kaba
ter ter ka jingkylliang sngi jong u, 9katba
kum ka rukom ka kam lyngdoh, ka la
dei ia u ban thang ka jingainguh thang
baiwbih, haba u la leit ha kata ka jaka
kyntang ka jong U Trai. 10Bad uta u
paidbah baroh u dang iaduwai habar ha
kata ka por ka jingainguh thang baiw-
bih. 11Te la mih paw ha u u angel U Trai,
u da ieng sha kamon ka duwan ka
jingainguh thang baiwbih. 12Bad U Sakha-
raia haba u la iohi, u la sngew khuslai eh,
bad ka jingsheptieng ka la kem ia u.
13Hynrei uta u angel u la ong ha u,
Wat sheptieng, ko Sakharaia: naba la
shah shkor ia ka jingduwai jong me: te
ka tnga jong me Ka Elisabet kan kha
khun shynrang ia me, bad men khot ia ka
kyrteng jong u u Ioannis: 14te men ioh
ka jingsngewbha bad ka jingkmen; shibun
ruh kin iashad kmen namar ka jingkha
jong u: 15naba un long uba khraw ha
khmat U Trai, bad un ym dih ia ka wain
• lane ka kiad: bad yn pyndap ia u da U
Mynsiem Bakhuid, wat naduh ka kpoh
ka kmie jong u: 16shibun te na ki khun
Israel un pynphai sha U Trai uba U
Blei jong ki. 17U te un leit ha shuwa ka
khmat jong u, ha ka mynsiem bad ka
bor U Elias, ban pynphai ia ki dohnud
ki kpa sha ki khun, bad ia kibym kohnguh
sha ka jingstad kiba hok: ban pynkhreh
ia U trai u paidlang ba la pynbit. 18U
Sakharaia te u la ong ha uta u angel,
Da kumno ngan ioh tip ia kane? naba
nga long u tymmen, bad ki sngi ka rta
ka tnga jong nga ki la noh arsut. 19Uta
u angel u da iathuh u la ong te ha u, Nga
long U Gabriel, uba ieng ha khmat U
Blei; te la phah ia nga ban kren ha me,
bad ban wallam ruh ha me ia kine ki
khubor babha. 20Te ha khmih, men
sngap jar, bad men ym lah ban kren,
tadynda kata ka sngi ba yn pynlong ia
kine kiei kiei ruh; namar ba mem shym
la ngeit ia ki ktien jong nga, ia kiba yn
pyndep ha ka ïa jong ki. 21Uta u paidlang
te u dang ia ap ia U Sakharaia, bad ki la
sngew lyngngoh naba u slem katta katta
ha kata ka jaka kyntang. 22Bad haba u la
mih noh, um lah shuh ban kren ha ki:
ki la shemphang te ba u la iohi ia ka jing-
ithuhpaw ha kata ka jaka kyntang: u te
u shu iaipynpaw da ki dak ha ki, u la sah
ruh ubym nang kren. 23Ka la jia ruh,
ynda la dep kita ki sngi ka jingkam
lyngdoh jong u, u la leit noh sha la ïing.
24 Hadien kita ki sngi te, Ka Elisabet
ka tnga jong u ka la punkhun, bad ka la
buhrieh ia lade san bnai, ka da ong,
25Kumne U Trai u la leh ha nga ha
ki sngi ha kiba u la khmih ia nga, ban
weng noh ia ka jinglong bein jong nga
hapdeng ki briew.

Ka jingiathuhlypa shaphang ka jingkha ia U Jisu

26 Te ha u bnai uba hynriew la phah
ia uta u angel Gabriel na U Blei sha ka
shnong ha Galilaia, kaba kyrteng ka
Nasaret, 27sha ka theisotti kaba la iateh
ktien bad u briew, uba kyrteng U Joseph,
na ka ïing U Dabid; ka kyrteng kata ka
theisotti te *ka long* Ka Mari. 28Uta u
angel te haba u la leit hapoh sha ka, u la
ong, Khublei, pha kaba la ioh ka jingaiei
bakhraw! U Trai u don lem bad pha:
la kyrkhu ia pha hapdeng ki kynthei.
29Ka te ka la sngew khuslai eh na ka
jingong jong u, bad ka la puson ha lade
hato kaba kumno ka lah ban long kane
ka jingkhublei. 30Uta u angel u la ong

1:15 Jk. 6:3. 1:17 Mal. 4:5-6. 1:19 Dan. 8:16; 9:21. 1:27 Mt. 1:18.

te ha ka, To wat sheptieng, ko Mari;
naba pha la shem ka jingaiei bad U Blei:
31te ha khmih, phan sa punkhun ha la
ka kpoh, bad phan kha ia u khun, bad
phan khot ia ka kyrteng jong u U Jisu:
32une un long U Bakhraw, bad yn khot
ia u U Khun U Bahakhlieh tam eh:
bad U Trai uba U Blei un ai ha u ia ka
khet U Dabid u kpa jong u: 33bad un
synshar halor ka ïing U Jakob ha la ka
rta; bad ka hima jong u ruh kaban ym
kut shuh. 34Te Ka Mari ka la ong ha
uta u angel, Kumno kane kan long, haba
ngam pat ithuh ia u briew? 35Uta u angel
te u da iathuh u la ong ha ka, U Mynsiem
Bakhuid un wan ha pha, bad ka bor U
Bahakhlieh tam eh kan kah halor jong
pha; namar kata ruh, ia ita iba khuid
ia iba yn kha, yn khot U Khun U Blei;
36ha khmih ruh, Ka Elisabet ka kur
jong pha, ka ruh ka la punkhun shynrang
ha ka jinglong tymmen jong ka; bad une
u long u bnai uba hynriew ia ka, ia kaba
la ju khot kaba lyngki. 37Naba kawei
ruh ka ktien na U Blei kan ym long khlem
ka bor. 38Ka Mari te ka la ong, Ha khmih
ka shakri jong U Trai, to kan long ha nga
katba kum ka ktien jong me. Te uta u
angel u la leit noh na ka.

Ka Mari ka leit jngoh ia ka Elisabet

39 Ka Mari te ka la ieng ha kita ki
sngi, bad ka la leit kyrkieh sha ka ri lum,
sha kawei ka shnong kaba ha Juda;
40bad ka la leit rung ha ka ïing U Sakha-
raia bad ka la khublei ia Ka Elisabet.
41Ka la jia ruh, katba ka Elisabet ka la
iohsngew ia ka jingkhublei jong ka Mari,
la khih i khun ha ka kpoh jong ka; bad
la pyndap ia ka Elisabet da U Mynsiem
Bakhuid. 42Ka la pyrta te da ka ktien
bajam, bad ka la ong, La kyrkhu ia pha
hapdeng ki kynthei, bad la kyrkhu ruh
ia u soh ka kpoh jong pha! 43Nangno
ruh, la *jia* kane ia nga, ba ka kmie U
Trai jong nga ka la wan ha nga? 44naba,
ha khmih, katba ka ktien ka jingkhublei
jong pha ka sawa ha ki shkor jong nga,
la khih i khun na kaba shad kmen ha
ka kpoh jong nga: 45suk ruh kata kaba
la ngeit; naba ka jingpyndep kan long
ia kita kiei kiei ruh, ia kiba la kren ha
ka da U Trai.

Ka jingrwai iaroh Ka Mari

46 Ka Mari ruh ka la ong, Ka dohnud
jong nga ka pynkhraw ia U Trai, 47bad
ka mynsiem jong nga ka shad kmen ha
U Blei U Nongpynim jong nga: 48naba
u la khmih ha ka jinglong rangli ka shakri
jong u: naba, ha khmih, naduh mynta
ki pateng bynriew baroh kin khot kaba
suk ia nga. 49Namar uta U Badonbor
u la leh ki jingphylla ia nga; bad kaba
khuid ka kyrteng jong u. 50bad ka jingi-
synei jong u pateng la pateng bynriew
ha kita kiba sheptieng ia u; 51U pyni
ia ka borbah da ka ksangkti jong u; u
pynsakma ia kiba sarong ha ka jingmut
ka dohnud jong ki: 52U pynhiar ia kiba
khraw bor na ki khet, bad u kyntiew ia
kiba rangli; 53ia kiba thngan u pyndap
da kiei kiei kiba bha; ia kiba riewspah
te u phah noh suda. 54U shan bor ia U
Israel u shakri jong u, ba un ioh kynmaw
ia ka jingisynei. 55(kumba u la iathuh
ha ki kpa jong ngi) ia U Abraham, bad
ia u symbai jong u ha la ka rta. 56Ka
Mari te ka la sah kumba lai bnai bad ka,
bad ka la leit phai noh sha la ïing.

Ka jingkha ia U Ioannis Nongpynbaptis

57 Ka por Ka Elisabet te ka la dap ia
kaban kha; te ka la kha khun shynrang.
58Te ki paramarjan bad ki kur jong ka
ki la iohsngew ba U Trai u la pynkhraw
ia la ka jingisynei ia ka, bad ki la iakmen
lem bad ka. 59Ka la jia ruh ba ha kaba
phra sngi ki la iawan ban otsher ia uta
u khunlung; bad kin sa kyrteng ia u ha

1:31 Mt. 1:21. 1:32-33 2 Sml. 7:12, 13, 16; Isa. 9:7. 1:37 Jen. 18·14. 1:55 Jen. 17:7.
1:46-55 1 Sml. 2:1-10. 1:59 Leb. 12:3.

ka kyrteng u kpa jong u, U Sakharaia.
60 Te ka kmie jong u ka la iathuh bad
ka la ong, Ym kumta, hynrei yn khot U
Ioannis ia u. 61 Ki te ki la ong ha ka, Ym
don uwei ruh na ki kur jong pha, ia uba
la khot da kane ka kyrteng. 62 Te ki la
kylli da ki dak ia u kpa jong u, kumno
u u mon ban khot ia u. 63 U la pan te
ia i dieng lyngkniap, bad u la thoh, u da
ong, U Ioannis long ka kyrteng jong u.
Baroh te ki la sngewkyndit. 64 La plie te
ia ka shyntur jong u kumne kumne ruh,
bad ia u thylliej jong u *la pyllait*, bad u
la kren, u da iaroh ia U Blei. 65 Te ka
jingsheptieng ka la ngat ha baroh kiba
shong sawdong ia ki: bad ia kine kiei
kiei baroh la pynbna kylleng ka ri lum
jong ka Judia baroh. 66 Baroh ruh kiba
la iohsngew ki la buh khop ia ki ha ki
dohnud jong ki, ki da ong, Une u khun-
lung shisha uban long kumno? Te ka
kti U Trai ka la don lem bad u.

Ka jingiathuhlypa U Sakharaia

67 La pyndap ruh ia U Sakharaia u
kpa jong u da U Mynsiem Bakhuid, bad
u la iathuhlypa, u da ong, 68 Long ba la
kyrkhu ia U Trai uba U Blei jong U
Israel: naba u la wan khmih, bad u la
pynlong ka jingsiewspah ia la ki briew:
69 bad u la pynmih ia ka reng ka jingpyn-
im ia ngi, ha ka ïing U Dabid u shakri
jong u; 70 kumba u la kren da ka shyntur
ki nongiathuhlypa bakhuid jong u, kiba
na mynbarim, 71 ka jingpynim na kiba
shun ia ngi, bad na ka kti kita baroh
kiba isih ia ngi; 72 ban pyni ka jingisynei
ia ki kpa jong ngi, bad ban kynmaw ia ka
jutang bakhuid jong u; 73 ia ka jingsmai
ia kaba u la smai ha U Abraham u kpa
jong ngi, 74 ia kaban ai ha ngi, ia kiba
la knieh kynthet na ka kti kiba shun ia
ngi, ba ngin shakri ia u khlem da shep-
tieng, 75 ha ka jingkhuid bad ha ka hok
ha khmat jong u, baroh ki sngi ka rta
jong ngi. 76 Me ruh, ko khun, yn khot u
nongiathuhlypa jong U Bahakhlieh tam
eh: naba men leit ha shuwa ka khmat U
Trai, ban pynkhreh ia ki lynti bah jong u:
77 ia kaban ai ka jingtip ia ka jingpynim
ha ki briew jong u, ha kaba map ia ki
pop jong ki, 78 da ka jingisynei bajem eh
U Blei jong ngi, da kaba ka jingmih ka
sngi na jrong kan wan khmih ia ngi,
79 ban pynshai ia kita kiba shong ha kaba
dum bad ha ka syrngiew ka jingiap, ia
kaban ialam beit ia ki kjat jong ngi sha
ka lynti ka jingsuk. 80 Uta u khynnah
te u la nang san, u la nangkhraw bor ruh
ha ka mynsiem, bad u la don ha ki ri
khlaw haduh kata ka sngi ba u la pynpaw
ia lade ha U Israel.

Ka jingkha ia U Jisu Khrist
(Mt 1 : 18–25)

2 Ka la jia te ha kita ki sngi, ba ka
hukum ka la mih noh na U Kaisar
Agostos, ban khein ia kiba shong ha ka
pyrthei baroh. 2 (Kane ka la long ka
jingkhein kaba nyngkong mynba U Ky-
rinios u long lyngskor ha ri Syria.)
3 Bad baroh ki la leit ba yn khein ia ki,
uwei pa uwei sha la ka jong ka jong
ka shnong. 4 Te U Joseph ruh u la leit
kiew na Galilaia, na ka shnong Nasaret,
sha Judia, sha ka shnong U Dabid, ia
kaba la khot Bethlehem (namar ba u
long na ka ïing bad na ka jaid U Dabid):
5 ba yn khein ia u lem bad Ka Mari kaba
la lah iateh ktien bad u, kaba la punkhun.
6 Ka la jia te, katba ki dang don hangta,
ba la dap ki sngi ia kaban kha khun.
7 Te ka la kha ia u khun uba nyngkong
jong ka, bad ka la sop ia u da ki jain sop,
bad ka la pynthiah ia u ha ka shyngoid;
naba ym don jaka ia ki ha ka ïing basa.

Ki nongap langbrot bad ki angel

8 La don te ha kata ka ri ki nongap
langbrot kiba sah sha lum, bad kiba
ia ap miet ia ka kynhun langbrot jong ki.
9 Ha khmih ruh, u angel U Trai u la

1 : 76 Mal. 3 : 1. 1 : 79 Isa. 9 : 2.

wan shisyndon ha ki, bad ka burom U
Trai ka la tyngshain baroh sawdong ia
ki: te ki la sheptieng shikaddei eh.
[10]Hynrei uta u angel u la ong ha ki,
Wat sheptieng; naba ha khmih, nga
wallam ha phi ia ka khubor babha ka
jingkmen bakhraw kaban long ha ki
briew baroh: [11]naba ha kane ka sngi
la kha ia phi, ha ka shnong U Dabid,
ia U Nongpynim, uba long U Khrist
uba U Trai: [12]te kane kan long ka dak
ia phi; phin shem ia u khunlung ba la
sop da ki jain sop, u da thiah ha ka
shyngoid. [13]Bad kyndit kyndit la don
lem bad uta u angel bun bah u paidbah
ka bneng, ki da iaroh ia U Blei, ki da
ong ruh, [14]Ka burom ha U Blei ha ki-
ba jrong tam eh, bad ha ka pyrthei ka
jingsuk hapdeng ki briew ha kiba u
sngewbha eh

15 Ka la jia ruh, katba kita ki angel
ki la leit noh na ki sha bneng, ba kita ki
nongap langbrot ruh ki la iaong paralok
hi, Ia, ngin ialeit mynta haduh Beth-
lehem, bad ngin iohi ia kane kaei kaei
kaba la jia, ia kaba U Trai u la pynbna
ha ngi. [16]Kumta ki la iawan kyrkieh,
bad ki la shem ia Ka Mari bad ia U Jose-
ph, bad ia uta u khunlung ba u thiah ha
kata ka shyngoid. [17]Haba ki la iohi te,
ki la pynbna kylleng shaphang kata ka
jingong, ia kaba la lah iathuh ha ki sha-
phang une u khynnah. [18]Baroh ruh kiba
la iohsngew, ki la kyndit shaphang kita
kiei kiei ruh ba la lah iathuh ha ki da
kita ki nongap langbrot. [19]Hynrei Ka
Mari ka la ri kyndong ia kine kiei kiei
baroh, ka da iaikhan ia ki ha la ka dohnud.
[20]Kita ki nongap langbrot te ki la leit
wan noh, da kaba burom bad da kaba
iaroh ia U Blei namar kiei kiei baroh
ia kiba ki la lah iohsngew, bad ba ki la
lah iohi, kumba la iathuh ha ki.

Kaba ai kyrteng ia U Jisu

21 Te ynda la dap ka phra sngi ia
kaban otsher ia u, la kyrteng ia u U Jisu,
ka kyrteng ia kaba la lah ai da uta u
angel shuwa ban pun ia u ha ka kpoh.

Ka jingleitlam ia U Jisu sha ka templ

22 Bad ynda la dap ki sngi ka jing-
pynkhuid ia ki, katba kum ka hukum
U Moses, ki la leit lam ia u sha Jeru-
salem, ia kaban pynkyntang ia u sha U
Trai; [23](kumba la thoh ha ka hukum U
Trai, U shynrang baroh, ia uba la kha
nyngkong, yn ñiew uba khuid ia u sha U
Trai); [24]bad ia kaban ai ia ka jingkñia,
kat kum ba la ong ha ka hukum U Trai,
Shi jur ki lyngdkhur, lane ar tylli ki khun
paro. [25]Ha khmih ruh, la don u briew ha
Jerusalem, uba kyrteng U Simeon: te
une u briew *u long* uba hok bad uba
riewblei, uba da ap kyrmen ia ka jingpyn-
tngen jong U Israel: bad U Mynsiem
Bakhuid u la don ha u. [26]La pynpaw
te ha u da U Mynsiem Bakhuid, ba un
ym iohi ia ka jingiap, katba um pat iohi
ia U Khrist u jong U Trai. [27]Te u la wan
ha U Mynsiem sha ka templ: bad haba
kita ki kmie ki kpa ki la wallam shapoh
ia U Jisu uba dang khunlung, ba kin leh
na ka bynta jong u kumba shong ka
rukom jong ka hukum; [28]ynda kumta
u hi u la shim kynthup ia u, bad u la
kyrkhu ia U Blei, u la ong de, [29]Mynta,
Ah Trai, men pyllait noh ia la u shakri
ha ka jingsuk, katba kum ka ktien jong
me, [30]naba ki khmat jong nga ki la iohi
ia ka jingpynim jong me, [31]ia kaba me
la pynkhreh lypa ha khmat ki briew
baroh; [32]ka jingshai ia kaban pynshai
ia ki Jentil, bad ka burom U Israel u
paidlang jong me.

33 Te U Joseph bad ka kmie jong u
ki la iasngew kyndit namar kita kiei
kiei ruh ba la kren shaphang jong u.
[34]U Simeon u la kyrkhu ia ki ruh, bad
u la ong ha ka Mari ka kmie jong u,
Ha khmih, la buh ia une ia kaban long
ka jingkyllon bad ka jingieng ia ki shibun

2 : 21 Leb. 12 : 3; Lk. 1 : 31. 2 : 23 Ek. 13 : 2, 12.
2 : 22-24 Leb. 12 : 6-8. 2 : 32 Isa. 42 : 6;
49 : 6; 52 : 10.

ha Israel, bad ia ka dak ruh ia kaban kren
pyrshah; 35shisha yn pynpei ia ka mynsiem
jong pha hi ruh da ka waitlam; ba yn ioh
pynpaw ia ki jingmut na kiba bún ki
dohnud.
36 La don ruh kawei ka briew, Ka
Anna, ka nongiathuhlypa, ka khun U
Phanuel, na ka jaid Asher: (kaba la slem
eh ka rta, kaba la shong bad u tnga tang
hynñiew snem naduh ka jinglong sotti
jong ka. 37Bad ka la *sah* riewkynthei jin
phraphew saw snem), kabym ju mih
shuh na ka templ, hynrei da ki jingshah
jingit bad ki jingduwai, ka da shakri ia
U Blei synñia sngi. 38Kane ruh, haba ka la
poi tiap hamar kata ka por, ka la iaroh ia
U Blei, bad ka la kren shaphang jong u, ha
kita baroh kiba ia ap kyrmen ia ka jing-
siewspah ka Jerusalem.

Ka jingwanphai sha Nasaret

39 Ynda ki la pyndep te ia kiei kiei
baroh katba kum ka hukum U Trai, ki
la iawan phai pat sha Galilaia, sha ka
shnong jong ki ka Nasaret. 40Te uta u
khynnah u la nangsan, u la nangkhraw
bor ruh ha ka mynsiem, bad la pyndap ia u
da ka jingstad: bad ka jingaiei U Blei
ka la don ha u.

U Khynnah Jisu ha ka templ

41 Ki kmie ki kpa jong u te ki ju leit
sha Jerusalem ha la ka snem, ha ka
jingkhawai niam ka jinglait. 42Ki te,
mynba u la dap khadar snem ka rta, ki
la leit kiew sha Jerusalem, katba kum ka
rukom jong kata ka jingkhawai niam.
43Ynda ki la lah pyndep ia kita ki sngi,
katba ki dang iawan phai ruh, uta u
khynnah, U Jisu, u la nangsah ha
Jerusalem; U Joseph te bad ka kmie jong
u kim tip. 44Hynrei ba ki da tharai
ba u don bad kiba wan lang, ki la leit
shisngi lynti; bad ki la iawad ia u hapdeng
ki kur, bad hapdeng ki para ba ia ithuh.
45Te haba kim shem ia u, ki la leit phai
pat sha Jerusalem, ki da wad ia u. 46Ka la
jia ruh, ba hadien lai sngi ki la shem ia u
ha ka templ, ba u da shong hapdeng ki
nonghikai, u da sngap ia ki, bad u da
kylli jingkylli ia ki de. 47Baroh te kiba la
iohsngew ia u ki la sngew lyngngoh ia ka
jingshemphang bad ia ki jubab jong u.
48Te haba ki la iohi ia u, ki la sngew
kyndit eh: bad ka kmie jong u ka la ong
ha u, Ko khun, balei ba me la leh kumne
ia ngi? ha khmih, u kpa jong me bad nga
da kaba sngewsih ngi la iawad ia me.
49U te u la ong ha ki, Balei ba phi iawad
ia nga? phim shym tip ba ka dei ia nga
ban long shaphang kiei kiei ruh ki jong
U Kpa jong nga? 50Hynrei ki kim shym
shemphang satia ia kata ka jingong ia
kaba u la ong ha ki. 51Te u la leit hiar
noh bad ki, bad u la wan sha Nasaret, bad
u la iaikohnguh ia ki. Hynrei ka kmie
jong u ka la sumar kyndong ia kine ki
jingong baroh ha ka dohnud jong ka.
52 U Jisu ruh u la nangkhraw ha ka
jingstad bad ha ka rynieng, bad ha ka
jingsngewbha ha khmat U Blei bad ki
briew.

Ka jingialap U Ioannis Nongpynbaptis
(Mt 3 : 1–12; Mk 1 : 1–8; Io 1 : 19–28)

3 Te ha kaba khadsan snem ka jing-
synshar U Tiberios Kaisar, mynba U
Pontios Pilat u long lyngskor ka Judia,
bad U Herod u long Tetrark ka Galilaia,
bad U Philip u para jong u u long Tetrark
ka Ituraia bad ka ri Trakhonitis, bad U
Lusanias u long Tetrark ka Abilini,
2ha kaba U Annas bad U Kaiaphas
ki long rangbah lyngdoh, la wan ka ktien
U Blei ha U Ioannis u khun U Sakharaia
ha ka ri khlaw. 3Te u la leit sha ka ri
baroh sawdong ka Jordan, u da ialap ia
ka jingbaptis ka jingkylla kaba mut, ia
kaban map ki pop; 4kumba la thoh ha
ka kitab ki ktien jong U Isaiah u nongia-

2 : 39 Mt. 2 : 23. 2 : 41 Ek. 12 : 1-27; Dt. 16 : 1-8. 2 : 52 1 Sml. 2 : 26; Pro. 3 : 4.
3 : 4-6 Isa. 40 : 3-5.

thuhlypa, u da ong: Ka ktien jong uba
pyrta ha ka ri khlaw. Phin pynkhreh ia
ka lynti bah U Trai, phin pynbeit ia ki
lynti jong u. 5 Ia ka jaka them baroh yn
pyndap, ia u lum bah bad ia u lum rit
baroh yn pynmadan ruh; bad ki *lynti*
kiba kyllain *kin long* kiba beit, bad kiba
shong at shong them ruh kin long ki
lynti bamadan; 6 bad ka doh baroh kan
iohi ia ka jingpynim jong U Blei.
7 Namar kata u la ong ha ki paidbah
kiba la mih noh ba yn pynbaptis ma u ia
ki. Ah ki khun ki ksiew ki bsein, uei ba
la maham lypa ia phi ban phet iap noh
na ka jingbitar kaban sa lap? 8 naba kum-
ta, to sei noh ia ki soh kiba dei biang ia ka
jingkylla kaba mut, bad wat sdang ban
ong ha lade, Ngi don U Abraham
uba long u kpa *jong ngi;* naba nga ong
ha phi, ba U Blei u lah na kine ki maw
ban pynmih khun ia U Abraham! 9 Te
wat mynta ruh ia ka wait la buh ha u
thied jong ki dieng: namar kata, ia
u dieng baroh ubym sei soh babha yn
khet noh, bad yn bred sha ka ding.
10 Te kita ki paidbah ki la kylli ia
u, ki da ong, Aiu te ngi dei ban leh?
11 U la iathuh bad u la ong te ha ki,
Jar uba don artylli ki sopti un iasam bad
uta ubym don; bad jar uba don ki jing-
bam, to un leh kumjuh. 12 Ki nongkhrong
ruh de ki la wan ba yn pynbaptis ia ki,
bad ki la ong ha u, Ko Nonghikai, aiu
ngi dei ban leh? 13 U la ong te ha ki, Wat
khrong tam ia kaba la buh ia phi. 14 Ki
shipai ruh ki la kylli de ia u, ki da ong,
Ngi pat ngi dei ban leh aiu? U la ong
ruh ha ki, Wat leh jubor iano iano ruh,
lymne wat shim klop ei ei; to sngewhun
ruh bad la ka bainong.
15 Te katba uta u paidlang u dang ap
lyngngoh, bad ba baroh ki iasaid hi ha
la ki dohnud dohnud shaphang U Ioannis,
ioh ba dei ma u pynban uta U Khrist;
16 U Ioannis u la iathuh ha ki baroh,
u da ong, Nga shisha nga pynbaptis ia
phi da ka um; hynrei un sa wan uba
kham khraw ia nga, uba kam dei ia nga
ban loit noh wat ia ka jingteh ki juti jong
u: uta kein un pynbaptis ia phi da U
Mynsiem Bakhuid bad *da* ka ding:
17 uba ka jingpeh jong u ka ha ka kti jong
u, ia kaban pynkhuid bha ia ka kyntem
jong u, bad ban lum ia u kew sha ka
thiar jong u; hynrei ia u stait un thang da
ka ding bymjulip.
18 Kumta da bun kiwei kiwei pat
ki jingsneng u la iathuhkhana babha
ha u paidlang. 19 Hynrei U Herod Tetrark,
ba u la shah sneng na u shaphang Ka
Herodia ka tnga U Philip u para jong u,
bad shaphang ki kam bymman baroh ia
kiba U Herod u la lah leh, 20 u la kynton
lang halor baroh sa ia kane ruh, ba u la
set ia U Ioannis ha ka byndi.

Ka jingpynbaptis ia U Jisu

(*Mt* 3 : 13–17; *Mk* 1 : 9–11)

21 Ka la jia te, ynda la lah pynbaptis
ia uta u paidlang baroh, bad haba la
lah pynbaptis ia U Jisu ruh, bad ba u
dang duwai, ba la plie ia ka bneng,
22 bad U Mynsiem Bakhuid u la hiar
ha u ha ka dur met, kum ka paro, bad ka
ktien ka la wan na bneng, kaba ong, Me
long U Khun jong nga uba ieit; ha me
nga sngewbha eh.

Ka jingkha pateng la pateng ia U Jisu

(*Mt* 1 : 1–17)

23 Te U Jisu hi haba u la sdang ban
hikai, u la long kumba laiphew snem ka
rta, uba long (kumba la tharai) u khun
U Joseph, *u khun* U Heli, 24 *u khun* U
Matthat, *u khun* U Lebi, *u khun* U Melkhi,
u khun U Janna, *u khun* U Joseph,
25 *u khun* U Mattathias, *u khun* U Amos, *u
khun* U Naum, *u khun* U Esli, *u khun* U
Naggai, 26 *u khun* U Maath, *u khun* U
Mattathias, *u khun* U Semei, *u khun* U
Josikh, *u khun* U Juda, 27 *u khun* U

3 : 7 Mt. 12 : 34; 23 : 33. 3 : 8 Io. 8 : 33. 3 : 9 Mt. 7 : 19. 3 : 12 Lk. 7 : 29. 3 : 19-20 Mt. 14 : 3-4; Mk. 6 : 17-18. 3 : 22 Jen. 22 : 2; Salm 2 : 7; Isa. 42 : 1; Mt. 3 : 17; Mk. 1 : 11; Lk. 9 : 35.

Joanna, *u khun* U Risa, *u khun* U Soroba-
bel, *u khun* U Salathiel, *u khun* U Niri,
28*u khun* U Melkhi, *u khun* U Addi,
u khun U Kosam, *u khun* U Elmodam,
u khun U Er, 29*u khun* U Jose, *u khun* U
Elieser, *u khun* U Jorim, *u khun* U Matthat,
u khun U Lebi, 30*u khun* U Simeon, *u*
khun U Juda, *u khun* U Joseph, *u khun* U
Ionan, *u khun* U Eliakim, 31*u khun* U
Melea, *u khun* U Menan, *u khun* U
Mattatha, *u khun* U Nathan, *u khun* U
Dabid, 32*u khun* U Jesse, *u khun* U
U Obed, *u khun* U Boas, *u khun* U
Salmon, *u khun* U Naason, 33*u khun* U
Aminadab, *u khun* U Aram, *u khun* U
Esrom, *u khun* U Pares, *u khun* U Juda,
34*u khun* U Jakob, *u khun* U Isaak,
u khun U Abraham, *u khun* U Terah,
u khun U Nahor, 35*u khun* U Serukh,
u khun U Raw, *u khun* U Peleg, *u khun* U
Eber, *u khun* U Shelah, 36*u khun* U
Kainan, *u khun* U Arphaksad, *u khun* U
Shem, *u khun* U Noah, *u khun* U Lamekh,
37*u khun* U Methusela, *u khun* U Enok,
u khun U Jared, *u khun* U Malelil, *u khun*
U Kainan, 38*u khun* U Enos, *u khun* U
Seth, *u khun* U Adam, uba *u khun* U Blei

Ka jingpynshoi ia U Jisu
(*Mt* 4 : 1-11; *Mk* 1 : 12-13)

4 U Jisu te uba la dap da U Mynsiem
Bakhuid, u la wan phai pat na ka Jor-
dan, bad la ialam noh ia u da U Mynsiem
sha ka ri khlaw sawphew sngi, 2ba la pyn-
shoi ia u da u Soitan. Ei ei ruh em um shym
bam ha kita ki sngi; hynrei ynda ki la kut,
u la sngew thngan. 3U Soitan u la ong te ha
U. Lada me long U Khun U Blei, to ong
ha une u maw ba un long kpu. 4Te U
Jisu u la iathuh ha u, La thoh: Ym tang
da u kpu hi ba un im u briew, hynrei da
ki ktien baroh ki jong U Blei. 5U Soitan
te, haba u la ialam noh ia u sha u lum
bajrong eh, u la pyni ha u ha kaba shi
khyllipmat ia ki hima ka pyrthei baroh.
6Bad u Soitan u la ong ha u, Ia kane ka
bor baroh bad ka burom jong ki, ngan sa
ai ha me: naba la ai ia ka ha nga, bad
hano hano ruh ha uba nga mon, nga ai ia
ka: 7lada ma me, namar kata, men mane
dem ha khmat jong nga, baroh kan long
ka jong me. 8U Jisu te u la iathuh bad u la
ong ha u, Khie leit noh shadien jong
nga, me u Soitan: naba la thoh: Men
mane dem ia U Trai uba U Blei jong me,
tang ia u hi ruh men shakri. 9Te u la
ialam noh ia u sha Jerusalem, bad u la
pynieng ia u halor ka dong ka templ,
bad u la ong ha u, Lada me long U Khun
U Blei, to pynnoh ia lade nangne:
10naba la thoh: Un hukum ia ki angel
jong u shaphang jong me, ia kaban sumar
biang biang ia me: 11bad kin iarah ia
me ha ki kti jong ki, ba ioh kumno kumno
men jynthut la ka kjat ha u maw 12U
Jisu te u da iathuh u la ong ha u, La ong:
Men ym tynjuh ia U Trai uba U Blei jong
me. 13Ynda u Soitan u la lah pyndep ia ka
jingpynshoi baroh, u la khlad noh na
u shi por.

U Jisu U sdang ia ka jingialap ha Galilaia
(*Mt* 4 : 12-17; *Mk* 1 : 14-15)

14 Ynda kumta U Jisu u la wan phai
pat ha ka bor U Mynsiem sha Galilaia:
te ka nam shaphang jong u ka la phriang
baroh sawdong kata ka ri. 15Bad u la
hikai ha ki synagog jong ki; baroh ruh
ki da burom ia u.

La ñiew bein ia U Jisu ha Nasaret
(*Mt* 13 : 53-58; *Mk* 6 : 1-6)

16 U la wan ruh ha Nasaret, ha kaba
la pynsan pynrangbah ia u: te u la
leit rung, kumba u ju leh, ha ka sngi
sabbaton ha ka synagog, bad u la ieng
joit ban pule. 17La ai te ha u ia ka kitab
U Isaiah u nongiathuhlypa: bad haba
u la plied ia kata ka kitab, u la shem ia
ka jaka ha kaba la thoh: 18U Mynsiem U

4 : 4 Dt. 8 : 3. 4 : 8 Dt. 6 : 13. 4 : 10 Salm 91 : 11. 4 : 11 Salm 91 : 12. 4 : 12 Dt. 6 : 16.
4 : 18-19 Isa. 61 : 1-2.

Trai u ha nga: naba u la pynsleh ia nga
ia kaban ialap ia ka gospel ha kiba
duk: u la phah ia nga ban pynbna ia ka
jingpyllait ha kiba la set byndi, bad ia
ka jingpynpeit pat ha kiba matlah, ban
pyllait noh ia kiba la ban ka shitom;
19ban pynbna ia ka snem bapdiang hun
ka jong U Trai. 20Te u la kli ia kata ka
kitab, bad u la ai noh pat ha uba sumar,
bad u la shong. Te ki khmat jong kiba
ha kata ka synagog baroh ki la neh ha u.
21U la sdang te ban ong ha ki, Ha kane ka
sngi la pyndep ia kane ka jingthoh ha
ki shkor jong phi. 22Baroh ruh ki la
iaroh ia u, bad ki la sngew kyndit namar
kita ki ktien jali jaum kiba la mih noh na
ka shyntur jong u. Ki la ong ruh, Une um
long u khun U Joseph? 23U la ong te
ha ki, Khlem pep phin ong ha nga ia
kane ka pharshi, Ko nongpynkhiah, to
pynkhiah ia lade: ia kaei kaei ruh ba
ngi la iohsngew ba la leh ha Kapernam,
to leh hangne ruh ha la ka jong ka ri.
24U la ong ruh, Shisha nga ong ha phi,
ba ym don u nongiathuhlypa ia uba ki
pdiang sngewbha ha la ka jong ka ri.
25Hynrei ia kaba shisha nga ong ha phi,
Shibun ki riewkynthei ki la don ha
Israel ha ki sngi U Elias, mynba la khang
khop ia ka bneng lai snem bad hynriew
bnai, katba la long ka nemsniew kaba
khraw ha kata ka ri baroh kawei:
26te sha kano kano ruh na ki, ym shym
la phah ia U Elias, hynrei tang sha
Sarepta, ha ka ri Sidon, sha ka briew
kaba long riewkynthei. 27Shibun ruh
kiba pang ñiangthohlieh ki la don ha
Israel ha ka por U Elisha u nongia-
thuhlypa: te ia uwei ruh na ki ym shym
la pynkhuid, hynrei tang ia U Naaman
u nong Syria. 28Baroh te kiba ha kata
ka synagog, haba ki la iohsngew ia kine
kiei kiei ruh, ki la dap da ka jingbitar:
29te haba ki la ieng joit, ki la shop
noh ia u shabar ka shnong, bad ki la
ialam noh ia u haduh ka shyllangmat
u lum, halor uba la tei ia ka shnong
jong ki, ia kaban pynnoh khongpong ia u.
30Hynrei u, haba u la iaid lyngba napdeng
jong ki, u la leit noh.

U briew uba don u mynsiem bymkhuid
(Mk 1 : 21–28)

31 Bad u la wan arsut sha Kapernam,
ka shnong ha Galilaia; bad u hikai ia ki
ha ka sngi sabbaton. 32Te ki la sngew
kyndit eh ia ka jinghikai jong u, namar
ka ktien jong u ka la long bad ka
bor. 33Ha kata ka synagog te u la
don u briew uba don ka mynsiem
u ksuid bymkhuid, bad u la pyrta da ka
ktien bajam eh, 34Ieh! ngi iadonkam aiu
bad me, ko Jisu uba na Nasaret? me
la wan khnang ia kaban pynjot ia ngi?
Nga ithuh ia me uei me long, uta U
Bakhuid u jong U Blei. 35U Jisu te u la
sneng ia u, u da ong, Wat jam me, to
mih noh ruh na u. Kumta haba uta u
ksuid u la pynkyllon ia u hapdeng, u
la mih noh na u, um shym da pynsniew ei
ei ruh em ia u. 36La jia te ka jingsngew
lyngngoh ha ki baroh; ki la iakren lem
ruh paralok hi, ki da ong, Kaba kumno
kane ka ktien? naba da ka hukum bad
da ka bor u hukum ia ki mynsiem bym-
khuid, ki ruh ki mih noh! 37Ka jingbna
te shaphang jong u ka la leit sha man ka
jaka jong kata ka ri kylleng sawdong.

U Jisu U pynkhiah shibun kiwei pat kiba pang
(Mt 8 : 14–17; Mk 1 : 29–34)

38 Ynda u la ieng noh na kata ka
synagog, u la leit rung hapoh ka iing
U Simon. Te ka khieshoh kaba jur eh
ka la ngat ha ka syngkenkurim U Simon:
bad ki la kyrpad ia u na ka bynta jong ka.
39Te haba u la ieng najan jong ka, u la
sneng ia kata ka khieshoh, te ka la
iehnoh ia ka: bad kumne kumne ruh

4 : 24 Io. 4 : 44. 4 : 25 1 Sm. 17 : 1 4 : 26 1 Sm. 17 : 8-16. 4 : 27 2 Sm. 5 : 1-14.
4 : 32 Mt. 7 : 28-29.

ka la ieng bad ka la shakri ia ki.
40 Te haba la sep ka sngi, baroh kat
kiba don kiba pang da ki bun jaid ki
jingpang, ki la wallam ia ki ha u: te u
la buh ia la ki kti halor uwei pa uwei
na ki, bad u la pynkhiah ia ki. [41]Ki ksuid
ruh de ki la mih noh na kiba bun, ki da
pyrta jam, ki da ong ruh, Me long U
Khrist U Khun U Blei. Hynrei haba u
la sneng ia ki, um shah ia ki ban kren,
naba ki la tip ba u long U Khrist.

U Jisu U leit ban ialap

(Mk 1 : 35–39)

42 Te ynda la mih ka sngi, u la mih
noh bad u la leit noh sha ka jaka kynjah
ka ri khlaw: bad kita ki paidbah ki la
wad ia u, bad ki la wan poi haduh ha u,
bad kin jin da la bat ia u, ba un ym leit
noh na ki.[43]Hynrei u la ong ha ki, Ka
dei ia nga ban ialap ia ka gospel ka hima U
Blei ha kiwei pat ki shnong ruh, namar ia
kane khnang la phah ia nga. [44]Kumta u
la ialap ha ki synagog ki jong ka Galilaia.

U Jisu U khot ia ki synran banyngkong jong U

(Mt 4 : 18–22; Mk 1 : 16–20)

5 Ka la jia te, katba uta u paidbah
u la iatur sha u ia kaban iohsngew ia
ka ktien jong U Blei, ba u hi u ieng harud
ka pung Gennesaret. [2]Bad u la iohi
artylli ki lieng kiba ieng harud kata ka
pung: hynrei ki nongtong dohkha ki
la lah mih noh na ki, bad ki dang iasait
ia la ki jar. [3]Te u la kiew ha kawei na kita
ki lieng, kaba long ka jong U Simon,
bad u la ong ia u ban ñiat noh khyndiat
na ryngkew. Haba u la shong te u la
hikai ia kita ki paidbah nalor kata ka
lieng. [4]Te ynda u la wai noh kaba kren, u
la ong ha U Simon. To ñiat noh sha kaba
jylliew, to pynhiar ruh ia ki jar jong
phi ban dup ngat. [5]U Simon u la iathuh
bad u la ong, Ko Kynrad, ngi la ialeh
shitom baroh shimiet, te ei ei ruh em
ngim shym la ngat: hynrei namar ka
ktien jong me, ngan pynhiar ia ki jar.
[6]Kumta ynda ki la lah leh ia kane,
ki la ngat bun bah eh ki dohkha: ki jar
jong ki te ki la sdang kad. [7]Ki la khawoit
te ia la ki lok kiba ha kata kawei pat ka
lieng, ia kaban wan iarap ia ki. Te ki
la wan bad ki la iapyndap ia ki lieng
baroh artylli haduh ba ki la sdang ngam.
[8]Te U Simon Petros haba u la iohi
ia kane, u la dem khrup ha ki khohsiew
U Jisu, u da ong, To khie leit noh na nga;
naba nga long u briew uba pop, Ah Trai.
[9]Naba u la sngew kyndit, bad kita
baroh kiba don lem bad u namar ka
jingngat ki dohkha ia kaba ki la ngat:
[10]kumjuh ruh U Jakob bad U Ioannis,
ki khun U Sebedi, kiba long kiba
ia ioh bynta lem bad U Simon. Ynda
kumta U Jisu u la ong ha U Simon,
Wat sheptieng; naduh mynta men long
u nongtong briew. [11]Te ynda ki la lah
wallam pat ia la ki lieng sha ryngkew,
ki la iehnoh ia kiei kiei baroh, ki la bud
ruh ia u.

U Jisu U pynkhuid ia uba pang ñiangthohlieh

(Mt 8 : 1–4; Mk 1 : 40–45)

12 Ka la jia ruh, ba haba u don ha
kawei na kita ki shnong, ha khmih ruh
u briew uba la dap da ka jingpang
thohlieh: te haba u la iohi ia U Jisu u
la dem khrup, bad u la kyrpad ia u, u
da ong, Ah Trai, lada me mon, me lah
ban pynkhuid ia nga. [13]Haba u la kner
te ia la ka kti, u la ktah ia u, u da ong,
Nga mon; to men long khuid. Te kumne
kumne ruh kata ka pang thohlieh ka
la jah noh na u. [14]Te u la hukum ia u ban
ym iathuh hano hano ruh: hynrei khie
leit noh, to pyni ia lade ha u lyngdoh, to
ainguh ruh na ka bynta ka jingpynkhuid
jong me, kat kumba U Moses u la hukum,
ia kaban long ka jingphla ia ki. [15]Hynrei
ka ktien shaphang jong u ka la nang

5 : 1-3 Mt. 13 : 1-2; Mk. 3 : 9-10; 4 : 1. 5 : 5 Io. 21 : 3. 5 : 6 Io. 21 : 6. 5 : 14 Leb. 14 : 1-32.

kham phriang pynban: bad ki paidbah
babun ki la iawan lang ban iohsngew,
bad ban iohpynkhiah na ki jingpang
jong ki. [16]U te u la kynriah noh sha ki
jaka kynjah ha ri khlaw, u la duwai ruh.

U Jisu U pynkhiah ia uba pang iapshiliang
(*Mt* 9 : 1–8; *Mk* 2 : 1–12)

17 Ka la jia te ha kawei ka sngi,
katba u dang hikai, ba ki la shong hangta
ki Pharisi bad ki nonghikai ka hukum,
kiba la wan na ki shnong baroh jong ka
Galilaia, bad ka Judia, bad na Jerusalem:
te ka bor U Trai ka la don bad u ia
kaban pynkhiah. [18]Ha khmih ruh, ki
iabah ha ka palong ia u briew uba
pang iapshiliang: te ki la iawad lad ban
wallam ia u hapoh, bad ban buh ia u
ha khmat jong u. [19]Te haba kim shem
lad shuh naei naei ruh ba kin wallam ia
u hapoh, namar uta u paidbah, ki la
leit kiew halor kata ka iing, bad ki la
pynhiar noh ia u lyngba ka jingsop lem
bad la ka jingthiah, hapdeng kein ha
khmat U Jisu. [20]Haba u la iohi te ia ka
jingngeit jong ki, u la ong ha u, Ko
briew, la map noh ia me ia ki pop jong me.
[21]Ki nongthoh bad ki Pharisi ki la
iasdang ban iapyrkhat te, ki da ong,
Uei une uba kren ia ki jingkren bein
Blei? uei ba lah ban map noh ia ki pop,
hynrei tang U Blei hi? [22]Hynrei U Jisu
ba u da tip biang ia ki jingpyrkhat jong
ki, u la iathuh bad u la ong ha ki, Phi
iapyrkhat aiu ha la ki dohnud? [23]Kano
kaba kham jem ban ong, La map noh
ia me ia ki pop jong me; lane ban ong,
To ieng, to iaid ruh? [24]Hynrei ba phin
ioh tip ba U Khun u briew u don
bor ha ka khyndew ban map ia ki pop
(u la ong ha uta uba pang iapshiliang),
Nga ong ha me, To ieng, to bah noh ia
la ka jingthiah, to khie leit noh ruh
sha la iing. [25]Te kumne kumne ruh haba u
la ieng joit ha khmat jong ki, bad ba

u la bah noh *ia kata* ha kaba u la thiah,
u la leit noh sha la ïing, da kaba iaroh
ia U Blei. [26]Ka jingkyndit te ka la ngat ha
ki baroh, bad ki la iaroh ia U Blei: la
pyndap de ia ki da kaba sheptieng, ki da
ong, Ngi la iohi ia kiei kiei kiba phylla
ha kane ka sngi.

U Jisu U khot ia U Lebi
(*Mt* 9 : 9–13; *Mk* 2 : 13–17)

27 Te hadien kine kiei kiei ruh u la
leit noh, bad u la iohi ia u nongkhrong
uba kyrteng U Lebi, ba u da shong ha
ka iing khrong, bad u la ong ha u, To
bud ia nga. [28]Te haba u la iehnoh ia
kiei kiei baroh, u la ieng joit, bad u la
bud ia u.

29 Bad U Lebi u la thaw ka jing-
khawai kaba khraw ia u ha la ïing: te la
don u paidbah babun na ki nongkhrong,
bad na kiwei pat kiba la iashong bam
ryngkat bad ki. [30]Te ki Pharisi bad ki
nongthoh jong ki ki la iakren khñium
ia ki synran jong u, ki da ong, Balei
ba phi iabam iadih ryngkat bad ki
nongkhrong bad kiba pop ruh? [31]Te
U Jisu u da iathuh u la ong ha ki, Kiba
khiah kim donkam ia u nongpynkhiah,
hynrei kiba pang kein: [32]ngam shym
la wan ban khot ia kiba hok, hynrei ia
kiba pop sha ka jingkylla kaba mut.

Shaphang kaba shah jingit
(*Mt* 9 : 14–17; *Mk* 2 : 18–22)

33 Ki te ki la ong ha u, Ki synran
U Ioannis ki shah jingit bunsien, bad ki
pynlong jingduwai ruh, kumjuh ruh ki
jong ki Pharisi: hynrei ki jong me ki
iabam ki iadih ruh. [34]Bad U Jisu u la
iathuh ha ki, Phi lah ban pynbor ia ki
nongonkurim ban shah jingit, katba u
nongleitkurim u dang don bad ki?
[35]hynrei ki sngi kin poi, ynda yn shim
noh ia u nongleitkurim na ki; ynda
kumta kein ha kita ki sngi kin sa shah
jingit. [36]Te u la kren ia ka pharshi ruh

5 : 30 Lk. 15 : 1-2.

ha ki : ym don uba tar shi lyngkhot na ka
jainkup thymmai ia kaban syrdep ia ka
jainkup barim: ne un pynkad ia kata
kaba thymmai, bad kata ka shi lyngkhot
ruh kaba na kata kaba thymmai kam
iadei putet bad kata kaba rim. 37Ym
don ruh uba buh ia ka wain thymmai
ha ki lywa snieh barim: ne kata ka
wain thymmai kan pynpdang ia kita ki
lywa snieh, ka hi ruh kan jaw noh, bad
kita ki lywa snieh kin jot noh: 38hynrei
ia ka wain thymmai dei ban buh ha ki
lywa snieh thymmai. 39Ym don mano
mano ruh, haba u la dih ia kaba rim,
uba kwah ia kaba thymmai : naba u ong,
Ka bha kaba rim.

Shaphang ka Sabbaton
(Mt 12 : 1-8; Mk 2 : 23-28)

6 Ka la jia ruh ha kawei ka sngi sab-
baton ba u la iaid lyngba ia ki lyng-
kha kew: ki synran jong u ki la iakheit
soh kew, te haba ki la kyrjiaw ha la ki
kti ki la bam ruh. 2Te kiba na ki Pharisi
ki la ong, Balei phi leh ia kaba ym dei
ban leh ha ka sngi sabbaton? 3U Jisu u
da iathuh te ha ki u la ong, Phim ju la
pule wat ia kato kaba U Dabid u la leh
mynba u la thngan, ma u, bad kita kiba
don lem bad u de? 4kumno ba u la leit
rung shapoh ka iing U Blei, bad ba u la
shim bad u la bam ruh ia ki pu pyni,
bad u la ai ha kita kiba bad u ruh de:
ia kibym bit ban bam hynrei tang ia ki
lyngdoh hi? 5U la ong ruh ha ki, U
Khun u briew u long U Trai jong ka
sabbaton ruh.

U briew uba don ka kti kaba iap
(Mt 12 : 9-14; Mk 3 : 1-6)

6 Ka la jia ruh ha kawei pat ka sab-
baton, ba u la leit rung hapoh ka synagog
bad u la hikai : te la don hangta u briew
uba ka kti kamon jong u ka la iap.
7Te ki nongthoh bad ki Pharisi ki la
ia ap thap ia u, la un pynkhiah ne em ha
ka sabbaton, ba kin ioh mudui ia u.
8U te u la lah tip ia ki jingmut jong
ki, bad u la ong ha uta u briew uba don
ka kti kaba iap, To khie joit, to ieng ruh
hapdeng. Te u la khie bad u la ieng
joit ruh. 9Namar kata U Jisu u la ong ha ki,
Ngan kylli ia phi : Ka dei ia ka ban leh
bha ha ka sngi sabbaton, lane ia ka ban
leh sniew? ia ka ban pynim ia ka jingim,
lane ia ka ban pynduh noh? 10Te u la
khmih sawdong ruh ha ki baroh, bad u
la ong ha uta u briew, To kner noh ia
la ka kti. U ruh u la leh kumta : te ia
kata ka kti jong u la pynbha. 11Ki te
ki la dap da ka jingbitar lamwir; bad ki
la iasylla paralok hi, aiu ba ki lah ban
leh ia U Jisu.

U Jisu U jied ia ki khadar ngut ki Apostol
(Mt 10 : 1-4; Mk 3 : 13-19)

12 Ka la jia ruh ha kita ki sngi, ba
u la leit noh sha u lum ban duwai: u la
sah ruh baroh shimiet ha ka jingduwai
ha U Blei. 13Ynda la mih ka sngi te, u
la khot ia ki synran jong u : na ki te u
la jied khadar ngut, ia kita ruh u la
khot Apostol, 14ia U Simon (ia uba u
la kyrteng Petros ruh), bad ia U Andriw
u para jong u, ia U Jakob bad ia U
Ioannis, ia U Philip, bad ia U Bartholo-
mai, 15ia U Mathaios bad ia U Thomas,
ia U Jakob u khun U Alphaios, bad ia U
Simon ia uba la sin u Bashitrhem, 16ia
U Juda u *para* U Jakob bad ia U Judas
Iskariot, uba la leit long ruh u nongdie
noh.

U Jisu U hikai, U ialap bad U pynkhiah
(Mt 4 : 23-25)

17 Te haba u la hiar arsut lem bad
ki, u la ieng ha ka jaka madan, bad
shibun na ki synran jong u, bad u paid-
bah byllien na Judia baroh, bad na
Jerusalem, bad narud duriaw Tyros bad
Sidon, kiba la wan ban iohsngew ia u,
bad ba yn pynkhiah ruh ia ki na ki

6 : 1 Dt. 23 : 25. 6 : 4 Leb. 24 : 9. 6 : 3-4 1 Sml. 21 : 1-6.

jingpang jong ki; 18bad ia kita kiba la
shitom eh na ki mynsiem bymkhuid la
pynkhiah. 19Te uta u paidbah baroh u
la pyrshang ban ktah ia u; naba ka bor
ka la mih noh na u, bad ka la pynkhiah
ia ki baroh.

Ki jingkyrkhu bad ki jingkordit
(Mt 5 : 1-12)

20 U te haba u la peit la ki khmat
ha ki synran jong u, u la ong, Suk *ma
phi* kiba duk: naba ka jong phi long ka
hima U Blei.
21 Suk *ma phi* kiba shah thngan mynta;
naba yn pynkdang ia phi. Suk *ma phi*
kiba iam mynta; naba phin rkhie.
22 Suk *ma phi* ynda ki briew kin shun
ia phi, bad ynda kin tait ia phi bad
kin leh bein ia phi, bad kin ot bein noh
ruh ia ka kyrteng jong phi kum ka
bymman, na ka bynta U Khun u briew.
23To kmen phi ha kata ka sngi, to shad
kmen ruh! naba ha khmih, ka nong
jong phi ha bneng ka long kaba khraw;
naba kumjuh hi ki kpa jong ki ki la
leh ia ki nongiathuhlypa.
24 Hynrei kordit ia phi, kiba riew-
spah! naba phi la ioh pdiang la ka
jingtngen.
25 Kordit ia phi, kiba la dap mynta!
naba phin thngan. Kordit ia phi, kiba
rkhie mynta! naba phin sngewsih bad
phin iam de.
26 Kordit ia phi, haba ki briew baroh
kin kren bha ia phi! naba kumjuh hi ki
kpa jong ki ki la leh ia ki nongiathuhlypa
balamler.

Ka jingieit ia ki nongshun
(Mt 5 : 38-48; 7 : 12)

27 Hynrei nga ong ha phi kiba sngew,
To ieit ia ki nongshun jong phi; to leh
bha ia kita kiba bishni ia phi; 28to kyrkhu
ia kita kiba tim ia phi; duwai ruh na
ka bynta kita kiba leh sniew ia phi.
29Ha uta uba thab ia me ha *kawei* ka
ngab, to pynshah sa kata kawei ruh:
bad ha uta uba shim noh ia ka jainkup
jong me, wat khang ia ka sopti ruh.
30To ai ruh ha u briew baroh uba iapan
na me; bad na uta uba shim noh ia kiei
kiei ruh ki jong me, wat pan pat *ia ki*.
31Kumba phi mon ruh ba ki briew kin
leh ia phi, to leh ma phi ruh kumjuh
ia ki.
32 Naba lada phi ieit *tang* ia kita
kiba ieit ia phi, ka jingnguh aiu ka dei ia
phi? naba kiba pop ruh ki ieit ia kita
kiba ieit ia ki. 33Lada phi leh bha ruh
tang ia kita kiba leh bha ia phi, ka jingnguh
aiu ka dei ia phi? naba kiba pop ruh ki
leh hi kumjuh. 34Lada phi ai kylliang
ruh *tang* ia *kita* na kiba phi kyrmen
ban ioh, ka jingnguh aiu ka dei ia phi?
naba kiba pop ruh ki ai kylliang ha
kiba pop, ba kin ioh mar kajuh hi.
35Hynrei to ieit ia ki nongshun jong
phi, to leh bha ruh, bad to ai kylliang,
khlem da duh jingkyrmen satia; te ka
nong jong phi kan long kaba khraw,
bad phin long ki khun U Bahakhlieh
tam eh: naba u long uba sbun ia ki
bymnguh bad ia ki bymman. 36To long
phi kiba isynei, kumba U Kpa jong phi
ruh u long uba isynei.

Kaba bishar ia kiwei
(Mt 7 : 1-5)

37 Wat bishar ruh, te yn ym bishar
ia phi: wat pynrem, te yn ym pynrem
ia phi: to map noh, te yn map ia phi:
38to ai, te yn sa ai ha phi ruh; ia ka jing-
thew kaba bha, ba la tynñian bad ba la
kyrih, bad ba la shlei de, kin thep ha ka
pla jong phi: naba da kajuh ka jingthew
da kaba phi thew, yn thew pat ha phi.
39 Te u la kren ia ka pharshi ha ki:
Uba matlah u lah ne em ban ialam ia
uba matlah? hato kin ym iahap baroh ar
ngut ha ka thliew? 40U synran um long

6 : 22 1 Pet. 4 : 14. 6 : 23 2 Khr. 36 : 16; Kam. 7 : 52. 6 : 31 Mt. 7 : 12. 6 : 39 Mt. 15 : 14,
6 : 40 Mt. 10 : 24-25; Io. 13 : 16; 15 : 20.

halor u nonghikai jong u: hynrei ynda
la hikai bha ia u, un long kum u nonghi-
kai jong u. [41]Te balei ba me khmih ia u
thngiat uba ha ka khmat u paralok jong
me, hynrei mem pyrkhat ia ka khung
kaba ha ka khmat jong me hi? [42]Lane
kumno ba me lah ban ong ha u paralok
jong me, Ko lok, to shah ba ngan khlaw
noh ia uto u thngiat uba ha ka khmat
jong me: haba me hi mem iohi ia ka
khung kaba ha ka khmat jong me?
Me uba arsap, to khlaw noh shuwa ia
ka khung na ka khmat jong me, ynda
kumta te men iohi bha ban khlaw noh
ia uto u thngiat uba ha ka khmat u
paralok jong me.

U dieng bad u soh jong u

(Mt 7 : 16–20; 12 : 33–35)

43 Namar ym ju don u dieng babha
uba sei ki soh bymman; lymne u dieng
bymman uba sei ki soh babha. [44]Namar
ia u dieng baroh yn ithuh na u soh jong
u hi; naba kim ju kheit ia ki soh dumbur
na ki dieng shiah, lymne kim kheit ia
u soh wain na ka law lynnong dieng shiah.
[45]U briew uba bha u sei ia kaba bha
na ka jingkynshew kaba bha ka dohnud
jong u; u briew uba bymman ruh u sei
ia ka bymman na ka jingkynshew kaba
bymman ka dohnud jong u: naba na
ka jingshlei ka dohnud, ka shyntur jong
u ka kren.

Ar jaid ki nongrim

(Mt 7 : 24–27)

46 Hynrei balei ba phi khot ia nga,
Ah Trai, Ah Trai, bad phim leh pynban
ia kiei kiei ruh kiba nga ong? [47]Uei uei
baroh uba wan ha nga, bad uba iohsngew
ia ki ktien jong nga, bad uba leh ruh
ia ki, ngan pyni ha phi iano u syriem.
[48]U long kum u briew uba tei ia ka ïing,
uba la tih bad uba la ngam jylliew, bad
uba la seng nongrim halor u mawsiang:
te haba la jia ka jingshlei, ka um ka la
shoh kyrthep ia kata ka ïing, hynrei
kam lah shuh ban pynkhih ia ka: naba
la pynshong nongrim ia ka halor u
mawsiang. [49]Hynrei uta uba iohsngew,
bad ubym leh, u long kum u briew uba la
tei ia ka ïing halor ka khyndew, khlem
nongrim: ia kaba ka um ka la shoh
kyrthep, bad kumne kumne ruh ka la
kyllon: te ka jingjot ka jong kata ka
ïing ka la long kaba khraw.

**U Jisu U pynkhiah ia u shakri
u Rangbah Shispah**

(Mt 8 : 5–13)

7 Te ynda u la lah pyndep ia ki jingong
jong u baroh ha kaba iohsngew uta u
paidbah, u la rung shapoh Kapernam.
[2]Te don u shakri uwei u rangbah shispah,
uba u la ieit eh, uba la pang bad ha tmier
ka jingiap. [3]Te haba u la iohsngew sha-
phang U Jisu, u la phah ha u ia ki tymmen
basan ki Jiw, u da kyrpad ia u ban wan
pynim ia uta u shakri jong u. [4]Ki te,
haba ki la poi ha U Jisu, ki la kyrpad
eh ia u, ki da ong, U long uba dei ba
men leh ia kane ia u: [5]naba u ieit ia ka
kynja jong ngi, bad la tei ma u ia ka
synagog ia ngi. [6]U Jisu te u la leit lem
bad ki. Te haba um jngai shuh na kata
ka ïing, u rangbah shispah u la phah ia
ki lok sha u, ban ong ha u, Ko Kynrad,
wat pynshitom ia lade; naba ngam long
uba dei ba men wan rung hapoh ka ïing
jong nga: [7]lymne ngam sngew ia lade
uba bit ban wan ha me: hynrei shu ong
da ka ktien, te yn sa pynkhiah ia u shakri
jong nga: [8]naba nga ruh nga long u briew
ba la buh hapoh ka hukum, uba don ki
shipai hapoh jong nga: te nga ong ha
une, Khie leit, te u leit; ha uwei pat
ruh, Ale, u ruh u wan; bad ha u shakri
jong nga, Leh ia kane, u ruh u leh.
[9]Te haba U Jisu u la iohsngew ia kine
kiei kiei, u la sngewphylla ia u; bad
haba u la phai, u la ong ha uta u paidbah
ba bud ia u, Nga ong ha phi, ngam shym

6 : 44 Mt. 12 : 33. 6 : 45 Mt. 12 : 34.

la shem kat kane ka jingngeit, em, wat
ha Israel ruh. [10]Te haba kita ia kiba la
phah ki la leit phai pat sha kata ka ïing,
ki la shem ia uta u shakri ba u koit
bha pat.

U Jisu U pynim pat ia u khun ka riewkynthei

11 Ka la jia te kum lashai, ba u la
leit sha ka shnong ba khot Nain: te ki
synran jong u ki la ialeit lem bad u,
bad u paidbah byllien. [12]Te katba u la
wan hajan ka khyrdop kata ka shnong,
ha khmih, ki iabah shabar ia uba la iap, u
khun marwei ka kmie jong u, bad ka ruh
ka long ka riewkynthei: bad bun u
paidbah na kata ka shnong u la don lem
bad ka. [13]Haba U Trai te u la iohi ia ka,
u la sngewsynei ia ka, bad u la ong ha ka,
To wat iam. [14]Te u la wan hajan bad u
la ktah ia ka krong, kita kiba iabah te
ki la ieng. Bad u la ong, Ko samla, nga
ong ha me, To ieng. [15]Te uta uba la iap
u la khie shong, bad u la sdang ban kren:
u te u la ai noh ia u ha ka kmie jong u.
[16]Ka jingsheptieng te ka la ngat ha ki
baroh: bad ki la iaroh ia U Blei, ki da
ong, U nongiathuhlypa uba khraw u la
mih hapdeng jong ngi, bad U Blei u la
wan ia la ki briew. [17]Te kane ka jingbna
shaphang jong u ka la phriang noh
kylleng ka Judia baroh, bad kylleng kata
ka ri kaba baroh sawdong.

Ki nonglamktien na U Ioannis Nongpynbaptis

(Mt 11 : 2–19*)*

18 Bad ki synran U Ioannis ki la
iathuh ha u shaphang kine kiei kiei
baroh. [19]Te haba U Ioannis u la khot ha
lade ar ngut na ki synran jong u, u la
phah ia ki ha U Trai, u da ong, Me long
uta uban sa wan, ne ngin ia ap ia uwei
pat? [20]Te haba kita ki briew ki la poi ha
u, ki la ong, U Ioannis u Nongpynbaptis
u la phah ia ngi ha me, u da ong, Me
long uta uban sa wan, ne ngin ia ap ia
uwei pat? [21]Te ha kata hi ka por u la
pynkhiah shibun *ki briew* na ki jingpang,
bad na ki jingpang kordit, bad na ki
mynsiem bymman: ia shibun kiba matlah
ruh u la pynpeit. [22]U Jisu te u la iathuh
bad u la ong ha ki, Khie leit iathuh ha
U Ioannis ia kiei kiei kiba phi la iohi
bad ba phi la iohsngew ruh: ba kiba
matlah ki peit pat, kiba dkoh ki iaid,
ia kiba sa ñiang thohlieh la pynkhuid,
kiba kyllut ki iohsngew, ia kiba iap la
pynim pat, bad la ialap ia ka gospel ha
kiba duk: [23]suk ruh uta uban ym thut
ha nga.

24 Te haba kita ki nonglamktien U
Ioannis ki la ialeit noh, u la sdang ban
ong ha kita ki paidbah shaphang U
Ioannis: Phi la leit sha ka ri khlaw ban
jngoh aiu? ia u khah ba la pynkhih da
ka lyer? [25]Hynrei phi la leit ban ioh
khmih aiu? ia u briew uba la kup ki
jainkup bani? ha khmih, kita kiba kup da
ka jainkup thaba babun rong, bad kiba
shong suk ruh, ki don ha ki ïing syiem.
[26]Hynrei phi la leit ban ioh khmih aiu?
ia u nongiathuhlypa? Shisha, nga ong
ha phi, bad ia uba kham khraw ia u
nongiathuhlypa. [27]Une u dei uta ba la
thoh shaphang jong u: Ha khmih, nga
phah ia u nonglamktien jong nga ha
shuwa ka khmat jong me, uban pynkhreh
ia ka lynti jong me ha shuwa jong me.
[28]Naba nga ong ha phi, Na kiba la
kha na ki kynthei, ym don u nong-
iathuhlypa uba kham khraw ban ia U
Ioannis u Nongpynbaptis: pynban uba
kham rit ha ka hima U Blei, u long uba
kham khraw ia u. [29]Te uta u paidlang
baroh haba u la iohsngew, bad ki nong-
khrong ruh, ki la pynksan ia U Blei,
haba la pynbaptis ia ki da ka jingbaptis
U Ioannis. [30]Hynrei ki Pharisi bad ki
riewsaid, ki la kyntait noh ia ka mon
U Blei sha kaban sniew ia lade, haba
ym shym la pynbaptis ia ki da u.

7 : 22 Isa. 35 : 5-6; 61 : 1. 7 : 27 Mal. 3 : 1. 7 : 29-30 Mt 21 : 32; Lk. 3 : 12.

31 U Trai u la ong ruh, Namar kata,
kum kaei ngan tharai ia ki briew jong
kane ka pateng bynriew? kum kaei ruh
ki iasyriem? 32ki long kein kum ki khyn-
nah kiba iashong ha ka jaka iew, bad kiba
iapyrta paralok: kiba ong, Ngi la iaput
jingput ha phi, te phim shym la shad:
ngi la iarwai sngewsynei ha phi, te phim
shym la iam. 33Naba U Ioannis u Nong-
pynbaptis u la wan um da bam kpu
lymne um da dih wain: te phi ong,
Uba shong ksuid ia u. 34U Khun u briew
u la wan u da bam u da dih ruh: te phi
ong, Ha khmih, u briew uba bam lalot,
bad uba dih kiad, u lok ki nongkhrong
bad kiba pop. 35Hynrei ka jingstad ka
la ksan na ki khun jong ka baroh.

U Jisu ha ka'iing U Simon U Pharisi

36 Te uwei na ki Pharisi u la khot
ia u ba un iawan bamja bad u: kumta
te u la rung hapoh ka iing uta u Pharisi,
bad u la shong shaniah ban bam. 37Ha
khmih ruh, ka briew ha kata ka shnong,
kaba long kaba pop, haba ka la tip ba
u shong shaniah ban bam ha iing uta u
Pharisi, ka la wallam ia ka dabi alabaster
ka jingsleh: 38haba ka la ieng ruh hajan
ki kjat jong u na shadien, ka da iam,
ka la sdang ban sait ia ki kjat jong u da
la ki jingjaw ummat, bad ka la ñiad da u
ñiuhkhlieh jong ka: bad ka la doh ia
ki kjat jong u, bad ka la pynsleh *ia ki*
da kata ka jingsleh. 39Te haba uta u
Pharisi uba la khot ia u u la iohi, u la
kren ha lade, u da ong, Lada une u long
u nongiathuhlypa, un da la ithuh kaei,
bad kaba kumno *kane* ka briew kaba
ktah ia u, ba ka long kaba pop. 40U
Jisu te u da iathuh u la ong ha u, Ko
Simon, nga don ei ei ban ong ha me.
U te u la ong, Ko Nonghikai, to ong.
41Uwei u nongairam u la don ar ngut
ki nongkitram: uwei u kit ram san
spah tyngka, bad uwei pat sanphew:
42te haba kim don ei ei ruh ban siew,
u la map ei ia ki baroh ar ngut. Namar
kata, to ong, uno na kita uban kham
ieit tam ia u? 43U Simon u la iathuh
bad u la ong, Uta, nga mut, uba la ioh
map ei ia kaba kham bun. U te u la ong
ha u, Me la bishar kaba dei. 44Bad
haba u la phai sha kata ka briew, u la
ong ha U Simon, Me iohi ne em ia kane
ka briew? nga la rung hapoh ka ïing
jong me, te mem shym la ai um ia ki
kjat jong nga, hynrei kane ka la sait
ia ki kjat jong nga da ki jingjaw ummat
jong ka, bad ka la ñiad da u ñiuh khlieh
jong ka: 45mem shym la ai ka jingdoh
ia nga, hynrei kane, naduh ba nga la
wan hapoh, kam shym la kein noh ban
doh ia ki kjat jong nga: 46mem shym
la pynsleh ia ka khlieh jong nga da ka
umphniang, hynrei kane ka la pynsleh
ia ki kjat jong nga da ka jingsleh: 47naba
kumta nga ong ha me, La map ia ki
pop kiba bun jong ka: namar ka la
ieit shibun: hynrei uta uba la ioh map
khyndiat, u ieit khyndiat. 48U la ong te
ha ka, La map ia ki pop jong pha. 49Kita
kiba iashong bam lem ki la sdang te
ban ong ha lade, Uei une uba map kat
ia ka pop? 50Te u la ong ha kata ka
briew, Ka jingngeit jong pha ka la pynim
ia pha: to khie leit ha kaba suk.

Ki kynthei kiba ia synran ia U Jisu

8 Bad ka la jia shen shen hadien kata,
ba u la leit jingleit lyngba ki nongbah
bad ki nongrit, u da ialap bad u da
iathuhkhana ia ka gospel ka hima U
Blei: bad lem bad u kita ki khadar ngut,
2bad ki kynthei ruh ia kiba la pyn-
khiah na ki mynsiem bymman bad na
ki jingkhrew, Ka Mari, ia kaba la khot
ka nong Magdala, na kaba la lah mih
noh hynñiew ki ksuid, 3bad Ka Ioanna
ka tnga U Khusa, u rangbah U Herod,
bad Ka Susanna, bad shibun kiwei kiwei
ruh, kiba la ju iasumar sukher ia u na ki
jingdon jong ki.

7 : 37-38 Mt. 26 : 7; Mk. 14 : 3; Io. 12 : 3. 8 : 2-3 Mt. 27 : 55-56; Mk. 15 : 40-41; Lk. 23 : 49.

Ka pharshi U Nongbet
(*Mt* 13 : 1–9; *Mk* 4 : 1–9)

4 Te haba u paidbah babun u la iawan lang bad ba ki la wan ruh ha u kiba na ki shnong baroh, u la kren da ka pharshi: 5U nongbet u la mih noh ban bet ia u symbai jong u: te katba u dang bet, don uba la hap harud lynti, te la iuh roit ia u; bad ki sim bneng ki la bam duh ia u. 6Uwei pat ruh u la hap halor u mawsiang; te haba u dang shu mih u la iap ryngkhiang, naba um ioh jingsngem. 7Uwei pat te u la hap hapdeng ki dieng shiah; te kita ki dieng shiah ki la iamih lem, bad ki la iakjap ia u. 8Uwei pat te u la hap ha ka khyndew kaba bha, bad u la mih, bad u la sei soh shispah shah. Haba u la ong ia kine kiei kiei ruh, u la pyrta, Uba don ki shkor ban sngew, to ai ba un sngew

Ka jingthmu jong ki pharshi
(*Mt* 13 : 10–17; *Mk* 4 : 10–12)

9 Ki synran jong u te ki la kylli ia u, Kane ka pharshi ka lah ban mut aiu? 10U te u la ong, Ha phi kein la ai ban tip ia ki maian ka hima U Blei, hynrei ha kiwei pat ha ki pharshi: ba haba ki iohi kin ym iohi, bad haba ki iohsngew kin ym sngew shemphang.

U Jisu U batai ia ka jingthmu ka pharshi U Nongbet
(*Mt* 13 : 18–23; *Mk* 4 : 13–20)

11 Te kata ka pharshi ka long kumne: Uta u symbai u long ka ktien U Blei. 12Te kita kiba harud lynti, long kita kiba iohsngew; hadien kata u Soitan u wan, bad u rong noh ia kata ka ktien na ka dohnud jong ki, khnang ba kin ym ngeit bad iohlait im. 13Kita te kiba halor u mawsiang, ki long kita kiba, ynda ki la iohsngew, ki pdiang ia kata ka ktien da kaba kmen; bad kine kim don thied, kiba shu ngeit shi por, bad ha ka por ka jingtynjuh ki phai dien noh. 14Uta uba la hap hapdeng ki dieng shiah te, long kita kiba ju iohsngew, te katba ki nang pynleit la ki sngi ka rta, la kjap ia ki da ki jingkhuslai, bad ka spah, bad ki jingsngewbha kane ka jingim; te kim sei ki soh kiba ih bha. 15Te uta uba ha ka khyndew kaba bha, kine ki long kita kiba da ka dohnud kaba hok bad kaba bha, haba ki la iohsngew ia ka ktien ki bat skhem ia ka, bad ki sei soh da ka jingiaineh.

Ka sharak hapoh ka shang
(*Mk* 4 : 21–25)

16 Bad ym don u briew haba u la thang ia ka sharak, uba tap ia ka da u khiew, lane uba buh hapoh ka jingthiah: hynrei u buh ha ka dieng pynieng sharak, ba kita kiba rung shapoh kin iohi ia kata ka jingshai. 17Naba ym don *ei ei* ba la buhrieh, ia kaba yn ym pynpaw; lymne ei ei kaba rieh, ia kaban ym tip bad kaban ym paw. 18To sumar namar kata kumno phi sngew, naba jar uba don, ha uta yn ai: uta ubym don te, wat ia kata kaba u mut ba u don, yn shim noh na u.

Ka kmie U Jisu bad kiba ha ïing ha sem jong U
(*Mt* 12 : 46–50; *Mk* 3 : 31–35)

19 Te ka kmie bad ki hynmen hynbew jong u ki la wan ha u, hynrei kim lah ban wan hajan jong u namar uta u paidbah. 20La iathuh te ha u, Ka kmie jong me bad ki hynmen hynbew jong me ki iaieng habar, ki da kwah ban iohi ia me. 21Hynrei u la iathuh bad u ong ha ki, Ka kmie jong nga bad ki hynmen hynbew jong nga ki long kine kiba iohsngew ia ka ktien ka jong U Blei, bad kiba leh ia ka.

U Jisu U pynjai-jai ia ka eriong
(*Mt* 8 : 23–27; *Mk* 4 : 35–41)

22 Ka la jia te ha kawei na kita ki

8 : 10 Isa. 6 : 9-10. **8 : 16** Mt. 5 : 15; Lk. 11 : 33. **8 : 17** Mt. 10 : 26; Lk. 12 : 2. **8 : 18** Mt. 25 : 29; Lk 19 : 26.

sngi, ba u la leit kiew ha kawei ka lieng
lem bad ki synran jong u, bad u la ong ha
ki, la ngin ialeit sha shiliang ka pung.
Te ki la iapynmih noh. [23]Hynrei katba
ki nang pyniaid lieng, u la iohthiah:
te ka eriong ka la hiar ha kata ka pung,
bad ka lieng ka nangdap nangdap da ka
um, bad sa ba kin iap. [24]Te ki la iawan
ha u bad ki la kyrsiew ia u, ki da ong,
Ko kynrad, kynrad, ngi la iap! Te u
la kyndit bad u la sneng ia kata ka lyer,
bad ia kata ka jingat phyllung ka um:
kumta ki la iajah noh, bad ka la long
kaba jaijai. [25]U la ong te ha ki, Hangno
ka jingngeit jong phi? Te ba ki la shep-
tieng ki la sngew phylla, ki da iaong
paralok hi, Une u long uei shisha, ba u
hukum kat ia ki lyer bad ia ka um, bad
ki kohnguh ia u?

U Jisu U pynkhiah ia uba shong ksuid
(Mt 8 : 28-34; *Mk* 5 : 1-20*)*

26 Te ki la poi ha ka ri ki nong Gada-
ra kaba mar pyrshah ia ka Galilaia
[27]Bad haba u la mih noh sha ryngkew,
la wan tan ia u uwei u briew na kata
ka shnong, uba shong ksuid: bad la
slem eh um ju kup jain, bad um ju shong
ha *kano kano* ka iing, hynrei ha ki maw
jingtep. [28]Te haba u la iohi ia U Jisu,
u la kyang, bad u la dem khrup ha khmat
jong u, bad u la ong da ka ktien bajam,
Nga donkam aiu bad me, Jisu, Me U
Khun U Blei U Bahakhlieh tam eh?
Me nga kyrpad ia me, wat pynshitom
ia nga! [29](Naba u la hukum ia uta u
mynsiem bymkhuid ban mih noh na
uta u briew. Naba la bunsien u la ju
kem ia u; bad la ap phira ia u, bad la
ju khum ia u da ki kynjri bad da ki nar-
kjat: bad haba u da pyndkut noh ia
kita ki jingkhum, la beh ia u da uta u
ksuid sha ki ri khlaw.) [30]Bad U Jisu u
la kylli ia u, Kaei ka kyrteng jong me?
u te u la ong, U Paidbah, naba bun ki
ksuid ki la lah leit rung hapoh jong u.
[31]Te ki la iakyrpad ia u, ba un ym hukum
ia ki ban leit noh sha dujok. [32]Hynrei
la don hangta shi kynhun bah ki sniang
kiba iabam phlang halor lum, te ki la
iakyrpad ia u ba un shah ia ki ban leit
rung hapoh kita. Te u la shah ia ki. [33]Bad
kita ki ksuid ki la mih noh na uta u briew,
bad ki la leit rung hapoh kita ki sniang;
te kata ka kynhun ka la phet iap arsut ia
ka riat sha ka pung, bad ki la iap jyllop.

34 Te haba kita kiba ia ap ki la iohi ia
kaba la jia, ki la iaphet iap noh, bad ki la
pynbna *ia kata* ha kata ka shnong bad ha
kita ki ri bri. [35]Bad ki la iamih noh ban
leit jngoh ia kaba la jia: bad ki la wan ha
U Jisu, bad ki la shem ia uta u briew,
na uba la lah mih noh kita ki ksuid, ba u
la kup jain, bad ba u tip briew, u da shong
de hajan ki kjat U Jisu: te ki la sheptieng.
[36]Kita kiba la lah iohi ruh, ki la iathuh
ha ki kumno ba la lah pynkhiah ia uta uba
shong ksuid. [37]Ynda kumta u paidbah
baroh kylleng sawdong ka ri jong ki nong
Gadara, ki la iakyrpad ia u ban leit noh
na ki: naba la ngat ha ki ka jingsheptieng
bakhraw. Te u la kiew sha ka lieng bad
u la leit phai pat. [38]Hynrei uta u briew
na uba la lah mih noh kita ki ksuid, u la
kyrpad ia u ban ioh long lem bad u:
hynrei U Jisu u la pyllait noh ia u, u da
ong, [39]Khie leit phai pat sha la iing, to
iathuh ruh ia kiba katno kiei kiei ruh ba
U Blei u la leh ia me. Te u la leit noh, u
da ialap ia kata ka shnong baroh kawei
ia kiba katno kiei kiei ba U Jisu u la leh
ia u.

Ka khun kynthei U Jairos bad ka kynthei kaba pang mihsnam
(Mt 9 : 18-26; *Mk* 5 : 21-43*)*

40 Te haba U Jisu u la wan phai pat,
uta u paidbah u la pdiang sngewbha ia
u: naba baroh ki dang ia ap khmih lynti
ia u. [41]Ha khmih ruh, u la wan u briew
uba kyrteng U Jairos, bad uba long u
nongsynshar jong ka synagog: te u la
dem ha ki kjat u Jisu, bad u la kyrpad ia
u ban wan sha iing jong u: [42]naba u la

don ka khun marwei, kaba la khadar snem ka rta, bad kaba lajan iap. Hynrei katba u dang leit, kita ki paidbah ki la iakyntur lang ia u. [43]Ka briew ruh kaba don ka jingpang mihsnam la khadar snem, kaba la lah pynlut ruh ha ki nongpynkhiah ia la ka jingioh baroh, hynrei kam lah ioh jingkoit nano nano ruh. [44]ka la wan hajan na shadien, bad ka la ktah ia ka rmiang ka jainkup jong u: te kumne kumne ruh kata ka jingmihsnam jong ka ka la sangeh noh. [45]Te U Jisu u la ong, Mano ba la ktah ia nga? Te ynda ki la len baroh, U Petros u la ong bad kita kiba don lem bad u, Ko Kynrad, kine ki paidbah ki iaphñian bak ki iakyntur ia me, te me ong, Mano ba la ktah ia nga? [46]U Jisu te u la ong, Don mano re mano ba la ktah ia nga: naba nga la sngewthuh ba ka bor ka la mih noh na nga. [47]Kata ka briew te haba ka la iohi ba kam lah rieh shuh, da kaba khynñiuh ka la wan, bad haba ka la dem khrup ha khmat jong u, ka la iathuh ha u ha khmat uta paidlang baroh, na ka balei ba ka la lah ktah ia u, bad kumno ba la lah pynkhiah ia ka kumta kumta hi. [48]Te u la ong ha ka, To kyrmen, ko khun, ka jingngeit jong pha ka la pynkhiah ia pha: to khie leit ha kaba suk.

49 Katba u dang kren, la wan uwei na *ka iing* uta u nongsynshar synagog, u da ong ha u, La iap noh i khun jong me: wat pynshitom shuh ia U Nonghikai. [50]Te haba U Jisu u la iohsngew, u la ong ha u, Wat sheptieng: tang shu ngeit, te yn pynkhiah ia ka. [51]Te haba u la wan sha kata ka iing, um shah iano iano ruh ban rung hapoh, lait na U Petros bad U Ioannis bad U Jakob, bad u kpa bad ka kmie jong kata ka khynnah. [52]Baroh te ki la iaiam, bad ki la ialynñiar lympat ia lade namar jong ka. Hynrei u la ong, Wat iam: namar kam shym la iap, hynrei ka shu iohthiah. [53]Ki te ki la iarkhie bein ia u, ba ki da tip ba ka la iap. [54]Hynrei u, haba u la pynmih noh ia ki baroh shabar, bad haba u la bat ia ka na ka kti, u la pyrta, u da ong, Ko khynnah, to ieng. [55]Bad ka mynsiem jong ka ka la wan phai pat, bad kumne kumne ruh ka la ieng joit; te u la hukum ban ai *ei ei* ha ka ban bam. [56]Te ki kmie ki kpa jong ka ki la sngew kyndit, hynrei u la hukum skhem ia ki ban ym iathuh hano hano ruh ia kaba la leh.

U Jisu U phah noh ia ki synran ban leit ialap

(*Mt* 10 : 5–15; *Mk* 6 : 7–13)

9 Te u la khot lang ia ki khadar ngut bad u la ai ha ki ka bor bad ka iktiar halor ki ksuid baroh, bad ia kaban pynkhiah ia ki jingpang. [2]Bad u la phah ia ki ban ialap ia ka hima U Blei, bad ban pynkhiah ia kiba pang. [3]Bad u la ong ha ki, Wat rah ei ei ruh na ka bynta ka jingleit jong phi, lymne ia u diengduh, lymne ia ka iarong, lymne ia u kpu, lymne tyngka sbai; lymne wat rah artylli ki jingphong: [4]bad ha kano kano ka iing ba phi leit rung, hangta to iashong, bad nangta phin mih noh: [5]te kino kino ruh kiban ym pdiang ia phi, haba phi mih noh na kata ka shnong, to kynther noh ia ka dewmet na ki kjat jong phi, ia kaban long ka sakhi pyrshah ia ki. [6]Te ki la mih noh, bad ki la leit kylleng ki nongrit, ki da ialap ia ka gospel, bad ki da pynkhiah de kylleng la kylleng ruh.

Ka jingshaiong jingmut U Herod

(*Mt* 14 : 1–12; *Mk* 6 : 14–29)

7 Te U Herod Tetrark u la iohsngew shaphang kiei kiei baroh ia kiba la leh; bad u la shitom jingmut eh namar ba la ong da kiwei, ba U Ioannis u la mih pat na ki nongiap; [8]bad da kiwei pat, ba U Elias u la mih paw; bad da kiwei pat de, ba u nongiathuhlypa, uwei na kiba rim, u la mihpat. [9]U Herod te u la ong, la u

9 : 5 Kam. 13 : 51. 9 : 3-5 Lk. 10 : 4-11. 9 : 7-8 Mt. 16 : 14; Mk. 8 : 28; Lk. 9 : 19.

Ioannis nga la khrai khlieh: hato uei une, uba nga iohsngew kat kine kiei kiei ruh shaphang jong u? U la kwah ruh ban iohi ia u.

Kaba bsa ia ki san hajar
(Mt 14 : 13–21; *Mk* 6 : 30–44; *Io* 6 : 1–14*)*

10 Te ki apostol ynda ki la wan phai pat, ki la iathuh ha u ia kiei kiei ruh kat kiba ki la lah leh. Te u la ialam ia ki, bad u la leit kyrpang sha ka shnong ba khot Bethsaida. 11Hynrei haba kita ki paidbah ki la tip ki la bud ia u; te u la pdiang sngewbha ia ki, bad u la iathuh ha ki shaphang ka hima U Blei, bad u la pynkhiah ia kiba donkam ia ka jingpynkhiah. 12Ka sngi te ka la sdang noh; te ki khadar ngut ki la wan bad ki la ong ha u, To pyllait noh ia u paidbah, ba kin ioh leit sha ki nongrit bad sha ki ri bri kylleng sawdong, ba kin ioh thiah basa, bad ba kin ioh jingbam: naba hangne ngi don ha ka jaka kynjah. 13Hynrei u la ong ha ki, To ai ma phi ha ki ban bam. Te ki la ong, Ngim don tam ia san tylli ki kpu, bad ar tylli ki dohkha; lymda ngi leit thied jingbam ia une u paidlang baroh. 14Naba ki la long jin san hajar ki rangbah. U la ong te ha ki synran jong u, To pynshong shaniah ia ki sanphew sanphew ha la ka jong ka jong. 15Te ki la leh kumta, bad ki la pynshong shaniah ia ki baroh. 16Te u la shim ia kita ki san tylli ki kpu bad ia kita ki ar tylli ki dohkha, bad haba u la khmied sha bneng, u la kyrkhu ia ki bad u la kdiah; bad u la ai ha kita ki synran ban buh ha khmat uta u paidbah. 17Te ki la iabam bad ki la iakdang baroh: la khar khadar tukri ruh na kaba lwet kaba la sah tam ia ki.

Ka jingphla U Petros shaphang U Jisu
(Mt 16 : 13–19; *Mk* 8 : 27–29*)*

18 Ka la jia ruh, ba haba u dang duwai hi weibriew, kita ki synran ki iadon lem bad u; u la kylli te ia ki, u da ong, Ki paidbah ki ong ba nga long uei? 19Ki da iathuh te ki la ong, U Ioannis u Nongpynbaptis; hynrei kiwei pat, U Elias; bad kiwei pat, ba u nongiathuhlypa uba na kiba rim u la mihpat. 20Te u la ong ha ki, Phi te phi ong ba nga long uei? U Petros u da iathuh te u la ong, Uta U Khrist jong U Blei.

U Jisu U iathuhlypa ia ka jingiap bad ka jingmihpat jong U
(Mt 16 : 20–28; *Mk* 8 : 30–9 : 1*)*

21 Hynrei u la maham ia ki, bad u la hukum ban ym iathuh ia kata hano hano ruh; 22u da ong, ba ka dei ia U Khun u briew ban shah shibun kiei kiei ruh, bad ba yn kyntait ia u da ki tymmen basan bad ki rangbah lyngdoh bad ki nongthoh ruh, bad ba yn pyniap ia u, bad ba yn pynmihpat ia u ha kaba lai sngi.

23 U la ong ruh ha ki baroh, Lada uno uno ruh u mon ban wan nadien jong nga, ai ba un len ia lade, bad un rah ia la ka diengphna ha la ka sngi, bad un bud ia nga; 24naba uno uno ruh uba mon ban pynim ia la ka mynsiem un duh noh ia ka; hynrei uno uno ruh uban duh noh ia la ka mynsiem na ka bynta jong nga, uta kein un pynim ia ka: 25naba u briew un myntoi aiu, lada u ioh ia ka pyrthei baroh, haba u la pynjot noh, lane haba u la pynduh noh ia lade? 26naba uno uno ruh uban sngew lehrain ia nga bad ia ki ktien jong nga, ia uta kein U Khun u briew un lehrain, ynda un wan ha ka burom jong u, bad ka jong U Kpa, bad ka jong ki angel bakhuid: 27hynrei nga ong ha phi ia kaba shisha, Don kiba na kine kiba ieng hangne, kiban ym mad ia ka jingiap, tadynda ki iohi ia ka hima U Blei.

Ka jingkylladur
(Mt 17 : 1–8; *Mk* 9 : 2–8*)*

28 Ka la jia te kumba phra sngi hadien

9 : 19 Mt. 14 : 1-2; Mk. 6 : 14-15; Lk. 9 : 7-8. 9 : 20 Io. 6 : 68-69. 9 : 23 Mt. 10 : 38; Lk. 14 : 27.
9 : 24 Mt. 10 : 39; Lk 17 : 33; Io. 12 : 25.

kine ki ktien, ba u la shim lem ia U
Petros, bad ia U Ioannis, bad ia U Jakob,
bad u la leit kiew sha u lum ban duwai.
29 Te katba u dang duwai, ka dur ka
khmat jong u ka la kylla, bad ka jain jong
u ka la lieh phyrnai eh. 30 Ha khmih ruh
ki rangbah ar ngut ki la iakren bad u
kiba la long U Moses bad U Elias,
31 kiba la mih paw ha ka burom bad
ki la iakren shaphang ka jingleit noh jong
u, ia kaba un sa pyndep ha Jerusalem.
32 U Petros te bad kita kiba don lem
bad u ki la sngewkhia da kaba samthiah,
hynrei haba ki la peitmat bha, ki la iohi
ia ka burom jong u, bad ia kita arngut ki
rangbah kiba la ieng lem bad u. 33 Te ka
la jia, haba kita ki dang ialeit noh na u
ba U Petros u la ong ha U Jisu, Ko
Kynrad, ka bha ia ngi ban don hangne:
ai ngin iathaw te lai tylli ki iing trep;
kawei ia me, bad kawei ia U Moses,
bad kawei de ia U Elias: um da tip iaei
ba u ong. 34 Te katba u dang kren ia kine
kiei kiei, la wan u lyoh bad u la kah ia ki:
te ki la sheptieng haba kita ki leit rung
hapoh uta u lyoh. 35 Ka ktien ruh ka la
wan na uta u lyoh, ka da ong, Une u long
U Khun jong nga uba ieit; to phin sngew
ia u. 36 Te haba la wai kata ka ktien, la
shem ia U Jisu weibriew. Ki te ki la
sngap jar, bad kim shym la iathuh hano
hano ruh ha kita ki sngi ei ei ruh na kita
kiei kiei kiba ki la lah iohi.

U Jisu U pynkhiah ia u khynnah uba pang bhur

(Mt 17 : 14–21; *Mk* 9 : 14–27*)*

37 Ka la jia ruh kum lashai, ynda ki
la lah wan hiar na uta u lum, ba u paidbah
babun u la wan tan ia u. 38 Ha khmih ruh,
u briew uba na uta u paidbah u la pyrta, u
da ong, Ah Nonghikai, nga kyrpad ia me
to khmih ia u khun jong nga, naba u long
u khun marwei jong nga: 39 ha khmih ruh,
don u mynsiem ba kem ñiat ia u, te
shisyndon noh u lynñiar: bad u ring
kyrthat ia u katba u da sei tyrtho: bad
haba u la pynlwet ia u, da kaba eh u leit
noh na u. 40 Nga la kyrpad te ia ki synran
jong me ba kin beh noh ia u, hynrei kim
lah satia. 41 Te U Jisu u la iathuh bad u la
ong, Ah phi ka pateng bynriew bymngeit
bad bamutlop, sa katno ngan long bad
phi, bad ba ngan shah ia phi? to wallam
ia u khun jong me shane. 42 Te katba u
dang wan, uta u ksuid u la pynkyllon sbak
ia u, bad u la ring kyrthat eh *ia u.* U Jisu
te u la sneng ia uta u mynsiem bymkhuid,
bad u la pynkhiah ia uta u khynnah, bad
u la ai noh ia u ha u kpa jong u. 43 Baroh
te ki la sngewkyndit namar kata ka bor
bah jong u Blei.

U Jisu U iathuh pat shaphang la ka jingiap

(Mt 17 : 22–23; *Mk* 9 : 30–32*)*

Te katba baroh ki dang sngewphylla
namar kiei kiei baroh ia kiba U Jisu u la
leh, u la ong ha ki synran jong u, 44 To ai
ba kine ki ktien kin ngam ha ki shkor
jong phi: naba yn sa aiti noh ia U Khun
u briew ha ki kti ki briew. 45 Hynrei ki
kim sngewthuh ia kane ka jingong, bad
la buhrieh ia ka na ki, ba kin ym shem-
phang ia ka: te ki la sheptieng ban
kylli ia u shaphang kata ka jingong.

Uei uba kham khraw?

(Mt 18 : 1–5; *Mk* 9 : 33–37*)*

46 Te la mih ka jingiasaid hapdeng
jong ki, uno na ki uban long uba kham
khraw. 47 Hynrei haba U Jisu u la iohi ia
kata ka jingmut ka dohnud jong ki, u la
shim ia u khynnah, bad u la pynieng ia u
hajan jong u, 48 bad u la ong ha ki, Uno
uno ruh uban pdiang ia une u khynnah
ha ka kyrteng jong nga, u pdiang ia nga:
bad uno uno ruh uban pdiang ia nga, u
pdiang ia uba la phah ia nga: naba uta
uba long uba kham rit hapdeng jong phi

9 : 35 Isa. 42 : 1; Mt. 3 : 17; 12 : 18; Mk. 1 : 11; Lk. 3 : 22. 9 : 28-35 2 Pet. 1 : 17-18.
9 : 46 Lk. 22 : 24. 9 : 48 Mt. 10 : 40; Lk. 10 : 16; Io. 13 : 20.

baroh, uta kein u long uba khraw.

Ubym ialeh bad ngi, u long ha ka liang jong ngi
(Mk 9 : 38–40)

49 U Ioannis te u la iathuh bad u la ong, Ko Kynrad, ngi la iohi ia uwei uba beh noh ia ki ksuid ha ka kyrteng jong me; te ngi la adong ia u, naba um iabud lem bad ngi. 50 Hynrei U Jisu u la ong ha u, Wat adong shuh: naba uta ubym iapyrshah ia ngi u long ha ka liang jong ngi.

Ki nong Samaria kim sngewbha ban pdiang ia U Jisu

51 Ka la jia ruh, mynba lajan poi ki sngi ban pdiang noh ia u sha jrong, ba u te u la thew skhem la ka khmat ia kaban leit sha Jerusalem, 52 bad u la phah ia ki nonglamktien ha shuwa ka khmat jong u: te ki la leit bad ki la rung sha kawei ka nongrit ki nong Samaria, ia kaban pynkhreh ia u. 53 Hynrei kim shym la pdiang sngewbha ia u, naba ka khmat jong u ka la thew leit sha Jerusalem. 54 Te haba ki synran jong u, U Jakob bad U Ioannis, ki la iohi *ia kata*, ki la ong, Ko Trai, me mon ba ngin hukum ia ka ding ban hiar na bneng, bad ban thang duh ia ki, kumba U Elias ruh u la leh? 55 Hynrei u la phai, bad u la sneng ia ki, bad u la ong, Phim tip na kaba kumno ka mynsiem phi long: 56 naba U Khun u briew um shym wan ban pynjot ia ki mynsiem ki briew, hynrei ban pynim. Ynda kumta ki la ialeit sha kawei pat ka nongrit.

Kiba kumno kiba bit ban long synran
(Mt 8 : 19–22)

57 Te katba ki dang ialeit ha kata ka lynti, don uwei uba la ong ha u, Ko Trai, ngan bud ia me kat shaba me leit. 58 U Jisu te u la ong ha u, Ki myrsiang ki don ki thliew, bad ki sim bneng ki jaka riehtngen, hynrei U Khun u briew um don jaka ban buh la ka khlieh. 59 Te u la ong ha uwei pat, To bud ia nga. Hynrei u la ong, Ko Trai, shah ba ngan da leit noh shuwa ban tep ia la u kpa. 60 Hynrei U Jisu u la ong ha u, Ieh ia kiba iap ban tep ia kiba iap jong ki: hynrei khie leit noh ma me, bad ialap ia ka hima U Blei. 61 Uwei pat de u la ong ruh, Ko Trai, ngan bud ia me: hynrei shah ia nga ban khublei shuwa ia kita kiba ha iing jong nga. 62 Hynrei U Jisu u la ong ha u, Ym don u briew, haba u la buh ia la ka kti ha ka jinglur bad u da kyrtiang dien, uba bit ia ka hima U Blei.

Kaba phah ia ki hynñiew phew ngut ki synran ban leit ialap

10 Te hadien kine kiei kiei ruh, U Trai u la thung hynñiewphew ngut kiwei pat, bad u la phah noh ia ki ar ar ha shuwa ka khmat jong u, sha ki shnong bad ki jaka baroh, sha kiba u hi un sa leit. 2 Bad u la ong ha ki, Ka jingot ka bun shisha, hynrei ki nongtrei ki khyndiat: namar kata to iakyrpad phi ia U Trai kata ka jingot, ba un phah noh ia ki nongtrei sha ka jingot jong u. 3 To khie leit noh: ha khmih, nga phah noh ia phi kum ki khun langbrot hapdeng ki suri. 4 Wat rah ia u saipan, lymne ia ka iarong, lymne ia ki juti: bad wat khublei iano iano ruh ha kata ka lynti. 5 Sha kano kano ka ïing ruh ba phin rung, to ong shuwa, Long ka jingsuk ia kane ka ïing! 6 Lada don te u khun ka jingsuk hangta, ka jingsuk jong phi kan iaishong halor jong u: te lada ym don, kan wan phai pat ha phi. 7 Bad phin iaishong ha kata kajuh ka ïing, da bam da dih ruh ia kiei kiei ruh katba kin ai: naba ka dei ia u nongtrei ban ioh ia la ka bainong. Wat kynriah noh na ka ïing sha ka ïing. 8 Bad sha kano kano ka shnong ruh ba phi rung, bad ki pdiang sngewbna ia phi,

9 : 54 2 Sm. 1 : 9-16. 9 : 61 1 Sm. 19': 20. 10 : 2 Mt. 9 : 37-38. 10 : 3 Mt. 10 : 16.
10 : 7 1 Kor. 9 : 14; 1 Tim. 5 : 18.

to bam ia kiei kiei ruh ia kiba la buh ha
khmat jong phi: 9te phin pynkhiah ia
kiba pang kiba don hangta, bad to ong
ha ki, Ka hima U Blei ka la wan hajan
jong phi. 10Hynrei sha kano kano ka
shnong ruh ba phi rung, bad kim pdiang
sngewbha ia phi, phin mih noh sha ki
lynti bah jong ka, bad phin ong, 11Wat ia
ka dewmet kaba la snoh ha ngi na ka
shnong jong phi, ngi shu ñiad noh sha
phi pat: la kumta to tip ia kane, ba ka
hima U Blei ka la wan hajan. 12Nga ong
ha phi, ba kan long kham jem ia ka
Sodom ha kata ka sngi, ban ia kata ka
shnong.

Ka jingkordit ia ki shnong kibym shym la kylla kaba mut

(Mt 11 : 20–24*)*

13 Kordit ia pha, Khorasin! kordit ia
pha, Bethsaida! naba lada la lah leh ia
kita ki kambah ha Tyros bad Sidon, ia
kiba la lah leh ha phi, kin jin da la kylla
kaba mut la mynsiem, kin da shong ha ka
jain khain bad ka dpei. 14Hynrei kan
long kham jem ia ka Tyros bad ka Sidon
ha ka jingbishar, ban ia kaba ia phi.
15Pha ruh, Kapernam, ia kaba la
kyntiew shaduh bneng, yn pynhiar noh
arsut kein ia pha haduh Hades.

16 Jar uba sngew ia phi, u sngew ia
nga; bad jar uba kyntait ia phi, u kyntait
ia nga; bad jar uba kyntait ia nga, u
kyntait ia uta uba la phah ia nga.

Ka jingwanphai ki hynñiewphew ngut

17 Te kita ki hynñiewphew ngut ki la
wan phai pat da ka jingkmen, ki da ong,
Ko Trai, wat ia ki ksuid la pyndem hapoh
jong ngi ha ka kyrteng jong me. 18U te
u la ong ha ki, Nga la iohi ia u Soitan ba
u hap kum ka leilieh na bneng. 19Ha
khmih nga la ai ka bor ha phi ia kaban
iuh roit halor ki bsein bad ki ñiang
lartham, bad halor ka bor baroh ka jong
u nongshun: bad ym don ei ei ruh kaban
pynsniew ia phi. 20Hynrei wat kmen ha
kane, ba ia ki mynsiem la pyndem hapoh
jong phi: hynrei to kmen namar ba la
thoh ia ki kyrteng jong phi ha bneng.

Ka jingainguh U Jisu

(Mt 11 : 25–27; 13 : 16–17*)*

21 Ha kata hi ka por U Jisu u la shad
kmen ha U Mynsiem Bakhuid, bad u la
ong, Nga nguh ia me, ko Kpa, U Trai ka
bneng bad ka khyndew, ba me la buhrieh
ia kine kiei kiei ruh na kiba stad bad na
kiba shemphang, bad ba me la pynpaw
ia ki ha ki khunlung: shisha, ko Kpa,
naba kumta ka la ibit ha khmat jong me.
22Ia kiei kiei baroh la ai ha nga na U
Kpa jong nga: ym don ruh uba ithuh ia
U Khun u long uei, hynrei tang U Kpa:
bad ia U Kpa u long uei, hynrei tang U
Khun, bad uta ha uba U Khun u mon
ban pynpaw.

23 Te haba u la phai sha la ki synran
kyrpang, u la ong, Suk kita ki khmat kiba
iohi ia kiei kiei ruh ia kiba phi iohi!
24Naba nga ong ha phi, ba bun ki
nongiathuhlypa bad ki syiem ki la kwah
ban iohi ia kiei kiei ruh ia kiba phi iohi,
hynrei kim shym la iohi, bad ban
iohsngew ia kiei kiei ruh ia kiba phi
iohsngew, hynrei kim shym la iohsngew.

Ka pharshi U nong Samaria babha

25 Ha khmih ruh, uwei u riewsaid u
la ieng bad u la tynjuh ia u, u da ong, Ko
Nonghikai, ngan leh aiu ba ngan ioh ka
jingim bymjukut? 26U te u la ong ha u,
La thoh aiu ha ka hukum? kumno me
pule? 27U te u la iathuh bad u la ong, Men
ieit ia U Trai uba U Blei jong me da ka
dohnud jong me baroh, bad da ka
mynsiem jong me baroh, bad da ka bor
jong me baroh, bad da ka jingmut jong

10 : 10-11 Kam. 13 : 51. **10 : 4-11** Mt. 10 : 7-14; Mk. 6 : 8-11; Lk. 9 : 3-5. **10 : 12** Jen. 19 : 24-28; Mt. 11 : 24; 10 : 15. **10 : 13** Isa. 23 : 1-18; Eskl. 26 : 1-28 : 26; Joel 3 : 4-8; Amos 1 : 9-10; Sekh. 9 : 2-4. **10 : 15** Isa. 14 : 13-15. **10 : 16** Mt. 10 : 40; Mk. 9 : 37; Lk. 9 : 48; Io. 13 : 20. **10 : 19** Salm 91 : 13. **10 : 22** Io. 3 : 35; 10 : 15. **10 : 27** Dt. 6 : 5; Leb. 19 : 18.

me baroh; bad ia la u paramarjan kumba
ia lade. 28U la ong te ha u, Me la iathuh
ia kaba dei: to leh ia kane, te men ioh im.
29 U te, ba u kwah ban pynksan ia
lade, u la ong ha U Jisu, Uno te uba long
u paramarjan jong nga? 30U Jisu u la
iathuh bad u la ong, Don uwei u briew uba
la leit hiar na Jerusalem sha Jerikho; bad
u la hap hapdeng ki nongtuh, kiba haba
ki la pynlyngkhuid ia u, bad ba ki la shoh
ia u, ki la leit noh, ki da iehnoh ia u kum
uba iap. 31Te uwei u lyngdoh da kaba jia
ryngkhat u la wan hiar na kata ka lynti;
bad haba u la iohi ia u, u la iaid kiar noh
sharud lynti. 32Kumjuh ruh de uwei u
jaid Lebi, haba u la poi sha kata ka jaka,
bad haba u la iohi ia u, u la iaid kiar noh
sharud lynti. 33Hynrei uwei u kynja
Samaria, katba u dang leit jingleit, u la
poi haduh ha u; te haba u la iohi ia u, u la
sngewsynei; 34bad u la wan ha u bad u la
spain ia ki jingjngem snam jong u, u da
theh *ha* ki ia ka umphniang bad ka wain;
te u la buh ia u halor u mrad jong u hi,
bad u la wallam ia u sha ka ïingbasa, bad
u la sumar ia u. 35Te ha kaba lashai, haba
un sa leit noh, u la sei noh ar tyngka bad
u la ai ha u trai ïing basa, bad u la ong ha
u, To sumar ia u; bad kaei kaei ruh ba
men pynlut tam, nga, ynda nga wan phai
pat, ngan siew pat ia me. 36Na kine ki
lai ngut uno, me mut, uba la long u
paramarjan ia uta uba la hap hapdeng
kita ki nongtuh? 37Te u la ong, Uta uba
la leh isynei kein ia u. U Jisu namar kata
u la ong ha u, Khie leit, to leh ma me ruh
kumjuh.

U Jisu U leit jngoh ia ka Martha bad Ka Mari

38 Te katba ki nang leit jingleit, u la
rung ha kawei ka nongrit, bad kawei ka
briew kaba kyrteng Ka Martha ka la
pdiang sngewbha ia u sha ïing jong ka,
39Ka la don ruh ka para kaba kyrteng
Ka Mari, kaba la shong ruh ha ki kjat
U Trai, bad kaba la shahshkor ia ka
ktien jong u. 40Hynrei Ka Martha ka la
khuslai shaphang bun ka jingkam; te ka
la wan ha u bad ka la ong, Ko Trai, mem
khmih ba ka para jong nga ka la iehnoh
ia nga ban shu trei jingtrei marwei?
to ong ia ka namar kata ba kan iarap
lem ia nga. 41Hynrei U Trai u la iathuh
bad u la ong ha ka, Ko Martha, Martha,
pha khuslai, bad pha pynshitom sat ia
lade shaphang bun kiei kiei ruh: 42hynrei
tang kawei kaba donkam eh: Ka Mari
te ka la jied ia kata ka bynta kaba bha,
ia kaba yn ym rong noh na ka.

Ka jinghikai shaphang ka jingduwai
(*Mt* 6:9–13; 7:7–11)

11 Ka la jia ruh, haba u dang duwai ha
kawei ka jaka, ba ynda u la wai noh,
uwei na ki synran jong u u la ong ha u,
Ko Trai, to hikai ia ngi ban duwai,
kumba U Ioannis ruh u la hikai ia ki
synran jong u. 2U la ong te ha ki, Haba phi
duwai, to ong: Ko Kpa jong ngi uba ha
bneng, long bakhuid ka kyrteng jong me:
wan ka hima jong me: long ka mon jong
me ha ka khyndew ruh, kumba ha bneng.
3Ai ha ngi ha la ka sngi ka sngi ia ka
jingbam jong ngi kaba biang. 4To map
ruh ia ngi ia ki pop jong ngi: naba ngi
hi ruh ngi map ia baroh kiba leh sniew ia
ngi. To wat ialam ia ngi sha ka jingpyn-
shoi ruh, hynrei sumar ia ngi na kaba
sniew.
5 U la ong ruh ha ki, Lada uwei na
phi u don u lok, bad un leit ha uta shiteng
synñia, bad un ong ha u, Ko lok, ia ai
kylliang ia nga lai tylli ki kpu; 6naba u
lok jong nga u dang poi ha nga na la ka
jingleit, bad ngam don ei ei ruh ia kaba
ngan buh ha khmat jong u; 7uta te
napoh ïing un jubab bad un ong, Wat
pynshitom ia nga; la khang ia ka jing-
khang mynta, bad ki khun jong nga
ruh ki ha jingthiah bad nga; ngam lah
ban khie bad ban ai ha me; 8nga ong

10:25-28 Mt. 22:35-40; Mk. 12:28-34. 10:28 Leb. 18:5. 10:38-39 Io. 11:1.

ha phi, la un ym khie bad un ym ai ruh
ha u namar ba u long u lok jong u:
pynban namar kata ka jingiaikyrpad
jong u, un da khie un ai ruh ha u katba u
donkam. [9]Nga ruh nga ong ha phi, To
pan, te yn sa ai ha phi; to wad, phin
sa shem ruh; to tied, te yn sa plie ia phi.
[10]Naba baroh uba pan, u pdiang; bad
jar uba wad, u shem; bad ia uta uba
tied, yn sa plie. [11]Te lada u khun un pan
kpu na uno uno ruh na phi uba long u
kpa, hato un ai noh da u maw ha u?
lane ia ka dohkha, bad ha kaba dei da ka
dohkha un ai noh da u bsein ha u?
[12]ne lada un pan ia ka pylleng, hato
un ai noh da ka ñiang lartham ha u?
[13]Namar kata, lada phi, kiba long
bymman, phi tip ia kaban ai ia ki jingai
babha ha ki khun jong phi, kaba katno
tam ba U Kpa jong phi uba ha bneng un
ai ia U Mynsiem Bakhuid ha kita kiba
pan na u?

U Jisu bad U Belsebul

(Mt 12 : 22–30; Mk 3 : 20–27)

14 Te u dang beh noh ia u ksuid ubym
nang kren: ka la jia ruh, haba uta u ksuid u
la mih noh, ba uta ubym nang kren u la
kren; te ki paidbah ki la sngewkyndit.
[15]Hynrei don na ki kiba la ong, Da
u Belsebul, u rangbah ki ksuid, u beh
noh ia ki ksuid. [16]Kiwei pat de, ba ki da
tynjuh ia u, ki la iapan na u ia ka dak na
bneng. [17]Hynrei u, ba u da tip ia ki
jingmut jong ki, u la ong ha ki, Ka hima
baroh kaba ialeh makynti kan jot noh;
bad ka iing ruh kaba ialeh makynti, kan
kyllon. [18]Te lada u Soitan ruh u ialeh
hi ia lade, kumno kan neh ka hima jong
u? naba phi ong ba nga beh noh ia ki
ksuid da u Belsebul. [19]Lada nga te nga
beh noh ia ki ksuid da u Belsebul, hato
dano ba ki khun jong phi ki beh noh ia
ki? namar kata ki hi kin long ki
nongbishar jong phi. [20]Hynrei lada nga
beh noh ia ki ksuid da ka shynriahti U
Blei, te kumta ka hima ka jong U Blei
ka la wan ha phi. [21]Haba uba khlain
uba la kieng atiar bha u ap phira ia ka
iingbah jong u, kiei kiei ruh kiba don ki
jong u ki don ha ka jingskhem. [22]Hynrei
ynda uba kham khlain ia u un wan ialeh
ia u, bad un jop ia u, u shim noh ia ka
jingkieng atiar jong u baroh ha kaba u la
shaniah, bad u iabynta ia ki jinglute
jong u. [23]Jar ubym long bad nga, u ialeh
ia nga; bad jar ubym ialum bad nga, u
pynsaphred.

Ka jingwanphai u mynsiem bymkhuid

(Mt 12 : 43–45)

24 Haba u mynsiem bymkhuid u la
mih noh na u briew, u iaid ia ki jaka
ryngkhiang, u da wad jaka shongthait;
te haba um shem, un ong, Ngan leit
phai pat sha la iing na kaba nga la mih
noh. [25]Haba u la wan te, u shem ia ka ba
la sar, bad ba la buh beit ia ki jingbuh.
[26]Ynda kumta u leit noh, bad u shim
lem bad u sa hynñiew ki mynsiem kiba
kham bymman ban ia u hi; bad haba
ki la rung shapoh, ki shong sah hangta:
te ka jinglong bakhadduh jong uta u
briew ka kham sniew ia kaba nyngkong.

Ka jingsuk kaba shisha

27 Ka la jia ruh, katba u dang kren ia
kine kiei kiei, ba kawei ka briew kaba
na uta u paidbah ka la pyrta, bad ka la
ong ha u, Suk kata ka kpoh kaba la pun
ia me, bad ki jymbuin ia kiba me la
buin! [28]Hynrei u te u la ong, Kham suk
shisha kita kiba iohsngew ia ka ktien ka
jong U Blei, bad kiba sumar ruh ia ka.

Ka jingpan ban ioh ka dak

(Mt 12 : 38–42; Mk 8 : 12)

29 Te katba kita ki paidbah ki la
nang ialang ha u, u la sdang ban ong,
Kane ka pateng bynriew ka long ka

11 : 15 Mt. 9 : 34; 10 : 25. **11 : 16** Mt. 12 : 38; 16 : 1; Mk. 8 : 11. **11 : 23** Mk. 9 : 40.
11 : 29 Mt. 16 : 4; Mk 8 : 12.

pateng bynriew kaba bymman: ka iaiwad
ia ka dak, hynrei yn ym ai ia ka dak ha
ka, hynrei tang ka dak U Jonah. 30Naba
kumba U Jonah u la long ka dak ia ki
nong Ninebe, kumta ruh U Khun u
briew un long ia kane ka pateng bynriew.
31Ka syiem kaba na shathie kan iamih
lem ha ka jingbishar bad ki briew jong
kane ka pateng bynriew, bad kan pynrem
ia ki; naba ka la wan na sha kiba kut ka
pyrthei, ia kaban iohsngew ia ka jingstad
U Solomon, bad ha khmih, uba kham
khraw ia U Solomon u don hangne.
32Ki nong Ninebe kin iaieng lem ha
ka jingbishar bad kane ka pateng bynriew,
bad kin pynrem ia ka; naba ki la kylla
kaba mut da ka jingialap U Jonah, bad
ha khmih, uba kham khraw ia U Jonah
u don hangne.

Ka jingshai jong ka met
(Mt 5 : 15; 6 : 22–23)

33 Ym don u briew, haba u la thang
ia ka sharak, uba buh ia ka hapoh khrum,
lymne hapoh ka shang, hynrei ha ka
dieng pynieng sharak kein, ba kita kiba
rung hapoh kin iohi ia ka jingshai.
34Ka sharak jong ka met ka long ka
khmat: namar kata, haba ka khmat jong
me ka long kaba sngur, ka met jong me
baroh ruh ka shai bha: hynrei haba ka
long kaba jngut, ka met jong me ruh ka
dum. 35Namar kata to sumar ioh ba kata
ka jingshai kaba ha me ka long ka
jingdum! 36Haba kumta, lada ka met
jong me baroh ka shai bha, bym don ruh
ka bynta kaba dum, baroh kan shai bha,
kumba haba ka sharak ka pynshai ia me
da ka jingtyngshain jong ka.

U Jisu U pynrem ia ki Nongthoh bad ki Pharisi
(Mt 23 : 1–36; Mk 12 : 38–40; Lk 20 : 45–47)

37 Te ynda u la lah kren, uwei u
Pharisi u la khot ia u ba un wan bamja
bad u: te haba u la rung u la shong bam.
38Hynrei haba uta u Pharisi u iohi
ia kata, u la sngewphylla ba um shym
thet shuwa, haba un sa bamja. 39Bad U
Trai u la ong ha u, Te phi, ki Pharisi, phi
pynkhuid ia kaba shabar ka khuri bad ka
pliang, hynrei kaba shapoh jong phi ka
dap da ka jinglehjubor bad ka jingleh-
sniew. 40Ah phi kiba bieit! uta uba la
thaw ia kaba shabar, hato um shym la
thaw ia kaba shapoh ruh? 41Te hynrei
to ai kum ka jingai isynei na kiei kiei kiba
shapoh; te ha khmih, kiei kiei baroh ki
long khuid ia phi.

42 Hynrei kordit ia phi ki Pharisi!
naba phi ai ia kaba shiphew na u pudina,
bad na u rue, bad na u jhur baroh, phi
ryngkang te ia ka hok bad ia ka jingieit
ka jong U Blei: ka la dei ban leh ia kine
kiei kiei ruh, hynrei ban ym iehnoh
kein ia kita kiwei. 43Kordit ia phi ki
Pharisi! naba phi ieit ia ki jingshong
bakor tam ha ki synagog bad ia ki jing-
nguh ha ki iew. 44Kordit ia phi ki nong-
thoh bad ki Pharisi kiba arsap! naba
phi long kum ki jingtep kibym paw, bad
ki briew kiba iaid shalor kim tip ia kata.

45 Ynda kumta uwei na ki riewsaid u
da iathuh u ong ha u, Ko Nonghikai, da
kaba ong ia kane me kren bein ia ngi
ruh. 46U te u la ong, Kordit ia phi ruh ki
riewsaid! naba phi pynbah ha ki briew
da ki jingkit kiba eh ban bah, phi hi te
phim ktah ia kita ki jingkit da kawei na
ki shynriahti jong phi. 47Kordit ia phi!
naba phi iatei ia ki mawjingtep ki nong-
iathuhlypa, bad ki kpa jong phi ki la
pyniap ia ki. 48Kumta phi long ki sakhi
bad phi iakohnguh lem ia ki kam ki kpa
jong phi: naba ki ki la pyniap ia ki, phi
ruh phi iatei ia ki mawjingtep jong ki.
49Namar kata ruh ka jingstad jong
U Blei ka la ong, Ngan phah sha ki ia ki
nongiathuhlypa bad ia ki apostol; te ia

11 : 30 Jona. 3 : 4. 11 : 31 1 Sm. 10 : 1-10; 2 Khr. 9 : 1-12. 11 : 32 Jona. 3 : 5. 11 : 33 Mt. 5 : 15; Mk. 4 : 21; Lk. 8 : 16. 11 : 42 Leb. 27 : 30.

kiba na ki kin pyniap bad kin beh bein
noh: [50]ba yn wad noh na kane ka pateng
bynriew ia ka snam jong kita ki nong-
iathuhlypa baroh, ia kaba la pynmih na
myndanglong ka pyrthei; [51]naduh ka
snam U Abel haduh ka snam U Sakha-
raia, ia uba la pyniap hapdeng ka duwan
bad ka ïing U Blei; shisha nga ong ha
phi, Yn wad noh ia ka na kane ka pateng
bynriew. [52]Kordit ia phi ki riewsaid! naba
phi la rah noh ia u shabi jong ka jingtip;
phi hi phim shym la rung shapoh, bad
ia kita kiba dang iarung phi la khang.
53 Te haba u la mih noh nangta, kita
ki nongthoh bad kita ki Pharisi ki la
sdang ban ban shikaddei eh ia u, bad
ban pankwah ia u ban shu kren naphang
shaphang kham bun kiei kiei ruh, [54]ki da
ap thap ia u ban ioh kem daw ei ei na ka
shyntur jong u, ba kin dup ioh mudui ia u.

Ka jingmaham pyrshah ia ka jingarsap
(Mt 10 : 26–27)

12 Mynkata haba la ialum lang bun
hajar u paidbah, kat ban iaiuh para-
lok hi, u la sdang ban ong ha ki synran
jong u nyngkong eh, To kiar noh phi na u
thiat ki Pharisi, uba long ka jingarsap.
[2]Hynrei ym don ei ei ruh ba la tap,
ia kaba yn ym pynpaw, bad ba la buh-
rieh, ia kaba yn ym pyntip. [3]Namar kata
ia kano kano ba phi la ong ha ka jingdum,
yn pynsngew ha ka jingshai: bad ia kaba
phi la iathuh ha ka shkor ha ki pulit,
yn ialap halor ki ïing.

Iano ban kham sheptieng
(Mt 10 : 28–31)

4 Nga ong ruh ha phi ki lok jong nga,
Wat sheptieng ia kita kiba pyniap noh ia
ka met, bad kibym don ei ei nalor kata
ba ki lah ban leh. [5]Hynrei ngan maham ia
phi iano phin sheptieng: To sheptieng
ia uta uba hadien kaba u la pyniap, u don
bor ban bred sha dujok: shisha nga ong
ha phi, To sheptieng kein ia uta. [6]Hato
ym ju die shi anna san tylli ki sim
ïing? pleng kawei ruh na ki kam long
kaba la klet ha khmat U Blei. [7]Hynrei
wat ia u ñiuhkhlieh jong phi baroh la
ñiew. Namar kata wat sheptieng: phi
long kham kor ia shibun ki sim ïing.

Kaba phla ia U Jisu ha khmat ki briew
(Mt 10 : 32–33; 12 : 32; 10 : 19–20)

8 Nga ong ruh ha phi, Uno uno baroh
uban phla ia nga ha khmat ki briew, te
ia uta, U Khun u briew ruh un phla ha
khmat ki angel U Blei. [9]Hynrei jar uba
len ia nga ha khmat ki briew, yn len noh
ia u ha khmat ki angel U Blei. [10]Te uno
uno baroh uban kren ka ktien pyrshah ia u
Khun u briew, yn map ia u, hynrei ia uta
uba kren bein ia U Mynsiem Bakhuid, yn
ym map. [11]Te ynda kin ialam ia phi ha
khmat ki synagog bad ki nongbishar bad
ki nongsynshar, wat sngew khuslai phi,
kumno lane kaei ba phin iasaid da, lane
kaei ba phin ong: [12]naba U Mynsiem
Bakhuid un hikai ia phi ha kata ka por, ia
kaei ba phi dei ban ong.

Ka pharshi shaphang u riewspah uba bieit

13 Te uwei na uta u paidbah u la ong
ha u, Ko Nonghikai, to ong ha u para
jong nga ban iabynta noh ia ka bri bad
nga. [14]U te u la ong ha u, Ko briew, uei
ba la pynlong ia nga u nongbishar, lane
u nongpyniabynta halor jong phi? [15]U la
ong ruh ha ki, To sumar, to kiar ruh na
ka jingkwah lalot baroh: namar ka jingim
u briew kam shong satia ha ka jingdap
kyrhai jong kiei kiei kiba u don. [16]U la
kren ruh ka pharshi ha ki, u da ong,
Ka bri uwei u briew uba riewspah ka la
sei bha shibun. [17]Te u la puson ha lade, u
da ong, Kumno ngan leh? naba ngam don
jaka ha kaba ngan lum ia ki soh jong nga.
[18]U la ong te, Ia kane ngan leh: ngan lied

11 : 51 Jen. 4 : 8; 2 Khr. 24 : 20-21. 12 : 1 Mt. 16 : 6; Mk. 8 : 15. 12 : 2 Mk. 4 : 22; Lk. 8 : 17.
12 : 10 Mt. 12 : 32; Mk. 3 : 29. 12 : 11-12 Mt. 10 : 19-20; Mk. 13 : 11; Lk. 21 : 14-15.

ia ki thiar jong nga, bad ngan tei ia kiba kham khraw, te hangta ngan lum ia u kew jong nga bad ia ki mar jong nga baroh : [19]bad ngan ong ha la ka mynsiem, Ko mynsiem, pha don shibun kiei kiei ba la buh lypa ia bun snem; to shong suk, to bam, to dih, to leh kmen. [20]Hynrei U Blei u la ong ha u, Ah me uba bieit, ha kane ka miet yn pan noh ia ka mynsiem jong me na me: ki jongno te kin long kita kiei kiei ia kiba me la khreh lypa? [21]Kumta u long uta uba kynshew lypa ia lade, hynrei ubym long riewbha sha U Blei.

Ka jingkhuslai shaphang ka jingim

(Mt 6 : 25–34*)*

22 Bad U la ong ha ki synran jong u, Namar kata nga ong ha phi, Wat khuslai shaphang ka jingim jong phi, kaei ba phin bam, lymne shaphang ka met ruh, kaei ba phin kup. [23]Namar ka jingim ka kham kor ia ka jingbam, bad ka met ia ka jainkup. [24]To khmih thuh ia ki tyngab! ba kim iabet, lymne kim iaot, kibym don ka iing kynshew, lymne ka thiar, hynrei U Blei u bsa ia ki. Kaba katno tam phi kham kor ma phi ia ki kynja sim? [25]Uno na phi ruh, da kaba u khuslai, uba lah ban pyntam shi pruh ia la ka rynieng? [26]Namar kata, lada phim lah wat ia kaba rit tam eh, phi khuslai lei te shaphang kiwei kiwei ruh? [27]Khmih thuh ia ki tiew lili kumno ba ki man; kim trei bri, lymne kim thir; pynban nga ong ha phi, ba wat U Solomon ha ka burom jong u baroh, um shym la kup kat uwei na kine. [28]Lada U Blei te u pynkup kumta ia u phlang, uba mynta u long, lashai te la bred ha ka lawar ding, kaba katno tam un pynkup ia phi, ah phi kiba rit ka jingngeit? [29]Phi te wat wad ia kaei ba phin bam, lane ia kaei ba phin dih, phi wat khuslai artatien ruh. [30]Naba ia kine kiei kiei baroh ki jaid bynriew jong ka pyrthei ki iawad: hynrei U Kpa jong phi u tip ba phi donkam ia kine kiei kiei ruh. [31]Hynrei phi to iawad ia ka hima ka jong U Blei; te ia kine kiei kiei baroh yn sa ai lang tam ha phi.

Ki spah ha bneng

(Mt 6 : 19–21*)*

32 To wat sheptieng, ko kynhun iba rit : naba U Kpa jong phi u sngewbha eh ban ai ha phi ia kata ka hima. [33]To die noh ia kiei kiei ki jong phi, to ai jingai isynei ruh: to thaw ia lade ki jingpan kiban ym man rim, ka jingkynshew kein ha ki bneng kaban ym lut noh, sha kaba u nongtuh um wan hajan, lymne ka khniang kam pynjot. [34]Naba ha kaba long ka jingkynshew jong phi, hangta kan long ruh ka dohnud jong phi.

Ki shakri kiba sharai

35 To long kiba la panpoh ia la ki syngkai, bad ba la thang ia ki sharak jong phi; [36]phi hi ruh kum ki briew kiba ia ap khmih ia u kynrad jong ki, lano un wan phai na ka jingkhawai shongkurim: ba haba u la wan bad ba u la tied, kin plie ia u kumne kumne ruh. [37]Suk kita ki shakri, ia kiba haba u wan u kynrad, un shem ba ki dang iasharai: shisha nga ong ha phi, ba un panpoh ia lade, bad un pynshong bam ia ki, bad un wan bad un shakri ruh ia ki. [38]Bad lada un wan ha kaba ar jingap miet, lane ha kaba lai, bad un shem ruh ia ki kumta, suk kein kita ki shakri. [39]Hynrei ia kane to tip, ba lada u trai iing u la lah tip ha kano ka por ba wan u nongtuh, un da la ap, bad un ym da ieh ban prat ia ka iing jong u. [40]Phi ruh to long kiba la kloi: naba ha ka por ba phim mut, ba u wan U Khun u briew.

Ki shakri babha bad babymman

(Mt 24 : 45–51*)*

41 U Petros te u la ong, Ko Trai, me kren ha ngi ia kane ka pharshi, ne ha ki

12 : 27 1 Sm. 10 : 47; 2 Khr. 9 : 3-6. **12 : 35** Mt. 25 : 1-13. **12 : 36** Mk. 13 : 34-36. **12 : 39-40** Mt. 24 : 43-44.

baroh de? 42Bad U Trai u la ong, Uno
te uba long u sordar uba lah ban shaniah
bad uba stad, ia uba u kynrad jong u un
buh halor kiba ha ïing jong u, ia kaban
ai ha ki ia la ka bynta ka jingbam ha ka
por babiang? 43Suk uta u shakri, ia uba
u kynrad jong u haba u wan, un shem
ba u leh kumta 44Shisha nga ong ha phi,
ba un buh ia u halor kiei kiei baroh kiba
u don. 45Hynrei lada uta u shakri un ong
ha la ka dohnud, U Kynrad jong nga u
tud ban wan; bad un sdang ban shoh
ia ki shakri shynrang bad kynthei, bad
ban bam ban dih, bad ban buaid de;
46u kynrad jong uta u shakri un wan
ha ka sngi ha kaba um khmih lynti, bad
ha ka por ha kaba um tip, te un sympat
jur eh ia u, bad un buh ia ka bynta jong
u bad kibym ngeit. 47Uta u shakri te
uba la tip ia ka mon u kynrad jong u,
bad ubym shym la pynkhreh, lymne leh
katba kum ka mon jong u, yn sympat ia
u da ki bun thri. 48Hynrei uta ubym shym
tip, bad uba la leh ia kaba dei ban ioh
sympat da ki thri, yn sympat ia u khyndiat
thri Naba ha uno uno ha uba la ai shibun,
na uta yn pan shibun: bad ha uba ki la
aiti shibun, na uta kin pan kaba kham
bun kein.

U Jisu ka daw jong ka jingialeh makynti
(Mt 10 : 34–36)

49 Nga la wan ia kaban shat ding ha
ka pyrthei: bad nga mon aiu, lada la
pynmeh lypa noh ia ka?
50Hynrei nga don ka jingbaptis da kaba
yn pynbaptis ia nga: te katno nga sngew
khuslai tadynda ba la pyndep ia kata!
51Phi mut ba nga la wan ia kaban ai ka
jingsuk ha ka pyrthei? nga ong ia phi,
Em, hynrei ka jingialeh makynti pynban.
52Naba naduh mynta kin long san ngut
ha kawei ka ïing kiba ialeh makynti
paralok, lai ngut ki ialeh ia ki ar ngut,
ar ngut ruh ki ialeh ia ki lai ngut. 53Kin
ialeh makynti u kpa bad la u khun, u
khun ruh bad la u kpa; ka kmie bad la
ka khun, ka khun ruh bad la ka kmie;
ka kiaw kurim bad la ka pyrsa kurim, ka
pyrsa kurim ruh bad la ka kiaw kurim.

Kaba bishar ia ki dak ki aiom
(Mt 16 : 2–3)

54 Te u la ong ha kita ki paidbah ruh,
Haba phi iohi ia u lyoh ba mih na sepngi,
kumne kumne ruh phi ong, U slap
kyrthep un wan; ka jia kumta ruh.
55Bad haba ka lyer na shathie ka beh,
phi ong, Kan sa shit kyrang; ka long ruh.
56Ah phi kiba arsap, phi tip ban bishar
thuh ia ka khmat jong ka khyndew
bad jong ka bneng: hynrei kumno ba phim
nang ban bishar ia kane ka aiom?

Iasuk bad uba ialeh bad me
(Mt 5 : 25–26)

57 Balei ruh wat na lade hi ba phim
bishar kaei kaba dei? 58Naba katba me
dang leit lem bad uba ialeh bad me sha
u nongsynshar, to pyrshang biang ha
lynti ban ioh lait suk na u; ioh ba un
ring noh ia me ha u nongbishar, bad uta
u nongbishar un ai noh ia me ha u nongap
byndi, bad uta u nongap byndi un bred
ia me ha ka byndi. 59Nga ong ha me, men
ym mih noh nangta, haba da lei lei ruh
tadynda me la siew ia ka damli kaba
khadduh eh.

Kylla kaba mut ioh phin jot noh

13 Te ha kata hi ka por ki la don kiba
iathuh ha u shaphang ki nong
Galilaia, kiba U Pilat u la lah khleh lang
ia ka snam jong ki bad ki jingkñia jong ki.
2Te U Jisu u la iathuh bad u la ong
ha ki, Phi mut ba kine ki nong Galilaia
ki la kham pop ban ia ki nong Galilaia
baroh, namar ba ki la shah ia kine kiei
kiei? 3Nga ong ha phi, Em: hynrei lymda
phi kylla kaba mut, phi baroh phin jot
noh kumjuh. 4Lane kita ki khadphra
ngut, ha kiba la hap ka ïing phira kaba

12 : 50 Mk. 10 : 38. 12 : 53 Mika. 7 : 6.

ha Siloam, kaba la pyniap noh ruh ia ki,
phi mut ba kita ki la long kiba kham pop
ban ia ki briew baroh kiba shong sah
ha Jerusalem? 5Nga ong ha phi, Em:
hynrei lymda phi kylla kaba mut, phi
baroh phin jot noh kumjuh.

Ka pharshi u dieng dumbur bymseisoh

6 U la kren ia kane ka pharshi:
Uwei u briew u la don u dieng dumbur
ia uba u la thung ha ka brisoh jong u;
bad u la wan wad soh ha u, te um shem
ei ei. 7Te u la ong ia u nongsumar brisoh,
Ha khmih, kine lai snem nga wan wad
soh ha une u dieng dumbur, te ngam
shem satia; to khet noh ia u, balei ba u
pynlehnohei ruh ia ka khyndew? 8U da
iathuh te u la ong ha u, Ko Trai, to ieh
ia u sa ha kane ka snem ruh, tadynda ngan
tih sawdong ia u, bad ba ngan ai sboh ruh.
9Lada un sei soh te, *bha;* hynrei lym
kumta, men sa khet noh ia u.

U Jisu U pynkhiah ia ka briew kaba khrew

10 Te haba u dang hikai ha kawei
na ki synagog ha ka sngi sabbaton,
11ha khmih, la don ka briew kaba la
don u mynsiem ka jingkhrew jin khadphra
snem, kaba la dor ryngkdung ruh katba
kam lah shuh ban pynbeit ia lade. 12Haba
U Jisu te u la iohi ia ka, u la khot ia ka,
bad u la ong ha ka, Ko kynthei, la
pyllait noh ia pha na ka jingkhrew
jong pha. 13U la buh ruh ia la ki kti ha
ka, bad kumne kumne ruh la pynieng
beit ia ka, te ka la pyndon burom ia
U Blei. 14Hynrei u nongsynshar ka syna-
gog ba u dá sngew bitar eh, namar ba U
Jisu u la lah pynkhiah ha ka sabbaton,
u la iathuh bad u la ong ha u paidbah,
Don hynriew sngi ha kiba ki briew ki dei
ban trei jingtrei: ha kita namar kata, to
wan ba yn pynkhiah ia phi, te ym ha ka
sngi sabbaton. 15Hynrei U Trai u la
iathuh ha u, bad u la ong, Phi kiba arsap,
hato phi baroh ha ka sngi sabbaton
phim ju pyllait na sem ia la u masi lane ka
kadda, bad ialam dih um ruh? 16Ia kane
ka briew te, kaba long ka khun U Abra-
ham, ia kaba u Soitan u la khum, ha
khmih, jin khadphra snem, kam dei
ban pyllait ia ka na kane ka jingkhum
ha ka sngi sabbaton? 17Te katba u dang
kren ia kine kiei kiei, la pynsngew lehrain
ia ki nongialeh pyrshah jong u baroh,
hynrei u paidbah baroh u la leh kmen
namar kiei kiei baroh kiba phylla kiba
u la leh.

Ka pharshi u symbai tyrso

(Mt 13 : 31–32; Mk 4 : 30–32)

18 U la ong ruh, Ka hima jong U
Blei ka long syriem ia kaei? bad kum
kaei ngan pynsyriem ia ka? 19Ka long
kum u symbai tyrso, ia uba haba u briew
u la shim, u la bred ha ka kper jong u;
te u la mih bad u la nang long dieng,
bad ki sim bneng ki la iashong tngen
ha ki tnat jong u.

Ka pharshi u thiat

(Mt 13 : 33)

20 U la ong pat ruh, Kum kaei ngan
pynsyriem ia ka hima U Blei? 21Ka long
kum u thiat, ia uba ka la shim ka briew
bad ka la btep ha ki lai pyrha u purew,
tadynda ka la sieb baroh.

Ka khyrdop kaba khim

(Mt 7 : 13–14, 21–23)

22 Te u la nangleit la ka jingleit sha
Jerusalem, u da hikai katba u nang iaid
lyngba ia ki nongbah bad ia ki nongrit.
23Uwei te u la kylli ia u, Ko Trai, hato ki
long khyndiat ia kiba yn pynim? U te u la
ong ia ki, 24To pyneh ban bsut lyngba
ia ka khyrdop kaba khim; naba shibun,
nga ong ia phi, kin iawad ban bsut hapoh,
te kim ym lah. 25Te haba shisien ba u
trai ïing u la ieng, bad u la khang ia ka
jingkhang, bad ba phin sdang ban ieng

13 : 14 Ek. 20 : 9-10; Dt. 5 : 13-14.

shabar bad ban tied ia ka jingkhang, phi
da ong, Ah Trai, Ah Trai, to plie ia ngi;
u te un iathuh un ong ha phi, Ia phi
ngam ithuh, phi nangno. 26Ynda kumta
phin sdang ban ong, Ngi la iabam ngi la
iadih ruh ha khmat jong me, me la
hikai ruh ha ki lynti bah jong ngi. 27Hynrei
un ong, Nga ong ia phi, Ngam ithuh ia
phi, phi nangno; khie leit noh na
nga, phi baroh ki nongkam bymman.
28Hangta kan long kaba lynñiar bad
kaba kum dait bniat, ynda phin iohi ia
U Abraham, bad ia U Isaak, bad ia U
Jakob, bad ia ki nongiathuhlypa baroh,
ha ka hima U Blei, te ia phi hi ba la shop
noh shabar. 29Kin iawan ruh na mihngi
bad na sepngi, bad na shatei bad na shath-
ie, kin iashong shaniah ruh ha ka hima
jong U Blei. 30Ha khmih ruh, don kiba
khadduh kiban sa long kiba shuwa, don
kiba shuwa ruh, kiban sa long kiba
khadduh.

U Jisu U iam na ka bynta ka Jerusalem
(Mt 23 : 37–39)

31 Ha kata kajuh ka por kiba na ki
Pharisi ki la iawan ki da ong ha u, To
mih noh, to leit noh ruh nangne, naba
U Herod u kwah ban pyniap noh ia me.
32Te u la ong ia ki, Khie leit iathuh
ha uta u myrsiang, Ha khmih, nga beh
noh ia ki ksuid, nga trei ruh ia ki kam
pynkhiah mynta bad lashai, te ha kaba lai
ka sngi yn sa pynjanai ia nga. 33La kumta
ruh nga dei hi ban nang leit la ka jingleit
mynta bad lashai bad ha kaba bud; naba
kam lah ban long ba u nongiathuhlypa
un iap noh shabar ka Jerusalem. 34Ah
Jerusalem, Jerusalem, kaba pyniap noh
ia ki nongiathuhlypa, kaba lynthem maw
ruh ia kiba la phah ha pha! Katno sien
ngà la mon ban kdup ia ki khun jong
pha, kumba ka syiar ka kdup ia la ki
khun hapoh ki thapbniang jong ka!
phi te phim mon. 35Ha khmih, ia ka
ïing jong phi la iehnoh ïing-jah ha phi. Bad
nga ong ia phi, Phin ym iohi ia nga
tadynda phin ong, Long ba la kyrkhu uta
uba wan ha ka kyrteng U Trai.

U Jisu U pynkhiah ia uba pang at top

14 Ka la jia ruh, haba u la leit hapoh
ka ïing uwei na ki nongsynshar, uba
na ki Pharisi, ban bam jingbam ha ka
sabbaton, ba ki la iathap ia u. 2Ha khmih
ruh, don ha khmat jong u, uwei u briew
uba la pang at top. 3Te U Jisu u da iathuh
u la ong ha ki riewsaid bad ha ki Pharisi, u
da kylli, Ka dei ne em ban pynkhiah ha
ka sabbaton? 4Ki te ki la shu sngap jar.
Te u la shim ia u, u la pynkhiah ia u bad
u la pyllait noh ruh. 5Bad u la ong ha ki,
Uei na phi uba don kadda lane masi ba
la hap ha ka thliew, uban ym paring
habar ia u kumne kumne ruh ha ka sngi
sabbaton? 6Te kim nang shuh ban phai
ktien kylliang shaphang kine kiei kiei.

Ka jinghikai shaphang ka jingsngewrit

7 Te u la kren ka pharshi ha kita ia
kiba la khot, haba u la khmih thuh
kumno ba ki iajied ia ki jaka shong ba
kham don burom, u da ong ia ki, 8Haba
uno uno u khot ia me sha ka jingkhawai
shongkurim, wat shong ha ka jaka bakor
tam, ioh don lehse uba kham don burom
ban ia me ba la khot da u: 9bad ba uta
uba la khot ia me bad ia u un wan, bad
un ong ia me, To ai jaka ia une; ynda
kumta te men sdang da kaba lehrain
ban shim ia ka jaka kaba kham poh.
10Hynrei haba la khot ia me, leit shong
ha ka jaka kaba kham poh; ba ynda un
wan uta uba la khot ia me, un ioh ong ia
me, Ko lok, to kiew sha kaba kham
haneng: haba kumta men ioh burom
ha khmat kita baroh kiba iashongbam
lem bad me. 11Naba ia uno uno baroh

13 : 27 Salm 6 : 8. **13 : 28** Mt. 22 : 13; 25 : 30. **13 : 28-29** Mt. 8 : 11-12. **13 : 30** Mt. 19 : 30; 20 : 16; Mk. 10 : 31. **13 : 35** Salm 118 : 26. **14 : 5** Mt. 12 : 11. **14 : 8-10** Pro. 25 : 6-7. **14 : 11** Mt. 23 : 12; Lk. 18 : 14.

uba pynkhraw ia lade, yn pynpoh: te ia uba pynpoh ia lade, yn pynkhraw.

12 Te u la ong ruh ha uta uba la khot ia u, Haba me khreh ia ka jingkhawai mynsngi ne mynmiet, wat khot ia ki lok jong me, lymne ia ki hynmen hynbew jong me lymne ia ki kur jong me, lymne ia ki paramarjan bariewspah jong me, ioh lehse ki ruh kin khot kylliang ia me, bad kumta kan long noh ka jingsiew kylliang ia me. [13]Hynrei haba me khreh ia ka jingkhawai, khot ia kiba duk, ia kiba kynriang, ia kiba dkoh, ia kiba matlah: [14]kumta men long uba suk: namar kim don ei ei ruh ban siew kylliang ia me: naba yn siew kylliang ia me ha ka jingmihpat jong kiba hok.

Ka pharshi shaphang ka jingkhawai kaba khraw

(Mt 22 : 1-10)

15 Te haba uwei na kita kiba iashong bam lem u la iohsngew ia kine kiei kiei, u la ong ha u, Suk uta uban bam jingbam ha ka hima U Blei! [16]U te u la ong ha u, Don uwei u briew uba la khreh ia ka jingkhawai miet kaba khraw, bad u la khot bun briew. [17]Bad u la phah ia la u shakri ha ka por kata ka jingkhawai miet, ia kaban ong ha kita ia kiba la khot, To wan, naba la lah khreh ia kiei kiei baroh. [18]Te baroh ki la sdang na kawei ka jingmut ban iakren dong. Uba nyngkong u la ong ia u, Nga la thied ia ka lyngkha, nga donkam ruh ban leit jngoh ia ka: nga kyrpad ia me, to pyllait ia nga. [19]Uwei pat ruh u la ong, Nga la thied san jur ki masi, ngan sa leit ruh ia kaban tynjuh ia ki: nga kyrpad ia me, to pyllait ia nga. [20]Uwei pat de u la ong, Nga la shongkurim ia ka briew, te namar kata ngam lah ban wan. [21]Te uta u shakri u la wan bad u la iathuh ha u kynrad jong u ia kine kiei kiei ruh. Ynda kumta uta u trai ïing ba u da sngewbitar, u la ong ha la u shakri, Khie leit kumne kumne ruh sha ki lynti bah bad ki lynti rit ka shnong, bad wallam shapoh shane ia kiba duk, kiba kynriang, kiba matlah, bad ia kiba dkoh. [22]Uta u shakri te u la ong, Ko Kynrad, la leh kumba me la hukum; hynrei dang don jaka. [23]Uta u kynrad u la ong te ha uta u shakri, Khie leit sha ki lynti bah bad ki lynti lyngkha, to pynbor ia ki ban wan hapoh, ba yn pyndap ia ka ïing jong nga. [24]Naba nga ong ia phi ba ym don uwei na kita ki briew ia kiba la khot, uban ioh mad ia ka jingkhawai miet jong nga.

Ka dor ka jinglong synran

(Mt 10 : 37–38)

25 Te bun ki paidbah ki la ialeit lem bad u: bad haba u la kyrtiang dien, u la ong ha ki, [26]Lada uno uno ruh u wan ha nga, bad ubym isih ia la u kpa bad ia la ka kmie, bad ia la ka tnga bad ia la ki khun, bad ia la ki hynmen hynbew ruh shynrang bad kynthei, hooid bad ia la ka jong ka jingim ruh, um lah ban long u synran jong nga. [27]Uno uno ruh de ubym bah ruh ia la ka jong ka diengphna, bad ba wan bud nadien jong nga, um lah ban long u synran jong nga. [28]Naba uno na phi uba mut ban tei ia ka kut, ubym da shong khop shuwa ban khein ia kaba lut, la u don biang ne em ia kaban pyndep? [29]Ioh, haba u la seng ia ka nongrim bad ba um lah ban pyndep, baroh kiba iohi kin sdang ban iarkhie bein ia u, [30]ki da ong, Une u briew u la sdang ban tei, te um lah du ban pyndep. [31]Lane uno u syiem haba u leit ban ialeh thma bad uwei pat u syiem, ubym da shong khop shuwa ban pyrkhat bha, la u lah ne em da ki shiphew hajar, ban ieng ialeh bad uta uba wan ialeh ia u da ki arphew hajar? [32]Lymda kumta, mynba uta uwei u dang jngai, u da phah noh ia ki nongleit pan iasuk, u pan ruh da kaba kumno ban iasuk noh. [33]Kumta ruh, uno uno uba na phi, ubym ñiew duh noh

14 : 26 Mt. 10 : 37. **14 : 27** Mt. 10 : 38; 16 : 24; Mk. 8 : 34; Lk. 9 : 23.

ia kiei kiei baroh kiba u don, um lah
ban long u synran jong nga.

Ka mluh ba la kylla blad noh
(Mt 5 : 13: Mk 9 : 50)

34 Ka mluh ka bha: hynrei lada ka
mluh ka la kylla blad, da ei yn pynthiang
ia ka? 35Kam bit, lymne ia ka khyndew,
lymne ia ka thliew sboh: *hynrei* ki bred
noh shabar ia ka. Uba don ki shkor ban
sngew, to un sngew.

Ka pharshi ia ka langbrot ba la jah noh
(Mt 18 : 12–14)

15 Te ki nongkhrong bad kiba pop
baroh ki la wan hajan jong u ban
iohsngew ia u. 2Hynrei ki Pharisi bad ki
nongthoh ki la iakhñium eh, ki da ong,
Pleng une u briew u pdiang sngewbha ia
kiba pop, bad u bam lem bad ki.
3 Te u la kren ia kane ka pharshi ha
ki, u da ong, 4Uno u briew na phi uba
don shispah ki langbrot, bad lada jah
noh kawei na ki, ubym iehnoh ia ki
khyndaiphew khyndai ha lum bad leit
wad ia kata kaba la jah noh, ha ban da
shem ia ka? 5Te haba u la shem ia ka,
u buh *ia ka* halor ki tyrpeng jong u da
kaba sngewkmen. 6Bad ynda u poi
sha la iing, u khot lang ia la ki lok bad
ia la ki paramarjan, u da ong ha ki,
To iakmen lem bad nga, naba nga la
shem ia ka langbrot jong nga kaba la
jah noh. 7Nga ong ia phi, ba kumta ka
jingkmen kan long ha bneng na ka
bynta uwei uba pop uba kylla kaba mut,
ban ia na ka bynta ki khyndai phew
khyndai kiba hok, kibym donkam ia ka
jingkylla kaba mut.

Ka pharshi ia ka suka ba la jah noh

8 Lane kano ka briew kaba don shi-
phew suka, lada ka la jah noh shi suka,
kan ym thang ia ka sharak, bad sar ia ka
iing, bad wad biang biang ruh ha ban da
shem ia ka? 9Te haba ka la shem, ka
khot lang ia la ki lok bad la ki paramarjan,
ka da ong, To iakmen lem bad nga, naba
nga la shem ia kata ka suka kaba nga
la lah jah noh. 10Kumta, nga ong ia phi,
ba ka jingkmen ka long ha khmat ki
angel U Blei na ka bynta uwei uba pop
uba kylla kaba mut.

Ka pharshi u khun sarong awria

11 U la ong ruh, Don uwei u briew
uba don ar ngut ki khun shynrang:
12uba kham poh te na ki u la ong ha u
kpa *jong u,* Ko Pa, to ai ha nga ia ka
bynta kaba hap *ia nga* na kaei kaei kaba
don. Te u la pyniabynta ha ki ia la ka
jingim. 13Te ym bun sngi hadien kata, uta
u khun uba kham poh u la lum lang ia
kiei kiei baroh, bad u la leit jingleit sha
ka ri kaba jngai, bad hangta u la
pynsyrwa noh ia ka bynta jong u, ba u
da leh sarong awria. 14Te ynda u la
pynlut ia kiei kiei baroh, la jia nemsniew
kaba khraw ha kata ka ri, u ruh u la
sdang ban sngewkyrduh. 15Ynda kumta
u la leit ialok bad uwei na ki trai shnong
kata ka ri: te uta u la phah ia u sha ki
lyngkha jong u, ban ap sniang. 16Te u da
kwah eh ban pynkdang ia la ka kpoh
da kita ki kop soh dieng ia kiba ju bam
ki sniang; te ym don ba ai ia u. 17Hynrei
ynda u la kynmaw bynriew, u la ong,
Katno ngut ki shakri u kpa jong nga,
kiba don ka jingbam kyrhai, nga seh
hangne ngan sa iap thngan! 18Ngan ieng
joit, bad ngan leit sha la u kpa, bad ngan
ong ha u, Ko Pa, nga la leh pop ia ka
bneng, bad ha khmat jong me; 19te ngam
long shuh uba dei ba yn khot u khun jong
me; to pynlong ia nga kum uwei na ki
shakri jong me. 20Te u la ieng joit, bad
u la leit sha la u kpa. Hynrei haba u dang
jngai ruh, u kpa jong u u la iohi ia u,
bad u la sngewsynei, bad u la mareh, u la
dem ruh ha ka ryndang jong u, bad u la
iaidoh ia u. 21Te uta u khun u la ong ia u,
Ko Pa, nga la leh pop ia ka bneng, bad

15 : 1-2 Lk. 5 : 29-30.

ha khmat jong me, te ngam long shuh
uba dei ba yn khot u khun jong me.
22Hynrei u kpa u la ong ia ki shakri
jong u. Wallam kloi ia ka jainkup kaba
kor tam, bad to pynkup ia u, to buh
ruh ia ka sati ha ka kti jong u, bad ia ki
juti *ha* ki kjat *jong u*, 23bad to wallam ia
uta u khun masi ba la pynsngaid, to
pyniap ruh, to' ngin iabam ngin ialeh
kmen ruh: 24naba une u khun jong nga
u la long uba la iap, te u la im pat: bad u la
long uba la jah noh, te la shem pat ia u.
Kumta ki la sdang ban ialeh kmen.

25 Te uta u khun nyngkong jong u u
la don ha lyngkha: te katba u nang wan
bad u nang hajan kata ka iing, u la
iohsngew ia ki jingput jingtem bad ia ka
jingshad. 26Te u la khot ia uwei na kita ki
shakri, bad u la kylli, Ki mut aiu kine
kiei kiei? 27U te u la iathuh ha u, La wan u
para jong me, te u kpa jong me u la
pyniap ia uta u khun masi ba la pyn-
sngaid, naba u la iohpdiang pat ia u uba
koit ba khiah. 28Hynrei u u la bitar, bad
um mon ban rung hapoh: namar kata
u kpa jong u u la mih habar bad u la
khroh ia u. 29U te u la iathuh bad u la
ong ha la u kpa, Ha khmih, la katta
snem nga shakri ia me, bad mynno
mynno ruh ngam ju palat ia ka hukum
jong me, pynban mynno mynno ruh
mem ju ai ha nga wat ia i khun blang, ba
ngan ioh ialeh kmen bad ki lok jong nga?
30Hynrei haba la wan une u khun jong
me, uba la bam duh ia ka jingim jong
me bad ki nuti, me la pyniap na ka
bynta jong u ia uta u khun masi ba la
pynsngaid? 31U te u la ong ia u, Ko
khun, ha la ka sngi me don lem bad nga,
bad kiei kiei baroh ki jong nga ki long
ki jong me. 32Te ka la dei ban ialeh
kmen bad ban ialeh sngewbha: naba
une u para jong me u la long uba la
iap, te u la im pat, bad u la long uba la
jah noh, te la shem pat ia u.

Ka pharshi u sordar bymhok

16 U la ong ruh de ha ki synran jong u:
La don uwei u briew uba riewspah,
uba la don u sordar; bad ia une la mudui
ha u ba u da pynsyrwa noh ia kiei kiei
kiba don ki jong u. 2Te u la khot ia u,
bad u la ong ha u, Kaei kane ba nga
iohsngew shaphang jong me? to ai jing-
khein ia ka kam sordar jong me: naba
mem lah shuh ban long sordar. 3Ynda
kumta uta u sordar u la ong ha lade,
Kumno ngan leh, naba u kynrad jong
nga un sa shim noh ia ka kam sordar
na nga? ban puh khyndew ngam lah,
ban leit makia nga sngewlehrain. 4Nga
la kut jingmut kumno ngan leh, ba,
haba yn bidai noh ia nga na ka kam
sordar, kin khot ei ia nga sha ki iing
jong ki. 5Te haba u la phah khot ha u ia
uwei pa uwei na kiba kit ram na u kynrad
jong u, u la kylli ia uba nyngkong,
Katno me kit ram na u kynrad jong nga?
6U te u la ong, Shispah mon ka
umphniang. Te u la ong ia u, To shim
ia la ka kot kular, shong ruh kumne
kumne bad thoh sanphew. 7Ynda kumta
u la kylli ia uwei pat, Me ruh katno me
kit ram? u te u la ong, Shispah mon u
kew. U ong ia u ruh, To shim ia la ka
kot kular, thoh ruh phraphew 8Te u
kynrad jong u u la iaroh ia uta u sordar
bymhok, namar ba u la leh sian: naba
ki khun jong kane ka pyrthei ki kham
sian ha la ka pateng bynriew hi, ban ia
ki khun ka jingshai. 9Nga ong ruh ha
phi, To pynlong ia lade ki lok da ka
spah bymhok, ba ynda la poi kaba kut,
kin pdiang ia phi sha kita ki iing
bymjukut.

10 Jar uba long uba lah ban shaniah
ha iba khyndiat eh, u long uba lah ban
shaniah ha kaba shibun ruh: bad jar
uba long ubym hok ha iba khyndiat eh,
u long ubym hok ha kaba shibun ruh.
11Namar kata, lada phim shym la long
kiba lah ban shaniah shaphang ka spah

bymhok, uei uban shaniah ha phi ia ka
spah kaba shisha? [12]Bad lada phim shym
la long kiba lah ban shaniah bad ka jong
uwei pat, uei uban aiti ha phi ia kata
kaba long ka jong phi? [13]Ym don u
shakri uba lah ban shakri ar ngut ki
kynrad: naba lane un isih ia uwei, bad
un ieit ia uta uwei pat; lane un bat ia
uwei, bad un lyndet ia uta uwei pat.
Phim lah kein ban shakri ia U Blei bad
ia ka spah.

Katto katne ki jingsneng U Jisu
(Mt 11 : 12–13*)*

14 Kita ki Pharisi ruh, kiba ieit sbai
eh, ki la iohsngew ia kine kiei kiei
baroh, te ki la pynran bein ia la ki khmut
ia u. [15]Te u la ong ia ki, Phi long kita
kiba pynksan ia lade ha khmat ki briew,
hynrei U Blei u ithuh ia ki dohnud jong
phi, naba kata ia kaba la ñiew kor ha ki
briew, ka long kaba ijli ha khmat U
Blei.

16 Ka hukum bad ki nongiathuhlypa
ki la long haduh U Ioannis; naduh kata
ka por la ialap ia ka gospel ka hima U
Blei, bad u briew baroh u rung jubor
hapoh jong ka. [17]Hynrei kan kham jem
ia ka bneng bad ia ka khyndew ban dam
noh, ban ia kaban duh noh iwei iba
khun khyndiat na kata ka hukum.

Shaphang kaba iapyllait tnga
(Mt 5 : 31–32; *Mk* 10 : 11–12*)*

18 Uno uno ruh uba pyllait noh ia ka
tnga jong u, bad u shongkurim ia kawei
pat, u klim: bad uta uba shongkurim ia
kata kaba la pyniehnoh na u tnga, u ruh
u klim.

U riewspah bad U Lasaros

19 Te la don uwei u briew uba riew-
spah, bad u la ju kup da ka jain sawbthuh
bad ka jain linen bani, u da leh pa-
huh eh ruh ha la ka sngi. [20]La don
ruh uwei u nongkhrong uba kyrteng U
Lasaros, uba la tap da ki tohjaw, ia uba
la ju buh ha ka khyrdop jong uta, [21]bad
uba la ju sngew kwah ban pynkdang ia
lade na ki lyngkhot lyngkhai kiba ju
hap na ka miej jong uta uba riewspah:
shisha wat ki ksew ki la ju wan jliah noh
ia ki tohjaw jong u. [22]Ka la jia te, ba uta
u nongkhrong u la iap noh, bad ba la bah
noh ia u da ki angel sha ka shadem U
Abraham. Uta uba riewspah ruh u la
iap noh de, bad la tep ia u. [23]Te ha
dujok u la khmied ia la ki khmat, haba
u long ha ki jingkordit, bad u la iohi ia U
Abraham na jngai, bad ia U Lasaros ha
ka shadem jong u. [24]Te u la pyrta bad u
la ong, Ko Kpa Abraham, to isynei ia
nga, to phah ruh ia U Lasaros ba un
wieh ia ka khmut shynriahti jong u ha
ka um, ba un ioh pynkhriat ia u thylliej
jong nga: naba la pynkordit ia nga ha
kane ka thylliej ding. [25]Te U Abraham
u la iathuh, Ah khun, to kynmaw ba
ma me katba me dang im, me la ioh
pdiang ia kiei kiei kiba bha ki jong me,
kumjuh ruh U Lasaros ia kiei kiei kiba
sniew; hynrei mynta hangne ia u la
pyntngen, ia me te la pynkordit. [26]Nalor
kine baroh ruh putet, la buh skhem ia
ka kharai kaba khraw hapdeng jong
ngi bad jong phi, ba kumta kita kiba
kwah ban leit sha shiliang nangne sha
phi, kim lah, lymne kita kiba nangto,
kim lah wan sha shiliang sha ngi.[27]U te
u la ong, Haba kumta, nga kyrpad ia me,
ko kpa, ba men phah ia u sha ka ïing u
kpa jong nga, [28]naba nga don san ngut
ki para; ba un ioh maham ia ki, ba ioh
ki ruh kin wan sha kane ka jaka ka
jingkordit. [29]Hynrei U Abraham u ong,
Ki don U Moses bad ki nongiathuhlypa;
ai kin sngew ia ki kein. [30]U te u la ong,
Ym kumta, ko kpa Abraham, hynrei
lada uwei na ki nongiap un leit sha ki,
kin sa kylla kaba mut. [31]U la iathuh te
ha u, Lada kim sngap ia U Moses bad ki
nongiathuhlypa, kin ym ngeit ruh wat

16 : 13 Mt. 6 : 24. 16 : 16 Mt. 11 : 12-13. 16 : 17 Mt. 5 : 18. 16 : 18 Mt. 5 : 32; 1 Kor. 7 : 10-11.

lada mihpat uwei na ki nongiap.

Shaphang ki jingjynthut
(Mt 18 : 6–7, 21–22: *Mk* 9 : 42*)*

17 U la ong ruh ha ki synran, Ka long
kabym lah ia ki jingjynthut ia
kaban ym wan, hynrei kordit ia uta da
uba ki wan! [2]Ka la kham bha ia u lada
yn teh da u maw tylliat uba khraw ha ka
ryndang jong u, bad yn bred ia u ha
duriaw, ban ia kaba un pynthut ia uwei
na kine kiba rit! [3]To iasumar ia lade:
lada u paralok jong me u leh pop ia me,
to sneng ia u; bad lada u kylla kaba mut,
to men map ia u [4]Lada u leh pop ia me
hynñiew sien shi sngi ruh, bad hynñiew
sien shi sngi ruh u phai sha me, da kaba
ong, Nga kylla kaba mut, men map ia u.

To pynroi ia ka jingngeit jong ngi

5 Te kita ki apostol ki la ong ha U
Trai, To pynroi ia ka jingngeit jong ngi!
[6]U Trai te u la ong, Lada phi don ka
jingngeit kaba kat iwei i symbai tyrso,
phi lah ban ong ia une u dieng dumbur,
Long me ia uba la rat noh, bad ia uba
la thung ha duriaw, te un da la kohnguh
ia phi.

Ka kamram u shakri

7 Hynrei uno na phi uba don u shakri
uba lur, lane uba ap jingri, uban ong ha
uta haba u la wan na lyngkha, Ale
kumne kumne da shong bam? [8]Hynrei
un ym kham ong pynban ia u, To da
khreh ia kaei kaei ruh ia kaba ngan bamja
miet; to da panpoh ia lade, shakri ruh
ia nga, tadynda nga la bam bad nga la
dih; hadien kata me ruh men sa bam bad
men sa dih? [9]U sngewnguh ne em ia uta
u shakri, naba u la leh ia kiei kiei ruh
kiba la hukum ia u? Nga mut, em.
[10]Kumjuh ruh ma phi, ynda phi la
leh ia kiei kiei baroh kiba la hukum ia
phi, phin ong, Ngi long ki shakri bakhlem
dawa, naba ngi la leh tang ia kaba dei ia
ngi ban leh.

U Jisu u pynkhuid shiphew ngut kiba pang ñiangthohlieh

11 Ka la jia ruh, haba u dang leit sha
Jerusalem, ba u la leit lyngba ruh
napdeng ka ri Samaria bad ka ri
Galilaia. [12]Te haba u dang leit hapoh
kawei ka shnong, shiphew ngut ki rangbah
kiba pang thohlieh ki la iawan tan ia u,
ki da ieng na jngai. [13]Bad ki la iapyrta
jam, ki da ong, Ko Jisu kynrad, to isynei
ia ngi. [14]Te haba u la iohi ia ki, u la ong
ia ki, Khie leit pyni ia lade ha ki lyngdoh.
Ka la jia te, ba katba ki dang ialeit, la
pynkhuid ia ki. [15]Uwei te na ki, haba u la
iohi ba la pynkhiah ia u, u la wan phai, u
da iaroh pyndon burom ia U Blei da ka
ktien bajam; [16]bad u la dem khrup ha ki
kjat jong u, u da nguh ia u: une te u la
long u nong Samaria. [17]U Jisu te u da
iathuh u la ong, Ym shym la pynkhuid ia
ki shiphew? hynrei hangno kita ki
khyndai? [18]Ym shym la shem kiba la
wan phai ban ai burom ia U Blei, hynrei
tang une u nongwei? [19]Te u la ong ha u,
To ieng joit, khie leit noh ruh: ka
jingngeit jong me ka la pynkhiah ia me.

Ka jingwan ka hima jong U Blei
(Mt 24 : 23–28, 37–41*)*

20 Te haba la kylli ia u da kita ki
Pharisi, Ynda lano ka hima jong U Blei
kan wan, u la iathuh ha ki bad u la ong,
Ka hima jong U Blei kam wan da kaba
khmih thuh. [21]Lymne kin ym ong, Ha
khmih hangne! lane, Ha khmih hangtai
naba, ha khmih, ka hima jong U Blei ka
long hapoh jong phi.

22 Bad u la ong ha ki synran, Ki sngi
kin wan ynda phin kwah ban iohi ia
kawei na ki sngi U Khun u briew, te
phin ym iohi kein. [23]Bad kin ong ha phi,
Ha khmih hangne! lane, Ha khmih
hangtai! hynrei wat mih noh, lymne wat
bud ia ki. [24]Naba kumba ka leilieh, haba

17 : 3 Mt. 18 : 15. 17 : 14 Leb. 14 : 1-32.

ka ba na kawei ka bynta hapoh ka
bneng, ka shai sha kawei pat ka bynta
hapoh ka bneng, kumta ruh U Khun u
briew un long ha ka sngi jong u. 25Hynrei
ka dei shuwa ia u ban shah bun kiei kiei
ruh, bad ban kyntait ruh ia u da kane
ka pateng bynriew. 26Te kumba ka la
long ha ki sngi U Noah, kumta ruh kan
long ha ki sngi U Khun u briew. 27Ki la
iabam, ki la iadih, ki la iashong kurim,
la iapynshong kurim ia ki, tadynda kata
ka sngi ba U Noah u la rung hapoh kata
ka ïinglieng, mynba kata ka jingshlei ka
la wan, bad ka la pynjot noh ia ki baroh.
28Kumjuh ruh kumba ka la long ha ki
sngi U Lot: ki la iabam, ki la iadih, ki
la iathied, ki la iadie, ki la iathung, ki la
iatei: 29hynrei ha kata ka sngi ba U Lot u
la mih noh na Sodom, U Blei u la pynhap
slap da ka ding bad da u kyndok na
bneng, bad u la pynjot noh ia ki baroh.
30Kumta ruh kan long ha kata ka sngi
ha kaba yn pynpaw ia U Khun u briew.
31Ha kata ka sngi, jar uba don halor
ka ïing, bad kiei kiei ruh ki jong u kiba
hapoh kata ka ïing, wat ai ba un hiar
ban rah noh ia ki: jar uba ha lyngkha
ruh, wat ai ba un leit phai pat. 32To
kynmaw phi ia ka tnga U Lot. 33Uno uno
ruh uban wad ban pynim ia la ka mynsiem
un duh noh ia ka; hynrei uno uno ruh
uban duh noh ia ka, un ri pynim ia ka.
34Nga ong ia phi, ba ha kata ka miet
kin don ar ngut ha kawei ka jingthiah, ia
uwei yn shim noh, te ia uwei pat yn
iehnoh. 35Ar ngut ki kynthei kin iatylliat
lem, ia kawei yn shim noh, te ia kawei
pat yn iehnoh. 36Ar ngut kin don ha ka
lyngkha, ia uwei yn shim noh, te ia uwei
pat yn iehnoh. 37Ki te ki da iathuh ki la
ong ha u, Hangno, ko Trai? U te u la
ong ia ki, Kat shaba *don* ka met, hangta
kein kin ialang ki pukni.

Ka pharshi ka riewkynthei bad U nongbishar

18 Te u la kren ka pharshi ha ki
shaphang ba ka dei ia ki ban
iaiduwai, bad ban ym man thait shuh.
2U la ong, La don uwei u nongbishar
ha kawei ka shnong, ubym sheptieng ia
U Blei lymne burom ia u briew. 3La don
ruh ha kata ka shnong ka riewkynthei,
te ka la wan bunsien ha u, ka da ong,
To leh hok ia nga halor uta uba ialeh ia
nga. 4Te kham slem um mon, hynrei
hadien kata u la ong ha lade, La ngam
sheptieng ruh ia U Blei bad la ngam
burom ia u briew, 5hynrei pynban, naba
kane ka riewkynthei ka pynsngew satia
ia nga, ngan bishar hok ia ka, ioh haba
ka wan khlem da pud kan pynsngew
kyllut ia nga. 6Te U Trai u la ong, Ha
sngew, kaei ba uta u nongbishar bymhok
u ong! 7U Blei te un ym bishar hok ia
kita kiba la jied jong u, kiba lynñiar
kyrpad ia u mynsngi bad mynmiet, bad
u shah slem na ka bynta jong ki? 8Nga
ong ia phi, ba un bishar hok ia ki kumne
kumne ruh. Hynrei ynda wan U Khun
u briew, un shem ne em ia ka jingngeit
ha ka pyrthei?

Ka pharshi U Pharisi bad U nongkhrong

9 Te u la kren ia kane ka pharshi ruh
ha kita kiba la shaniah skhem ha lade
ba ki long kiba hok, bad kiba ibein ia
kiwei. 10Ar ngut ki briew ki la leit kiew
sha ka templ ban duwai; uwei u Pharisi
bad uwei pat u nongkhrong. 11Uta u
Pharisi, haba u la ieng, u la duwai ha
lade kumne: Ah U Blei, nga nguh ia me
ba ngam long kum kiwei ki briew, kiba
shim da ka bor, kibym hok, kiba klim,
lane kum une u nongkhrong ruh. 12Nga
shah jingit arsien shi taiew; nga ai kaba
shiphew na kiei kiei baroh katba nga

17 : 26 Jen. 6 : 5-8. 17 : 27 Jen. 7 : 6-24. 17 : 28-29 Jen. 18 : 20-19 : 25. 17 : 31 Mt. 24 : 17-18.
Mk. 13 : 15-16. 17 : 32 Jen. 19 : 26. 17 : 33 Mt. 10 : 39; 16 : 25; Mk. 8 : 35; Lk. 9 : 24; Io. 12 : 25.

don. [13]Hynrei uta u nongkhrong u da
ieng na jngai, um nud wat ban khmied
da la ki khmat sha bneng, hynrei u la
iaithab ia la ka shadem, u da ong, Ah
U Blei, to isynei ia nga uba pop! [14]Nga
ong ha phi, ba une u la leit hiar pat sha
la ïing uba la ksan, ban ia uta uwei pat:
naba ia uei uei baroh uba pynkhraw ia
lade, yn pynpoh: te ia uta uba pynpoh
ia lade, yn pynkhraw.

U Jisu U kyrkhu ia ki khunlung

(*Mt* 19 : 13–15; *Mk* 10 : 13–16)

15 Te ki la wallam ia la ki khunlung
ruh ha u, ba un ioh ktah ia ki; hynrei ki
synran haba ki la iohi ki la sneng ia ki.
[16]Hynrei U Jisu, haba u la khot ha lade
ia ki, u la ong, To shah ia ki khunlung
ban wan ha nga, to wat khang ruh ia ki:
naba ia kiba kum kita long ka hima ka
jong U Blei. [17]Shisha nga ong ha phi,
Uno uno ruh uban ym pdiang ia ka
hima U Blei kum u khun khynnah, da
lei lei ruh un ym ioh leit bsut hapoh kata.

U samla uba riewspah

(*Mt* 19 : 16–30; *Mk* 10 : 17–31)

18 Te uwei u nongsynshar u la kylli
ia u, u da ong, Ko Nonghikai babha,
ngan leh kumno ba ngan ioh ka jingim
bymjukut? [19]U Jisu te u la ong ha u,
Balei ba me khot babha ia nga? ym don
uba bha, hynrei tang uwei, uba U Blei
kein. [20]Me tip ia ki hukum; Wat klim,
Wat pyniap, Wat tuh, Wat sakhi lamler,
Burom ia la u kpa bad ia la ka kmie.
[21]U te u la iathuh, Ia kine baroh nga la
sumar na myndang khynnah. [22]U Jisu
te haba u la iohsngew ia kine kiei kiei
ruh, u la ong ha u, Sa kawei me dang
duna; To die noh ia kiei kiei baroh
katba me don, to sam ruh ha kiba duk, te
men ioh ka jingkynshew kein ha bneng;
bad to wan bud ia nga. [23]Hynrei haba
u la iohsngew ia kine kiei kiei ruh, u la
sngewsih shikaddei eh, naba u la long
uba riewspah eh. [24]Haba U Jisu u la iohi
ba u la leh sngewsih eh, u la ong, Ah
kaba da eh noh ia kiba don spah ban
leit bsut hapoh ka hima U Blei! [25]Naba
ka long kham jem ia ka ut ban bsut
lyngba ia ka thliew thyrnia, ban ia uba
riewspah ban bsut hapoh ka hima U Blei.
[26]Kiba la iohsngew te ki la ong, Uei ba
lah te ban lait im? [27]U te u la iathuh,
Kiei kiei ruh kibym lah bad ki
briew, ki long kiba lah bad U Blei.
[28]Ynda kumta U Petros u la ong, Ha
khmih, ngi la iehnoh ia kiei kiei baroh,
bad ngi la iabud ia me! [29]U te u la ong
ha ki, Shisha nga ong ha phi, ba ym don
uba la iehnoh ia ka iing, lane ia ki kmie
ki kpa, lane ia ki hynmen hynbew, lane
ia ka tnga, lane ia ki khun, na ka bynta
ka hima U Blei, [30]uban ym ioh diang
bun shah ia katta ha kane ka pyrthei
sngi, bad ha ka pyrthei kaban sa wan,
ka jingim bymjukut de.

U Jisu U kren kaba laisien shaphang la ka jingiap bad ka jingmihpat

(*Mt* 20 : 17–19; *Mk* 10 : 32–34)

31 Ynda kumta haba u la shim
kyrpang ia kita ki khadar ngut, u la ong
ha ki, Ha khmih, ngi ialeit kiew sha
Jerusalem, bad yn pyndep ha U Khun
u briew ia kiei kiei baroh ia kiba la thoh
da ki nongiathuhlypa; [32]naba yn ai noh
ia u ha ki Jentil, bad yn kren bein ia u,
bad yn leh bein ia u, bad yn bynthiew
ruh ha u; [33]te kin sympat, bad kin pyniap
noh ia u, hynrei ha kaba lai sngi un sa
mihpat. [34]Hynrei ki kim sngewthuh ei ei
ruh na kine kiei kiei ruh: bad la buhrieh
ia kane ka ktien na ki, te kim shemphang
ia kiei kiei ruh ia kiba la kren.

U Jisu U pynpeit pat ia uba matlah

(*Mt* 20 : 29–34; *Mk* 10 : 46–52)

35 Ka la jia ruh haba u la wan hajan

18 : 14 Mt. 23 : 12; Lk. 14 : 11. **18 : 20** Ek. 20 : 14; Dt. 5 : 18; Ek. 20 : 13; Dt. 5 : 17; Ek. 20 : 15; Dt. 5 : 19; Ek. 20 : 16; Dt. 5 : 20; Ek. 20 : 12; Dt. 5 : 16.

Jerikho, ba uwei uba matlah u la shong
harud lynti, u da makia ruh. 36Haba u
la iohsngew te ba u paidbah u iaid lait,
u la kylli, aiu kane ka lah ban long.
37Te ki la iathuh ha u, U Jisu uba na
Nasaret u dang iaid nangne. 38Te u la
kyang, u da ong, Ko Jisu, U Khun U
Dabid, to isynei ia nga! 39Te kita kiba
iaiaid sha shuwa ki la sneng ia u ba
un sngap jar, hynrei u la kyrpad jam
khamtam pynban, Ko Khun U Dabid, to
isynei ia nga! 40U Jisu te haba u la ieng, u
la hukum ba yn wallam ia u ha u: te haba
u la wan hajan, u la kylli ia u, 41u da ong,
Me kwah ba ngan leh aiu ia me? Te u la
iathuh, Ko Trai, ba ngan ioh imat.
42U Jisu u la ong te ha u, To men ioh
imat, ka jingngeit jong me ka la pynkhiah
ia me. 43Te kumne kumne ruh u la ioh
imat, bad u la bud ia u da kaba iaroh
pyndon burom ia U Blei. Uta u paidlang
baroh ruh haba u la iohi, u la ai ka
jingiaroh ha U Blei.

U Jisu bad U Sakkhaios

19 Te ynda u la rung shapoh bad ba
u dang iaid lyngba ia ka Jerikho,
2ha khmih, u briew uba kyrteng U
Sakkhaios, uba la long u rangbah ki
nongkhrong, bad u la long uba riewspah.
3Te u la pyrshang khnang ban iohi ia U
Jisu, u dei uno; hynrei um lah na uta u
paidbah, naba u long uba lyngkot ka
rynieng. 4Namar kata, haba u la mareh
sha shuwa u la kiew halor u dieng dumbur,
ba un iohi ia u, naba un sa iaid na kata
ka lynti. 5Te haba U Jisu u la poi ha kata
ka jaka, u la khmied bad u la iohi ia u,
u la ong te ha u, Ko Sakkhaios, to da
hiar noh kloi kloi ruh, naba ha kane ka
sngi ka dei ia nga ban sah ha ïing jong me.
6Te u la hiar noh kloi kloi ruh, bad
u la pdiang sngewbha ia u da kaba leh
kmen. 7Haba ki la iohi ia kata te, ki la
iakren khñium baroh ki da ong, U la
leit hapoh ïing ban thiah basa bad u
briew uba pop. 8Hynrei haba u la ieng
joit U Sakkhaios, u la ong ha U Trai, Ha
khmih, ia kaba shiteng na kiei kiei ruh
ki jong nga, Ah Trai, ngan sa ai ha kiba
duk: bad lada nga la shim klop ia kaei
kaei ruh na uno uno ruh da kaba mudui
lamler, ngan sa siew pat saw shah. 9U Jisu
te u la ong ha u, Ha kane ka sngi ka
jingpynim ka la wan ha kane ka ïing,
namar ba u ruh u long u khun u Abraham.
10Naba U Khun u briew u la wan ia
kaban wad bad ban pynim ia kaba la
jah noh.

Ka pharshi ki shiphew tylli ki sbai rupa
(Mt 25 : 14–30)

11 Te haba ki dang shahshkor ia kine
kiei kiei ruh, u la nangkren nangkren
ia ka pharsi, naba u la hajan Jerusalem,
bad ba ki iamut ba ka hima U Blei kan
sa paw kumne kumne ruh. 12Namar kata
u la ong, La don uwei u briew uba kynja
syiem, uba la leit sha ka ri kaba jngai ban
ioh ha lade ka jingsynshar, bad ban wan
phai pat. 13Te haba u la khot shiphew ngut
ki shakri jong u, u la ai ha ki shiphew
ki rupa, bad u la ong ha ki, To phin
khaïi tadynda nga wan. 14Hynrei ki raiot
jong u ki la shun ia u, bad ki la iaphah ia ki
nonglamktien nadien jong u ki da ong,
Ngim mon ia une ban synshar halor jong
ngi. 15Te ka la jia haba u la wan phai
pat, ynda u la ioh diang ia kata ka hima,
ba u la hukum ba yn khot ha u ia kita ki
shakri, ha kiba u la ai ia kita ki sbai rupa,
ba un ioh tip katno ba uwei pa uwei u la
myntoi da kaba khaïi. 16Uba nyngkong
te u la wan u da ong, Ko Trai, ka rupa jong
me ka la pynman shiphew pat ki rupa.
17U la iathuh te ha u, Bha me u shakri
babha! naba me la long uba ngeit ha
iba khyndiat eh, to men ioh bor halor
shiphew ki shnong. 18Uba ar u la wan ruh
u da ong, Ko Trai, ka rupa jong me ka la
pynman san ki rupa. 19U la iathuh te ha
uta ruh, Me ruh to long halor san ki

19 : 10 Mt. 18 : 11.

shnong. 20 Uwei pat u la wan ruh u da ong, Ko Trai, ha khmih ka rupa jong me, kaba nga la sumar song khop ha ka jain rumar: 21 namar nga la sheptieng ia me, naba me long u briew uba eh: me shim ia kaba mem shym la buh, me ot ruh ia kaba mem shym la bet. 22 U te u ong ha u, Na ka shyntur jong me ngan bishar ia me, me u shakri bymman: me la lah tip ba nga long u briew uba eh, uba shim ia kaba ngam shym la buh, bad uba ot ia kaba ngam shym la bet: 23 hato balei ba mem shym la buh te ia uta sbai rupa jong nga ha ka ïing ba ai sut, ba haba nga la wan pat nga lah ban ioh ia uta lem bad ka sut de? 24 U la ong te ha kita kiba ieng hajan, Shim noh na u ia kata ka rupa, bad to ai ha uta uba don kita ki shiphew ki rupa. 25 Ki la iaong te ha u, Ko Trai, u don shiphew ki rupa! 26 Nga ong ha phi, ba ha u briew baroh uba don, yn ai shuh. hynrei na uta ubym don, wat ia kata kaba u don yn shim noh na u. 27 Hynrei ia kita ki nongshun jong nga, kibym shym la mon ia nga ban synshar halor jong ki, to wallam hangne, bad to pyniap ia ki ha khmat jong nga.

U Jisu U leit rung sha Jerusalem kum U Syiem

(*Mt* 21 : 1–11; *Mk* 11 : 1–11; *Io* 12 : 12–19)

28 Ynda u la kren te ia kine kiei kiei ruh, u la leit sha shuwa, ba u da leit kiew sha Jerusalem. 29 Ka la jia ruh ynda u la poi hajan Bethphagi bad Bethania, haduh uta u lum ia uba ju khot *u lum* ki Olib, ba u la phah ar ngut na ki synran jong u, 30 u da ong, Khie leit sha kata ka shnong kaba hamar pyrshah jong phi, te haba phi poi hangta phin shem ia u khun kadda ba la teh, halor jong u ym pat ju don u briew ba la shong mynno mynno ruh: to pyllait ia u bad wallam ia u. 31 Te lada uno uno ruh u kylli ia phi, Hato balei phi pyllait ia u? kumne phin ong ia u, Naba U Trai u donkam ia u. 32 Kita ia kiba la phah te haba ki la leit, ki la shem kumba u la lah ong ha ki. 33 Haba ki dang iapyllait te ia uta u khun kadda, ki trai jong u ki la iakylli ia ki, Hato balei phi pyllait ia u khun kadda? 34 Ki te ki la ong, U Trai u donkam ia u. 35 Ki la wallam te ia u ha U Jisu, bad haba ki la siang ia la ki jainkup halor uta u khun kadda, ki la pynshong ia U Jisu halor. 36 Te katba u nang leit, ki la iasiang ia la ki jainkup ha kata ka lynti. 37 Te haba u la poi hajan kat haduh kaba hiar na uta u lum ki Olib, uta u paidbah synran baroh ki la iasdang ban ialeh kmen bad ban iaroh ia U Blei da ka ktien bajam, namar ki kambah baroh ia kiba ki la lah iohi, 38 ki da ong, Long ba la kyrkhu ia U Syiem uba wan ha ka kyrteng U Trai! ka jingsuk ha bneng, bad ka burom ha kiba jrong tam eh. 39 Te kiba na ki Pharisi napdeng uta u paidbah ki la iaong ha u, Ko Nong-hikai, to sneng ia ki synran jong me. 40 U te u la iathuh bad u la ong ha ki, Nga ong ha phi, ba lada kine kin shu sngap jar, ki maw hi kin sa iakyang buk.

41 Te katba u la poi hajan, haba u la khmih ia ka shnong, u la iam na ka bynta jong ka, 42 u da ong, Ah lada pha la lah tip lypa, ma pha ruh shisha, ha kane ka sngi, ia kiei kiei ruh kiba dei ia ka jingsuk jong pha! hynrei mynta la buhrieh ia ki na ki khmat jong pha! 43 Naba ki sngi kin jia ha pha, ba ki nongshun jong pha kin iatih kharai sawdong ia pha, bad kin iaker tawiar ia pha, bad kin iaset kut ia pha baroh sawdong, 44 bad kin iapynkyllon ia pha bad ia ki khun jong pha hapoh jong pha, bad kin ym ia iehnoh ha pha ia u maw halor u maw; naba pham shym la ithuh ia ka aiom ka jingwan jngoh ia pha.

Ka jingpynkhuid ia ka templ

(*Mt* 21 : 12–17; *Mk* 11 : 15–19; *Io* 2 : 13–22)

45 Te u la rung hapoh ka templ, bad

19 : 26 Mt. 13 : 12; Mk. 4 : 25; Lk. 8 : 18. 19 : 11-27 Mt. 25 : 14-30. 19 : 38 Salm 118 : 26.

u la sdang ban beh noh ia kita kiba iadie
iathied, 46u da ong ha ki, La thoh: Ka
ïing jong nga ka long ka ïing jingduwai,
hynrei phi ka krem nongtuh phi la
iapynlong ia ka.

47 U la ju hikai ha la ka sngi ruh ha
kata ka templ. Hynrei ki rangbah lyngdoh,
bad ki nongthoh, bad kiba kham rangbah
na u paidbah, ki la iawad dong ban
pyniap noh ia u: 48te kim lah shem da
kaba kumno ba kin leh, naba u paidlang
baroh u iashah shkor bha eh ban iohsngew
ia u.

Kaba kem ktien ia ka iktiar U Jisu

(Mt 21 : 23–27: Mk 11 : 27–33)

20 Ka la jia te ha kawei na kita ki
sngi, haba u dang hikai ia u paid-
lang ha ka templ, bad ba u dang ialap ia
ka gospel, ba ki rangbah lyngdoh bad
ki nongthoh, lem bad ki tymmen basan,
ki la wan lap ia u. 2Te ki la iakren ha u,
ki da ong, To iathuh ha ngi, da ka bor
aiu ba me leh ia kine kiei kiei ruh, lane
uei uta uba la ai ha me ia kane ka bor?
3U te u la iathuh bad u la ong ha ki,
Nga ruh ngan kylli ia phi kawei ka
jingkylli, to iathuh kein ha nga. 4Kata ka
jingbaptis U Ioannis, ka la long kaba na
bneng lane na ki briew? 5Hynrei ki la
iasaid hi ha lade, ki da ong, Lada ngi ngin
ong, Na bneng, un ong, Hato balei ba
phim shym la ngeit ha u? 6te lada ngin
ong, Na ki briew, u paidlang baroh un
lynthem maw ia ngi, naba u long uba
ngeit skhem ba U Ioannis u la long u
nongiathuhlypa. 7Namar kata ki la iathuh
ba kim tip nangno. 8U Jisu u la ong te ha
ki, Nga ruh ngam iathuh ha phi da ka
bor aiu ba nga leh ia kine kiei kiei ruh.

Ka pharshi shaphang ka brisoh

(Mt 21 : 33–46: Mk 12 : 1–12)

9 Ynda kumta u la sdang ban kren
ha uta u paidlang ia kane ka pharshi.
Uwei u briew u la thung ka brisoh, bad
u la ai wai ia ka ha ki nongsumar bri,
bad u la leit noh sha kawei pat ka ri
kham slem. 10Te ha ka aiom babiang, u
la phah ia u shakri ha kita ki nongsumar
bri ba kin ioh ai ha u na ki soh jong kata
ka brisoh, hynrei kita ki nongsumar bri ki
la sympat ia u, bad ki la phah noh suda.
11Ynda kumta u la phah pat sa ia uwei
u shakri, hynrei ia uta ruh haba ki
la sympat bad la pynjah burom, ki la
phah noh suda. 12Hadien kata u la phah
sa ia uba lai pat, hynrei ia une ruh de
haba ki la iapynmong, ki la iashop noh.
13Te uta u trai kata ka brisoh u la ong,
Ngan leh kumno? ngan phah ia la u
khun uba ieit: lehse haba ki iohi ia une
kin burom. 14Hynrei haba kita ki nong-
sumar bri ki la iohi ia u, ki la iakren
paralok hi, ki da ong, Une u long u
nongioh pateng, ia, ngin iapyniap noh
ia u, ba ka bynta jong u kan ioh long ka
jong ngi.15Kumta haba ki la iashop
noh ia u shabar kata ka brisoh, ki la
iapyniap noh. Namar kata uta u trai ka
brisoh un sa leh kumno ia kita? 16Un
wan bad un pyniap duh noh kein ia kine
ki nongsumar bri, bad un ai ia kata ka
brisoh ha kiwei. Te haba ki la iohsngew
ia kata ki la ong, Wat ai ba kan long
kumta! 17Te haba u la khmih shain
ia ki u la ong, Ka long aiu te kane kaba
la thoh? Ia u maw ia uba ki nongtei
ki la kyntait, ia une la pynlong u khlieh ka
dong. 18U briew baroh uba hap halor uta
u maw, yn pynkhein lyngkhot lyngkhai
ia u, hynrei jar ha uba un ioh hap, un
pynlwet jin ia u.

19 Kita ki rangbah lyngdoh bad kita
ki nongthoh te ki la iawad dong ban
kem ia u ha kata ka por, hynrei ki la
iasheptieng ia u paidlang; naba ki la
sngewthuh ba dei ia ki bà u la kren ia
kane ka pharshi.

Shaphang kaba ai khajna

(Mt 22 : 15–22: Mk 12 : 13–17

20 Te ki la ia apthap ia u, bad ki la

19 : 46 Isa. 56 : 7; Jer. 7 : 11. 19 : 47 Lk. 21 : 37. 20 : 9 Isa. 5 : 1. 20 : 17 Salm 118 : 22.

iaphah ia ki nongsyntiat kiba leh mynleh
riewhok ia lade, ba kin ioh iarıam ia ki
ktien jong u, ia kaban aiti noh ia u ha
ka hukum bad ha ka bor u lyngskor.
21Ki te ki la ıakylli ia u ki da ong, Ko
Nonghikai, ngi tip ba me kren bad
me hikai ia kaba dei, bad mem ñiew
shiliang khmat, hynrei me hikai ia ka
lynti U Blei ha kaba shisha: 22te ka bit
ne em ia ngi ban ai khajna ha U Kaisar?
23Hynrei u la ithuh ia ka buit sıan bymman
jong ki, bad u la ong ha ki, Balei phı
pynshoi ia nga? 24to pynı ıa ka shı
suka ha nga. Ka dur bad ka jıngthoh
jongno ka don ha ka? Kı te kı da ıathuh
ki la ong, Ka jong U Kaisar. 25U la ong
te ha ki, Haba kumta, to ai ıa kiei kiei
ruh kı jong U Kaisar ha U Kaisar, bad
ıa kiei kiei ruh ki jong U Blei ha U Blei
kein. 26Kumta kım lah shuh ban kem
daw na ka ktien jong u ha khmat uta u
paidlang: te ki la ıasngewphylla ıa kata
ka jıngiathuh jong u, bad ki la iasngap
jar.

Shaphang ka jingmihpat
(Mt 22 : 23–33; Mk 12 : 18–27)

27 Ynda kumta kiba na ki Saddusı ki
la wan ha u, kiba ong bym don ka jing-
mihpat, ki la iakylli ıa u, 28ki da ong, Ko
Nonghıkai, U Moses u la thoh ha ngi,
Lada u hynmen jongno jongno ruh uba
don ka tnga, un iap noh, bad lada um
don khun, ba u para jong u un shim ia
ka tnga jong u, bad un pynmih symbai ia
la u hynmen. 29Te la don hynñiew ngut
shi para: uba nyngkong te u la shong-
kurim, bad u la iap noh khlem khun.
30Uba shisien bud ruh u la shim ia ka bad
u la iap noh khlem khun. 31Uba arsien
bud ruh u la shim ruh ia ka; kumjuh
de kita ki hynñiew ngut ruh ki la iap
noh khlem khun. 32Khadduh eh kata
ka kynthei ruh ka la iap noh. 33Namar
kata, ha ka jingmihpat, kan long ka
tnga jongno na kine? naba kita ki
hynniew ngut ki la ioh kurim ia ka.
34 Te U Jisu u la ong ha ki, Ki khun
jong kane ka pyrthei kı iashong kurim,
bad ju pynshong kurim ia ki, 35hynrei
kita ia kiba yn ñiew kiba bıt ban ioh ia
kata ka pyrthei, bad ia kata ka jing-
mihpat kaba na kiba iap, kim iashong
kurim kein, lymne pynshong kurim ia ki,
36naba kim lah ban iap noh shuh;
namar kı ialong marryngkat bad ki
angel, ki long ruh kı khun U Blei, ba
ki da long ki khun kata ka jıngmihpat.
37Hynreı ba yn pynmihpat ia kiba iap,
wat U Moses ruh u la pyni paw ha kata
ka lawlynnong, mynba u khot ia U Trai,
uba U Blei U Abraham, bad U Blei
U Isaak, bad U Bleı U Jakob. 38Te um long
U Blei kıba iap, hynreı kiba im, naba
baroh ki im ha u. 39Te kıba na kıta kı
nongthoh ki da ıathuh ki la ong, Ko
Nonghikai, me la kren ıa kaba dei.
40Naduh kata kim ıanud ban kylli ei
ei shuh ıa u.

Ka jingkylli shaphang U Messiah
(Mt 22 : 41–46; Mk 12 : 35–37)

41 Hynreı u la kylli ıa kı, Hato kumno
ki ıaong ba uba U Khrist u long u khun
U Dabid? 42Naba U Dabid hı u ong ha ka
kitab ki Salm, U Trai u la ong ha U
Trai jong nga, Ma me to shong sha ka-
mon jong nga, 43tadynda ngan pynlong ia
kiba shun ia me, ka jingıuh hapoh ki
kjat jong me. 44Te kumta U Dabid u
khot U Trai ıa u: kumno te u long u
khun jong u?

U Jisu U pynrem ia ki Nongthoh
*(Mt 23 : 1–36; Mk 12 : 38–40;
Lk 11 : 37–54)*

45 Te ha kaba iohsngew uta u paidbah
baroh, u la ong ha ki synran jong u,
46To kiar noh na ki nongthoh, kiba
kwah ban iaid kai ha ki jainkup bajynsur,
bad kiba ieit ia ki jingnguh ha ki iew,
bad ia ki jingshong bakor tam ha ki

20 : 27 Kam. 23 : 8. **20 : 28** Dt. 25 : 5. **20 : 37** Ek. 3 : 6. **20 : 42–43** Salm 110 : 1.

synagog, bad ia ki jaka ba kham kor ha
ki jingkhawai; [47]kiba bam duh ia ki
iing ki riewkynthei, bad kiba duwai
jlan ruh khnang ban tyllep; kine kin ioh
diang ia ka jingshitom kaba kham khraw.

Ka riewkynthei kaba duk
(Mk 12 : 41–44)

21 Te haba u la khmied u la iohi ia ki-
ba riewspah kiba noh ia ki jing-
ainguh jong ki ha ka jingkynshew. [2]U
la iohi ruh ia kawei ka riewkynthei
kaba duk, kaba noh hangta ar damli.
[3]U la ong te, Kaba shisha nga ong
ha phi, ba kane ka riewkynthei kaba duk
ka la noh kham bun ia kita baroh:
[4]naba kita baroh na ka jong kata kaba
sah tam ia ki, ki la noh ha ki jingainguh
U Blei, hynrei kane na ka jingkyrduh
jong ka, ka la noh ia ka jingim baroh
phar katba ka don.

U Jisu U iathuhlypa ia ka jingpynduh ia ka templ
(Mt 24 : 1–2; Mk 13 : 1–2)

5 Te mynba la don kiba iakren sha-
phang kata ka templ, kumno ba la
pynitynnad ia ka da ki maw kiba bha
bad da ki jingainguh ia U Blei, u la ong,
[6]Ia kine kiei kiei ruh kiba phi khmih,
ki sngi kin jia ha kiba yn ym iehnoh
hangne ia u maw halor u maw, ia uban
ym pynhap noh.

Ka dak bad ki jingshah jynjar
(Mt 24 : 3–14; Mk 13 : 3–13)

7 Te ki la kylli ia u, ki da ong, Ko
Nonghikai, hato lano kine kiei kiei ruh
kin long? bad ka dak kaba kumno kan
long haban sa long kine kiei kiei ruh?
[8]U la iathuh te, To sumar ba yn ym
shukor ia phi: naba bun kin wan ha
ka kyrteng jong nga ki da ong, Ma nga
U Khrist, bad kata ka aiom ka la jan:
wat leit bud nadien jong ki.[9]Te haba
phin iohsngew shaphang ki thma bad
ki jingkhihwin, phi wat sheptieng; naba
ka dei ia kine kiei kiei ruh ban jia shuwa,
hynrei kata kaba kut kam long kumne
kumne ruh.

10 Ynda kumta u la ong ha ki, Ka
jaid bynriew kan ieng ialeh bad ka jaid
bynriew, ka hima ruh bad ka hima,
[11]ki jingkhynñiuh jumai kiba jur kin
long ruh, bad ha shibun ki jaka ki
nemsniew bad ki jingiapthem ruh, bad
kin long ruh kiei kiei bashyrkhei bad ki
dak bakhraw ruh na bneng. [12]Hynrei
shuwa ia kine kiei kiei baroh, kin kem
ia phi bad kin pynshitom ruh ia phi,
ki da ai noh ia phi ha ki synagog bad ha
ki iing byndi, ki da leit lam ruh ia phi ha
khmat ki syiem bad ki nongsynshar,
na ka bynta ka kyrteng jong nga. [13]Hynrei
kan pynjia lad ia phi ia kaban long ka
jingiaphla. [14]Namar kata to kut jingmut
ha la ki dohnud ban ym puson lypa
kumno ban iasaid da, [15]naba ngan ai
ha phi ka shyntur bad ka jingstad, ia
kaba ki nongialeh jong phi baroh kein
kin ym lah ban iasei nia kylliang, lane
ban iasaid kylliang. [16]Yn ai noh ruh ia
phi wat da ki kmie ki kpa, bad da ki
para, bad da ki kur, bad da ki lok:
bad ia kiba na phi kin pyniap. [17]Phin
long ruh kiba la isih da ki briew baroh
namar ka kyrteng jong nga. [18]Hynrei
iwei i shñiuh na ka khlieh jong phi in
ym jah noh. [19]Da ka jingiaineh minot
jong phi phin ri pynim ia la ki mynsiem.

U Jisu U iathuhlypa ia ka jingpynjot ia ka Jerusalem
(Mt 24 : 15–22; Mk 13 : 14–19)

20 Hynrei haba phin iohi ia ka Jeru-
salem ba la ker tawiar ia ka da ki paidia-
pom, ynda kumta te phin tip ba kata
ka jingpynduh ia ka ka la jan. [21]Ynda
kumta kita kiba ha Judia, to kin iaphet
iap noh sha ki lum; bad kita kiba hapdeng
jong ka, to kin iakynriah noh; bad kita
kiba ha ki ri bri, to kin ym leit bsut

21 : 14-15 Lk. 12 : 11-12.

hapoh jong ka. 22Naba kine ki long ki
sngi ka jingpynshitom hok, ia kaban
pyndep ia kiei kiei baroh ia kiba la thoh.
23Hynrei kordit ia kita kiba la punkhun,
bad ia kita kiba ai buin ha kita ki sngi!
namar ka shipa kaba khraw kan long
ha kata ka ri, bad ka jingbitar ha une u
paidlang. 24Kin kyllon ruh da ka syrti
waitlam, bad yn ialam mraw ia ki sha
ki kynja bynriew baroh; bad kan long
ba la iuh top ia ka Jerusalem da ki
Jentil, tadynda yn pyndep ia ka ïa ki
Jentil

Ka jingwan U Khun U Briew
(Mt 24 : 29–31; *Mk* 13 : 24–27*)*

25 Ki dak ruh kin long ha ka sngi
bad ha u bnai bad ha ki khlur, bad ha
ka khyndew ka jingjynjar jong ki jaid
bynriew, ki da sngew lyngngoh namar
ka jingkyrhuh ka duriaw bad ki jingat
phyllung, 26ki briew ki da iap ler da kaba
sheptieng bad da kaba ap lyngngoh
ia kita kiei kiei ruh kiban sa jia thred ha
ka pyrthei: naba yn pynkhih ia ki bor
jong ki bneng. 27Ynda kumta te kin
iohi ia U Khun u briew ba u da wan ha
u lyoh, da ka bor bad ka burom bakhraw.
28Te haba kine kiei kiei ruh ki sdang
ban jia long, to khmied bad to mied ia
la ki khlieh, naba ka jinglaitim jong phi
ka la jan.

Ka jinghikai na u dieng dumbur
(Mt 24 : 32–35; *Mk* 13 : 28–31*)*

29 Te u la kren ka pharshi ha ki.
To khmih thuh ia u dieng dumbur, bad
ia ki kynja dieng baroh; 30haba ki khie
lung, phi iohi bad phi tip na lade ba ka
lyiur mynta ka hajan. 31Kumjuh ruh ma
phi, ynda phin iohi ba la jia kine kiei
kiei ruh, to phin tip ba ka hima U Blei
ka la jan. 32Shisha nga ong ha phi, kane
ka pateng bynriew kan ym leit noh
tadynda yn pyndep ia kiei kiei baroh.
33Ka bneng bad ka khyndew kin duh
noh, hynrei ki ktien jong nga kin ym
duh noh.

Ka jingkyntu ban long kiba sharai

34 Namar kata to sumar ia lade, ioh
kumno kumno ba ki dohnud jong phi
kin sngew khia da kaba bam lalot, bad
da kaba buaid, bad da ki jingkhuslai
pyrthei, bad ba kata ka sngi kan lap
kyndit ia phi kum ka jingriam: 35naba
kumta kan ngat ha kita baroh kiba
shong sah ha sla ka khyndew baroh.
36Namar kata to sharai phi ha la ka
sngi da kaba duwai, ba yn ioh ñiew ia
phi kaba bit ban lait noh na kine kiei
kiei baroh kiban sa jia, bad ban ieng ha
khmat U Khun u briew.

37 Bad mynsngi mynsngi u ju hikai
ha ka templ, hynrei mynmiet mynmiet
u ju mih noh, bad u sah miet ha u lum
ia uba khot Olib. 38Te ki paidbah baroh
ki ju leit la dang shai byrngut ha u ha
ka templ ia kaban iohsngew ia u.

Ka jingiasylla pyrshah ia U Jisu
(Mt 26 : 1–5, 14–16; *Mk* 14 : 1–2,
10–11; *Io* 11 : 45–53*)*

22 Te ka jingkhawai niam u kpu
bakhlem thiat ka la jan, ia kaba khot
ka Niam ka jinglait. 2Te ki rangbah
lyngdoh bad ki nongthoh ki la iawad
dong kumno ba kin ioh ban pyniap
noh ia u; naba ki la iasheptieng ia u
paidlang.

3 Ynda kumta u Soitan u la leit bsut
hapoh U Judas ia uba la sin Iskariot,
uba long uwei na ki khadar ngut. 4Te
haba u la leit noh, u la iasylla bad kita
ki rangbah lyngdoh bad kita ki kapten,
da kaba kumno un ioh ai noh ia u ha ki.
5Te ki la iakmen, bad ki la iakut ban
ai sbai ha u. 6U ruh u la kohnguh, bad
u la wad dong kaba bit ia kaban ai noh
ia u ha ki ha kabym don u paidbah.

21 : 22 Hos. 9 : 7. 21 : 25 Isa. 13 : 10; Eskl. 32 : 7; Joel 2 : 31; Jpw. 6 : 12-13. 21 : 27 Dan. 7 : 13; Jpw. 1 : 7. 21 : 37 Lk. 19 : 47. 22 : 1 Ek. 12 : 1-27.

U Jisu U pynkhreh ban bam ia ka niam ka jinglait

(Mt 26 : 17–25; *Mk* 14 : 12–21;
Io 13 : 21–30*)*

7 Ynda kumta la jia kata ka sngi u
kpu bakhlem thiat, ha kaba la dei ban
kñia ia ka niam ka jinglait. [8]Te u la phah
ia U Petros bad ia U Ioannis, u da ong,
To khie leit iakhreh ia ngi ia ka niam
ka jinglait, ba ngin ioh iabam. [9]Te ki
la kylli ia u, Hangno me mon ba ngin
iakhreh? [10]U la iathuh te ha ki, Ha
khmih ynda phi la rung ha kato ka shnong,
u briew un iakynduh bad phi, uba bah
shi kum ka um: phin bud ia u sha kata
ka ïing sha kaba u rung, [11]bad phin ong
ha u trai kata ka ïing, U Nonghikai u
kylli ia me, Hangno kata ka kamra ha
kaba ngan iohbam ia ka niam ka jing-
lait lem bad ki synran jong nga? [12]U
te un pyni ha phi ia ka kamra haneng
kaba khraw kaba la don ka jingbuh
jingsat: hangta phin iakhreh. [13]Kumta
ki la ialeit, bad ki la shem kumba u la
lah ong ha ki: bad ki la iakhreh ia kata
ka niam ka jinglait.

14 Ynda kata ka por te ka la jia,
u la shong shaniah, bad kita ki apostol
lem bad u.

Ka Jingkhawai U Trai *(Mt* 26 : 26–30; *Mk* 14 : 22–26; 1 *Kor* 11 : 23–25*)*

15 U la ong te ha ki, Nga la kwah
shikaddei eh ban bam ia kane ka niam
ka jinglait lem bad phi, katba ngam
pat shah, [16]naba nga ong ha phi, ba
ngan ym bam shuh na kane, tadynda
yn pyndep ia ka ha ka hima U Blei.
[17]Te u la shim ia ka khuri, bad haba
u la lah nguh de, u la ong, To shim ia
kane bad to iasam hi paralok; [18]naba
nga ong ha phi, ba ngan ym dih shuh
na u soh u dieng wain, tadynda kata
ka hima jong U Blei kan da wan. [19]U
la shim ruh ia u kpu, bad haba u la lah
nguh de, u la kdiah ia u, bad u la ai ha
ki u da ong, Une u long ka met jong
nga ia kaba la ai noh na ka bynta jong
phi: to phin leh ia kane ia kaban kynmaw
ia nga. [20]Kumjuh ruh ia kata ka khuri,
hadien kaba bamja miet u da ong, Kane
ka khuri *ka long* kata ka jutang kaba
thymmai da ka snam jong nga, ia kaba
yn sa theh noh na ka bynta jong phi:
[21]pleng ha khmih, ka kti ka jong uta
uba die noh ia nga, *ka don* lem bad nga
halor kane ka miej: [22]te shisha U Khun
u briew u leit noh, kumba la thmu lypa;
hynrei kordit ia uta u briew da uba yn
die noh ia u! [23] Ynda kumta ki la sdang
ban iakylli paralok hi, hato dei uwei na ki
uban sa leh ia kane.

Ka jingiasaid shaphang ka jinglong khraw

24 Te ka la mih ruh ka jingiasaid
hapdeng jong ki, iano na ki yn ñiew uba
kham khraw. [25]U la ong te ha ki, Ki
syiem jong ki Jentil ki leh trai khlieh ia
ki, bad ia kita kiba don bor halor jong
ki la khot nongkambha. [26]Hynrei phi,
phin ym *long* kumta; hynrei uta uba
kham khraw hapdeng jong phi, ai ba
un long kum uba kham poh; bad uta
uba synshar, kum uta uba shakri. [27]Naba
uno uba kham khraw, uta uba shong
bam lane uta uba shakri? ym dei uta
uba shong bam? hynrei nga nga long
hapdeng jong phi kum uta uba shakri.

28 Phi long kita te kiba la iaisah lem
bad nga ha ki jingtynjuh jong nga.
[29]Nga te nga kular skhem ha phi ia ka
hima, kumba u Kpa jong nga u la ai
ha nga, [30]ba phin ioh bam bad ioh dih
ha ka miej jong nga ha kata ka hima
jong nga, bad halor ki khet phin ioh
shong bishar ia ki khadar ki jaid Israel.

22 : 20 Jer. 31 : 31-34. **22 : 21** Salm 41 : 9. **22 : 24** Mt. 18 : 1; Mk. 9 : 34; Lk. 9 : 46.
22 : 26 Mt. 23 : 11; Mk. 9 : 35. **22 : 25-26** Mt. 20 : 25-27; 10 : 42-44. **22 : 27** Io. 13 : 12-15.
22 : 30 Mt. 19 : 28.

U Jisu U iathuhlypa ba U Petros un len noh ia U
(Mt 26 : 31–35; Mk 14 : 27–31; Io 13 : 36–38)

31 U Trai u la ong ruh, Ko Simon,
Simon, ha khmih u Soitan u la pan ban
ioh ia phi, ia kaban ioh tai *ia phi* kum
ia u kew: 32 hynrei nga la duwai ma
nga na ka bynta jong me, ba ka jing-
ngeit jong me kan ym duh noh: ma me
te ynda me la kylla bha pat to men
pynskhem ia ki para jong me. 33 U te
u la iathuh ha u, Ko Trai, nga la kloi
ban leit ryngkat bad me sha ka byndi,
bad sha ka jingiap ruh. 34 U te u la iathuh,
Nga ong ha me, ko Petros, u syiar un
ym riew ha kane ka sngi tadynda men
len laisien ba me ithuh ia nga.

Ka iarong, ka jingpan bad ka waitlam

35 Ynda kumta u la ong ha ki, Mynba
nga la phah noh ia phi khlem ka jingpan
bad ka iarong bad ki juti, phi la sngew-
kyrduh ei ei ruh ne em? ki te ki la iathuh,
Ei ei ruh em. 36 Te u la ong ha ki, Hynrei
mynta, jar uba don ka jingpan, to ai
ba un rah, kumjuh ruh ia la ka iarong:
bad jar ubym don ka waitlam, to ai ba
un die noh ia la ka jainkup, bad ba un
thied kawei; 37 naba nga ong ha phi,
ba ka dei ban pyndep ha nga ia kane
kaba la thoh: Bad la ñiew ia u lem bad
ki nongpalat: naba don ka jingpyndep
shisha ia kita kiei kiei ruh shaphang
jong nga. 38 Ki te ki la ong, Ko Trai,
ha khmih, artylli ki waitlam hangne.
U te u la ong ha ki, Kein noh!

U Jisu U duwai *(Mt 26 : 36–46; Mk 14 : 32–42)*

39 Te u la mih noh, bad u la leit,
kumba u ju leit, sha u lum Olib; te ki
synran jong u ruh ki la bud ia u. 40 Haba
u la lah poi te ha kata ka jaka, u la ong
ha ki, To iaduwai ba phin ym hap ha
ka jingpynshoi. 41 Ynda kumta te u la
kynriah noh na ki, kat shisien pda maw;
te haba u la dem la ki khohsiew, u la
duwai, 42 u da ong, Ko Kpa, lada me
mon to pynphai noh ia kane ka khuri
na nga: hynrei ym ia ka mon jong nga,
hynrei ia ka jong me, yn leh. 43 Hangta
la mih paw ha u, u angel na bneng, u
da pynshait ia u. 44 Te ba u don ha ka
jingpisa mynsiem bajur, u la duwai kham
shitrhem shibun eh: te ka syep jong u
ka la long kum ki jingjaw ka snam kaba
lang, ki da hap ha ka khyndew. 45 Te
haba u la ieng na kata kaba duwai, u
la wan ha ki synran jong u, bad u la
shem ia ki ba ki da iohthiah na kaba
sngewsih; 46 u la ong te ha ki, Balei ba
phi iohthiah? to ieng joit iaduwai ruh,
ioh ba phin hap ha ka jingpynshoi.

Kaba kem ia U Jisu *(Mt 26 : 47–56; Mk 14 : 43–50; Io 18 : 3–11)*

47 Haba u dang kren te, ha khmih
u paidbah, bad uta ia uba la khot Judas
(uwei na kita ki khadar ngut) u la iaid
ha shuwa jong ki, bad u la wan hajan
U Jisu ban doh ia u. 48 Hynrei U Jisu
u la ong ha u, Ko Judas, da ka jingiadoh
me die noh ia U Khun u briew? 49 Te
haba kita kiba sawdong ia u ki la iohi
ia kata kaban sa jia, ki la kylli ia u, Ko
Trai, ngin pom ne em da ka waitlam?
50 Uwei te uba na ki u la pom ia u shakri
jong u rangbah lyngdoh, bad u la mait
noh ia ka shkor kamon jong u. 51 U Jisu
te u la iathuh bad u la ong, To shah
haduh kane, bad haba u la ktah ia kata ka
shkor jong u, u la pynkhiah ia u. 52 U
Jisu u la ong te ha ki rangbah lyngdoh,
bad ha ki rangbah ka templ, bad ha
ki tymmen basan, kiba la wan *kem* ia u,
Kum *ban kem* ia u nongtuh, phi la mih
noh bad ki waitlam bad ki diengduh
ruh? 53 Mynba nga la don lem bad phi
ha la ka sngi ha ka templ, phim shym
la kner satia ia la ki kti *ban kem* ia nga:
hynrei kane ka long ka por jong phi,

22 : 35 Mt. 10 : 9-10; Mk. 6 : 8-9; Lk. 9 : 3; 10 : 4. 22 : 37 Isa. 53 : 12. 22 : 53 Lk. 19 : 47; 21 : 37.

bad ka bor jong ka jingdum.

U Petros u len noh ia U Jisu

(Mt 26 : 57–58, 69–75; Mk 14 : 53–54, 66–72; Io 18 : 12–18, 25–27)

54 Ynda ki la kem ia u, ki la ialam
noh, bad ki la wallam ia u hapoh ka
ıng u rangbah lyngdoh. U Petros te u
la bud na jngai. 55Te ynda ki la sliew
ding hapdeng ka phyllaw, bad ba ki
la ıashong lem, U Petros u la shong
hapdeng jong ki. 56Hynrei kawei ka
shakri haba ka la iohi ıa u ba u shong
hajan kata ka ding, bad haba ka la
khmih shain ia u, ka la ong, Une ruh
u la long lem bad u.57Hynrei u la len,
u da ong, Ko kynthei, ngam ithuh ia u.
58Ynda la shibit te, uwei pat u la iohi
ıa u, bad u la ong, Me ruh me long *uwei*
na kı. Hynrei U Petros u la iathuh,
Brıew, ngam long. 59Sa kumba shi por
pat, sa uwei u la kren skhem, u da ong,
Da kaba shisha une ruh u la long lem
bad u: naba u long u nong Galılaia.
60Hynrei U Petros u la iathuh, Briew,
ngam tıp kaei ba me ong. Te kumne
kumne ruh katba u dang kren, la riew
u syiar. 61Te U Trai u la phai, bad u la
khmih lieb ha U Petros. Bad U Petros
u la kynmaw ia kata ka ktien ka jong
U Trai, kumno ba u la ong ha u, Haba
um pat riew u syiar ha kane ka sngi,
men len ia nga lai sien. 62Te U Petros
u la mih noh shabar bad u la lynñiar
kthang eh.

La leh bein bad sympat ia U Jisu

(Mt 27 : 67–68; Mk 14 : 65)

63 Kita ki briew te kiba iabat lem
ia U Jisu, ki la leh bein ia u, bad ki la
sympat ia u. 64Haba ki la lah iatap
matlah ruh ia u, ki la shoh ia u na ka
khmat, bad ki la kylli ia u, ki da ong,
To iathuh, uei uba la shoh ia me? 65Bad
shibun kiwei pat kiei kiei ki la kren
pyrshah ia u, ki da kren bein ia u.

U Jisu ha khmat ka dorbar

(Mt 26 : 59–66; Mk 14 : 55–64; Io 18 : 19–24)

66 Te tang shu mih ka sngi, la ialum
lang ia ka jingiaseng ki tymmen basan
jong u paidlang, bad rangbah lyngdoh,
bad nongthoh de, bad ki la ialam ia u
sha ka dorbar jong ki, 67ki da ong, Lada
me long uta U Khrist, to iathuh ha ngi.
Te u la iathuh ha ki, Lada ngan iathuh
ha phi, phin ym ngeit satia: 68bad lada
ngan kylli ruh, phin ym iathuh satia
ha nga, lane pyllait noh: 69hynrei naduh
myñta U Khun u brıew un long uba
shong sha kamon ka bor U Blei. 70Te
ki la iaong baroh, Haba kumta me
long U Khun U Blei? U te u la iathuh
ha ki, Phi ong ba nga long. 71Ki la iaong
te, Ngi dang donkam sabut aiu pat?
naba ngi hi ngi la iohsngew na ka shyn-
tur jong u hi.

U Jisu ha khmat U Pilat

(Mt 27 : 1–2, 11–14; Mk 15 : 1–5; Io 18 : 28–38)

23 Te haba ka jingiaseng jong ki baroh
ka la ieng joit, ki la ialam noh ia u ha
khmat U Pilat. 2Ki la sdang ruh ban
mudui ia u, ki da ong, Ngi la shem ia
une ba u da pynkiat ia u paidlang, bad
ba u da khang ban ai khajna ha U Kaisar,
u da ong ba u hi u long U Khrist U Syiem.
3Te U Pilat u la kylli ia u, u da ong,
Me long ma me uta U Syiem ki Jiw?
Te u la iathuh bad u la ong ha u, Me ong.
4Ynda kumta U Pilat u la ong ha kita ki
rangbah lyngdoh bad ha kita ki paidbah,
Ngam shem satia ka jingpalat ha une u
briew. 5Hynrei ki te ki la kham iapyneh,
ki da ia ong, U pynkhih ia u paidlang,
u da hikai kylleng ka Judia baroh, da
kaba sdang naduh Galilaia haduh hangne.

U Jisu ha khmat U Herod

6 Te haba U Pilat u la iohsngew ia
kata, u la kylli la uta u briew u long ne

em u nong Galilaia. 7 Haba u la tip ruh
ba u long na ka jingsynshar U Herod,
u la phah pateng ia u sha U Herod,
uba don hi ruh ha Jerusalem ha kita
ki sngi. 8 U Herod te haba u la iohi ia U
Jisu, u la kmen shikaddei eh: naba u la
kwah la slem ban iohi ia u, namar ba
u la iohsngew shibun kiei kiei ruh sha-
phang jong u, bad u la kyrmen ban iohi
ia kano kano ka dak ba un leh. 9 U la
kylli te ia u da ki shibun ki ktien: hynrei
um shym la iathuh ei ei ruh em ha u.
10 Te kumta kita ki rangbah lyngdoh
bad kita ki nohgthoh ki la ieng, ki da
mudui jam eh ia u. 11 Hynrei U Herod
bad ki shipai jong u ki la leh bein ia u,
bad ki la pyrthuh bein, bad haba ki la
iapynkup ka jain batyngshain ha u,
ki la phah noh pat ia u sha U Pilat.
12 Te U Herod bad U Pilat ki la ialok
noh ha kata hi ka sngi: naba mynshuwa
ki la ju iashun paralok hi.

La aiti noh ia U Jisu ban sahnarphna
(Mt 27 : 15–26; *Mk* 15 : 6–15;
Io 18 : 39–19 : 16*)*

13 Te U Pilat u la khot lem ia ki
rangbah lyngdoh, bad ia ki nongbishar,
bad ia u paidlang, 14 bad u la ong ha ki,
Phi la wallam ia une u briew ha nga,
kum uba pynkiat ia u paidlang: ha
khmih ruh, haba nga la tohkit ia u ha
khmat jong phi, ngam shem satia ka
jingpalat ha une u briew shaphang kita
kiei kiei ruh ba phi mudui ia u: 15 lymne
U Herod hi ruh, naba u la phah pat ia
u sha ngi; ha khmih, um shym la leh
ei ei ruh em kaba u dei ban iap: 16 namar
kata, ynda nga la sympat ia u, ngan
pyllait noh. 17 (Naba u la donkam ban
pyllait noh ia uwei ha ki ha ka jingkhawai
niam.)

18 Hynrei ki la iapyrta lang baroh,
ki da iaong, To da shim duh noh ia une!
bad da pyllait noh ha ngi ia U Barabbas!
19 (Ia uba la buh ha ka byndi, namar
kawei ka jingkhihwin ba la pynlong ha
kata ka shnong, bad ka jingpyniap briew.)
20 Namar kata U Pilat u la kren pat
ha ki, ba u da mon ban pyllait noh ia U
Jisu. 21 Hynrei ki la iapyrta jam, ki da
iaong, Sahnarphna, sahnarphna ia u!
22 Te u la ong ha ki ha kaba lai sien,
Balei, une u briew u la leh bymman
aiu? ngam shym shem satia ha u ka
daw ba u dei ban iap: namar kata ynda
nga la sympat ia u, ngan pyllait noh.
23 Hynrei ki la iaipyneh da ki jingpyrta
bajam, ba ki da pan ba yn sahnarphna
ia u. Kumta ki jingpyrta jong ki, bad
ki jong kita ki rangbah lyngdoh, ki
la ialah. 24 Te U Pilat u la rai ba dei ban
leh ia kaba ki pan. 25 Kumta u la pyllait
noh ha ki ia uta ba la set ha ka byndi,
namar ka jingkhihwin bad ka jingpyniap
briew, ia uba ki la pan: hynrei ia U Jisu
u la aiti noh ha ka mon jong ki.

Kaba sahnarphna ia U Jisu
(Mt 27 : 32–44; *Mk* 15 : 21–32;
Io 19 : 17–27*)*

26 Te katba ki dang ialam noh ia u,
ki la iakem ia uwei U Simon u nong
Kyrini, uba wan na ka ri bri, bad ki la
iapynbah ha u ia ka diengphna, ban
bah nadien U Jisu. 27 Te la bud ia u u
paidbah babun ki briew, bad ki kynthei
kiba la lynñiar lympat ruh ia lade,
bad ba la iam sngewsynei ia u. 28 Hynrei
haba U Jisu u la phai sha ki, u la ong,
Ko kynthei Jerusalem, wat iaiam phi
namar jong nga, hynrei to iaiam namar
ia lade, bad namar ki khun jong phi!
29 Naba, ha khmih, ki sngi kin wan
ha kiba kin ong, Suk kiba lyngki, bad
ki kpoh kibym ju kha, bad ki jymbuiñ
kibym ju ai buiñ! 30 Ynda kumta kin
sdang ban iapyrta ha ki lum bah, To
hap ha ngi! bad ha ki lum rit, To tap ia
ngi! 31 Naba lada ki leh ia kine kiei kiei
ruh ha u dieng bajyrngam, ia kaei yn
leh ha uba tyrkhong?

23 : 30 Hos. 10 : 8; Jpw. 6 : 16.

32 Te la ialam lem bad u ar ngut
kiwei pat ruh, ki nongkam sniew, ba yn
pyniap ia ki. 33 Ynda ki la poi te ha kata ka
jaka ia kaba ju khot Maloi khlieh,
hangta ki la sahnarphna ia u, bad ia
kita ki nongkam sniew, ia uwei sha
kamon, bad ia uwei sha kadiang de.
34 Te U Jisu u la ong, Ko Kpa, to map
ia ki; naba kim tip kaei ba ki leh. Haba
ki la iabynta ia ki jainkup jong u te,
ki la iakhalai. 35 Uta u paidlang te u la
ieng jngoh. Ki nongsynshar ruh de ki
la iapynran bein ia la ki khmut, ki da
iaong, Ia kiwei u la pynim; to un pynim
ia lade, lada une u long U Khrist u jong
U Blei, uba la jied jong u! 36 Bad ki shipai
ruh ki la ialeh bein ia u, ki da iawan
ha u, bad ki da iatyrwa ai kaba jew ha u,
37 bad ki da ong, Lada me long U Syiem
jong ki Jiw, to pynim ia lade. 38 La don
te ka jingthoh shalor ba la thoh ha neng
jong u, ha ki dak Grik, bad Roman,
bad Hebru de, UNE U LONG U SYIEM
JONG KI JIW.

39 Uwei te na kita ki nongkam sniew
ba la sdien u la kren bein ia u, u da ong,
Mem long uta U Khrist? to pynim ia
lade bad ia ngi de. 40 Hynrei uta uwei
pat u la iathuh bad u la sneng ia u,
u da ong, Mem sheptieng satia ia U Blei,
naba me long hapoh kajuh ka jingpyn-
rem? 41 ma ngi shisha da kaba hok ruh:
namar ngi ioh diang ia kaba dei na kiei
kiei ruh ia kiba ngi la leh: hynrei une
um shym la leh ei ei ruh em kabym dei.
42 U la ong te, Ko Jisu, to kynmaw
ia nga ynda me poi ha ka hima jong me.
43 U Jisu te u la ong ha u, Shisha nga
ong ha me, ha kane ka sngi men long
lem bad nga ha ka paradais.

Ka jingiap U Jisu
(Mt 27 : 45–56; Mk 15 : 33–41;
Io 19 : 28–30)

44 Bad ka la long hamar kaba hyn-
riew baje, te ka jingdum ka la wan tap
ia ka khyndew baroh haduh kaba khyndai
baje. 45 Te la pyndum ia ka sngi, bad la
pynkad ia ka jingkah jong ka templ na
pdeng. 46 U Jisu te haba u la pyrta da ka
ktien bajam, u la ong, Ko Kpa, ha ki
kti jong me nga aiti ia la ka mynsiem:
te haba u la ong ia kane, u la ai noh ia
ka mynsiem. 47 Te haba u rangbah shispah
u la iohi ia kaei ba la leh, u la iaroh ia U
Blei, u da ong, Da shisha une u briew
u la long uba hok. 48 Bad kita ki paidbah
baroh kiba la iawan lang ban khmih
ia kane, haba ki la iohi ia kiei kiei ruh
ia kiba la leh, da kaba thab ia la ki
shadem, ki la leit phai pat. 49 Baroh ruh
ki para ba iaithuh jong u, bad ki kynthei
kiba la lah iabud lem ia u na Galilaia,
ki la iaieng na jngai, ki da khmih ia
kine kiei kiei ruh.

Kaba tep ia U Jisu
(Mt 27 : 57–61; Mk 15 : 42–47;
Io 19 : 38–42)

50 Ha khmih ruh, u briew uba kyr-
teng U Joseph, uba long u myntri, u
briew uba bha bad bahok, 51 une um
shym la iakohnguh ia ka jingsylla bad
ia ka jingleh jong ki, uba na Arimathaia,
ka shnong jong ki Jiw, uba u hi ruh
u ju ap kyrmen ia ka hima ka jong U
Blei; 52 une u la leit ha U Pilat bad u la
pan ia ka met U Jisu. 53 Te haba u la
pynhiar ia ka, u la sop spain ia ka da
ka jain linen bani, bad u la buh ia ka
ha ka jingtep ba la tih jlih ha u maw,
ha kabym pat ju tep briew. 54 Te ka la
long ka sngi ka jingpynkhreh, bad kan
sa mih ka sabbaton. 55 Te kita ki kynthei
ruh, kiba la iawan lem bad u na Galilaia,
ki la iabud nadien, bad ki la iakhmih
ia kata ka jingtep, bad kumno ba la
buh ia ka met jong u. 56 Ynda ki la ialeit
phai pat te, ki la iapynkhreh ia ki jingiwbih
bad ia ki jingsleh; hynrei ha ka sabbaton

23 : 34 Salm 22 : 18. 23 : 45 Ek. 26 : 31-33. 23 : 46 Salm 31 : 5. 23 : 49 Lk. 8 : 2-3.
23 : 56 Ek. 20 : 10; Dt. 5 : 14.

ki la shong sngi, katba kum ka hukum.

Ka jingmihpat U Jisu
(Mt 28 : 1–10; *Mk* 16 : 1–8;
Io 20 : 1–10*)*

24 Te ha ka *sngi* nyngkong ka taiew,
haba kan sa shai byrngut, ki la leit
sha kata ka jingtep, ki da rah ia ki jingiw-
bih ia kiba ki la iapynkhreh. [2]Bad ki
la shem ba la pyntyllun noh ia u maw
na kata ka jingtep. [3]Haba ki la iabsut
hapoh te, kim shym shem ia ka met
jong U Jisu uba U Trai. [4]Ka la jia te,
haba ki dang iakhuslai shaphang kane,
ha khmih ruh, ar ngut ki rangbah ki la
ieng hajan jong ki ha ki jainkup baphyrnai
lieh eh. [5]Te katba ki la iasheptieng,
bad ba ki la iapyndem la ki khmat sha
khyndew, ki la ong ha ki, Balei phi wad
ia uba im hapdeng kiba iap? [6]um don
hangne, hynrei u la mihpat : to iakynmaw
kumno u la ong ha phi, mynba u dang
don ha Galilaia, [7]u da ong ba ka dei
ban ai noh ia U Khun u briew ha ki kti
ki briew kiba pop ban sahnarphna,
bad ban mihpat ha kaba lai sngi. [8]Kumta
ki la iakynmaw ia ki ktien jong u. [9]Te
haba ki la ialeit phai pat na kata ka
jingtep, ki la iathuh ia kine kiei kiei
baroh ha ki khadwei ngut, bad ha kita
kiwei pat baroh. [10]Ki la long te Ka Mari
ka nong Magdala, bad Ka Ioanna, bad
Ka Mari *ka kmie* U Jakob: bad kiwei
pat *ki kynthei* kiba *don* lem bad ki ki
la iathuh ia kine kiei kiei ruh ha kita
ki apostol. [11]Hynrei kine ktien ki long
ha ki kum ka jingkren kai: bad kim
ngeit ia ki. [12]Hynrei U Petros u la ieng
joit, bad u la phet sha kata ka jingtep;
bad haba u la dem ban jngoh, u iohi ia
kita ki jain linen bani ba la buh kyrpang;
bad u la leit noh sha la ïing da kaba
sngewlyngngoh shaphang kata kaba la
jia.

Ha ka lynti sha Emmaus
(Mk 16 : 12–13*)*

13 Ha khmih ruh ar ngut na ki ki
dang ialeit ha kata ka sngi sha ka nongrit,
kaba kyrteng ka Emmaus, kaba jngai
na Jerusalem kumba phra mail. [14]Bad
ki la iakren paralok hi shaphang kine
kiei kiei baroh kiba la lah jia long.
[15]Ka la jia te, katba ki dang iakren
bad ba ki iakylli jingmut paralok hi, ba
U Jisu hi u la wan hajan, bad u la leit
lem bad ki. [16]Hynrei la pynthame ia ki
khmat jong ki, kat ban ym ithuh ia u.
[17]Te u la ong ha ki, Kiba kumno kine
ki jingong ia kiba phi iasyllok kylliang
paralok hi, katba phi iaiaid? Te ki la
ieng ki da matsngewsih. [18]Te uwei na
ki, uba kyrteng U Kleopas, u da iathuh
u la ong ha u, Long tang ma me u nongwei
ha Jerusalem, bad mem tip ia kiei kiei
ruh kiba la jia ha ka ha kine ki sngi?
[19]U la ong te ha ki, Ia kiba kumno?
Ki la iathuh te ha u, Ia kiei kiei shaphang
U Jisu uba na Nasaret, uba la long U
Nongiathuhlypa, uba khraw bor ha ka
jingleh bad ha ka ktien ha khmat U
Blei bad u paidlang baroh; [20]kumno
ruh ba ki rangbah lyngdoh bad ki nong-
synshar jong ngi ki la aiti noh ia u sha ka-
ban rem ban iap bad ba ki la iasahnarphna
ia u. [21]Ngi hynrei ngi la iakyrmen ba
long ma u u ban sa siewspah ia U Israel :
nalor kine baroh ruh putet, kane ka
sngi ka long ka sngi balai naduh ba la
jia kine kiei kiei ruh. [22]Nalor kata ki
kynthei ruh na ngi ki la iapynkyndit
thred ia ngi, haba ki la don mynstep
eh ha kata ka jingtep: [23]namar haba
kim shem ia ka met jong u, ki la iawan
ong te, ba ki la iohi ia ka jingithuhpaw
ki angel, kiba la ong ba u im. [24]Te kiba
na kita kiba la don lem bad ngi, ki la
leit sha kata ka jingtep, bad ki la shem
kumta, kumba kita ki kynthei ki la
iathuh ruh: hynrei ia u kim shym la
iohi kein. [25]Ynda kumta u la ong ha ki,
Ah phi kiba mut bakla, bad ba shanti
ka dohnud ia kaban ngeit ia kiei kiei
baroh kiba ki nongiathuhlypa ki la ia-
thuh! [26]ym long kaba la dei ia uba U

24 : 6-7 Mt. 16 : 21; 17 : 22-23; 20 : 18-19; Mk. 8 : 31; 9 : 31; 10 : 33-34; Lk. 9 : 22; 18 : 31-33.

Khrist ban shah ia kine kiei kiei ruh,
bad ban leit bsut hapoh ka burom jong u?
27 Te haba u la sdang na U Moses, bad
na ki nongiathuhlypa baroh, u la pynpaw
ha ki ha ki jingthoh baroh ia kiei kiei
ruh shaphang ia lade.
28 Ki la poi te hajan kata ka nongrit
sha kaba ki leit: u te u la leh ia lade kum
uban sa leit kham jngai. 29 Te ki la kyrpad
ia u, ki da ong, To sah bad ngi: naba
ka long janmiet, bad ka sngi ka la noh.
Te u la leit hapoh ia kaban sah lem bad
ki. 30 Ka la jia te haba u dang shong bam
bad ki, haba u la shim ia u kpu, u la
kyrkhu, bad u la kdiah, bad u la sam ha ki.
31 Ynda kumta la pynpeit ia ki khmat
jong ki, bad ki la ithuh ia u; u te u la
jah noh jar na ki. 32 Te ki la iaong paralok
hi, Ka dohnud jong ngi kam shym la
pluh ha ngi, katba u la kren ha ngi ha
kata ka lynti, bad katba u la plie wang
ha ngi ia ki jingthoh? 33 Te ki la ieng
joit ha kata kajuh ka por, bad ki la leit
phai pat sha Jerusalem, bad ki la shem ia
kita ki khadwei ngut, bad kita kiba
don lem bad ki, ba ki la iaseng lang.
34 ki da iaong, U Trai u la mihpat shisha,
bad u la paw ha U Simon. 35 Ki ruh ki
la iathuhkhana ia kiei kiei ruh ba la
jia ha kata ka lynti, bad kumno la ithuh
ia u da ki ha kaba kdiah ia u kpu.

U Jisu U mihpaw ha ki synran jong U
(Mt 28 : 16–20; *Mk* 16 : 14–18;
Io 20 : 19–23; *Kam* 1 : 6–8*)*

36 Te katba ki dang iakren ia kine
kiei kiei ruh, U Jisu hi u la ieng hapdeng
jong ki, bad u la ong ha ki, *Long* ka
jingsuk ia phi! 37 Hynrei ki la sngewshyr-
khei bad ki la sheptieng, bad ki la tharai
ba ki la iohi rngai. 38 U la kylli te ia ki,
Balei phi iasngew tieng? bad namar
balei ba ki jingmut artatien ki iamih
ha ki dohnud jong phi? 39 To khmih
ia ki kti jong nga bad ia ki kjat jong nga,
ba dei ma nga hi; to tba ia nga, to khmih
ruh; naba ka mynsiem kam don ka doh
bad ka shyieng, kumba phi iohi ia nga
ba nga don. 40 Bad haba u la ong ia kane,
u la pyni ha ki ia la ki kti bad ia la ki
kjat. 41 Te haba ki dang ialong kibym
ngeit namar ka jingkmen, bad ba ki
iasngew phylla, u la ong ha ki, Phi don
ei ei hangne ban bam? 42 Ki la ai te ha u
shi dkhot ka dohkha ba la thang bad na
ka rewngap. 43 Te haba u la shim u la
bam ha khmat jong ki.
44 U la ong ruh ha ki, Kine *ki long*
kita ki ktien ia kiba nga la kren ha phi,
mynba nga dang don lem bad phi, ba
ka dei ba yn pyndep ia kiei kiei baroh, ia
kiba la thoh ha ka hukum U Moses bad
ha ki nongiathuhlypa, bad ha ki salm
de, shaphang jong nga. 45 Ynda kumta
u la plie wang ia ka jingmut jong ki,
ia kaban shemphang ia kita ki jingthoh.
46 U la ong ruh ha ki, Kumne la thoh
ba ka la dei ia U Khrist ban shah, bad
ban mihpat de na ki nongiap ha kaba
lai ka sngi: 47 bad ba ha ka kyrteng
jong u yn ialap ia ka jingkylla kaba mut
bad ia kaba map ki pop hapdeng ki
jaid bynriew baroh, da kaba sdang na
Jerusalem: 48 phi ruh phi long ki sakhi
ia kine kiei kiei. 49 Ha khmih ruh, nga phah
ha phi ia kata ba la kular U Kpa jong
nga: hynrei phi to iaishong ha ka nongbah
Jerusalem, tadynda yn pynkup ia phi
da ka bor na jrong.

La pdiang noh ia U Jisu sha bneng
(Mk 16 : 19–20; *Kam* 1 : 9–11*)*

50 Ynda kumta u la ialam noh habar
ia ki haduh Bethania: haba u la rah ia la
ki kti ruh, u la kyrkhu ia ki. 51 Ka la jia
ruh haba u dang kyrkhu ia ki, ba u la
khlad noh na ki, ba la rah ruh ia u sha
bneng. 52 Te haba ki la lah iamane ia u, ki
la leit phai pat sha Jerusalem bad ka
jingkmen kaba khraw. 53 Ki la don ruh
khlem da pud ha ka templ, ki da iaroh
bad ki da iakyrkhu ia U Blei. Amen.

24 : 49 Kam. 1 : 4. 24 : 50-51 Kam. 1 : 9-11.

KA GOSPEL

U IOANNIS

U Ktien ka Jingim

1 Ha kaba mynnyngkong u la don U
Ktien, bad uta U Ktien u la don bad U
Blei, bad uta U Ktien u la long U Blei.
2Une u la don ha kaba mynnyngkong
bad U Blei. 3Da u la long kiei kiei baroh:
bad khlem ma u ym shym la long
kaei kaei ruh kaba la long. 4Ha u la don
ka jingim; bad kata ka jingim ka la long
ka jingshai jong ki briew. 5Bad kata
ka jingshai ka shai ha kaba dum; hynrei
kata kaba dum kam pdiang ia ka.
6 La mih u briew, ba la phah da U
Blei, uba kyrteng U Ioannis. 7Une u
la mih noh ia kaban phla, ba un iohphla
shaphang uta U Jingshai, ba baroh kin
ioh ngeit da u. 8U hi um long uta U
Jingshai, hynrei *u la mih noh* ba un ioh
phla shaphang uta U Jingshai.
9 Uta u la long U Jingshai uba shisha,
uban sa wan ha ka pyrthei, uba pynshai
ia ki briew baroh. 10U la long ha ka
pyrthei, bad ka pyrthei ka la long da u,
pynban ka pyrthei kam shym la ithuh
ia u. 11U la wan sha kiei kiei la ki jong,
bad kita kiba dei la ki jong kim shym
la pdiang ia u. 12Hynrei kat kiba la
pdiang ia u, ha kito u la ai bor ban long
ki khun U Blei, *kata* ha kita kiba ngeit
ha ka kyrteng jong u: 13kiba la kha,
ym na ka snam, lymne na ka mon ka doh,
lymne na ka mon u briew, hynrei na
U Blei.
14 Uta U Ktien te u la kynja doh, bad
u la shong sah hapdeng jong ngi; bad ngi
la ioh khmih shain ia ka burom jong u,
ka burom kaba da kat ka jong uba la
kha marwei na U Kpa, ba la dap da ka
jingaiei bad ka jingshisha. 15(U Ioannis
u la phla shaphang jong U, bad u la
pyrta u da ong, Une u long uta ia uba
nga la ong, Uta uba wan nadien jong
nga u la jia long shuwa jong nga, naba
u la shuwa ia nga.) 16Bad na ka jingdap
jong u ngi baroh ngi la ioh pdiang, bad
ka jingaiei kaba da kat ka jingaiei. 17Naba
ia ka hukum la ai da U Moses; *hynrei* ka
jingaiei bad ka jingshisha ki la wan da
U Jisu Khrist. 18Ym don mano mano
ruh ba la iohi ia U Blei mynno mynno
ruh; uta U Khun ba la kha marwei,
uba long ha ka shadem U Kpa, u hi u
la pynpaw *ia u*.

Ka jingphla U Ioannis Nongpynbaptis
(Mt 3 : 1–12; *Mk* 1 : 1–8; *Lk* 3 : 1–18*)*

19 Kane te ka long ka jingphla U
Ioannis, mynba ki Jiw ki la iaphah na
Jerusalem ia ki lyngdoh bad ki Lebi ban
kylli ia u, Me long uei? 20Te u la phla,
bad um shym la len, bad u la phla,
Nga ngam long uta U Khrist. 21Te ki
ki la iakylli ia u. Kumno te? me long
U Elias? U ong te, Ngam long, Me long
uta u nongiathuhlypa? U la iathuh ruh,
Em. 22Haba kumta ki la iaong ha u, Me
long uei te? ba ngin ioh iathuh ha kita
kiba la phah ia ngi. Kumno me ong
shaphang ia lade? 23U la iathuh, Nga
long ka ktien jong uba pyrta ha ka ri
khlaw, To phin pynbeit ia ka lynti U
Trai, kumba ong U Isaiah u nongiathuh-
lypa.
24 Kita te ia kiba la phah ki la long
na ki Pharisi. 25Te ki la iakylli ia u,
bad ki la iaong ha u, Hato balei ba me
pynbaptis, haba me mem long uta U
Khrist, lymne U Elias, lymne uta u
nongiathuhlypa? 26U Ioannis u la iathuh
ha ki u da ong, Nga nga pynbaptis da
ka um: hynrei don uba ieng hapdeng
jong phi, ia uba phi phim ithuh; 27*uta*
uba wan nadien jong nga, uba la jia
long shuwa jong nga, uba nga ngam

1 : 6 Mt. 3 : 1; Mk. 1 : 4; Lk. 3 : 1-2. 1 : 21 Mal. 4 : 5; Dt. 18 : 15, 18. 1 : 23 Isa. 40 : 3.

long uba bit ba ngan ioh loit noh wat
ia ka jingteh ka juti jong u. 28Ia kine
kiei kiei ruh la leh ha Bethania sha
shiliang ka Jordan, ha kaba U Ioannis
u pynbaptis.

U Khun Iangbrot jong U Blei

29 Ha kaba lashai U Ioannis u iohi ia
U Jisu ba u wan ha u, bad u ong, Ha
khmih, U Khun Iangbrot jong U Blei,
uba kit noh ia ka pop ka jong ka pyrthei!
30Dei une ba nga la ong shaphang jong
u, U briew u wan nadien jong nga,
uba la jia long shuwa jong nga, naba u
la shuwa ia nga. 31Nga te ngam pat
shym la ithuh ia u; hynrei khnang ba
yn pynpaw ia u ha Israel, namar kata
kein nga la wan pynbaptis da ka um.
32U Ioannis u la phla ruh u da ong,
Nga la iohi ia U Mynsiem ba u hiar kum
ka paro na bneng, bad u la sah halor
jong u. 33Nga te ngam pat shym la ithuh
ia u, hynrei uta uba la phah ia nga ban
pynbaptis da ka um, uta u la lah ong ha
nga, Uta halor uba men iohi ia U Myn-
siem ba u hiar bad ba u sah halor jong
u, dei uta kein uba pynbaptis da U
Mynsiem Bakhuid. 34Te nga la iohi,
bad nga la phla ba une u long U Khun
U Blei.

Ki synran banyngkong U Jisu

35 Ha kaba lashai pat U Ioannis u
dang ieng bad ar ngut na ki synran jong u;
36te haba u la khmih shain ha U Jisu
katba u iaid, u ong, Ha khmih, U Khun
Iangbrot jong U Blei! 37Kita ar ngut
ki synran te ki la iohsngew ia u ba u kren,
bad ki la iabud ia U Jisu. 38U Jisu te
haba u la phai, bad u la iohi ia ki ba ki
iabud, u ong ha ki, Phi iawad aiu! Ki
te ki la iathuh ha u, Ko Rabbi (kaba
long haba la batai, Ko Nonghikai),
hangno me shong? 39U ong ha ki, To ale,
te phin sa iohi. Te ki la leit, bad ki la
iohi hangno ba u shong, bad ki la iasah
lem bad u ha kata ka sngi: te ka la long
hamar kaba shiphew baje. 40U Andriw
u para U Simon Petros u la long uwei
na kita ar ngut kiba la iohsngew na
U Ioannis, bad kiba la iabud ia u. 41Une
u shem nyngkong ia u para jong u hi
U Simon, bad u ong ha u, Ngi la shem ia
U Messiah (kaba long haba la batai,
U Khrist). 42U la wallam ruh ia u ha
U Jisu; U Jisu te haba u la khmih shain
ia u, u la ong, Me long U Simon u khun
U Jona? yn khot ia me U Kephas (kaba
long haba la batai, U Maw).

U Jisu U khot ia U Philip bad ia U Nathanael

43 Ha kaba lashai U Jisu u la mon ban
leit noh sha Galilaia; bad u shem ia U
Philip, bad u ong ha u, To bud ia nga.
44Te U Philip u la long na Bethsaida,
na ka shnong U Andriw bad U Petros.
45U Philip u shem ia U Nathanael,
bad u ong ha u, Ngi la shem ia uta uba
U Moses ha ka hukum, bad ki nongia-
thuhlypa, ki la thoh shaphang jong u, ia
U Jisu kein, u khun U Joseph, uba na
Nasaret. 46U Nathanael te u la ong ha u,
Ka lah kaei kaei ruh kaba bha ban long
na Nasaret? U Philip u iathuh ha u,
To ale, to khmih ruh. 47U Jisu u la
iohi ia U Nathanael ba u wan ha u, te
u ong shaphang jong u, Ha khmih u
kynja Israel uba da shisha! ha ubym
don kaba arsap. 48U Nathanael u kylli
ia u, Nangno me ithuh ia nga? U Jisu
u la iathuh bad u la ong ha u, Shuwa
ba um pat khot U Philip ia me, mynba
me la don hapoh uto u dieng dumbur,
nga la iohi ia me. 49U Nathanael u la
iathuh bad u ong ha u, Ko Rabbi, me
me long U Khun U Blei, me me long
U Syiem jong U Israel! 50U Jisu u la
iathuh bad u la ong ha u, Naba nga
la ong ha me, Nga la iohi ia me hapoh
uto u dieng dumbur, me ngeit? men
iohi kein ia kiei kiei ruh kiba kham
khraw ia kine. 51U ong ruh ha u, Shisha,

1 : 51 Jen. 28 : 12.

shisha nga ong ha phi, phin sa iohi ia
ka bneng ba la plie, bad ia ki angel U
Blei ba ki iakiew bad ki iahiar ha U Khun
u briew.

Ka jingkhawai shongkurim ha Kana

2 Ha kaba lai ka sngi te la don ka
jingkhawai shongkurim ha Kana
Galilaia: bad ka kmie U Jisu ka la don
hangta. 2La khot ruh ia U Jisu, bad ia ki
synran jong u de, sha kata ka jing-
khawai shongkurim. 3Te haba la lut ka
wain, ka kmie U Jisu ka ong ha u, Kim
don wain shuh. 4U Jisu u ong ha ka, Nga
donkam aiu bad pha, ko ka briew? ka por
jong nga kam pat poi. 5Ka kmie jong u
ka ong ha ki shakri, Ia kaei kaei ruh kaba
un ong ha phi, phin leh kein. 6Te la don
hangta hynriew ki khra um kiba da ki
maw ba la buh khnang ia ka niam jing-
pynkhuid jong ki Jiw, kiba ngiam uwei
uwei kat ar ne lai mon. 7U Jisu u ong ha ki,
To pyndap ia kita ki khra da ka um. Te
ki la pyndap shoin ia ki. 8Ynda kumta u
ong ha ki, To tong mynta, to rah ruh ha
u nongsynshar ka jingkhawai. Te ki la
wallam. 9Te ynda uta u nongsynshar
ka jingkhawai u la mad ia kata ka um ba la
pynlong wain, bad um tip nangno ka la
long (hynrei kita ki shakri kiba la tong ia
kata ka um ki la tip), uta u nongsynshar
ka jingkhawai u la khot ia u nongleit
kurim, bad u ong ha u, 10U briew baroh
u ju buh ha khmat ia ka wain kaba bha
nyngkong; bad ynda ki la iadih bha, sa ia
kaba kham sniew; me pat me la tyngkai
ia ka wain kaba bha haduh mynta.
11Ia kane kaba nyngkong na ki kambah
jong u, U Jisu u la leh ha Kana Galilaia,
bad u la pynpaw ia la ka burom; te ki
synran jong u ki la ngeit ha u.

12 Hadien kane u la leit hiar sha
Kapernam, ma u, bad ka kmie jong u,
bad ki para jong u, bad ki synran jong
u de; hynrei hangta kim shym la iashong
bun sngi.

Ka jingpynkhuid ia ka templ
(Mt 21 : 12–13; *Mk* 11 : 15–17;
Lk 19 : 45–46*)*

13 Te ka niam ka jinglait jong ki Jiw
ka la jan, bad U Jisu u la leit kiew sha
Jerusalem. 14Bad u la shem ha ka templ
ia kiba iadie ia ki masi bad ia ki langbrot,
bad ia ki paro de, bad ia ki nongiapein
sbai ba ki da shong. 15Te haba u la thaw ia
u jingsympat na ki kynja jingteh, u la beh
noh shabar ia ki baroh na ka templ, bad
langbrot bad masi; bad u la theh pashait
noh ia u sbai ki nongiapein, bad u la
pynkyllon ia ki miej jong ki; 16bad u la
ong ha kita kiba iadie ia ki paro, To shim
noh ia kine kiei kiei nangne; wat pynlong
ïing khaïi ia ka ïing U Kpa jong nga.
17Te ki synran jong u ki la iakynmaw
ba don kaba la thoh: Ka jingsngew
shitrhem ia ka ïing jong me ka bam duh
ia nga. 18Namar kata ki Jiw ki la iathuh
bad ki la ong ha u, Ka dak aiu me pyni ha
ngi haba me leh ia kine kiei kiei ruh?
19U Jisu u la iathuh bad u la ong ha
ki, Phin pynjot ia kane ka templ, te lai
sngi ngan pynieng pat ia ka. 20Ynda
kumta kita ki Jiw ki la iaong, Sawphew
hynriew snem shu dang tei ia kane ka
templ, ma me te lai sngi men pynieng
pat ia ka? 21U hynrei u kren shaphang ka
templ ka met jong u. 22Namar kata ynda
la pynmihpat ia u na kiba iap, ki synran
jong u ki la iakynmaw ba u la lah ong
ia kane ha ki; te ki la ngeit ia ka jingthoh,
bad ia kata ka ktien ia kaba la lah ong
U Jisu.

U Jisu U ithuh ia ki baroh

23 Te katba u dang don ha Jerusalem
ha kata ka jingkhawai niam ka jinglait,
shibun ki la ngeit ha ka kyrteng jong u,
ynda ki la iohi ia ki dak phylla jong u ia
kiba u la leh. 24Hynrei U Jisu um shym la
shaniah ia lade ha ki, naba u hi u ithuh ia
ki baroh; 25bad um da donkam ba uno

2 : 12 Mt. 4 : 13. 2 : 13 Ek. 12 : 1-27. 2 : 17 Salm 69 : 9.
2 : 19 Mt. 26 : 61; 27 : 40; Mk. 14 : 58; 15 : 29.

uno ruh un phla shaphang u briew: naba
u hi u la tip kaei kaba la don ha u briew.

U Jisu bad U Nikodimos

3 Te la don u briew uba na ki Pharisi, uba
kyrteng U Nikodimos, u nongsynshar
jong ki Jiw: [2]une u la wan ha U Jisu myn-
miet, bad u la ong ha u, Ko Nonghikai,
ngi tip ba me long u nonghikai uba la wan
na U Blei, namar ym don uba lah ban
leh ia kine ki kambah ia kiba me leh,
lymda U Blei u long ryngkat bad u.
[3]U Jisu u la iathuh bad u la ong ha u,
Shisha, shisha nga ong ha me, lymda kha
pat ia u briew, um lah ban iohi ia ka
hima U Blei. [4]U Nikodimos u ong ha u,
Kumno lah ban kha ia u briew haba u la
tymmen? u lah ban bsut pat sha ka kpoh
ka kmie jong u, bad ban kha ia u? [5]U Jisu
u la iathuh, Shisha, shisha nga ong ha me,
lymda kha ia u briew na ka um bad na
U Mynsiem, um lah ban leit hapoh ka
hima U Blei: [6]ia kaba la kha na ka jong
ka doh ka long doh; bad ia kaba la kha na
ka jong U Mynsiem ka long mynsiem:
[7]wat sngew kyndit te ba nga la ong
ha me, ba ka dei ban kha pat ia phi:
[8] ka lyer ka beh kat sha kaba ka mon,
bad me iohsngew ia ka jingsawa jong ka,
hynrei mem tip nangno ka wan, lymne
shano kan leit: kumta long u briew baroh
uba la kha na U Mynsiem. [9]U Nikodimos
u la iathuh bad u la ong ha u, Kumno kine
kiei kiei ruh ki lah ban long? [10]U Jisu
u la iathuh bad u la ong ha u, Me long u
nonghikai jong U Israel, bad mem tip
ia kine kiei kiei ruh? [11]Shisha, shisha nga
ong ha me, ba ia kata kaba ngi iatip ngi
iakren, bad ia kaba ngi la iohi ngi iaphla;
hynrei phim pdiang satia ia ka jingphla
jong ngi. [12]Lada nga la iathuh ha phi ia
kiei kiei ruh kiba ha ka khyndew, bad
phim ngeit, kumno phin ngeit lada nga
iathuh ha phi ia kiei kiei ruh kiba ha
bneng? [13]Te ym don uba la leit kiew sha
bneng, hynrei tang uta uba la wan hiar
na bneng, U Khun u briew kein, uba
don ha bneng. [14]Kumba U Moses ruh
u la kyntiew ia uta u bsein ha ka ri khlaw,
kumta ruh ka dei ba yn kyntiew ia U
Khun u briew: [15]ba uei uei ruh uba ngeit
ha u, un ym jot shuh, hynrei un ioh ka
jingim bymjukut.

16 Naba U Blei u la ieit katta katta ia
ka pyrthei katba u la aiti noh ia la U
Khun ba la kha marwei, ba uei uei
ruh uba ngeit ha u, un ym jot shuh, hynrei
un ioh ka jingim bymjukut. [17]Naba U
Blei um shym la phah ia la U Khun sha
ka pyrthei, ba un pynrem ia ka pyrthei,
hynrei ba yn pynim ia ka pyrthei da u.
[18]Uta uba ngeit ha u yn ym pynrem;
hynrei uta ubym ngeit u la rem lypa,
naba um shym la ngeit ha ka kyrteng U
Khun U Blei ba la kha marwei. [19]Kane
te ka long kata ka jingpynrem, ba ka
jingshai ka la wan ha ka pyrthei, bad ki
briew ki la iaieit kham tam ia ka jingdum
ban ia kata ka jingshai; naba ki la long
bymman ki jingleh jong ki. [20]Naba u
briew baroh uba iaileh ia kaba sniew, u
shun ia kata ka jingshai, bad um wan ha
kata ka jingshai, ioh ba yn sneng pyrshah
ia ki jingleh jong u. [21]Hynrei uta uba
iaileh ia kaba shisha, u wan ha kata ka
jingshai ba yn ioh pynpaw ia ki jingleh
jong u, ba ha U Blei la leh ia ki.

U Jisu bad U Ioannis Nongpynbaptis

22 Hadien kine kiei kiei ruh U Jisu u
la leit bad ki synran jong u sha ka ri bri
ka Judia: hangta u la sah lem bad ki,
bad u la pynbaptis. [23]Te U Ioannis ruh u
dang pynbaptis ha Ainon, hajan ka Salim,
naba la don hangta bun ki um: te ki la
iawan, bad la pynbaptis ia ki; [24]naba ym
pat thep byndi ia U Ioannis.

25 Ynda kumta la mih ka jingiasaid
na ki synran U Ioannis bad u Jiw,
shaphang ka niam jingpynkhuid. [26]Te ki
la ialeit ha U Ioannis, bad ki la iaong ha
u, Ko Rabbi, uta uba la don lem bad me

3 : 14 Jk. 21 : 9. 3 : 24 Mt. 14 : 3; Mk. 6 : 17; Lk. 3 : 19-20.

sha shiliang ka Jordan, ia uba la phla
babha ma me, ha khmih, uta u pynbaptis,
bad baroh ki ialeit ha u. 27U Ioannis u la
iathuh bad u la ong, U briew um lah ban
ioh diang ei ei ruh em lymda la ai ha u
na bneng. 28Phi hi ruh phi iaphla ia nga, ba
nga la ong, Nga ngam long uta U Khrist,
hynrei ba nga long uta ia uba la phah ha
shuwa jong u. 29U nongleit kurim u long
uta uba ioh ia ka nongleit kurim: hynrei
u lok jong u nongleit kurim, uba ieng
bad uba iohsngew ia u, u kmen shibun
namar ka ktien uta u nongleit kurim:
namar kata, kane ka jingkmen ka jong
nga ka la biang. 30Ka dei ia u ban man
khraw, hynrei ia nga ban man rit.

Uta uba wan na bneng

31 Uta uba wan na jrong, u long halor
baroh: uta uba long na ka jong ka khyn-
dew, u long na ka jong ka khyndew, bad
ia ka jong ka khyndew u kren: uta uba
wan na bneng u long halor baroh:
32te ia kaba u la iohi bad ba u la iohsngew,
ia kata u phla: hynrei ym don ba pdiang
ia ka jingphla jong u. 33Uta uba la pdiang
ia ka jingphla jong u, u la pynskhem ba
U Blei u long uba shisha. 34Naba uta
ia uba U Blei u la phah, u kren ia ki ktien
jong U Blei: naba U Blei um ai ia U
Mynsiem da ka jingthew. 35U Kpa u ieit
ia U Khun, bad u la ai ia kiei kiei baroh
ha ka kti jong u. 36Uta uba ngeit ha U
Khun, u don ka jingim bymjukut; uta
te ubym kohnguh ia U Khun, un ym
iohi ia ka jingim: hynrei ka jingbitar jong
U Blei ka iaisah halor jong u.

U Jisu bad ka nong Samaria

4 Namar kata ynda U Trai u la tip ba
ki Pharisi ki la iohsngew ba U Jisu u
pynlong bad ba u pynbaptis kham bun
ki synran ban ia U Ioannis, 2(la U Jisu hi
shisha um shym la pynbaptis, hynrei ki
synran jong u) 3u la iehnoh ia ka Judia,
bad u la leit pat sha Galilaia. 4Te ka la
dei ia u ban leit lyngba ia ka Samaria.
5U la poi namar kata sha ka shnong
ha Samaria bakhot Sikhar, hajan kata ka
khyndew ia kaba U Jakob u la ai ha U
Joseph u khun jong u. 6Te hangta ka la
don ka pukri U Jakob. U Jisu, namar kata,
ba u la thait na kata ka jingleit, u la shong
kumta halor kata ka pukri: te ka la long
hamar kaba hynriew baje.

7 Kawei ka briew na Samaria ka la wan
ban tong um: U Jisu u ong ha ka, To ai
ha nga ban dih. 8(Naba ki synran jong
u ki la lah leit noh sha kata ka shnong,
ba kin ioh thied jingbam) 9Ynda kumta
kata ka briew kaba long ka nong Samaria
ka ong ha u, Kumno ma me u Jiw, me
pan ban dih na nga, kaba long ka nong
Samaria? naba ki Jiw kim ju ialok bad
ki nong Samaria. 10U Jisu u la iathuh bad
u la ong ha ka, Lada pha la ithuh ia ka
jingaiei ka jong U Blei, bad uei u long
uta uba ong ha pha, To ai ha nga ban dih,
pha hi phan da la pan na u kein, u te un
da la ai ha pha ia ka um kaba im. 11Kata
ka briew te ka ong ha u, Ko Kynrad, mem
don jingtong ei ei, kane ka pukri ruh ka
long kaba jylliew; namar kata nangno
me ioh kata ka um kaba im? 12Hato me
kham khraw ma me ban ia u kpa jong ngi
U Jakob, uba la ai ha ngi ia kane ka pukri,
bad u la dih hi ruh na ka, bad ki khun
jong u, bad ki jingri jong u? 13U Jisu
u la iathuh bad u la ong ha ka, U briew
baroh uba dih na kane ka um un sliang
pat; 14hynrei uno uno ruh uban dih na
kata ka um ia kaba nga ngan ai ha u, un
ym sliang lano lano ruh; hynrei kata ka
um ia kaba ngan ai ha u, kan long ha u
ka pukri ka um kaba kyrsoi sha ka
jingim bymjukut. 15Kata ka briew ka
ong ha u, Ko Kynrad, to ai ha nga ia kane
ka um, ba ngan ym sliang, lymne wan
shane ban tong.

16 U Jisu u ong ha ka, To khie leit,

3 : 28 Io. 1 : 20. 3 : 35 Mt. 11 : 27; Lk. 10 : 22. 4 : 5 Jen. 33 : 19; Josh. 24 : 32.
4 : 9 Esra 4 : 1-5; Neh. 4 : 1-2.

khot ia u tnga jong pha, bad to wan shane.
17Kata ka briew ka la iathuh bad ka
la ong, Ngam don tnga. U Jisu u ong ha
ka, pha la ong kaba dei, Ngam don
tnga: 18naba san ngut ki tnga pha la ioh,
bad uta uba pha don mynta ruh, um long
u tnga jong pha: ia kane pha la kren
kaba shisha. 19Kata ka briew ka ong ha u,
Ko Kynrad, nga sngewthuh ba me long u
nongiathuhlypa: 20ki kpa jong ngi ki la
iamane Blei halor une hi u lum; phi te
phi ong, ba ha Jerusalem ka long kata ka
jaka ha kaba dei ban mane Blei. 21U Jisu
u iathuh ha ka, Ko ka briew, to ngeit ia
nga, ba ka por ka jia, haba phin ym ia-
mane ia U Kpa halor une u lum, lymne ha
Jerusalem. 22Phi iamane Blei kat kum ia
kaba phim tip; ngi iamane Blei kat kum ia
kaba ngi tip; naba ka jingpynim ka
long na ki Jiw. 23Hynrei ka por ka jia,
bad ka long mynta kein, haba ki nongia-
mane Blei kiba shisha kin iamane ia
U Kpa ha ka mynsiem bad ha kaba shisha;
naba U Kpa ruh u wad ia kiba kum kita
ban iamane ia u. 24U Blei *u long* U
Mynsiem, te ka dei ia kiba mane ia u, ban
mane ha ka mynsiem bad ha kaba shisha.
25Kata ka briew ka ong ha u, Nga tip
ba U Messiah u wan (ia uba ki khot U
Khrist), ynda la wan uta, un batai shai
ha ngi ia kiei kiei baroh. 26U Jisu u iathuh
ha ka, Nga long *uta*, uba kren bad pha.

27 Hamar kane ki synran jong u ki
la wan ruh; te ki la iasngewkyndit ba
u la iakren bad ka kynthei; pynban ym
don ba kylli, Kaei me wad? lane, Balei
me iakren bad ka? 28Ynda kumta kata
ka briew ka la iehnoh ia la u khiew um,
bad ka la leit noh sha kata ka shnong,
bad ka ong ha ki rangbah, 29To ale, to
khmih ia u briew uba la iathuh ha nga ia
kiei kiei baroh kat kiba nga la leh: une
u long ne em uta U Khrist? 30Namar kata
ki la iamih noh na kata ka shnong, bad
ki la iawan ha u.

31 Hamar pdeng kata te, ki synran
ki la iakyrpad ia u, ki da ong, Ko Rabbi,
to bam. 32Hynrei u la ong ha ki, Nga nga
don ka jingbam ban bam, ia kaba phi
phim tip. 33Namar kata ki synran ki la
iaong paralok hi, Don mano mano ba la
wallam ei ei ha u ban bam? 34U Jisu u
ong ha ki, Ka jingbam jong nga long ba
ngan ioh leh ia ka mon ka jong uta uba
la phah ia nga, bad ba ngan ioh pyndep
ia ka kam jong u. 35Phi phim ong, ba sa
saw bnai, kan long ka aiom ot? Ha
khmih nga ong ha phi, To khmied ia la ki
khmat, to jngoh ia ki lyngkha; naba ki la
byrlieh lypa ia ka aiom ot! 36Uta uba ot
te u ioh diang ia ka bainong, bad u lum
soh ia ka jingim bymjukut, ba uta uba
bet ruh un ioh iakmen lem bad uta
uba ot. 37Naba ha kane kata ka ktien ka
long kaba shisha, U long uwei uta uba
bet, uwei pat ruh uta uba ot. 38Nga nga la
phah noh ia phi ban ot ia kata kaba phi
phim shym la trei minot; kiwei pat ki la
la iatrei minot, phi pynban phi la ioh bsut
sha ka jingtrei minot jong ki.

39 Te shibun na ki nong Samaria na
kata ka shnong ki la ngeit ha u namar
ka jingong jong kata ka briew kaba la
ong skhem, U la iathuh ha nga ia kiei
kiei baroh kat kiba nga la leh. 40Namar
kata, mynba kita ki nong Samaria ki la
iawan ha u, ki la iakyrpad ia u ban iaisah
bad ki; te u la sah hangta ar sngi. 41Te
kham bun shuh shuh ki la ngeit namar
ka ktien jong u hi; 42ha kata ka briew te
ki la iaong, Mynta ngi ngeit, ym namar
kata ka jingong jong pha shuh; naba ngi
la iohsngew ma ngi hi *ia u*, bad ngi iatip
ba une u long shisha U Khrist U Nong-
pynim jong ka pyrthei.

U Jisu U pynkhiah ia u khun u Rangbah Sylem

43 Te hadien kita ki ar sngi u la mih
noh nangta sha Galilaia. 44Namar U
Jisu u la phla hi, ba u nongiathuhlypa um
ioh ia ka burom ha ka ri jong u hi. 45Te

4 : 44 Mt. 13 : 57; Mk. 6 : 4; Lk. 4 : 24. 4 : 45 Io. 2 : 23.

ynda u la poi sha Galilaia, kita ki nong
Galilaia ki la pdiang sngewbha ia u, haba
ki la iohi ia kiei kiei baroh ia kiba u la
leh ha Jerusalem ha kata ka jingkhawai
niam: namar ki ruh ki la leit sha kata ka
jingkhawai niam.
46 Kumta U Jisu u la leit pat sha Kana
Galilaia, ha kaba u la lah pynlong
wain ia ka um. La don te uwei u rangbah
syiem, uba u khun jong u u la pang ha
Kapernam. 47Une, haba u la iohsngew ba
U Jisu u la wan na Judia sha Galilaia, u la
leit ha u, bad u la kyrpad ia u ban wan
hiar bad ban pynkhiah ia u khun jong u,
naba u ban sa iap. 48Ynda kumta U Jisu
u la ong ha u, Lymda phin iohi ia ki dak
bad ia ki kam phylla, phin ym ngeit satia.
49Uta u rangbah syiem u ong ha u,
Ko Kynrad, to iawan hiar katba im pat
iap noh i khun jong nga. 50U Jisu u la
iathuh ha u, To khie leit noh; u khun
jong me u la im. Uta u briew u la ngeit ia
kata ka ktien kaba U Jisu u la ong ha u,
bad u la leit noh, 51Hangta te haba u
dang leit hiar, ki shakri jong u ki la iawan
tan ia u, bad ki la ong, U khun jong me
u la im. 52Ynda kumta u la kylli na ki ia ka
por ha kaba u la sngew kham koit. Te
ki la iathuh ha u, Mynhynnin, ha kaba
hynñiew baje, ka khieshoh ka la iehnoh
dak ia u. 53Kumta uta u kpa u la tip ba *ka
la long* ha kata ka por hi, ha kaba U Jisu
u la ong ha u, U Khun jong me u la im:
te u hi u la ngeit, bad ka ïing jong u baroh
kawei. 54Ia kane pat ka kambah kaba ar
U Jisu u la leh, hadien ba u la wan na
Judia sha Galilaia.

Ka jingpynkhiah ha ka pung sum

5 Hadien kine kiei kiei ruh la long ka
jingkhawai niam jong ki Jiw; te U
Jisu u la leit kiew sha Jerusalem.
2 Te don ha Jerusalem ka pung sum
hajan *ka khyrdop* langbrot, ia kaba la
khot ha ka ktien Hebru, Bethesda, kaba
don san tylli ki baranda. 3Ha kine la ju
thiah bun bah kiba pang, kiba matlah,
kiba dkoh, kiba pang iap shiliang, ba ki
da ia ap ia ka jingkhih jong kata ka um.
4Namar u angel haba dei u la ju leit
hiar ha kata ka pung sum, bad u la ju
pynkhih ia ka um: ynda kumta jar uba
la leit hiar nyngkong hadien ka jingkhih
jong kata ka um, u la ioh khiah noh na
kano kano ruh ka jingpang kaba u la ju
don. 5Te la don hangta uwei u briew, uba
la don ka jingpang laiphew phra snem.
6U Jisu haba u la iohi ia une ba u thiah,
bad u la tip ba u la long kumta la slem eh,
u kylli ia u, Me kwah ban khiah? 7Uta
uba pang u la iathuh ha u, Ko Kynrad,
ngam don briew uban buh ia nga ha kata
ka pung sum haba la pynkhih ia ka um;
hynrei katba nga dang wan, uwei pat u
leit hiar ha shuwa jong nga. 8U Jisu u
ong ha u, To ieng, rah ia la ka jingthiah,
to iaid ruh. 9Te kumne kumne ruh uta u
briew u la khiah; bad u la rah ia la ka
jingthiah, bad u la iaid. Te ka la long ka
sabbaton ha kata ka sngi. 10Namar kata
ki Jiw ki la iaong ha uta uba la ioh
khiah, Ka long ka sabbaton: kabym
dei ia me ban rah ia la ka jingthiah.
11U te u la iathuh ha ki, Uta uba la
pynkhiah ia nga, uta u la ong kein ha
nga, To rah ia la ka jingthiah, to iaid
ruh. 12Te ki la iakylli ia u, Uei uta u
briew uba la ong ha me, To rah ia la ka
jingthiah, to iaid ruh? 13Hynrei uta uba
la ioh khiah um shym la ithuh uei u long:
naba U Jisu u la lah kynriah noh na u
paidbah uba ha kata ka jaka, 14Hadien
kata U Jisu u shem ia u ha ka templ,
bad u la ong ha u, Ha khmih, la pynkhiah
ia me: wat leh pop shuh, ioh kan jia
ha me kaei kaei ruh kaba kham sniew.
15Uta u briew u la leit noh, bad u la
iathuh ha kita ki Jiw, ba u long U Jisu
uba la pynkhiah ia u. 16Namar kata te
kita ki Jiw ki la ialeh bein ia U Jisu,
bad ki la iawad dong ia kaban pyniap
noh ia u, naba u la leh ia kine kiei kiei

4 : 46 Io. 2 : 1-11. 5 : 10 Neh. 13 : 19; Jer. 17 : 21.

ruh ha ka sabbaton. [17]Hynrei U Jisu
u la iathuh ha ki, U Kpa jong nga u trei
haduh mynta, nga ruh nga trei. [18]Namar
kata te kita ki Jiw ki la nang iawad dong
ia kaban pyniap noh ia u, ym tang naba
u la pynkhein ia ka sabbaton, hynrei ba
u la ong ruh ba U Blei *u long* U Kpa
jong u hi, u da leh ia lade marryngkat
bad U Blei.

Ka iktiar U Jisu

19 Ynda kumta U Jisu u la iathuh
bad u la ong ha ki, Shisha, shisha nga
ong ha phi, U Khun um lah ban leh ei
ei ruh em na lade, hynrei tang ia kaba
u iohi ba U Kpa u leh: namar ia kiei
kiei ruh kiba u leh ma u, ia kita ruh
uta U Khun kumjuh u leh. [20]Namar U
Kpa u ieit ia U Khun, bad u pyni ha u ia
kiei kiei baroh kiba u hi u leh: bad un
pyni ha u ia ki jingleh kiba kham khraw
ia kine, ba phi phin sngewkyndit. [21]Namar
kumba uta U Kpa u pynmih ia kiba iap
bad u pynim ia ki, kumta ruh U Khun
u pynim ia kiba u mon. [22]Namar U Kpa
um bishar iano iano ruh, hynrei u la ai
ia ka jingbishar baroh ha U Khun:
[23]ba baroh kin burom ia U Khun kumjuh
kumba ki burom ia U Kpa. Uta ubym
burom ia U Khun, um burom ia U Kpa
uba la phah ia u. [24]Shisha, shisha nga
ong ha phi, ba uta uba iohsngew ia ka
ktien jong nga, bad uba ngeit ha uta uba
la phah ia nga, u don ka jingim bymjukut;
bad un ym wan hap sha ka jingpynrem,
hynrei u la lait shiliang na ka jingiap sha
ka jingim.

25 Shisha, shisha nga ong ha phi, ba
ka por ka jia, bad ka long mynta kein,
haba kiba iap kin iohsngew ia ka jing-
pyrta ka jong U Khun U Blei: te kita
kiba iohsngew kin ioh im. [26]Namar
kumba U Kpa u don ka jingim ha lade,
kumta u la ai ha U Khun ruh ban ioh ka
jingim ha lade: [27]bad u la ai ruh ha u
ka bor ia kaban bishar, naba u long U
Khun u briew. [28]Wat sngew kyndit ia
kane; naba ka por ka jia, ha kaba kita
baroh kiba ha ki jingtep kin iohsngew ia
ka jingpyrta jong u, [29]bad kin iamih noh:
kiba la leh babha, sha ka jingmihpat ka
jingim; hynrei kiba la leh bymman sha
ka jingmihpat ka jingpynrem.

Ka jingphla kaba shisha

30 Nga ngam lah ban leh ei ei ruh
em na lade hi; kumba nga iohsngew, nga
bishar: bad kata ka jingbishar jong nga
ka long kaba hok: naba ngam wad ia ka
mon ka jong nga hi, hynrei ia ka mon
U Kpa uba la phah ia nga. [31]Lada nga
nga phla shaphang ia lade, ka jingphla
jong nga kam long kaba shisha. [32]Don
uwei pat uba phla shaphang jong nga
bad nga tip ba kata ka jingphla ia kaba
u phla shaphang jong nga ka long kaba
shisha. [33]Phi hi phi la phah ha U Ioannis,
bad u ruh u la phla ia kata kaba shisha.
[34]Hynrei nga ngam pdiang ia ka jingphla
na u briew; hynrei nga ong ia kine kiei
kiei ruh ba phin ioh lait im. [35]Uta u la
long ka sharak ba la thang bad
batyngshain; phi te phi la iasngewbha
ban iashad kmen tang shibit arbit ha
ka jingshai jong u. [36]Hynrei ma nga, nga
don ka jingphla kaba kham khraw ia
ka jong U Ioannis; namar kita ki jingleh
ia kiba U Kpa u la aiti ha nga ba ngan
ioh pyndep ia ki, kita kijuh hi ki jingleh
kiba nga leh ki iaphla shaphang jong nga,
ba uta U Kpa u la phah ia nga. [37]Uta U
Kpa hi ruh uba la phah ia nga, u la phla
ia nga. Hynrei phim shym la iohsngew ia
ka ktien jong u mynno mynno ruh,
lymne iohi ia ka dur jong u. [38]Bad phim
don ka ktien jong u baiaisah ha phi;
naba ia uba la phah ma u, ha uta phi
phim ngeit. [39]Phi iit bha ia ki jingthoh,
naba ha ki phi mut ba phi ioh ka jingim
bymjukut; kita ruh ki long kiba iaphla
ia nga. [40]Pynban phim mon ban wan ha
nga, ba phin ioh ka jingim. [41]Ngam

5 : 29 Dan. 12 : 2. 5 : 33 Io. 1 : 19-27; 3 : 27-30. 5 : 37 Mt. 3 : 17; Mk. 1 : 11; Lk. 3 : 22.

pdiang ia ka burom na ki briew. 42Hynrei
nga ithuh ia phi, ba phim don ka jingieit
U Blei ha lade. 43Nga nga la wan ha ka
kyrteng U Kpa jong nga, hynrei phim
pdiang ia nga : lada uwei pat un wan ha ka
kyrteng la ka jong hi, ia uta phin pdiang.
44Kumno phi lah ban ngeit, phi kiba
iakhmih burom paralok hi, bad phim
iawad ia kata ka burom kaba na U Blei
uba tang ma u hi? 45Wat mut ba nga
ngan mudui ia phi ha uta U Kpa : don
uba mudui ia phi, U Moses hi, ha uba
phi iakyrmen. 46Namar lada phi la ngeit
ha U Moses, phin da ngeit ha nga ruh;
namar uta u la thoh shaphang jong nga.
47Hynrei lada phim ngeit ia kita ki
jingthoh jong u, kumno phin ngeit ia
kita ki ktien jong nga?

Kaba bam ia ki san hajar
(Mt 14 : 13–21; Mk 6 : 30–44;
Lk 9 : 10–17)

6 Hadien kine kiei kiei ruh U Jisu
u la leit noh sha shiliang ka duriaw
Galilaia, kaba long ka duriaw Tiberias
ruh. 2Bad u paidbah babun u la bud ia u,
naba ki la iohi ia ki kambah kiba u la
leh ha kiba pang. 3Te U Jisu u la leit
kiew sha u lum, bad hangta u la shong
lem bad ki synran jong u. 4Te ka niam
ka jinglait, ka jingkhawai niam jong ki
Jiw, ka la jan. 5Haba U Jisu te u la
khmied ia la ki khmat, bad ba u la iohi
ba u paidbah babun u wan ha u, u ong ha
U Philip, Nangno ngin iathied kpu ba
kine kin iabam? 6Ia kane te u la ong
ban tynjuh ia u, namar u la tip hi ia kaei
ba un sa leh. 7U Philip u la iathuh ha u,
Arspah suka u kpu un ym dap ia ki,
ba kin iaioh wat mar mar khyndiat.
8Uwei na ki synran jong u, U Andriw
u para U Simon Petros, u ong ha u,
9Don uwei u khynnah hangne uba don
san tylli ki kpu barli, bad ar tylli ki
dohkha : hynrei kita ki long aiu hapdeng
katne katne? 10Te U Jisu u la ong, To
pynshong shaniah ia ki briew. Bad la
don shibun u phlang ha kata ka jaka.
Kumta kita ki briew ki la iashong sha-
niah, ha ka jingkhein kumba san hajar,
11Te U Jisu u la shim ia kita ki kpu,
bad ynda u la lah nguh, u la sam ha ki
synran, kita ki synran de ha kita kiba
shong; kumjuh ruh ia kita ki dohkha,
katba ki iamon. 12Ynda ki la kdang,
u ong ha ki synran jong u, To iakhar ia
kiba lwet kiba sah tam, ban ym lehnohei
ei ei ruh. 13Namar kata ki la iakhar, bad
ki la iapyndap khadar tukri kaba lwet
na kita ki san tylli ki kpu barli, kiba la
sah tam ha kita kiba la lah iabam. 14Ynda
kita ki briew ki la iohi ia kata ka kambah
ia kaba U Jisu u la leh, ki la iaong, Une
u long shisha uta u nongiathuhlypa uban
sa wan ha ka pyrthei.
15 Namar kata haba U Jisu u la tip
ba kin sa wan thung syiem ia u da ka
bor, u la kynriah noh pat sha uta u
lum marwei hi.

U Jisu U iaid halor ka duriaw
(Mt 14 : 22–33; Mk 6 : 45–52)

16 Te haba la janmiet, ki synran jong
u ki la ialeit hiar sha ka duriaw. 17Haba
ki la iakiew ha ka lieng, ki ialeit sha
shiliang kata ka duriaw sha Kapernam.
Te ka la lah dum, bad U Jisu um pat
shym wan ha ki. 18Bad ia kata ka duriaw
la pynkhih, da kaba beh ka lyer bah.
19Ynda ki la iaking kumba lai ne saw
mail, ki iohi ia U Jisu ba u iaid halor
ka duriaw, bad ba u nang wan hajan
kata ka lieng: te ki la iasheptieng.
20Hynrei u ong ha ki, Dei ma nga;
to wat sheptieng. 21Te kumta ki la iapdiang
sngewbha ia u sha kata ka lieng; kumne
kumne ruh kata ka lieng ka la poi ha
kata ka jaka sha kaba ki la iathew leit.

Ki briew ki iawad ia U Jisu

22 Ha kaba lashai uta u paidbah uba
la ieng sha shiliang kata ka duriaw, haba
u la iohi bym shym don kawei pat ka
lieng hangta, hynrei tang kata kawei

ha kaba ki synran jong u ki la ialeit
kiew, bad ba U Jisu um shym la leit lem
bad ki synran jong u ha kata ka lieng,
hynrei ki synran jong u ki la leit noh
kyrpang hi; 23hynrei la poi kiwei pat ki
lieng na Tiberias hajan kata ka jaka ha
kaba ki la iabam ia uta u kpu, hadien ba
U Trai u la lah nguh: 24namar kata
ynda uta u paidbah u la iohi ba U Jisu
um don hangta, lymne ki synran jong u,
ki ruh ki la ialeit kiew sha ki lieng, bad
ki la poi sha Kapernam, ba ki da iawad
ia U Jisu.

U Jisu U pyni ia lade ba U long U Kpu ka jingim

25 Te haba ki la shem ia u sha shi-
liang kata ka duriaw, ki la iakylli ia u,
Ko Rabbi, mynno me la poi shane?
26U Jisu u la iathuh ha ki, bad u la ong,
Shisha, shisha nga ong ha phi, phi
wad ia nga, ym naba phi la iohi ia ki
kambah, hynrei naba phi la iabam na
kita ki kpu, bad phi la kdang. 27Wat
trei minot ban ioh ia kata ka jingbam
kaban jot noh, hynrei ia kata ka jingbam
kaba iaisah sha ka jingim bymjukut,
ia kaba U Khun u briew un ai ha phi:
namar ia une, uta U Kpa, U Blei hi, u
la pynskhem. 28Ynda kumta ki la iakylli
ha u, Kaei ngin leh, ba ngin ioh minot
ia ki jingleh jong U Blei? 29U Jisu u la
iathuh te u la ong ha ki, Kane ka long
kata ka jingleh jong U Blei, ba phin
ngeit ha uta ia uba u la phah. 30Namar
kata ki la iakylli ia u, Kaei ka dak phylla
ba me leh te, ba ngin iohi bad ba ngin
ioh ngeit ha me? kaei kaba me leh?
31Ki kpa jong ngi ki la iabam ia kata
ka manna ha ka ri khlaw; kumba la
thoh: U kpu na bneng u la ai ha ki ban
bam. 32Ynda kumta U Jisu u la ong ha ki,
Shisha, shisha nga ong ha phi, ym dei
U Moses uba la ai ha phi ia uta u kpu
na bneng; hynrei U Kpa jong nga u ai
ha phi ia uta u kpu uba shisha na bneng:
33namar u kpu u jong U Blei u long uta
uba wan hiar na bneng, bad uba ai ka
jingim ha ka pyrthei. 34Namar kata ki
la iaong ha u, Ko Trai, to ai ia ngi ha
la ka sngi ia une u kpu.

35 Te U Jisu u la iathuh ha ki, Nga
nga long uta u kpu jong ka jingim; jar
uba wan ha nga un ym thngan, bad jar
uba ngeit ha nga un ym sliang lano lano
ruh. 36Hynrei nga la ong ha phi, ba la
phi la iohi ia nga, pynban phim ngeit.
37Baroh ba uta U Kpa u ai ha nga,
kin wan ha nga: uta te uba wan ha nga,
da lei lei ngan ym kyntait noh shabar.
38Naba nga la wan hiar na bneng, ym
ba ngan ioh leh ia ka mon ka jong nga
hi, hynrei ia ka mon ka jong uta uba
la phah ia nga. 39Kane te ka long kata
ka mon jong U Kpa uba la phah ia nga,
ba baroh ia kaba u la ai ha nga, ngan
ym ai ban duh noh ei ei ruh na ka, hynrei
ba ngan ioh pynmihpat ia ka ha ka sngi
kaba khadduh. 40Namar kane ka long
ka mon U Kpa jong nga, ba u briew
baroh uba iohi ia U Khun bad uba ngeit
ha u, un ioh ka jingim bymjukut, bad
ba ngan pymmihpat ia u ha ka sngi
kaba khadduh.

41 Ynda kumta kita ki Jiw ki la
iakren khñium shaphang jong u, naba
u la ong, Nga long uta u kpu uba la wan
hiar na bneng. 42Ki la iaong te, Ym long
une U Jisu, u khun U Joseph, ia u kpa
bad ia ka kmie jong u ngi ithuh? hato
kumno te ba ong une, Nga la wan hiar
na bneng? 43 Namar kata U Jisu u la
iathuh bad u la ong ha ki, Wat iakren
khñium paralok hi. 44Ym don uba lah
ban wan ha nga, lymda U Kpa uba la
phah ia nga un da pynwan ia u: bad
nga ngan pynmihpat ia u ha ka sngi
kaba khadduh. 45La thoh ha ki nongia-
thuhlypa: Baroh ruh kin ialong ia kiba
la ioh hikai na U Blei. U briew baroh uba
la iohsngew na U Kpa, bad uba la ioh
nang, u wan ha nga. 46Ym namar ba

6:31 Ek. 16:4, 15; Salm 78:24. 6:45 Isa. 54:13.

uno uno ruh u la iohi ia U Kpa, hynrei
tang uta, uba long na U Blei, uta kein
u la iohi ia U Kpa. 47Shisha, shisha nga
ong ha phi, Jar uba ngeit ha nga u don
ka jingim bymjukut. 48Nga nga long u
kpu jong ka jingim. 49Ki kpa jong phi
ki la iabam ia kata ka manna ha ka ri
khlaw, bad ki la iap noh; 50Une u long uta
u kpu uba wan hiar na bneng, ba uno
uno ruh un ioh bam na u, bad un ym iap
noh kein 51Nga nga long uta u kpu uba
pynim, uba la wan hiar na bneng; lada
uno uno ruh un ioh bam na une u kpu,
un ioh im bymjukut: bad uta u kpu de,
ia uba nga ngan ai, u long ka doh jong nga,
ia kaba nga ngan ai na ka bynta ka
jingim jong ka pyrthei.

52 Namar kata kita ki Jiw ki la iasaid
eh paralok hi, ki iaong, Kumno une u
lah ban ai ha ngi ia ka doh jong u ban
bam? 53Namar kata U Jisu u la iathuh ha
ki, Shisha, shisha nga ong ha phi, lymda
phi bam ia ka doh jong U Khun u briew
bad ba phi dih ia ka snam jong u, phim
don ka jingim ha lade. 54Uno uno ruh
uba bam ia ka doh jong nga bad ba
dih ia ka snam jong nga, u don ka jingim
bymjukut: bad nga ngan pynmihpat ia
u ha ka sngi kaba khadduh. 55Naba
ka doh jong nga ka long da shisha ka
jingbam, bad ka snam jong nga ka long
da shisha ka jingdih. 56Jar uba bam ia
ka doh jong nga bad ba dih ia ka snam
jong nga u iaisah ha nga, bad nga ha u.
57Kumba U Kpa uba im u la phah ia
nga, bad nga ruh nga im da uta U Kpa,
kumta uta uba bam ia nga, un ioh im
kein da nga. 58Une u long uta u kpu
uba la wan hiar na bneng: ym kumba
ki kpa jong phi ki la iabam bad ki la
iap noh: jar uba bam ia une u kpu un
ioh im bymjukut. 59Ia kine kiei kiei ruh
u la iathuh ha ka synagog, haba u dang
hikai ha Kapernam.

Ki ktien ka jingim bymjukut

60 Namar kata, shibun na ki synran
jong u haba ki la iohsngew, ki la iaong,
Kane ka long ka ktien kaba eh than!
uei ba lah ban sngap ia u? 61Haba U
Jisu te u la tip ha lade ba kita ki synran
jong u ki iakren khñium shaphang kata,
u la ong ha ki, Shisha kane ka pynthut
ia phi? 62*Kumno* te lada phin iohi ia uta
U Khun u briew ba u leit kiew sha kaba u
la don mynshuwa? 63Ka long ka mynsiem
kaba pynim: ka doh kam pynmyntoi
ei ei ruh em. Kita ki ktien kiba nga la
kren ha phi ki long ka mynsiem, bad ki
long ka jingim. 64Hynrei don kiba na
phi kibym ngeit. (Namar U Jisu u la
lah tip naduh kaba mynnyngkong, kino
kita kibym ngeit, bad uno uta uban
die noh ia u.) 65U la ong te, Namar
kane nga la ong ha phi, ba ym don uba
lah ban wan ha nga, lymda ka long ba
la ai ia u na U Kpa jong nga.

66 Naduh kata shibun na ki synran
jong u ki la iakylla dien noh, bad kim
ialeit lem shuh bad u. 67Namar kata
U Jisu u la kylli ia kita ki khadar ngut,
Phi ruh phi iamon ne em ban leit noh?
68Ynda kumta U Simon Petros u la
iathuh ha u, Ko Trai, dei hano pat ngin
ialeit? me me don ki ktien ka jingim
bymjukut, 69bad ngi la ngeit, bad ngi tip
skhem, ba me me long uta U Khrist U
Khun jong U Blei U Baim. 70U Jisu u
la iathuh ha ki, Nga ngam shym la jied
ia phi ki khadar ngut? pynban uwei na
phi u long u ksuid. 71U la kren te shaphang
U Judas Iskariot, *u khun* U Simon:
namar dei une uban sa die noh ia u,
uba da long uwei na ki khadar ngut.

U Jisu U sneng ia ki kur jong U

7 Te hadien kine kiei kiei ruh U Jisu
u la iaid kylleng ha Galilaia: namar
um mon ban iaid ha Judia, naba ki Jiw
ki la iawad ban pyniap noh ia u. 2Te
ka jingkhawai niam jong ki Jiw, ka niam
ki ïing trep kein, ka la jan. 3Namar
kata ki para jong u ki la iaong ha u,

6 : 68-69 Mt. 16 : 16; Mk. 8 : 29; Lk. 9 : 20. 7 : 2 Leb. 23 : 24; Dt. 16 : 13.

To kynriah noh nangne, bad to khie
leit sha Judia, ba ki synran jong me ruh
kin ioh khmih ia ki jingleh jong me ia
kiba me leh: 4namar ym don uba leh
ia kaei kaei ruh ha kaba rieh, bad ba
u hi u wad ia kaban long ha kaba paw
shynna. Lada me leh ia kine kiei kiei
ruh, to pynpaw ia lade ha ka pyrthei.
5(namar wat ki para jong u kim shym
la ngeit ha u). 6Ynda kumta U Jisu u la
ong ha ki, Ka por jong nga kam pat
poi: hynrei ka por ka jong phi ka la
kloi ha la ka sngi. 7Ka pyrthei kam lah
ban shun ia phi, hynrei ka shun ia nga,
namar ba nga phla shaphang jong ka,
ba ki jingleh jong ka ki long bymman.
8To leit kiew ma phi sha kane ka jing-
khawai niam: nga ngam pat leit kiew
sha kane ka jingkhawai niam, naba
ka por jong nga kam pat shym la dap
biang. 9Ynda u la lah ong te ia kine kiei
kiei ruh ha ki, u la iaisah ha Galilaia.

U Jisu ha ka jingkhawai niam

10 Hynrei ynda kita ki para jong u ki
la ialeit kiew, hadien kata u hi ruh u la
leit kiew sha kata ka jingkhawai niam,
ym ha kaba paw, hynrei kumba ha kaba
rieh. 11Ynda kumta kita ki Jiw ki la
iawad ia u ha kata ka jingkhawai niam,
bad ki la iakylli, Hangno uta u don?
12Te la don shibun ka jingiakren pasiaw
shaphang jong u hapdeng ki paidbah.
Don kiba la iaong, U long uba bha:
kiwei pat de ki la iaong, Em, hynrei u
shukor ia u paidbah. 13Hynrei ym don
ba kren ha kaba paw shaphang jong u
namar ka jingsheptieng ia ki Jiw.

14 Te hamar pdeng kata ka jingkhawai
niam, U Jisu u la leit kiew sha ka templ,
bad u la hikai. 15Ki Jiw te ki la iasngew-
kyndit ki da ong, Kumno une u la nang
ia ki jingstad, ubym ju la ioh hikai ruh?
16U Jisu u la iathuh ha ki, bad u la ong,
Ka jinghikai jong nga kam long ka
jong nga, hynrei ka jong uta uba la
phah ia nga; 17lada uno uno ruh u mon
ia kaban leh ia ka mon jong u, un ioh
shemphang shaphang kata ka jinghikai,
lada ka long na U Blei, lane nga nga
kren na lade: 18jar uba kren na lade u
wad ia la ka jong ka burom: hynrei jar
uba wad ia ka burom jong uta uba la
phah ia u, uta u long uba shisha, bad
ka jingbymhok kam don ha u. 19Hato
U Moses um shym la ai ia ka hukum
ha phi? pynban ym don na phi ba leh
ia kata ka hukum. Balei phi iawad ban
pyniap noh ia nga? 20Uta u paidbah
u la iathuh te, Me don u ksuid: uei ba
wad ban pyniap noh ia me? 21U Jisu
u la iathuh u la ong te ha ki, Kawei
ka jingleh nga la leh, te phi baroh phi
shu sngap lyngngoh ia kata. 22U Moses
u la buh ia ka jingotsher ha phi (ym ba
ka long na U Moses, hynrei na kita ki
kpa); phi otsher ia u briew ha ka sngi
sabbaton ruh: 23lada u briew u pdiang
ia ka jingotsher ha ka sngi sabbaton,
ba yn ym pynkhein ia kata ka hukum
U Moses, phi bitar lep ia nga, naba
nga la pynkhiah phar ia u briew ha ka
sngi sabbaton? 24Phi wat bishar tang
na sla, hynrei bishar da ka jingbishar
kaba hok.

Long ma u uta U Messiah?

25 Ynda kumta kiwei na ki nong
Jerusalem ki la iaong, Une um long uta
uba ki iawad ban pyniap noh? 26ha
khmih ruh, u kren ha kaba paw shynna,
ei ei ruh em te kim iaong ha u; hato
kita ki nongsynshar ki la iatip shisha
ba une u long U Khrist? 27Hynrei ia
une ngi ia ithuh nangno u long; hynrei
ynda un wan uta U Khrist, ym don ba
tip nangno u long. 28Namar kata U Jisu
u la pyrta haba u dang hikai ha kata
ka templ, u ong ruh, Phi ithuh te ia nga?
bad phi tip ruh nangno nga long? ngam
shym la wan te na lade hi, hynrei u long
uba shisha uta uba la phah ia nga, ia uba

7 : 22 Leb. 12 : 3; Jen. 17 : 10. 7 : 23 Io. 5 : 9.

phi phim ithuh. 29Nga nga ithuh ia u.
naba nga long na u. bad uta kein u la
phah ia nga. 30Namar kata ki la iawad
ban kem ia u: te ym don ba la buh ia
la ka kti ha u, naba ka por jong u kam pat
la jia. 31Shibun te na uta u paidbah ki la
ngeit ha u: bad ki la iakylli. Uta U
Khrist ynda u la wan, hato un leh kham
bun ki kambah ia kine ia kiba une u
la leh?

La phah ia ki shakri dorbar ban kem ia U Jisu

32 Ki Pharisi ki la iohsngew ia uta u
paidbah ba u iakren pasiaw ia kine kiei
kiei ruh shaphang jong u: te kita ki
Pharisi bad ki rangbah lyngdoh ki la
iaphah ia ki shakri dorbar, ba kin kem
ia u. 33Namar kata U Jisu u la ong.
Shibit arbit nga dang don lem bad phi,
te ngan sa leit noh sha uta uba la phah
ia nga: 34phin iawad ia nga, hynrei phin
ym shem ia nga, bad sha kaba nga nga
don, phi phim lah ban iawan. 35Namar
kata kita ki Jiw ki la iaong paralok hi.
Shano une un sa leit, ba ngi ngin ym
shem shuh ia u? un sa leit sha kata ka
jingwir hapdeng ki Grik, ia kaban hikai
ruh ia kita ki Grik? 36Ka long kaei
kane ka jingong kaba u la ong, Phin
iawad ia nga hynrei phin ym shem ia nga,
bad sha kaba nga nga don, phi phim
lah ban iawan?

Ki wah um baim

37 Te ha ka sngi kaba khadduh, ka
sngi kaba khraw jong ka jingkhawai
niam, U Jisu u la ieng, bad u la pyrta u
da ong, Lada uno uno ruh u sngewsliang,
ai ba un wan ha nga ba un dih ruh:
38jar uba ngeit ha nga, kumba la ong
ka jingthoh, ki wah um baim kin iatuid
noh na ka dohnud jong u. 39(Hynrei
ia kane u la kren shaphang U Mynsiem
ia uba kita kiba ngeit ha u kin sa pdiang:
namar ym pat shym la ai ia U Mynsiem
Bakhuid, naba ym pat shym la pyndon
burom ia U Jisu.)

Ka jingiaprat ktien hapdeng u paidbah

40 Namar kata shibun na uta u paidbah
haba ki la iohsngew ia kita ki ktien ki
la iaong, Da shisha une u long uta u
Nongiathuhlypa: 41kiwei pat ki la iaong,
Une u long U Khrist: hynrei kiwei pat
de ki la iakylli, Aiu! un wan uta U Khrist
na Galilaia? 42Kata ka jingthoh kam
shym la ong, ba uta U Khrist u wan na
u symbai U Dabid, bad na Bethlehem,
ka nongrit ha kaba U Dabid u la ju don?
43Kumta la long ka jingiaprat ktien
hapdeng uta u paidbah shaphang jong u;
44kiba na ki te ki la iamon ban kem
ia u, hynrei ym don ba la buh ka kti
ha u.

Ka jingbymngeit jong ki Jiw

45 Ynda kumta kita ki shakri dorbar
ki la iawan phai ha kita ki rangbah
lyngdoh bad ha ki Pharisi, kiba la iakylli
te ia ki. Balei phim shym la wallam ia u?
46Kita ki shakri ki la iathuh, Ym ju
don u briew uba la kren kat une u briew.
47Kita ki Pharisi te ki la iathuh ha ki,
la phi ruh la shukor? 48Don ne em uno
uno ruh na ki nongsynshar lane na ki
Pharisi uba la ngeit ha u? 49Hynrei une
u paidbah ubym nang ia ka hukum, u
long uba la tim! 50U Nikodimos (uta
uba la wan mynmiet ha u, uba long
uwei na ki) u ong ha ki, 51Hato ka hukum
jong ngi ka pynrem ia u briew, lymda
kan iohsngew shuwa na u, bad ba kan
tip ia kaei ba u la leh? 52Ki la iathuh
bad ki la ong ha u, Me ruh me long na
Galilaia? To ïit, to khmih ruh, ba u
nongiathuhlypa um mih na Galilaia.

Ka briew ba la kem ha kaba klim

53 Ynda kumta uwei pa uwei na ki

7 : 37 Leb. 23 : 36. 7 : 38 Eskl. 47 : 1; Sekh. 14 : 8. 7 : 42 Mika. 5 : 2.
7 : 50 Io. 3 : 1-2.

u la leit noh sha la iing.

8 Hynrei U Jisu u la leit noh sha u
lum ki Olib. 2Te la dang step eh
u la wan pat sha ka templ. bad u paidbah
baroh u la wan ha u : bad haba u la shong.
u la hikai ia ki. 3Te ki nongthoh bad ki
Pharisi ki wallam ha u ia ka briew ia
kaba la kem ha kaba klim: bad haba
ki la buh ia ka hapdeng. 4ki la iaong
ha u, Ko Nonghikai, la lap ia kane
ka briew ha ka jingleh hi ba ka dang
klim. 5Te U Moses u la hukum ia ngi ha
ka hukum ban lynthem maw ia kiba
kum kita: me te me ong kumno? 6Ki
la iaong ia kane te ba ki da tynjuh ia u,
ba ki lah ban mudui ia u. Hynrei U Jisu
haba u la dem ha tbian, u la thoh da la
ka shynriahti ha ka khyndew. 7Hynrei
katba ki la dem kylli ia u, haba u la
pynieng ialade, u la ong ha ki, Uta
uba khlem pop hapdeng jong phi, to
un lynthem nyngkong ia u maw ha ka.
8Pat ruh haba u la dem ha tbian, u la
thoh ha ka khyndew. 9Ki te, haba ki
la iohsngew, bad ba ki da sngewkynduh,
ki la mih noh uwei pa uwei, ki da sdang
naduh kiba kham tymmen haduh kiba
khadduh: te la iehnoh marwei ia U
Jisu bad kata ka briew kaba dang ieng
hapdeng. 10Te U Jisu haba u la pynieng ia
lade, bad ba um iohi iano iano ruh
hynrei tang ia kata ka briew, u la ong
ha ka, Ko briew, hangno kito ki nong-
mudui jong pha? ym don ba la pynrem
ia pha? 11Ka te ka la iathuh, Ym don, Ah
Trai. U Jisu u la ong te ha ka, Nga ruh
ngam pynrem ia pha: to khie leit noh,
bad to wat leh pop shuh.

U Jisu U long ka Jingshai ka pyrthei

12 Ynda kumta U Jisu u la iathuh-
khana pat ha ki, u da ong, Nga long U
Jingshai jong ka pyrthei: uta uba wan
bud ia nga un ym iaid ha kaba dum,
hynrei un ioh ka jingshai jong ka jingim.
13Namar kata kita ki Pharisi ki la iaong
ha u, Me me phla shaphang ia lade;
ka jingphla jong me kam long kaba
shisha. 14U Jisu u la iathuh bad u la ong
ha ki, Wat la nga phla shaphang ialade,
kata ka jingphla jong nga te ka long kaba
shisha, naba nga tip nangno nga la wan
bad shano nga leit: hynrei phi phim
tip nangno nga la wan, bad shano nga leit.
15Ma phi kat kum ka rukom ka doh
phi bishar: nga ngam bishar iano iano
ruh: 16lada nga bishar ruh, kata ka jing-
bishar jong nga ka long kaba shisha;
namar ngam long marwei, hynrei ma
nga bad uta U Kpa uba la phah ia nga.
17La thoh ruh de ha ka hukum jong
phi, ba ka jingphla ar ngut ki briew ka
long kaba shisha: 18nga long uba phla
shaphang ia lade hi, U Kpa uba la phah
ia nga, u ruh u phla shaphang jong nga.
19Ynda kumta ki la iakylli ia u, Hangno
uta U Kpa jong me? U Jisu u la iathuh,
Phim ithuh lymne ia nga lymne ia uta
U Kpa jong nga: lada phi la ithuh ia nga,
phin da la ithuh ia uta U Kpa jong nga
ruh. 20Ia kine ki ktien U Jisu u la kren
ha ka jaka jingkynshew, haba u dang
hikai ha ka templ: te ym don ba la kem
ia u, naba ka por jong u kam pat la jia.

Sha kaba ngan sa leit, phi phim lah ban iawan

21 Ynda kumta U Jisu u la ong pat
ha ki, Ngan sa leit noh, te phin iawad
ia nga, bad phin iap ha kata ka pop
jong phi: sha kaba nga ngan sa leit, phi
phim lah ban iawan. 22Namar kata kita
ki Jiw ki la iaong, Un sa pyniap noh
ia lade? ba u ong, Sha kaba nga ngan
sa leit, phi phim lah ban iawan. 23U
la ong te ha ki, Phi phi long kiba na
tbian, nga uba na jrong: phi phi long
na kane ka pyrthei, nga ngam long na
kane ka pyrthei. 24Namar kata nga la
ong ha phi, ba phin iap ha kita ki pop
jong phi: namar lada phim ngeit ba

8 : 5 Leb. 20 : 10; Dt. 22 : 22-24. 8 : 12 Mt. 5 : 14; Io. 9 : 5. 8 : 13 Io. 5 : 31.

nga nga long *ma u*, phin iap ha kita ki
pop jong phi. 25Namar kata ki la iakylli
ia u, Me long uei? U Jisu u la iathuh
te ha ki, Ujuh uba nga iathuh ruh ha
phi naduh mynno mynno ruh: 26nga
don shibun kiei kiei ruh ban iathuh
bad ban bishar shaphang jong phi; hynrei
uta uba la phah ia nga u long uba shisha,
bad kiei kiei ruh kiba nga nga la iohsngew
na u, ia kita kein nga ong ha ka pyrthei.
27Kim sngewthuh ba u la iathuh ha ki
shaphang uta U Kpa; 28namar kata
U Jisu u la ong ha ki, Ynda phi la kyntiew
ia U Khun u briew, hangta phin ithuh
ba nga nga long ma u, bad ba ngam leh
ei ei ruh em na lade hi; hynrei kat kumba
U Kpa jong nga u la hikai ia nga, ia kita
kiei kiei ruh nga iathuh. 29Te uta uba
la phah ia nga u long lem bad nga; uta
U Kpa um shym la iehnoh marwei ia
nga; naba ha la ka sngi nga leh ia kiei
kiei ruh kiba pynsngewbha ia u. 30Haba
u dang kren ia kine kiei kiei ruh, bun
ki la iangeit ha u.

Ka jingshisha kan pyllait noh ia phi

31 Namar kata U Jisu u la ong ha
kita ki Jiw kiba la iangeit ha u, Lada phi
iaisah ha ka ktien jong nga, phi long ki
synran jong nga da shisha: 32bad phin
ioh ithuh ia kata ka jingshisha, bad kata
ka jingshisha kan pyllait noh ia phi.
33Ki la iathuh ha u, Ngi long u symbai
U Abraham, te mynno mynno ruh ngim
shym la shong mraw hano hano ruh;
te kumno me ong, ba yn pyllait noh ia
phi? 34U Jisu u la iathuh ha ki, Shisha,
shisha nga ong ha phi, ba u briew baroh
uba iaileh ia ka pop u long u mraw jong
ka pop; 35U mraw um iaisah ha ka ïing
baroh shi rta' te; *hynrei* u khun u iaisah
baroh shi rta. 36Namar kata lada U
Khun un pyllait noh ia phi, phin long
kiba la lait noh da shisha. 37Nga tip
ba phi long u symbai U Abraham;
hynrei phi iawad ban pyniap noh ia nga,
naba ka ktien jong nga kam ioh jaka
hapoh jong phi. 38Nga nga kren ia kaba
nga la iohi bad U Kpa jong nga: kumta
phi ruh, phi leh ia kaba phi la iohsngew
na u kpa jong phi.

U kpa jong phi, U Soitan

39 Ki la iathuh bad ki la iaong ha u,
U Abraham u long u kpa jong ngi. U
Jisu u ong ha ki, Lada phi la long ki
khun jong U Abraham, phin da la leh
ia ki jingleh jong U Abraham; 40hynrei
mynta phi iawad ban pyniap noh ia nga,
u briew uba la iathuh ia kaba shisha ha
phi, ia kaba nga la iohsngew na U Blei.
Ia kane U Abraham um shym leh.
41Phi leh ma phi ia ki jingleh jong u
kpa jong phi. Ynda kumta ki la iathuh
ha u, Ym shym la kha ia ngi na kaba
klim; ngi don uwei U Kpa, uba U Blei
kein. 42U Jisu u la iathuh ha ki, Lada U
Blei u la long U Kpa jong phi, phin da
la ieit ia nga, namar na U Blei nga la
mih noh bad nga la wan; namar na lade
hi ruh ngam shym la wan, hynrei la
phah ma u ia nga. 43Balei phim sngewthuh
ia ka jingkren jong nga? naba phim lah
ban shah shkor ia ka ktien ka jong nga.
44Phi phi long na u kpa *jong phi*, u Soitan,
bad ia ki jingkwah jong uta u kpa jong
phi phi iamon ban leh; uta u la long u
nongshohnoh briew naduh kaba myn-
nyngkong, bad um ju sah ha ka jingshisha,
naba kaba shisha kam don satia ha u:
haba u kren ia kaba lamler, u kren na
kiei kiei la ki jong, naba u long uba
lamler, bad u kpa jong ki jinglamler.
45Hynrei ia nga, namar ba nga ong ia
kaba shisha, ia nga phim ngeit. 46Uei
na phi uba pynrem ia nga shaphang
ka pop? Te lada nga ong kaba shisha,
balei phi phim ngeit ia nga? 47Jar uba
long na U Blei, u shahshkor ia ki ktien
jong U Blei; namar kata kein phi phim
iashahshkor, naba phim long na U Blei.

U Jisu U long shuwa ia U Abraham

48 Ynda kumta kita ki Jiw ki la
iathuh bad ki la iaong ha u, Ngi ngim

8 : 33 Mt. 3 : 9; Lk. 3 : 8.

iaong kaba dei ba me long u kynja
Samaria, bad me don u ksuid? [49]U Jisu
u la iathuh, Nga ngam don u ksuid:
hynrei nga burom ia la U Kpa, phi te
phim burom ia nga. [50]Nga te ngam
wad ia ka burom ka jong nga hi: don
uba wad *ia ka,* bad uba bishar. [51]Shisha,
shisha nga ong ha phi, Lada uno uno
ruh un sumar ia ka ktien jong nga,
un ym iohi ia ka jingiap lano lano ruh.
[52]Namar kata ki Jiw ki la iaong ha u,
Mynta ngi iatip, ba me don u ksuid,
U Abraham u la iap noh, bad ki nongia-
thuhlypa ruh: me pynban me ong, Lada
uno uno ruh un sumar ia ka ktien jong
nga, un ym mad ia ka jingiap lano lano
ruh! [53]Me me long uba kham khraw
ia u kpa jong ngi U Abraham, uba la
iap noh? Kita ki nongiathuhlypa ruh
ki la iap noh: me me pynlong uei ia
lade? [54]U Jisu u la iathuh, Lada nga
pyndon burom ia lade, ka burom jong
nga kam long ei ei ruh em: U Kpa jong
nga u long uba pyndonburom ia nga: ia
uba phi phi ong ba u long U Blei jong
phi, [55]te pynban phim shym la ithuh ia
u: hynrei nga nga ithuh ia u: te lada
nga ong ba ngam ithuh ia u, ngan long
kum ma phi, uba lamler: hynrei nga
ithuh ia u, bad nga sumar ia ka ktien
jong u. [56]U Abraham u kpa jong phi u la
shad kmen ban iohi ia ka sngi jong
nga: te u la iohi bad u la sngewkmen
ruh. [57]Namar kata kita ki Jiw ki la
iaong ha u, Mem pat don sanphew snem
ka rta, te me la iohi ia U Abraham?
[58]U Jisu u la iathuh ha ki, Shisha, shisha
nga ong ha phi, mynba ym pat kha ia
U Abraham, nga nga long. [59]Ynda kumta
ki la iarah ia ki maw ba kin ioh lynthem
ia u, hynrei U Jisu u la buhrieh ia lade,
bad u la mih noh na ka templ.

**U Jisu U pynpeit ia u briew ba
la kha matlah**

9 Te haba u dang iaid artat, u la iohi
ia u briew uba matlah na myndang
kha. [2]Ki synran jong u te ki la iakylli
ia u, ki ong, Ko Kynrad, uei ba la leh
pop, une, ne ki kmie ki kpa jong u, ba la
kha matlah ia u? [3]U Jisu u la iathuh,
Une um shym la leh pop, lymne ki kmie
ki kpa jong u: hynrei ba yn ioh pynpaw
ia ki jingleh jong U Blei ha u. [4]Ka dei
ia nga ban trei ia kita ki jingtrei jong
uta uba la phah ia nga, katba ka dang
don ka sngi: ka miet ka jia, ynda kumta
ym don uba lah ban trei. [5]Katba nga don
ha ka pyrthei, nga long ka jingshai ia
ka pyrthei. [6]Ynda u la kren ia kine kiei
kiei ruh, u la biah ha khyndew, bad u
la thaw ia i sboh khyndew da kata ka
umbiah, bad u la tah ia ita i sboh khyndew
ha ki khmat jong uta uba matlah, [7]bad
u la ong ha u, To khie leit bta ha ka
pungsum Siloam (kaba long haba la
batai, Ba la phah). Namar kata u la
leit noh bad u la bta, bad u la wan pat
u da peit. [8]Namar kata ki paramarjan
bad kita kiba la lah ithuh ia u mynshuwa,
ba u la ju long matlah, ki la iaong,
Une um long uta uba shong bad uba
ju khrong? [9]Kiwei pat ki la iaong, U
long une kein: kiwei pat de, U long
syriem ia u: u te u la ong, Ma nga kein.
[10]Ynda kumta ki la iakylli ia u, Kumno
la pynpeit ia ki khmat jong me? [11]U te
u la iathuh bad u la ong, U briew ia
uba la khot Jisu, u la thaw ia i sboh
khyndew, bad u la tah ia ki khmat jong
nga, bad u la ong ha nga, To khie leit
bta ruh ha ka pung sum Siloam: kumta
haba nga la leit bad ba nga la bta, nga
la peit ki khmat. [12]Ynda kumta ki la
iakylli ia u, Hangno uta u don? U la
iathuh, Ngam tip.

**Ki Pharisi ki iakylli tohkit ia uta
ba la pynkhiah**

13 Ki la ialam ia u ha ki Pharisi,
ia uta uba ju matlah mynshuwa. [14]Te
ka la long ka sngi sabbaton mynba U
Jisu u la thaw ia ita i sboh khyndew,

9 : 5 Mt. 5 : 14; Io. 8 : 12.

bad ba u la pynpeit ia ki khmat jong u.
15Namar kata kita ki Pharisi ruh de
ki la iakylli ia u pat, kumno u la ioh
peit ki khmat. U la iathuh te ha ki, U
la buh ia i sboh khyndew ha ki khmat
jong nga, nga la leit bta ia lade ruh,
kumta nga ioh imat. 16Ynda kumta
kiba na kita ki Pharisi ki la iaong, Une
u briew um long na U Blei, naba um
sumar ia ka sngi sabbaton. Kiwei pat
ki la iaong, Kumno u briew uba pop
u lah ban leh ia ki kambah kat kine?
Kumta la don ka jingiaprat ktien hapdeng
jong ki. 17Ki la iakylli pat ia uta uba
matlah, Ma me kumno me ong shaphang
jong u, namar ba u la pynpeit ia ki
khmat jong me? Te u la iathuh, U long
u nongiathuhlypa. 18Hynrei kita ki Jiw
kim iangeit shaphang jong u, ba u la
ju long matlah, bad ba u la lah ioh peit
ki khmat, tadynda ki la iakhot ia ki
kmie ki kpa ki jong uta uba la ioh peit
ki khmat, 19bad ba ki la iakylli ia ki, ki da
ong, Une u long u khun jong phi, ia
uba phi ong ba la kha matlah? kumno
te ba mynta u ioh imat? 20Kita ki kmie
ki kpa jong u ki la iathuh ha ki, bad ki
la iaong, Ngi tip ba une u long u khun
jong ngi, bad ba la kha matlah ia u ruh;
21hynrei kumno ba u ioh imat mynta,
ngim tip; lane uei ba la pynpeit ia ki
khmat jong u, ngi ngim tip: u hi u la
biang ka rta, phin iakylli ia u; un iathuh
hi shaphang ia lade. 22Kita ki kmie ki
kpa jong u ki la iakren kumta, naba
ki la iasheptieng ia kita ki Jiw; namar
kita Jiw ki la lah iakut lypa, ba lada
uno uno ruh un phla ia u ba *u long* U
Khrist, yn kyntait noh ia u na ka synagog.
23Namar kata kita ki kmie ki kpa jong
u ki la iaong, U la biang ka rta; phin
iakylli ia u. 24Kumta ki la iakhot sa
shisien ia uta u briew uba la ju long
matlah, bad ki la iaong ha u, To ai
burom ha U Blei; ngi ngi tip ba uta u
briew u long uba pop. 25Ynda kumta
uta u la iathuh, bad u la ong, La u long
uba pop ne em, ngam tip; ia kane kawei
nga tip, ba ia kaba nga ju long uba matlah,
mynta nga ioh imat. 26Ki la iakylli pat
te ia u, Kaei u la leh ia me? kumno u
la pynpeit ia ki khmat jong me? 27U
la iathuh ha ki, Nga la ong ha phi la
mynhynne, te phim iashahshkor: hato
balei phi iamon ban sngew pat? phi
ruh phi iamon te ia kaban long ki synran
jong u? 28Ynda kumta ki la iakren bein
ia u, bad ki la iaong, Me me long u
synran jong uta; hynrei ngi ngi long ki
synran jong U Moses. 29Ngi ngi iatip
ba U Blei u la kren ha U Moses, hynrei
une ngim tip nangno u long. 30Uta
u briew u la iathuh, bad u la ong ha ki,
Kane shisha ka long kaba da sngew
phylla, ba phi phim tip nangno u long,
haba u la pynpeit ia ki khmat jong nga!
31Hynrei ngi iatip biang ba U Blei um
sngew ia kiba pop; hynrei lada uno uno
ruh u long uba mane ia U Blei, bad
uba leh ia ka mon jong u, ia uta kein u
sngew. 32Na myndanglong ka pyrthei ym
ju iohsngew ba uno uno ruh u la pynpeit
ia ki khmat jong uba la kha matlah.
33Lymda une u la long na U Blei, um
lah ban leh ei ei ruh em. 34Ki la iathuh
bad ki la iaong ha u, La kha ia me ha
ki pop suda, te me hikai ma me ia ngi!
Bad ki la iashop noh ia u shabar.

Ka jingmatlah ba kynja mynsiem

35 U Jisu u la iohsngew ba ki la shop
noh ia u shabar; haba u la shem te ia u,
u la ong ha u, Me ngeit ha U Khun U
Blei? 36Te u la iathuh bad u la ong, U
long uei te, ko Kynrad, ba ngan ioh
ngeit ha u? 37U Jisu te u la ong ha u,
Me la iohi ruh ia u, bad uta uba kren
bad me u long ma u. 38Te u la ong, Nga
ngeit, ko Trai. Bad u la mane dem ia u.
39U Jisu u la ong te, Ia ka jingbishar
kein nga nga la wan ha kane ka pyrthei:
ba kita kibym iohi kin iohi; bad ba kita
kiba iohi kin ioh long noh kiba matlah.
40Kiba na ki Pharisi te kiba iadon

lem bad u, ki la iohsngew ia kine kiei
kiei ruh, bad ki la iakylli ia u. Ngi ruh
ngi long te kiba matlah? [41]U Jisu u la
ong ha ki, Lada phi la long kiba matlah,
phim don pop; hynrei mynta phi ong,
Ngi iohi; namar kata, ka pop jong phi
ka sah kein.

Ka pharshi shaphang ka jingkhang sha ka jingker

10 Shisha, shisha nga ong ha phi,
Ubym bsut na ka jingkhang sha ka
jingker jong ki langbrot, hynrei u da
leit kiew nawei pat, uta u long uba buitti
bad u nongtuh. [2]Hynrei uta uba bsut
na kata ka jingkhang, u long u nongap
jong kita ki langbrot. [3]Ia une, u nongap
jingkhang u plie; te kita ki langbrot
ki sngap ia ka ktien jong u; bad ia ki
langbrot la ki jong hi u khot da ka kyrteng,
bad u ialam shabar ia ki. [4]Bad haba
u la pynmih noh ia la ki jong, u iaid
ha shuwa jong ki, te kita ki langbrot
ki iabud ia u; naba ki iasngewthuh ia
ka ktien jong u. [5]Ia u nongwei te kin
ym iabud, hynrei kin iaphet iap noh
na u; naba kim iasngewthuh ia ka ktien
ki nongwei. [6]U Jisu u la kren ia kane
ka pharshi ha ki, hynrei ki kim iasngew
shemphang aiu kita kiei kiei ki long
ia kiba u la kren ha ki;

U Jisu U long U Nongaplangbrot Uba bha

7 Namar kata U Jisu u la ong pat
ha ki, Shisha, shisha nga ong ha phi,
ba nga nga long u jingkhang jong ki
langbrot. [8]Baroh kat kiba la wan myn-
shuwa jong nga, ki long kiba buitti bad ki
nongtuh: hynrei kita ki langbrot kim
shym la kohnguh ia ki. [9]Nga nga long
uta u jingkhang; lada uno uno ruh un
bsut hapoh da nga, un ioh lait im, bad
un ioh leit hapoh, un ioh mih noh ruh,
bad un shem ia ka jaka phlang babha.
[10]U nongtuh um wan hynrei tang ba
un ioh tuh, bad ba un ioh pyniap, bad
ba un ioh pynjot de: nga nga la wan ba
kin ioh ka jingim, ba kin ioh kyrhai
ia ka ruh. [11]Nga nga long u nongap-
langbrot uba bha; uta u nongaplangbrot
uba bha u aiti noh ia la ka jingim na ka
bynta ki langbrot. [12]Hynrei uba bylla
bad ubym long u nongaplangbrot, ia
uba kita ki langbrot kim dei, u khmih
ia u suri ba u wan, te u iehnoh ia kita
ki langbrot, bad u phet iap noh: te uta
u suri u kem ñiat ia ki, bad u pynsakma
ia ki. [13]Uta uba bylla u phet iap te naba
u long uba bylla, bad um suid ñiew
shaphang kita ki langbrot. [14]Nga nga
long uta u nongaplangbrot uba bha;
te nga ithuh ia la ki jong, bad la ithuh
ia nga da la ki jong. [15]Kumba u Kpa
u ithuh ia nga, bad nga nga ithuh ia uta
U Kpa, nga aiti noh ruh ia la ka jingim
na ka bynta kita ki langbrot. [16]Nga
don kiwei pat ki langbrot ruh kibym
long na kane ka jingker; ia kita ruh ka
dei ia nga ban wallam, bad kin sngap
ia ka ktien ka jong nga; te kin ialong
shi kynhun, *bad* uwei u nongaplangbrot.
[17]Namar kane kein uta U Kpa u ieit
ia nga, naba nga aiti noh ia la ka jingim,
ba ngan ioh shim pat ia ka. [18]Ym don
uba shim ia ka na nga, hynrei nga aiti noh
ia ka na lade hi: nga don bor ban aiti
noh ia ka, bad nga don bor ban shim
pat ia ka. Ia kane ka hukum nga la
pdiang na uta U Kpa jong nga. [19]Hangta
la long pat ka jingiaprat ktien hapdeng
kita ki Jiw, namar kine ki jingong.
[20]Shibun na ki te ki la iaong, U don u
ksuid, bad u la lamwir; hato balei phi
iasngap ia u? [21]Kiwei ki la iaong, Kine
kim long ki jingong jong uba don u
ksuid: u ksuid u lah ban pynpeit ia ki
khmat jong kiba matlah?

Ia U Jisu la kyntait da ki Jiw

22 Te ka la long ka jingkhawai niam
ka jingpynkyntang ha Jerusalem: bad
ka la long myntlang. [23]U Jisu te u iaid

10 : 15 Mt. 11 : 27; Lk. 10 : 22.

ha ka templ, ha ka baranda U Solomon.
24Ynda kumta kita ki Jiw ki la iaieng
tawiar ia u, bad ki la iakylli ia u, Tad
lano men pynlyngngoh ia kaba mut
jong ngi? Iada me long uta U Khrist
to iathuh shynna ha ngi. 25U Jisu u la
iathuh ha ki, Nga la ong ha phi, hynrei
phim ngeit: kita ki jingleh ruh ia kiba
nga leh ha ka kyrteng U Kpa jong nga,
kita kein ki iaphla shaphang jong nga.
26Hynrei phi phim ngeit, namar phim
long na kita ki langbrot jong nga, kumba
nga la ong ha phi. 27Kita ki langbrot
jong nga ki sngap ia ka ktien jong nga;
ma nga te nga ithuh ia ki, bad ki iabud
ia nga; 28ma nga te nga ai ha ki ia ka
jingim bymjukut: bad kin ym iajot shuh
lano lano ruh, lymne uei uei ruh un
ym knieh kynthet ia ki na ka kti jong
nga. 29U Kpa jong nga, uba la aiti *ia ki*
ha nga, u long uba kham khraw ia baroh;
bad ym don uba lah ban knieh kynthet
ia ki na ka kti uta U Kpa jong nga.
30Ma nga bad uta U Kpa ngi ialong
shitylli. 31Namar kata kita ki Jiw ki
la iarah pat ia ki maw ba kin ioh lynthem
ia u. 32U Jisu u la iathuh ha ki, Shibun
ki jingleh babha nga la pyni ha phi na
uta U Kpa jong nga; namar kano na
kita ki jingleh phin sa lynthem ia nga?
33Kita ki Jiw ki la iathuh ha u, ki ong,
Namar ka jingleh babha ngim lynthem
ia me, hynrei namar ka jingkren bein
Blei; bad naba me, uba long u briew,
me pynlong U Blei ia lade. 34U Jisu u
la iáthuh ha ki, Ym shym la thoh ha ka
hukum jong phi, Nga la ong, phi long
ki blei? 35Iada u la khot ki blei ia kita ha
kiba la wan ka ktien jong U Blei (kata
ka jingthoh ruh kabym lah ban pyndam
noh), 36ia uta ba U Kpa u la pynkyntang,
bad ba u la phah sha ka pyrthei, phi phi
ong, Me kren bein Blei; namar ba nga
la ong, Nga long U Khun U Blei? 37Iada
ngam leh ia ki jingleh jong uta U Kpa
jong nga, wat ngeit ia nga: 38hynrei
lada nga leh, la phim iangeit satia ia nga,
to phin iangeit te ia kita ki jingleh;
ba phin ioh tip, bad ba phin ioh ngeit,
ba uta U Kpa u ha nga, bad nga ruh ha u.
39Hangta ki la iathew pat ban kèm
ia u; hynrei u la lait noh na ka kti jong ki.
40U la leit noh pat sha shiliang ka Jordan,
sha kata ka jaka ha kaba U Ioannis
mynnyngkong u la ju pynbaptis; te hangta
u la sah. 41Te shibun ki la iawan ha u,
bad ki la iaong, U Ioannis shisha um
shym la leh kano kano ka kambah,
hynrei baroh kat kaba U Ioannis u la
kren shaphang une, ka long kaba shisha.
42Shibun ruh ki la iangeit ha u hangta.

Ka jingiap U Lasaros

11 La don te uwei uba la pang, U
Lasaros na Bethania, na ka shnong
jong Ka Mari bad Ka Martha ka para
jong ka. 2(Ka la long te *kata* Ka Marı
kaba la pynsleh ia U Trai da ka jingsleh
bad kaba la ñiad ia ki kjat jong u da u
ñiuhkhlieh jong ka, kaba u para jong ka
U Lasaros u la pang.) 3Namar kata
kita ki para kynthei ki la iaphah ha u,
ki ong, Ko Trai, ha khmih, uta uba
me ieit u pang. 4Haba U Jisu te u la
iohsngew u la ong, Kane ka jingpang
kam long sha kaban iap, hynrei na ka
bynta ka burom U Blei, ba yn pyndon
burom ia U Khun U Blei da ka. 5Te
U Jisu u la ieit ia kata Ka Martha, bad
ia kata ka para jong ka, bad ia uta U
Lasaros. 6Namar kata mynba u la ioh-
sngew ba u pang, u la nang sah sa ar
sngi ha kata ka jaka ha kaba u la don.
7Hadien kata te u ong ha ki synran,
la ngin ialeit pat sha Judia. 8Kita ki
synran ki la iaong ha u, Ko Kynrad,
dang shibit kita ki Jiw ki la iawad dong
ban lynthem ia me: te men sa leit hangta
pat? 9U Jisu u la iathuh, Ym don khadar
kynta shi sngi? Iada uno uno ruh u iaid

10 : 33 Leb. 24 : 16. 10 : 34 Salm 82 : 6. 10 : 40 Io. 1 : 28. 11 : 1 Lk. 10 : 38-39.
11 : 2 Io. 12 : 3.

mynsngi, um jynthut satia, naba u iohi
ia ka jingshai jong kane ka pyrthei:
10hynrei lada uno uno ruh u iaid mynmiet,
u jynthut. naba kata ka jingshai kam
don ha u. 11U la kren ia kine kiei kiei
ruh, hadien kata u ong ruh ha ki, U lok
jong ngi U Lasaros u iohthiah; hynrei
ngan sa leit ba ngan kyrsiew ia u. 12Ynda
kumta ki synran jong u ki la iaong,
Ko Trai, lada u iohthiah, un ioh khiah
bha. 13Hynrei U Jisu u la kren shaphang
ka jingiap jong u; ki te ki la iamut ba u
ong shaphang kaba jahthait na kaba
iohthiah. 14Ynda kumta U Jisu u la
iathuh shynna ha ki, U Lasaros u la
iap noh; 15te na ka bynta jong phi nga
sngew kmen ba ngam shym la don
hangta, ba phin ioh ngeit; hynrei ia
ngin ialeit sha u. 16Ynda kumta U
Thomas, ia uba la khot Didimos, u la
ong ha ki para synran jong u, Ia ngin
ialeit ma ngi ruh, ba ngin iaiap noh
lem bad u.

U Jisu U long ka Jingmihpat bad ka Jingim de

17 Haba U Jisu u la wan te, u la
shem ia u ba u la don lypa saw sngi
hapoh jingtep. 18Ka Bethania te ka la
long hajan Jerusalem, jngai kumba ar
mail: 19te shibun na ki Jiw ki la lah poi
ha Ka Martha bad Ka Mari, ia kaban
pyntngen ia ki shaphang uta u para jong
ki. 20Ynda kumta Ka Martha, katba
ka la iohsngew ba U Jisu u wan, ka la
leit tan ia u; hynrei Ka Mari ka la shong
khop ha ïing. 21Ynda kumta Ka Martha ka
la ong ha U Jisu, Ko Trai, lada me la don
hangne, u para jong nga un ym da la iap:
22hynrei mynta ruh, nga tip ba kiei
kiei ruh kat kiba men pan na U Blei,
U Blei un ai ha me. 23U Jisu u ong ha ka,
U para jong pha un ioh mihpat. 24Ka
Martha, ka iathuh ha u, Nga tip ba un
mihpat ha kata ka jingmihpat ha ka
sngi khadduh. 25U Jisu u la ong ha ka,
Nga long kata ka jingmihpat bad kata
ka jingim: uta uba ngeit ha nga, la u
la iap, un ioh im: 26bad u briew baroh
uba im bad uba ngeit ha nga, un ym
iap noh lano lano ruh. Pha ngeit ia kane?
27Ka la iathuh ha u, Hooid, ko Trai,
nga la ngeit ba me me long U Khrist,
U Khun U Blei, uban sa wan sha ka
pyrthei.

U Jisu U iam

28 Ynda ka la lah ong kumta, ka
la leit noh bad ka la khot kyrpang ia
Ka Mari ka para jong ka, ka da ong,
U Nonghikai u la wan, bad u khot ia
pha. 29Ka, haba ka la iohsngew, ka la
ieng kumne kumne ruh, bad ka la leit
ha u. 30U Jisu te um pat shym la poi ha
kata ka shnong, hynrei u la don ha kata
ka jaka sha kaba Ka Martha ka la leit
tan ia u. 31Ynda kumta kita ki Jiw kiba la
don lem bad ka ha ka ïing, bad kiba
pyntngen ia ka, haba ki la iohi ia Ka
Mari ba ka la ieng kyrkieh, bad ba ka la
mih noh, ki la iabud ia ka, ki iaong, ka
leit sha ka jingtep ia kaban iam hangta.
32Te Ka Mari ynda ka la poi sha kaba
U Jisu u la don, bad ka la iohi ia u,
ka la dem ngon ha ki kjat jong u, ka da
ong ha u, Ko Trai, lada me la don
hangne, u para jong nga un ym da la iap.
33Te u Jisu haba u la iohi ia ka ba ka
da iam, bad ba iam kita ki Jiw ruh
kiba la iawan lem bad ka, u la ud noh
ha la ka mynsiem, bad u la khuslai;
34bad u la kylli, Hangno phi la iabuh
ia u? Ki la iathuh ha u, Ko Trai, to wan,
to khmih ruh. 35U Jisu u la iam. 36Namar
kata kita ki Jiw ki la iaong, Ha khmih,
katno u la ieit ia u! 37Hynrei kiwei na
kita ki la iaong, Une uba la pynpeit
ia ki khmat jong uta uba matlah, hato
um don bor wat ban pynlong ruh ba
une un ym iap!

La pynim pat ia U Lasaros

38 Namar kata U Jisu u la ud noh
pat ha lade, bad u la wan sha kata ka

jingtep. Te ka la long ka krem, bad ia
u mawkhang la buh ha ka. 39U Jisu
u ong, To khyllie noh ia uto u maw
khang. Ka Martha, ka para jong uta
uba la iap, ka ong ha u, Ko Trai, katta
u la iwtung; naba *kane* ka long kaba
saw sngi. 40U Jisu u ong ha ka, Ngam
shym la ong ha pha, ba lada phan ngeit,
phan iohi ia ka burom jong U Blei?
41Ynda kumta ki la iakhyllie noh ia
uta u mawkhang, uba la don ha kaba
la buh ia uta uba la iap. U Jisu te u la
khmied la ki khmat, bad u la ong, Ko
Kpa, nga nguh ia me ba me ju sngew ia
nga. 42Nga te nga tip ba me sngew ia
nga ha la ka sngi, hynrei nga la kren
na ka bynta une u paidbah uba ieng
baroh sawdong, ba kin ioh ngeit ba la
phah ma me ia nga. 43Te haba u la lah
kren ia kine kiei kiei ruh, u la pyrta da
ka ktien bajam, Ko Lasaros, to mih noh!
44Bad uta uba la iap u la mih noh,
ba la teh bad kti bad kjat da ki jainsop,
bad ia ka khmat jong u la teh sawdong
da ka rumar. U Jisu u ong ha ki, To loit
noh ia u, bad to ai ba un leit noh.

Ka jingiasylla pyrshah ia U Jisu
(Mt 26 : 1–5; Mk 14 : 1–2; Lk 22 : 1–2)

45 Namar kata shibun na kita ki
Jiw, kiba la iawan sha kata Ka Mari,
haba ki la iohi ruh ia kiei kiei ruh ia
kiba U Jisu u la leh, ki la ngeit ha u.
•46Hynrei kiwei pat na ki ki la ialeit
noh sha ki Pharisi, bad ki la iathuh ha ki
ia kiei kiei ruh kiba U Jisu u la leh.
47Ynda kumta ki rangbah lyngdoh bad
kita ki Pharisi ki la ialang dorbar, bad
ki la iaong, Ngi leh aiu? naba une u
briew u leh shibun ki dak khyllah;
48lada ngin shah ia u kumne, baroh
kin iangeit ha u, te ki Roman kin iawan
bad kin iapynjot noh ia ka jaka bad ia
ka kynja jong ngi ruh. 49Uwei te na ki,
U Kaiaphas, uba la long u rangbah
lyngdoh ha kata ka snem, u la ong ha ki,
Phi phim tip ei ei ruh em, 50lymne phim
puson ba ka long kaba myntoi ia ngi,
ba uwei u briew un iap na ka bynta u
paidbah, bad ba yn ym pynjot noh ia
kane ka kynja bynriew baroh kawei.
51Ia kane te um shym la kren na lade,
hynrei ba u da long u rangbah lyngdoh
ha kata ka snem, u la iathuhlypa kein,
ba u Jisu un sa iap na ka bynta kata
ka kynja bynriew; 52bad ym tang na
ka bynta kata ka kynja bynriew hi,
hynrei ba un ioh ialum lang ruh ha
kawei ia kita ki khun U Blei kiba la
sakma. 53Namar kata naduh kata ka
sngi ki la iasylla lang, ba kin ioh pyniap
noh ia u. 54Kumta U Jisu um iaid shuh
ha kaba paw hapdeng ki Jiw, hynrei u la
leit noh nangta sha kata ka ri bahajan
ka ri khlaw, sha ka shnong kaba khot
Ephraim bad hangta u la iaisah lem
bad ki synran jong u. 55Te ka niam ka
jinglait jong ki Jiw ka la jan, shibun
te ki la ialeit kiew sha Jerusalem na ka
ri bri, mynshuwa kata ka niam ka jinglait,
ba kin ioh pynkhuid ia lade. 56Ynda
kumta ki la iawad ia U Jisu bad ki la
iakren paralok hi, katba ki da ieng ha
ka templ, Kumno phi mut? Ba un ym
wan sha ka jingkhawai niam? 57Te ki
rangbah lyngdoh bad ki Pharisi ki la
lah ia ai ka hukum, ba lada uno uno
ruh u ioh tip hangno u don, un iathuh,
ba kin ioh kem ia u.

Kaba pynsleh ia U Jisu ha Bethania
(Mt 26 : 6–13; Mk 14 : 3–9)

12 Ynda kumta, hynriew sngi shuwa
kata ka niam ka jinglait, U Jisu u la
wan sha Bethania, sha kaba U Lasaros
u la don, uta uba la lah iap, ia uba u la
lah pynmihpat na kiba iap. 2Hangta
te ki la thaw ia ka jingkhawai miet ia u;
bad Ka Martha ka la kam jingkam,
hynrei U Lasaros u la long uwei na
kita kiba shong bam lem bad u. 3Ynda
kumta Ka Mari haba ka la shim shiteng

12 : 3 Lk. 7 : 37-38.

ser ka jingsleh kaba sngur kaba kordor
eh ruh, ka la pynsleh ia ki kjat jong
U Jisu, bad ka la ñiad ia ki kjat jong
u da u ñiuhkhlieh jong ka: te la pyndap
ia ka ïing da ka jingiwbih jong kata ka
jingsleh. 4Namar kata uwei na ki synran
jong u, U Judas Iskariot, *u khun* U Simon,
uban sa die noh ia u, u ong, 5Hato balei
bym shym la die noh ia kane ka jingsleh
lai spah suka, bad ban ai ruh ha kiba duk?
6Ia kane u la ong kein, ym namar ba
u sumar shaphang kiba duk; hynrei
naba u la long uba buit tuh, bad u la
don u saipan, bad u la ju shim noh ia
kiei kiei ruh ba la thep *ha u*. 7Ynda kumta
U Jisu u la ong, To iehnoh ia ka: ka
la ri ia kane ia kata ka sngi kyllan masla
ban tep ia nga: 8namar ia kiba duk
phi ioh lem bad phi ha la ka sngi, hynrei
ia nga phim ioh ha la ka sngi.

Ka jingiasylla pyrshah ia U Lasaros

9 Ynda kumta u paidbah babun na
kita ki Jiw u la tip ba u don hangta; te
ki la iawan, ym tang na ka bynta U Jisu
hi, hynrei ba kin iohi ruh ia uta U Lasaros,
ia uba u la lah pynmihpat na kiba iap.
10Hynrei kita ki rangbah lyngdoh ki
la iasylla, ba kin ioh iapyniap noh ia uta
U Lasaros ruh, 11namar na ka bynta
jong u shibun na kita ki Jiw ki la iakynriah
noh, bad ki la iangeit ha U Jisu.

U Jisu U leit rung sha Jerusalem kum U Syiem

(Mt 21 : 1–11; *Mk* 11 : 1–11;
Lk 19 : 28–40*)*

12 Ha kaba lashai u paidbah babun
uba la poi sha kata ka jingkhawai niam,
haba ki la iohsngew ba U Jisu u wan sha
Jerusalem, 13ki la iashim ia ki tnat jong
ki dieng tlai, bad ki la iamih noh ia
kaban tan ia u, bad ki la iapyrta, Hosanna!
Long ba la kyrkhu ia U Syiem ki Israel,
uba wan ha ka kyrteng U Trai! 14U
Jisu te haba u la shem ia u khun kadda,
u la shong halor jong u, kumba la thoh,
15To wat sheptieng, ko khun ka Seion:
ha khmih U Syiem jong pha u wan,
u da shong halor u khun kadda. 16Ia
kine kiei kiei ruh ki synran jong u te
kim shym la shemphang ha kaba myn-
nyngkong: hynrei ynda la pyndon burom
ia U Jisu, ynda kumta ki la iakynmaw
ba la lah thoh ia kine kiei kiei ruh sha-
phang jong u, bad ba ki la lah leh ia
kine kiei kiei ruh ia u. 17Namar kata
uta u paidbah uba la don lem bad u,
u la iaphla ba u la khot ia U Lasaros na
ka jingtep, bad ba u la pynmihpat ia u
na kiba iap. 18Namar kata uta u paidbah
ruh u la wan tan ia u, naba ki la iohsngew
ba u la lah leh ia kane ka dak khyllah.
19Namar kata kita ki Pharisi ki la iaong
paralok hi, Phi iohi ba phim lah ei ei
ruh em: ha khmih, ka pyrthei ka la
leit bud ia u.

Ki Grik ki kwah ban iohi ia U Jisu

20 La don ruh ki Grik napdeng kita
kiba la iawan kiew ba kin iamane Blei ha
kata ka jingkhawai niam; 21kine ki la
iawan namar kata ha U Philip uba na
Bethsaida ha Galilaia, bad ki la iakyrpad
ia u, ki da ong, Ko Kynrad, ngi iakwah
ban iohi ia U Jisu. 22U Philip u wan bad
u iathuh ha U Andriw; te U Andriw
pat bad U Philip ki la iathuh ha U Jisu.
23U Jisu u la iathuh te ha ki, u da ong,
Kata ka por ka la jia, ba yn pyndon
burom ia U Khun u briew. 24Shisha,
shisha nga ong ha phi, lymda iwei i
symbai kew i da hap ha ka khyndew,
bad ba i iap, ita i iaisah marwei; hynrei
lada i iap, i sei noh bun soh. 25Uta uba
ieit ia la ka jingim un duh noh ia ka;
uta uba isih te ia la ka jingim ha kane
ka pyrthei, un ri pynim ia ka sha ka
jingim bymjukut. 26Lada uno uno ruh
un shakri ia nga, to ai ba un bud ia nga;

12 :8 Dt. 15 : 11. 12 : 13 Salm 118 : 25-26. 12 : 15 Sekh. 9 : 9. 12 : 25 Mt. 10 : 39; 16 : 25;
Mk. 8 : 35; Lk. 9 : 24; 17 : 33.

bad sha kaba nga don ma nga, hangta
ruh u shakri jong nga un long: lada
uno uno ruh u shakri te ia nga, U Kpa
jong nga un pyndon nam ia u.

U Jisu U kren shaphang la ka jingiap

27 Mynta ka mynsiem jong nga ka la
khih khuslai; te kaei ngan ong? Ko Kpa,
to pyllait ia nga na kane ka por? hynrei
na ka bynta kane nga la wan khnang ha
kane ka por: 28Ko Kpa, pyndon burom
ia la ka kyrteng. Ynda kumta la wan ka
ktien na bneng, Nga la pyndon burom te,
bad ngan pyndon burom ia ka pat.
29Te uta u paidbah, uba la ieng *hajan*
bad uba la iohsngew, ki la iaong ba la
long kaba riew u pyrthat; kiwei ki la
iaong, U angel u la kren ha u. 30U Jisu
u la iathuh bad u la ong, Ym na ka bynta
jong nga la jia kane ka ktien, hynrei na
ka bynta jong phi. 31Mynta ka long ka
jingrem jong kane ka pyrthei: mynta yn
shop noh shabar ia u syiem jong kane ka
pyrthei. 32Nga te, ynda la kyntiew ia
nga na ka khyndew, ngan pynwan ia ki
briew baroh ha lade. 33U la ong ia kane
te, ba u da saham na ka jingiap kaba
kumno ba un sa iap. 34Uta u paidbah u la
iathuh ha u, Ngi ngi la iohsngew na ka
hukum, ba uta U Khrist u iaisah sha ka
bymjukut; te kumno ba ong ma me, Ka
dei ba yn kyntiew ia U Khun u briew?
uei une U Khun u briew? 35Ynda kumta
U Jisu u la iathuh ha ki, Shibit arbit kata
ka jingshai ka dang long lem bad phi:
to iaid katba phi iadon kata ka jingshai,
ba kaba dum kan ym ioh lap ia phi:
namar uta uba da iaid ha kaba dum,
um tip kein shaei u leit. 36Katba phi
iadon kata ka jingshai, to iangeit ha kata
ka jingshai, ba phin ioh long ki khun ka
jingshai.

Ka jingbymngeit jong ki Jiw

U Jisu u la kren ia kine kiei kiei ruh;
bad haba u la kynran noh, u la buhrieh
ia lade na ki. 37Hynrei haba u la lah leh
katta ki dak khyllah ha khmat jong ki,
pynban kim shym la ngeit ha u: 38ba yn
pyndep ia kata ka jingong jong U Isaiah
u nongiathuhlypa, ia kaba u la ong:
Ah Trai, uei ba la ngeit ia ka jingpynbna
jong ngi? bad hano la pynpaw ia ka
ksangti jong U Trai? 39Namar kata
kim lah ban ngeit, naba U Isaiah u la
ong pat: 40U la pynmatlah ia ki khmat
jong ki, bad u la pynluiñ ia ka dohnud
jong ki; ba kin ym iohi da la ki khmat,
lymne sngew shemphang da la ka dohnud,
bad kin ioh kylla kaba mut, bad ngan
ioh pynkhiah ia ki. 41Ia kine kiei kiei
ruh U Isaiah u la ong, mynba u la iohi
ia ka burom jong u, bad ba u la kren
shaphang jong u. 42La kumta ruh bun
na ki nongsynshar ruh ki la ngeit ha u;
hynrei namar kita ki Pharisi, kim iaphla
ia kata, ioh ba yn kyntait noh ia ki na ka
synagog. 43Naba ki la iaieit ia ka jingiaroh
jong ki briew kham tam ban ia ka jing-
iaroh ka jong U Blei.

Ka jingbishar kat kum ki ktien U Trai

44 Ynda kumta U Jisu u la pyrta jam
bad u la ong, Uta uba ngeit ha nga, um
ngeit ha nga, hynrei ha uta uba la phah
ia nga. 45Bad uta uba ioh khmih ia nga, u
ioh khmih kein ia uta uba la phah ia nga.
46Nga uba la wan ka jingshai ha ka
pyrthei, ba u briew baroh uba ngeit ha
nga, un ym iaisah ha kaba dum. 47Te
lada uno uno ruh u iohsngew ia ki ktien
jong nga, hynrei um sumar ia ki, nga
ngam pynrem ia u; namar ngam shym la
wan ba ngan ioh pynrem ia ka pyrthei,
hynrei ba ngan ioh pynim ia ka pyrthei.
48Uta uba kyntait noh ia nga, bad ubym
pdiang ia ki ktien jong nga, u don kaba
pynrem ia u: kata ka ktien ia kaba
nga la kren, kata kein kan pynrem ia u
ha ka sngi khadduh. 49Naba nga ngam
shym la kren na lade; hynrei uta U Kpa
uba la phah ia nga, uta u la ai ka hukum

12 : 34 Salm 110 : 4; Isa. 9 : 7; Eskl. 37 : 25; Dan. 7 : 14. 12 : 38 Isa. 53 : 1. 12 : 40 Isa. 6 : 10.

ha nga, kaei ba ngan ong, bad kaei ba
ngan kren. 50Te nga tip ba kata ka hukum
jong u ka long ka jingim bymjukut.
Namarkata kiei kiei ruh ia kiba nga kren,
kumba uta U Kpa u la ong ha nga,
kumta kein nga kren.

U Jisu U sait ia ki slajat ki synran jong U

13 Te mynshuwa kata ka jingkhawai
niam ka jinglait, haba U Jisu u la tip
ba kata ka por jong u ka la jia, ba un leit
noh na kane ka pyrthei sha U Kpa, haba
u la ieit ia la ki jong kiba don ha ka
pyrthei, u la ieit ia ki haduh kaba kut.
2Te haba ki dang iabam jingbam miet,
haba u Soitan u la suhbuit lypa ha
ka dohnud U Judas Iskariot *u khun* U
Simon, ba un die noh ia u, 3U Jisu, u da
tip ba U Kpa u la aiti noh ia kiei kiei
baroh ha ki kti jong u, bad ba u la mih
noh na U Blei, bad ba un sa leit noh sha
U Blei, 4u ieng joit na kata ka
jingbammiet, bad u la buh noh ia]a ki
jainkup; bad haba u la shim ia ka jain
ñiad, u la panpoh ia lade. 5Hadien kata
u la theh um ha ka dabor, bad u la sdang
ban sait ia ki kjat ki jong ki synran, bad
ban ñiad *ia ki* da kata ka jain ñiad da
kaba u la panpoh ia lade. 6Ynda kumta u
wan ha U Simon Petros; u te u ong ha u,
Ko Trai, me me sait ia ki kjat jong nga?
7U Jisu u la iathuh bad u la ong ha
u, Ia kaba nga nga leh me mem shem-
phang mynta, hynrei men sa sngewthuh
hadien kane. 8U Petros u ong ha u,
Men ym ioh sait ia ki kjat jong nga lano
lano ruh. U Jisu u iathuh ha u, Lada
ngan ym ioh sait ia me, mem ioh bynta
satia lem bad nga. 9U Simon Petros u
ong ha u, Ko Trai, ym tang ia ki kjat jong
nga, hynrei ia ki kti bad ia ka khlieh jong
nga de. 10U Jisu u iathuh ha u, Uta ia uba
la pynsum um donkam hynrei tang ban
sait ia la ki kjat, te u long khuid baroh
phar; kumta phi ruh phi long kiba khuid,
hynrei ym baroh. 11Naba u la lah tip
uei uban sa die noh ia u; namar kata u la
ong, Phim long kiba khuid baroh. 12Te
ynda u la lah sait ia ki kjat jong ki, bad
u la lah shim ia la ki jainkup, bad u la lah
shong shaniah pat, u la kylli ia ki, Phi
iatip kaei ba nga la leh ia phi? 13Phi phi
iakhot ia nga ko Nonghikai bad ko
Trai, phi iaong kaba dei ruh; namar
nga long kumta. 14Namar kata, lada ma
nga, uba U Trai bad U Nonghikai, nga
la sait ia ki kjat jong phi, ka dei ia phi ruh
ban iasait ia ki kjat paralok hi. 15Namar
nga la ai ka rukom ha phi. ba phi ruh
phin ioh leh, kumba nga la leh ma nga
ha phi. 16Shisha, shisha nga ong ha phi,
U shakri um long uba kham khraw ia u
kynrad jong u, lymne u apostol uba
kham khraw ia uta uba la phah ia u.
17Lada phi tip ia kine kiei kiei ruh,
suk ma phi lada phi leh ia ki. 18Ngam
kren shaphang jong phi baroh: nga nga
ithuh ia kiba nga la jied, ba yn ioh
pyndep ia kata ka jingthoh, Uta uba bam
jingbam lem bad nga u la rah ia la ka
khongdongjat ban ialeh ia nga. 19Naduh
mynta nga iathuh ha phi shuwa ba kan
jia, ba ynda ka jia, phin ioh ngeit ba nga
nga long *uta*. 20Shisha, shisha nga ong
ha phi, Uta uba pdiang iano iano ruh
ia uba ngan phah, u pdiang ia nga; uta
te uba pdiang ia nga u pdiang ia uta uba
la phah ia nga.

U Jisu U iathuhlypa ba yn die noh ia U
(Mt 26 : 20–25; *Mk* 14 : 17–21;
Lk 22 : 21–23*)*

21 Ynda U Jisu u la lah kren ia kine
kiei kiei ruh, u la sngewkhuslai ha ka
mynsiem; te u la phla bad u la ong,
Shisha, shisha nga ong ha phi, uwei na
phi un die noh ia nga.22Ynda kumta ki
synran ki la iakhmih shain paralok hi,
ba ki da iasngew lyngngoh shaphang
jongno ba u ong. 23Te la don uwei na

13 : 12-15 Lk. 22 : 27. 13 : 16 Mt. 10 : 24; Lk. 6 : 40; Io. 15 : 20. 13 : 18 Salm 41 : 9.
13 : 20 Mt. 10 : 40; Mk. 9 : 37; Lk. 9 : 48; 10 : 16.

kita ki synran jong u, ia uba U Jisu u la
ieit, u da shaniah ha ka shadem U Jisu.
24Namar kata U Simon Petros u la
kohnguh khlieh ia uta ban kylli, uei u
lah ban long uta shaphang uba u ong.
25Te haba u la shaniah lyngngeh ha
ka shadem U Jisu, u kylli ia u, ko Trai,
u long uei? 26U Jisu u la iathuh, U long
uta ha uba nga ngan ai shi dkhot, ynda
nga la wieh. Haba u la lah wieh te ia kata
ka shi dkhot, u la ai ha U Judas Iskariot *u
khun* U Simon. 27Te hadien kata ka shi
dkhot, hangta u Soitan u la bsut ha u.
Namar kata U Jisu u la ong ha u, Ia
kaba men sa leh, to leh kloi kloi ruh.
28Hynrei ym don na kita kiba shong
bam uba la tip ia ka ban lei u la ong ia
kata ha u. 29Namar don kiba la iamut,
namar ba U Judas u la don uta u saipan,
ba U Jisu u ong ha u, To thied ia kiei kiei
kiba ngi iadonkam ia ka jingkhawai
niam; lane, ba un ai ei ei ha kiba duk.
30U te haba u la lah shim ia kata ka
shi dkhot u la mih noh kumne kumne
ruh: ka la long mynmiet ruh.

Ka hukum kaba thymmai

31 Namar kata, ynda u la leit noh, U
Jisu u ong, Mynta la pyndon burom ia U
Khun u briew, bad la pyndon burom ia
U Blei ha u. 32Lada la pyndon burom
ia U Blei ha u, U Blei ruh un pyndon
burom ia u ha lade, bad un pyndon
burom ia u kumne kumne ruh. 33Ko ki
khun hep, shibit arbit nga dang don lem
bad phi; phin iawad ia nga; kumba nga
la ong ruh ha kita ki Jiw, kumta nga ong
mynta ha phi, sha kaba ngan sa leit ma
nga, phi phim lah ban iawan. 34Ka
hukum bathymmai nga ai ha phi, ba
phin iaieit paralok hi; kumba nga la
ieit ia phi, ba phi ruh phin iaieit paralok
hi. 35Da kane kin ioh tip baroh ba phi
long ki synran jong nga, lada phi don ka
jingiaieit paralok hi.

U Jisu U iathuhlypa ba U Petros un len noh ia U
(Mt 26 : 31–35; Mk 14 : 27–31; Lk 22 : 31–34)

36 U Simon Petros u ong ha u, Ko
Trai, shano men sa leit? U Jisu u la
iathuh ha u, Sha kaba ngan sa leit, mem
lah bud ia nga mynta; hynrei hadien
men ioh bud ia nga. 37U Petros u ong
ha u, Ko Trai, balei ngam lah bud ia
me mynta? ngan aiti noh ia la ka jingim
na ka bynta jong me. 38U Jisu u la iathuh
ha u, Men aiti noh ia la ka jingim na ka
bynta jong nga? Shisha, shisha nga ong ha
me, U syiar un ym riew tadynda men
len ia nga lai sien.

U Jisu U long ka Lynti sha U Kpa

14 Wat khih khuslai na ka dohnud
jong phi: to ngeit phi ha U Blei,
to ngeit ha nga ruh. 2Ha ka ïing U Kpa
jong nga don bun ki pulit shong neh;
lymda kumta, nga la iathuh ha phi;
naba ngan sa leit noh ban khreh ka jaka
ia phi. 3Ynda nga la leit noh, bad ba
nga la khreh ia phi ka jaka, ngan wan pat,
bad ngan shimti ia phi ha lade hi, ba ha
kaba nga long ma nga, phi ruh phi lah
ban long. 4Te shaei ba ngan sa leit ma
nga, phi tip, bad ia ka lynti phi tip.
5U Thomas u ong ha u, Ko Trai, ngim
tip shaei ba men sa leit; kumno te ngi
lah ban tip ia kata ka lynti? 6U Jisu u
iathuh ha u, Nga uba long kata ka lynti,
bad ka jingshisha, bad ka jingim de:
ym don uba wan ha U Kpa, hynrei tang
da nga. 7Lada phi la lah ithuh ia nga, phin
da ithuh ia U Kpa jong nga ruh: hynrei
naduh mynta phi ithuh ia u, bad phi la
iohi ia u. 8U Philip u ong ha u, Ko Trai,
to pyni ia uta U Kpa ha ngi, te ka biang
ia ngi. 9U Jisu u iathuh ha u, Nga la long
slem katta katta bad phi, bad mem pat
la ithuh ia nga, ko Philip? jar uba la iohi
ia nga, u la iohi ia uta U Kpa; kumno ba

13 : 33 Io. 7 : 34. 13 : 34 Io. 15 : 12-17; 1 Io. 3 : 23; 2 Io. 5.

me ong ma me te. To pyni ia uta U Kpa
ha ngi? 10Mem ngeit ba nga nga long ha
U Kpa, bad uta U Kpa ha nga? Kita ki
ktien ia kiba nga kren ma nga ha phi,
ngam kren na lade: hynrei uta U Kpa
uba shong neh ha nga, u hi u leh ia ki
jingleh jong u. 11To ngeit ia nga ba nga
long ha U Kpa, bad uta U Kpa ha nga:
lymda kumta, to ngeit ia nga te na ka
bynta' kita ki jingleh hi. 12Shisha, shisha
nga ong ha phi, Uta uba ngeit ha nga,
ia kita ki jingleh kiba nga leh ma nga, uta
ruh un leh: bad ia kiba kham khraw ia
kine un leh, namar ngan sa leit noh ma
nga sha uta U Kpa jong nga. 13Te kaei
kaei ruh ba phin pan ha ka kyrteng jong
nga, ia kata ngan leh, ba yn ioh pyndon
burom ia U Kpa ha U Khun. 14Lada
phin pan ia kaei kaei ruh na nga ha ka
kyrteng jong nga, ia kata ngan leh kein.

Ka jingkular ia U Mynsiem Bakhuid

15 Lada phi ieit ia nga, to sumar ia ki
hukum jong nga. 16Nga ruh ngan duwai
ia U Kpa, te un ai ha phi ia uwei pat U
Nongpyntngen, ba un ioh iaisah lem bad
phi ha la ka rta, 17ia U Mynsiem ka
jingshisha kein; ia uba ka pyrthei kam
lah ban pdiang, naba kam iohi ia u,
lymne kam ithuh ia u: phi hynrei phi
ithuh ia u, namar u iaisah bad phi, un
long ruh ha phi. 18Ngam iehnoh khunswet
ia phi; ngan wan pat ha phi. 19Sa tang
shibit arbit, te kata ka pyrthei kan ym
ioh khmih ia nga shuh; hynrei phi phin
ioh khmih ia nga: namar ba nga nga im,
phi ruh phin ioh im. 20Ha kata ka sngi phi
phin ioh tip ba nga *long* ha uta U Kpa
jong nga, bad ma phi ha nga, bad ma nga
ha phi. 21Uta uba don ki hukum jong nga
bad ba sumar ia ki, uta u long uba
ieit ia nga: uta uba ieit te ia nga yn
ieit ia u da uta U Kpa jong nga; nga ruh
ngan ieit ia u, bad ngan pynpaw ia lade
ha u. 22U Judas u ong ha u (ym uta U
Iskariot), Ko Trai, namar balei ba men
sa pynpaw ia lade ha ngi, ym te ha kata
ka pyrthei? 23U Jisu u la iathuh bad u la
ong ha u, Lada uno uno ruh u ieit ia nga,
un sumar ia ka ktien jong nga: te uta U
Kpa jong nga un ieit ia u, bad ngin iawan
ha u, bad ngin iasah bad u. 24Uta ubym
ieit ia nga, um sumar ia ki ktien jong nga;
bad kata ka ktien ia kaba phi iohsngew
kam long ka jong nga *hi*, hynrei ka jong
uta U Kpa uba la phah ia nga. 25Kine
kiei kiei ruh nga la kren ha phi, haba nga
dang sah lem bad phi. 26Hynrei uta U
Nongpyntngen, U Mynsiem Bakhuid, ia
uba uta U Kpa un phah ha ka kyrteng
jong nga, uta kein un hikai ia phi ia
ia kiei kiei baroh, bad un pynkynmaw ia
phi ia kiei kiei baroh kiba nga la ong
ha phi. 27Ia ka jingsuk nga iehnoh ha
phi, ia ka jingsuk ka jong nga nga ai ha
phi, ym kumba kata ka pyrthei ka ai, nga
ai ma nga ha phi. Wat khih khuslai na ka
dohnud jong phi, lymne wat sheptieng.
28Phi la iohsngew kumno nga la ong
ha phi, Ngan sa leit noh, bad ngah wan
pat ha phi. Lada phi la ieit ia nga, phin
da kmen namar ba nga la ong, Ngan sa
leit noh sha uta U Kpa: namar uta U
Kpa u long uba kham khraw ia nga.
29Te mynta nga la iathuh ha phi shuwa
ba kan jia, ba ynda ka jia, phin ioh ngeit.
30Ngan ym ioh iakren shibun shuh bad
phi, namar u syiem jong kane ka pyrthei
un wan. Hynrei um don ei ei ruh em ha
nga; 31hynrei ba kata ka pyrthei kan ioh
tip ba nga ieit ia uta U Kpa, bad kat
kumba uta U Kpa u la hukum ia nga,
kumta nga leh. To ieng, ngin ialeit noh
nangne.

U Jisu u dieng sohwain uba shisha

15 Ma nga nga long u dieng sohwain
uba shisha, bad U Kpa jong nga
u long u nongsumar brisoh. 2Ka tnat
baroh ba ha nga kabym seisoh u ngor noh;
bad *ka tnat* baroh kaba seisoh, u khyllad
ia ka, ba kan ioh seisoh kham bun.
3Phi mynta phi long kiba khuid da
kata ka ktien ia kaba nga la kren ha phi.

4To iaineh ha nga, bad ma nga ha phi.
Kumba ka tnat kam lah ban seisoh
na lade hi, lymda ka iaineh ha u dieng
soh wain; kumta ma phi ruh, lymda phi
iaineh ha nga. 5Ma nga long u dieng
sohwain, ma phi ki tnat. Uta uba iaineh
ha nga, bad ma nga ha u, uta u seisoh
shibun: naba khlem ma nga phim lah
leh ei ei ruh em. 6Lada uno uno ruh um
iaineh ha nga, la ju bred noh ia u shabar
kum ka tnat kaba la iap stai noh: te
ki ialum ia ki, bad ki bred ha ding, bad
la thang ia ki. 7Lada phi iaineh ha nga,
bad ki ktien jong nga ki iaineh ha phi,
ia kaei kaei ruh ba phi mon, phin pan,
te kan long ia phi. 8Ha kane la pyndon
burom ia U Kpa jong nga, ba phi seisoh
shibun; kumta phin long ki synran jong
nga. 9Kumba U Kpa u la ieit ia nga,
kumta nga ruh nga la ieit ia phi; to phin
iaineh ha kata ka jingieit ka jong nga.
10Lada phin sumar ia ki hukum jong
nga, phin ioh iaineh ha kata ka jingieit
jong nga; kumba nga kein nga la sumar
ia ki hukum uta U Kpa jong nga, bad
nga iaineh ha ka jingieit jong u. 11Nga la
kren ia kine kiei kiei ruh ha phi, ba ka
jingkmen jong nga kan ioh long ha phi,
bad ba ka jingkmen jong phi kan long
kaba dap. 12Kane ka long ka hukum jong
nga : Ba phin iaieit paralok hi, kumba nga
la ieit ia phi. 13Ym don uba don ka jingieit
kaba kham khraw ia kane, ba uwei u
aiti noh ia la ka jingim na ka bynta ki
lok jong u. 14Ma phi phi long ki lok jong
nga, lada phi leh kat kiba nga hukum ma
nga ia phi. 15Ngam khot shuh ki shakri
ia phi, naba u shakri um tip ia kaei ba u
leh u kynrad jong u : hynrei nga la khot
ki lok ia phi, namar ia kiei kiei baroh kiba
nga la iohsngew na U Kpa jong nga, nga
la pyntip ha phi. 16Phi phim shym la jied
ia nga, hynrei nga nga la jied ia phi, bad
nga la thung ia phi, ba phi phin ioh
iaileit bad seisoh, bad ba u soh jong phi
un ioh iaineh; ba kaei kaei ruh ba phin
pan na uta U Kpa ha ka kyrteng jong nga,
un ai ha phi. 17Ia kine kiei kiei ruh nga
la hukum ha phi, ba phin iaieit paralok hi.

Ka jingshun jong ka pyrthei

18 Lada ka pyrthei ka shun ia phi,
phi tip ba ka la shun ia nga mynshuwa
ia phi. 19Lada phi la long na ka jong ka
pyrthei, kata ka pyrthei kan da ieit ia la
ka jong; hynrei naba phim long na ka
jong ka pyrthei, hynrei nga nga la jied ia
phi na ka jong ka pyrthei, namar kata
kein kata ka pyrthei ka shun ia phi.
20To kynmaw ia kata ka ktien kaba nga
la ong ma nga ha phi, U shakri um
long uba kham khraw ia u kynrad jong u
Lada ki la leh bein ia nga, kin leh bein
ruh ia phi; lada ki la sumar ia ka ktien
jong nga, kin sumar ia ka jong phi ruh.
21Hynrei ia kine kiei kiei baroh kin
leh ia phi na ka bynta ka kyrteng jong
nga, naba kim ithuh ia uta uba la phah
ia nga. 22Lada ngam shym la wan bad la
kren ha ki, kin ym da la don ka pop;
hynrei mynta kim don ka jingkren dong
shuh ia la ka pop. 23Uta uba shun ia nga, u
shun ia U Kpa jong nga ruh. 24Lada
ngam shym la lah leh hapdeng jong ki ia
ki jingleh, ia kiba ym don uwei pat uba
la leh, kin ym da la don ka pop; hynrei
mynta ki la iohi, bad ki la shun ruh
ia nga bad ia U Kpa jong nga. 25Hynrei
kane ka jia, ba yn ioh pyndep ia kata ka
ktien kaba la thoh ha ka hukum jong ki,
Ki la shun ia nga khlem daw. 26Hynrei
ynda la wan uta U Nongpyntngen, ia uba
nga ngan phah ha phi na U Kpa, ia U
Mynsiem ka jingshisha kein, uba mih
noh na U Kpa, uta kein un phla shaphang
jong nga. 27Bad phi ruh phin phla, naba
phi la don lem bad nga naduh kaba
mynnyngkong.

16 Ia kine kiei kiei ruh nga la kren ha
phi, ba phin ym thut. 2Kin kyntait

15 : 12 Io. 13 : 34; 15 : 17; 1 Io. 3 : 23; 2 Io. 5. 15 : 20 Mt. 10 : 24; Lk. 6 : 40; Io. 13 : 16.
15 : 25 Salm 35 : 19; 69 : 4.

noh ia phi na ki synagog; shisha ka
por ka jia, ba uno uno ruh uba pyniap
noh ia phi, un mut ba u ainguh ha U Blei.
[3]Te ia kine kiei kiei ruh kin leh ia phi,
naba kim ithuh ia U Kpa, lymne ia nga.
[4]Hynrei ia kine kiei kiei ruh nga la
iathuh ha phi, ba ynda la jia kata ka por,
phin ioh kynmaw ia ki, ba nga nga la
iathuh ha phi:

Ka jingtrei U Mynsiem Bakhuid

Ia kine kiei kiei ruh te ngam shym
la ong ha phi ha kaba mynnyngkong,
naba nga la ju don lem bad phi. [5]Hynrei
mynta ngan sa leit noh sha uta uba la
phah ia nga; ym don te na phi uba kylli
ia nga, Shano men sa leit? [6]Hynrei
namar ba nga la kren ia kine kiei kiei
ruh ha phi, ka jingsngewsih ka la pyndap
ia ka dohnud jong phi. [7]Hynrei nga nga
iathuh ia kaba shisha ha phi, ka myntoi
ia phi ba nga nga leit noh: namar lada
nga ngam leit noh, uta U Nongpyntngen
un ym wan ha phi; hynrei lada nga leit
noh, ngan phah ia u ha phi. [8]Te ynda u
la wan ma u, un pynkynduh ia ka pyrthei
shaphang ka pop, bad shaphang ka
hok, bad shaphang ka jingbishar de:
[9]shaphang ka pop te, naba kim ngeit
ha nga; [10]shaphang ka hok ruh, naba ngan
sa leit noh sha U Kpa jong nga, bad phim
iohi shuh ia nga; [11]shaphang ka jing-
bishar de, naba la pynrem ia u syiem
jong kane ka pyrthei. [12]Nga dang don
shibun kiei kiei ruh ban ong ha phi,
hynrei phim lah ban shah *ia ki* mynta.
[13]Hynrei ynda u la wan ma u, U Mynsiem
ka jingshisha kein, un ialam ia phi sha
ka jingshisha baroh; namar un ym kren
na lade, hynrei ia kiei kiei ruh katba un
iohsngew, un kren, bad un pynpaw ha
phi ia kiei kiei ruh kiban sa wan. [14]Un
pyndon burom ia nga, naba un shim na
ka jong nga, bad un pynpaw ha phi.
[15]Kiei kiei baroh katba U Kpa u don
ki long ki jong nga: namar kata nga
la ong, ba un shim na ka jong nga, bad
un pynpaw ha phi.

Ka jingsngewsih kan kylla sha ka jingkmen

16 Sa shibit arbit, te phin ym iohi ia
nga; bad sa shibit arbit pat, te phin iohi
ia nga, naba ngan sa leit noh sha uta U
Kpa. [17]Namar kata kiba na ki synran jong
u ki la iakren paralok hi, Ka long aiu
kane ia kaba u ong ha ngi, Sa shibit arbit,
te phin ym iohi ia nga; bad sa shibit arbit
pat, te phin iohi pat ia nga; bad, Naba
ngan sa leit noh sha uta U Kpa? [18]Namar
kata ki la iaong, Ka long aiu kane, Sa
shibit arbit kaba u ong? Ngim tip aiu ba
u kren. [19]Te U Jisu u la tip ba ki la iamon
ban kylli ia u, te u la ong ha ki, Phi iakylli
paralok hi shaphang kane ba nga la ong,
Sa shibit arbit, te phin ym iohi ia nga:
bad sa shibit arbit pat, te phin iohi ia
nga? [20]Shisha, shisha nga ong ha phi, phi
phin iam bad phin lynñiar ruh, hynrei ka
pyrthei kan kmen: ma phi te phin
sngewsih hynrei kata ka jingsngewsih
jong phi kan kylla sha ka jingkmen.
[21]Ka briew haba ka suhkhun ka don
ka jingsngewsih, naba ka la jia ka por
jong ka; hynrei ynda la kha ia ita i khun,
kam kynmaw shuh ia la ka pang shitom,
namar ka jingkmen ba la kha briew sha
ka pyrthei. [22]Kumta ma phi ruh phi don ka
jingsngewsih shisha mynta, hynrei ngan
wani ia phi pat, bad ka dohnud jong phi
kan sngewkmen, bad ia kata ka jingkmen
jong phi ym don uban shim noh na phi.
[23]Ha kata ka sngi te phin ym kylli ia
nga ei ei ruh ruh em. Shisha, shisha nga
ong ha phi, ba kiei kiei ruh katba phin
pan na uta U Kpa ha ka kyrteng jong
nga, un ai ha phi. [24]Haduh mynta phim
pat ju pan ei ei ruh em ha ka kyrteng jong
nga; to pan, te phin sa ioh diang, ba kata
ka jingkmen jong phi kan ioh long kaba
dap.

Ka jingjop noh thiaw ia ka pyrthei

25 Ia kine kiei kiei ruh nga la kren ha

phi ha ki pharshi, hynrei ka por ka jia ba
ngan ym kren shuh ha phi ha ki pharshi:
hynrei ngan iathuh shynna ha phi sha-
phang uta U Kpa. [26]Ha kata ka sngi phin
pan ha ka kyrteng jong nga, te ngam ong
ha phi ba nga ngan duwai ia uta U Kpa na
ka bynta jong phi; [27]namar uta U Kpa hi u
ieit ia phi, naba phi phi la ieit ia nga bad
phi la ngeit ba nga nga la mih noh na U
Blei. [28]Nga la mih noh na uta U Kpa, bad
nga la wan sha ka pyrthei; pat nga iehnoh
ia kata ka pyrthei, bad nga leit sha uta U
Kpa. [29]Ki synran jong u ki ong ha u, Ha
khmih, me kren shynna mynta, bad
mem kren pharshi shuh. [30]Mynta ngi
iasngewthuh ba me tip ia kiei kiei baroh.
bad mem donkam ba uno uno ruh un
ioh kylli ia me: da kane ngi iangeit ba
me la mih noh na U Blei. [31]U Jisu u la
iathuh ha ki, Shisha phi iangeit mynta?
[32]Ha khmih ka por ka jia. shisha, ka la
jia mynta, ba yn pynsakma ia phi uwei
pa uwei sha la ka jong ka jong,
bad phin iehnoh ia nga marwei: hynrei
pynban ngam long marwei, naba uta
U Kpa u don lem bad nga. [33]Nga la kren
ia kine kiei kiei ruh ha phi, ba phin ioh
ka jingsuk ha nga; ha kata ka pyrthei phin
ioh ka jynjar, hynrei to long shlur phi! nga
nga la jop ia kata ka pyrthei.

U Jisu U duwai na ka bynta la ki synran

17 Ia kine kiei kiei ruh U Jisu u la kren;
bad u la khmied la ki khmat sha
bneng, bad u la ong, Ko Kpa, kata ka
por ka la jia; to pyndon burom ia U
Khun jong me, ba uta U Khun ruh un
ioh pyndon burom ia me: [2]kumba me la
ai ha u ka bor halor ka doh baroh, ba ia
kita baroh kiba me la ai ha u, un ai ha ki ka
jingim bymjukut. [3]Kane te ka long ka
jingim bymjukut, ba kin ioh ithuh ia me
U Blei uba shisha tang ma me hi, bad ia U
Jisu Khrist, ia uba me la phah. [4]Nga nga la
pyndon burom ia me ha ka pyrthei: nga
la pyndep ia kata ka kam ia kaba me la
ai ha nga ba ngan leh. [5]Te mynta, ko Kpa,
to pyndon burom ma me ia nga lem bad
ma lade da kata ka burom kaba nga la
don bad me mynshuwa ba la long ka
pyrthei [6]Nga la pynpaw ia ka kyrteng jong
me ha kita ki briew kiba me la ai ha nga
na ka pyrthei: ki jong me ki la long, te
me la ai ia ki ha nga, bad ki la sumar ia
ka ktien jong me. [7]Mynta ki iatip ba kiei
kiei baroh kiba me la ai ha nga ki long
na me, [8]namar kita ki ktien kiba me
la ai ha nga nga la aiti ha ki, ki te ki la
pdiang; bad ki tip shisha ba nga la mih
noh na me, bad ki la iangeit ba la phah
ma me ia nga. [9]Nga nga duwai na ka
bynta jong ki, ngam duwai na ka bynta
kata ka pyrthei, hynrei na ka bynta kito
kiba me la ai ha nga; naba ki long ki jong
me. [10]Kiei kiei baroh ki jong nga ki long
ki jong me ruh, bad kiei kiei ruh ki jong
me *ki long ki* jong nga ruh; te la pyndon
burom ia nga ha ki. [11]Te ngam don shuh
ha kata ka pyrthei, hynrei kine ki don ha
kata ka pyrthei; nga te ngan sa wan ha
me. Ko Kpa Bakhuid, to ri pynim ia ki
ha ka kyrteng jong me ia kiba me la ai
ha nga, ba kin ialong shitylli, kumba ngi
ngi *long*. [12]Mynba nga la don lem bad ki,
nga la sumar ia ki ha ka kyrteng jong me:
ia kita kiba me la ai ha nga nga la ri
kyndong, bad ym don ba la jot noh na
ki, hynrei tang uta u khun ka jingjot, ba
yn ioh pyndep ia ka jingthoh. [13]Hynrei
mynta ngan sa wan ha me; bad nga kren
ia kine kiei kiei ruh ha kata ka pyrthei,
ba ki lah ban ioh ia ka jingkmen jong nga
kaba la pyndap ha ki. [14]Ia kata ka ktien
jong me nga nga la aiti ha ki; kata ka
pyrthei te ka la shun ia ki, naba kim long
na ka jong ka pyrthei, kumba nga ngam
long na ka jong ka pyrthei. [15]Ngam
duwai ba men shim noh ia ki na kata ka
pyrthei, hynrei ba men sumar ia ki na u
bymman. [16]Kim long na ka jong ka
pyrthei, kumba nga ngam long na ka jong
ka pyrthei. [17]To pynkyntang ia ki da ka

17 : 12 Salm 41 : 9; Io. 13 : 18.

jingshisha: ka ktien jong me ka long ka
jingshisha. [18]Kumba me la phah ia nga
sha ka pyrthei, kumta nga ruh nga
la phah ia ki sha ka pyrthei. [19]Te na ka
bynta jong ki nga nga pynkyntang ia
lade, ba ki ruh kin ialong kiba la ioh
pynkyntang khuid da ka jingshisha.
[20]Lymne ngam kyrpad tang na ka bynta
kine hi, hynrei na ka bynta kita ruh kiba
ngeit ha nga da ka ktien jong ki; [21]ba
baroh kin ialong shitylli: kum ma me, ko
Kpa, ha nga, nga ruh ha me, ba ki ruh kin
ialong shitylli ha ngi: ba kata ka
pyrthei kan ioh ngeit ba la phah ma me
ia nga. [22]Ia kata ka burom ruh kaba me la
ai ha nga, nga nga la ai ha ki; ba kin ioh
ialong shitylli, kumjuh kumba ngi ngi ia-
long shitylli; [23]ma nga ha ki, bad ma me ha
nga, ba kin ialong ia kiba la iapynjanai ha
kaba shitylli; ba kata ka pyrthei ye kan ioh
tip ba la phah ma me ia nga, bad ba me la
ieit ia ki kumjuh kumba me la ieit ia nga.
[24]Ko Kpa, ia kita kiba me la ai ha nga, nga
kwah ba ha kaba nga don ma nga ba
kita ruh kin iadon ryngkat bad nga; ba
kin ioh khmih ia kata ka burom jong nga
kaba me la ai ha nga: naba me la ieit ia
nga mynshuwa kaba pynshong nongrim
ia ka pyrthei. [25]Ko Kpa bahok, kata ka
pyrthei kam shym la ithuh ia me, hynrei
nga nga la ithuh ia me, bad kine ki la iatip
ba la phah ma me ia nga; [26]bad ha ki nga
la pyntip ia ka kyrteng jong me, bad ngan
iaipyntip, ba kata ka jingieit da kaba me
la ieit ia nga, kan ioh long ha ki, bad nga
ruh ha ki.

Kaba kem ia U Jisu

*(Mt 26 : 47–56; Mk 14 : 43–50;
Lk 22 : 47–53)*

18 Haba U Jisu u la lah kren ia kine ki
ktien, u la leit noh lem bad ki synran
jong u sha shiliang ka wah duid Kedron,
sha kaba la don ka kper, ha kaba u la leit
rung ma u bad ki synran jong u. [2]Te u Ju-
das ruh uba la die noh ia u, u la ithuh ia
kata ka jaka, naba bunsien U Jisu u la ju
leit iaseng hangta lem bad ki synran jong u.
[3]Ynda kumta U Judas haba u la ioh
shi kynhun *ki shipai*, bad ia ki shakri
rangbah na ki rangbah lyngdoh bad na
ki Pharisi, u la wan hangta lem bad ki
sharak bad ki jingtbeh ding bad ki atiar.
[4]U Jisu te ba u tip ia kiei kiei baroh
kiban sa jia ha u, haba u la mih noh, u la
ong ha ki, Iano phi iawad? [5]Ki la iathuh
ha u, Ia U Jisu u nong Nasaret. U Jisu u
ong ha ki, Nga long ma u. Te U Judas ruh
uba la die noh ia u, u la ieng lem bad ki.
[6]Katba u la lah iathuh te ha ki, Nga
long ma nga, ki la iakynran dadien, bad
ki la iakyllon ha khyndew. [7]Namar kata u
la kylli ia ki pat, Iano phi iawad? Ki te ki
la iaong, Ia U Jisu u nong Nasaret.
[8]U Jisu u la iathuh, Nga la ong ha phi
ba nga long ma nga; namar kata lada phi
wad ia nga, ai ia kine ban leit noh.
[9]Ba yn pyndep ia kata ka ktien ia kaba
u la kren, Na kita kiba me la ai ha nga,
ngam shym la pynjah noh uwei ruh.
[10]Ynda kumta U Simon Petros ba u
don ka waitlam, u la sei ia ka bad u la
pom ia u shakri u rangbah lyngdoh, bad
u la mait noh ia ka shkor kamon jong u:
te ka kyrteng uta u shakri ka la long U
Malkhos. [11]Ynda kumta U Jisu u la ong
ha U Petros, To suh noh ia kato ka
waitlam jong me ha ka jingsop: ia ka
khuri kaba la ai U Kpa ha nga, ngan ym
dih ia ka?

U Jisu ha khmat u Rangbah Lyngdoh

*(Mt 26 : 57–58; Mk 14 : 53–54;
Lk 22 : 54)*

12 Ynda kumta kata ka kynhun bad
u rangbah shi hajar, bad ki shakri
rangbah jong ki Jiw, ki la iakem ia U Jisu
bad ki la iakhum ia u, [13]bad ki la ialam
noh ia u ha U Annas nyngkong, naba u la
long u kthaw kurim U Kaiaphas, uba la
long u rangbah lyngdoh ha kata ka snem.
[14]Te U Kaiaphas u la long uta uba la

18 : 11 Mt. 26 : 39; Mk. 14 : 36; Lk. 22 : 42. 18 : 14 Io. 11 : 49-50.

lah pyni buit ha ki Jiw, ba ka long kaba
myntoi ba uwei u briew un iap noh na ka
bynta u paitbah.

U Petros u len noh ia U Jisu
(Mt 26 : 69–70; *Mk* 14 : 66–68;
Lk 22 : 55–57*)*

15 Te U Simon Petros u la bud ia U
Jisu, bad uta uwei pat u synran ruh. Te
la ju ithuh ia uta u synran da uta u rangbah
lyngdoh, bad u la leit bsut lem bad U
Jisu sha ka phyllaw jong u rangbah
lyngdoh. [16]Hynrei U Petros u la ieng ha ka
jingkhang shabar. Ynda kumta uta uwei
pat u synran, ia uba la ju ithuh da u
rangbah lyngdoh, u la mih noh bad u la
kren ha ka nongap iingkhang, bad u la
ialam shapoh ia U Petros. [17]Ynda kumta
kata ka shakri kaba ap jingkhang, ka ong
ha U Petros, Ma me ruh mem long na
ki synran jong une u briew? U ong,
Ngam long. [18]Te kita ki shakri bad kita
ki shakri rangbah haba ki la sliew ding
rnga, naba ka pjah, ki la iasyaid ding ruh;
U Petros de u la ieng lem bad ki bad u
syaid ding.

U Rangbah Lyngdoh u kylli jingkylli ia U Jisu
(Mt 26 : 59–66; *Mk* 14 : 55–64;
Lk 22 : 66–71*)*

19 Ynda kumta uta u rangbah lyngdoh
u la kylli ia U Jisu shaphang ki synran
jong u, bad shaphang ka jinghikai jong u.
[20]U Jisu u la iathuh ha u, Nga nga la kren
ha kaba paw shynna ha ka pyrthei; nga
nga la hikai ha la ka sngi ha ka synagog
bad ha ka templ, ha kaba ki Jiw baroh
ki ju iaseng; bad ha kaba rieh
ngam shym kren ei ei ruh em. [21]Balei me
kylli ha nga? To kylli ha kita kiba la
iohsngew, kaei ba nga la kren ha ki; ha
khmih kita ki iatip iaei ba nga la ong.
[22]Te haba u la lah kren ia kine kiei kiei
ruh, uwei na kita ki shakri rangbah uba
la ieng hajan u la thab ia U Jisu, u da ong,
kumta du me phai ktien ha u rangbah
lyngdoh? [23]U Jisu u la iathuh ha u, Lada
nga la kren bymdei, to pyni shaphang kata
kabym dei; hynrei lada dei, balei me
thab ia nga? [24]Namar kata U Annas u la
phah noh ia u ba la khum ha U Kaiaphas
u rangbah lyngdoh.

U Petros u len pat ia U Jisu
(Mt 26 : 71–75; *Mk* 14 : 69–72;
Lk 22 : 58–62*)*

25 Te U Simon Petros u dang ieng
ba u syaid ding. Kumta ki iaong ha u,
Me ruh mem long na kita ki synran jong
u? U la len, bad u la ong, Ngam long.
[26]Uwei na kita ki shakri jong u rangbah
lyngdoh, uba dei kur ia uta ba U Petros
u la lah mait noh ia ka shkor jong u, u
ong, Ngam shym la iohi ma nga ia me ha
kata ka kper lem bad u? [27]Ynda kumta
U Petros u la len pat; te kumne kumne
ruh u la riew u syiar.

U Jisu ha khmat U Pilat
(Mt 27 : 1–2, 11–14; *Mk* 15 : 1–5;
Lk 23 : 1–5*)*

28 Ynda kumta ki la ialam noh ia U
Jisu na U Kaiaphas sha ka ïingbah u
lyngskor: te ka la long mynstep eh;
hynrei ki hi kim shym la leit rung shapoh
kata ka ïingbah u lyngskor, ba ioh kin
pynsang ia lade; hynrei ba kin ioh bam
ia ka jinglait. [29]Namar kata U Pilat u la
mih noh shabar sha ki, bad u la ong, Phi
wan mudui aiu ia une u briew? [30]Ki la
iathuh bad ki la iaong ha u, Lymda une
u long u nongleh basniew, ngin ym da la
aiti noh ia u ha me. [31]Namar kata U
Pilat u la ong ha ki, To shim ma phi hi
ia u, to bishar ruh ia u katba kum ka
hukum jong phi. Kita ki Jiw te ki la iathuh
ha u, Ym don hukum ia ngi ban pyniap
noh iano iano ruh: [32]ba yn ioh pyndep ia
kata ka ktien jong U Jisu, ia kaba u la
lah ong, ba u da sañam na ka jingiap
kaba kumno ba un sa iap. [33]Ynda kumta

18 : 32 Io. 3 : 14; 12 : 32.

U Pilat u la leit rung pat sha kata ka
ïingbah u lyngskor, bad u la khot ia U
Jisu, bad u la ong ha u, Me me long U
Syiem ki Jiw? 34U Jisu u la iathuh ha u,
Me ong ia kane na lade, ne kiwei ki la
iathuh ha me shaphang jong nga? 35U
Pilat u la iathuh, Nga long Jiw ma nga
mo? Ki parakher paramer ki jong me hi
bad ki rangbah lyngdoh ki la ia aiti noh ia
me ha nga: me la leh aiu? 36U Jisu u la
iathuh, Ka hima jong nga kam long na ka
jong kane ka pyrthei; lada ka hima jong
nga ka la long na ka jong kane ka pyrthei,
ki shakri jong nga kin da ialeh ba yn ym
aiti noh ia nga ha ki Jiw; hynrei mynta ka
hima jong nga kam long nangne. 37Namar
kata U Pilat u la ong ha u, Ma me me
long u syiem te? U Jisu u la iathuh, Me
ong kein ba nga long ma nga u syiem. Ia
kane khnang la kha ia nga, bad ia kane
khnang nga la wan sha ka pyrthei, ba
ngan ioh phla skhem ia ka jingshisha.
Uei uei baroh uba da long na ka jong ka
jingshisha u shah shkor ia ka ktien jong
nga. 38U Pilat u kylli ia u, Ka long aiu ka
jingshisha?

La aiti noh ia U Jisu ban sahnarphna
(Mt 27 : 15–31; Mk 15 : 6–20;
Lk 23 : 13–25)

Te ynda u la lah ong ia kane, u la mih
noh shabar sha kita ki Jiw pat, bad u la
ong ha ki, Nga ngam shem ka jingpalat
satia ha u. 39Hynrei phi don ka rukom ba
ngan pyllait noh ia uwei ha phi ha ka niam
ka jinglait: phi iamon namar kata ba ngan
pyllait noh ha phi ia U Syiem ki Jiw?
40Ynda kumta baroh ki la iapyrta pat,
ki da ong, Ym ia une u briew! hynrei ia
uta U Barabbas! Te uta U Barabbas u la
long u nongpyniapbriew.

19 Ynda kumta te U Pilat u la shim
ia U Jisu bad u la sympat *ia u.*
2Kita ki shipai ruh haba ki la lah iathain
ia ka pansngiat shiah, ki la iapynphong
halor ka khlieh jong u, bad ki la iapynkup
da ka jain sawbthuh ia u; 3bad ki la
iaong, Khublei, ko Syiem ki Jiw! bad ki
la iathab ia u. 4Bad U Pilat u la mih
noh shabar pat, bad u ong ha ki,
Ha khmih nga ialam shabar ia u ha phi,
ba phin ioh tip ba ngam shem ka jingpalat
satia ha u 5Ynda kumta U Jisu u la wan
mih noh shabar, u da phong ia kata ka
pansngiat shiah bad ia kata ka jainkup
kaba sawbthuh. *U Pilat* u ong te ha ki,
Ha khmih uta u briew! 6Mynba kita ki
rangbah lyngdoh bad kita ki shakri ki la
iohi te ia u, ki la iapyrta ki da ong, To
sahnarphna, sahnarphna! U Pilat u ong
ha ki, To shim ma phi hi ia u bad to
sahnarphna: namar nga ngam shem ka
jingpalat satia ha u. 7Kita ki Jiw ki la
iathuh ha u, Ngi ngi don ka hukum, bad
da ka hukum jong ngi ka dei ia u ban iap,
namar u la leh Khun U Blei ia lade.
8Mynba U Pilat u la iohsngew te ia kata ka
jingong, u la nang kham sheptieng shep-
tieng; 9bad u la leit rung pat shapoh kata
ka ïingbah u lyngskor, bad u ong ha U
Jisu, Nangno me long? Hynrei U Jisu um
iathuh ei ei ha u. 10Namar kata U Pilat u
ong ha u, Mem kren ha nga? mem tip ba
nga don bor ban sahnarphna ia me, bad ba
nga don bor ruh ban pyllait noh ia me?
11U Jisu u la iathuh, Mem shym don
ka bor satia halor jong nga, lymda la
long ba la ai ha me na jrong; namar kata
uta uba la aiti noh ia nga ha me, u don
ka pop kaba kham khraw. 12Naduh kata
U Pilat u la wad lad ban pyllait noh ia u,
hynrei kita ki Jiw ki la iapyrta ki da iaong,
Lada men pyllait noh ia une, mem long
u lok jong U Kaisar: uno uno baroh uba
pynlong syiem ia lade u ialeh ia U Kaisar.
13 Hangta U Pilat haba u la ioh-
sngew ia kata ka jingong, u la ialam
shabar ia U Jisu, bad u la shong halor
ka jingshong bishar, ha ka jaka ba la
khot Ka Basiang maw, hynrei ha ka
Hebru, Gabbatha. 14Te ka la long kaba
pynkhreh ia kata ka niam ka jinglait, bad
hamar kaba hynriew baje: u ong ruh ha

kita ki Jiw. Ha khmih. U Syiem jong phi!
15Hynrei ki la iapyrta jam. Shim noh.
shim noh. sahnarphna ia u! U Pilat u
ong ha ki. la U Syiem jong phi ngan
sahnarphna? Kita ki rangbah lyngdoh
ki la iathuh. Ngim don u syiem hynrei
tang U Kaisar. 16Namar kata te u la aiti
noh ia u ha ki ba yn sahnarphna.

Kaba sahnarphna ia U Jisu
(Mt 27 : 32–44: *Mk* 15 : 21–32:
Lk 23 : 26–43*)*

Te kumta ki la iashim noh ia U Jisu.
17Te da kaba u bah hi ia la ka diengphna.
u la leit noh sha kata ka jaka ba la khot
Maloi khlieh. ia kaba la khot ha ka Hebru.
Golgotha: 18hangta ki la iasahnarphna
ia u. bad ia arngut kiwei pat lem bad u.
uwei sha kawei ka krung uwei sha kawei
ka krung. bad ia U Jisu hapdeng. 19U
Pilat ruh u la thoh ia ka jingthoh. bad
u la buh ha kata ka diengphna: bad la
thoh. U JISU U NONG NASARET.
U SYIEM KI JIW. 20Ia kane ka jingthoh
shibun na kita ki Jiw namar kata ki la
iapule. naba kata ka jaka ha kaba la
sahnarphna ia U Jisu ka la long hajan
kata ka nongbah: la thoh ruh ia ka ha ka
ktien Hebru. *bad* ka Grik. *bad* ka Latin.
21Ynda kumta kita ki rangbah lyngdoh
jong ki Jiw ki la iaong ha U Pilat. Wat
thoh. U Syiem ki Jiw: hynrei ba u la ong.
Nga long U Syiem ki Jiw. 22U Pilat u la
iathuh. Ia kaba nga la thoh. nga la thoh.
23Ynda kumta kita ki shipai. mynba
ki la lah iasahnarphna ia U Jisu. ki la
iashim ia ki jainkup jong u. te ki la
iapynlong saw bynta. ia uwei uwei u
shipai shi bynta: bad ia ka jingphong
jong u, te kata ka jingphong ka la long
khlem snur. kaba la shu thain baroh shi
lynter. 24Namar kata ki la iaong paralok
hi. Ngin ym iakad ia ka. hynrei ngin
iakhalai ia ka. ka jongno kan long:
ba yn pyndep ia kata ka jingthoh. kaba
ong: Ki la iabynta ia ki jainkup jong nga
hapdeng jong ki. bad ki la iakhalai ia ka
jingphong jong nga. Namar kata kein
kita ki shipai ki la leh ia kine kiei kiei ruh.
25Te la ieng hajan kata ka diengphna
jong U Jisu ka kmie jong u. bad ka para
ka kmie jong u. Ka Mari *ka tnga* jong U
Klophas. bad Ka Mari ka nong Magdala.
26Namar kata haba U Jisu u la iohi
ia la ka kmie. bad ia uta u synran ia uba
u ju ieit ba u ieng hajan. u ong ha la ka
kmie. Ko ka briew. ha khmih ia la u
khun! 27Hadien kata u ong ha uta u
synran. Ha khmih ia la ka kmie! Naduh
kata ka por te uta u synran u la shim
ia ka sha ka ïing jong u hi.

Ka jingiap U Jisu
(Mt 27 : 45–56: *Mk* 15 : 33–41:
Lk 23 : 44–49*)*

28 Hadien kane. haba U Jisu u tip ba
la pyndep mynta ia kiei kiei baroh. ba yn
ioh pyndep ia ka jingthoh. u ong. Nga
sliang. 29Te la buh u khiew ba dap da kaba
jew hangta: te haba ki la iapyndap ia
u spanj da kaba jew. bad haba ki la
iabuh ha u hyssop. ki la kyntiew ha ka
shyntur jong u. 30Te mynba U Jisu u la
shim ia kata kaba jew. u la ong. La
pyndep: bad haba u la noh lyngngeh
ia la ka khlieh. u la aiti noh ia la ka
mynsiem.

U shipai u sum ia ka krung U Jisu

31 Kita ki Jiw namar kata. ioh ba
kita ki met kin sah halor ka diengphna
ha ka sngi sabbaton. naba ka la long ka
sngi pynkhreh (namar kata ka sabbaton
ka la long ka sngi kaba khraw). ki la
iakyrpad ia U Pilat ba yn ioh pynkhein ia
ki kjat jong ki. bad ba yn ioh rah noh ia
ki. 32Namar kata kita ki shipai ki la
iawan bad ki la iapynkhein ia ki kjat jong
uba nyngkong. bad ki jong uta uwei pat
ia uba la sahnarphna lem bad u. 33Hynrei
haba ki la iawan ha U Jisu. bad ki la
iohi ia u ba u la lah iap lypa. kim shym

19 : 24 Salm 22 : 18. 19 : 28 Salm 69 : 21; 22 : 15.

Ia pynkhein ia ki kjat jong u; 34Ia kumta ruh uwei na kita ki shipai u la sum ia ka krung jong u da u sum, te kumne kumne ruh la mih noh ka snam bad ka um. 35Te uta uba la iohi u la phla, bad ka jingphla jong u ka long kaba shisha: bad uta u tip ba u ong kaba shisha, ba phi ruh phin ioh ngeit. 36Namar la leh ia kine kiei kiei ruh ba yn ioh pyndep ia kata ka jingthoh: Ia kawei ka shyieng jong u yn ym pynkhein. 37Bad sa kawei pat ka jingthoh ruh ka ong: Kin iakhmih ha uta ia uba ki la iasum.

Kaba tep ia U Jisu *(Mt 27 : 57–61; Mk 15 : 42–47; Lk 23 : 50–56)*

38 Te hadien kane U Joseph uba na Arimathaia, uba long u synran jong U Jisu, hynrei ha kaba rieh namar basheptieng ia kita ki Jiw, u la kyrpad ia U Pilat ba un ioh rah noh ia ka met U Jisu: U Pilat te u la shah, Namar kata u la leit, bad u la rah noh ia ka met jong u. 39U Nikodimos ruh u la wan, uta uba la lah leit mynshuwa ha U Jisu mynmiet, u da wallam ka jingkhleh na ka jong ka mirr bad ka alos, jin sanphew ser. 40Ynda kumta ki la iashim ia ka met jong U Jisu, bad ki la iasop spain ia ka ha ki jain linen bani lem bad kita ki jingiwbih, kumba long ka rukom jong ki Jiw haba tep. 41Te ha kata ka jaka ha kaba la sahnarphna ia u la don ka kper, bad ha kata ka kper ka jingtep thymmai ha kaba ym pat shym la buh iano iano ruh; 42hangta te namar kata ka *sngi* pynkhreh jong ki Jiw, naba kata ka jingtep ka don hajan, ki la iabuh ia U Jisu.

Ka jingmihpat U Jisu
(Mt 28 : 1–10; Mk 16 : 1–8; Lk 24 : 1–12)

20 Te ha *ka sngi* nyngkong jong ka taiew Ka Mari ka nong Magdala ka la leit mynstep, haba ka dang dum, sha kata ka jingtep: bad ka la iohi ba la rah noh ia uta u maw na kata ka jingtep. 2Ynda kumta te ka wan phet noh sha U Simon Petros bad sha uta uwei pat u synran, ia uba U Jisu u ju ieit, bad ka ong ha ki, Ki la iashim noh ia U Trai na kata ka jingtep bad ngim tip hangno ki la iabuh ia u. 3Namar kata U Petros u la mih noh bad uta uwei pat u synran, te ki la ialeit sha kata ka jingtep. 4Te ki baroh arngut ki la iaphet lang; hynrei uta uwei pat u synran u la phet kham stet ban ia U Petros, bad u la poi shuwa ha kata ka jingtep. 5Te haba u la dem ban jngoh, u la iohi ia kita ki jain linen bani ba la buh, hynrei um shym la bsut shapoh. 6Ynda kumta la wan U Simon Petros u da bud ia u, bad u la leit bsut shapoh ka jingtep; bad u la khmih ruh ia kita ki jain linen bani ba la buh; 7bad ia kata ka rumar kaba la don halor ka khlieh jong u, ym shym la buh lem bad kita ki jain linen bani, hynrei kyrpang ba la khylliap noh ha kawei pat ka jaka. 8Ynda kumta la leit rung sa uta uwei pat u synran, uba la poi nyngkong ha kata ka jingtep, bad u la iohi bad u la ngeit ruh. 9Namar kim pat shym la shemphang ia ka jingthoh, ba ka dei ia u ban mihpat na kiba iap. 10Ynda kumta kita ki synran ki la ialeit phai noh pat sha la ïing,

U Jisu U mihpat ha Ka Mari ka nong Magdala *(Mk 16 : 9–11)*

11 hynrei Ka Mari ka la ieng shabar kata ka jingtep, ka da iam: te katba ka la iam, ka la dem ban jngoh ha kata ka jingtep; 12bad ka la iohi ar ngut ki angel ha *ki jain* balieh, kiba iashong uwei na sha khlieh, bad uwei na sha kjat, ha kaba la thiah ka met U Jisu. 13Kita ki ong te ha ka, Ko briew, balei pha iam? Ka iathuh ha ki, Naba ki la iashim noh ia

19 : 36 Ek. 12 : 46; Jk. 9 : 12; Salm 34 : 20. 19 : 37 Sekh. 12 : 10; Jpw. 1 : 7.
19 : 39 Io. 3 : 1-2.

U Trai jong nga, bad ngam tip shaei ki
la iabuh ia u. [14]Haba ka la iathuh ia
kane, ka la phai dien, bad ka la iohi ia
U Jisu ba u da ieng, hynrei kam shym
tip ba u long U Jisu. [15]U Jisu u ong ha ka,
Ko ka briew, balei pha iam? iano pha
wad? Ka te ba ka da mut ba u
long u nongsumar kper, ka iathuh ha u,
Ko Kynrad. lada la bah noh ma me ia u,
to iathuh ha nga hangno me la buh ia u,
te ngan shim noh ia u. [16]U Jisu u ong
ha ka, Wa Mari? Ka, haba ka la phai.
ka ong ha u ha ka ktien Hebru.
Wa Rabboni! (kata ka ban ong, Ko
Nonghikai). [17]U Jisu u ong ha ka, To
wat ktah ia nga; namar ngam pat leit
kiew sha la U Kpa; hynrei to khie leit
sha ki para jong nga, bad to ong ha ki.
Ngan sa leit kiew sha U Kpa jong nga.
bad U Kpa jong phi, bad U Blei jong
nga, bad U Blei jong phi. [18]Ka Mari
ka nong Magdala ka la leit iathuh ha
kita ki synran, ba ka la iohi ia U Trai,
bad ba u la kren ia kine kiei kiei ruh ha ka.

U Jisu U mihpaw ha ki synran jong U
(Mt 28 : 16–20; *Mk* 16 : 14–18;
Lk 24 : 36–49*)*

19 Ynda kumta haba la janmiet ha
kata ka sngi, ka sngi nyngkong jong ka
taiew, bad haba la khang ia ki jingkhang
ha kaba ki synran ki la don namar kaba
sheptieng ia ki Jiw, U Jisu u la wan bad
u la ieng hapdeng, bad u ong ha ki, *Long
ka* jingsuk ia phi! [20]Haba u la ong te ia
kane, u la pyni ha ki ia la ki kti bad ia la
ka krung. Namar kata kita ki synran
ki la iakmen haba ki la iohi ia U Trai.
[21]Ynda kumta U Jisu u la ong pat ha
ki, *Long* ka jingsuk ia phi! Kumba U
Kpa u la phah ia nga, nga ruh nga phah
ia phi. [22]Te haba u la lah ong ia kane, u la
p rsad *halor jong ki*, bad u ong ha ki, To
pdiang ia U Mynsiem Bakhuid! [23]Ia
ki pop jongno jongno ruh ba phi map,
la map ia ki: *ia ki pop* jongno jongno
ruh ba phi bat, la bat ia ki.

U Jisu bad U Thomas

24 Hynrei U Thomas, uwei na kita
ki khadar ngut, ia uba la khot Didimos,
um shym don lem bad ki mynba la wan
U Jisu. [25]Namar kata kita kiwei ki synran
ki la iaong ha u, Ngi la iohi ia U Trai.
Hynrei u la iathuh ha ki, Lymda ngan
iohi ha ki kti jong u ia ka dien jong ki
prek, bad buh ia ka shynriahti jong nga
ha kata ka dien jong kita ki prek, bad
buh ia ka kti jong nga de ha ka krung
jong u, ngan ym ngeit. [26]Te hadien
phra sngi pat ki synran jong u ki la
iadon hapoh *ïing*, bad U Thomas lem
bad ki. U Jisu u la wan, haba la khang
ia ki jingkhang, bad u la ieng hapdeng
bad u la ong, *Long* ka jingsuk ia phi!
[27]Hadien kata u ong ha U Thomas.
To ai hangne ia ka shynriahti jong me,
bad khmih ia ki kti jong nga; to ai
hangne ruh ia ka kti jong me, bad to buh
ha ka krung jong nga: wat long te ubym
ngeit hynrei uba ngeit. [28]U Thomas te u
la iathuh bad u la ong ha u, U Trai jong
nga, bad U Blei jong nga! [29]U Jisu u
iathuh ha u, Naba me la iohi ia nga,
ko Thomas, me la ngeit? Suk te kita
kibym shym la iohi, bad kiba ngeit
pynban.

Ka jingthmu jong kane ka kitab

30 Te bun ruh kiwei kiwei ki dak U
Jisu u la leh ha khmat ki synran jong u,
ia kibym shym la thoh ha kane ka kitab;
[31]hynrei la thoh ia kine kiei kiei ruh,
ba phin ioh ngeit ba U Jisu u long uta U
Khrist, U Khun U Blei; bad ba, haba da
ngeit, phin ioh ka jingim ha ka kyrteng
jong u.

U Jisu U mihpaw ha ki hynñiew ngut ki synran

21 Hadien kine kiei kiei ruh, U Jisu u
la pynpaw ia lade pat ha ki synran

20 : 23 Mt. 16 : 19; 18 : 18.

harud ka duriaw Tiberias; te kumne u la
pynpaw *ia lade*. 2La don lem U Simon
Petros, bad U Thomas ia uba la khot
Didimos, bad U Nathanael uba na Kana
Galilaia, bad kita ki khun U Sebedi,
bad ar ngut kiwei de na ki synran jong u.
3U Simon Petros u ong ha ki, Ngan
leit tong dohkha. Ki ong ha u, Ngi ruh
ngin ialeit lem bad me. Ki la iamih noh,
bad ki la iakiew halor lieng; hynrei ha
kata ka miet kim shym la ngat ei ei ruh
em. 4 Te haba ka la shai, U Jisu u la ieng
ha ryngkew, hynrei kita ki synran kim
shym la tip ba u long U Jisu. 5Ynda
kumta U Jisu u ong ha ki, Ko khynraw,
phi don ka jingbam ei ei? ki la iathuh
ha u, Em. 6U la ong te ha ki, To bred
ia ka jar shaphang kamon jong ka lieng,
te phin sa shem. Ki la iabred namar
kata, te kim lah shuh ban iaring ia ka
namar ka jingbun ki dohkha. 7Namar
kata uta u synran ia uba U Jisu u da
ieit u ong ha U Petros, U long U Trai
pleng! Ynda kumta U Simon Petros
haba u la iohsngew ba u long U Trai,
u la panpoh da la ka jainkup (namar
u la long lyngboit), bad u la pynnoh
ia lade sha ka duriaw. 8Hynrei kita kiwei
ki synran ki la iawan ha ka lieng (namar
kim long jngai na ryngkew, hynrei tang
kumba ar spah pruh), ki da iaring ia kata
ka jar bad kita ki dohkha. 9Te katba ki
la iahiar ha ryngkew, ki la iohi hangta
ia ka ding rnga ba la buh, bad ia ki
dohkha ba la buh halor, bad ia u kpu de.
10U Jisu u ong ha ki, To wallam na
kita ki dohkha ia kiba phi la ngat myntan.
11U Simon Petros u la leit kiew, bad
u la ring ia kata ka jar sha ryngkew, kaba
la dap da ki dohkha bakhraw, shispah
sanphew lai; te haba la don katta katta
ruh, kam shym kad kata ka jar. 12U
Jisu u ong ha ki, Ale, to iabamja noh.
Hynrei ym don na kita ki synran uba la
sngewnud ban kylli bniah noh ia u,
Me me long uei? naba ki tip ba u long
U Trai. 13Ynda kumta U Jisu u wan,
bad u shim ia uta u kpu, bad u sam de ha
ki, bad ia ka dohkha ruh kumjuh.
14Kane kaba lai sien mynta ba U Jisu
u la mihpaw ha ki synran jong u, hadien
ba u la lah mihpat na kiba iap.

U Jisu bad U Petros

15 Kumta haba ki la iabamja step,
U Jisu u ong ha U Simon Petros, Ko
Simon, *u khun* U Jona, me kham ieit
ma me ia nga ban ia kine? U iathuh ha
u, Hooid, ko Trai, me me tip ba nga ieit
ia me. U iathuh ha u, To bsa ia ki khun
langbrot jong nga. 16U ong pat ha u
kaba arsien, Ko Simon, *u khun* U Jona,
me ieit ia nga? U iathuh ha u, Hooid,
ko Trai, me me tip ba nga ieit ia me.
U iathuh ha u, To ap ia ki langbrot
jong nga. 17U ong ha u kaba lai sien, Ko
Simon, *u khun* U Jona, me ieit ia nga?
U Petros u la sngewsih naba u la kylli
kaba lai sien ia u, Me ieit ia nga? U la
iathuh te ha u, Ko Trai, me me tip ia
kiei kiei baroh, me tip ba nga ieit ia me.
U Jisu u iathuh ha u, To bsa ia ki lang-
brot jong nga. 18Shisha, shisha nga ong
ha me, Mynba me dang samla, me la
panpoh ia lade, bad me la iaid kai kat
shaba me mon; hynrei ynda me la
tymmen, men kner noh ia ki kti jong me,
te uwei pat un pynpanpoh ia me, bad
un bah *ia me* sha kaba mem mon. 19U
la kren ia kane te, ba u da saham na ka
jingiap kaba kumno un pyndon burom
ia U Blei. Bad haba u la lah kren ia
kane, u ong ha u, To bud ia nga.

U Jisu bad u synran uba u ieit

20 U Petros te haba u la kyrtiang u
iohi ia uta u synran ia uba U Jisu u ieit
ba u da bud, uba la shaniah ruh ha ka
shadem jong u ha kata kaba bamja
miet, bad uba la kylli, Ko Trai, u long
uei uban sa die noh ia me? 21U Petros
haba u la iohi ia uta, u ong ha U Jisu,

21 : 3 Lk. 5 : 5. 21 : 6 Lk. 5 : 6. 21 : 20 Io. 13 : 25.

Ko Trai, une pat kumno? 22U Jisu u
iathuh ha u, Lada nga mon ba un sah
tadynda nga wan, ka pher aiu ia me?
to bud ma me ia nga. 23Namar kata la
phriang kane ka jingong hapdeng ki
para bangeit, ba uta u synran un ym
iap: hynrei U Jisu um shym la ong ha
u ba un ym iap, hynrei, Lada nga mon
ba un sah tadynda nga wan, ka pher aiu
ia me? 24Une u long uta u synran uba
phla shaphang kine kiei kiei ruh, bad
uba la thoh ia kine kiei kiei ruh: bad ngi
tip ba ka jingphla jong u ka long kaba
shisha. 25Te don ruh bun kiwei pat
kiei kiei kiba U Jisu u la leh, kiba lada
yn thoh ia ki kawei pa kawei, nga tharai
ba wat ka pyrthei hi kan ym ngiam ia
ki kitab ia kiba dei ban thoh. Amen.

KI KAM KI

APOSTOL

Ka jingkular ia U Mynsiem Bakhuid

1 Ka jingiathuhkhana kaba nyngkong
nga la thaw, Ah Theophilos, shaphang
kiei kiei baroh kiba U Jisu u la sdang ban
leh bad ban hikai ruh, 2haduh kata ka
sngi ha kaba la pdiang ia u sha jrong,
ynda u la ai hukum da U Mynsiem
Bakhuid ha kita ki apostol ia kiba u la
lah jied: 3ha kiba u la pynpaw im ruh
ia lade, hadien ba u la shah, da bun ki
dak shynna, ba la iohi ia u da ki jin
sawphew sngi, bad u da iathuh ia kiei
kiei ruh shaphang ka hima U Blei.
4Te haba u la iaseng lem bad ki, u la
hukum ia ki ban ym leit noh na Jerusalem,
hynrei ban ap ia ka jingkular jong U
Kpa, kaba, *u ong*, phi la iohsngew na
nga. 5Naba u Ioannis shisha u la pynbap-
tis da ka um, hynrei yn pynbaptis ia phi
da U Mynsiem Bakhuid sa khyndiat
sngi naduh mynta.

Ka jingkiew U Jisu sha bneng

6 Kumta haba ki la iawan lang, ki la
iakylli ia u, ki da ong, Ko Trai, ha kane
ka por men pynioh pat ia ka hima ha ki
Israel? 7U la iathuh te ha ki, Ym dei
ia phi ban tip ia ki ia lane ki aiom kiba
U Kpa u la buh ha ka bor jong u hi.
8Hynrei phin ioh diang ia ka bor, ynda
la wan U Mynsiem Bakhuid ha phi:
bad phin long ki nongphla ia nga ha
Jerusalem, bad ha Judia baroh bad ha
Samaria, bad haduh bakut ka pyrthei.
9Ynda u la lah iathuh ia kine kiei kiei
ruh, haba ki dang iakhmih, la shim
noh ia u sha jrong: bad u lyoh u la
pdiang noh ia u ba kim iohi shuh ia u.
10Te haba ki dang iakhmih shain sha
bneng, katba u dang kiew, ha khmih, ar
ngut ki rangbah ki la iawan ieng hajan
jong ki ha ki jainkup balieh: 11kiba la
ong ruh, Ko rangbah Galilaia, balei
phi ieng khmied sha bneng? Une U
Jisu ia uba la shim noh sha jrong na
phi sha bneng, un wan ha kajuh ka
rukom kumba phi la iohi ia u ba u leit
sha bneng.

U Apostol ha ka jaka U Judas

12 Ynda kumta ki la ialeit phai sha
Jerusalem na u lum ba la khot Olib, uba
hajan Jerusalem, kat ka jingleit sngi
sabbaton. 13Te ynda ki la lah iapoi hapoh.

1 : 1 Lk. 1 : 1-4. 1 : 4 Lk. 24 : 49. 1 : 5 Mt. 3 : 11; Mk. 1 : 8; Lk. 3 : 16; Io. 1 . 33.
1 : 8 Mt. 28 : 19; Mk. 16 : 15; Lk. 24 : 47-48. 1 : 9 Mk. 16 : 19; Lk. 24 : 50-51.
1 : 13 Mt. 10 : 2-4; Mk. 3 : 16-19; Lk. 6 : 14-16.

ki la iakiew sha ka kamra kaba ha neng,
ha kaba ki la iashong: U Petros bad U
Ioannis, bad U Jakob bad U Andriw, U
Philip bad U Thomas, U Bartholomai
bad U Mathaios, U Jakob *u khun* U
Alphaios, bad U Simon uba Shitrhem,
bad U Juda *u para* U Jakob. 14Kine
baroh ki la iaineh da kawei ka jingmut
ha ka jingduwai, lem bad ki kynthei,
bad Ka Mari ka kmie U Jisu, lem bad
ki para jong u de. 15Ha kita ki sngi te
haba U Petros u la ieng hapdeng ki
synran, u la ong (te ka jingialang ki
briew ka la long jin shispah arphew).
16Ko para, ka la dei ban pyndep ia
kata ka jingthoh, ia kaba U Mynsiem
Bakhuid u la kren mynshuwa da ka
shyntur U Dabid shaphang U Judas, uba
la long u nongialam ia kita kiba la kem
ia U Jisu: 17naba la ñiew ia u lem bad
ngi bad u la ioh ka bynta ha kane ka kam.
18Te une u briew u la thied ia ka lyngkha
da ka bainong ka jingbymhok; bad
haba u la hap khongpong, u la pait
arliang, bad la mih noh ki snier jong u
baroh. 19Bad ia kane ki la tip baroh kiba
shong ha Jerusalem, kat ban khot ia kata
ka lyngkha ha ka ktien jong ki hi, Akel-
dama, kata ka long, Ka lyngkha ka snam.
20Naba la thoh ha ka kitab Ki Salm,
Ai ba ka jaka shong jong u kan long ka-
ba kynjah, bad wat ai ban don ba shong
ha ka: bad, ai un shim da uwei pat ia ka
kam jong u. 21Namar kata, na kita ki
briew kiba la ialang bad ngi baroh shi
katta ba U Trai Jisu u la iawan ialeit
ruh hapdeng jong ngi, 22ba la sdang
naduh ka jingbaptis U Ioannis, haduh
kata ka sngi ha kaba la shim noh ia u
sha jrong na ngi, uwei na kita ka dei
ban thung kum u nongphla lem bad ngi
shaphang ka jingmihpat jong u. 23Te
ki la pynieng arngut, U Joseph uba
la khot Barsabas, uba la sin Justos, bad
U Matthias. 24Bad ki la iaduwai, ki la ong,
Ah me, U Trai uba ithuh ia ki dohnud
baroh, to pyni uno na kine arngut ba
me la jied, 25ban shim ia kata ka bynta
ha kane ka kam bad ka kam apostol,
na kaba U Judas u la hap noh, ba un
leit sha la ka jong ka jaka. 26Bad ki la
pynnoh ia ki jingiathong na ka bynta
jong ki: te kata ka jingiathong ka la
hap ha U Matthias; kumta la ñiew ia
u lem bad kita ki khadwei ngut ki apostol.

Ka jingwan hiar U Mynsiem Bakhuid

2 Te ynda la poi ka sngi Pentekost, ki
baroh ki la iadon lang ha kawei ka
jaka. 2Te kyndit kyndit la wan ka jingsawa
na bneng kum ka lyer bah ba beh kyrthep,
bad ka la pyndap ia ka iing baroh kawei
ha kaba ki la iashong. 3Bad la paw ha
ki ki thylliej kiba pait pnat, kum ka
ding; te ka la shong halor uwei pa uwei na
ki. 4Bad la pyndap ia ki baroh da U
Mynsiem Bakhuid, bad ki la iasdang
ban kren ha kiwei pat ki thylliej, kat
kumba U Mynsiem u la ai bor ia ki ban
kren.

5 Te la don ki Jiw kiba shong basa ha
Jerusalem, ki briew kiba riewblei na ki
jaid bynriew baroh kiba napoh ka bneng.
6Te haba la iohsngew ia kane ka jingsawa,
u paidbah u la iawan lang bad u la sngew
lyngngoh, naba u briew baroh u la
iohsngew ba ki kren ha ka ktien jong
u hi. 7Baroh te ki la kyndit thred bad ki la
sngew phylla, ki da iaong, Ha khmih kine
baroh kiba kren kim long ki nong
Galilaia? 8Kumno te ngi ngi iohsngew, u
briew baroh ha la ka jong ka jong ka ktien
ha kaba la kha ia ngi? 9Ki Parthia, bad ki
Mid, bad ki Elam, bad kiba shong ha
Mesopotamia, ha Judia, bad ha Kappa-
dokia, ha Pontos, bad Asia, 10ha Phrygia,
bad ha Pamphilia, ha Ijipt, bad ha ki
phang Libia kaba hajan Kyrini, ki nong-
shong basa kiba na Rom, ki Jiw bad
kiba la kylla niam ruh, 11ki Krit, bad

1 : 18-19 Mt. 27 : 3-8. 1 : 20 Salm 69 : 25; 109 : 8. 1 : 22 Mt. 3 : 16; Mk. 1 : 9; Lk. 3 : 21;
Mk. 16 : 19; Lk. 24 : 51. 2 : 1 Leb. 23 : 15-21; Dt. 16 : 9-11.

ki Arab, ngi ia iohsngew ba ki da iakren
ha ki thylliej jong ngi hi ia ki kam baphylla
jong U Blei! [12]Baroh te ki la kyndit
thred bad ki la iasngew lyngngoh lyng-
ngain, ki iaong paralok hi, Ka mut aiu
kane? [13]Hynrei kiwei da kaba bein ki la
ong, Ki la kdang wain thymmai.

Ka jingialap U Petros ha ka Pentekost

14 Hynrei haba U Petros u la ieng
lem bad ki khadwei ngut, u la pynjam
la ka ktien bad u la iathuh ha ki : Ko phi
ki rangbah Judia, bad phi baroh kiba
shong ha Jerusalem, to phin tip ia kane,
bad to shah shkor ia ki ktien jong nga :
[15]naba kine kim buaid kumba tharai
ma phi, namar ka dang shi por ka sngi.
[16]Hynrei kane ka long kata ba la ong
da U Joel u nongiathuhlypa : [17]Kan
jia ruh ha ki sngi kiba khadduh, ong
U Blei, ba ngan theh noh na U Mynsiem
jong nga halor ka doh baroh : te ki
khun shynrang jong phi bad ki khun
kynthei jong phi kin iathuhlypa, bad ki
samla jong phi kin iohi ia ki jingithuhpaw,
bad ki tymmen jong phi ruh, kin phoh-
sniew ki jingphohsniew : [18]bad halor ki
shakri jong nga ruh shynrang bad kynthei
ha kita ki sngi ngan theh noh na U Myn-
siem jong nga, bad kin iathuhlypa. [19]Bad
ngan pyni ia ki jingphylla ha bneng
sha jrong, bad ia ki dak ha ka khyndew
sha tbian, ka snam, bad ka ding, bad
u lyoh tdem : [20]ia ka sngi yn pynkylla
dum, bad ia u bnai *yn pynkylla* snam,
mynshuwa ban wan kata ka sngi ka jong
U Trai kaba khraw bad baitriem. [21]Bad
kan jia ba uno uno baroh uban khot
kyrpad ia ka kyrteng U Trai, yn pynim
ia u.

22 Ko ki rangbah Israel, to sngew ia
kine ki ktien; ia U Jisu uba na Nasaret,
u briew ba U Blei u la pynithuh shynna
ha phi da ki kambah, bad da ki jing-
phylla, bad da ki dak khyllah de, kiba
U Blei u la leh da u hapdeng jong phi,
kumba phi hi ruh phi tip, [23]ia une, ba
la aiti noh da ka jingthmu ba la buh
bad da ka jingtip lypa U Blei, ma phi
da ki kti pop phi la sahnarphna, phi
la pyniap ruh: [24]ia uba U Blei u la
pynmihpat, da kaba u la law noh ia ki
jingkhum ka jingiap: namar kam lah
long ban bat ma ka ia u. [25]Namar U
Dabid u ong shaphang jong u, Nga la
iohi ia U Trai ha khmat jong nga khlem
da pud, naba u long sha kamon jong
nga, ba yn ym pynkhih ia nga : [26]namar
kata, ka dohnud jong nga ka la sngew-
kmen, bad u thylliej jong nga u la kmen:
bad ka doh jong nga ruh putet kan
shong ha ka jingkyrmen : [27]namar men
ym iehnoh ia ka mynsiem jong nga ha
Hades, lymne men ym shah ia U Bakhuid
jong me ban shem ia kaba pyut. [28]Me
la pyntip ia nga ia ki lynti ka jingim:
men pyndap ia nga da ka jingkmen
ha khmat jong me.

29 Ko para, nga lah ban ong shynna
ha phi shaphang U Dabid u kthaw
tymmen, ba u la iap noh bad ba la tep
ruh ia u, bad ka jingtep jong u ka don
bad ngi haduh kane ka sngi. [30]Namar
kata ba u long u nongiathuhlypa, bad
ba u tip ba U Blei u la lah kular da ka
jingsmai ha u, ba na u soh ka syngkai
jong u un pynmih ia uwei uban shong
ha ka khet jong u: [31]haba u la iohi lypa,
u kren shaphang kata ka jingmihpat
U Khrist, ba ym shym la iehnoh ia ka
mynsiem jong u ha Hades, ka doh jong
u ruh kam shym shem ia kaba pyut.
[32]Ia une U Jisu kein U Blei u la pynmihpat,
shaphang kata ma ngi baroh ngi long
ki nongphla. [33]Namar kata haba la kyn-
tiew ia u da ka kti kamon U Blei, bad
haba u la ioh diang na U Kpa ia ka
jingkular ia U Mynsiem Bakhuid, u la

2 : 17-21 Joel 2 : 28-32. 2 : 23 Mt. 27 : 35; Mk. 15 : 24; Lk. 23 : 33; Io. 19 : 18.
2 : 24 Mt. 28 : 5-6; Mk. 16 : 6; Lk. 24 : 5. 2 : 25-28 Salm 16 : 8-11.
2 : 30 Salm 132 : 11; 2 Sml. 7 : 12-13.

theh noh ia kane, ia kaba phi mynta phi iohi bad phi iohsngew. 34Namar U Dabid um shym la kiew sha ki bneng; hynrei u ong hi, U Trai u la ong ha U Trai jong nga, To shong sha ka kti kamon jong nga, 35tadynda ngan pynlong ia kiba shun ia me, ka jingiuh kjat jong me. 36To ka ïing Israel baroh kawei namar kata kan tip skhem, ba U Blei u la pynlong U Trai bad U Khrist ia une ujuh U Jisu, ia uba la sahnarphna ma phi.

37 Te haba ki la iohsngew *ia kane,* la dung ngak ia ki ha la ka dohnud, bad ki la ong ha U Petros, bad ha kita kiwei ki apostol, Ah para, kumno ngin leh? 38Te U Petros u la iathuh ha ki, To phin kylla kaba mut, bad yn pynbaptis ia phi uwei pa uwei ha ka kyrteng U Jisu Khrist, ia kaban ioh map ki pop; bad phin ioh diang ia ka jingai U Mynsiem Bakhuid? 39Namar ka jingkular ka long ia phi, bad ia ki khun jong phi, bad ia baroh kiba sha jngai, kat kiba U Trai uba U Blei jong ngi un khot ha u. 40Da ki shibun kiwei pat ki ktien u la pyni, bad u la kyntu ia ki, u da ong, To pynim ia lade na kane ka pateng bynriew bakynriang. 41Namar kata ia kita kiba la pdiang ia ka ktien jong u la pynbaptis; kumta la pyniasoh ha kata ka sngi sha ka balang kumba lai hajar ki mynsiem. 42Bad ki la iaineh skhem ha ka jinghikai jong ki apostol bad ha ka jingiasyllok, bad ha kaba kdiah kpu, bad ha ki jingduwai de.

Ka rukom im hapdeng ki para bangeit

43 Te ka jingsheptieng ka la jia ha ki mynsiem baroh, bad bun ki jingphylla bad ki dak khyllah la leh da ki apostol. 44Te baroh kiba la ngeit ki la ialong hajuh, bad ia kiei kiei baroh ki la ialeh lang; 45bad ki la iadie noh ia la ki bri, ia la ki ïing, bad ia la ki mar, bad ki la iasam ia ki ha baroh, kat ha kiba donkam. 46Ha la ka sngi ruh ki da iaineh skhem ha kawei ka jingmut ha ka templ; bad haba ki da kdiah kpu ha ka ïing ka ïing, ki la iabam da ka jingkmen bad da ka jingsngewbeit ka dohnud, 47ki da iaroh ia U Blei, bad ki da shem ka jingsngewbha na ki briew baroh. Bad U Trai ruh u la nang pyniasoh ha ki ha la ka sngi ia kita kiba la lait im.

La pynkhiah ia u briew uba dkoh

3 Te U Petros bad U Ioannis ki dang ialeit kiew sha ka templ ha ka por jingduwai, ha kaba khyndai *baje.* 2Bad la don uwei u briew uba dkoh naduh ka kpoh ka kmie jong u, uba ki la bah, ia uba ki ju buh ha la ka sngi ha ka khyrdop ka templ kaba ki khot ka Baitynnad, ban pan ka jingai isynei na kita kiba ialeit rung shapoh kata ka templ: 3uta haba u la iohi ia U Petros bad U Ioannis ba kin sa leit rung shapoh ka templ, u la pan ban ioh ka jingai isynei. 4U Petros te, haba u la khmih shain ha u, bad U Ioannis, u la ong, To khmih ha ngi. 5Kumta u la khmih dngong ia ki, ba u da kyrmen ban ioh ei ei na ki. 6Hynrei U Petros u la ong, Ka rupa bad ka ksiar ngam don, hynrei ia kaba nga don, nga ai ia me. Ha ka kyrteng U Jisu Khrist uba na Nasaret, to iaid. 7Bad u la shim ia u na ka kti kamon, bad u la pynieng ia u; te kumne kumne ruh ki kjat bad ki matsohlah jong u ki la khlain. 8Bad haba u la kynrong joit u la ieng, bad u la sdang iaid, bad u la leit rung lem bad ki shapoh ka templ, u da iaid, u da sied, bad u da iaroh ia U Blei. 9Bad u paidbah baroh u la iohi ia u ba u iaid, bad ba u iaroh ia U Blei; 10bad ki la ithuh ia u, ba u la long uta uba ju shong *ban ioh* ka jingai isynei ha kata ka khyrdop ka Baitynnad jong ka templ; te ki la dap da ka jingsngew phylla bad da ka jingsngew lyngngoh ia kata ba la jia ha u,

2 : 34-35 Salm 110 : 1. 2 : 44 Kam, 4 : 32-35.

Ka khubor U Petros ha ka templ

11 Te katba u dang bat ia U Petros
bad ia U Ioannis, uta u paidbah baroh
u la iaphet lang sha ki sha kata ka baranda
kaba ki khot ka jong U Solomon, ba
ki da sngewkyndit eh. 12Haba U Petros
te u la iohi, u la ong ha uta u paidbah,
Ko ki rangbah Israel, balei phi sngew-
phylla ia kane? lane balei phi iakhmih
shain ia ngi, kumba da ka bor lane da
ka jingriewblei jong ngi hi ba ngi la
pyniaid ia une u briew? 13U Blei U
Abraham bad U Isaak bad U Jakob,
U Blei ki kpa jong ngi, u la pyndonburom
ia U Khun jong u U Jisu, ia uba phi la
aiti noh, bad phi la len ha khmat U Pilat,
mynba u la lah thmu ban pyllait noh ia u.
14Hynrei phi phi la len ia uta U Bakhuid
bad U Bahok; bad phi la iapan ban
pyllait ha phi ia u nongpyniap briew:
15bad ia U Syiem ka jingim phi la pyniap
noh; ia uba U Blei u la pynmihpat na
kiba iap; shaphang kata ngi ngi long
ki nongphla. 16Bad da ka jingngeit ha ka
kyrteng jong u, ia une u briew uba phi
iohi bad ba phi ithuh, ka kyrteng jong
u ka la pynkhlain: kata ka jingngeit
kein kaba da u, ka la ai ha une ia kane
ka jingkhiah khran ha khmat jong phi
baroh.

17 Hynrei mynta, ko para, nga tip
ba na ka jingbymtip phi la leh ia kata,
kumjuh kumba ki nongsynshar jong phi
ruh ki la leh. 18Hynrei ia kita kiei kiei
kiba U Blei u la lah pyni lypa da ka
shyntur ki nongiathuhlypa baroh, ba
un shah U Khrist jong u, u la pyndep
kumta. 19Namar kata to kylla kaba mut,
to wan phai khmat ruh, ban ioh pyndam
noh ia ki pop jong phi, ba kumta kin
ioh wan ki aiom shong pyngngad na
khmat U Trai, 20bad ba un ioh phah ia
uta U Khrist, ia uba la thung khnang ia
phi, U Jisu kein, 21ia uba ka dei ia ka
bneng ban pdiang haduh ki aiom ka
jingpynthymmai ia kiei kiei baroh, ia
kiba U Blei u la kren da ka shyntur ki
nongiathuhlypa bakhuid jong u kiba
naduh mynbarim. 22U Moses shisha u
la ong, U Trai uba U Blei jong phi un
pynmih ia u nongiathuhlypa ha phi na
ki para jong phi, uba kum ma nga:
ia u phin shah shkor ha kiei kiei baroh
katba un kren ha phi. 23Bad kan jia ruh,
ba ia ka mynsiem baroh kaban ym shah
shkor ia uta u nongiathuhlypa, yn pynduh
noh khoit napdeng u paidlang. 24Shisha
kein ki nongiathuhlypa baroh ruh naduh
U Samuel, bad kita kiba bud hadien,
kat kiba la kren, ki ruh ki la iathuh
shaphang kine ki sngi. 25Phi long ki
khun kita ki nongiathuhlypa, bad ki
jong kata ka jutang ia kaba U Blei u
la pynlong bad ki kpa jong phi, ba u
ong ha U Abraham, Ha u symbai jong
me yn kyrkhu ia ki jaid jong ka pyrthei
baroh. 26Ha phi nyngkong U Blei u la
pynmih ia la U Khun, bad u la phah
ia u ban kyrkhu ia phi, da kaba pynphai
noh ia uwei pa uwei na phi na ki jingbym-
hok jong phi.

U Petros bad U Ioannis
ha khmat ka dorbar

4 Te haba ki dang kren ha uta u paidlang,
ki lyngdoh, bad u rangbah ka templ,
bad ki Saddusi, ki la wan kyndit ha ki,
2ba ki da sngewsih sat namar ba ki
hikai ia u paidlang, bad ba ki ialap da
U Jisu ia ka jingmihpat na kiba iap.
3Te ki la kem ia ki, bad ki la set byndi
ia ki haduh lashai, namar ka la long
lajan miet lypa. 4Hynrei bun na kita
kiba la lah iohsngew ia kata ka ktien
ki la ngeit, bad ka jingkhein ia ki rangbah
ka la long kumba san hajar.

5 Ka la jia te ynda kum lashai, ba
ki nongsynshar jong ki, bad ki tymmen
basan, bad ki nongthoh de, ki la ialum
lang ha Jerusalem, 6bad U Annas u

3 : 13 Ek. 3 : 15. 3 : 14 Mt. 27 : 15-23; Mk. 15 : 6-14; Lk. 23 : 13-23; Io. 19 : 12-15.
3 : 22 Dt. 18 : 15, 18. 3 : 23 Dt. 18 : 19. 3 : 25 Jen. 22 : 18.

rangbah lyngdoh, bad U Kaiaphas, bad
U Ioannis, bad U Aleksander, bad kat
kiba la long na ka jaid rangbah lyngdoh.
[7]Te haba ki la pynieng ia ki hapdeng,
ki la kylli, Da ka bor aiu, lane da ka
kyrteng aiu, phi la leh ia kane? [8]Ynda
kumta U Petros, uba la dap da U Mynsiem
Bakhuid, u la ong ha ki, Ko phi ki
nongsynshar jong u paidlang, bad ki
tymmen basan, [9]lada yn kylli ïit ia ngi ha
kane ka sngi shaphang kata ka kam
babha ia uta u briew uba dkoh, kumno
ba la pynkhiah ia u, [10]to tip phi baroh,
bad u paidlang Israel baroh, ba da ka
kyrteng U Jisu Khrist uba na Nasaret,
ia uba la sahnarphna ma phi, ia uba
U Blei u la pynmihpat na kiba iap,
da uta kein une u ieng hangne ha khmat
jong phi uba la khiah khran. [11]Une u
long uta u maw ia uba la kyntait bein
noh da phi ki nongtei, ia uba la pynlong
ha khlieh ka dong. [12]Bad ym don ka
jingpynim hano hano ha uwei pat: naba
ym don kawei pat ka kyrteng hapoh ka
bneng, ia kaba la ai hapdeng ki briew,
da kaba ka dei ba yn pynim ia ngi.

13 Te haba ki la khmih thuh ia kata
ka jingshlur jong U Petros bad U Ioannis,
bad ki la sngewthuh ruh ba ki long
ki briew kiba khlem jinghikai bad kiba
bieit, ki la iasngew phylla; hynrei ki
la ithuh ia ki, ba ki la ju don lem bad
U Jisu. [14]Haba ki da iohi te ia uta u briew
ia uba la pynkhiah ba u da ieng lem bad
ki, kim don ei ei ruh em ban iasaid
kylliang. [15]Hynrei haba ki la hukum
ia ki ban kynriah noh shabar ka dorbar,
ki la iasylla paralok hi, [16]ki da ong,
Aiu ngin leh ia kine ki briew? namar
shisha ba ia ka dak khyllah badonnam
la leh da ki, ka la paw shai ha baroh
kiba shong ha Jerusalem; bad ia kata
ngim lah ban len. [17]Hynrei ba kan ym
phriang shuh hapdeng u paidbah, to
ngin iabyrngem ia ki, ba naduh mynta
kin ym kren shuh hano hano ruh ha
kane ka kyrteng. [18]Kumta haba ki la
khot ia ki, ki la hukum ia ki ban ym
kren satia lymne hikai ha ka kyrteng U
Jisu. [19]Hynrei U Petros bad U Ioannis
ki la iathuh bad ki la ong ha ki, La ka
shong hok ha khmat U Blei ban sngap
ia phi kham tam ban ia U Blei, to khan
ma phi: [20]namar ngi ngim lah ban ym
kren ia kiei kiei ruh ia kiba ngi la iohi
bad ngi la iohsngew. [21]Kumta ki, haba
ki la nang byrngem shuh ia ki, ki la
pyllait noh ia ki; ba kim shem lad ban
pynshitom ia ki, namar uta u paidlang,
naba ki briew baroh ki la iapyndonburom
ia U Blei na ka bynta kata kaba la leh.
[22]Namar uta u briew u la palat sawphew
snem ka rta, ha uba la leh ia kane ka
dak khyllah jong ka jingkhiah khran.

Ka Balang ka duwai dem diap

23 Te haba la pyllait noh ia ki, ki la
wan sha la ki lok, bad ki la iathuh baroh
ia kaba ki rangbah lyngdoh bad ki tym-
men basan ki la ong ha ki. [24]Ki te haba
ki la iohsngew ia kata, ki la iapynjam
ia la ka ktien ha U Blei da kawei ka
jingmut, bad ki la iaong, Ah Trai Kynrad,
me U Blei uba la thaw ia ka bneng,
bad ia ka khyndew, bad ia ka duriaw,
bad ia baroh kat kiba don ha ki, [25]uba
da U Mynsiem Bakhuid, da ka shyntur
U Dabid u kpa jong ngi u shakri jong
me, me la ong: Balei ba ki Jentil ki
la iabitar lep, bad ba ki paidbah ki la
iapyrkhat ia kiei kiei kiba thala? [26]Ki
syiem ka pyrthei ki la iaieng ialeh, bad
ki nongsynshar ki la ialum lang pyrshah
ia U Trai, bad pyrshah ia U Khrist
jong u. [27]Namar da shisha ha kane ka
shnong, U Herod bad U Pontios Pilat,
lem bad ki Jentil bad ki paidbah Israel,
ki la ialum lang ia kaban ialeh ia U Jisu
U Khun uba khuid jong me, ia uba me
la pynsleh, [28]ia kaban leh ia kiei kiei ruh

4 : 11 Salm 118 : 22. 4 : 24 Ek. 20 : 11; Neh. 9 : 6; Salm 146 : 6. 4 : 25-26 Salm 2 : 1-2.
4 : 27 Lk. 23 : 7-11; Mt. 27 : 1-2; Mk. 15 : 1; Lk. 23 : 1; Io. 18 : 28-29.

katba ka kti jong me bad ka jingpyrkhat
jong me ki la lah thmu lypa ba kin jia.
[29]Te mynta, Ah Trai, to khmih ha ki
jingbyrngem jong ki, to ai ruh ha ki
shakri jong me ban kren ia ka ktien
jong me da ka jingsngewshlur suda,
[30]da kaba me kner noh ia la ka kti
ban pynkhiah: bad ba yn ioh leh ia ki
dak khyllah bad ki jingphylla da ka
kyrteng U Khun Bakhuid jong me U
Jisu. [31]Ynda ki la lah duwai te, la pyn-
khynñiuh ia kata ka jaka ha kaba ki la
iaseng, bad la pyndap ia ki baroh da
U Mynsiem Bakhuid, bad ki la kren
ia ka ktien U Blei da ka jingsngewshlur.

Kiei kiei baroh ki long kiba iadei lang

32 Te u paidbah jong kita kiba la
ngeit u la long da kawei ka dohnud bad
kawei ka mynsiem; bad uwei ruh um
ong shuh ba ka long ka jong u hi kaei
kaei ruh na kita kiei kiei kiba u don;
hynrei kiei kiei baroh ki long kiba iadei
lang. [33]Bad da ka bor bah ki apostol ki la
phla ia ka jingmihpat jong U Trai Jisu:
te ka jingaiei bakhraw ka la long ha
ki baroh. [34]Naba ym don uwei ruh uba
kyrduh hapdeng jong ki; naba kat kiba
la long ki trai ki bri lane ki ïing, ki la
die noh bad ki la wallam ia ki dor jong
kita kiei kiei ba la lah die, [35]bad ki la
buh ia ki ha kjat ki apostol; bad la sam
ia ki ha uwei pa uwei katba uno uno
ruh u donkam. [36]Kumta U Joseph,
ia uba la sin Barnabas da ki apostol
(kaba haba la batai, ka long, U Khun
ka jingpyntngen), u jaid Lebi, u kynja
Kypros, [37]ba u don ka bri, u la die noh
ia ka, bad u la wallam ia ki sbai, bad
u la buh ia ki ha kjat ki apostol.

U Ananias bad Ka Saphira

5 Hynrei uwei u briew uba kyrteng
U Ananias lem bad Ka Saphira ka tnga
jong u, u la die ia ka bri, [2]bad u la buhrieh
ia lade *shi bynta* na ka jong ka dor, ka
tnga jong u ruh ka la iabuit lem ia kata;
te u la wallam *tang* shi bynta, bad u la
la buh ia ka ha kjat ki apostol. [3]Hynrei
U Petros u la ong, Ko Ananias, hato
balei ba u Soitan u la pyndap ia ka
dohnud jong me ia kaban shukor ia U
Mynsiem Bakhuid, bad ban buhrieh noh
shi bynta na ka dor kata ka bri? [4]Katba
ka dang sah, kam shym la long ka jong
me hi? bad ynda la die noh ruh ia ka,
kam shym la don ha ka bor jong me hi?
hato balei ba me la pun ia kane ha ka
dohnud jong me? mem shym la shukor
ia ki briew, hynrei ia U Blei. [5]Te haba
U Ananias u la iohsngew ia kine ki ktien
u la kyllon khram, bad u lạ dkut mynsiem.
Ka jingsheptieng bakhraw te ka la hap
ha kita baroh kiba la iohsngew ia kata.
[6]Te ki samla ki la ieng joit bad ki la
iasop spain ia u, bad haba ki la iabah
noh shabar, ki la tep ia u.

7 Ynda la dap kumba shi por, ka
tnga jong u, haba kam pat tip ia kaba
la lah jia, ka la wan rung. [8]Te U Petros
u la ong ha ka, To iathuh ha nga, tang
katta phi la iadie noh ia kata ka bri?
Ka la iathuh te, Hooid, tang katta kein.
[9]Hynrei U Petros u la ong ha ka, Hato
balei ba phi la iakut lem ban tynjuh
ia U Mynsiem U Trai? ha khmih, ki
kjat jong kita kiba la iateh ia u tnga jong
pha ki ha kato ka jingkhang, te kin
iabah noh shabar ia pha ruh. [10]Te
shisyndon ka la kyllon ha ki kjat jong u,
bad ka la dkut mynsiem. Te haba kita
ki samla ki la rung, ki la shem ba ka la
lah iap; bad haba ki la iabah noh shabar
ia ka, ki la iatep ia ka ha syndah u tnga
jong ka. [11]Ka jingsheptieng bakhraw te ka
la ngat ha kata ka balang baroh kawei,
bad ha baroh kiba la iohsngew ia kine
kiei kiei.

Ki kambah bad ki jingphylla

12 Bad la leh bun ki dak khyllah
bad ki jingphylla hapdeng uta u paidbah

4 : 32 Kam. 2 : 44-45.

da ki kti kita ki apostol; baroh ruh ki la
ialong da kawei ka jingmut ha kata ka
baranda U Solomon. 13Hynrei na kita
kiwei pat ym don ba nud ban ialok
bad ki, pynban uta u paidlang u pynkhraw
ia ki. 14Te ia kiba ngeit la nang pyniasoh
kham bun kham bun ha U Trai, ki
paidbah shynrang bad kynthei, 15kat ban
bah shabar ia kiba pang khrew ha ki
lynti shnong, bad ban buh ia ki ha ki
palong bad ha ki khalti, ba ynda U
Petros u wan iaid, kan shu ioh kah wat
tang ka syrngiew jong u halor kiba na ki.
16Te u paidbah na ki shnong baroh
sawdong u la iawan lang sha Jerusalem,
ki iawallam ia kiba pang khrew bad ia
kiba la shitom eh da ki mynsiem bym-
khuid, bad la pynkhiah ia ki baroh.

La pynshitom bein ia ki Apostol

17 Te haba uta u rangbah lyngdoh
u la ieng joit bad kita baroh kiba iadon
lem bad u, kiba long ka jaid niam ki
Saddusi, la pyndap ia ki da ka jingiaing;
18bad ki la kem ia ki apostol, bad ki
la set ia ki ha ka ïing byndi. 19Hynrei
mynmiet u angel U Trai u la plie wang
ia ki jingkhang kata ka ïing byndi, bad
haba u la ialam noh ia ki shabar, u la ong,
20To khie leit phi, da ieng bad ialap
ruh ha ka templ ha u paidlang ia ki
ktien baroh jong kane ka Jingim. 21Te
haba ki la iohsngew ia kata, ki la iarung
shapoh ka templ la dang shu shai pher,
bad ki la hikai.

Hynrei haba uta u rangbah lyngdoh
u la wan bad kita kiba bad u, ki la iakhot
lang ia ka dorbar, bad ia ki tymmen
basan baroh jong ki khun Israel, bad
ki la iaphah sha ïing byndi ban wallam
noh ia ki. 22Hynrei kita ki shakri kiba la
wan kim shem ia ki ha ka ïing byndi:
bad haba ki la leit phai ki la iathuh,
23ki da ong, Ia kata ka ïing byndi shisha
ngi la shem ba la khang skhem, bad ki
nongap ki ieng ha ki jingkhang, hynrei
haba ngi la lah plie, ngim shym shem
iano iano ruh hapoh. 24Te haba u rangbah
ka templ bad kita ki rangbah lyngdoh
ki la iohsngew ia kine ki ktien, ki la
sngew lyngngoh lyngngain shaphang jong
ki aiu kane ka long. 25Te la wan uwei
bad u la iathuh ha ki, Ha khmih, kita
ki briew ia kiba phi la set ha ka ïing
byndi ki don ha ka templ, ki da ieng
bad ki da hikai ia u paidlang. 26Ynda
kumta haba uta u rangbah u la leit
lem bad kita ki shakri, u la ialam noh
ia ki, ym da ka bor, naba ki la sheptieng
ia uta u paidbah, ioh ba yn lynthem maw
ia ki.

27 Te haba ki la wallam ia ki, ki la
pynieng ia ki ha khmat ka dorbar, bad
uta u rangbah lyngdoh u la kylli ia ki,
28u da ong, Ngi la hukum skhem ia phi
ban ym hikai ha kane ka kyrteng, te ha
khmih, phi la pyndap ia ka Jerusalem
da ka jinghikai jong phi, bad phi iathmu
ban pynkit ha ngi ia ka snam jong une u
briew. 29Te U Petros bad ki apostol ki la
iathuh bad ki la iaong, Ngi dei ban
kohnguh ia U Blei kham tam ban ia ki
briew. 30U Blei ki kpa jong ngi u la
pynmihpat ia U Jisu, ia uba phi la pyniap
da kaba sdien ia u ha u dieng. 31Ia une,
U Blei u la kyntiew sha ka kti kamon
jong u *ban long* U Syiem bad U Nongpyn-
im, ia kaban ai ka jingkylla kaba mut
ha U Israel, bad ka jingmap ki pop.
32Ngi te ngi long ki sakhi ia kine kiei
kiei ruh; kumjuh ruh U Mynsiem Bakhuid
ia uba U Blei u la ai ha kita kiba kohnguh
ia u.

33 Hynrei haba ki la iohsngew ia kane
ki la bitar eh lep, bad ki la thmu ban
pyniap noh ia ki. 34Hynrei haba la ieng
joit uwei ha kata ka dorbar, u Pharisi,
uba kyrteng U Gamaliel, u nonghikai ka
hukum, uba la don burom na u paidbah
baroh, u la hukum ban pynmih habar
shiphang ia kita ki briew. 35Bad u la ong
ha ki, Ko phi ki rangbah Israel, to sumar

5 : 28 Mt. 27 : 25.

ia lade shaphang kine ki briew, aiu ba phin
leh. [36]Namar mynshuwa kine ki sngi la
mih U Theudas, u da kren sarong ia lade
ba u long ma u uwei; ha u la iasoh lang
kumba sawspah ki rangbah, ia uba la
pyniap noh, bad ia kita baroh kat kiba
la kohnguh ia u, la pynsakma noh, bad
kim shym long ei ei ruh. [37]Hadien une
la mih U Judas uba na Galilaia ha kita
ki sngi jong ka jingkhein ia ka hima,
bad u la ring noh ia u paidbah hadien
jong u; u ruh u la iap noh, bad ia kita
baroh kat kiba la kohnguh ia u, la pyn-
sakma noh. [38]Te mynta nga ong ha phi, To
kynran noh na kine ki briew, to iehnoh
noh ia ki: naba lada kane ka jingsylla
lane kane ka jingleh ka long na ki briew,
kan dam noh; [39]hynrei lada ka long na
U Blei, phim lah ban pyndam noh ia ki;
ioh ba yn shem ia phi pynban ki nongialeh
ia U Blei.

40 Bad ki la iakohnguh ha u; te
haba ki la lah khot ha ki ia ki apostol,
ki la sympat ia ki, bad ki la adong ia
ki ban ialap ha ka kyrteng jong U Jisu,
bad ki la pyllait noh ia ki. [41]Ki te ki la
iamih noh na khmat kata ka dorbar,
ki da iakmen namar ba la ñiew ia ki
kiba bit ban shah jahburom na ka bynta
kata ka Kyrteng. [42]Ha la ka sngi ruh,
ha ka templ bad ha la ïing, kim wai noh
ban hikai, bad ban iathuhkhana ia U
Jisu ba *u long* U Khrist.

Kaba thung hynñiew ngut ki tymmen basan

6 Te ha kita ki sngi haba la man bun
ki synran, la mih ka jingkhnium
na ki Jiw Grik ia ki Hebru, naba la
kham leh lyndet ia ki riewkynthei jong
ki ha kaba sam ia ka jingaiisynei kaba
ha la ka sngi. [2]Te ki khadar ngut haba ki la
khot sha ki ia u paidbah ki synran, ki la
ong, Kam long kaba bit ia ngi ban iehnoh
ia ka jingialap ia ka ktien U Blei, bad ban
shakri ia ki miej. [3]Namar kata, ko para,
phin iakhmih hynñiew ngut ki rangbah
na phi kiba don ka nam babha, kiba
dap da U Mynsiem bad da ka jingstad,
ba ngin thung ia ki halor kane ka kam.
[4]Hynrei ngi ngin iaineh ha ka jingduwai,
bad ha ka jingialap ia ka ktien. [5]Te
kata ka jingong ka la pynsngewbha
ia uta u paidbah baroh: kumta ki la
iajied ia U Stephan, u briew uba dap
da ka jingngeit bad da U Mynsiem
Bakhuid, bad ia U Philip, bad ia U
Prokhoros, bad ia U Nikanor, bad ia
U Timon, bad ia U Parmena, bad ia
U Nikolas uba la kylla niam uba na
Antiok; [6]ia kiba ki la pynieng ha khmat ki
apostol, bad haba ki la duwai, ki la
buh ia la ki kti ha ki.

7 Te ka ktien U Blei ka la roi; bad
la man bun shikaddei ki synran ha
Jerusalem, bad u paidbah babun na ki
lyngdoh u la kohnguh ha kata ka jing-
ngeit.

Kaba kem ia U Stephan

8 Bad U Stephan, uba dap da ka
jingaiei bad ka bor, u la leh ki jingphylla
bad ki dak khyllah bakhraw hapdeng u
paidbah. [9]Hynrei la mih kiba na ka
synagog, ba la khot ka *synagog* ki
Libertin, bad na ki nong Kyrini, bad
na ki nong Aleksandria, bad na kiba
na Kilikia bad Asia, ki da iasaid bad
U Stephan, [10]hynrei kim ju lah ban ialeh
ia ka jingstad bad ia U Mynsiem da
kiba u la kren. [11]Ynda kumta ki la
pynieng sakhi lamler kiba la ong, Ngi
la iohsngew ia u ba u kren ki ktien
beinblei ia U Moses bad ia U Blei.
[12]Te ki la iapynkhih ia uta u paidbah,
bad ia ki tymmen basan, bad ia ki
nongthoh, bad haba ki la lah iawan buk
ha u, ki la kem ia u, bad ki la ialam
noh sha ka dorbar. [13]Bad ki la pynieng
ia ki sakhi lamler, kiba la ong, Une u
briew um kein noh shuh ban kren ki
ktien pyrshah ia kane ka jaka bakhuid
bad ia ka hukum: [14]namar ngi la ioh-
sngew ia u ba u ong, ba une U Jisu uba na
Nasaret un sa pynjot ia kane ka jaka, bad

un sa pynkylla ia ki niam ki rukom kiba
U Moses u la aiti ha ngi. 15Te baroh
kiba la iashong ha kata ka dorbar,
haba ki la khmih shain ha u, ki la iohi
ia ka khmat jong u kum ka khmat u
angel.

U Stephan u iasaid-da ia lade

7 Ynda kumta u rangbah lyngdoh u
la kylli, Hato kine kiei kiei ki long
kumta shisha? 2Te u la iathuh, Ko para
bad ko kpa, ha sngap, U Blei ka burom u
la mihpaw ha u kpa jong ngi U Abraham,
mynba u don ha Mesopotamia, mynba
um pat leit shong ha Haran, 3bad u
la ong ha u: To khie leit noh na la ka
ri, bad na la ki kur, bad to ale sha ka
ri ia kaba ngan kdew ha me. 4Ynda
kumta u la mih noh na ka ri Khaldia,
bad u la leit shong ha Haran: nangta
ruh, ynda la iap noh u kpa jong u, *U
Blei* u la pynkynriah ia u sha kane ka ri,
ha kaba phi mynta phi shong. 5Te um
shym la ai ha u ka bynta ha ka, em,
wat kat shisien iuh kjat; toi u la kular
ban ai kynti ia ka ha u, bad ha u symbai
jong u hadien jong u, mynba um pat
don khun. 6Te U Blei u la kren kumne:
U symbai jong u un leit shong ha ka ri
nongwei; bad kin iapynlong mraw ia ki,
bad kin iapynshitom ia ki saw spah
snem. 7Te ia kata ka jaid bynriew ha kaba
kin shong mraw, ngan bishar ma nga,
ong U Blei, bad hadien kata kin ioh wan
noh, bad kin shakri ia nga ha kane ka
jaka. 8Te u la ai ha u ia ka jutang ka
jingotsher. Kumta U *Abraham* u la pyn-
kha ia U Isaak, bad u la otsher ia u ha
kaba phra sngi; U Isaak ruh *u la pynkha*
ia U Jakob, U Jakob de ia ki khadar
ngut ki kthaw tymmen.
9 Te kita ki kthaw tymmen, ba ki
da iasngewpihuin ia U Joseph, ki la
die noh ia u sha Ijipt; hynrei U Blei u la
don ryngkat bad u, 10bad u la pyllait
ia u na ki jingjynjar jong u baroh, bad
u la ai ha u ka jingpynieit bad ka jingstad
ha khmat U Pharaoh u syiem Ijipt,
bad u la thung nongsynshar ia u halor
ka Ijipt bad halor ka ïing jong u baroh.
11Te la jia ka nemsniew ha Ijipt bad
ha Kanaan baroh, bad ka jynjar bakhraw:
ki kpa jong ngi te kim shym la shem
jingbam shuh. 12Hynrei U Jakob haba
u la iohsngew ba don kew ha Ijipt, u
la phah shisien phah ia ki kpa jong ngi.
13Bad ha kaba arsien phah, la pynithuh
ia U Joseph ha ki para jong u, bad ia ka
jaid U Joseph la pyntip ha U Pharaoh.
14U Joseph ruh u la phah khot ha u
ia la u kpa, U Jakob, bad ia la ki kur
baroh, hynniew phew san ki mynsiem.
15Kumta U Jakob u la leit hiar sha
Ijipt. Haba u la iap noh ma u bad ki
kpa jong ngi ruh, 16la leit bah ia ki te sha
Shikhem, bad la buh ha u mawjingtep,
ia uba U Abraham u la thied da ka dor
ka rupa na ki khun U Hammor ha
Shikhem.
17 Hynrei katba ka ïa jong kata ka
jingkular ia kaba U Blei u la kular ha
U Abraham, ka la nang jan, kita ki
briew ki la roi bad ki la man bun ha
Ijipt, 18tadynda la mih uwei pat u syiem
halor ka ri Ijipt ubym ju ithuh ia U
Joseph. 19Une u la leh shukor ia ka jaid
jong ngi, bad u la pynshitom ia ki kpa
jong ngi, ba kin bred noh ia ki khunlung
jong ki, khnang ba kin ym im. 20Ha
kata ka por la kha ia U Moses, bad
u la long uba bhabriew shikaddei eh.
Bad la ri ia u lai bnai ha ka ïing u kpa
jong u; 21te mynba la bred noh ia u, ka
khun U Pharaoh ka la shim noh ia u,

7 : 2-3 Jen. 12 : 1. 7 : 4 Jen. 11 : 31; 12 : 4. 7 : 5 Jen. 12 : 7; 13 : 15; 15 : 18; 17 : 8.
7 : 6-7 Jen. 15 : 13-14. 7 : 8 Jen. 21 : 2-4; 17 : 10-14; 25 : 26; 29 : 31-35 : 18;
7 : 9 Jen. 37 : 11; 37 : 28; 39 : 2, 21. 7 : 10 Jen. 41 : 39-41. 7 : 11 Jen. 42 : 1-2. 7 : 13 Jen. 45 : 1;
45 : 16. 7 : 14 Jen. 45 : 9-10, 17-18; 46 : 27. 7 : 15 Jen. 46 : 1-7; 49 : 33. 7 : 16 Jen. 23 : 3-16;
33 : 19; 50 : 7-13; Josh. 24 : 32. 7 : 17-18 Ek. 1 : 7-8. 7 : 19 Ek. 1 : 10-11; 1 : 22; 7 : 20 Ek. 2 : 2.
7 : 21 Ek. 2 : 3-10.

bad ka la ri ia u ba un ioh long u khun
jong ka hi. [22]Te la hikai ia U Moses ha ka
jingstad ki Ijipt baroh; bad u la long
uba donbor ha ki ktien bad ha ki kam
jong u.

23 Hynrei mynba u la dap sawphew
snem ka rta, ka la jia ha ka dohnud
jong u ban leit khmih ia ki para jong u,
ki khun Israel. [24]Te haba u la iohi ia
uwei ba u shah bymdei, u la da ia u,
bad u la pynhiar kput na ka bynta uta
uba la shah lehbein, u da shoh ia uta
u nong Ijipt: [25]naba u la mut ba ki para
jong u ki la sngewthuh kumno ba U Blei
un sa ai ha ki ia ka jingiohlait da ka kti
jong u, hynrei ki kim shym la sngewthuh.
[26]Te ha ka sngi kaba bud u la paw
ha ki haba ki dang iashoh, bad u la
mut ban pyniasuk pat ia ki, u da ong,
Ko rangbah, phi phi ialong shi para;
balei ba phi ialeh bymdei paralok hi?
[27]Hynrei uta uba la leh bymdei ia la
u paramarjan u la khynñiat noh ia u,
u da ong, Uei ba la pynlong ia me u
nongsynshar bad u nongbishar halor
jong ngi? [28]Me mut ban pyniap noh ia nga,
kumba me la pyniap ia uto u nong Ijipt
mynhynnin? [29]Te namar kane ka jingong
U Moses u la phet noh; bad u la long u
nongwanwir wanhap ha ka ri Midian,
ha kaba u la pynkha arngut ki khun
shynrang.

30 Te ynda la dap sawphew snem,
u angel u la mihpaw ha u ha ka ri khlaw
u lum Sinai, ha ka thylliej ding ha ka
law lynnong. [31]U Moses te haba u la iohi
ia ka, u la sngewphylla ia kata ka jingiohi;
te katba u la nangleit hajan ban khmih, ka
ktien U Trai ka la mih, [32]Nga long U
Blei ki kpa jong me, U Blei U Abraham,
bad U Isaak, bad U Jakob. U Moses
te u la khynñiuh, bad um nud ban
khmih. [33]Te U Trai u la ong ha u, To
loit noh ia ki juti na ki kjat jong me,
naba ka jaka ha kaba me ieng ka long ka
khyndew kaba khuid. [34]Shisha nga la
iohi ia ka jingshah shitom ki briew jong
nga kiba ha Ijipt, bad nga la iohsngew
ia ka jingud jong ki, bad nga la wan
hiar ban pyllait noh ia ki. Mynta to ale,
ngan phah ia me sha Ijipt.

35 Ia une U Moses, ia uba ki la kyntait
noh ki da ong, Uei ba la pynlong ia
me u nongsynshar bad u nongbishar?
ia u kein U Blei u la phah *ban long* u
nongsynshar bad u nongpyllait, da ka
kti uta u angel uba la mihpaw ha u ha
kata ka law lynnong. [36]Une u briew
u la ialam noh ia ki, ynda u la leh ki
jingphylla bad ki dak khyllah ha Ijipt,
bad ha ka Duriaw Basaw, bad ha ka
ri khlaw ruh sawphew snem. [37]Une u
long uta U Moses uba la ong ha ki khun
Israel, U Blei un pynmih ia u nongiathuh-
lypa ha phi napdeng ki para jong phi,
uba kum ma nga. [38]Une u long uta uba la
ju don ha kata ka balang ha ka ri khlaw
lem bad uta u angel uba la kren ha u ha u
lum Sinai, bad lem bad ki kpa jong ngi;
uba la pdiang ia ki orakl kiba im ia
kaban aiti pateng ha ngi. [39]Ia uba kita
ki kpa jong ngi kim shym la iamon
ban kohnguh; hynrei ki la khynñiat
noh ia u na ki, bad ki la phai dien noh
ruh ha ki dohnud jong ki sha ka ri Ijipt,
[40]ki da ong ha U Aaron, To thaw ki
blei ia ngi kiban leit ha shuwa jong ngi;
namar ia U Moses une uba la ialam
noh ia ngi na ka ri Ijipt, ngim tip kaei
kaba la jia ha u. [41]Te ki la iathaw dur
khun masi ha kita ki sngi, bad ki la
iawallam ka jingkñia ha uta u bleithaw,
bad ki la ialeh kmen de ha ki jingleh
ki kti jong ki hi. [42]Hynrei U Blei u la
phai dien noh, bad u la iehnoh noh ia
ki ban mane ia u paid ka bneng, kumba
la thoh ha ka kitab jong ki nongiathuh-
lypa, Shisha phi la iakñia ki mrad kñia

7 : 23-29 Ek. 2 : 11-15. 7 : 29 Ek. 18 : 3-4. 7 : 30-34 Ek. 3 : 1-10. 7 : 36 Ek. 7 : 3; 14 : 21;
Jk. 14 : 33. 7 : 37 Dt. 8 : 15-18. 7 : 38 Ek. 19 : 1-20 : 17; Dt. 5 : 1-33. 7 : 40 Ek. 32 : 1.
7 : 41 Ek. 32 : 2-6. 7 : 42-43 Amos 5 : 25-27.

bad ki jingkñia ha nga sawphew snem
ha kata ka ri khlaw, ah phi ka ïing Israel?
43Bad phi la iabah ia ita i ïingmane
jong u Molok, bad ia u khlur jong u
blei Rephan, ki dur ia kiba phi la thaw
ban mane ia ki. Te ngan pynwir noh ia
phi sha lyndet ka Babilon.
44 Ki kpa jong ngi ki la don kata ka
tabernakl ka jingphla ha ka ri khlaw,
kumba la hukum uta uba la kren ha U
Moses, ba un thaw ia ka katba kum kata
ka dur ia kaba u la lah iohi. 45Ia kata
ruh ki kpa jong ngi pat de ki la wallam
shapoh lem bad U Joshua, mynba ki
la leit rung sha kata ka bynta jong kita
ki jaid bynriew, ia kiba U Blei u la beh
noh na khmat ki kpa jong ngi, haduh
ki sngi jong U Dabid; 46uba la shem
ka jingaiei ha khmat U Blei, bad u la
pan ban shem ka jaka shongneh ia U Blei
U Jakob. 47Hynrei U Solomon u la tei ka
ïing ia u. 48Te uta U Bahakhlieh tam eh
um ju shong kein ha ki ïing ba la thaw da
ki kti; kumba ong u nongiathuhlypa,
49Ka bneng ka long ka khet jong nga,
bad ka khyndew ka jingiuh ki kjat
jong nga; ka ïing kaba kumno te phin
tei ia nga? ong U Trai; lane kaba kumno
ka jaka shongthait jong nga? 50Hato
ka kti jong nga kam shym la thaw ia
kine kiei kiei baroh?
51 Phi kiba eh ryndang, bad kiba
khlem otsher ha ka dohnud bad ha ki
shkor, khlem da pud phi ialeh pyrshah
ia U Mynsiem Bakhuid! kumba ki kpa
jong phi ki la leh, kumta phi ruh phi
leh! 52Iano na ki nongiathuhlypa ba ki
kpa jong phi kim shym la pynshitom
bein? bad ki la iapyniap noh ia kita kiba
la pyni lypa shaphang ka jingwan jong
uta U Bahok, ia uba phi mynta phi la
long ki nongdie bad ki nongpyniap;
53ma phi kiba la pdiang ia ka hukum
kumba la buh ia ka da ki angel, bad
kibym shym la sumar ia ka.

Kaba lynthem maw ia U Stephan

54 Te haba ki la iohsngew ia kine
kiei kiei ruh, ki la ot shla ha ki dohnud,
bad ki la kyriat bniat ia u. 55Hynrei ba
u long uba dap da U Mynsiem Bakhuid,
haba u la khmied shain sha bneng,
u la iohi ia ka burom U Blei, bad ia U
Jisu ba u ieng sha ka kti kamon U Blei,
56bad u la ong, Ha khmih, nga iohi
ia ki bneng ba la plie, bad ia U Khun
u briew ba u da ieng sha ka kti kamon
U Blei. 57Hynrei ki la iapyrta da ka ktien
bajam, bad ki la set ia la ki shkor, bad
ki la iaphet kyrthep da kawei ka jingmut
ha u, 58bad ki la iashop noh ia u shabar
kata ka shnong bad ki la ialynthem maw
ia u: kita ki nongphla te ki la buh noh
ia la ki jain ha ki kjat uwei u samla uba
kyrteng U Saul. 59Te ki la ialynthem
maw ia U Stephan, haba u dang duwai,
u da ong, Ah Trai Jisu, to pdiang noh
ia ka mynsiem jong nga! 60Te u la dem
la ki khohsiew bad u la pyrta da ka ktien
bajam, Ah Trai, wat thew ha ki ia kane
ka pop. Te ynda u la lah ong ia kane,
u la iohthiah noh.

8 Te U Saul u la iamynjur lem ia ka
jingpyniap ia u.

U Saul u pynshitom bein ia ka Balang

Ha kata ka sngi te la jia ka jingpyn-
shitom bein bakhraw ia ka balang kaba
ha Jerusalem, te la pynsakma ia ki baroh
kylleng ki ri Judia bad Samaria, lait
sa tang ki apostol. 2Te ki rangbah
bariewblei ki la iatep ia U Stephan,
bad ki la iapynlong ka jingiambriew
kaba khraw na ka bynta jong u. 3Hynrei
U Saul u la pynjot ia ka balang, u da
leit rung man la ka ïing, bad haba u la
ring noh ia ki briew shynrang bad

7 : 44 Ek. 25 : 9, 40. 7 : 45 Josh. 3 : 14-17. 7 : 46 2 Sml. 7 : 1-16; 1 Khr. 17 : 1-14.
7 : 47 1 Sm. 6 : 1-38; 2 Khr. 3 : 1-17. 7 : 49-50 Isa. 66 : 1-2. 7 : 51 Isa. 63 : 10.
8 : 3 Kam. 22 : 4-5; 26 : 9-11.

kynthei, u la ai noh ia ki sha ka iing
byndi.

La ialap ia ka gospel ha Samaria

4 Namar kata kita ia kiba la pynsakma
ki la leit kylleng kylleng, ki da ialap ia
kata ka ktien. 5Bad U Philip u la leit
hiar sha ka shnong Samaria, bad u la
ialap ia U Khrist ha ki. 6Te ki paidbah
ki la shah shkor da kawei ka jingmut
ia kita kiei kiei ruh kiba la kren da U
Philip, haba ki la iohsngew bad ki la
iohi ia kita ki dak khyllah kiba u la leh.
7Namar ki mynsiem bymkhuid haba
ki la pyrta da ka ktien bajam, ki la mih
noh na shibun ha kiba ki la ju shong;
shibun kiba la pang iap shiliang, bad
kiba dkoh, la pynkhiah. 8Te la don ka
jingkmen bakhraw ha kata ka shnong.
9 Hynrei la don uwei u briew uba
kyrteng U Simon, uba ju leh byrtong
mynshuwa ha kata ka shnong, bad u la
pynmaia ia ki briew jong ka Samaria; u
da kren sarong ia lade, ba u long uwei
uba khraw. 10Ha u baroh ki la iapynleit
jingmut, naduh uba rit tam haduh uba
khraw tam, ki da ong, une u briew u long
kata ka bor U Blei ia kaba la khot
Bakhraw. 11Ha u te ki la iapynshah shkor,
namar la mynsiem bah da ki jingleh
byrtong u la pynmaia ia ki. 12Hynrei
ynda ki la ngeit ia U Philip. ba u da
ialap ia ka khubor babha shaphang
ka hima U Blei bad ka kyrteng U Jisu
Khrist, la pynbaptis ia ki, bad shynrang
bad kynthei. 13Te U Simon hi ruh u la
ngeit, bad haba la pynbaptis ia u, u la
sah lem bad U Philip, bad u la sngew
lyngngoh haba u la khmih ia ki dak
khyllah bad ki kambah bakhraw ia kiba
la leh.
14 Te haba ki apostol kiba ha Jeru-
salem ki la iohsngew ba ka Samaria
ka la lah pdiang ia ka ktien U Blei, ki la
phah ha ki ia U Petros bad ia U Ioannis;
15kiba ynda ki la leit hiar, ki la iaduwai
na ka bynta jong ki, ba kin ioh pdiang
ia U Mynsiem Bakhuid. 16(Namar um
pat shym la hap hano hano ruh na ki;
hynrei tang ba la pynbaptis ia ki ha ka
kyrteng U Trai Jisu.) 17Ynda kumta
ki la iabuh la ki kti ha ki, bad ki la pdiang
ia U Mynsiem Bakhuid. 18Te ynda U
Simon u la iohi ba da kaba buh ki kti
ki apostol, la ai ia U Mynsiem Bakhuid,
u la tyrwa sbai ha ki, 19u da ong, To ai
ha nga ruh ia kane ka bor, ba hano
hano ruh ba ngan buh ia la ki kti, un
ioh pdiang ia U Mynsiem Bakhuid.
20Hynrei U Petros u la ong ha u, Ka
rupa jong me to kan jot noh lem bad
me, naba me la mut ban ioh ia ka jingai
jong U Blei da u sbai! 21Mem don ka
bynta lymne ka pakai ha kane ka kam·
namar ka dohnud jong me kam long
kaba beit ha khmat U Blei. 22Namar
kata to kylla kaba mut noh na kane
ka bymman jong me, bad to duwai ha
U Blei, lehse yn dang map ia me ia
kane ka buit ka dohnud jong me. 23Namar
nga iohi ba me long u ksang ka jingkthang,
bad ka jingkhum ka jingbymman. 24U
Simon te u la iathuh bad u la ong, To
duwai ma phi na ka bynta jong nga ha
U Trai, ba kawei ruh na kita ia kiba
phi la kren kan ym jia ha nga!
25 Ki te namar kata, ynda ki la
iaphla bad ialap ia ka ktien U Trai ki la
ialeit phai pat sha Jerusalem, bad ki la
ialap ia ka Gospel ha bun ki shnong jong
ki Samaria.

U Philip bad u Iunukh bakhraw bor na Ithiopia

26 Hynrei u angel U Trai u la kren
ha U Philip, u da ong, To ieng joit,
khie leit ruh shaphang shathie sha kata
ka lynti kaba leit hiar na Jerusalem sha
Gasa (kata ka long ka ri khlaw). 27Kumta
u la ieng bad u la leit: te ha khmih,
u briew na Ithiopia, u iunukh uba khraw
bor hapoh Ka Kandasi, ka syiem ki
nong Ithiopia, uba la long halor ka
jingkynshew jong ka baroh, uba la wan

ban mane sha Jerusalem; 28te u dang
leit phai u da shong ha ka kali jong u,
bad u dang pule ia U Isaiah u nongiathuh-
lypa. 29U Mynsiem te u la ong ha U
Philip, Khie leit hajan, to snoh ruh ha
kane ka kali. 30Te U Philip u la phet
sha u, bad u la iohsngew ba u pule ia
U Isaiah u nongiathuhlypa, bad u la
ong, Me shemphang ia kata kaba me
pule? 31U la iathuh te, Kumno nga lah,
lymda don uno uno uban ialam ia nga?
Bad u la kyrpad ia U Philip ban wan kiew
bad shong ryngkat bad u. 32Te ka jaka
jong kata ka jingthoh kaba u la pule
ka la long kane: Kum ka langbrot la
ialam noh ia u sha ka jingpyniap, bad
kum i khun langbrot ba sngap jar ha
khmat u nongot shñiuh jong i, kumta
um ang la ka shyntur. 33Ha ka jinglong
rit jong u la shim noh ia ka jingbishar
jong u; hynrei uei uban iathuh ia ka
jingkha pateng jong u? naba la shim
noh ia ka jingim jong u na ka khyndew.
34Te uta u iunukh u la iathuh ha U
Philip bad u la ong, Nga kyrpad ia me,
shaphang jongno u nongiathuhlypa u
kren ia kane? shaphang ia lade hi, ne
shaphang uwei pat? 35Ynda kumta U
Philip u la ang la ka shyntur, bad da
kaba sdang na kane ka jingthoh, u la
ialap ha u ia U Jisu. 36Te katba ki nang
ialeit ha kata ka lynti, ki la iapoi ha
kawei ka um; te uta u iunukh u la ong,
Ha khmih ka um; kaei ba pynpep ban
pynbaptis ia nga? 37Te U Philip u la ong,
Lada me ngeit na la ka dohnud baroh,
me lah. U la iathuh bad u la ong, Nga
ngeit ba U Jisu Khrist u long U Khun
U Blei. 38Te u la hukum ban pynsangeh ia
ka kali: bad ki la ialeit hiar baroh arngut
sha kata ka um, U Philip bad uta u
iunukh de, bad u la pynbaptis ia u.
39Te haba ki la iawan kiew noh na
kata ka um, U Mynsiem U Trai u la
rah noh ia U Philip, bad uta u iunukh
um shym la iohi shuh ia u, naba u la
nang leit ha ka lynti jong u da kaba
kmen. 40Hynrei ia U Philip la shem ha
Asotos; te katba u dang iaid lyngba u la
ialap ia ka gospel ha ki shnong baroh,
haduh ba u la poi sha Kaisaria.

8 : 32-33 Isa. 53 : 7-8.

Ka jingpynkylla ia U Saul
(Kam 22 : 6–16; 26 : 12–18)

9 Te U Saul, haba u dang pyrsad ki
jingbyrngem bad ka jingpyniap ia ki
synran jong U Trai, u la leit ha u rang-
bah lyngdoh, 2bad u la pan na u ki
shithi sha Damaskos sha ki synagog,
ba lada un shem ia kino kino ruh kiba
na kane ka Lynti, la ki shynrang ne ki
kynthei, un ioh leit lam ia ki ba la khum
sha Jerusalem. 3Te katba u dang leit ka
la jia ba u la poi hajan Damaskos, bad
kyndit kyndit la tyngshain lep sawdong
ia u ka jingshai na bneng: 4te u la kyllon
kram ha khyndew, bad u la iohsngew
ia ka ktien kaba ong ha u, Ah Saul,
Saul, balei me pynshitom bein ia nga?
5U te u la ong, Me long uei, Ah Trai?
Te u la *ong*, Nga long U Jisu ia uba
me pynshitom bein: ka long kaba eh
ia me ban kynjat pyrshah ia ki dieng
tyndung. 6Haba u la khynñiuh bad la
sngew maian, u la ong, Ah Trai, aiu
me mon ia nga ban leh? Ynda kumta
U Trai *u la ong* ha u, To ieng, khie leit
ruh shapoh kata ka shnong, te yn sa
iathuh ha me aiu ba ka dei ia me ban leh.
7Ki rangbah te kiba la leit jingleit ryngkat
bad u ki la iaieng khlem nang kren,
ki da iohsngew ia ka jingsawa, hynrei
kim da iohi iano iano ruh. 8Te U Saul
u la ieng na ka khyndew, bad ynda u la
khyllie la ki khmat, um iohi ei ei shuh:
bad ki la btin ia u na ka kti, ki la ialam
ruh ia u shapoh Damaskos. 9Te u la
long lai sngi khlem imat, bad um shym
la bam lymne dih.

10 Te la don uwei u synran ha Damas-
kos, uba kyrteng U Ananias; bad U
Trai u la ong ha u ha ka jingithuhpaw,

Ko Ananias. U ruh u la ong, Ha khmih,
nga hangne, ko Trai. [11]Te u Trai u *la
ong* ha u, To ieng, khie leit ruh sha kata
ka lynti shnong ia kaba khot Babeit,
to wad ruh ha ka ïing U Judas ia *u briew*
uba kyrteng U Saul, u nong Tarsos;
naba, ha khmih, u duwai, [12]bad u la
iohi ia u briew uba kyrteng U Ananias
ba u wan hapoh, bad ba u buh ia la ki
kti ha u, ba un ioh peit pat. [13]Hynrei
U Ananias u la iathuh, Ah Trai, nga
la iohsngew na kiba bun shaphang une
u briew, kaba katno kaba sniew ba u
la leh ia ki riewkhuid jong me ha Jeru-
salem! [14]Hangne ruh putet u la ioh ka bor
na ki rangbah lyngdoh ban khum ia
baroh kiba khot kyrpad ha ka kyrteng
jong me! [15]Hynrei U Trai u la ong ha u,
To khie leit noh; naba uta u long u
atiar ba la jied ha nga, ia kaban kit ia
ka kyrteng jong nga ha khmat ki Jentil,
bad ki syiem, bad ki khun Israel de:
[16]namar ngan pyni ha u kaba katno
bun kiei kiei ba u dei ban shah na ka
bynta ka kyrteng jong nga. [17]Kumta
U Ananias u la leit noh, bad u la rung
hapoh kata ka ïing; te haba u la buh
ia la ki kti ha u, u la ong, Ko Saul, u
para jong nga, uta U Trai, U Jisu kein,
uba la mih paw ha me ha kata ka lynti
ha kaba me la wan, u la phah ia nga ba
men ioh peit pat, bad ba yn pyndap ia
me da U Mynsiem Bakhuid. [18]Te kumne
kumne ruh la hap noh na ki khmat
jong u kum ki sarew, bad u la ioh peit
pat; te u la ieng joit bad la pynbaptis
ia u. [19]Te ynda u la bam jingbam, la
pynshait ia u.

U Saul u ialap ha Damaskos

Te u la don katto katne ki sngi ryngkat
bad ki synran kiba ha Damaskos. [20]Te
kumne kumne ruh u la ialap ia U Khrist
ha ki synagog, ba U long U Khun U
Blei. [21]Baroh te kiba la iohsngew ia u
ki la sngew kyndit, bad ki la iaong,
Une um dei uta uba la pynjot ha Jeru-
salem ia kita kiba la ju khot kyrpad
ha kane ka Kyrteng? bad u la wan
hangne ruh ia kane khnang, ba un ioh
ialam noh ia ki ba la khum ha khmat ki
rangbah lyngdoh. [22]Hynrei U Saul u
la nang khraw bor, bad u la pynduh nia
ia kita ki Jiw kiba shong ha Damaskos,
u da pyni biang biang ba une u long U
Khrist.

U Saul u lait im na ki Jiw

23 Te haba la dap bun sngi, ki Jiw
ki la iasylla lang ban pyniap noh ia u;
[24]hynrei U Saul u la ioh tip ia ka jingiashet
jong ki. Te ki la ia ap ia ki khyrdop
ruh mynsngi bad mynmiet, ba kin ioh
pyniap noh ia u. [25]Hynrei ki synran
jong u ki la shim ia u mynmiet, bad ki la
iapynhiar noh lyngba ka kynroh, ki
da iapynhiar ia u ha ka tukri.

U Saul ha Jerusalem

26 Te haba u la poi ha Jerusalem,
u la pyrshang ban pyniasoh ia lade bad
ki synran; te baroh ki la sheptieng ia u
ba kim ngeit satia ba u long u synran.
[27]Hynrei U Barnabas u la shim ia u,
bad u la wallam ia u ha ki apostol, bad
u la iathuh ha ki kumno ba u la lah
iohi ia U Trai ha kata ka lynti, bad ba
u la lah kren bad u, bad kumno ha
Damaskos ba u la lah ialap shlur ha ka
kyrteng U Jisu. [28]Bad u la long ryngkat
bad ki, u da iarung hapoh bad u da
iamih habar ruh ha Jerusalem, [29]u da
ialap shlur ha ka kyrteng U Trai, u
la iakren ruh bad u la iasaid bad kita
ki Jiw Grik; hynrei ki la wad lad ban
pyniap noh ia u. [30]Te haba ki para
bangeit ki la tip ia kata, ki la ialam noh
arsut ia u sha Kaisaria, bad ki la phah
noh ia u sha Tarsos.
31 Kumta ka bálang ha Judia bad
Galilaia bad Samaria baroh ka la suk,
ba la tei ia ka; bad da kaba iaid ha ka

9:23-25 2 Kor. 11:32-33.

jingsheptieng ia U Trai, bad ha ka
jingpyntngen U Mynsiem Bakhuid, ka
la roi kyrhai.

La pynkhiah ia U Inias

32 Ka la jia ruh katba U Petros u
la leit lyngba ia ki phang baroh, ba u
la wan hiar ruh ha kita ki riewkhuid
kiba shong ha Lydda. 33Te u la shem
hangta ia uwei u briew uba kyrteng U
Ínias, uba la thiah ha ka jingthiah la
phra snem, naba u la pang iap shiliang.
34Te U Petros u la ong ha u, Ko Inias,
U Jisu Khrist u pynkhiah ia me; to
ieng joit, bad shna ia la ka jingthiah.
Te kumne kumne ruh u la ieng joit.
35Baroh te kiba shong ha Lydda bad
ha Sharon ki la iohi ia u, bad ki la phai
sha U Trai.

La pynim pat ia Ka Dorkas

36 Te la don ha Joppa kawei ka
synran kaba kyrteng Ka Tabitha, kaba
haba la batai, la khot Ka Dorkas: kane
ka kynthei ka la dap da ki jingleh babha
bad ki jingai isynei kiba ka la ju leh.
37Te ka la jia ha kita ki sngi ba ka la
pang, bad ka la iap noh: bad ynda
ki la iapynsum ia ka, ki la iabuh ia ka
ha kawei ka kamra kaba haneng. 38Te
namar ba ka Lydda ka long hajan
Joppa, kita ki synran haba ki la iohsngew
ba U Petros u don hangta, ki la phah
ar ngut ki briew sha u, ki da kyrpad ia u,
Wat pyntud ban wan haduh ha ngi.
39Te U Petros u la ieng joit bad u la
leit lem bad ki. Bad ynda u la poi, ki
la ialam ia u sha kata ka kamra kaba
haneng; ki riewkynthei baroh te ki la
iaieng hajan jong u, ki da ia iam, bad
ki da iapyni ia ki sopti bad ia ki jainkup
kiba ka Dorkas ka la thaw, mynba ka
dang don bad ki. 40Hynrei U Petros
u la pynmih noh shabar ia ki baroh,
bad u la dem khohsiew bad u la duwai;
bad haba u la phai sha kata ka met,
u la ong, Ko Tabitha, to ieng. Te ka la
khyllie ia la ki khmat; bad haba ka la
iohi ia U Petros, ka la khie shong. 41Te
u la ai la ka kti ha ka, bad u la pynieng
ia ka; te ynda u la khot ia kita ki riewkhuid
bad ia ki riewkynthei, u la aiti ia ka kaba
la im pat. 42Te la bna ia kata ha Joppa
baroh kawei, bad shibun ki la ngeit
ha U Trai. 43Ka la jia ruh ba u la iaishong
bun sngi ha Joppa bad uwei U Simon,
u nongshna snieh.

U Petros bad U Kornilios

10 Te *la don* ha Kaisaria uwei u briew
uba kyrteng U Kornilios, u rangbah
shispah na ka kynhun shipai ba la khot
ka Italia, 2u briew bariewblei, bad uba
sheptieng ia U Blei lem bad ka iing jong
u baroh, uba la ai shibun ki jingai isynei
ia ki briew, bad uba duwai de ha u
Blei khlem da pud. 3U la iohi shynna
ha ka jingithuhpaw, hamar kaba khyndai
baje mynsngi, ia u angel U Blei ba u wan
hapoh ha u, bad ba u ong ha u, Ko
Kornilios. 4U te, haba u la khmih shain
ha u, bad ba u dang kyndit, u la ong,
Kumno, Kynrad? Te u la iathuh ha u,
Ki jingduwai jong me bad ki jingai
isynei jong me ki la iakiew soit kum ka
jingkynmaw ha khmat U Blei. 5Mynta
te to phah briew sha Joppa, bad khot
ia U Simon, ia uba sin Petros; 6u shong
basa bad uwei U Simon u nongshna
snieh, uba ka iing jong u ka don harud
duriaw. 7Te ynda uta u angel uba la kren
ha u u la leit noh, u la khot arngut na
ki shakri iing jong u, bad ia u shipai
bariewblei na kita kiba ju ia ap ia u;
8te haba u la bthah ha ki ia kiei kiei
baroh, u la phah noh ia ki sha Joppa.
9 Te kum lashai, katba kita ki dang
ha lynti, bad ba ki la poi hajan kata
ka shnong, U Petros u la leit kiew shalor
iing ban duwai, hamar kaba hynriew
baje. 10Te u la sngew thngan, bad u la
kwah ban ioh jingbam: hynrei katba ki
dang pynkhreh, la ngat ka jinglong rngai
ha u. 11Bad u iohi ia ka bneng ba la plie,

bad uwei u khiew ba u da hiar, kum
ka jingsiang bakhraw ba la pynhiar na
ki sawdong ha khyndew, [12]ha kaba la
don ki kynja mrad basaw kjat baroh
bad ki kynja bapar jong ka khyndew
bad ki sim jong ka bneng de. [13]Te la
wan ka ktien ha u, To ieng, ko Petros,
to pyniap to bam ruh. [14]Hynrei U Petros
u la ong, Ym kumta, Ah Trai: namar
ngam ju bam mynno mynno ruh kaei
kaei kaba sang lane kabym khuid. [15]Te
ka ktien *ka la wan* pat ha u kaba arsien,
la kaba U Blei u la pynkhuid, wat ñiew
sang ma me. [16]Bad la leh ia kane laisien:
te la pdiang soit pat ia uta u khiew sha
bneng.

17 Te katba U Petros u dang sngew
lyngngoh shibun ha lade, kata ka jing-
ithuhpaw kaba u la iohi ka lah ban mut
aiu, ha khmih ruh, kita ki briew ia kiba
la phah da U Kornilios, ynda ki la lah
wad ia ka ïing U Simon, ki la iaieng ha
khmat ka khyrdop, [18]bad ki la khot,
bad ki la iakylli, la U Simon ia uba sin
Petros, u shong basa hangta ne em.
[19]Te katba U Petros u dang pyrkhat
shaphang kata ka jingithuhpaw, U
Mynsiem u la iathuh ha u, Ha khmih,
lai ngut ki briew ki iawad ia me. [20]Hynrei
to ieng, to leit hiar noh, bad to leit
ryngkat bad ki khlem da sngew artatien,
namar la phah ma nga ia ki. [21]Kumta
U Petros u la leit hiar sha kita ki briew,
bad u la ong, Ha khmih, nga long uta
ia uba phi iawad. Na ka daw aiu phi
la wan? [22]Te ki la iathuh, U Kornilios,
u rangbah shispah, u briew uba hok bad
uba sheptieng ia U Blei bad uba la ioh
ka jingiaroh na ka jaid Jiw baroh, la
sneng ia u da u angel bakhuid ban phah
khot ia me shapoh ka ïing jong u, bad
ban iohsngew ia ki ktien na me. [23]Kumta
u la khot ia ki shapoh bad u la khot
basa ia ki.

Te ha kaba lashai u la ieng bad u la
leit noh lem bad ki, bad don ruh ki
para bangeit kiba na Joppa kiba la
ialeit ryngkat bad u. [24]Te kum lashai
ki la iawan poi shapoh Kaisaria. U
Kornilios te u la lah khot lang ia ki
kur jong u bad ia ki lok baieit jong u.
[25]Te ka la jia katba U Petros u dang
rung, ba U Kornilios u la leit tan ia u,
bad u la dem khrup ha ki kjat jong u, bad
u la mane ia u. [26]Hynrei U Petros u
la pynieng pat ia u, u da ong, To ieng
joit, nga hi ruh nga long u briew. [27]Te
katba u la nang iakren bad u, u la rung,
bad u la shem shibun kiba la iawan lang.
[28]U la ong te ha ki, Phi hi phi tip kumno
ba ka long kaba sang ia u briew uba
long u Jiw ban ialok lane ban iajan
bad uba na kawei pat ka jaid bynriew:
pynban U Blei u la pyni ha nga ba ngan
ym ñiew uba sang lane ubym khuid ia
uno uno u briew; [29]namar kata te haba
la phah khot ia nga, nga la wan khlem
da iasaid. Namar kata nga kylli, ia kaban
lei phi la phah khot ia nga?

30 U Kornilios te u la ong, Mynta la
saw sngi haduh kane ka por, haba nga
dang duwai ia ka jingduwai kaba khyndai
baje ha ka ïing jong nga, ha khmih uwei
u briew u la ieng ha khmat jong nga ha
ka jainkup baphyrnai, [31]bad u ong,
Ko Kornilios, la shah shkor ia ka
jingduwai jong me, bad ia ki jingai
isynei jong me la buh jingkynmaw ha
khmat U Blei. [32]Namar kata to phah
sha Joppa, bad khot ha me ia U Simon
ia uba la sin Petros: u shong basa ha
ka ïing U Simon, u nongshna snieh,
harud ka duriaw. [33]Namar kata mar
mar nga la phah ktien sha me, me ruh
me la leh bha ba me la poi. Mynta namar
kata ngi baroh ngi iadon hangne ha
khmat U Blei, khnang ia kaban iohsngew
ia kiei kiei baroh ia kiba la hukum ha
me da U Trai.

Ka jingialap U Petros ha ïing U Kornilios

34 Ynda kumta U Petros u la ang la

10:34 Dt. 10:17.

ka shyntur bad u la ong, Shisha nga
sngewthuh ba U Blei um long uba ñiew
shiliang khmat, 35hynrei ha kano kano
ka jaid bynriew, jar uba sheptieng ia u,
bad uba iaileh ia ka hok, u long kein
uba la pdiang sngewbha da u. 36Kata
ka ktien ia kaba u la phah ha ki khun
Israel, da kaba ialap ia ka gospel ka
jingsuk da U Jisu Khrist (long ma u
U Trai halor baroh), 37ia kata ka ktien
phi hi phi tip ia kaba la pynbna ha
Judia baroh, haba la sdang na Galilaia
hadien kata ka jingpynbaptis kaba la
ialap U Ioannis; 38*shaphang* U Jisu uba
na Nasaret, kumno ba U Blei u la pynsleh
ia u da U Mynsiem Bakhuid bad da ka
bor, uba la iaid kylleng u da leh babha
bad u da pynkhiah ia kita baroh kiba
la ban shitom da u Soitan: naba U Blei
u long ryngkat bad u. 39Bad ngi long ki
sakhi ia kiei kiei baroh kat kiba u la
leh ha ka ri ki Jiw bad ha Jerusalem:
ia uba ki la pyniap noh ruh da kaba
sdien ia u ha u dieng. 40Ia une, U Blei
u la pynmihpat ha kaba lai sngi, bad u
la shah ia u ban long uba paw shynna,
41ym ha u paidbah baroh hynrei ha
ki sakhi ia kiba la jied mynshuwa da U
Blei, ha ngi *kein* kiba la iabam iadih
ryngkat bad u ynda u la mihpat na kiba
iap. 42U la hukum te ia ngi ban ialap ha
u paidbah, bad ban phla ba une u long
uta uba la thung da U Blei *ban long* U
Nongbishar kiba im bad kiba iap. 43Ia
une ki nongiathuhlypa baroh ki iaphla,
ba da ka kyrteng jong u uno uno baroh
uba ngeit ha u, un ioh kaba map ki
pop.

Ki Jentil ki ioh pdiang ia U Mynsiem Bakhuid

44 Katba U Petros u dang kren ia
kine ki ktien, U Mynsiem Bakhuid u
la hap ha kita baroh kiba la iohsngew
ia kata ka ktien. 45Te kiba na ka jingotsher
kiba la ngeit, kat kiba la iawan lem bad
U Petros, ki la sngew kyndit namar
ba ha ki Jentil ruh la theh noh ia ka
jingai U Mynsiem Bakhuid, 46namar
ki la iohsngew ba ki iakren da ki thylliej,
bad ba ki iapynkhraw ia U Blei. Kumta
U Petros u la iathuh, 47Don mano
mano uba lah ban adong ia ka um,
kat ban ym pynbaptis ia kine kiba la
ioh pdiang ia U Mynsiem Bakhuid
kumjuh kum ngi? 48Te u la hukum ba
yn pynbaptis ia ki ha ka kyrteng U Jisu
Khrist. Ynda kumta ki la iakyrpad ia
u ban sah sa khyndiat sngi.

U Petros u pynshai balei u leit sha ki Jentil

11 Te ki apostol bad ki para bangeit
kiba la don ha Judia ki la iohsngew
ba ki Jentil ruh ki la lah pdiang ia ka ktien
U Blei. 2Bad haba U Petros u la wan kiew
sha Jerusalem, kita kiba na ka jingotsher
ki la iasaid bad u, 3ki da ong, Me la
leit sha ki briew kiba khlem otsher,
bad me la bam ryngkat bad ki. 4Hynrei
U Petros u la sdang, bad u la batai ha
ki ter ter, u da ong, 5Nga la don ha ka
shnong Joppa ba nga dang duwai: te
ha ka jinglong rngai nga la iohi ia ka
jingithuhpaw, ia uwei u khiew ba u
hiar kum ka jingsiang bakhraw, ba la
pynhiar na bneng da ki sawdong: bad
ka la poi haduh ha nga: 6sha kaba haba
nga la khmih shain, nga la pyrkhat
bad nga la iohi ia ki mrad ba saw kjat
jong ka khyndew, bad ia ki mrad khlaw,
bad ia ki kynja bapar, bad ia ki sim
ka bneng de. 7Bad nga la iohsngew ruh
ka ktien kaba ong ha nga, To ieng joit,
ko Petros, to pyniap, to bam ruh. 8Hynrei
nga la ong, Ym kumta Ah Trai: namar
kaei kaei ruh kaba sang lane kabym
khuid kam ju rung mynno mynno ruh
shapoh ka shyntur jong nga. 9Te ka ktien
ka la kren ha nga sa shi wat pat na bneng,
Ia kaba U Blei u la pynkhuid, wat ñiew
sang ma me. 10Te la leh haduh laisien
ia kane; ynda kumta la ring noh pat
ia kita baroh sha bneng. 11Ha khmih ruh,

kumne kumne lai ngut ki briew ki la iaieng
ha khmat kata ka iing ha kaba ngi la
don, ba la phah ia ki na Kaisaria sha nga.
12Bad U Mynsiem u la hukum ia nga
ban leit ryngkat bad ki khlem da sngew
artatien; bad kine hynriew ngut ki para
bangeit ruh ki la iawan lem bad nga, bad
ngi la ialeit ruh shapoh ka iing uta u
briew. 13U ruh u la iathuh ha ngi kumno ba
u la iohi ia u angel ba u da ieng ha ka
iing jong u, bad ba u da ong, To phah
sha Joppa, bad khot ia U Simon, ia uba
la sin Petros; 14uban kren ki ktien ha
me, da kiba yn pynim ia me, ma me
bad ka iing jong me baroh ruh. 15Te
katba nga la sdang ban kren, U Mynsiem
Bakhuid u la hap ha ki kumjuh kumba
ha ngi hi ha kaba mynnyngkong: 16te
nga la kynmaw ia kata ka jingong U
Trai kumno ba u la ong, U Ioannis
shisha u la pynbaptis da ka um, hynrei
yn pynbaptis ia phi da U Mynsiem
Bakhuid. 17Lada U Blei te u la ai ha ki ia
kajuh ka jingai kum kaba u la ai ha ngi
ruh, mynba ngi la ngeit ha U Jisu Khrist
uba U Trai, nga long uei ba ngan lah ban
ialeh pyrshah ia U Blei? 18Te haba ki
la iohsngew ia kine kiei kiei ki la iasngap
jar, bad ki la iapyndon burom ia U Blei,
ki da ong, Kumta te ha ki Jentil ruh U
Blei u la ai ia ka jingkylla kaba mut sha
ka jingim.

Ka Balang ha Antiok

19 Kita te ia kiba la pynsakma kylleng
namar kata ka jingjynjar kaba la mih
hadien U Stephan, ki la leit poi haduh
Phoiniki bad Kypros bad Antiok de,
ki da ialap ia kata ka ktien hano hano
ruh em hynrei tang ha ki Jiw hi. 20Hynrei
la don na ki, ki briew kiba na Kypros
bad na Kyrini, kiba haba ki la poi sha
Antiok ki la kren ha ki Grik ruh, ki
da ialap ia U Jisu uba U Trai. 21Bad
ka kti U Trai ka la long lem bad ki,
bad bun byllien kiba la ngeit ki la wan
phai sha U Trai. 22Te ka jingbna shaphang
jong ki ka la poi sha ki shkor jong ka
balang kaba ha Jerusalem, bad ki la
iaphah ia U Barnabas ban leit haduh
Antiok; 23uba haba u la poi, bad ba u la
iohi ia ka jingaiei ka jong U Blei, u la
sngew kmen, bad u la kyntu ia ki baroh
ba da ka jingthmu skhem ka dohnud
kin snoh ha U Trai: 24naba u la long u
briew uba bha, bad uba dap da U
Mynsiem Bakhuid bad da ka jingngeit.
Te shibun u paidbah la pyniasoh ha U
Trai. 25Te u la leit noh sha Tarsos ban
wad ia U Saul, bad ynda u la shem ia u,
u la ialam ia u sha Antiok: 26Ka la jia
ruh ba baroh shi snem ki la iaseng lem
bad kata ka balang, bad ki la iahikai
ia shibun u paidbah. Bad la khot Khristan
ia ki synran nyngkong eh ha Antiok.

27 Te ha kine ki sngi ki la wan hiar ki
nongiathuhlypa na Jerusalem sha Antiok.
28Te uwei na ki uba kyrteng U Agabos
u la ieng joit, bad u la iathuhlypa da U
Mynsiem ba ka nemsniew bakhraw kan
sa long ha ka pyrthei baroh, kaba la
jia ruh ha ki sngi U Klaudios. 29Te kita
ki synran uwei pa uwei na ki katba u
don la ka bor, ki la iathmu skhem ban
phah ka jingiarap ha ki para bangeit
kiba shong ha Judia: 30ia kata ruh ki
la leh, ki da phah lam ia ka sha ki tymmen
basan da ka kti U Barnabas bad U Saul.

La pyniap noh ia U Jakob bad la set byndi ia U Petros

12 Te hamar kata ka por U Herod syi-
em u la sei ia la ki kti ban pynjynjar
ia kiba na ka balang. 2Bad u la pyniap ia
U Jakob u para U Ioannis da ka waitlam.
3Bad haba u la iohi ba ka la pynsngewbha
ia ki Jiw, u la thew ban kem sa ia U Petros
ruh. (Te ki la dei ki sngi u kpu bakhlem
thiat.) 4Bad haba u la lah kem ia u, u la
set ia u ha ka iing byndi, bad u la aiti ia u
ha ki khadhynriew ngut ki shipai ban
ap phira ia u, ba u da mut ynda lah ka

11 : 16 Kam. 1 : 5. 11 : 19 Kam. 8 : 1-4. 11 : 28 Kam. 21 : 10. 12 : 4 Ek. 12 : 1-27.

niam jinglait ban pynmih ia u ha u
paidbah. [5]Namar kata la pynsah ia U
Petros ha kata ka iing byndi, hynrei la
pynlong ka jingduwai bashitrhem da ka
balang ha U Blei na ka bynta jong u.

La pyllait ia U Petros na ka ïing byndi

6 Te haba U Herod un sa pynmih
noh ia u, ha kata hi ka miet U Petros u
dang iohthiah hapdeng arngut ki shipai,
ba la khum da ki artylli ki kynjri, bad ki
nongap ha khmat ka jingkhang ki la ap
phira ia kata ka ïing byndi. [7]Te ha khmih,
u angel U Trai u la ieng hajan jong u,
bad ka jingshai ka la tyngshain ha kata
ka kamra; te u la kyntuit na ka krung
jong U Petros, bad u la kyrsiew ia u,
u da ong, To ieng kloi kloi! Te ki kynjri
jong u ki la hap noh na ki kti jong u.
[8]Uta u angel u la ong ruh ha u, To panpoh
ia lade, to pyndait ruh ia la ki juti. Bad
u la leh kumta. Ynda kumta u la ong
ha u, To tabah ia la ka jingkup, to bud
ruh ia nga. [9]Kumta u la mih noh bad
u la bud, te um tip ba ka la long kaba
shisha kaba la leh da uta u angel, hynrei
u la mut ba u la iohi ka jingithuhpaw.
[10]Te haba ki la iaid lyngba ia ka jingap
phira kaba nyngkong bad kaba ar, ki la
poi ha ka khyrdop nar kaba lam shapoh
kata ka shnong, kata ka la plie hi ia
ki; bad haba ki la iamih noh, ki la ia
iaid lyngba ia kawei ka lynti shnong,
te kumta hi uta u angel u la leit noh na u.
[11]Te U Petros haba u la kyndit bynriew
u la ong, Mynta nga tip da shisha ba
U Trai u la phah ia u angel jong u, bad
u la pyllait noh ia nga na ka kti U Herod
bad na baroh ka jingkhmih lynti jong
uta u paitbah Jiw.

12 Te ynda u la lah pyrkhat, u la poi
sha ka iing Ka Mari ka kmie U Ioannis
ia uba la sin Markos; hangta shibun ki la
wan iaseng lang, bad ki dang iaduwai.
[13]Te haba u la tied ia ka jingkhang
ka khyrdop, kawei ka shakri ka la leit ia
kaban sngap, kaba kyrteng Ka Rhoda.
[14]Te haba ka la sngewthuh ia ka ktien
U Petros, namar ka jingkmen kam shym
la plie ia kata ka khyrdop hynrei ka la
phet shapoh bad ka la iathuh ba U Petros
u ieng ha khmat ka khyrdop. [15]Te ki
la iaong ha ka, Pha lamwir. Hynrei ka
la iathuh skhem ba ka long kumta. Te
ki la iaong, Kata dei u angel jong u.
[16]Hynrei U Petros u la nang tied, te
ynda ki la lah plie ki la iohi ia u bad ki
la iasngew kyndit. [17]Hynrei haba u la
kaweh da la ka kti ha ki ban sngap jar,
u la iathuh ha ki kumno ba U Trai u
la ialam noh ia u na kata ka iing byndi.
Bad u la ong, To iathuh ia kine kiei
kiei ha U Jakob, bad ha ki para bangeit.
Ynda kumta u la mih bad u la leit noh
sha kawei pat ka jaka.

18 Te tang shu shai ka sngi, la long ka
jingkhihwin ym khyndiat hapdeng kita
ki shipai, aiu ba la jia ia U Petros. [19]Te
haba U Herod u la lah wad ia u bad ba
um shem, u la tohkit ia kita ki nongap
phira, bad u la hukum ban pyniap noh
ia ki. Ynda kumta u la leit hiar noh na
Judia sha Kaisaria, bad u la shong sah
hangta.

Ka jingiap U Herod

20 Te U Herod u dang buhnud eh ia
kiba na Tyros bad na Sidon; te ki la
iawan ha u da kawei ka jingmut bad
haba ki la iaioh lok bad U Blastos, u
rangbah halor ka kamra thiah u syiem,
ki la iapan iasuk, namar ka ri jong ki ka
ioh la ka bsa na ka ri jong uta u syiem.
[21]Te ha kawei ka sngi ba la iabuh U
Herod u la kup ia ka jainkup syiem,
bad haba u la shong halor ka khet bishar,
u la said thma ha ki. [22]Te uta u paitbah
u la risa, *u da ong*, Ka jingkren u blei,
ym ka jong u briew. [23]Te kumne kumne
u angel U Trai u la shoh ia u, namar
um shym la ai ka burom ha U Blei;
te la bam ka ksain ia u bad u la dkut
mynsiem noh.

24 Hynrei ka ktien jong U Blei ka la

nang roi bad ka la man bun.
25 Te U Barnabas bad U Saul ynda
ki la lah iapyndep ia la ka kam, ki la
iawan phai noh na Jerusalem, ki da wan
ialam lem bad ki ia U Ioannis uba la sin
Markos.

La jied ia U Paul bad U Barnabas ban leit sha ki Jentil

13 Te la don ha Antiok, ha ka balang
kaba la don *hangta*, ki nongiathuh-
lypa bad ki nonghikai, U Barnabas, bad U
Simeon ia uba la khot Niger, bad U
Loukios uba na Kyrini, bad U Manain
u para ba la ioh jingbsa lem bad U Herod
u tetrark, bad U Saul de. [2]Te katba ki
la shakri ia U Trai bad ba ki la shah
jingit, U Mynsiem Bakhuid u la ong,
To pynkyrpang ha nga ia U Barnabas
bad ia U Saul sha kata ka kam sha kaba
nga la khot ia ki. [3]Te haba ki la iashah
jingit bad duwai bad ba ki la buh ia la
ki kti ha ki, ki la phah noh ia ki.

Ki Apostol ha Kypros

4 Ki te haba la phah noh ia ki da U
Mynsiem Bakhuid, ki la ialeit hiar sha
Selukia, bad nangta ki la ialeit da ka
lieng sha Kypros.[5]Te mynba ki la don
ha Salamis, ki la ialap ia ka ktien U
Blei ha ki synagog ki Jiw: te ki la iadon
ruh U Ioannis kum u nongiarap jong ki.
[6]Te haba ki la lah iaiaid lyngba ia kata
ka dewlynnong baroh kawei haduh
Paphos, ki la shem ia uwei u nongleh
byrtong, u nongiathuhlypa balamler, u
Jiw uba kyrteng U Bar-Jisu; [7]uba la
don lem bad U Serjios Paulos u lyngskor,
u briew uba shemphang; une, haba u
la khot ha u ia U Barnabas bad U Saul,
u la kwah ban iohsngew ia ka ktien U
Blei. [8]Hynrei uta U Elimas u nongleh
byrtong (naba kumta la batai ia ka
kyrteng jong u) u la ialeh pyrshah ia ki,
u da pyrshang ban pynphai noh ia uta u
lyngskor na kata ka jingngeit. [9]Hynrei
U Saul, ia uba la khot Paul ruh, uba
la dap da U Mynsiem Bakhuid, u la
peit shain ha u, [10]bad u la ong, Ah uba
dap da ka buit arsap suda, bad da ka
buit bymman suda, me u khun u Soitan,
me u nongshun ka hok baroh, men ym
wai shuh ban pynbakla ia ki lynti babeit
jong U Trai? [11]Mynta te ha khmih,
ka kti U Trai ka long halor jong me,
bad men sa matlah, khlem da iohi ia
ka sngi katto katne por. Te shisyndon
la hap ha u u lyoh bad ka jingdum:
te u la leit kylleng u da wad ia kiban
btin ia u na ka kti. [12]Te uta u lyngskor,
haba u la iohi ia kaba la leh, u la ngeit,
u da sngew kyndit namar kata ka jinghikai
jong U Trai.

U Paul bad U Barnabas ha Antiok jong ka Pisidia

13 Te U Paul bad ki lok jong u ki la
mih noh da ka lieng na Paphos, bad ki
la iapoi sha Perga ha Pamphilia. U
Ioannis te haba u la iakhlad na ki, u la
leit phai pat sha Jerusalem. [14]Hynrei
ma ki, haba ki la ialeit noh na Perga,
ki la iapoi ha Antiok jong ka Pisidia;
te ki la ialeit hapoh ka synagog ha ka
sngi sabbaton, bad ki la iashong. [15]Te
ynda la lah kaba pule ia ka hukum bad
ki nongiathuhlypa, ki nongsynshar ka
synagog ki la iaphah ha ki, ki da ong,
Ko para, lada phi don kano kano ka
ktien sneng ia u paidbah, to kren. [16]Ynda
kumta U Paul u la ieng joit, bad haba
u la kaweh da la ka kti, u la ong,
Ko rangbah Israel bad phi kiba
sheptieng ia U Blei, to sngew. [17]U Blei
jong une u paidlang Israel u la jied ia
ki kpa jong ngi; bad u la pynkyntiew
ia une u paidlang mynba ki la shong basa
ha ka ri Ijipt, bad da ka ksangti badonbor
u la ialam noh ia ki na ka. [18]Te kumba
sawphew snem u la iaishah ia ki jingleh
jong ki ha kata ka ri khlaw. [19]Bad haba
u la lah pynjot ia ki hynñiew ki jaid

13:17 Ek. 1:7; 12:51. 13:18 Jk. 14:34; Dt. 1:31. 13:19 Dt. 7:1; Josh. 14:1.

bynriew ha ka ri Kanaan, u la ai ha ki
ia ka ri jong ki ban long ka jingioh
kynti, kumba sawspah sanphew snem.
20 Te hadien kine kiei kiei u la ai ki
nongbishar *ha ki,* haduh U Samuel u
nongiathuhypa. 21 Bad hadien kata ki
la iapan ban ioh syiem: te U Blei u la
ai ha ki ia U Saul u khun U Kish, u
briew na ka jaid Benjamin, jin sawphew
snem. 22 Te ynda u la pynduh syiem ia u,
u la pynmih ia U Dabid ban long u
syiem jong ki, ia uba u la phla ruh bad u la
ong, Nga la shem ia U Dabid u khun U
Jesse, u briew uba kum ka dohnud jong
nga, uban leh ia ka mon jong nga baroh.
23 Na u symbai jong une u briew, U
Blei, katba kum ka jingkular, u la pynmih
ha ki Israel ia U Nongpynim, U Jisu
kein, 24 mynba U Ioannis u la ialap
nyngkong ha shuwa kata ka jingwan
jong u, ia ka jingbaptis ka jingkylla
kaba mut ha u paidbah Israel baroh.
25 Te katba U Ioannis u dang pyndep
ia la ka jingphet, u la ong, Phi tharai ba
nga long uei? Ngam long *uta*; hynrei ha
khmih, don uba wan nadien jong nga,
wat ia ki juti ki kjat jong u ngam long u-
ba bit nam ia kaban loit noh.

26 Ko para, ki khun ki ksiew U Abra-
ham bad kita kiba sheptieng ia U Blei
hapdeng jong phi, ha ngi kein la phah
ia ka ktien jong kane ka jingpynim.
27 Namar kita kiba shong ha Jerusalem,
bad ki nongsynshar jong ki, naba kim
shym la ithuh ia une, lymne ia ki ktien
jong ki nongiathuhlypa ia kiba ju pule
man la ka sngi sabbaton, ki la iapyndep
noh *ia ki* da kaba iapynrem *ia u.* 28 Bad
la kim shym la shem ka daw ban iap,
ki la iakyrpad pynban ia U Pilat ba yn
pyniap noh ia u. 29 Bad haba ki la lah
pyndep ia kiei kiei baroh kiba la thoh
shaphang jong u, ki la iapynhiar ia u
na u dieng, bad ki la buh ia u ha ka
jingtep. 30 Hynrei U Blei u la pynmih
pat ia u na kiba iap. 31 Bad la iohi ia u
bun sngi da kita kiba la iawan kiew
lem bad u na Galilaia sha Jerusalem;
kiba long mynta ki nongphla jong u ha u
paidbah. 32 Bad ngi wallam ha phi ia ka
khubor babha kata ka jingkular ba la
kular ha ki kpa, kumno ba U Blei, u la
pyndep noh ia kata ha ki khun jong ngi,
ha kaba u la pynmih pat ia U Jisu.
33 Kumba la thoh ruh ha ka Salm kaba
ar; Me long U Khun jong nga, ha kane
ka sngi nga la pynkha ia me. 34 Te sha-
phang ba u la pynmih pat ia u na kiba
iap, ban ym leit phai shuh sha kaba
pyut, u la kren kumne: Ngan ai ha phi
ia kita *ki jingaiei* bakhuid bad baskhem
jong U Dabid 35 Namar u ong ruh ha
kawei pat *ka Salm*: Men ym shah ia
U Bakhuid jong me ban shem ia kaba
pyut. 36 Namar U Dabid ynda u la lah
shakri ia ka mon U Blei ha la ka jong ka
pateng bynriew, u la iohthiah noh, bad
la pynbun lang ia u bad ki kpa jong u:
bad u la shem ia kaba pyut, 37 hynrei
une, ia uba U Blei u la pynmih pat um
shym la shem ia kaba pyut. 38 Namar
kata, to tip phi ah ki para, ba da une u
briew kein ia kaba map ki pop la ialap
ha phi: 39 bad da une ba pynksan ia u
briew baroh uba ngeit, na kiei kiei baroh
na kiba phim lah ban ioh ksan da ka
hukum U Moses. 40 Namar kata to sumar
ioh kan jia ha *phi* kata ia kaba la kren
ha ki nongiathuhlypa: 41 Ha khmih, ah
phi ki nongibein, to sngewphylla ruh,
bad to jah noh jar ruh; naba nga nga
leh ia ka jingleh ha ki sngi jong phi,
ka jingleh kein kaba phin ym ngeit
da kumno kumno ruh, wat lada uno
uno ruh u batai ia ka ha phi.

42 Te katba ki iamih noh, ki la iakyr-

13 : 20 Nb. 2 : 16; I Sml. 3 : 20. 13 : 21 I Sml. 8 : 5; 10 : 21. 13 : 22 I Sml. 13 : 14; 16 : 12; Salm 89 : 20. 13 : 24 Mk. 1 : 4; Lk. 3 : 3. 13 : 25 Io. 1 : 20; Mt. 3 : 11; Mk. 1 : 7; Lk. 3 : 16; Io. 1 : 27. 13 : 28 Mt. 27 : 22-23; Mk. 15 : 13-14; Lk. 23 : 21-23; Io. 19 : 15. 13 : 29 Mt. 27 : 57-61; Mk. 15 : 42-47; Lk. 23 : 50-56; Io. 19 : 38-42. 13 : [illegible] 1 : 3. 13 : 33 Salm 2 : 7. 13 : 34 Isa. 55 : 3. 13 : 35 [illegible] 16 : 10. 13 : 41 Hab 1 : 5.

pad ba yn ioh ialap ha ki ia kine ki ktien ha ka sngi sabbaton kaba bud. [43]Te haba la pynwai noh ia kata ka jingiaseng synagog, shibun ki Jiw bad kiba la kylla niam kiba riewblei ki la iabud ia U Paul bad U Barnabas; kiba haba ki iakren ha ki, ki la kyntu ia ki ban iaineh ha ka jingaiei jong U Blei.

44 Te ha ka sngi sabbaton kaba bud lajan baroh shi shnong ki la ialang ban iohsngew ia ka ktien U Blei. [45]Hynrei haba ki Jiw ki la iohi ia kita ki paidbah, la pyndap ia ki da ka jingpihuin; bad ki la iasaid pyrshah ia kita kiei kiei ruh ba la kren da U Paul, bad ki la iakren bein ruh. [46]Ynda kumta U Paul bad U Barnabas ki la kren shlur, bad ki la ong, La donkam ban ialap ha phi nyngkong ia ka ktien U Blei; hynrei namar ba phi kyntait noh ia ka, bad ba phi rai ia lade kibym bit ia ka jingim bymjukut, ha khmih ngi phai noh sha ki Jentil. [47]Naba kumta U Trai u la hukum ia ngi, *u da ong*: Nga la buh ia me ban long ka jingshai ia ki Jentil, ba men long ka jingpynim shaduh kaba kut ka pyrthei.

48 Te haba ki Jentil ki la iohsngew ia kane ki la sngewkmen bad ki la pyndon burom ia ka ktien U Blei, bad kat kiba la thung sha ka jingim bymjukut ki la ngeit; [49]te la pynphriang ia ka ktien U Trai kylleng sawdong kata ka ri baroh. [50]Hynrei kita ki Jiw ki la iapynshoi ia ki kynthei kiba riewblei kiba khraw batri bad ia ki rangbah jong kata ka shnong, bad ki la iapynkhih ka jinglehbein ia U Paul bad U Barnabas bad ki la beh noh ia ki na ki phang jong ki. [51]Hynrei ki la iakynther noh ia ka dewmet na ki kjat jong ki sha ki, bad ki la poi sha Ikoniom. [52]Te la pyndap ia kita ki synran da ka jingkmen bad da U Mynsiem Bakhuid.

U Paul bad U Barnabas ha Ikonium

14 Ka la jia te ha Ikoniom ba ki la rung lang hapoh ka synagog jong ki Jiw, bad ki la ialap ha kata ka rukom katba u paidbah byllien ki Jiw ruh bad ki Grik ki la ngeit. [2]Hynrei kita ki Jiw kibym ngeit ki la pynkhih buk ia ki mynsiem jong ki Jentil, bad ki la pynsniew jingmut ia ki pyrshah ia kita ki para bangeit. [3]Namar kata ki la shong kham slem *hangta*, ki da kren shlur ha U Trai, uba phla pynskhem ia ka ktien ka jingaiei jong u, da kaba u ai ban leh ki dak khyllah bad ki jingphylla da ki kti jong ki. [4]Hynrei u paidbah kata ka shnong u la iakad arliang; shi bynta ki la iashah sha ki Jiw, bad shi bynta sha ki apostol. [5]Te haba la tur pyrshah da kita ki Jentil ruh bad da ki Jiw lem bad ki nongsynshar jong ki, ban leh bein bad ban lynthem maw ia ki, [6]ki la tip ia kata bad ki la iaphet sha ki shnong jong ka Lykaonia, sha Lystra bad Derbi, bad kylleng kata ka ri; [7]hangta ruh ki la ialap ia ka gospel.

La lynthem maw ia U Paul ha Lystra

8 Te ha Lystra la don uwei u briew uba shu shong, ba u khlem bor ha ki kjat, uba dkoh naduh ka kpoh ka kmie jong u, ubym ju lah iaid. [9]Une u la iohsngew ia U Paul ba u kren; uba haba u la khmih shain ia u, bad ba u la iohi ba u don ka jingngeit ia kaban ioh khiah, [10]u la ong da ka ktien bajam, To ieng beit da la ki kjat. Te u la rynsied bad u la iaid. [11]Te haba kita ki paidbah ki la iohi ia kaba U Paul u la leh, ki la pynjam ia la ka ktien, ki da ong ha ka ktien Lykaonia, Ki blei ki la wan hiar ha ngi ha ka dur briew. [12]Te ki la iakhot ia U Barnabas, Jupiter, bad ia U Paul, Merkuri, namar ba u long u nongkren ba kham rangbah. [13]Bad u lyngdoh u Jupiter, uba ka iingmane jong u ka don ha khmat kata ka shnong, haba u la wallam ia ki masi dab bad ia ki pansngiat syntiew ha ki khyrdop, u la mut ban kñia lem bad kita ki paidbah. [14]Hynrei haba kita ki apostol, U Barnabas bad U Paul, ki la iohsngew ia

13 : 47 Isa. 42 : 6; 49 : 6. 13 : 51 Mt. 10 : 14; Mk. 6 : 11; Lk. 9 : 5; 10 : 11.

kata, ki la kad la ki jainkup, bad ki la iarynsied kynsan hapdeng uta u paidbah, ki da pyrta, 15ki da ong ruh, Ko rangbah, balei phi leh ia kine kiei kiei ruh! Ngi ruh ngi long tang ki briew kiba kum phi hi, bad ngi iathuhkhana babha ha phi ba phin phai noh na kine ki jingmane thala sha U Blei uba im, uba la thaw ia ka bneng bad ia ka khyndew, bad ia ka duriaw, bad ia kiei kiei baroh kiba don ha ki. 16Ha kita ki pateng bynriew kiba la leit noh u la shah ia ki jaid bynriew baroh ban iaid ha ki lynti la ki jong hi: 17la kumta ruh um shym la iehnoh ia lade khlem sakhi, ba u da leh ia kaba bha, bad u la ai ha phi na bneng ia u slap bad ia ki aiom baseisoh, u da pyndap ia ki dohnud jong phi da ka jingbam bad ka jingkmen. 18Te da kine ki jingong, da kaba eh ki la iapynpep noh ia kita ki paidbah na kaban kñia ha ki.

19 Hynrei la poi hangta ki Jiw na Antiok bad na Ikoniom, kiba haba ki la iakhroh ia kita ki paidbah, ki la ialynthem maw ia U Paul bad ki la iaring noh ia u shabar kata ka shnong, ba ki da tharai ba u la lah iap. 20Hynrei haba kita ki synran ki la ieng tawiar ia u, u la khie joit bad u la leit shapoh kata ka shnong. Te ha kaba lashai u la leit noh lem bad U Barnabas sha Derbi. 21Te ynda ki la lah ialap ia ka gospel ha kata ka shnong, bad ba ki la iapynlong bun synran, ki la ialeit phai pat sha Lystra, bad sha Ikoniom bad sha Antiok, 22ki da pynskhem ia ki mynsiem jong ki synran, da kaba sneng ia ki ban iaineh ha kata ka jingngeit, bad ba ka dei ia ngi ban bsut shapoh ka hima U Blei lyngba shibun ki jynjar. 23Te ynda ki la thung ha ki ki tymmen basan ha la ka balang balang baroh, bad ba ki la iaduwai lem bad ka jingshah jingit, ki la ia aiti ia ki ha U Trai ha uba ki la lah ngeit.

Ka jingwan phai sha Antiok

24 Te haba ki la ialeit lyngba ia ka Pisidia, ki la iapoi ha Pamphila. 25Bad ynda ki la ialap ia ka ktien ha Perga, ki la ialeit hiar noh sha Attalia; 26nangta ruh ki la ialeit noh da ka lieng sha Antiok, na kaba la lah aiti noh ia ki ha ka jingaiei jong U Blei ia kata ka kam ia kaba ki la lah iapyndep noh. 27Ynda ki la lah iapoi te bad ba ki la lah ialum lang ia kata ka balang, ki la iathuh naduh haduh ia kiei kiei ruh kiba U Blei u la lah leh da ki, bad kumno ba u la lah plie wang ha ki Jentil ia ka jingkhang ka jingngeit. 28Bad ki la iashong ym khyndiat por lem bad kita ki synran.

Ka jingiashem lang ha Jerusalem

15 Te la don ki briew kiba la wan hiar na Judia, bad ki la hikai ia ki para bangeit, *ki ong*, Lymda otsher ia phi kat kum ka niam ka rukom U Moses, phim lah ban ioh lait im. 2Te ynda U Paul bad U Barnabas ki la iapyneh bad ki la iasaid bad ki ym khyndiat, *ki para bangeit* ki la iakut ba U Paul bad U Barnabas, bad kiwei de na ki, kin leit kiew sha Jerusalem ha ki apostol bad ki tymmen basan shaphang kane ka jingiasaid. 3Ki namar kata haba la leit on lynti ia ki da kata ka balang, ki la ialeit lyngba ia ka Phoiniki bad ka Samaria, ki da iathuh ia ka jingkylla jong ki Jentil, bad ki la pynlong ka jingkmen bakhraw ha ki para pangeit baroh. 4Ynda ki la poi te ha Jerusalem, la pdiang ia ki da ka balang, bad da ki apostol, bad da ki tymmen basan de; te ki la iathuh naduh haduh ia kiei kiei ruh ba u Blei u la lah leh da ki. 5Hynrei la ieng kiba na ki kynja Pharisi kiba la ngeit, ki da ong, Ka dei ban otsher ia ki, bad ban hukum ia ki ban sumar ia ka hukum U Moses.

6 Te ki apostol bad ki tymmen basan ki la ialum lang ia kaban iapyrkhat shaphang kane ka kam. 7Te ynda la long bun ka jingiasaid, U Petros u la ieng

15 : 1 Leb. 12 : 3. 15 : 7 Kam. 10 : 1-43.

joit bad u la ong ha ki: Ko para bangeit,
phi phi tip kumno ba la kham slem mynta
U Blei u la jied hapdeng jong phi, ba ki
Jentil da ka shyntur jong nga kin iohsngew
ia ka ktien ka gospel, bad ba kin ngeit.
8U Blei ruh uba tip ia ka dohnud u la
phla babha ia ki, da kaba u la ai ha ki
ia U Mynsiem Bakhuid kumba u la leh
ha ngi ruh; 9Te um shym la pyniapher
ei ei ruh hapdeng jong ngi bad jong ki,
ba u da pynkhuid ia ki dohnud jong
ki da ka jingngeit. 10Te mynta balei
phi iatynjuh ia U Blei, ba phin buh ka
lyngkor ha ka ryndang kita ki synran,
ia kaba ki kpa jong ngi lymne ma ngi
ngim ju lah ban bah! 11Hynrei ngi ngeit
ba da ka jingaiei ka jong U Trai Jisu,
yn pynim ia ngi ha kajuh ka rukom
kum ma ki ruh.

12 Te u paidlang baroh u la sngap jar
bad ki la iashah shkor ruh ia U Barnabas
bad U Paul katba ki iathuh ia kiba katno
ki dak khyllah bad ki jingphylla ba U
Blei u la lah leh hapdeng ki Jentil da ki.
13Te ynda ki la lah sngap jar, U Jakob
u la iathuh u da ong, Ko para bangeit,
to sngew ia nga. 14U Simeon u la iathuh
kumno ha kaba nyngkong ba u Blei u la
leit khmih ia ki Jentil, ban shim na ki u
paidlang ia ka kyrteng jong u. 15Bad
kane ka iadei bad kita ki ktien jong ki
nongiathuhlypa; kumba la thoh: 16Ha-
dien kine kiei kiei ngan wan phai pat bad
ngan tei pat ia ka tabernakl U Dabid
kaba la kyllon noh, bad ngan tei pat ia
kiba jot jong ka bad ngan pynieng pat ia
ka, 17ba kiba sah na ki briew kin ioh wad
ia U Trai, bad kita ki Jentil baroh kein
ha kiba la buh ia ka kyrteng jong nga,
ong U Trai, 18uba pyntip ia kine kiei
kiei ruh naduh kaba sdang ka pyrthei.
19Naba kumta ka jingkut jingmut jong
nga ka long, ban ym pynkhuslai shuh
ia kiba napdeng ki Jentil kiba phai sha
U Blei, 20hynrei ba ngin thoh sha ki ba
kin kyndiah noh na ki jingbittngit ki
bleithaw, bad na kaba klim, bad na kaba la
khyrwait, bad na ka snam de; 21namar
U Moses na mynhyndai eh u la don
man la ka shnong kita kiba ialap ia u,
da kaba ki pule ia u ha ki synagog man
ka sngi sabbaton.

Ka shithi sha ki Balang Jentil

22 Ynda kumta ka la ibit ia ki apostol
bad ia ki tymmen basan lem bad baroh
kawei ka balang, ban jied ki rangbah
napdeng jong ki bad ban phah ia ki sha
Antiok lem bad U Paul bad U Barnabas;
kata ka long, ia U Judas ia uba sin Barsa-
bas, bad ia U Silas, ki rangbah ba ialam
phrang hapdeng kita ki para bangeit.
23Te ki la thoh lem bad ki *kumne*: Ki
apostol bad ki tymmen basan ha kita
ki para bangeit kiba na ki Jentil ha Antiok
bad Syria bad Kilikia de, Khublei. 24Na-
mar kumba ngi la iohsngew ba don kiba
la leit noh na ngi kiba la iapynkhuslai
ia phi da ki ktien, da kaba pynsuh sat
ia ki mynsiem jong phi, ha kiba ngim
shym la ai hukum *kumno kumno ruh*,
25ka la ibit ia ngi haba ngi la iakut
jingmut kawei, ban jied ki rangbah bad
ban phah ia ki ha phi lem bad kita kiba
ieit jong ngi, U Barnabas bad U Paul,
26ki briew kiba la khein duh ia la ka
jingim na ka bynta ka kyrteng U Trai jong
ngi U Jisu Khrist. 27Namar kata ngi la
iaphah noh ia U Judas bad U Silas,
kiba da la ka shyntur jong ki hi kin
iathuh ha phi ia kita kijuh kiei kiei ruh.
28Naba ka la ibit ia U Mynsiem Bakhuid
bad ia ngi ban ym pynkit halor jong
phi ka jingkit kaba kham khia nalor
kine kiei kiei ruh kiba donkam: 29ba
phin kyndiah noh na kiei kiei ba la
knia ia ki bleithaw, bad na ka snam,
bad na kiei kiei kiba la khyrwait, bad
na kiba klim. Na kine lada phi sumar
kyndong ia lade, phin man bha kein.
Khublei.

30 Kumta kita ynda la pyllait noh ia

15 : 8 Kam. 10 : 44; 2 : 4. 15 : 16-18 Amos 9 : 11-12. 15 : 20 Ek. 34 : 15-17; Leb. 18 : 6-23; 17 : 10-16

ki, ki la iapoi sha Antiok; te ynda ki la
ialum lang ia u paidlang, ki la ia ai noh
ia kata ka shithi. [31]Bad haba ki la lah
pule ia ka, ki la iasngewkmen namar
kata ka jingpyntngen. [32]U Judas te bad
U Silas, ba ki long hi ki nongiathuhlypa
ruh, ki la iakyntu ia ki para bangeit
da shibun ki ktien, bad ki la pynskhem
ia ki. [33]Te ynda ki la iaishong kham
slem, la pyllait noh ia ki da kaba suk
na kita ki para bangeit sha kita kiba
la lah phah ia ki. [34]Hynrei ka la ibit ia
U Silas ban da sah shuh hangta. [35]U
Paul te bad U Barnabas ki la iashong
ha Antiok, ki da iahikai bad ki da ialap
ia ka ktien U Trai, lem bad shibun kiwei
kiwei ruh.

U Paul bad U Barnabas ki iakhlad lok noh

36 Te ynda khyndiat sngi, U Paul u la
ong ha U Barnabas, Ia ngin ialeit phai pat
mynta, ba ngin iakhmih ia kita ki para
bangeit ha man la ka shnong ha kaba ngi
la ialap ia ka ktien U Trai, kumno ki
ialong. [37]Te U Barnabas u la imon ban
shim lok lem ia U Ioannis ruh, ia uba
khot Markos, [38]hynrei U Paul um sngew-
dei ban shim lok lem ia une, uba la
kynriah noh na ki na Pamphilia, bad
ubym shym la leit lem bad ki sha kata
ka kam. [39]Kumta te la mih ka jingiasaid
kaba jur haduh ba ki la iakhlad lok noh:
kumta U Barnabas haba u la shim ha u
ia U Markos, u la leit mih noh da ka lieng
sha Kypros, [40]hynrei U Paul u la jied
ia U Silas bad u la leit noh, ynda la aiti
noh ia u ha ka jingaiei jong U Trai da
kita ki para bangeit. [41]Bad u la leit
lyngba ia ka Syria bad ka Kilikia, u da
pynskhem ia kita ki balang.

U Timothi u synran ia U Paul bad U Silas

16 Te u la wan sha Derbi bad Lystra:
ha khmih ruh, la don hangta uwei u
synran uba kyrteng u Timothi, u khun
kawei ka Jiw kaba ngeit, hynrei u kpa
jong u u Grik: [2]ia uba la phla babha
da kita ki para bangeit kiba ha Lystra
bad ha Ikoniom. [3]Ia une, U Paul u la
imon ba un leit ryngkat bad u: te haba
u la shim u la otsher ia u, na ka bynta
kita ki Jiw kiba don ha kita ki phang:
naba baroh ki la tip ba u kpa jong u u
long u Grik. [4]Te katba ki dang ialeit
lyngba ia kita ki shnong, ki la aiti ha
ki ban sumar ia kita ki jingrai kiba la
lah iakut da ki apostol bad ki tymmen
basan kiba ha Jerusalem. [5]Kumta la
pynskhem ia kita ki balang ha kata ka
jingngeit, bad ki la man bun ha ka
jingkhein ha la ka sngi.

Ka jingithuhpaw U Paul ha Troas

6 Te ki la ialeit lyngba ia ka ri Phrygia
bad Galatia, ba la pynpep ia ki da U
Mynsiem Bakhuid ban ialap ia kata ka
ktien ha Asia: [7]bad haba ki la iapoi
haduh Mysia, ki la iapyrshang ban leit
sha Bithynia: te U Mynsiem jong U Jisu
um shah ia ki. [8]Bad ynda ki la ia iaid
kiar ia ka Mysia, ki la ialeit hiar sha
Troas. [9]Te ka jingithuhpaw ka la paw
ha U Paul mynmiet: uwei u briew uba na
Makedonia u la ieng, u da kyrpad ia u,
bad u da ong, To wan sha shiliang sha
Makedonia bad to iarap ia ngi. [10]Te
haba u la iohi ia kata ka jingithuhpaw,
shisyndon ngi la iapyrshang ban leit
noh sha Makedonia, ngi da iarai jingmut
ba U Blei u la lah khot khnang ia ngi
ia kaban ialap ia ka gospel ha ki.

La pynbaptis ia Ka Lydia

11 Namar kata ynda ngi la iaid lieng
na Troas, ngi la leit beit sha Samothraki,
bad kum lashai sha Neapolis: [12]nangta
ruh sha Philipi, kaba long ka nongbah
kaba nyngkong ha kata ka bynta ka jong
ka Makedonia, kaba la buhai *ki Rom*:
te ngi la iashong ha kata ka nongbah
katto katne sngi. [13]Te ha ka sngi sabbaton

15:38 Kam. 13:13.

ngi la ialeit shabar shnong harud ka wah.
ha kaba ngı la tharai ba la don ka jaka
duwai; bad ynda ngi la iashong, ngi la
kren ha ki kynthei kiba la wan iaseng lang.
[14]Te kawei ka briew kaba kyrteng Ka
Lydia, ka nongdie *jain* sawbthuh na
ka shnong Thiatira, kaba mane ia U
Blei, ka la sngew ia ngi; ia ka dohnud
jong ka U Trai u la plie wang, ban shah
shkor ia kita kiei kiei ruh ia kiba la ialap
da U Paul. [15]Te ynda la pynbaptis ia ka,
bad ia kiba ha ïing jong ka, ka la kyrpad
ia ngi, ka da ong, Lada phi la rai ba nga
long kaba ngeit ha U Trai, to wan shong
ha iing jong nga. Ka la pynkohnguh ruh
ia ngi.

Ha ka ïing byndi ha Philipi

16 Ka la jıa ruh haba ngı dang ialeit
sha ka jaka duwaı, ba kawei ka shakri
kaba shong ksuid bakren blei ka la
iakynduh bad ngi, kaba ju pynioh shibun
ka jingmyntoi ia ki kynrad jong ka da
kaba kren byrtong. [17]Kane haba ka bud
jan ia U Paul bad ia ngi, ka la pyrta, ka
da ong, Kine ki briew ki long ki shakri
jong U Blei U Bahakhlieh tam eh,
kiba pynbna ha phi ia ka lynti ka jing-
pynim! [18]Ia kane te ka la leh bun sngı.
Hynrei U Paul haba u la sngew satia eh,
u la phaı dien, bad u la ong ha uta u
ksuid, Nga hukum ia me ha ka kyrteng
U Jisu Khrıst ban mih noh na ka. Bad
ha kata kajuh ka por u la mih noh.

19 Hynrei haba kita ki kynrad jong
ka ki la iohi ba ka jingkyrmen kata ka
nong jong ki ka la duh noh, ki la kem ia
U Paul bad ia U Silas, bad kı la iaring
noh ia ki sha ka jaka iew, ha khmat ki
nongsynshar; [20]te ynda ki la ialam ia ki
ha ki majistor, ki la ong, Kine ki briew,
kiba long ki Jiw, ki iapynkhihwin jlang
ia ka shnong jong ngi: [21]bad ki ialap
ia ki niam ki rukom kibym dei ia ngi
kiba long ki Rom ban pdiang lymne
ban leh. [22]Uta u paidbah te u la ieng
lang ban ialeh ia ki: bad kita ki majistor
haba ki la iapatar ia ki jain jong ki, ki
la hukum ban shoh da ki thri ia ki.
[23]Te ynda ki la lah sympat ia ki bun
thri, ki la set ia ki ha ka ïingbyndi, kı da
hukum skhem ia u nongap byndi ban ap
phira bha ia ki: [24]uba haba u la ioh ka
hukum kat kata, u la set ia ki ha kata ka
ïingbyndi kaba kham shapoh, bad u la
pynskhem ia ki kjat jong ki ha ki dieng
song.

25 Hynrei hamar kaba shiteng synñıa.
U Paul bad U Silas kı la iaduwai bad kı
la iarwai iaroh ia U Blei, bad ki nongsah
byndi ki la shah shkor ia ki. [26]Te shısyn-
don la jia ka jingkhynñıuh jumai kaba
khraw, kat ban pynkhynñiuh noh ıa
ki nongrim jong kata ka ïingbyndı,
te kumne kumne ruh la plie wang ıa kı
jıngkhang baroh, bad ia kı kynjri jong kı
baroh la loit noh ruh. [27]Te uta u nongap
byndi haba la pynkyndit ia u na kaba
iohthiah, bad ba u la ıohi ba la plie wang
ia ki jingkhang jong kata ka ïıngbyndı,
u la seı noh ia la ka waitlam sa ban
pyniap noh ia lade, u da tharai ba kıta
ki nongsah byndi kı la iaphet noh
[28]Hynrei U Paul u la pyrta noh da ka
ktien bajam, u da ong, Wat pynmynsaw
ia lade, naba ngi don hangne baroh!
[29]U te u la pan ia ki jıngshai, bad u
la rynsıed kynsan shapoh, bad ba u la
khynñıuh namar kaba sheptieng, u la
dem khop ha khmat U Paul bad U Sılas,
[30]bad u la ialam noh ia ki shabar, bad
u la ong, Ah kynrad, aiu ka dei ia nga
ban leh ba yn pynim ia nga? [31]Ki te kı
la iathuh, To men ngeit ha U Jisu uba
U Trai, bad yn sa pynim ia me bad ıa
ka ïing jong me. [32]Ki la ialap ruh ia ka
ktien U Trai ha u bad ha baroh kiba ha
ïing jong u. [33]Te u la shim ia ki ha kata
kajuh ka por mynmiet, bad u la sait noh
ia ki jingmong jong ki; bad la pynbaptis
ia u, ma u bad ki jong u baroh, kumne
kumne ruh. [34]Bad u la ialam ia ki sha
ka ïing jong u bad u la buh jingbam ha
khmat jong ki, bad u la sngewkmen eh

lem bad ka iing jong u baroh kawei ba
ki la iangeit ha U Blei.
35 Te haba la mih ka sngi, ki majistor
ki la phah da ki piada, ki da ong, Pyllait
noh ia kita ki briew. [36]Uta u nongap
byndi te u la iathuh ia kine ki ktien ha
U Paul, Ki majistor ki la phah pyllait
noh ia phi: mynta namar kata ale mih
noh, bad leit noh ha kaba suk. [37]Hynrei
U Paul u la ong ha ki, Ki la sympat ia
ngi ha kaba paw khlem da bishar,
haba ngi long ki trai shnong Rom,
bad ki la set ia ngi ha byndi; te mynta
ki shu pyllait jar jar ia ngi? Ym kumta
phi; hynrei ai kin da wan hi bad ialam
noh ia ngi shabar. [38]Te kita ki piada
ki la iathuh pat ia kine ki ktien ha ki
majistor; te ki la sheptieng haba ki la
iohsngew ba ki long ki trai shnong Rom;
[39]bad ki la wan bad ki la iakyrpad
noh ia ki; bad haba ki la ialam noh ia ki
shabar, ki la iakyrpad ia ki ban leit noh
na kata ka shnong. [40]Te ki la ialeit noh
na kata ka iingbyndi bad ki la leit rung
ha *ka iing* Ka Lydia: bad haba ki la
lah iohi ia ki para bangeit, ki la pyntngen
ia ki, bad ki la leit noh.

Ka jingkhihwin ha Thessaloni

17 Te haba ki la leit lyngba ia ka
Amphipolis bad ka Appollonia, ki
la poi ha Thessaloni, ha kaba la don ka
synagog jong ki Jiw. [2]Te U Paul, kumba
u ju leh, u la leit rung ha ki, bad lai
sngi sabbaton u la pyni nia ha ki na ki
jingthoh, [3]da kaba batai bad da kaba ong
skhem, ba ka la dei ia U Khrist ban
shah, bad ban mihpat na kiba iap; bad
ba une U Jisu, ia uba nga nga ialap ha
phi, u long uta U Khrist. [4]Te don na
ki kiba la ngeit, bad ki la iasoh lok bad
U Paul bad U Silas, bad u paidbah, babun
na ki Grik bariewblei, bad na ki kynthei
kiba khraw batri ym khyndiat. [5]Hynrei
kita ki Jiw da kaba sngew pihuin, ki
la iakhot lok ia ki briew bathala na ki
kynja bapoh, bad haba ki la pynlang
paidbah, ki la iapynkhihwin jlang ia
kata ka nongbah; bad haba ki la ieng
ialeh ia ka iing U Jason, ki la iapyrshang
ban pynmih noh ia ki sha uta u paitbah.
[6]Te haba kim shym la shem ia ki, ki
la iaring noh ia uta U Jason bad ia kiba
na ki para bangeit ha khmat ki nong-
synshar ka shnong, ki da pyrta, Kine kiba
la pynkylla khongpong ia ka pyrthei ki
la wan poi hangne ruh! [7]ia kiba U Jason
u la khot *iing*: bad kine baroh ki ialeh
pyrshah ia ki hukum U Kaisar, ki da
ong ba don uwei pat u syiem, U Jisu.
[8]Te ki la ia pynlyngngoh ia uta u paidbah
bad ia ki nongsynshar ka shnong, haba
ki la iohsngew ia kine kiei kiei ruh.
[9]Hynrei ynda ki la lah shim ka jingbah-
khlieh na uta U Jason bad na kita kiwei
pat, ki la pyllait noh ia ki.

Ki Apostol ha Beria

10 Te kita ki para bangeit kumne
kumne ruh ki la phah noh ia U Paul bad
U Silas mynmiet sha Beria; kiba haba
ki la lah poi hangta, ki la ialeit sha ka
synagog ki Jiw. [11]Kine te ki la long kiba
kham don akor ban ia kita kiba ha
Thessaloni, kiba la pdiang ia kata ka
ktien da ka jingsngew la kloi baroh, ha
la ka sngi ki da iit bniah ia ki jingthoh,
la kine kiei kiei ruh ki lah long kumta
ne em. [12]Namar kata kein bun na ki ki la
ngeit; na ki kynthei Grik ruh ki bakhraw
batri, bad na ki rangbah de ym khyndiat.
[13]Hynrei ynda ki Jiw kiba na Thessaloni
ki la bna ba ha Beria ruh la ialap da U
Paul ia ka ktien U Blei, ki la iawan
hangta ruh, ki da iapynkhih bad pyn-
kulmar ia ki paidbah. [14]Te kumta mar
mar kita ki para bangeit ki la iaphah
noh ia U Paul ban leit shaduh rud duriaw;
hynrei U Silas bad U Timothi ki la
ianang sah hangta. [15]Hynrei kita kiba
la leit on ia U Paul ki la ialam ia u haduh
Athen; bad haba ki la ioh ka hukum
ia U Silas bad ia U Timothi ba kin wan
ha u kloi kloi katba lah, ki la ialeit
wan noh.

U Paul ha Athen

16 Te katba U Paul u ap khmih lynti
ia ki ha Athen, la pynkhih buk ia ka
mynsiem jong u hapoh jong u haba u
khmih ia kata ka nongbah ba ka dap da
ki bleithaw. 17Kumta u la iapyni nia ha ka
synagog bad ki Jiw bad kita kiba riew-
blei ruh, bad ha ka jaka iew ha la ka sngi
ruh bad kita kiba iakynduh bad u.
18Bad la don ki riewstad na ki Epikuri
bad na ki Stoik kiba la ialeh nia bad
u; te *don* kiba la iaong, Ine iba blab
blab i mon ban ong aiu? hynrei kiwei
pat, U i kumba u long u nongialap ia
ki blei khyllah; naba u la ialap ia U
Jisu bad ia ka jingmihpat. 19Te ynda
ki la kem ia u, ki la ialam noh ia u sha
u lum Ariopagos, ki da ong, Ngi lah
ban tip kaei kane ka jinghikai bathymmai
ia kaba me ialap? 20namar me wallam
ia kiei kiei ruh kiba khyllah sha ki
shkor jong ngi: namar kata ngi kwah
ban tip, ki mut aiu kine kiei kiei ruh.
21(Te ki nong Athen baroh bad ki soh
shnong kiba shong basa hangta, kim
ju kloi ia kaei kaei ruh kawei pat hynrei
tang ban iathuh lane ban iohsngew ia
kaei kaei kaba kham thymmai.)

22 Te U Paul u la ieng hapdeng uta
u lum Ariopagos bad u la ong, Ko
rangbah Athen, nga iohi ha kiei kiei
baroh ba phi long kiba kham shait mane
b'ei: 23namar haba nga iaid bad nga
khmih thuh ia kiei kiei ruh ki jingmane
jong phi, nga la shem ka duwan ha
kaba la don ka jingthoh kum kane, HA
U BLEI IA U BYMITHUH. Ia uba
phi iamane namar kata khlem da ithuh,
ia une kein nga ialap ha phi: 24uta U
Blei kein uba la thaw ia ka pyrthei,
bad ia kiei kiei baroh kiba *don* ha ka,
uba haba u long U Trai ka bneng bad
ka khyndew, um shong ha ki iing blei
ba la thaw da ki kti: 25lymne ym ju shakri
ia u da ki kti ki briew, kumba u da kyrduh
ei ei ruh, haba u hi u ai ha ki baroh ia ka
jingim, bad ka mynsiem, bad ia kiei kiei
baroh ruh: 26u la thaw ruh na kawei ka
snam ia u kynja bynriew baroh, ia kaban
shong halor ka khyndew baroh, haba
u la pynthikna ia ki aiom ba la buh,
bad ia ki pud ka jaka shong jong ki:
27ia kaban wad khnang ia U Blei, ioh
lehse kumno kumno kin da ioh tare
nadien jong u, bad shem ia u, la um
long jngai na uwei pa uwei na ngi
28namar ha u ngi im, bad ngi khih,
bad ngi long de: kumba kiba na ki
nongthaw jingrwai jong phi hi ruh ki
la ong, Namar ngi long ruh ki khun ki
ksiew jong u. 29Te haba ngi long ki khun
ki ksiew jong U Blei, ym oei ia ngi ban
mut ba ka Jinglong Blei ka long syriem
ia ka ksiar lane ia ka rupa lane ia u maw,
ba la pynlong dur da ka kam stad bad
ka buit jong u briew. 30U Blei namar
kata u la leh kum bym khmih ia ki
aiom ka jingbymtip, hynrei mynta u
hukum ia ki briew baroh kylleng la
kylleng ban kylla kaba mut: 31naba u la
buh ka sngi ha kaba un sa bishar ia ka
pyrthei ha ka hok da uta u briew ia uba
u la thung: shaphang kata u la ai ka
jingpynskhem ha ki briew baroh, da
kaba u la pynmihpat ia u na kiba iap.

32 Te haba ki la iohsngew shaphang
ka jingmihpat kiba iap, don kiba la
bein: hynrei kiwei pat ki la ong, Ngin
iasngew ia me pat shaphang kane. 33Kum-
ta te U Paul u la leit noh napdeng jong ki.
34Hynrei don ki rangbah kiba la iasnoh
lok ha u bad ki la ngeit: hapdeng kita
don U Dionisios ruh, uwei u rangbah
ka dorbar Ariopagos, bad ka kynthei
kaba kyrteng Ka Damaris, bad kiwei
pat lem bad ki.

U Paul ha Korinth

18 Hadien kine kiei kiei ruh u la
kynriah noh na Athen bad u la wan
sha Korinth. 2Haba u la shem ia uwei u

17 : 24-25 1 Sm. 8 : 27; Isa. 42 : 5; Kam. 8 : 47.

Jiw uba kyrteng U Akwila, u briew uba
na Pontos ha ka jaid, uba la wan dang
shibit na Itali, bad Ka Priskila ka tnga
jong u, namar U Klaudios u la lah
hukum ia ki Jiw baroh ban kynriah noh
na Rom, u la wan ha ki. [3]Te namar
ba u la long uba ju trei kajuh ka kam,
u la iaisah bad ki, bad ki la iatrei; namar
ha la ka kam ki la long ki nongthaw ïing
jain. [4]Te u la ju pyni nia ha ka synagog
man la ka sngi sabbaton, bad u la ju
pyrshang pynkohnguh ia ki Jiw ruh bad
ia ki Grik.

5 Te mynba U Silas bad U Timothi
ki la iawan hiar na Makedonia, la
pynshit rhem ia U Paul da kata ka ktien,
u da phla ha kita ki Jiw ba U Jisu u
long uta U Khrist. [6]Te haba ki la ieng
ialeh pyrshah bad kren bein, u la kynther
noh ia la ki jain, bad u la ong ha ki,
ka snam jong phi kan long halor ka
khlieh jong phi hi! nga khuid: naduh
mynta ngan leit sha ki Jentil. [7]Te u la
leit noh nangta, bad u la leit hapoh
ka iing jong uwei u briew uba kyrteng
U Titos Justos, uba mane ia U Blei, uba
ka iing jong u ka la long ha syndah
kata ka synagog. [8]Te U Krispos u nong-
synshar ka synagog u la ngeit ha U Trai
lem bad ka iing jong u baroh; bun ruh
na ki nong Korinth haba ki la iohsngew,
ki la ngeit, bad la pynbaptis ia ki. [9]Ynda
kumta U Trai u la ong ha U Paul da ka
jingithuhpaw mynmiet, Wat sheptieng,
hynrei to kren, bad wat sngap jar ruh:
[10]naba nga long ryngkat bad me, bad
ym don u briew uban ialeh ia me ia
kaban pynsniew ia me; naba nga don
bun briew ha kane ka nongbah. [11]Te
u la iaishong shi snem hynriew bnai,
u da hikai ia ka ktien U Blei hapdeng
jong ki.

12 Te mynba U Gallio u la long
lyngskor ha Akhaia, ki Jiw da kawei ka
jingmut ki la ieng ialeh pyrshah ia U
Paul, bad ki la wallam ia u ha ka khet
bishar, [13]ki da ong, Une u briew u pyn-
kohnguh ia ki briew ban mane ia U
Blei pyrshah ia ka hukum. [14]Hynrei
haba U Paul un sa ang la ka shyntur,
U Gallio u la ong ha kita ki Jiw, Lada
shisha ka la long ka kam bymdei lane
ka kam runar, ah phi ki Jiw, kan da
shong nia ba ngan shah shkor ia phi:
[15]hynrei lada ka jingiasaid ka long sha-
phang ki ktien bad ki kyrteng bad ka
hukum jong phi, khmih hi ma phi ia
kata; nga ngam mon ban long u nong-
bishar shaphang kine kiei kiei ruh. [16]Bad
u la beh noh ia ki na kata ka khet bishar.
[17]Ynda kumta ki baroh ki la kem ia
U Sosthenis u nongsynshar ka synagog,
bad ki la shoh ia u ha khmat kata ka
khet bishar. U Gallio te um suidñiew
ei ei ruh ia kita kiei kiei.

Ka jingwan phai sha Antiok

18 Hynrei U Paul ynda u la nang sah
bun sngi hadien kane, u la iabidai ia ki
para bangeit, bad u la leit noh nangta
da ka lieng sha Syria lem bad Ka Priskila
bad U Akwila uba u la lah khi ia la ka
khlieh ha Kenkhria, namar u la bat
ka kular. [19]Te ki la wan sha Ephesos,
bad u la iehnoh sah ia ki hangta: hynrei
u hi haba u la leit rung shapoh ka synagog,
u la pyni nia ha ki Jiw. [20]Haba ki te ki
la iakyrpad ia u ban sah kham slem,
u um treh; [21]hynrei u la bidai ia ki, u da
ong, Ngan wan phai pat ha phi lada
mon U Blei. Kumta u la mih noh da ka
lieng na Ephesos.

22 Bad ynda u la lah hiar lieng ha
Kaisaria, u la leit kiew bad u la khublei
ia kata ka balang, bad u la leit hiar sha
Antiok. [23]Te ynda u la lah shong katto
katne *hangta*, u la leit noh, u da iaid ia
ka ri Galatia bad Phrygia ter ter, u da
pynskhem ia ki synran baroh.

U Apollos u ialap ha Ephesos

24 Te uwei u Jiw uba kyrteng U

18 : 18 Jk. 6 : 18.

Apollos, uba dei u nong Aleksandria,
u briew uba pnah, u la wan sha Ephesos;
bad u la long uba nang eh ha ki jingthoh
bakhuid. 25Ia une la hikai ha ka lynti
U Trai; bad namar ba u long uba shitrhem
ha ka mynsiem, u la kren bad u la hikai
biang biang ia kiei kiei ruh shaphang U
Jisu, u da sngewthuh tang ia ka jing-
baptis U Ioannis. 26Une te u la sdang
ban kren shlur ha ka synagog; hynrei
haba U Akwila bad Ka Priskila ki la
lah sngew ia u, ki la iakhot ia u sha ki
bad ki la batai kham bniah ha u ia ka
lynti U Blei. 27Te haba u la kwah ban
leit sha shiliang sha Akhaia, kita ki para
bangeit ki la pynshlur ia u, bad ki la
iathoh sha ki synran ban pdiang ia u;
bad ynda u la lah poi, u la iarap lem
shibun ia kita kiba da ka jingaiei *U Blei*
ki la lah ngeit: 28namar da ka bor bah u
la pynduh nia khoit ia ki Jiw ha kaba
paw ruh, u da pyni na ki jingthoh ba
U Jisu u long uta U Khrist.

U Paul ha Ephesos

19 Ka la jia mynba U Apollos u don
ha Korinth, ba U Paul, ynda u la
leit lyngba ia kita ki phang kiba sha neng,
u la wan sha Ephesos, bad u la shem ia
kiba long synran: 2bad u la kylli ia ki,
Phi la pdiang ne em ia U Mynsiem
Bakhuid mynba phi la ngeit? Bad ki la
iathuh ha u, Em, ngim shym la iohsngew
wat lada la *don* ne em U Mynsiem
Bakhuid. 3Ynda kumta u la kylli ia ki,
Ha kaei te la pynbaptis ia phi? Ki te ki la
iathuh, Ha ka jingbaptis U Ioannis.
4Te U Paul u la ong, U Ioannis u la
pynbaptis da ka jingbaptis ka jingkylla
kaba mut, u da ong ha u paidbah ba ki
dei ban ngeit ha uta uban sa wan hadien
jong u, kata, ha U Jisu. 5Ynda ki la
iohsngew te ia kane, la pynbaptis ia ki
ha ka kyrteng U Trai Jisu. 6Te ynda
U Paul u la lah buh ia la ki kti ha ki,
U Mynsiem Bakhuid u la wan ha ki,
bad ki la kren da ki thylliej bad ki la
iathuhlypa. 7Te ki la don baroh kumba
khadar ngut ki rangbah.
8 Te u la leit rung shapoh ka synagog,
bad u la kren shlur jin lai bnai, u da
pyni nia bad pynkohnguh shaphang kiei
kiei ki jong ka hima U Blei. 9Hynrei
mynba don kiba la pyneh ia lade, bad
kim ngeit, ki da kren sniew ia kata ka
Lynti ha khmat u paidbah, u la kynriah
noh na ki, bad u la pynkyrpang ia ki
synran, ha la ka sngi u da pyni nia ha ka
skul U Turannos. 10Bad kane ka la long
ruh haduh ar snem; kumta kita baroh
kiba shong ha Asia ki la iohsngew ia ka
ktien U Trai, ki Jiw ruh bad ki Grik.

Ki khun U Skeba

11 Te U Blei u la ju leh ki kambah
kiba kham khyllah da ki kti U Paul;
12kat haduh ba ki la leit lam ha kiba
pang ia ki rumar lane ki jain kyrshah
na ka met jong u, ki jingpang te ki la
jah noh na ki, bad ki mynsiem bymman
ki la mih noh. 13Hynrei don kiba na ki
Jiw kiba shang kylleng, ki nongbeh
ksuid, ki la leh mynkhot halor kita kiba
shong ki mynsiem bymman ia ka kyrteng
U Trai Jisu, ki da ong, Nga pynsmai ia phi
ha uta U Jisu, ia uba U Paul u ialap.
14Te la don hynniew ngut ki khun uwei
U Skeba, u Jiw, u rangbah lyngdoh
ruh, kiba la leh ia kane. 15Te uta u
mynsiem bymman u la iathuh bad u
la ong ha ki, Ia U Jisu nga ithuh, bad
ia U Paul nga ithuh, hynrei ma phi phi
long kiei? 16Te uta u briew ha uba la
shong uta u mynsiem bymman u la sied
ha ki, bad u la leh jubor ia ki bad u la jop
ia ki, katba ki la iaphet iap noh na kata
ka iing lyngboit bad ba la mong. 17Te
baroh ki la bna ia kane, bad Jiw bad
Grik, kiba shong ha Ephesos; ka jing-
sheptieng te ka la kem ia ki baroh,
bad ia ka kyrteng U Trai Jisu la pynkhraw.
18Shibun te na kita kiba la lah ngeit

19 : 4 Mt. 3 : 11; Mk. 1 : 4, 7-8; Lk. 3 : 4, 16; Io. 1 : 26-27.

ki la iawan, ki da iaphla bad ki da iathuh
ia la ki jingleh. 19Bad ym khyndiat na
kita kiba ju leh ia ki jingleh myntor,
ki la iawallam lang ia la ki kitab, bad ki
la iathang ia ki ha khmat ki briew baroh:
te ki la iakhein lang ia ka dor jong ki,
bad ki la shem ba ka *long* san phew
hajar ki sbai rupa. 20Kumta da ka bor
bah eh ka ktien jong U Trai ka la roi
bad ka la jop ruh.

Ka jingkhihwin ha Ephesos

21 Te ynda la dep kine kiei kiei ruh,
U Paul u la thmu ha la ka mynsiem,
ynda u la leit lyngba ia ka Makedonia
bad ka Akhaia, ban leit sha Jerusalem,
u da ong, Ynda nga la poi hangta, ka
dei ia nga ban iohi ia ka Rom ruh.
22Te ynda u la phah noh sha Makedonia
ar ngut na kita kiba ju synran ia u,
U Timothi bad U Erastos, u hi u la
nangsah ha Asia katto katne.

23 Mynkata te la mih ka jingkhihwin
ym khyndiat shaphang kata ka Lynti.
24Namar uwei u briew uba kyrteng U
Dimetrios u bania, uba ju thaw da ka
rupa ia ki dur ïingmane jong ka Diana,
u la ju pynioh kam ym khyndiat ia ki
nongtrei; 25ia kiba u la pynialum lang,
lem bad ki para nongtrei kiba trei kajuh
ka kam, bad u la ong, Ko rangbah, phi
tip ba na kane ka kam ka long ka spah
jong ngi. 26Bad phi iohi bad phi iohsngew
ruh, ba ym tang ha Ephesos hi, hynrei
lajan ha baroh kawei ka Asia, une U
Paul u la pynkohnguh bad u la pynkylla
noh ia u paidbah babun, u da ong, ba
kim long ki blei kita kiba la thaw da ki
kti: 27kumta ym tang ba la don jingma
ba kane ka kam jong ngi kan kylla kaba
ibein, hynrei ba yn ym ñiew ei ei ruh
em ia ka ïingmane ka Diana ruh, kane
ka blei kaba khraw, bad yn pynduh noh
ruh ia ka jinglong khraw jong ka, ia
kaba ka Asia baroh kawei bad ka pyrthei
ki iamane.

28 Te haba ki la iohsngew ia kane,
la pyndap ia ki da ka jingbitar, bad ki
la iapyrta noh, ki da ong, Kaba khraw
ka Diana ka jong ki Ephesos! 29Te la
pyndap ia kata ka nongbah da ka jing-
khihwin; haba ki la kem ñiat te ia U
Gaios bad ia U Aristarkhos, kiba na
Makedonia, ki para ba ialeit lem bad
U Paul, ki la iaphet kyrthep ruh da
kawei ka jingmut sha ka ïing seng ka
shnong. 30Te mynba U Paul u da thew
ban leit hapoh sha uta u paidbah, ki
synran kim shah ia u. 31Te don ruh ki
rangbah Asia, ba ki long ki lok jong u,
ki la iaphah ha u bad ki la iakyrpad
ia u ban ym nud leit ha kata ka ïing seng
shnong. 32Hangta te don kiba la iapyrta
ia kane, bad kiwei pat ia kata: namar la
pynkulmar ia uta u paidbah; te kiba
kham bun kim shym tip na ka bynta
aiu ki la iawan lang. 33Te ki la iapynmih
na uta u paidbah ia U Aleksander, ki
Jiw ki da iakyntuit sha khmat ia u.
Te U Aleksander u la kaweh da ka kti
bad u la mut ban iasaid da ha uta u
paidbah. 34Hynrei ynda ki la tip ba u long
u Jiw, la mih buk kawei ka jingpyrta
na ki baroh jin haduh ar kynta, ki da
iapyrta jam, Kaba khraw ka Diana ka
jong ki Ephesos! 35Te ynda u nongthoh
ka shnong u la lah pynjar jar ia uta u
paidbah, u la ong, Ko phi ki rangbah
Ephesos, uno u briew ubym tip ba kane
ka nongbah ki Ephesos ka long ka
nongsumar ia ka templ jong ka Diana
kaba khraw, bad ia kata ka dur blei
kaba la hap na u Jupiter? 36Namar
kata te haba ia kine kiei kiei ruh ym
lah ban len, ka dei ba phin long jar
jar, bad ban ym leh thurmur ei ei ruh
em. 37Namar phi la wallam hangne ia
kine ki rangbah kibym long kiba tuh
kyntang, lymne kiba iakren bein ia ka
blei jong ngi. 38Namar kata lada U
Dimetrios bad kita ki nongtrei lem bad
u ki iadon ka jingmudui pyrshah iano
iano ruh, ki don ki ïing kashari, ki don
ruh ki lyngskor; to kin iatian bishar

paralok hi. 39Hynrei lada phi iawad
ei ei ruh shaphang kiwei pat ki kam,
yn pyndep ia ki ha ka jingiaseng kaba
katba kum ka ain. 40Namar la dei sa
ban mudui ia ngi namar ka jingkhihwin
ha kane ka sngi, ba ka long kaba khlem
daw, bad ngin ym lah ban sei nia na
ka bynta kane ka jingialang bakhynwin.
41Te ynda u la lah kren kumne, u la
pynpra noh ia kata ka jingiaseng.

Sha Makedonia bad ka ri Grik

20 Te haba la wai noh kata ka jing-
khihwin, ynda U Paul u la lah phah
khot ia ki synran, bad ba u la lah sneng
ia ki, u la khublei ia ki bad u la mih
noh ban leit sha Makedonia. 2Te ynda
u la lah leit lyngba ia kita ki phang,
bad ba u la lah ai jingsneng shibun
ia ki, u la wan sha ka ri Grik. 3Bad
haba u la shong *hangta* lai bnai, bad
ba la pynlong ka jingthap ia u da ki
Jiw haba un sa mih noh da ka lieng
sha Syria, u la kut jingmut ia kaban leit
phai pat lyngba ia ka Makedonia. 4Te
la leit lem bad u haduh Asia, U Sopater
u nong Beria, *u khun* U Pyrrhos: bad
na ki Thessaloni, U Aristarkhos bad
U Sekundos: bad U Gaios u nong Derbi.
bad U Timothi: bad na Asia, U Tykhikos
bad U Trophimos. 5Hynrei kine ki
la lah leit sha shuwa bad ki ia ap ia ngi
ha Troas. 6Te ngi ngi la ialeit mih noh
da ka lieng na Philipi, hadien ki sngi
u kpu bakhlem thiat, bad ngi la wan
poi ha ki sha Troas ha ki san sngi;
hangta ngi la shong hynñiew sngi.

**Ka jingleit kaba khadduh U Paul
sha Troas**

7 Te ha ka sngi nyngkong ka taiew,
mynba ngi la wan iaseng ia kaban
kdiah kpu, U Paul u la ialap ha ki, ba
un sa leit noh lashai: te u la pynslem ia
la ka jingialap haduh shiteng synñia.
8Te la don shibun ki sharak ha kata
ka kamra ba sha jrong, ha kaba ngi la
iaseng. 9Te uwei u samla uba kyrteng U
Eutikhos uba la shong ha ka jingkhang
ïit, ba la shoh samthiah lyngngai ia u
katba U Paul u kham ialap slem, u la
kyllon na kata kaba iohthiah, bad u la
hap arsut na kaba lai mala bad la rah
iap ia u. 10U Paul te ynda u la leit hiar u la
dem halor jong u, bad haba u la kynthup
ia u, u la ong, Phi wat khuslai, namar ka
mynsiem jong u ka don ha u. 11Te haba
u la lah leit kiew pat, bad ba u la lah
kdiah ia uta u kpu bad ba u la lah bam,
bad ba u la lah iakren bad ki kham
slem ha ban da shai byrngut, kumta u
la leit noh. 12Bad ki la iawallam im ia
uta u samla, te la pyntngen ia ki ym
khyndiat.

Na Troas sha Miletos

13 Ngi te haba ngi la leit sha shuwa
ha kata ka lieng, ngi la iapynmih noh
sha Assos, nangta ngi da iamut ban
kyntiew halor lieng ia U Paul, namar
kumta u la lah iabuh, u da sngewbha
hi ban iaid ryngkew. 14Te haba u la
iashem bad ngi ha Assos, ngi la kyntiew
lieng ia u, bad ngi la iawan poi sha
Mitylini. 15Nangta ruh ynda ngi la iamih
noh da ka lieng, ngi la wan kum lashai
ha pyrshah ka Khios; bad ha kawei pat
ka sngi ngi la iapoi ryngkew ha Samos,
bad ha ka sngi kaba bud ngi la iawan
poi sha Miletos. 16Namar U Paul u la
lah thmu bad iaid kiar ia ka Ephesos,
ba un ym pynslem shuh ha Asia; namar
u la pynkloi lada lah ia kaban don ha
Jerusalem ha ka sngi Pentekost.

**U Paul u khot lang ia ki tymmen
basan ha Miletos**

17 Te na Miletos haba u la phah sha
Ephesos, u la khot ha u ia ki tymmen
basan jong kata ka balang. 18Te ynda
ki la lah poi ha u, u la ong ha ki,

Phi hi phi tip, naduh ka sngi kaba
nyngkong ba nga la wan sha Asia,
kumno nga la leh ia lade hapdeng jong

phi baroh shi katta, 19ba nga da shakri
ia U Trai da ka jingsngewrit baroh,
bad ha ki jingjaw ummat bad ki jingtynjuh
kiba la jia long ha nga da ki jingthap
jong ki Jiw: 20kumno ba ngam shym
la pep ban iathuh ha phi ia kiei kiei
baroh kiba pynmyntoi, bad ban hikai
ia phi ha kaba paw, bad ha ki iing ki
iing, 21da kaba phla ha ki Jiw bad ha ki
Grik de ia ka jingkylla kaba mut sha U
Blei, bad ia ka jingngeit ha U Jisu Khrist
uba U Trai jong ngi. 22Mynta te ha khmih
nga nga leit noh ba la khum ha ka
mynsiem sha Jerusalem, ngam da tip
ia kiei kiei ruh kiban jia ia nga hangta:
23hynrei tang ba U Mynsiem Bakhuid
u phla shai ha nga ha kawei pa kawei
ka shnong, u da ong, ba ki jingkhum
bad ki jingshitom ki ia ap ia nga. 24Hynrei
nga khein duh ia la ka jingim, bad ngam
ñiew kor shuh ia ka, ba kumta ngan
ioh pyndep noh ia ka jingphet jong nga,
bad ia kata ka kam U Blei kaba nga
la ioh na U Trai Jisu, ia kaban phla ia
ka gospel ka jingaiei U Blei. 25Mynta
ruh ha khmih nga tip ba phi baroh,
hapdeng kiba nga la leit kylleng da kaba
ialap ia kata ka hima, phin ym iohi
shuh ia ka khmat jong nga. 26Naba
kumta nga phla ha phi ha kane ka sngi,
ba nga khuid na ka snam ki briew baroh.
27Namar ngam shym la pep ban iathuh
ha phi ia ka mon ka jong U Blei baroh.
28To sumar shaphang ia lade bad
shaphang kata ka kynhun baroh, ha
kaba U Mynsiem Bakhuid, u la pynlong
ia phi ki nongsharai, ban bsa ia ka
balang U Blei, ia kaba u la thied da ka
snam jong u hi. 29Nga tip ba hadien
kane ka jingleitnoh jong nga, ki suri
barunar sat kin iabsut hapdeng jong
phi, kim da isynei ia kata ka kynhun;
30bad napdeng jong phi hi ruh ki rangbah
kin iamih kiba ialap ia kiei kiei ruh
kiba bakla, ia kaban ring pah ia ki
synran hadien jong ki. 31Naba kumta
to iasharai, da kynmaw ruh ba jin lai
snem mynmiet bad mynsngi ngam shym
la wai noh ban sneng ia uwei pa uwei
na phi da ki jingjaw ummat. 32Te mynta
nga aiti noh ia phi ha U Blei bad ha ka
ktien ka jingaiei jong u, uba lah ban
iaitei *ia phi*, bad ban ai *ha phi* ka bynta
hapdeng kita baroh ia kiba la pynkhuid.
33Ka rupa lane ka ksiar lane ka jainkup
jongno jongno ruh ngam shym la ikwah;
34phi hi phi tip ba kine ki kti ki la trei
ban pyndap ia ki jingdonkam jong nga,
bad ki jong kita kiba don lem bad nga.
35Ha kiei kiei baroh nga la pyni rukom
ha phi, ba da kaba trei minot kumta
ka dei ban shan bor ia kiba tlot, bad
ban kynmaw ia ki ktien U Trai Jisu
ba u hi u la ong, Ka kham suk ban ai
ban ia kaba pdiang.

36 Te ynda u la lah kren kumne, u
la dem la ki khohsiew bad u la duwai lem
bad ki baroh. 37Te ki la iam shibun
baroh bad ki la dem ha ka ryndang U
Paul bad ki la iadoh ia u, 38ki da
iasngewsih kham tam eh namar kata
ka ktien ia kaba u la lah ong, ba kin
ym ioh khmih shuh ia ka khmat jong u.
Te ki la ialeit on lynti ia u sha kata ka
lieng.

U Paul u leit sha Jerusalem

21 Ka la jia te hadien ba ngi la iakhlad
noh na ki, bad ba la lah pynmih noh
ia ka lieng, ngi la iawan poi da ka lynti
kaba beit sha Kos, bad kum lashai sha
Rhodos, nangta ruh sha Patara. 2Haba
ngi la shem te ia ka lieng kaba leit sha
shiliang sha Phoiniki, ngi la leit kiew ha
ka bad ngi la iapynmih noh. 3Te ynda
la lah paw ka Kypros ha ngi, bad ba
ngi la iehnoh ia ka sha kadiang, ngi
la nang leit sha Syria, bad ngi la kiew
ryngkew ha Tyros: namar hangta kata
ka lieng kan sa sei noh ia ka jingkit
jong ka. 4Te ynda ngi la shem ia ki
synran, ngi la sah hangta hynñiew sngi;

20 : 24 2 Tim. 4 : 7.

te kine ki la iaong ha U Paul da U Mynsiem, ba un ym leit kiew sha Jerusalem. [5]Hynrei haba ngi la lah pyndep noh ia kita ki sngi, ngi la iamih noh bad ngi la nang leit la ka lynti: te ki baroh lem bad ki tnga bad ki khun ki la ialeit on lynti ia ngi haduh bar shnong; te ynda ngi la iadem la ki khohsiew harud duriaw ngi la iaduwai. [6]Ynda ngi la lah iakhublei paralok hi, ngi la ialeit kiew noh sha kata ka lieng: ki te ki la ialeit phai pat sha la iing.

7 Ngi te da kaba pyndep noh ia la ka jingleit da ka lieng na Tyros, ngi la poi ha Ptolemais: bad haba ngi la iakhublei ia ki para bangeit, ngi la sah shi sngi bad ki. [8]Te kum lashai ynda ngi la leit noh, ngi la iapoi sha Kaisaria: bad haba ngi la iarung hapoh ka iing U Philip u nongiathuhkhana, uba la long uwei na kita ki hynñiew ngut, ngi la iasah bad u. [9]Une te u la don saw ngut ki khun kynthei, ki theisotti, kiba iathuhlypa. [10]Te haba ngi la iaisah hangta bun sngi, la wan hiar na Judia uwei u nongiathuhlypa uba kyrteng U Agabos. [11]Te ynda u la wan ha ngi, bad ba u la shim ia ka panpoh jong U Paul, u la khum ia la ki jong ki kti bad kjat, bad u la ong, Kumne u ong U Mynsiem Bakhuid: Ia uta u briew uba dei trai kane ka panpoh, kita ki Jiw kin iakhum kumne ha Jerusalem, bad kin ia ai noh ha ki kti ki Jentil. [12]Te mynba ngi la iohsngew ia kine kiei kiei ruh, ma ngi bad kita kiba shong sah hangta ngi la iakyrpad ia u ban ym leit kiew sha Jerusalem. [13]Hynrei U Paul u la iathuh, Phin lei da kaba iam bad da kaba pynpait ia ka dohnud jong nga? namar nga nga la kloi ym tang ban shah khum, hynrei ban iap ruh ha Jerusalem na ka bynta ka kyrteng U Trai Jisu. [14]Te haba um kohnguh, ngi la kein noh, da kaba ong, la ka mon U Trai yn leh.

15 Te hadien kita ki sngi ngi la iakhreh la ki jingkit jingbah, bad ngi la ialeit kiew noh sha Jerusalem. [16]La don ruh ki synran na Kaisaria kiba la iawan ryngkat bad ngi, ki da wallam *ryngkat bad ki* ia uwei U Mnason na Kypros, u synran barim, bad uba ngi la dei ban shong basa.

U leit jngoh ia U Jakob

17 Te mynba ngi la lah poi ha Jerusalem, ki para bangeit da kaba kmen ki la iapdiang ia ngi. [18]Ha ka sngi kaba bud te U Paul u la leit rung lem bad ngi sha U Jakob: te ki tymmen basan baroh ki la iadon hangta. [19]Te haba u la lah iakhublei ia ki, u la iathuh kawei pa kawei ia kita kiei kiei kiba U Blei u la lah leh hapdeng ki Jentil da ka jingtrei jong u. [20]Ki te haba ki la iohsngew ki la pyndon burom ia U Blei, bad ki la ong ha u, Me ioh, ko para, katno phew hajar ki Jiw ki don kiba la ngeit, baroh ruh ki ialong kiba sngew shitrhem shaphang ka hukum. [21]Bad la pynbna ha ki shaphang jong me ba me hikai ia ki Jiw baroh kiba hapdeng ki Jentil, ia kaban lyndet ia U Moses me da hukum ia ki ban ym otsher ia la ki khun, lymne ban iaid katba kum ki niam ki rukom. [22]Namar kata te kumno? Khlem pep kin iohsngew ba me la wan. [23]Namar kata to men leh ia kane kaba ngi ong ia me. Don bad ngi saw ngut ki rangbah kiba la teh ia lade da ka jingsmai: [24]shim ia kine, bad pynkhuid ia lade lem bad ki, bad men siew ruh na ka bynta jong ki ba kin ioh khi ia la ki khlieh: kumta baroh kin ioh tip ba kim long ei ei ruh em kita kiei kiei kiba ki la iabna shaphang jong me, hynrei ba me hi ruh me iaid beit, da kaba sumar ia ka hukum. [25]Hynrei shaphang kita ki Jentil kiba la ngeit, ngi la iathoh, ba ngi la iarai ba kin kyndiah noh na kita kiei kiei ba la kñia ia ki bleithaw, bad na ka snam, bad na kaba la khyrwait, bad na kaba klim. [26]Hangta

21 : 8 Kam. 6 : 5; 8 : 5. 21 : 10 Kam 11 : 28. 21 : 23 24 Jk. 6 : 13 21. 21 : 25 Kam. 15 : 29.

U Paul u la shim ia kita ki briew; te kum
lashai haba u la pynkhuid ia lade lem bad
ki, u la leit shapoh ka templ, u da pynbna
ia ka jingpyndep ia ki sngi ka
jingpynkhuid, tadynda la ainguh ia ka
jingainguh na ka bynta uwei pa uwei
na ki.

La kem ia U Paul ha ka templ

27 Te hamar ban sa kut kita ki hynñiew
sngi, kita ki Jiw na Asia haba ki la iohi
ia u ha ka templ, ki la iapynkynroi
buk ia uta u paidbah baroh, bad ki la
kem ia u, 28ki da iapyrta noh, Ko rangbah
Israel, to iarap kloi! Dei une u briew
uba hikai kylleng la kylleng ruh ia ki
briew baroh ban ialeh ia u paidlang
bad ia ka hukum bad ia kane ka jaka!
Bad nalor kata u la ialam ia ki Grik
ruh hapoh ka templ bad u la pyntngit
ia kane ka jaka bakyntang! 29(Namar
ki la lah iohi mynshuwa ha kata ka
nongbah lem bad u ia U Trophimos
u nong Ephesos, ia uba ki la iatharai
ba U Paul u la lah ialam hapoh ka templ.)
30Te ka la khihwin jlang baroh kawei
ka nongbah. Bad u paidbah u la iaphet
kyrthep lang, bad haba ki la kem ia U
Paul ki la iaring noh ia u shabar ka
templ: bad kumne kumne la khang
noh ia ki jingkhang. 31Te katba ki dang
pyrshang ban pyniap noh ia u, la wan
ka khubor ha u rangbah shihajar jong
ka kynhun *ki shipai* ba la khihwin jlang
baroh kawei ka Jerusalem. 32Kumne
kumne ruh u la shim ia ki shipai bad
ia ki rangbah shispah bad u la phet
arsut sha ki, ki te haba ki la iohi ia uta
u rangbah shi hajar bad ia ki shipai,
ki la sangeh na kaba shoh ia U Paul.
33Te u rangbah shihajar u la wan hajan
bad u la kem ia u; bad u la hukum
ban khum ia u da ki artylli ki kynjri,
bad u la iakylli u long uei bad aiu ba
u la leh. 34Te kiwei ki la iapyrta ia kane,
kiwei pat ia kata, hapdeng uta u paidbah,
te haba um lah ban tip ia kaba shisha
namar kata ka jingkhihwin, u la hukum
ban ialam noh ia u shapoh ka kut.
35Mynba u la poi te ha ki kyrdon, ka la
jia ban bah ia u da kita ki shipai, namar
ka jingleh jubor jong uta u paidbah,
36namar u paidbah byllien jong uta u
paidlang u la bud nadien u da iapyrta,
To da shim duh noh ia u!

U Paul u iasaid-da ia lade

37 Te haban sa ialam ia U Paul
shapoh kata ka kut, u la kylli ia uta
u rangbah shihajar, Ka bit ne em ia nga
ban ong ei ei ha me? U te u la kylli,
Me nang kren Grik! 38Me mem long
shisha uta u nong Ijipt, uba mynshuwa
kine ki sngi u la shet ia kita ki saw hajar
ki dakaid bad u la ialam noh sha ka
ri khlaw? 39U Paul u la iathuh te, Nga
nga long u Jiw uba na Tarsos ha Kilikia,
u trai shnong ka nongbah kaba don
nam. Nga kyrpad ia me, to shah ia nga
ban kren ha u paidbah. 40Te ynda u
la lah shah ia u, U Paul u da ieng ha
kita ki kyrdon u la kaweh ha uta u
paidlang; te ynda la long ka jingsngapjar
jak, u la kren ha ki ha ka ktien Hebru
kumne:

22 Ko ki para bad ko ki kpa, to sngew
ia ka jingiasaid-da jong nga mynta
ha phi.

2 Te haba ki la iohsngew ba u la
kren ha ki ha ka ktien Hebru ki la kham
sngap jar; bad u la ong,

3 Nga nga long u Jiw, ia uba la kha
ha Tarsos ha Kilikia, hynrei la pynnang
ia nga ha kane ka nongbah ha kjat U
Gamaliel, ba la hikai ia nga kat ka
rukom babniah jong ka hukum ki kpa
tymmen, nga da sngew shitrhem shaphang
U Blei, kat kumba phi baroh phi long
ha kane ka sngi: 4bad nga uba la
pynshitom bein ia kane ka Lynti haduh
ka jingiap, da kaba khum bad da kaba

21 : 29 Kam. 20 : 4. 22 : 3 Kam. 5 : 34-39. 22 : 4-5 Kam. 8 : 3; 26 : 9-11.

ai noh sha ki iing byndi ia ki briew
shynrang bad kynthei. [5]kumba uta u
rangbah lyngdoh ruh bad kata ka
jingiaseng tymmen basan baroh kin iaphla
shaphang jong nga. Na ki ruh nga la
ioh ki shithi ha ki para bangeit. bad
nga la leit noh sha Damaskos ban sa
wallam ruh ia kita kiba don hangta
kiba la khum sha Jerusalem. ia kaban
ioh pynshitom ia ki.

U Paul u iathuh kumno ba la pynkylla ia u

6 Te ka la jia katba nga nang leit
lynti bad nang poi hajan Damaskos.
hamar shiteng sngi ba kyndit kyndit la
tyngshain lep na bneng ka jingshai
bakhraw baroh sawdong ia nga. [7]Te
nga la kyllon kram ha khyndew bad
nga la iohsngew ka ktien ba ong ha
nga, Saul. Saul. balei me pynshitom
bein ia nga? [8]Nga te nga la iathuh.
Me long uei. Ah Trai? Te u la iathuh
ha nga, Nga long U Jisu uba na Nasaret.
ia uba pynshitom bein ma me. [9]Kita
ruh kiba don lem bad nga ki la iohi
shisha ia kata ka jingshai. hynrei kim
shym la iohsngew ia kata ka ktien jong
uta uba la kren bad nga. [10]Te nga la
ong. Aiu ngan leh. Ah Trai? Ynda
kumta U Trai u la iathuh ha nga. To
ieng joit. to khie leit ruh sha Damaskos:
*bad yn iathuh ha me hangta shaphang
kiei kiei baroh kiba la buh khnang ia
me ban leh.[11]Te haba ngam imat namar
ka jingtyngshain jong kata ka jingshai.
da kaba btin na ka kti ia nga da kita kiba
iadon bad nga. nga la poi ha Damaskos.
12 Te uwei U Ananias. u briew uba
riewblei kat ka hukum. ia uba la iaphla
babha da ki Jiw baroh kiba iashong
hangta. [13]haba u la wan ha nga. bad u la
ieng hajan. u la ong ha nga. Ko Saul.
u para jong nga. to men ioh peit pat!
Nga te ha kata kajuh ka por nga la
khmied sha u. [14]U la ong ruh, U Blei
ki kpa jong ngi u la thung ia me ban
tip ia ka mon jong u. bad ban iohi ia
uta U Bahok. bad ban iohsngew ia ka
ktien na ka shyntur jong u. [15]Naba
men ioh long u nongphla na ka bynta
jong u ha ki briew baroh. shaphang
kita kiba me la iohi bad ba me la iohsngew.
[16]Mynta te. balei me pyntud? To ieng.
to shah ba yn pynbaptis ia me bad sait
noh ia ki pop jong me. da kaba khot
kyrpad ia ka kyrteng jong u.

Ka jingkhot U Paul ban ialap sha ki Jentil

17 Te ka la jia mynba nga la lah
wan phai pat sha Jerusalem. bad katba
nga dang duwai ha ka templ. ba nga
la long ha ka jinglong rngai. [18]bad nga
la iohi ia u ba u ong ha nga. To pynkloi
noh me. bad khie leit noh kyrkieh na
Jerusalem. naba kin ym pdiang ia ka
jingphla jong me shaphang jong nga.
[19]Nga te nga la iathuh. Ah Trai. ki hi
ki iatip ba nga la ju set byndi bad sympat
ha ki synagog baroh ia kita kiba la
ngeit ha me. [20]bad mynba la pynmih
noh ia ka snam U Stephan u nongphla
jong me. nga hi ruh nga la ieng hajan
bad nga da kohnguh. bad nga da sumar
ia ki jain jong kita kiba iapyniap noh
ia u! [21]U la ong te ha nga. To khie leit
noh: naba nga ngan phah noh ia me
jngai nangne sha ki Jentil.

U Paul bad U Rangbah Shihajar

22 Te ki la iasngap ia u haduh kane
ka ktien. Ynda kumta ki la iapynjam
noh ia ka ktien jong ki bad ki la iaong.
To da shim duh noh kum ia uta na ka
khyndew! Kam dei ia u ban ioh im!
[23]Te haba ki dang iapyrta jam noh
bad ki bred noh bak ia la ki jainkup
bad ki kynting pui pui sha ka suin.
[24]uta u rangbah shihajar u la hukum
ban ialam ia u shapoh kata ka kut. u
da hukum ban kylli üt ia u da ki jing-

22 : 20 Kam. 7 : 58.

sympat, ba un ioh tip na kano ka daw
ba ki la iapyrta kumta pyrshah ia u.
25 Te ynda ki la lah khum ia u da ki
sai snieh, U Paul u la ong ha uta u
rangbah shispah uba la ieng hajan, Ka
dei ne em ia phi ban sympat ia u briew
uba long u traishnong Rom, khlem da
bishar ruh? 26 Te mynba uta u rangbah
shispah u la lah iohsngew ia kata, u la leit
iathuh ha uta u rangbah shihajar, u da
ong, To khmih men sa leh aiu? namar
une u briew u long u traishnong Rom.
27 Te uta u rangbah shihajar u la wan
bad u la ong ha u, To iathuh ha nga,
me long shisha u traishnong Rom? U
la iathuh te, Hooid. 28 Te uta u rangbah
shihajar u la iathuh, Da ka spah kaba
bun nga la ioh thied ia kane ka jinglong
traishnong. U Paul u la ong, Hynrei ia nga
la kha kumta. 29 Kumne kumne ruh
namar kata ki la kynriah noh na u kita
kiban sa tohkit ia u; bad uta u rangbah
shihajar ruh u la sheptieng haba u la
tip ba u long u traishnong Rom, bad
naba u la lah khum ia u.

U Paul ha khmat ka dorbar

30 Te kum lashai, ba u da kwah
ban tip thikna namar balei la mudui
ia u da kita ki Jiw, u la loit noh ia u na
kita ki jingkhum, bad u la hukum ia ki
rangbah lyngdoh, bad ia kata ka dorbar
baroh ban iawan lang; te haba u la
ialam arsut ia U Paul, u la pynieng
ia u ha khmat jong ki.

23 Te U Paul haba u la khmih shain ha
kata ka dorbar u la ong, Ko ki para,
nga la iaid beit ha ka jingiatiplem babha
baroh ha khmat U Blei haduh kane ka
sngi. 2 Bad U Ananias u rangbah lyngdoh u
la hukum ia kita kiba la ieng hajan jong u
ban thab ia u na ka shyntur. 3 Ynda kumta
U Paul u la ong ha u, U Blei un sa shoh
ia me, me ka kynroh ba la pynlieh!
kumta du shong bishar ma me ia nga
kat ka hukum, pynban da kaba pynkhein
ia ka hukum me phah thab ia nga?
4 Te kita kiba la ieng hajan ki la iaong,
Me kren bein ia u rangbah lyngdoh
jong U Blei? 5 U Paul u la ong, Ngam
shym la tip, ko ki para, ba u long u
rangbah lyngdoh: naba la thoh, Men
ym kren sniew ia u nongsynshar u
paidlang jong me.

6 Hynrei haba U Paul u la iohi ba
kawei ka bynta ka long ki Saddusi, bad
kawei pat ki Pharisi, u la pyrta noh ha
ka dorbar, Ko ki para, nga nga long u
Pharisi, u khun ki Pharisi: shaphang ka
jingkyrmen bad ka jingmihpat kiba iap
la bishar ia nga. 7 Te ynda u la lah ong ia
kane, la mih buk ka jingiasaid hapdeng
kita ki Pharisi bad kita ki Saddusi:
bad uta u paidbah u la iakad arliang.
8 Namar ki Saddusi ki iaong ba ym don
ka jingmihpat, lymne ki angel, lymne
ki mynsiem: hynrei ki Pharisi ki iaphla
ia ki baroh ar. 9 Te la mih ka jingkhynwin
jlang: bad haba la iaieng joit ki nongthoh
kiba na ka liang ki Pharisi ki la iapyneh
noh, ki da ong, Ngim shem kaba sniew
ei ei ruh ha une u briew: hynrei yn leh
kumno lada ka mynsiem ka la kren ha u,
lane u angel? 10 Te mynba la mih ka
jingiasaid khynwin bakhraw, uta u
rangbah shihajar ba u la sngew sheptieng
ioh kin bthat lyngkhot lyngkhot ia U
Paul, u la hukum ia ki shipai ban leit
hiar noh bad ban knieh kynthet ia u
napdeng jong ki, bad ban wallam noh
ia u shapoh kata ka kut.

11 Te kum lashai mynmiet U Trai
u la ieng hajan jong u, u la ong ruh,
To sngew shlur! namar kumba me la
phla shaphang jong nga ha Jerusalem,
kumjuh ka dei ia me ban phla ha Rom
ruh.

23 : 3 Mt. 23 : 27-28. 23 : 5 Ek. 22 : 28. 23 : 6 Kam. 26 : 5; Phil 3 : 5.
23 : 8 Mt. 22 : 23; Mk. 12 : 18; Lk. 20 : 27.

Ka jingiasylla ban pyniap ia U Paul

12 Te ynda la mih ka sngi, kiba na
ki Jiw haba ki la iasylla lang, ki la iateh
jingsmai paralok hi ki da iakut ban ym
bam lymne dih haduh ba kin da ioh
pyniap noh ia U Paul. [13]Ki la iadon
sawphew ngut tam kiba la iapynlong
ia kane ka jingiashet. [14]Haba ki la iawan
ha ki rangbah lyngdoh bad ki tymmen
basan ki la iaong, Ngi la iateh paralok
da ka jingtim bakhraw, ban ym mad ei ei
ruh haduh ba ngin da ioh pyniap noh ia
U Paul. [15]Mynta namar kata, ma phi
lem bad ka dorbar to phin iaphah ktien
ha uta u rangbah shihajar, ba un ialam
noh arsut ia u ha phi, kumba phin sa
bishar kham bniah ia ka kam jong u.
Ngi te katba um pat poi hajan, ngi la
iakloi lypa ia kaban pyniap noh ia u.
16 Hynrei mynba u khun ka para
U Paul u la iohsngew shaphang kata
ka jingiaapthap, u la wan bad u la leit
rung sha kata ka kut, bad u la iathuh ha
U Paul. [17]U Paul te haba u la khot ha u
ia uwei na kita ki rangbah shispah, u la
ong, To ialam ia une u samla ha u rangbah
shihajar, namar u don ei ei ban iathuh
ha u. [18]Kumta u la shim ia u bad u la
ialam *ia u* ha uta u rangbah shihajar
bad u la ong, U Paul u nongsah byndi
haba u la khot ha u ia nga, u la kyrpad
ia nga ban ialam ia une u samla ha me,
•uba don ei ei ban iathuh ha me. [19]Te
uta u rangbah shihajar haba u la shim
ia u na ka kti bad haba ki la ialeit kyrpang,
u la kylli ia u jarjar, Me don aiu ban
iathuh ha nga? [20]Te u la iathuh, Ki
Jiw ki la iakut lem ban kyrpad ia me ban
ialam arsut ia U Paul lashai sha ka dorbar,
kumba men sa kylli kham bniah shaphang
jong u. [21]Me namar kata wat kohnguh
ia ki; namar don sawphew ngut tam ki
rangbah na ki kiba ia apthap ia u, kiba
la iateh paralok da ka jingsmai ban ym
bam lymne dih haduh ba kin da ioh
pyniap noh ia u: mynta ruh ki la iakloi
lypa, ba ki da iakhmih lynti ia kata ka
jingkular na me. [22]Ynda kumta uta u
rangbah shihajar u la pyllait noh ia uta
u samla, u da hukum skhem ia u ban
ym iathuh hano hano ruh ba u la lah
pynpaw ia kine kiei kiei ha u.

La phah ia U Paul sha U Pheliks,
u lyngskor

23 Te haba u la khot ha u arngut na
ki rangbah shispah u la ong, Khreh
arspah ngut ki shipai ba kin leit haduh
Kaisaria, bad hynñiew phew ngut ki
shipai shong kulai, bad arspah ngut ki
nongbat sum, hamar kaba lai baje
mynmiet: [24]bad khreh ruh ki kulai,
ba kin pynshong ia U Paul halor, ba
kin ialam biang biang ia u ha U Pheliks,
u lyngskor. [25]Bad u la thoh ka shithi
kaba kum kane:
26 U Klaudios Lusias, ha U Pheliks
u lyngskor babha tam eh: khublei. [27]Ia
une u briew la kem da ki Jiw, bad sa
ba kin pyniap noh ia u: te haba nga
la wan lap ia ki lem bad ki shipai, nga
la pyllait noh ia u, naba nga la ioh
tip skhem ba u long u traishnong Rom.
[28]Te ba nga da kwah ban tip ia ka daw
ba ki la mudui ia u, nga la ialam noh
arsut ia u sha ka dorbar jong ki; [29]nga
la shem ba la mudui ia u shaphang ki
jingiasaid ka hukum jong ki, hynrei
ba ym don ei ei ruh ka jingmudui ba
dei ia kaban iap lane ia kaban khum.
[30]Te ynda nga la tip ba kan long ka
jingthap ia une u briew, shisyndon noh
kein nga la phah ia u sha me, nga da
hukum skhem ruh ia kita ki nongmudui
jong u ban iathuh ha khmat jong me ia
kiei kiei ba ki ialeh ia u.
31 Ynda kumta kita ki shipai, kumba
la hukum ia ki, ki la shim ia U Paul
bad ki la ialam noh ia u mynmiet haduh
Antipatris. [32]Te ha kaba lashai ynda ki la
iehnoh ia kita ki shipai shong kulai ia
kaban nang leit lem bad u, ki la iawan
phai pat sha kata ka kut. [33]Te kita haba
ki la lah poi ha Kaisaria bad ba ki la

lah ai ia kata ka shithi ha u lyngskor,
ki la wallam ia U Paul ruh ha khmat
jong u. [34]Bad ynda u la lah pule ia ka, u
la kylli na kano ka muluk u long; te ynda
u la tip ba u long na Kilikia, [35]Ngan
bishar ia me, u ong, ynda ki nongmudui
jong me ruh ki la poi. U la hukum te
ban ap ia u ha ka ïingbah U Herod.

Ka jingmudui pyrshah ia U Paul

24 Hadien san sngi te U Ananias u
rangbah lyngdoh u la leit hiar
lem bad ki tymmen basan bad uwei
U Tertullos, u riewsaid; te ki la iamih
paw ha khmat uta u lyngskor ia kaban
ialeh ia U Paul. [2]Bad ynda ki la khot ia u,
U Tertullos u la sdang ban mudui ia u,
u da ong,

3 Namar ba ngi ia ioh da me shibun
ka jingsuk, bad ia ki kam basniew la
pynbeit ha kane ka jaid bynriew da ka
jingsumar jong me, ha kaei kaei baroh
ruh bad ha ki jaka baroh ngi iakohnguh,
Ah U Pheliks uba bha tam eh, lem bad
ka jingsngewnguh baroh. [4]Hynrei ba
ngan ym pynbtai ia me, nga kyrpad ia
me na la ki jingisynei ban sngew ia ngi
shi kyntien ar kyntien. [5]Namar ngi la
shem ia une u briew u nongpynjot,
bad uba shet ia ka jingkhihwin hapdeng
ki Jiw baroh kylleng ka pyrthei, u
nongialam phrang ruh ia kata ka kynja
niam jong ki Nasaret. [6]U la pyrshang
ruh ban pynsang ia ka templ; ia une
te ngi la iakem, bad ngi la iakwah ban
bishar kat kum ka hukum jong ngi.
[7]Hynrei haba U Lusias uta u rangbah
shihajar u la poi tiap, u la knieh jubor
ia u na ki kti jong ngi, [8]u da hukum
ia ki nongmudui jong u ban wan ha me;
na u, da kaba kylli iit hi, me lah ban
tip biang shaphang kine kiei kiei baroh
kiba ngi iamudui ia u.

9 Bad kita ki Jiw ruh ki la iakohnguh,
ki da iathuh skhem ba kine kiei kiei
ruh ki la long kumta.

Ka jingiasaid-da U Paul ha khmat U Pheliks

10 Te ynda uta u lyngskor u la koh-
nguh khlieh ia u ban kren, U Paul
u la iathuh, Namar ba nga tip ba me
long la bun snem u nongbishar ha kane
ka jaid bynriew, da kaba sngewbha nga
iasaid da ia lade, [11]namar me lah ban
tip ba ym pat palat khadar sngi naduh
ba nga la leit kiew ban mane ha Jerusalem.
[12]Bad kim shym la shem ia nga ba
nga iasaid nia ha ka templ badno badno
ruh, lane pynkhihwin ia u paidbah lymne
ha ki synagog, lymne ha kata ka nongbah;
[13]lymne kim lah ban pynsabut ha me
ia kita kiei kiei ia kiba ki iamudui ia
nga mynta. [14]Hynrei ia kane nga phla
ha me, ba ha kata ka Lynti ia kaba ki
iakhot ka niam kylla jaid, kumta kein
nga shakri ia U Blei ki kpa jong ngi,
da kaba ngeit ia kiei kiei baroh kiba
long katba kum ka hukum, bad kiba
la thoh ha ki nongiathuhlypa: [15]ba nga
don ka jingkyrmen ha U Blei, ia kaba
kine hi ruh ki iakhmih lynti, ba kan sa
long ka jingmihpat kiba iap, kiba hok
ruh bad kibym hok. [16]Ha kane nga hi
ruh nga pynmlien ia lade, ban ioh khlem
da pud ka jingiatiplem bakhlem pynthut
sha U Blei bad *sha* ki briew. [17]Te hadien
bun snem, nga la wan ia kaban wallam
ki jingaiisynei ha ka para jaid jong nga,
bad ki jingainguh: [18]hapdeng kata ki
la shem ia nga ba la pynkhuid ha ka
templ, ym lem bad u paidbah, lymne
bad ka jingkhihwin: [19]hynrei la don ki
Jiw na Asia, kiba la dei ban don hangne
ha khmat jong me, bad ban mudui lada
ki la don ei ei pyrshah ia nga. [20]Lane
kine hi to kin iathuh, lada ki la shem
ei ei kabym dei katba nga la ieng ha
khmat ka dorbar, [21]lymda tang namar
kane kawei ka ktien ia kaba nga la pyrta
mynba nga ieng hapdeng jong ki, Sha-

24 : 17-18 Kam. 21 : 17-28. 24 : 21 Kam. 23 : 6.

phang ka jingmihpat kiba iap la bishar
ia nga ha kane ka sngi ha khmat jong
phi.
22 Hynrei U Pheliks ba u la tip kham
janai shaphang kata ka Lynti, u la buh
teng noh ia ki, u da ong, Ynda U Lusias
u rangbah shihajar un wan hiar, ngan
sa bishar kut ia ka kam jong phi. [23]Te
u la hukum ia uta u rangbah shispah
ba yn ap ia u, hynrei ban ym pyrkhing
eh, bad ban ym khang iano iano ruh na ki
lok jong u ban sumar ia u.

U Paul ha khmat U Pheliks bad Ka Drosila

24 Ynda katto katne sngi, U Pheliks
u la wan poi lem bad Ka Drosilla ka
tnga jong u, kaba long ka Jiw, bad u la
phah khot ia U Paul, bad u la iohsngew
ia u shaphang kata ka jingngeit ha U
Khrist Jisu. [25]Te katba u dang ialap
shaphang ka hok, bad ka bor halor
lade, bad ka jingbishar kaban sa wan,
U Pheliks u la sheptieng; bad u la iathuh,
Mynta to khie leit noh shuwa; te ynda
nga la lait por, ngan sa phah khot ia
me; [26]u la kyrmen ruh putet ban ioh
sbai na U Paul; naba kumta ruh u la
phah khot ia u kham bunsien bad u la
iakren bad u. [27]Hynrei ynda la dap ar
snem, U Porkios Phistos u la wan ha ka
jaka U Pheliks; te U Pheliks ba u da mon
ban pynsngewbha ia kita ki Jiw, u la
pynsah ia U Paul ha ki saikhum.

U Paul u appil sha u Kaisar

25 Ynda U Phistos namar kata u la
wan ha kata ka muluk, hadien lai
sngi u la leit kiew sha Jerusalem na Kai-
saria. [2]Bad ki rangbah lyngdoh bad kita
kiba khraw batri jong ki Jiw ki la iapaw
ha khmat jong u ia kaban ialeh ia U
Paul, bad ki la iakyrpad ia u, [3]ki da
iapan sngewbha pyrshah ia u, ba un
phah khot ia u sha Jerusalem; ki da ia
apthap ban pyniap noh ia u ha lynti.
[4]Hynrei U Phistos u la iathuh ba la
ap phira ia U Paul ha Kaisaria, bad ba
u hi un sa leit noh shen *hangta*. [5]Namar-
kata kita kiba lah hapdeng jong phi,
u ong, ai kin ialeit hiar lem bad *nga*,
bad lada don kaei kaei ruh kabym dei
ha une u briew, kin iamudui ia u.
6 Te ynda u la lah sah hapdeng jong
ki ym tam ia ka phra ne shiphew sngi,
u la leit hiar sha Kaisaria; bad ha kaba
lashai u la shong halor ka khet bishar,
bad u la hukum ban wallam ia U Paul.
[7]Te ynda u la poi, kita ki Jiw kiba la
wan hiar na Jerusalem ki la ieng tawiar
ia u, ki da iatian ki jingtian bishar babun
bad bakhia pyrshah ia U Paul, ia kiba
kim lah satia ban pynsabut. [8]U Paul
pat ha ka jingiasaid-da ia lade u la ong,
Ngam shym la leh pop ei ei ruh ia ka
hukum jong ki Jiw, lymne ia ka templ,
lymne ia U Kaisar. [9]Hynrei U Phistos
ba u da mon ban pynsngewbha ia kita
ki Jiw, u la iathuh ha U Paul bad u la
ong, Me kwah leit kiew sha Jerusalem,
ia kaban bishar ia me hangta shaphang
kine kiei kiei ha khmat jong nga? [10]Hynrei
U Paul u la iathuh, Nga ieng kein ha
khmat ka khet bishar U Kaisar, ha kaba
ka dei ban bishar ia nga. Ngam shym
la leh bymdei ia ki Jiw, kumba me hi
ruh me tip bha. [11]Lada shisha nga la
leh bymdei, bad nga la leh ei ei kaba dei
ban iap, ngam kyrngah ia kaban iap;
hynrei lada kine kiei kiei ruh kim long
kiba shisha ba kine ki mudui ia nga,
ym don uba lah ban aiti noh ia nga ha
ki. Nga appil ha U Kaisar. [12]Ynda
kumta U Phistos ynda u la lah iasylla
bad kiba iabishar lem, u la iathuh, Me
la appil ha U Kaisar? te ha U Kaisar
men leit!

U Paul ha khmat U syiem Agrippa bad Ka Berniki

13 Te ynda la lah khyndiat sngi, U
Agrippa syiem bad Ka Berniki ki la
iawan hiar sha Kaisaria ki da khublei
ia U Phistos. [14]Te ba ki la sah hangta
kham bun sngi, U Phistos u la buh ia ka

kam U Paul ha khmat u syiem, u da ong,
Don u briew ba la iehnoh teng da U
Pheliks ha byndi. 15Shaphang jong u,
mynba nga la don ha Jerusalem ki rang-
bah lyngdoh bad ki tymmen basan jong
ki Jiw ki la iakren ha nga, ki da iakyrpad
ka jingkut bishar pyrshah ia u. 16Ha kiba
nga la iathuh ba kam long ka rukom
ki nong Rom ban aiti noh ia uno uno
ruh u briew haba uta u nongshah mudui
um pat ioh iashem mar khmat bad kita
ki nongmudui, ba un ioh lad ban da ia
lade shaphang kata kaba ki iamudui ia u.
17Namar kata mynba ki la lah iawan
lang shane, ngam shym pyntud ei ei,
hynrei kum lashai nga la shong ha ka
khet bishar, bad nga la hukum ban
wallam ia uta u briew. 18Shaphang jong
u, haba kita ki nongmudui ki la mih,
kim shym wallam ka jingmudui ia u
shaphang kita kiei kiei ruh kiba sniew
kumba nga la tharai ma nga. 19Hynrei
ki la iadon ki jingiasaid ialeh ia u shaphang
ka niam jong ki hi, bad shaphang uwei
U Jisu ba la iap ia uba U Paul u la iathuh
skhem ba u im. 20Nga te ba nga la sngew
lyngngoh kumno ban tohkit shaphang
kine kiei kiei ruh, nga la kylli lada un
leit sha Jerusalem, bad ba hangta yn
bishar ia u shaphang kine kiei kiei.
21Hynrei mynba U Paul u la lah appil
ba yn iehnoh teng ia u ia ka jingbishar
kut jong U Patsha, nga la hukum ban
iehnoh teng ia u tadynda ngan ioh phah
ia u ha U Kaisar. 22Ynda kumta U
Agrippa *u la ong* ha U Phistos, Nga
hi ruh nga kwah ban iohsngew ia uta
u briew. U ruh u la ong, Lashai men
sa iohsngew ia u.

23 Kumta kum lashai ynda la lah
wan U Agrippa bad Ka Berniki da ka
jingpynpaw burom kaba khraw, bad
ba ki la lah rung sha ka kamra bishar
lem bad ki rangbah shihajar bad ki
rangbah kiba don nam jong kata ka
nongbah, bad haba la hukum U Phistos,
la wallam ia U Paul *ha khmat*. 24Te
U Phistos u la ong, Ko Syiem Agrippa,
bad phi ki rangbah baroh kiba don ha
khmat lem bad ngi, phi khmih ia une u
briew shaphang uba u paidbah Jiw baroh
u la wan iakyrpad ha nga ha Jerusalem
ruh bad hangne, ki da iapyrta ba um
dei ban im shuh. 25Hynrei nga la shem
ba um shym la leh ei ei ruh em kaba dei
ban iap, bad haba u hi u la lah appil
ha U Patsha, nga la kut jingmut ban phah
ia u. 26Shaphang jong u ngam don ei
ei ruh kaba thikna ban thoh ha la u
kynrad. Naba kumta nga la wallam ia
u ha khmat jong phi, bad khamtam ha
khmat jong me, ko syiem Agrippa, ba
hadien kaba kylli bniah ia u, nga lah
ban ioh ei ei ban thoh. 27Namar ha nga
ka ibieit haba phah ia u nongsah byndi,
ban ym pyni ruh ia ki jingmudui ba
pyrshah ia u.

Ka jingiasaid-da ia lade ha khmat
U syiem Agrippa

26 Bad U Agrippa u la ong ha U
Paul, La shah ia me ban kren na ka
bynta ia lade. Ynda kumta U Paul
u la kner ia la ka kti bad u la iasaid-da
ia lade:

2 Nga niew ia lade uba suk, ko syiem
Agrippa, haban sa iasaid-da ia lade ha
khmat jong me ha kane ka sngi shaphang
kiei kiei baroh ia kiba la tian bishar ia
nga da ki Jiw; 3khamtam kein naba me
long uba shemphang janai ia ki niam ki
rukom bad ia ki jingiasaid baroh kiba
hapdeng ki Jiw. Naba kumta nga kyrpad
ia me ban sngew ia nga da kaba iaishah
slem.

4 Ia ka rukom ka jinglong jingim
jong nga te la myndang khynnah kaba
la long naduh kaba mynnyngkong ha-
pdeng ki para jaid jong nga bad ha Jeru-
salem, ki Jiw baroh ki iatip: 5ki da
ithuh ia nga na kaba nyngkong, lada
ki iamon ban iaphla, ba kum ka jaid

26 : 5 Kam. 23 : 6; Phil 3 : 5.

niam kaba bniah tam jong ka niam jong
ngi nga la long u Pharisi. [6]Mynta ruh
namar ka jingkyrmen jong kata ka jing-
kular ba la buh bad kita ki kpa da U
Blei, nga la ieng ba yn bishar ia nga:
[7]sha kata *ka jingkular* ki khadar jaid
jong ngi, haba shakri *ia U Blei* da kaba
sngew shitrhem mynmiet bad mynsngi,
ki kyrmen ban kot. Shaphang kane ka
jingkyrmen la tian bishar ia nga da ki
Jiw, ko syiem Agrippa. [8]Balei yn khein
kum kabym lah ngeit ha phi, lada U Blei
u pynmihpat ia kiba iap?
9 Nga shisha nga la ju tharai ha lade
ba ka dei ia nga ban leh shibun kiei
kiei ruh pyrshah ia ka kyrteng U Jisu
u nong Nasaret. [10]Ia kane nga la leh
ruh ha Jerusalem. Bad shibun ki riew-
khuid nga la set ha ki iing byndi, haba
nga la ioh hukum na ki rangbah lyngdoh:
bad mynba la pyniap noh ia ki, nga la noh
ia la u mawria ba iakohnguh; [11]da kaba
pynshitom ruh ia ki bunsien ha ki synagog
baroh, nga la ju ialeh ban pynbor ia ki
ban kren bein blei; bad haba nga la
bitar lamwir shikaddei eh ia ki, nga la
ju beh bein ia ki wat haduh ki nongbah
kiba sha palat ilaka.

U Paul u iathuh ia ka rukom ba la pynkylla ia u

(Kam 9 : 1-19; 22 : 6-16*)*

12 Ha kane ruh haba dang leit sha
Damaskos, bad ka bor bad ka hukum
ruh na kita ki rangbah lyngdoh, [13]hamar
shiteng sngi, ko syiem, nga la iohi ha
kata ka lynti ka jingshai na bneng, tam
ia ka jingtyngshain ka sngi, ka da tyng-
shain sawdong ia nga bad ia kita kiba
leit jingleit lem bad nga. [14]Te mynba
ngi la lah kyllon kram baroh ha khyndew,
nga la iohsngew ka ktien ba kren ha
nga ha ka ktien Hebru, Saul, Saul,
balei me pynshitom bein ia nga? Ka long
kaba eh ia me ban kynjat pyrshah ia
ki dieng tyndung. [15]Nga la ong te, Me
long uei, Ah Trai? Te U Trai u la iathuh,
Nga long U Jisu, ia uba me pynshitom
bein ma me. [16]Hynrei to khie to ieng ruh,
namar khnang ia kane kein nga la mih paw
ha me, ban thung ia me ban long u
nongialap bad u nongphla ia kine kiei
kiei ha kiba me la iohi ia nga bad ia kita
kiei kiei ruh *ha* kiba ngan pynpaw ia lade
ha me, [17]da kaba pyllait noh ia me na u
paidlang bad *na* ki Jentil ha kiba nga
phah noh ia me, [18]ban pynpeit ia ki
khmat jong ki ba kin ioh phai na ka
jingdum sha ka jingshai, bad na ka bor
jong u Soitan sha U Blei, ba kin ioh
pdiang kaba map ki pop bad ka bynta
hapdeng kita ia kiba la pynkhuid da
ka jingngeit kaba ha nga.

Ka jingphla jong u hadpeng ki Jiw bad ki Jentil

19 Nangta, ko syiem Agrippa, ngam
shym la long ubym kohnguh ia kata
ka jingithuhpaw bneng; [20]hynrei nga
la ialap nyngkong ha kiba ha Damaskos
bad ha Jerusalem ruh, bad ha ka ri Judia
baroh, bad ha ki Jentil ruh, ba kin kylla
kaba mut bad kin phai sha U Blei, da
kaba leh ia ki kam badei biang ia ka
jingkylla kaba mut. [21]Namar kane ki
Jiw haba ki la iakem ia nga ha ka templ,
ki la iapyrshang ban pyniap noh ia nga.
[22]Hynrei haba la ioh kata ka jingiarap
kaba na U Blei, nga iaiieng haduh kane
ka sngi, nga da phla ha uba rit ruh bad
ha uba khraw, khlem da ong ei ei ruh
em tam ia kaba la lah ong ki nongiathuh-
lypa bad U Moses ba kin sa long; [23]kumno
ba ka la dei ia U Khrist ban shah, bad
kumno nyngkong da ka jingmihpat na
kiba iap, un pynbna ka jingshai ha u
paidlang ruh bad ha ki Jentil.

U Paul u pyrshang ban pynkohnguh ia U syiem Agrippa

24 Te haba u dang iasaid da ia lade
kumne, U Phistos u la ong da ka ktien

26 : 9-11 Kam. 8 : 3; 22 : 4-5. 26 : 20 Kam. 9 : 20, 28-29. 26 : 23 1 Kor. 15 : 20; Isa. 42 : 6; 49 : 6.

bajam, Paul, me lamwir! Ka jingbun
ka jingstad jong me ka pynlamwir ia me.
25Hynrei U Paul u ong, Ngam lamwir,
ko Phistos uba bha tam eh, hynrei nga
kren shynna ki ktien ka jingshisha bad
ka jingtipbriew. 26Namar u syiem u tip
shaphang kine kiei kiei, ha u namar kata
nga kren da kaba shlur: namar nga
ngeit skhem bym don kawei na kine kiei
kiei ba la buhrieh na u: naba ym shym
la leh ia kane ha kyndong. 27Ko syiem
Agrippa, me ngeit ia ki nongiathuhlypa?
Nga tip ba me ngeit. 28Ynda kumta u
Agrippa u la ong ha U Paul, Sa khyndiat
men ngeit ba me la pynkohnguh ia nga
ban long Khristan. 29U Paul te u la ong,
Nga duwai ha U Blei, ba da kaba khyndiat
ne da kaba shibun, ym tang ma me,
hynrei baroh kiba iohsngew ia nga ha
kane ka sngi, phin ialong kum nga,
lait na kine ki kynjri.

30 Te u syiem u la ieng joit, bad u
lyngskor bad Ka Berniki bad kita kiba
iashong lem bad ki. 31Te haba ki la lah
ialeit noh kyrpang, ki la iakren paralok
hi ki da iaong, Une u briew um shym
leh ei ei ruh em kaba dei ia kaban iap,
lane ia kaban khum. 32Ynda kumta
U Agrippa u la ong ha U Phistos, Lah
ban pyllait noh ia une u briew, lada
um shym la lah appil ha U Kaisar.

U Paul u leit da ka lieng sha Rom

27 Te mynba la pynkut ba ngin leit
da ka lieng sha Itali, ki la ia aiti
pateng ia U Paul bad kiwei pat ki nongsah
byndi ha u rangbah shispah uba kyrteng
U Julios, uba na ka kynhun U Agustos.
2Te ynda ngi la leit kiew ha ka lieng
kaba na Adramyttion, kaban sa leit ha
kita ki jaka jong ka Asia kiba harud
duriaw, ngi la iamih noh: don lem bad
ngi U Aristarkhos na Makedonia, u nong
Thessaloni. 3Te kum lashai ngi la iahiar
ha Sidon. U Julios te u la leh sbun ia
U Paul, bad u la shah ia u ban leit sha la ki
lok ban ioh ka jingsumar sukher. 4Haba
ngi la iamih noh nangta ruh, ngi la leit da
ka lieng hapoh Kypros, namar ba ki lyer ki
la pyrshah. 5Te ynda ngi la lah leit lyngba
ia kata ka duriaw kaba pyrshah Kilikia
bad Pamphilia, ngi la iapoi sha Maira,
ka shnong jong ka Lykia. 6Hangta te
uta u rangbah shispah haba u la shem
ka lieng kaba na Aleksandria kaba leit
sha Itali, u la pynkiew ia ngi ha ka.
7Te haba ngi la lah iaid lieng mian
mian bun sngi bad la poi da kaba eh ha
pyrshah Knidos, ba ka lyer kam da
shah shuh ia ngi, ngi la iaid hapoh ka
Krit ha pyrshah ka Salmoni: 8bad haba
ngi la pyniaid da kaba eh narud narud
jong ka, ngi la poi ha kawei ka jaka
bakhot, Ki jaka rieh lieng bajai jai,
hajan kata la don ka shnong Lasia.

9 Te haba la lah pynleit noh bun
sngi bad ka jingiaid lieng ka da long
mynta kaba ma, namar ka Niam shah
jingit ka la lah palat noh, U Paul u la
sneng, 10bad u la ong ha ki: Ko rangbah,
nga iohi ba kane ka jingiaid lieng kan
sa long lem bad ka jingmynsaw bad
shibun ka jingduh, ym tang ia ka jingkit
bad ka lieng hynrei ia ki jingim jong ngi
ruh. 11Hynrei uta u rangbah shispah
u la kham kohnguh ia u maji bad u
trai ka lieng ban ia kita kiei kiei ba la
kren U Paul. 12Te namar ba kata ka jaka
rieh lieng ka la long kabym bit ban rieh
tlang, kham bun ki la iakyntu ban pynmih
noh nangta, lada da kumno kumno
ki lah ban poi haduh Phoiniks, ban
rieh tlang *hangta, kaba long* ka jaka
rieh lieng ka Krit kaba phai shaphang
shatei lam mihngi, bad shaphang shathie
lam mihngi.

Ka eriong ha duriaw

13 Te haba ka lyer na shathie ka la
beh jem jai, ba ki da iamut ba ki la
ioh ia kaba ki la thmu, ki la iaring angkor
bad ki la iaiaid ha syndah ka Krit,
narud narud. 14Hynrei ym slem hadien la
beh na ryngkew ka eriong, kaba la khot

lurakuilo. 15Te haba la lap ia ka lieng
bad kam lah ban tur pyrshah ia ka lyer,
ngi la shu shah *ia ka* bad la rong noh ia
ngi. 16Bad haba ngi la iaphet narum
iwei i dewlynnong ba khot Klauda, da
kaba eh ngi la lah ban pynskhem ia ka
lieng rit; 17te haba ki la lah iakyntiew ia ka,
ki la spain ia ka lieng bah da ki tyllai;
ba ki da sheptieng ruh ioh yn ñiat ia
ki ha ki Jingkyrsoi shyiap Syrtis, ki la
iapyñhiar ia ki mastul, kumta la rong
noh ia ki. 18Te haba ngi la ialeh tyngeh
shikaddei bad ka eriong, kum lashai
ki la sdang ban bred noh ia ka jingkit;
19bad ha ka sngi kaba lai ki la iabred
noh da ki kti jong ki hi ia ki tiar ki tar
jong ka lieng. 20Te mynba ka sngi lymne
ki khlur kim paw shuh ha *ngi* bun sngi,
bad ka eriong kaba jur ka ban khia ha
ngi, ka jingkyrmen ban im ka la duh
noh baroh.

21 Hynrei ynda ki la long slem khlem
jingbam, ynda kumta U Paul haba u la
ieng hapdeng jong ki u la ong, Ko
rangbah, ka la dei ia phi ban shah shkor
ia nga ban ym mih noh na Krit, ia ka
ban ioh kat kane ka jingmynsaw bad
ka jingduh. 22Mynta ruh nga kyntu ia phi
ba phin sngew shngain; namar napdeng
jong phi kan ym jah kawei ka mynsiem
ruh, hynrei *tang* kane ka lieng. 23Namar
la ieng hajan jong nga ha kane ka miet
u* angel U Blei, u jong uba nga long,
bad ia uba nga shakri ruh, 24u da ong,
Ko Paul, wat sheptieng; ka dei ia me
ban ieng ha khmat U Kaisar. Ha khmih
ruh U Blei u la ai ha me ia kito baroh
kiba iaid lieng lem bad me. 25Naba
kumta to sngew shngain phi, ko rangbah;
namar nga ngeit ia U Blei, ba kan long
kumta kumba la kren ha nga. 26Hynrei
ka dei ban kynting noh ia ngi ha kawei
ka dewlynnong.

27 Te ynda ka miet kaba khadsaw
ka la poi, katba dang rong pynshad
kylleng ia ngi ha kata *ka duriaw* Adria,
hamar shiteng synñia kita ki riewlieng
ki la iamut ba ki la jan sha kawei ka ri.
28Te haba ki la bred da u sisa ban thew,
ki la shem arphew pad; te haba ki la lah
iaid khyndiat, ki la iathew pat, bad ki
la shem khadsan pad. 29Te ba ki da
sheptieng ioh ba kumno re kumno yn
kynting ia ngi ha ki jaka maw, haba
ki la iabred saw tylli ki angkor na ka
tdong lieng, ki la iakwah hir hir ban
mih ka sngi. 30Te katba kita ki riewlieng
ki la iawad lad ban phet iap noh na kata
ka lieng, bad haba ki la lah iapynhiar
noh ia kata ka lieng rit ha ka duriaw,
kum kiban sa pynhiar noh ia ki angkor
na ka khmat lieng, 31U Paul u la ong
ha uta u rangbah shispah bad ha kita
ki shipai, Lymda kine ki sah ha ka lieng,
phi phim lah ban ioh lait im. 32Ynda
kumta kita ki shipai ki la ia ot noh ia ki
tyllai jong kata ka lieng rit, kumta ki la
pyllait ia ka.

33 Te katba ka sngi ka la sdang mih,
U Paul u la kyrpad ia ki baroh ban
iabam jingbam, u da ong, Kane ka dei
ka sngi kaba khadsaw ba phi ia ap bad
shah jingit khlem da bam ei ei. 34Naba
kumta nga kyrpad ia phi ban iabam
jingbam; namar kane ka long khnang
ia kaban pynim ia phi: namar iwei i
shñiuh in ym hap na ka khlieh jongno
jongno ruh na phi. 35Te haba u la lah
ong ia kane, bad haba u la lah shim ia
u kpu, u la ainguh ia U Blei ha khmat
jong ki baroh: bad u la kdiah ia u,
bad u la sdang ban bam. 36Ynda kumta
baroh ki la iasngewim, ki hi ruh ki la
iabam jingbam. 37Te ngi la don baroh
ha kata ka lieng arspah hynñiewphew
hynriew ki mynsiem. 38Te ynda ki la lah
iabam iasa, ki la iapynsting ia kata ka
lieng da kaba bred noh ia u kew sha ka
duriaw.

Ka jingpaitlieng

39 Te haba ka la shai, kim shym
ithuh ia kata ka ri; hynrei ki la iohi ia
kawei ka kdong um kaba don ka rud

duriaw shyiap, bad ki la iapyrkhat lada
ki lah ban pynsah kut noh ia kata ka
lieng hangta. 40Kumta te haba ki la
lah pyllait noh ia kita ki angkor, ki la
iehnoh ia ki ha duriaw, ki iapynsynjor
artad ia ki tyllai ki boitha, bad haba
ki la lah pynieng ia ka phar kaba sha
khmat sha ka lyer, ki la iaking sha kata
ka rud duriaw. 41Hynrei haba la kyndat
ia ki ha ka jaka kaba iashem ar duriaw,
ki la pynsuh ia kata ka lieng sha ryngkew;
te kumta ka khmat lieng ka la kiew
ryngkew bad ka la neh den, hynrei
ka tdong lieng ka la sdang pait
da ka bor jong ki jingat phyllung. 42Te
ka jingthmu jong kita ki shipai ka la
long ba kin pyniap noh ia kita ki koidi,
ioh ba uno uno ruh *na ki* un jngi sha
ryngkew bad un lait noh. 43Hynrei uta
u rangbah shispah ba u da kwah ban
pynim ia U Paul, u la khang noh ia ki
na kata ka jingthmu, bad u la hukum
kat kiba nang jngi ba kin ryngkoh na
ka lieng bad ban poi nyngkong sha
ryngkew. 44bad ia kita kiba sah, kiwei
halor ki lyntang, kiwei pat de halor
kiwei kiei kiei ruh kiba na kata ka lieng.
Kumta te ka la jia ba baroh ki la laitim
sha ka ryngkew.

U Paul ha ka dewlynnong Melita

28 Te ynda ngi la ioh laitim, ynda
kumta ngi la iatip ba khot kyrteng
ia kata ka dewlynnong Melita. 2Bad
kita ki nongkyndong ki la pyni ka
jinglehieit ia ngi kaba kham phylla,
namar ki la sliew ding, bad ki la iakhot
sngewbha ia ngi baroh, namar uta u
slap uba mynkata bad namar ka jingpjah.
3Hynrei U Paul haba u la lah khar
shi bah ki dieng, bad u la lah tei ia ki
ha ding, u seiñpuh u la mih noh namar
bashit bad u la snoh na ka kti jong u.
4Te mynba kita ki nongkyndong ki la
iohi ia uta u mrad ba u sdien na ka kti
jong u, ki la iaong paralok, Khlem
artatien une u briew u long u nongpyniap
briew uba, la u la ioh lait na ka duriaw,
ka kput kam shym la shah ba un im.
5Pynban haba u la kynther noh ia uta
u mrad ha ding, um pang ei ei. 6Hynrei
ki la iakhmih lynti ba un sa sieb noh
lane ba un sa kyllon iap shisyndon,
hynrei haba ki dang iakhmih lynti slem
bad ki la iohi ba um shym sniew ei ei
ruh, ki la iakylla jingmut bad ki la ong
ba u long u blei.
7 Te hajan kata ka jaka la don ki
khyndew ki jong u rangbah kata ka
dewlynnong, uba kyrteng U Publios;
une u la pdiang ia ngi bad u la sumar bha
ia ngi lai sngi da kaba leh burom. 8Ka
la jia ruh ba u kpa uta U Publios u la
pang khieshoh bad ka suhot, ha uba
U Paul u la leit rung bad haba u la duwai
bad u la buh ia la ki kti ha u, u la pynkhiah
ia u. 9Te ynda la leh ia kane, kita kiwei
ruh kiba la don ki jingpang ha kata
ka dewlynnong ki la iawan ha u, bad la
pynkhiah ia ki; 10kiba la ialeh burom
ruh ia ngi da shibun ki jingai burom,
te haba ngi la iapynmih noh ki la iabuh
ha ka lieng ia kiei kiei katba ngi donkam.

Na Melita sha ka nongbah Rom

11 Te hadien lai bnai ngi la iapynmih
noh ha ka lieng kaba na Aleksandria,
kaba la rieh tlang ha kata ka dewlynnong,
kaba ka dak jong ka ki Dioskuri. 12Haba
ngi la lah iahiar ruh ha Surakus, ngi la
sah hangta lai sngi. 13Nangta haba ngi
la iaid kyrwiang ngi la poi ha Rhejiom;
bad hadien kawei ka sngi la mih ka lyer
kaba na shathie, bad ha kaba ar sngi
ngi la poi ha Putioli; 14hangta ngi la
shem ki para bangeit, bad ki la kyrpad
ia ngi ban sah bad ki hynñiew sngi.
Te kumta ngi la poi sha Rom. 15Bad
nangta ki para bangeit haba ki la lah
iohsngew shaphang jong ngi, ki la iamih
noh ia kaban wan tan ia ngi haduh
ka Iew Apios bad ki Lai iing basa, ia
kiba haba U Paul u la iohi, u la nguh
ia U Blei bad u la sngew shngain. 16Te

mynba ngi la poi ha Rom, uta u rangbah
shispah u la aiti ia kita ki nongsah
byndi ha u lyngskor kynhun shipai,
hynrei la shah ia U Paul ban shong
kyrpang marwei lem bad u shipai uba
ap ia u.

U Paul u ialap ha ka nongbah Rom

17 Ka la jia ruh hadien lai sngi, ba u la
khot iaseng ia kita kiba kham rangbah
jong ki Jiw; te ynda ki la iawan lang
u la ong ha ki, Ko para, nga la ngam
shym la leh ei ei ruh em pyrshah ia u
paidlang, lane ia kita ki niam ki rukom
ki kpa tymmen jong ngi, pynban la
aiti noh ia nga kum u nongsah byndi
na Jerusalem ha ki kti ki nong Rom:
[18]kiba la kwah, ynda ki la lah kylli
ïit ia nga, ban pyllait noh ia nga, namar
ba ym don ei ei ka daw ia nga ban iap:
[19]hynrei haba ki Jiw ki la kren pyrshah
ia kata, la pynleh kein ia nga ban appil
ha U Kaisar; ym ba nga don ei ei ban
mudui ia ka kynja jong nga: [20]kumta
na kane ka daw nga la khot ia phi ban
iohi bad ban ioh iakren bad *nga*; naba
na ka bynta ka jingkyrmen jong ki
Israel la khum ia nga da une u kynjri.
[21]Ki te ki la iaong ha u, Ngi ngim shym
la ioh ki shithi na Judia shaphang jong
me, lymne mano mano na kita ki para
kim shym wan shane ban iathuh lane
kren ei ei kaba sniew shaphang jong me:
[22]hynrei ngi iakwah ban iohsngew na
me me mut kumno: namar shaphang
kane ka kynja niam ngi la tip ba la
kren bein ia ka kylleng la kylleng.
23 Te kumta haba ki la iabuh sngi
bad u, ki la iawan shibun ha u hapoh
ka ïingbasa jong u: ha kita u la pynpaw,
u da phla ia ka hima U Blei, bad u da
pynkohnguh ia ki shaphang U Jisu, na ka
hukum U Moses bad *na* ki nongiathuh-
lypa ruh, naduh mynstep haduh janmiet.
[24]Te don kiba la ngeit ia kiei kiei ruh
ba la kren, hynrei don kibym shym
la ngeit. [25]Te haba kim iadei jingmut
paralok hi, ki la ialeit noh, ynda U Paul
u la lah ong shi kyntien, Kaba dei ba la
kren U Mynsiem Bakhuid da U Isaiah
u nongiathuhlypa ha ki kpa jong
phi, [26]u da ong: To khie leit ha une u
paidlang, to ong ruh, Da kaba iohsngew
phin iohsngew, te phin ym sngewthuh
shuh; bad haba iohi phin iohi, hynrei
phin ym ishemphang shuh. [27]Namar
ka dohnud jong une u paidlang ka la
rben, bad ki la sngew khia da la ki shkor,
bad ki la khapbrip ia la ki khmat, ba
ioh kin iohi da la ki khmat bad ba kin
iohsngew da la ki shkor, bad ba kin
sngewthuh da la ka dohnud bad ba kin
kylla pat, bad ba ngan pynkhiah ia ki.
[28]Namar kata to tip phi, ba la phah
ia kane ka jingpynim U Blei ha ki Jentil;
ki ruh kin iohsngew *ia ka*. [29]Te ynda
u la lah ong ia kine ki ktien, kita ki Jiw
ki la ialeit noh, ki da iadon shibun ka
jingiasaid kylliang paralok hi.
30 U te u la shong ar snem kynthih
ha ka ïing ba u la wai hi, bad u pdiang
baroh kiba wan hapoh ha u, [31]u da ialap
ia ka hima U Blei, bad u da hikai ia
kiei kiei ruh shaphang U Jisu Khrist
uba U Trai da ka jingsngew shlur suda,
bym don ba khang ia u.

28 : 19 Kam. 25 : 11. 28 : 26-27 Isa. 6 : 9-10

KA SHITHI U PAUL U APOSTOL

SHA KI NONG ROM

Ka jingkhublei

1 U Paul, u shakri U Jisu Khrist,
ia uba la khot *ban long* apostol, ba la
pynkyrpang sha ka gospel U Blei, [2]ia
kaba u la lah iakular mynshuwa da ki
nongiathuhlypa jong u ha ki jingthoh
bakhuid, [3]shaphang uta U Khun jong u,
ia uba la pynmih na u symbai U Dabid
katba kum ka doh: [4]ia uba la pynithuh
shynna ba *u long* U Khun U Blei da ka
bor, katba kum U Mynsiem ka jingkhuid,
da ka jingmihpat na kiba iap, U Jisu
Khrist kein uba U Trai jong ngi, [5]da
uba ngi la iapdiang ia ka jingaiei bad ia
ka kam apostol, khnang ia ka jing-
kohnguh ka jingngeit hapdeng ki kynja
bynriew baroh, na ka bynta ka kyrteng
jong u: [6]hapdeng kita ma phi ruh phi
long, kiba la khot ki jong U Jisu Khrist:
7 ha kita baroh kiba ha Rom kiba
ieit ki jong U Blei, ba la khot *ban long*
ki riewkhuid: Long ka jingaiei ha phi
bad ka jingsuk na U Blei uba U Kpa
jong ngi bad na U Jisu Khrist U Trai.

Ka jingduwai ainguh

8 Nyngkong te, nga ainguh ia U Blei
jong nga da U Jisu Khrist na ka bynta
jong phi baroh, naba la bna nam babha
ia ka jingngeit jong phi ha ka pyrthei
baroh kawei. [9]Namar U Blei u long u
sakhi jong nga, ia uba nga shakri ha ka
mynsiem jong nga ha ka gospel ka jong
U Khun jong u, ba khlem da pud nga
pynlong ka jingkynmaw shaphang jong
phi, [10]ha la ka sngi nga da kyrpad ha
ki jingduwai jong nga, ba lada kumno
kumno ruh, ynda la katta, yn sa plie
lad ia nga, da ka mon ka jong U Blei,
ia kaban wan sha phi. [11]Namar nga kwah
hir hir ban iohi ia phi, ba ngan ioh iasam
ha phi ia kaei kaei ka jingai badei myn-
siem, khnang ia kaban pynskhem ia phi;
[12]kata ka long, ba ha phi yn pyniasngew
tngen lem ia nga bad phi, da la ka jingngeit
jingngeit jong ngi paralok hi, ka jong
phi ruh bad ka jong nga de. [13]Te ngam
kwah ba phin ym tip, ko para, ba bunsien
nga la thmu ban wan sha phi (hynrei la
pynpep ia nga haduh mynta), ba nga
lah ban ioh ia uno uno u soh hapdeng
jong phi ruh, kumjuh kumba hapdeng
kita kiwei pat ki Jentil. [14]Nga long u
nongkit ram ha ki Grik bad ha ki nong-
kyndong ruh, ha kiba stad ruh bad ha
kibym stad de. [15]Kumta te, katba ka
shong ha nga, nga la kloi ban ialap ia
ka gospel ha phi ruh kiba ha Rom.

Ka jingkordor ka gospel

16 Namar ngam sngew lehrain ia ka
gospel U Khrist: naba ka long ka bor
U Blei ia kaban pynim ia uwei pa uwei
uba ngeit, ia u Jiw nyngkong bad ia u
Grik ruh. [17]Namar ha ka la pynpaw ia ka
hok U Blei da ka jingngeit sha ka jing-
ngeit, kat kumba la thoh, Hynrei uta
uba hok da ka jingngeit un ioh im.

Ka jingbymman jong ki briew

18 Namar ia ka jingbitar U Blei la
pynpaw na bneng pyrshah ia ka jing-
bymriewblei bad ia ka jingbymhok baroh
phar ki jong ki briew, kiba pynpep
kein ia ka jingshisha da kabym hok.
[19]Naba ia kata kaba lah ban tip shaphang
U Blei ka long kaba paw ha ki; namar
U Blei u la pynpaw *ia ka* ha ki; [20]namar
ia kita kiei kiei ruh kibym lah iohi ki
jong u naduh ka jingpynlong ia ka
pyrthei la iohi shynna, ba la shemphang
ia ki na kita kiei kiei ruh ba la thaw,
kiba long, ka bor bymjukut ruh bad ka
jinglong Blei jong u, khnang ba kin

1 : 13 Kam. 19 : 21. 1 : 16 Mk. 8 : 38. 1 : 17 Hab. 2 : 4.

long khlem jingkrendong shuh. [21]Namar
haba ki la tip ia U Blei, kim shym la
pyndon burom ia u kum U Blei, lymne
kim shym la ainguh: hynrei ki la man
thala noh ha ki jingpyrkhat jong ki,
kumta la pynsynñia tiaw ia ka dohnud
bieit jong ki. [22]Haba ki kren phlan
duman ba ki long kiba stad, ki la man
bieit noh pynban: [23]bad ki la iapli ia
ka burom ka jong U Blei ubym pyut
bad iba kum i dur i jong u briew bapyut,
bad i jong ki sim, bad i jong ki mrad
basaw kjat, bad i jong kiei kiei ruh kiba
par de.
24 Naba kumta U Blei ruh u la
iehnoh ia ki, ha kita ki jingkwah jakhlia
ki dohnud jong ki hi, ha ka jingbym-
khuid, ia kaban pynjah burom ia ki met
jong ki hapdeng paralok hi; [25]kiba la
iapli ia ka jingshisha U Blei bad ita
iba lamler, bad ki la iamane blei bad ki
la iashakri ia i jingthaw ia kaban lyndet
ia U Nongthaw, uba long ba la kyrkhu
sha ki bymjukut: Amen.
26 Namar kane kein U Blei u la
iehnoh ia ki ha ki jingsngewbrai ba-
khlemrain: namar wat ki kynthei jong
ki ki la iapynkylla ia kata ka rukom
bakynja tynrai jong ki hi sha kata kaba
da kumwei na ka jinglong tynrai. [27]Kum-
juh ruh de ki shynrang, da kaba ki
iehnoh ia kata ka rukom bakynja tynrai
shaphang ka kynthei, ki la iaingkhong
noh ha ka jingthrew jakhlia jong ki
shaphang paralok hi: ki shynrang bad
ki shynrang ki da iaiaileh noh ia kaba
awria baijli, te ki da pdiang ha lade ia
kata ka bainong shitom kaba dei biang
na ka bynta kata ka jingiaidwir jong ki.
28 Te kat kumba kim shym la treh
ban bat ia U Blei ha ka jingtip *jong ki*,
kumta U Blei u la iehnoh ia ki ha ka
jingmut bymsuidñiew, ban iaileh ia kita
kiei kiei ruh kibym bit; [29]ba ki la dap da
ka jingbymhok baroh, da ka jingbymman,
da ka jingkhwan, da ka jingpynsniew:
kiba la dap da ka jingsngew pihuin
sat, da kaba pyniap, da kaba iamai,
da ka jingshukor, da ka jingrunar, [30]ki
nongkren siar pasiaw, ki nongkren siar
blab blab, ki nongshun ia U Blei, kiba
leh bein eh, kiba leh khraw eh, kiba kren
sarong eh, ki nongthaw buit ia kiei kiei
kiba sniew, kibym kohnguh ia la ki
kmie ki kpa, [31]kiba khlem sngewthuh,
ki nongpynkhein jutang, kiba khlem
jingieit ia la ki jong, kiba khlem jingisynei:
[32]kiba haba ki la iatip biang ia kata ka
jingbuh hukum ka jong U Blei, ba kita
kiba iaileh kat kita kiei kiei ruh ka dei
ia ki ban iap, pynban ym tang ba ki
shu leh ia ki, hynrei ki iasngewbha
lem ruh bad kita kiba iaileh *ia ki*.

Ka jingbishar hok U Blei

2 Naba kumta me long uba khlem
jingkren ksan, ah u briew, la me long
uei uei ruh me uba bishar, namar ha
kata hi ha kaba me bishar ia uwei pat,
me pynrem ia lade; namar ba me uba
bishar me iaileh ia kita kijuh kiei kiei ruh.
[2]Bad ngi iatip skhem ba ka jingkut
bishar U Blei ka long katba kum ka
jingshisha, pyrshah ia kita kiba iaileh
kat kita kiei kiei ruh. [3]Hynrei me mut
ia kane, ah u briew, me uba bishar ia
kita kiba iaileh kat kita kiei kiei ruh,
bad haba me leh hi ia kita kijuh, ba ma
me men ioh lait noh na kata ka jing-
pynrem ka jong u Blei? [4]Ne me ñiew bein
ia ka jingkynrei ka jingsbun, bad ka
jingiaishah, bad ka jingshahslem ruh ka
jong u, khlem da pyrkhat satia ba kata
ka jingsbun ka jong U Blei ka thew
ialam ia me sha ka jingkylla kaba mut?
[5]Hynrei katba kum kata ka jinglong
eh ka jong me bad ka dohnud bymkylla
bamut, me iaikynshew ia lade ka jing-
bitar ia kaba akher ka sngi ka jingbitar,
bad ka jingpynpaw ia ka jingbishar hok
ka jong U Blei; [6]Uban ainong ha uwei
pa uwei u briew katba kum ki jingleh

1 : 21 Eph. 4 . 17-18 1 : 23 Dt. 4 16-18. 2 : 1 Mt. 7 : 1, Lk 6 : 37. 2 : 6 Salm 62 : 12; Pro. 24 : 12.

jong u: [7]ha kita kein kiba da ka jing-
iaineh minot ha kaba leh babha, ki wad
sliang ia ka jinglong burom bad ia ka
burom bad ia ka jingbymiap, *un ai* ka
jingim bymkukut: [8]hynrei ha kita kiba
leh kiat, bad kibym kohnguh ia ka
jingshisha, hynrei kiba kohnguh ia ka
jingbymhok, *yn long* ka jingbitar bad
ka jingbitar baiaibat. [9]Ka jingjynjar bad
ka jingsngewpisa yn long ha ka mynsiem
mynsiem baroh jong u briew uba da
iaileh ia kaba sniew, ka jong u Jiw
nyngkong, bad ka jong u Grik ruh:
[10]hynrei ka jinglong burom bad ka burom
bad ka jingsuk yn long ha u briew baroh
uba da iaileh ia kaba bha, ha u Jiw
nyngkong, bad ha u Grik ruh. [11]Namar
ym don ka jingñiew shiliang khmat ha
U Blei.

12 Namar kat kiba la leh pop khlem
ka hukum, kin jot ruh khlem ka hukum;
bad kat kiba la leh pop hapoh ka hukum,
yn bishar ia ki da ka hukum; [13]namar
ym dei ki nongsngew ia ka hukum kiba
long kiba hok ha khmat U Blei, hynrei
ia ki nongleh kein ia kata ka hukum yn
pynskan. [14]Namar haba ki Jentil kibym
don ka hukum, ki leh na la ka kynja
tynrai ia kiei kiei ruh ki jong kata ka
hukum, kine, haba kim don ka hukum,
ki long ka hukum ia lade hi, [15]ha kaba
ki iapyni ia ka jingleh ka jong kata ka
hukum ba la shap ha ki dohnud jong ki,
ka jingiatiplem jong ki ruh ka phla
shai ryngkat, bad ki jingpyrkhat jong ki
markylliang paralok hi ki da iamudui
lane ki da iasaid pynksan *ia ki;* [16]ha
kaba akher ka sngi ynda U Blei un bishar
kut ia kiei kiei kiba rieh ki jong ki briew
da U Jisu Khrist, katba kum ka gospel
jong nga.

Ki Jiw bad ka Hukum

17 Ha khmih, ia me la kyrteng Jiw,
bad me shaniah ha kata ka hukum, bad
me sngew sarong ha U Blei, [18]bad me
tip ia ka mon jong u, bad me nang
bishar shai ia kita kiei kiei ruh kiba
shong pher, ba la hikai ia me na ka jong
ka hukum; [19]te me sngew skhem ba me
long hi u nongialam lynti jong kiba
matlah, ka jingshai ka jong kita kiba ha
ka jingdum, [20]u nongpynstad u jong kiba
bieit, u nonghikai jong ki khunlung, uba
ha kata ka hukum me don ka dur ka jong
ka jingtip bad ka jong ka jingshisha.
[21]Me te uba hikai ia uwei pat, mem
hikai ia lade? me uba ialap ban ym tuh,
me hi me tuh? [22]Me uba ong ban ym
klim, me hi me klim? me uba ijli ia ki
bleithaw, me hi me tuh kyntang? [23]Me
uba sngew sarong ha ka hukum, da la
ka jingryngkang ia kata ka hukum me
hi me pynjah burom ia U Blei? [24]Namar
ia ka kyrteng U Blei la kren bein hapdeng
ki Jentil na ka bynta jong phi, kumba la
thoh.

25 Namar ka jingotsher ka pynmyntoi
shisha, lada me sumar biang ia ka hukum;
hynrei lada me long u nongryngkang
ia ka hukum, kata ka jingotsher jong me
ka la kylla long kein ka jingbymotsher.
[26]Namar kata lada kata ka jingbymotsher
ka sumar biang ia ki jingbuh rukom
ki jong kata ka hukum, hato yn ym
ñiew ia kata ka jingbymotsher jong u
kum ka jingotsher? [27]Hato kan ym long
ruh ba kata ka jingbymotsher kaba na
la ka kynja tynrai, lada ka la pyndep ia
kata ka hukum, kan bishar ia me, uba
bad ka dak bad ka jingotsher ruh me long
u nongryngkang ia ka hukum? [28]Namar
uta um long u Jiw uba tang ha kaba
paw; lymne kata kam long ka jing-
otsher kaba ha kaba paw, ha ka doh:
[29]hynrei uta u long u Jiw uba long
kumta ha kaba rieh; bad ka jingotsher
ka long kata ka jong ka dohnud, ha ka
mynsiem, ym ha ka dak kein: uba ka
jingiaroh jong u kam long na ki briew,
hynrei na U Blei.

2:11 Dt. 10:17. 2:24 Isa. 52:5. 2:29 Dt. 30:6.

3 Ka jingmyntoi tam aiu te ka long
ka jong u Jiw? lane ka myntoi aiu ka
jingotsher? 2Shibun la ha kano kano ka
rukom, kham tam eh naba ha ki la ai
pynrieh ia ki ktien ki jong U Blei. 3Kumno
te lada don kibym shym la ngeit? kata
ka jingbymngeit jong ki kan pyndam
noh ia ka jingiaineh skhem ka jong U
Blei? 4Ym kumta, em! hynrei to ai ba yn
ñiew ia U Blei uba shisha, la u briew
baroh u long uba lamler, kumba la thoh ·
Ba yn lah pynksan ia me ha ki ktien jong
me, bad ba men lah thiaw haba yn bishar
ia me. 5Hynrei lada ka jingbymhok jong
ngi ka pyni shai noh ia ka hok U Blei,
kaei ngin iaong? U Blei u long ubym hok
ne em uba pynhap ia la ka jingbitar?
(Nga kren katba kum ka rukom briew.)
6Ym kumta, em! namar haba kumta,
kumno U Blei un bishar ia ka pyrthei?
7Hynrei lada kata ka jingshisha ka jong
U Blei da kata ka jinglamler jong nga
ka la ioh roi kham tam sha ka burom
jong u, hato balei ba dang bishar ia nga
ruh kum uba pop? 8Shisha balei ym
ong noh syndon (kat kumba la kynnoh
bein ia ngi, bad kumba don kiba iathuh
skhem ba ngi ong), Ia ngin leh ia kaba
sniew ba kaba bha kan ioh jia? kiba
ka jingpynrem jong ki ka long kaba hok.

Ym don uwei ruh uba hok

9 Kumno te? ka jinglong jong ngi ka
kham sniew ban ia ka jong *ki*? Em, haba
da lei lei ruh: namar mynshuwa ngi la
ong skhem ba ki Jiw ruh bad ki Grik ki
long baroh hapoh ka pop. 10Kumba la
thoh: Ym don uba hok, em, ym don
uwei ruh: 11ym don uba shemphang, ym
don kein uba wad ia U Blei: 12baroh ki
la iasakma noh, ki la iakylla bymmyntoi
lang noh: ym don uba leh babha, ym
don wat uwei ruh: 13ka ryndang jong ki
ka long ka jingtep baang ryngheng: da
ki thylliej jong ki ki ju shukor: ka bih
seiniong ka long hapoh ki rmiang shyntur
jong ki: 14kiba ka shyntur jong ki ka
dap da ka jingtim bad da ka jingkthang:
15ki kjat jong ki ki long kiba stet ia kaban
pynmih noh ia ka snam: 16ka jingpynjot
bad ka jinglanot ki long ha ki lynti jong
ki: 17bad ia ka lynti ka jingpynsuk kim
shym la ithuh: 18ym don ka jingsheptieng
ia U Blei ha pyrshah ki khmat jong ki.
19 Te ngi iatip biang ba ia kiei kiei
ruh kat kiba ka hukum ka ong, ka kren
ha kita kein kiba hapoh kata ka hukum:
ba kumta yn ioh pynsngap noh jar ia ka
shyntur baroh, bad ba ka pyrthei baroh
kan long hapoh ka jingpynrem U Blei.
20Naba kumta na ki jingleh ka hukum
yn ym pynksan ia kawei ka doh ha
khmat jong u: namar da ka hukum *long*
ka jingtip ia ka pop.

La pynksan ia u briew da ka jingngeit

21 Hynrei mynta la pynpaw shynna ia
ka hok U Blei khlem ka hukum, ba la
phla shai noh ia ka da kata ka hukum bad
da ki nongiathuhlypa: 22kata ka long
ka hok U Blei kaba da ka jingngeit ha
U Jisu Khrist ia kita baroh bad ha kita
baroh kat kiba ngeit: namar ym don
shuh ka jingiapher: 23namar baroh ki la
leh pop, bad ki la duh lehnohei ia ka
burom ka jong U Blei: 24ia kiba la
pynksan ei da ka jingaiei jong u kein da
kata ka jingsiewpah kaba ha U Khrist
Jisu: 25ia uba la buh paw U Blei ban
long ka jingpyniasuk da ka jingngeit ha
ka snam jong u, ban pynpaw ia ka hok
jong u, na ka bynta kaba map ia kita ki
pop ia kiba la leh mynshuwa, ha ka
jingiaishah ka jong U Blei: 26ia kaban
pynpaw ia ka hok jong u ha kane ka por
kaba mynta, ba un long uba hok, bad
uba pynksan ruh ia uta uba don ka
jingngeit ha U Jisu.
27 Hangno te ka jingsngew sarong?
La khang noh khop ia ka. Da kano ka

3 : 4 Salm 51 : 4. **3 : 10-12** Salm 14 : 1-3; 53 . 1-3. **3 : 13** Salm 5 · 9; 140 : 3. **3 : 14** Salm 10 . 7.
3 : 15-17 Isa. 59 : 7-8. **3 : 18** Salm 36 . 1. **3 : 20** Salm 143 . 2; Gal 2 · 16. **3 : 22** Gal 2 · 16

rukom? da ka jong ki jingleh? Em kein:
hynrei da ka rukom ka jingngeit. [28]Namar
kata ngi iakut nia noh ba pynksan ia u
briew da ka jingngeit khlem ki jingleh ka
hukum. [29]Lane U Blei u long tang u jong
ki Jiw hi? um long u jong ki Jentil ruh?
Hooid kein, u jong ki Jentil ruh: [30]naba
U Blei u long uwei, uban pynksan ia uba
la otsher na ka jingngeit, bad ia ubym
la otsher ruh da ka jingngeit. [31]Te ngi
iapyndam noh ia ka hukum da kane ka
jingngeit? Ym kumta, em! hynrei shisha
ngi iapynskhem ia ka hukum.

Ka jingngeit U Abraham

4 Aiu te ngin iaong ba U Abraham,
uba u kpa jong ngi katba kum ka doh,
u la shem? [2]Namar lada la pynksan ia U
Abraham na ki jingleh, u don daw ia
kaban sngew sarong; hynrei ym ha khmat
U Blei. [3]Namar kumno kata ka jingthoh
ka ong? U Abraham te u la ngeit ha U
Blei, bad ia kata la ñiew ka hok ha u.
[4]Te ia uta uba trei, ia ka bainong ym
ju ñiew kum ka jingaiei hynrei kum ka
ram. [5]Hynrei ha uta ubym trei, hynrei
uba ngeit ha uta uba pynksan ia u-
bym riewblei, yn ñiew ka hok ia ka
jingngeit jong u. [6]Kat kumba U Dabid
ruh u iathuh shaphang ka jingsuk jong
uta u briew ha uba U Blei u niew ia ka
hok khlem ki jingleh, [7]*u da ong*: Suk kita
kiba la ioh map noh ia ki jingpalat jong
ki, bad kiba la ioh tyllep noh lin ia ki pop
jong ki. [8]Suk uta u briew uba U Trai un
ym ñiew shuh ia ka pop ha u.

9 Kane ka jingsuk te ka jia tang ha
kata ka jingotsher, ne ha kata ka jing-
bymotsher ruh? namar ngi iaong, ba ha
U Abraham la ñiew ka hok ia ka jing-
ngeit jong u. [10]Ha kaba kumno te la
ñiew ia ka? mynba u long ha ka
jingotsher, ne ha kabym otsher? Ym
ha ka jingotsher kein, hynrei ha kabym
otsher. [11]Bad u la ioh pdiang ia ka dak
ka jingotsher, ban long ka synjat jong
kata ka hok ka jong kata ka jingngeit
kaba u la don kein ha kabym otsher;
khnang ba un long ma u u kpa kita baroh
kiba ngeit, la ki long ha kabym otsher;
khnang ba yn ñiew ia kata ka hok ha ki
ruh; [12]bad u kpa ka jingotsher ruh ha
kita kein kibym long shu tang na ka
jingotsher hi, hynrei kiba da iaid beit
ruh ha ki jingjam kata ka jingngeit ka
jong U Abraham uba u kpa jong ngi,
kaba u la don kein ha kabym otsher.

Ka jingkular U Blei ka jia da ka jingngeit

13 Namar ym da ka hukum la jia kata
ka jingkular ha U Abraham, ne ha u
symbai jong u, ba un ioh long ma u u trai
ka pyrthei; hynrei da ka hok ka
jingngeit. [14]Namar lada kita kiba na ka
jong ka hukum ki dei ki trai, ia kata ka
jingngeit te la pynlong bymlarkam shuh,
bad ia kata ka jingkular la pynlehnohei
ruh. [15]Namar kata ka hukum ka pynlong
noh ia ka jingpynbitar; namar ha kabym
don ka hukum, hangta ym don ka
jingpalat.

16 Namar kata ka long na ka jingngeit,
ba kan *ioh long* da ka jingaiei; khnang
ba kata ka jingkular kan long skhem bha
ha uta u symbai baroh; ym tang ha uta
hi uba na ka jong ka hukum, hynrei ha
uta ruh uba na ka jingngeit U Abraham;
uba long u kpa jong ngi baroh [17](kat
kumba la thoh: Nga la pynlong ia me u
kpa kiba bun ki jaid bynriew) ha khmat
uta U Blei ha uba u la ngeit, uba pynim ia
kiba la iap, bad uba khot ia kita kiei kiei
ruh kibym long, kumba ki da long.
[18]Uba khlem ka jingkyrmen, pynban
u la ngeit ha ka jingkyrmen, ia kaba un
jia long ma u u kpa kiba bun ki jaid
bynriew katba kum kata ia kaba la ong:
Kumta uta u symbai jong me un long.

3 : 30 Dt. 6 : 4; Gal 3 : 20. 4 : 3 Jen. 15 : 6; Gal. 3 : 6. 4 : 7-8 Salm 32 : 1-2. 4 : 11 Jen. 17 : 10.
4 : 13 Jen. 17 : 4-6, 22 : 17-18; Gal 3 : 29. 4 : 14 Gal. 3 : 18. 4 : 16 Gal. 3 : 7. 4 : 17 Jen. 17 : 5.
4 : 18 Jen. 15 : 5

19Bad da kaba u long bymtlot ha ka
jingngeit, um shym la ñiew ia la ka met
ba la lah kylla sdot noh lypa, haba u la
long jin shispah snem ka rta, lymne ia
kata ka jingkylla sdot noh ka kpoh Ka
Sara; 20bad da kaba u khmih ha kata ka
jingkular ka jong U Blei, um shym la
lyngngoh artatien da ka jingbymngeit:
hynrei la pynkhlain ia u ha kata ka
jingngeit, u da pyndon burom ia U
Blei; 21haba u la sngew skhem ruh ba kat
kaba u la lah kular, u don bor ia kaban
pyndep ruh. 22Namar kata te la ñiew ka
hok ia kata ha u. 23Hynrei ym shym la
thoh ia kata tang na ka bynta jong u hi,
ba la ñiew ia kata ha u; 24hynrei na ka
bynta jong ngi ruh ha kiba yn sa ñiew
ia ka, ha kita kein kiba ngeit ha uta uba la
pynmih pat ia U Jisu uba U Trai jong
ngi na kiba iap: 25ia uba la aiti noh na ka
bynta ki jingpalat jong ngi, bad ia uba la
pynmihpat na ka bynta ka jingpynksan
jong ngi.

Ngi don ka jingiasuk bad U Blei

5 Namar kata, ba la pynksan ia ngi
da ka jingngeit, ngi don ka jingiasuk
bad U Blei da U Trai jong ngi U Jisu
Khrist; 2da u ruh ngi la ioh ia ka jing-
lamphrang da kata ka jingngeit shapoh
kane ka jingaiei ha kaba ngi iaieng; bad
ngi sngewkmen ha ka jingkyrmen ia ka
burom U Blei. 3Bad ym tang kumta hi
kein, hynrei ngi sngewkmen ruh ha ki
jingjynjar, da tip biang ba ka jingjynjar
ka pynlong ia ka jingiaishah; 4bad kata
ka jingiaishah, ia ka jingshem mynsiem;
bad kata ka jingshem mynsiem, ia ka
jingkyrmen; 5bad kata ka jingkyrmen
kam ju pynrain bukhoh kein; naba ia ka
jingieit U Blei la theh iar noh buk buk ha
ki dohnud jong ngi da U Mynsiem
Bakhuid, ia uba la ai noh ha ngi.

6 Namar U Khrist mynba ngi dang
long kiba tlot bor, hamar kaba biang ka ïa
u la iap iapli ia kibym riewblei. 7Namar ym
ju don eh uban iap iapli ia uba hok;
hynrei lehse don uban da nud wat ban
iap iapli ia uba bha sbun. 8Hynrei U Blei
u pyni shynna ia la ka jong ka jingieit
sha ngi, ha kaba haba ngi dang long
kiba pop, U Khrist u la iap iapli ia ngi.
9Te kham tam shibun, haba mynta la
pynksan ia ngi da ka snam jong u, yn
pynim ia ngi da u na kata ka jingbitar
U Blei. 10Namar lada, mynba ngi la long
ki nongshun, la pyniasuk noh ia ngi
bad U Blei da ka jingiap U Khun jong u,
te khamtam shibun, haba la pyniasuk ia
ngi, yn pynim ia ngi da ka jingim jong
u. 11Bad ym tang kumta, hynrei ngi
sngewkmen ruh ha U Blei hi da U Trai
jong ngi U Jisu Khrist, da uba mynta
ngi la ioh pdiang ia kane ka jingpyniasuk

U Adam bad U Khrist

12 Naba kumta kein, kat kumba da
uwei u briew ka pop ka la bsut sha ka
pyrthei, bad da kata ka pop ka jingiap;
bad kumta kata ka jingiap ka la wan hap
ha ki bynriew baroh phar, namar ba
baroh ki la leh pop: 13Namar haduh ka
hukum kein ka pop ka la don ha ka
pyrthei; hynrei ym ju khein ia ka pop
haba ym don ka hukum. 14Pynban kata
ka jingiap ka la synshar naduh U Adam
haduh U Moses, wat halor kita ruh
kibym shym la lah leh pop ha kaba
syriem ia kata ka jingpalat U Adam,
uba long ka dur jong uta uban sa wan.

15 Hynrei ym kum kata ka jing-
ryngkang, kumta ruh ka long kata ka
jingaiei: namar lada da kata ka jing-
ryngkang jong uta uwei kita kiba bun ki
la iap noh, da khamtam shibun kein
kata ka jingaiei U Blei, bad kata ka
jingai kaba da ka jingaiei ka jong uta
uwei u briew, uba U Jisu Khrist, ki la
roi kyrhai sha kita kiba bun. 16Bad ym
kat kumba da uta uwei uba la leh pop,
kumta long kata ka jingaiei: namar kata
ka jingkut bishar ka *la jia* namar uwei ia

4 : 19 Jen. 17 : 17. 4 : 25 Isa. 53 : 4-5. 5 : 12 Jen. 3 : 6.

kaban pynrem: hynrei kata ka jingaiei
ka long namar kiba bun ki jingryngkang
ia kaban pynksan. [17]Namar lada da
kata ka jingryngkang ka jong uta uwei
kata ka jingiap ka la synshar da uta uwei:
da khamtam shibun kein kita kiba
pdiang ia ka jingkynrei ka jong kata ka
jingaiei, bad ka jong kata ka jingai ka
jong ka hok, kin ioh synshar ha ka
jingim da uta uwei, uba U Jisu Khrist.
18 Kumta kat kumba da kawei ka
jingryngkang *kata ka jingkut bishar ka la
wan hap* ha ki bynriew baroh ia kaban
pynrem: kumta ruh da kawei ka jingleh
hok, *kata ka jingaiei ka la jia* ha ki bynriew
baroh, sha ka jingpynksan bad ka
jingim ia baroh. [19]Namar kat kumba da
kata ka jingbymkohnguh jong uta uwei
u briew, la pynlong kiba pop ia kita kiba
bun: kumta ruh da kata ka jingkohnguh
ka jong uta uwei pat, yn pynlong kiba
hok ia kita kiba bun. [20]Bad ka hukum ka
la rung nalor kata, khnang ba kata ka
jingryngkang kan da mih byllien. Hynrei
ha kaba ka pop ka la roi byllien, ka
jingaiei ka la roi kyrhai khamtam eh: [21]ba
kat kumba kata ka pop ka la synshar
sha kaban pyniap, kumta ruh kata ka
jingaiei kan da synshar noh da ka jing-
pynksan sha kaban pynim bymjukut
da U Jisu Khrist uba U Trai jong ngi

Kiba la iap ha ka pop hynrei kiba iai imti ha U Khrist

6 Aiu pat te ngin iaong? Ngin iaineh
ha kata ka pop, ba kata ka jingaiei kan
ioh nangroi byllien? [2]Ym kumta, em!
Ma ngi kiba la iap ia ka pop, kumno ngin
dang iai im shuh ha ka? [3]Ne phim ju tip,
ba kat kiba na ngi ia kiba la' ioh pyn-
baptis ia U Khrist Jisu, la pynbaptis ia
ngi kein ia kata ka jingiap jong u?
[4]Namar kata kein la btep lem ia ngi
bad u da ka jingpynbaptis ia kata ka
jingiap jong u: ba kat kumba la pyn-
mihpat ia U Khrist na kiba iap da ka
burom ka jong U Kpa, kumta ba ngi
ruh ngin iaiaid ha ka jingthymmai ka
jingim.
5 Namar lada la pyniabsap lem ia ngi
ha ka jingsyriem kata ka jingiap jong u,
kumta ruh ngin ioh long *ha kata ka jing-
syriem* ka jingmihpat jong u: [6]ba ngi
da tip ia kane, ba la sahnarphna lem
bad u ia u briew batymmen jong ngi
ba yn da ioh pynjot noh ia ka met ka
jong ka pop, khnang ba ngin ym long
mraw shuh ha kata ka pop. [7]Namar
uta uba la iap *kumta* la pyllait ksan
ia u na ka pop. [8]Te lada ngi la iap lem
bad U Khrist, ngi ngeit skhem ba ngin
im ruh lem bad u: [9]ba ngi da tip ba U
Khrist haba la pynmih noh ia u na kiba
iap un ym iap shuh kein; ka jingiap
kam leh don bor shuh halor jong u.
[10]Namar ha kaba u la iap, u la iap noh
shisien iap kein namar ka pop: hynrei
ha kaba u im, u iai imti kein ha U Blei.
[11]Kumjuh ruh ma phi to ñiew ia lade
kiba la iap kein ia ka pop, hynrei kiba
iai imti ia U Blei ha U Khrist Jisu uba
U Trai jong ngi.
12 Wat ai ba ka pop namar kata
kan synshar ha ka met kaba iap jong
phi, ia kaban kohnguh ia ka ha kita ki
jingkwah jakhlia jong ka: [13]lymne wat
aiti noh ia ki dkhot met jong phi ha ka
pop kum ki atiar ka jingbymhok: hynrei
to aiti noh ia lade ha U Blei, kum kiba
la im na kiba iap, bad ia kita ki dkhot
met jong phi ha U Blei *kum* ki atiar
ka hok. [14]Namar ka pop kan ym don bor
shuh halor jong phi: naba phim long
hapoh ka hukum, hynrei hapoh ka
jingaiei.

Ki mraw jong ka hok

15 Kumno te? ngin iaileh pop, naba
ngim long hapoh ka hukum, hynrei
hapoh ka jingaiei? Em, ym kumta. [16]Phim
ju tip, ba ha uba phi aiti noh ia lade
kum ki mraw ia kaban kohnguh, phi

6:4 Kol. 2 12

long ki mraw kein ia uta ha uba phi
kohnguh: la ki jong ka pop sha ka
jingiap. lane ki jong ka jingkohnguh
sha ka hok? 17Hynrei to long ka jingnguh
ha U Blei, ba, la phi la ju long ki mraw ki
jong ka pop, hynrei phi la jia long kiba
kiba kohnguh naduh ka dohnud ia kata
ka dur ka jinghikai ha kaba la aiti ia
phi. 18Te ba la pyllait noh ia phi na
ka pop, la pynlong shakri ia phi ia ka
hok. 19Nga kren kein kum ka rukom
briew namar ka jingtlot ka jong ka doh
jong phi: namar kat kumba phi la aiti
noh shisien ia kita ki dkhot met jong phi
kum ki shakri ia kaba jakhlia bad ia ka
jingbymman sha kaban nang bymman:
kumta te mynta to aiti noh ia kita ki
dkhot met jong phi *kum* ki shakri ia
ka hok sha ka jingpynkhuid.

20 Namar mynba phi la long ki mraw
jong ka pop, phi la long kiba laitluid
shaphang ka hok. 21Te u soh aiu phi
la ioh kheit mynkata na kita kiei kiei
ruh ia kiba phi sngew lehrain mynta?
namar ka jingkut ka jong kita kiei kiei
ruh la long ka jingiap kein. 22Hynrei
mynta, ba la pyllait noh ia phi na ka
pop, bad ba la pynlong shakri ia phi
ha U Blei, phi ioh kheit ia u soh jong
phi sha ka jingpynkhuid, bad kaba kut
kan long ka jingim bymjukut kein.
23Namar ka bainong ka pop ka long
ka jingiap; hynrei ka jingaiei ka jong U
Blei ka long ka jingim bymjukut da U
Khrist Jisu uba U Trai jong ngi.

Ka nuksa na ka jinglong shi tnga

7 Ne phim ju tip, ko ki para, (namar
nga kren ha kita kiba tip biang ia ka
hukum) ba kata ka hukum ka don bor
halor u briew katba u dang im? 2Namar
ka briew kaba don tnga la teh da ka
hukum kein ia ka ha uta u tnga katba
u dang im; hynrei lada uta u tnga u
iap noh, ka la lait noh kein na kata ka
hukum ka jong uta u tnga. 3Naba kumta
te lada kan ioh tnga ia uwei pat u briew,
katba dang im uta u tnga jong ka, yn
ñiew ia ka kaba klim; hynrei lada uta
u tnga u iap noh, ka long kaba lait noh
na kata ka hukum; kumta kein kam
long shuh kaba klim la ka la ioh tnga
ia uwei pat u briew.

4 Kumjuh te ma phi, ko ki para jong
nga, la pynlong iap ia phi ruh ia kata ka
hukum da ka met U Khrist; khnang ba
phin ioh kurim bad uwei pat, bad uta
kein ia uba la pynmih pat na kiba iap,
ba kumta ngin ioh sei soh sha U Blei.
5Namar mynba ngi dang long ha ka
doh, kita ki jingkwah brai ki jong ka
pop, ia kiba la pynkynroi da kata ka
hukum, ki la iatrei shait ha ki dkhot met
jong ngi ia kaban sei soh sha ka jingiap.
6Hynrei mynta la pyllait noh ia ngi
na kata ka hukum, naba ngi la lah iap ia
kata ha kaba la ju bat ia ngi; ba kumta
ngin ioh ban shakri ha ka jingthymmai
ka mynsiem, bad ym ha ka jinglong
barim jong ka dak.

Ka jingialeh sat kaba shapoh jong ka pop

7 Kumno te ngin iaong? Kata ka
hukum ka long pop? Em, ym kumta!
Hynrei pynban ngam shym la ioh tip ia
ka pop, lymda da ka hukum; namar
ngam shym la lah ioh ithuh ia ka
jingikwah, lymda kata ka hukum ka
la ong: Men ym ikwah. 8Hynrei kata
ka pop haba ka la kem daw, da kata
ka adong ka la trei pynshait ha nga ia
ka kynja jingikwah baroh: namar khlem
ka hukum, ka pop ka long kaba iap.
9Namar nga mynno mynno nga la long
uba im khlem ka hukum; hynrei ynda
kata ka adong ka la wan, kata ka pop
ka la khih im shait, nga te nga la iap
noh kein. 10Te kata ka adong ia kaba
la buh khnang ia kaban pynim, ia kata
kein nga la shem ba *ka long* ia kaban
pyniap. 11Namar kata ka pop haba ka
la ioh dong, da kata ka adong ka la

7 : 7 Ek. 20 : 17; Dt. 5 ; 21. 7 : 11 Jen. 3 : 13.

shukor ia nga, bad da kata ka la pyniap
noh ia nga. [12]Kumta te kata ka hukum
ka long kaba khuid hi kein, bad kata
ka adong ruh kaba khuid bad kaba
hok bad kaba bha de.
13 Hato te kane kaba bha ka la jia
long ka jingiap ia nga? Em, ym kumta!
Hynrei ka pop kein ba kan ioh paw ba
ka long pop, da kaba trei pynshait ia ka
jingiap ha nga da kata kaba bha; ba
kumta kata ka pop da kata ka adong kan
da paw kaba pop shikaddei eh. [14]Namar
ngi tip kein ba kata ka hukum ka long
kaba kynja mynsiem; hynrei ma nga
nga long uba kynja doh, ia uba la die
noh kein hapoh ka pop. [15]Namar ia
kata kaba nga leh, ngam shemphang;
namar ym ia kata kaba nga mon, ia
kata nga leh; hynrei pleng ia kata kaba
nga isih sat, ia kata kein nga leh. [16]Te
lada nga leh ia kata ia kaba ngam mon,
nga iakohnguh lem bad kata ka hukum
ba ka ka long kaba bha. [17]Mynta te
ym dei shuh ma nga uba leh ia ka, hynrei
kata ka pop kaba shong sah ha nga.
[18]Namar nga tip ba ha nga, kata, ha
ka doh jong nga, kam shong sah ei ei
kaba bha; namar ia kaban mon shisha
ka don eh ha nga; hynrei ia kaban leh
ia kata kaba bha, kam don. [19]Namar
ia kata kaba bha ia kaba nga mon,
ngam leh; hynrei pleng ia kata kaba
sniew ia kaba ngam mon, ia kata kein
nga leh. [20]Hynrei lada nga leh ia kata
ia kaba nga hi ngam mon, ym dei shuh
ma nga uba leh ia kata, hynrei kata ka
pop kein kaba shong sah ha nga.
21 Nga shem te shaphang ka hukum,
ba ha nga uba mon ban leh ia kaba bha,
kata kaba sniew ka don hi ha khmat.
[22]Namar nga sngewtynnad eh kein ha
ka hukum ka jong U Blei katba kum
uta u briew bashapoh. [23]Hynrei nga
iohi ia kawei pat ka hukum ha ki dkhot
met jong nga, kaba ialeh thma bad kata
ka hukum ka jong ka jingmut jong nga,
bad kata ka ialam mraw ruh ia nga ha
kata ka hukum jong ka pop kaba ha
kita ki dkhot met jong nga. [24]Ah nga
u briew uba shah lanot khop! uei uban
pyllait noh ia nga na ka met ka jong
kane ka jingiap? [25]Nga ainguh ia U
Blei da U Jisu Khrist uba U Trai jong
ngi! Kumta te ma nga hi kein da kata
ka jingmut shisha nga shakri ia ka hukum
U Blei; hynrei da kata ka doh, ia ka
hukum ka pop.

Kiba iaid katba kum U Mynsiem

8 Namar kata mynta ym don ka jing-
pynrem ia kita kiba ha U Khrist
Jisu, kibym iaid katba kum ka doh,
hynrei katba kum U Mynsiem. [2]Namar
kata ka hukum ka jong U Mynsiem
ka jingim ha U Khrist Jisu ka la pyllait
ia nga na kata ka hukum ka jong ka
pop bad ka jong ka jingiap. [3]Namar
ia kata kaba ka hukum kam shym lah
ban leh, naba ka la tlot na kata ka doh,
U Blei, da kaba u la phah ia U Khun
jong u hi ha ka dur ka doh pop, bad
ban long *ka jingkñia* namar ka pop,
u la pynrem ia ka pop ha kata ka doh:
[4]ba kumta yn ioh pyndep ia ka jingdawa
jong kata ka hukum ha ngi, kiba iaid
ym katba kum ka doh, hynrei katba
kum U Mynsiem. [5]Namar kita kiba long
katba kum ka doh ki iaimut brai ia kiei
kiei ruh ki jong kata ka doh; hynrei
kita kiba long katba kum U Mynsiem
ia kiei kiei ruh ki jong uta U Mynsiem.
6 Namar ka jingiaimut brai ka jong
kata ka doh ka long ka jingiap; hynrei
ka jingiaimut brai ka jong kata ka
mynsiem ka long ka jingim bad ka
jingsuk kein. [7]Naba kata ka jingiaimut
brai ka jong kata ka doh ka long ka
jingshun ia U Blei: namar kam pynhapoh
ia lade ia ka hukum U Blei, lymne shisha
kam lah kein. [8]Kumta te kita kiba long
ha ka doh kim lah ban pynsngewbha
ia U Blei.

7 : 15 Gal. 5 : 17

9 Hynrei ma phi phim long ha ka doh
hynrei ha U Mynsiem, lada U Mynsiem
U Blei u shong sah hapoh jong phi.
Hynrei lada uno uno ruh um don U
Mynsiem U Khrist, uta kein um long u
jong u. [10]Bad lada U Khrist u don hapoh
jong phi, kata ka met ka long kaba iap
namar ka pop; hynrei kata ka mynsiem
ka long ka jingim namar ka hok. [11]Hynrei
lada U Mynsiem jong uta uba la
pynmih pat ia U Jisu na kiba iap u shong
sah hapoh jong phi, uta uba la pynmih pat
ia U Khrist na kiba iap, un pynlong
im ruh ia kita ki met baiap jong phi,
da uta U Mynsiem jong u uba shong
sah hapoh jong phi.*
12 Kumta te, ko para bangeit, ngi
long ki nongkit ram, ym na kata ka doh,
ia kaban im katba kum ka doh. [13]Namar
lada phi im katba kum ka doh, phin
iap noh kein; hynrei lada phi pyniap
troin da U Mynsiem ia ki jingleh ki
jong kata ka met, phin im kein. [14]Namar
kat kiba la ialam da U Mynsiem U Blei,
kita kein ki long ki khun U Blei. [15]Namar
phim shym la pdiang ia ka mynsiem ka
jinglong mraw pat ia kaban sheptieng;
hynrei phi la pdiang ia U Mynsiem ka
jingtingkhun, da uba ngi iaiam kyrpad,
Abba! ko Pa! [16]Uta U Mynsiem hi
kein u iaphla shai ryngkat bad ka mynsiem
jong ngi, ba ngi long ki khun U Blei;
[17]kumta lada ngi long ki khun, *ngi long*
ki nongioh pateng ruh; ki nongioh pateng
U Blei kein bad ki nongiaioh pateng
lem bad U Khrist de; lada shisha ngi
iashah shitom lem *bad u,* yn ioh pyndon
burom lem ia ngi ruh bad u.

Ka burom ia kaban sa pynpaw

18 Namar nga khein ba kita ki jingshah
shitom ki jong ka pyrthei sngi kaba
mynta kim long ei ei ruh em ban ianujor
bad kata ka burom kaban sa pynpaw
ha ngi. [19]Namar kata ka jingkhmih
kyrmen kmang ka jong ka jingthaw ka
khmih lynti hir hir ia kane ka jingpynpaw
ia ki khun U Blei. [20]Namar ia kata ka
jingthaw la pynlong hapoh ka jingthala,
ym da la ka mon hi, hynrei da uta uba
la pynhapoh ia ka, [21]ha ka jingkyrmen
ba yn pyllait noh ia kata ka jingthaw
hi ruh na kata ka jinglong mraw hapoh
kata ka jingpyut, sha ka jinglaitluid
ka burom kita ki khun U Blei. [22]Namar
ngi tip ba ka jingpynlong baroh kawei
ka iaud lang bad ka iasuh khun lang
haduh mynta. [23]Bad ym tang kata, hynrei
ma ngi hi ruh kiba don ki soh nyngkong
jong U Mynsiem, wat ma ngi hi kein ngi
iaud sat hapoh lade hi, da kaba ap
khmih hir hir ia ka jingting khun, *kaba
long,* ka jingsiewspah ia ka met jong ngi.
[24]Namar ha ka jingkyrmen la pynim
ia ngi: hynrei ka jingkyrmen ia kaba iohi
kam long ka jingkyrmen: namar ia kata
ba uno uno ruh u iohi, kumno u kyrmen
pat ia kata? [25]Hynrei lada ngi kyrmen ia
kata kaba ngim iohi, te da kaba iaishah
ngi khmih lynti ia kata.
26 Kumjuh de U Mynsiem ruh u
iarap lem ia ka jingtlot jong ngi; namar
ia kaei ngin duwai kat ka ban dei biang,
ngim tip shuh; hynrei shisha uta U
Mynsiem hi u kyrpad na ka bynta jong
ngi ha ki jingud hir hir kibym lah ong.
[27]Hynrei uta kein uba iit ia ki dohnud,
u ithuh kaei kata ka jingmut ka jong U
Mynsiem; naba u kyrpad na ka bynta
ki riewkhuid katba kum *ka mon* U Blei.
28 Bad ngi iatip ruh ba kiei kiei baroh
ki iatrei lem ia kaban pynbha ia kita kiba
ieit ia U Blei, ia kita kein ia kiba la khot
katba kum ka jingthmu *jong u.* [29]Namar
ia kiba u la ithuh lypa, u la thmu lypa
ruh *ban long* kiba shidur kein bad ka
dur ka jong U Khun jong u, ba un ioh
long uba la kha nyngkong hapdeng kiba
bun ki para. [30]Bad ia kiba u la thmu lypa,
ia kita u la khot ruh; bad ia kiba u la

8 : 11 1 Kor. 3 : 16. 8 : 15-17 Gal 4 : 5-7. 8 : 15 Mk. 14 : 36; Gal. 4 : 6. 8 : 20 Jen. 3 : 17-19.
8 : 23 2 Kor. 5 · 2-4.

khot, ia kita u la pynksan ruh: te ia
kiba u la pynksan, ia kita u la pyndon
burom ruh.

Ka jingieit U Blei ha U Khrist Jisu

31 Kumno te ngin iaong ia kine kiei
kiei ruh? Lada U Blei u long na ka bynta
jong ngi, uei uta uban ialeh bad ngi?
32Uta ubym shym la bynnud wat ia
la U Khun jong u hi, hynrei u la aiti noh
ia u na ka bynta jong ngi baroh, kumno
te un ym ai ei lem bad u ruh ia kiei kiei
baroh ha ngi? 33Uei uban mudui ia kiba
la jied ki jong U Blei? Dei U Blei kein
uba pynksan. 34Uei uta uba pynrem?
Dei U Khrist uba la iap, shisha khamtam
kein uba la mihpat ruh, uba long ruh
sha ka kti kamon U Blei, uba iai iasaid
ruh na ka bynta jong ngi. 35Uei uban
pyniakhlad noh ia ngi na kata ka jingieit
ka jong U Khrist? ka lanot lane ka
shipa, lane ka jingpynshitom bein, lane
ka jingthngan, lane ka jinglyngkhuid,
lane ka jingma, lane ka waitlam? 36Kat
kumba la thoh: Na ka bynta jong me
la dang pyniap ia ngi baroh shi sngi,
la ñiew ia ngi kum ki langbrot ia ka
jingpyniap. 37Hynrei ha kine kiei kiei
baroh kein ngi jop thiaw da uta uba la
ieit ia ngi. 38Namar nga ngeit skhem ba
ka jingiap, lymne ka jingim, lymne ki
angel, lymne ki nongsynshar, lymne kiba
don bor, lymne kiei kiei ruh kiba long
mynta, lymne kiei kiei ruh kiban sa
long, 39lymne ka jingjrong, lymne ka
jingjylliew, lymne kaei kaei ruh kawei
pat ka jingthaw, kan ym lah kein ban
pyniakhlad noh ia ngi na kata ka jingieit
ka jong U Blei kaba ha U Khrist Jisu
uba U Trai jong ngi.

U Blei bad kiba la jied jong U

9 Nga kren ia kaba shisha ha U
Khrist, ngam lamler kein, ka jingiatip-
lem jong nga ka da iaphla shai ryngkat
bad nga ha U Mynsiem Bakhuid, 2ba
nga don ka jingsngewsih bakhraw, bad
ka jingpangnud khlem da pud ha la ka
dohnud. 3Namar nga da lah ban kwah
kein ban long ia lade uba la tim noh na
U Khrist, na ka bynta ki para jong nga
kiba ki para jaid jong nga katba kum ka
doh: 4kiba long ki Israel; kiba ki jong
ki long kata ka jingtingkhun, bad kata
ka jingpyndon burom, bad kita ki jutang,
bad kata ka jingai ka hukum, bad kata
ka jingleh niam *ka jong U Blei*, bad kita
ki jingkular; 5kiba ki jong ki long kita
ki kpa, bad na kiba la mih U Khrist
katba kum ka doh, uba long halor baroh,
U Blei ba la kyrkhu kein sha ki bymjukut!
Amen.

6 Hynrei kam long kumta kein kumba
kata ka ktien ka jong U Blei ka la hap
duh noh. Namar ym baroh kiba na
Israel, kiba long Israel: 7lymne kim
long ki khun baroh, tang namar ba ki
long u symbai U Abraham: hynrei,
Ha U Isaak yn khot u symbai jong me.
8Kata ka long kumne: Ym dei ki khun
jong ka doh kiba long ki khun U Blei;
hynrei yn ñiew u symbai ia kita ki khun
jong kata ka jingkular. 9Namar kane
ka long ka ktien ka jingkular: Hamar
kane ka ïa ngan wan, te Ka Sara kan
sa ioh khun shynrang. 10Bad ym tang
kumta hi, hynrei Ka Rebekka ruh mynba
ka la punkhun na uwei, kata na U Issak
uba u kpa jong ngi; 11namar haba ym
pat kha *ia kita ki khun*, lymne kim pat
shym leh ia kaei kaei ruh kaba bha lane
kaba sniew, ba kata ka jingthmu ka
jong U Blei katba kum ka jingjied jong
u kan ioh neh skhem, ym na ka jingleh
hynrei na uta uba khot kein [illegible] iathuh
ha ka: Uta uba shuwa un [illegible] ia uta
uba khadduh. 13Kumba [illegible] thoh: Ia
U Jakob nga la ieit, [illegible] U Iesa
nga la isih.

14 Kumno te ngin iaong? Don ka-

8 : 36 Salm 44 : 22. 9 : 4 Ek. 9 : 4. 9 : 7 Jen. 21 : 12. 9 : 9 Jen. 18 : 10. 9 : 12 Jen. 25 : 23.
9 : 13 Mal. 1 : 2-3.

bym hok bad U Blei? Em, ym kumta!
[15]Namar u ong ha U Moses: Ngan
isynei ia uba ngan isynei, bad ngan
sngewsynei ia uba ngan da sngewsynei.
[16]Kumta te kam long na uta uba mon,
ne na uta uba phet, hynrei na U Blei
uba leh isynei. [17]Namar kata ka jingthoh
ka ong ha uta U Pharaoh: Khnang ia
kane hi kein nga la pynieng ia me, ba
ngan da ioh pyni shynna ia ka bor bah
jong nga ha me, bad ba yn ioh ıalap
shai ia ka kyrteng jong nga ha ka pyrthei
baroh kawei. [18]Kumta kein ia uba u
mon, u isynei, bad ia uba u mon
u pyneh.

Ka jingbitar U Blei bad ka jingisynei jong U

19 Men ong te ha nga, Balei u dang
kynnoh pop? namar uei ba la pynlah ia
ka mon jong u? [20]Ym kumta, hynrei
ah u briew, me me long uei ba me iasaid
pyrshah ia U Blei? Hato in ong ita i
dur ba la thaw ha uta uba thaw dur ia i,
Balei me la thaw ia nga kumne? [21]Ne
u nongthaw khiew u don bor ne em
halor kata ka dewbyrtha, ban thaw na
kata kajuh hi ka shi lynglun ia uwei
u khiew sha kaba don burom, hynrei
ia uwei pat sha kaba khlem burom?
[22]Kumno te lada U Blei, ba u da mon
ban pyni ia la ka jingbitar, bad ban
pyntip noh ia ka bor bah jong u, u la
iaishah da shibun ka jingiaishah slem ia
ki khiew ka jingbitar ba la pynbit sha ka
jingpynjot; [23]bad ba un ioh pyntip noh
ia kata ka jingkynrei spah ka burom
jong u ha ki khiew ka jingisynei, ia
kiba u la lah pynkhreh lypa sha ka
burom, [24]ia ngi kein, ia kiba u la khot
ruh, ym tang na ki Jiw hi hynrei na ki
Jentil ruh? [25]Kumba u ong ruh ha U
Hosea: Ngam khot u paidlang jong nga
ia uta ubym ju long u paidlang jong
nga bad kaba ieit ia kata ia kaba ym ju
la ieit. [26]Kan jia ruh ha kata ka jaka
ha kaba la iathuh ha ki, Phim long u
paidlang jong nga ba hangta yn khot ıa
kı ki khun shynrang U Blei baim.

27 Hynrei U Isaiah u pyrta noh
shaphang ki Israel: La ka jingkhein kı
khun Israel ka da long kat u shyiap
ka duriaw, tang ia ita i bynta ba dang
pynsah yn ri pynim: [28]namar U Traı
un pyniaid noh ia la ka ktien ha ka
khyndew, u da pyndep noh ia ka bad
u da pynkut noh kloi ia ka. [29]Ruh,
kumba U Isaiah u la iathuh mynshuwa:
Lymda U Trai ki Paid u la lah pynsah
symbai ia ngi ngin da la jıa long kum ka
Sodom, bad la lah pynlong ia ngi kum
ka Gomorrah.

U paidlang Israel bad ka Gospel

30 Aıu pat ngin iaong? Ba ki Jentil
kibym ju la beh ia ka hok, ki la ioh kot
sha ka hok, wat ia kata ka hok kein kaba
na ka jingngeit. [31]Hynrei ki Israel haba
ki ju beh ia ka ain ka hok, kim shym
la lap ioh ia *kata* ka ain. [32]Na ka balei?
Naba kim shym *la beh ia* ka da ka
jingngeit, hynrei kumba da ki jingleh.
Namar ki la jynthut ha uta u maw ka
jingjynthut; [33]kumba la thoh: Ha khmih,
nga buh ha ka Seion ia u maw ka jing-
jynthut bad ia u mawsiang ka jingpyn-
thut; hynrei ia uno uno baroh uba ngeit
ha u yn ym pynrain bukhoh.

10 Ko para bangeit, ka jingkwah hır hir
ka dohnud jong nga bad ka jingdu-
wai jong nga ha U Blei na ka bynta kı
Israel ka long, ba yn pynim ia ki. [2]Namar
nga phla shaphang jong ki ba kı don ka
jingsngew shitrhem na ka bynta U Blei,
hynrei ym katba kum ka jingtip. [3]Namar
haba ki long kibym tip ia ka hok U Blei,
bad haba ki pyrshang ban pynneh ia
ka hok la ka jong hi, kim shym la
pynkohnguh ia lade ha kata ka hok

9 : 15 Ek. 33 : 19. 9 : 17 Ek. 9 : 16. 9 : 20 Isa. 29 : 16; 45 : 9. 9 : 25 Hos. 2 : 23.
9 : 26 Hos. 1 : 10. 9 : 27-28 Isa. 10 : 22-23. 9 : 29 Isa. 1 : 9. 9 : 33 Isa. 28 : 16.

U Blei. [4]Namar U Khrist u long ka jingkut ka hukum ia kaban long ka hok ia uwei pa uwei uba ngeit.

Ka jingpynim ka long ia baroh

5 Namar U Moses u thoh shaphang ka hok kaba na ka hukum: Ba uta u briew uba iaileh ia kita kiei kiei ruh un ioh im na ki. [6]Hynrei kata ka hok kaba na ka jingngeit ka ong kumne: Wat ong ha la ka dohnud, Uei uban leit kiew noh sha bneng? (kata ka long, ban ialam noh arsut ia U Khrist), [7]lane, Uei uban leit hiar shapoh ñiamra? (kata ka long ban ialam noh artet ia U Khrist na kiba iap). [8]Hynrei kumno ka ong? Kata ka ktien ka long hajan jong me, ha ka shyntur jong me, bad ha ka dohnud jong me: kata ka long kein, kata ka ktien ka jong ka jingngeit ia kaba ngi ialap: [9]Ba lada men phla shynna da la ka shyntur ia U Jisu *ba u long* U Trai, bad men ngeit ha la ka dohnud ba U Blei u la pynmih pat ia u na kiba iap, yn pynim ia me. [10]Namar da ka dohnud kein u briew u ngeit ia kaban ioh ia ka hok, bad da ka shyntur kein ba phla shynna ia kaban ioh ka jingpynim. [11]Namar kata ka jingthoh ka ong: Ia uno uno baroh uba ngeit ha u yn ym pynrain bukhoh. [12]Namar ym don shuh ka jingiapher hapdeng u Jiw bad u Grik: namar ujuh u long U Trai halor baroh, bad uba kynrei ka spah ia kita baroh kiba khot kyrpad ia u. [13]Namar uno uno baroh uban khot kyrpad ia ka kyrteng U Trai, yn pynim ia u.

14 Kumno te kin iakhot kyrpad ia uta ha uba kim shym la ngeit? kumno de kin ioh ngeit ha uta shaphang uba kim shym la iohsngew? kumno de kin iohsngew khlem uba ialap? [15]kumno ruh de kin ioh ialap lymda la phah ia ki? kumba la thoh: Ah katno baitynnad ki long ki kjat ki jong kita kiba wallam ia ka gospel jong kiei kiei kiba bha! [16]Hynrei baroh kim shym la kohnguh ia kata ka gospel. Namar U Isaiah u kylli: Ko Trai, uei ba la ngeit ia ka jingpynbna jong ngi? [17]Kumta te kata ka jingngeit *ka jia* na kaba sngew, bad kata kaba sngew da ka ktien U Blei kein.

18 Hynrei nga ong, Kim shym la iohsngew? Hooid shisha kein; ka jingsawa jong ki ka la leit iaid kein ha ka khyndew baroh, bad ki ktien jong ki shaduh kiba kut ka pyrthei. [19]Hynrei nga ong, Ki Israel kim shym la tip? Nyngkong U Moses u ong: Ngan pynsngewskuin ia phi da kata kabym long ka kynja bynriew, bad da ka kynja bynriew bakhlem sngewthuh ngan pynbitar ia phi. [20]Hynrei shisha U Isaiah u shlur shibun, bad u ong: La shem ia nga da kita kibym shym la wad ia nga; la pynpaw ia nga ha kita kibym ju kylli shaphang jong nga. [21]Hynrei pleng shaphang ki Israel u ong: Baroh shi sngi nga la kner noh ia la ki kti ha u paidlang ubym kohnguh bad uba iapharshi kylliang.

I bynta basah

11 Nga kylli te, U Blei u la kyntait noh khoit ia uta u paidlang jong u? Em, kam long kumta! Namar nga ruh nga long u kynja Israel, na u symbai U Abraham, na ka jaid Benjamin. [2]U Blei um shym la kyntait noh khoit ia uta u paidlang jong u ia uba u la ithuh lypa. Ne phim tip ia kaei kaba ong ka jingthoh shaphang U Elias? kumno u leit kyrpad pyrshah ia ki Israel ha U Blei, u da ong: [3]Ah Trai, ki la iapyniap noh ia ki nongiathuhlypa jong me, bad ki la iakynrang pynkyllon ia ki duwan jong me; bad la pynsah sa tang ia nga marwei,

10 : 5 Leb. 18 : 5. 10 : 6-8 Dt. 30 : 12-14. 10 : 11 Isa. 28 : 16. 10 : 13 Joel 2 : 32.
10 : 15 Isa. 52 : 7. 10 : 16 Isa 53 : 1. 10 : 18 Salm 19 : 4. 10 : 19 Dt. 32 : 21.
10 : 20 Isa. 65 : 1. 10 : 21 Isa. 65 : 2. 11 : 1 Phil. 3: 5. 11 : 3 1 Sm. 19 : 10, 14.

bad ki iawad ia ka mynsiem jong nga
ruh. [4]Hynrei kata ka jingpynphai ktien
ka jong U Blei ka ong kumno ha u?
Nga la pynsah ha lade hi hynñiew hajar
ki rangbah, kibym shym la dem khohsiew
ha u Baal. [5]Kumjuh te ha ka pyrthei sngi
kaba mynta ruh don i bynta basah katba
kum ka jingjied ka jingaiei. [6]Te lada ka
long da ka jingaiei, kam long shuh na
ki jingleh; la ym kumta, kata ka jingaiei
kam long shuh ka jingaiei.

7 Kumno te? Ia kaba ki Israel ki
wad khnang, ia kata pleng kim shym
la shem; hynrei kata ka jingjied ka la
shem kein; hynrei ia kita kiba sah la
pyneh noh: [8]kat kumba la thoh: U
Blei u la ai ha ki ia ka mynsiem ka
jingiohthiah lyngngai, ia ki khmat ia
kaban ym iohi bad ia ki shkor ia kaban
ym iohsngew, haduh kane ka sngi kein.
[9]Bad U Dabid u ong: To ai ba ka miej
jong ki kan long ka jingriam, bad ka
jingpynngat, bad ka jingjynthut, bad
ka kput kylliang dé ha ki. [10]To ai ba
yn pyndum ia ki khmat jong ki ba kin
ym iohi, bad to pyndor ryngkhung ma
me ia ka ingdong jong ki ha la ka sngi.

Ka jingpynim ia ki Jentil

11 Nga kylli te; Shisha ki la iajyn-
thut khnang ban iahap duh noh? Em,
ym kumta! hynrei pleng da kata ka
jingryngkang jong ki kata ka jingpynim
ka *la jia* ha ki Jentil, ia kaban pynsngew
pihuin ia ki. [12]Te lada kata ka
jingryngkang jong ki ka jia long ka
jingmanbha ia ka pyrthei, bad kata ka
jingduh jong ki ka jia long ka jingmanbha
ia ki Jentil; hato kaba katno tam kein
kan long ka jingdap jong ki?

13 Hynrei nga kren ha phi ki Jentil,
namar haba nga long ma nga te u apostol
ki Jentil, nga pyndon burom ia kata ka
kam jong nga; [14]lada lah kumno re
kumno ba ngan da ioh pynsngew skuin
ia i doh i snam jong nga, bad ba ngan
ioh pynim ia kiba na ki. [15]Namar lada
kata ka jingkyntait noh ia ki *ka jia long*
ka jingpyniasuk ia ka pyrthei, kaei te
kan long kata ka jingpdiang *ia ki*, tang
ka jingim na kiba iap? [16]Bad lada u
soh nyngkong u long uba kyntang,
kumjuh ruh ka long kata ka shi lynglun;
bad lada u tynrai u long uba kyntang,
kumjuh ruh kin long ki tnat.

17 Hynrei lada la pynkhein noh ia
kiba na kita ki tnat, bad la pyniadait
ia me uba long u tnat olib khlaw hapdeng
jong ki, bad la pynlong ia me u nong-
iaioh lem na u tynrai bad na ka khlein
ka jong uta u dieng olib; [18]me wat leh
risa halor kita ki tnat: hynrei lada me
leh risa ruh, mem bah ma me ia uta u
tynrai, hynrei uta u tynrai ia me. [19]Men
ong te, La pynkhein noh ia kita ki tnat,
ba yn ioh pyniadait ia nga. [20]Ñiuma;
hynrei la pynkhein noh ia ki da ka
jingbymngeit, bad me ruh me iai ieng
da ka jingngeit. Me wat sngew meng,
hynrei to sheptieng; [21]namar lada U
Blei um shym la riej shuh ia kita ki
tnat trai, un ym riej ia me ruh. [22]Ha
khmih te ia ka jingsbun bad ia ka jingleh
hok ki jong U Blei; sha kita kiba la
hap noh, shisha ka jingleh hok; hynrei
sha me, ka jingsbun U Blei, lada men
iaineh ha kata ka jingsbun jong u;
lymda kumta, ia me ruh yn ot noh kein.
[23]Bad ia ki ruh, lada kim da iaineh
ha kata ka jingbymngeit, yn pyniadait
kein; namar U Blei u long uba lah eh
ban pyniadait pat ia ki. [24]Namar lada
la ot noh ia me na ka jong uta uba long
na la ka jinglong tynrai u dieng olib
khlaw, bad da kaba kumwei pat na kaba
ju long la pyniadait ia me ha u dieng
olib babha, te kaba katno tam ia kine
kiba long kita *ki tnat* trai, yn pyniadait
ia ki ha u dieng olib jong ki hi?

Ka jingleh laynei U Blei ka long ia baroh

25 Namar ngam mon ia phi ban ym

11 : 4 1 Sm. 19 : 18. 11 : 8 Dt. 29 : 4; Isa. 29 : 10. 11 : 9-10 Salm 69 : 22-23.

tip, ko para bangeit, shaphang kane ka
jingmaian, ioh phi long kiba tharai stad
ia lade, ba ka jingeh ka la jia long ia
shiteng shiliang na ki Israel, tadynda ba
kata ka jingdap jong ki Jentil kan da ioh
wan hapoh. [26]Ynda kumta te yn pynim ia
ki Israel baroh, kumba la thoh : U Nong-
pyllait noh un wan mih noh na Seion,
bad un pynphai noh ia ka jingbymriew-
blei na U Jakob;[27]bad kane ka long ka
jutang jong nga ha ki, ynda ngan kit
noh ia ki pop jong ki. [28]Kumta shaphang
ka gospel, ki long ki nongshun, na ka
bynta jong phi, hynrei shaphang kata ka
jingjied, ki long ba la ieit ia ki, na ka
bynta kita ki kpa. [29]Namar kita ki
jingaiei bad kata ka jingkhot U Blei
ki long bakhlem jingkylla kaba mut.
[30]Namar kumba ma phi ruh mynno
mynno ruh phi la ju long kibym kohnguh
ia U Blei, hynrei mynta phi la ioh ka
jingisynei da kata ka jingbymkohnguh
jong ki; [31]kumjuh ruh kita mynta ki la
long kibym kohnguh, ba da kata ka
jingleh isynei kaba sha phi, yn ioh leh
isynei kein ia ki ruh. [32]Namar U Blei u
la set lang khop ia baroh ha ka jing-
bymkohnguh, ba kumta un ioh leh isynei
kein ia baroh.

33 Ah ka jingjylliew bah ka jing-
kynrei spah ka jingstad bad ka jingtip
U Blei! Ah katno ba kita ki jingkut
bishar jong u *ki long* kibym lah ïit shuh,
bad kita ki lynti jong u kibym lah bud
shuh! [34]Namar uei ba la tip ia ka jingmut
U Trai? lane uei ba la ju long u nong-
iasylla lem jong u? [35]lane uei ba la ai
shuwa ha u, bad ba yn ai jingai kylliang
pat ha uta? [36]Naba na u, bad da u, bad
sha u, long kiei kiei baroh: ha uba to
long ka burom sha ki bymjukut! Amen.

Ka jingim kaba thymmai ha U Khrist

12 Namar kata nga kyrpad ia phi,
ko para bangeit, na kita ki jing-
isynei ki jong U Blei, ban aiti noh ia ki
met jong phi kum ka jingkñia baim,
bakhuid, bad bapynsngewbha eh ia U
Blei, *kaba long* kein ka jingshakri bakynja
mynsiem jong phi. [2]Bad to wat pynsyriem
ryngkat ia lade bad kane ka pyrthei;
hynrei to pynkylla dur noh ia lade kein
da ka jingpynthymmai ia ka jingmut
jong phi, khnang ba phin ioh tip kaba
kumno ka long ka mon ka jong U Blei,
kaba bha, bad kaba pynsngewbha eh,
bad kaba janai de.

3 Namar nga ong, da kata ka jing-
aiei ia kaba la ai ha nga, ia uwei pa
uwei uba long hapdeng jong phi ban
ym ñiew kham kor ia lade nalor kaba
ka dei ia u ban ñiew: hynrei ban ñiew
adkar *ia lade*, kat kumba U Blei u la
sam ia ka jingthew ka jingngeit ha uwei
pa uwei. [4]Namar kat kumba ha kawei ka
met ngi don shibun ki dkhot, hynrei
kita ki dkhot baroh kim iadon kajuh ka
jingkam: [5]kumjuh ma ngi, la ngi long
shibun, ngi long kawei ka met ha U
Khrist, bad uwei pa uwei ki ialong ki
dkhot ki jong ki paralok hi. [6]Te ba ngi
don ki jingai kiba iapher katba kum
kata ka jingaiei ia kaba la sam ha ngi,
la *ka long* ka jingiathuhlypa, *to ngin
iathuhlypa* katba ka shong kata ka jing-
thew jong ka jingngeit; [7]la *ka long*
ka jingshakri, *to ngin minot* ha kata ka
jingshakri; la *ka long* uta uba hikai,
to un minot ha kata ka jinghikai; [8]lane
uta uba sneng, *to un minot* te ha kata
ka jingsneng; *lane* uta uba iasam, to
un leh kumta da ka jingkylluid sngur;
lane uta uba synshar, *un leh kumta* da ka
jingleh minot; uta uba leh isynei, *un
leh kumta* da ka jingkmen.

Bad ki jingsneng kynta

9 To ka jingieit kan long kaba khlem
arsap. To kiar noh sngewtriem na kata
kaba sniew, to snoh ha kata kaba bha.

11 : 26 Isa. 59 : 20. 11 : 27 *Jer.* 31 : 33-34. 11 : 33 Isa. 55 : 8. 11 : 34 Isa. 40 : 13.
11 : 35 Job 41 : 11. 11 : 36 1 Kor. 8 : 6. 12 : 4-5 1 Kor. 12 : 12. 12 : 6-8 1 Kor. 12 : 4-11

10Ha ka jingiaieit para bangeit to long
kiba iaieit noh paralok hi; ha ka jing-
iañiew burom *to long* kiba iañiew kor
paralok hi; 11ha ka jingleh minot *to*
wat *long* kiba alhia; kiba shitrhem ha ka
mynsiem; kiba shakri ia U Trai; 12kiba
kmen ha ka jingkyrmen; kiba iaishah
ha ka jingjynjar; kiba iaineh minot ha
ka jingduwai; 13ha ki jingkyrduh jong
ki riewkhuid kiba iasam isynei; kiba
iabeh brai ia ka jingkhot ieit basa.
14 To kyrkhu ia kita kiba leh bein
ia phi: to phin kyrkhu kein, bad wat
tim phi. 15To iakmen lem bad kita kiba
iakmen, to iaiam lem bad kita kiba iam.
16To long kiba iamut ia kajuh paralok
hi: to wat iaimut brai ia kiei kiei ruh ki
jinglong meng, hynrei to pynryngkat ia
lade bad kiba rit. Wat long phi kiba
tharai stad ia lade hi. 17Wat leh mar-
kylliang hano hano ruh ia kaba sniew
namar kaba sniew: to pyrkhat lypa ia
kiei kiei ruh kiba bha tynnad ha khmat
ki briew baroh; 18lada long kaba lah,
katba shong kata ha phi to long kiba
iashong suk noh bad ki briew baroh.
19Wat long ma phi hi kiba pynhiar
kput, ko ki hep, hynrei phin ai jaka ia
ka jingbitar U Blei namar la thoh:
Ka jingpynhiar kput ka long ka jong
nga hi, ngan leh kylliang ma nga, ong
U Trai. 20Hynrei lada u nongshun jong
me u thngan, men bsa ia u, lada u shiang,
men ai dih ia u: namar da kaba leh kumta
men kynton ia ki rnga ding barhem halor
ka khlieh jong u. 21Wat ai ba yn jop
noh ia me da ka jong kaba sniew, hynrei
to jop noh ma me ia kaba sniew da kaba
bha.

Ka kamram sha ki nongsynshar

13 To ai ba ka mynsiem baroh kan
pynhapoh ia lade ha ki bor kiba ha
khlieh. Namar ym don kano kano ruh
ka bor lymda na U Blei: te kita ki bor
kiba don, la buh beit ia ki da U Blei kein.
2Kumta kein uno uno ruh uba ieng
ialeh pyrshah ia kata ka bor, u ialeh
pyrshah ia kata ka jingbuh beit ka jong
U Blei: te kita kiba ieng ialeh *kumta*
kin ioh pdiang ia ka jingpynshitom ha
lade hi. 3Namar kita ki nongsynshar kim
long ka jingshyrkhei ia ki jingleh babha,
hynrei ia ki bymman. Me mon te ban ym
sheptieng ia kata ka bor? to leh te ia kaba
bha, kumta men ioh ka jingiaroh na ka:
4namar uta u long u shakri U Blei khnang
ia kaban pynbha ia me. Hynrei lada
men leh ia kaba sniew, to sngew shyrkhei
me; namar um ju rah lehnohei kein
ia ka waitlam: namar u long u shakri
U Blei, u nongpynhiar kput kein khnang
ia ka jingpynshitom ha uta uba leh ia
kaba sniew. 5Naba kumta ka la dei
kein *ia phi* ban pynhapoh ia lade, ym
tang namar kata ka jingbitar hi, hynrei
na ka bynta ka jingiatiplem ruh. 6Namar
na ka bynta kane hi phi ai khajna ruh;
namar ki long ki shakri U Blei, kiba
iaiminot khnang ia kane kajuh hi ka kam.
7To ai noh ha ki briew baroh ia ka
hok jong ki: ka khajna ha uba ioh ka
khajna; ka khrong ha uta uba ioh ia
ka khrong; ka jingsheptieng ha *uba dei*
ban ioh ka jingsheptieng; ka burom ha
uba dei ban ioh burom.

Ha ka jingiadei paralok

8 Phi wat kit ram ei ei nano nano
ruh, hynrei tang ia kaban iaieit paralok
hi: namar uta uba ieit ia uwei pat u la
pyndep kein ia ka hukum. 9Namar kane,
Men ym klim, Men ym pyniap, Men
ym tuh, Men ym sakhi lamler, Men
ym ikwah; lada don ruh kano kano
kawei pat ka hukum, la kup kyllum ia
ka ha kane ka jingong, ha kane kein,
Men ieit ia la u paramarjan kumba ia lade.

12 : 14 Mt. 5 : 44; Lk. 6 : 28. 12 : 16 Pro. 3 : 7. 12 : 19 Dt. 32 : 35. 12 : 20 Pro. 25 : 21-22.
13 : 6-7 Mt. 22 : 21; Mk. 12 : 17; Lk. 20 : 25. 13 : 9 Ek. 20 : 14; Dt. 5 : 18; Ek. 20 : 13; Dt. 5 · 17;
Ek. 20 : 15; Dt. 5 : 19; Ek. 20 : 17; Dt. 5 : 21; Leb. 19 : 18.

[10]Ka jingieit kam ju trei ia kaba sniew
ha la u paramarjan: ka jingieit namar
kata ka long ka jingpyndep ia ka hukum.

Ka jingpynim ka kham hajan ia ngi mynta

11 Bad ia kane, haba ngi ithuh ia ka
ïa, ba mynta la dap biang ka por ia
ngi ban khie joit na kaba iohthiah:
namar mynta ka jingpynim ka kham
hajan ia ngi ia kaba mynba ngi la ngeit.
[12]Ka miet katta ka la nang dier noh
shibun, te ka sngi ka la jan: namar kata
to ngin iabred noh ia kita ki jingleh jong
ka jingdum: bad to ngin iakieng noh
ia ki atiar ka jingshai. [13]To ngin ia
iaid da leh donakor, kumba ha pyrshah
ka sngi: ym ha ki jingiadih kiad khynwin
bad ha ki jingiabuaid, ym ha ki jingiakai
kynthei bad kiba ianuti jakhlia, ym
ha kaba iamai bad kaba iapihuin. [14]Hynrei
to kup phi ia U Jisu Khrist uba U Trai,
bad wat sumar sukher lypa ia ka jong
ka doh, khnang ia kaban *pynbrai* ia ki
jingkwah bymman *jong ka*.

Wat bishar ia la u para bangeit

14 Te phin shim lok ha lade ia uta uba
long tlot ha la ka jingngeit, *hynrei*
ym sha kaban iasaid pynrem ia ki jing-
mut kyndiah *jong u*. [2]Namar uwei u
ngeit ba u bit ban bam ia kiei kiei baroh:
hynrei uta uba tlot u bam *tang* ia ki jhur.
[3]Me uba bam, wat ñiew bein noh ia
uta ubym bam: lymne me ubym bam,
wat pynrem ia uta uwei uba bam:
namar U Blei u la pdiang ia u. [4]Te ma
me me long uei, ba me bishar ia u shakri
jong uwei pat? ha la U Kynrad hi kein
u ieng, ne u kyllon. Hynrei yn pynieng
ia u kein: namar U Blei u long uba lah
eh ban pynieng skhem ia u.

5 Uwei u kham ñiew kor ia kawei
ka sngi ban ia kawei pat *ka sngi;* uwei
pat te u ñiew kor *ryngkat* ia ki sngi baroh.
To long uwei uwei baroh ba la sngew
kut nia skhem ha la ka jong ka jong ka
jingmut hi. [6]Uta uba ñiew ia kata ka sngi,
u ñiew kein ha U Trai. Kumjuh uta uba
bam, u bam kein ha U Trai, namar u
ainguh ha U Blei: bad uta ubym bam,
um bam kein ha U Trai, kumjuh ruh u
ainguh ha U Blei. [7]Namar ym don uwei
na ngi uba im kynti ia lade, bad ym don
uwei uba iap kynti noh ia lade. [8]Namar
la ngi ioh im te, ngi im kein ha U Trai:
lane la ngi iap ruh, ngi iap kein ha U
Trai: namar kata te la ngi im ne la ngi
iap ruh, ngi long ki jong U Trai. [9]Namar
ia kane khnang U Khrist u la iap noh
ruh, bad u la im pat, ba un ioh long U
Trai halor kiba iap bad kiba im ruh.

10 Hynrei me balei me bishar ia la
u para bangeit? lane balei ruh me ñiew
bein ma me ia la u para bangeit? namar
ngi baroh ngin ieng ha khmat ka khet
bishar ka jong U Blei. [11]Namar la thoh:
Katba nga im, ong U Trai, ka khohsiew
baroh kan dem khrup ha nga, bad u
thylliej baroh un phla ha U Blei. [12]Naba
kumta te uwei pa uwei na ngi un ai jing-
khein shaphang ia lade hi ha U Blei.

Wat long ka daw ka jingjynthut

13 Namar kata wat ai ba ngin bishar
shuh paralok hi: hynrei phin kham kut
bishar ia kane, ia kaban ym buh ia ka
jingjynthut ia la u para bangeit, lane ia
ka daw ban kyllon. [14]Nga tip biang,
bad nga sngew skhem da U Jisu uba U
Trai, ba ym don kaei kaei ruh kaba sang
na lade hi: tang ia uta uba ñiew sang ia
kaei kaei ruh, ia uta kein ka sang.
[15]Hynrei lada la pynsngewsih ia uta
u para bangeit jong me na ka bynta i
jingbam, mem iaid shuh katba kum ka
jingiaieit. Wat pynjot noh da ita i
jingbam jong me ia uta uba na ka bynta
jong u U Khrist u la iap noh. [16]Namar
kata te wat ai ba yn kren bein ia kata
kaba bha jong phi: [17]namar ka hima
ka jong U Blei kam long kein kaba bam
bad kaba dih: hynrei ka hok, bad ka

14 : 1-6 Kol. 2 : 16. 14 : 10 2 Kor. 5 : 10. 14 : 11 Isa. 45 : 23.

jingiasuk, bad ka jingkmen ha U Myn-
siem Bakhuid. 18Namar uta uba shakri
ia U Khrist ha kine kiei kiei ruh, u long
uba la pynsngewbha eh ia U Blei bad
ba la pdiang hun da ki briew. 19Naba
kumta te, ia, ngin iabeh brai ia kita kiei
kiei ruh ki jong kata ka jingiasuk, bad
ia kita kiei kiei ruh da kiba ngin iatei
paralok hi. 20Na ka bynta ka jingbam
to wat lied noh ia ka jingleh ka jong U
Blei. Kiei kiei baroh shisha ki long kiba
khuid; hynrei ka long kaba sniew kein ia
uta u briew uba da bam da ka jing-
sngewthut. 21Ka long kaba bha kein ia
kaban ym bam ia ka doh, lane ban ym dih
ia ka wain, lane *ban ym leh ei ei ruh* da kaba
u para bangeit jong me u da thut, lane
u da jynthut, lane u da sngewtlot.
22Me don ka jingngeit? to ri khop
ia ka ha lade ha khmat U Blei. Suk uta
ubym pynrem ia lade ha kata ia kaba
u mynjur. 23Hynrei uta uba sngew artatien,
lada u bam, la pynrem ia u, naba um
shym *bam* na ka jingngeit: te kaei kaei
baroh kabym long na ka jingngeit ka
long pop kein.

Kam dei ia ngi ban pynsngewbha tang ia lade hi

15 Te ma ngi kiba khlain ngi dei ban
iaishah ia kita ki jingtlot jong kibym
khlain, bad ban ym pynsngewbha tang
ia lade hi. 2To ai ba uwei pa uwei na ngi un
pynsngewbha ia la u paramarjan,
shaphang kata kaba bha ia kaban tei *ia u.*
3Namar wat U Khrist um shym la
pynsngewbha ia lade hi; hynrei kumba
la thoh: Kita ki jingkren bein ki jong
kita kiba kren bein ia me, ki la iahap ha
nga. 4Namar ia kiei kiei baroh ba la thoh
mynbarim, la thoh khnang ban long ka
jinghikai ia ngi kein; ba da ka jing-
iaishah bad da ka jingpyntngen jong
kita ki jingthoh, ngin dup ioh ka jing-
kyrmen. 5Te U Blei ka jingiaishah bad ka
jingpyntngen to un ai ha phi ban iamut
lem ia kajuh paralok hi, katba kum U
Khrist Jisu; 6ba da kawei ka jingmut,
phin ioh pyndon burom da kawei ka
shyntur ia U Blei bad u Kpa U Jisu
Khrist uba U Trai jong ngi.

Ka jingkhot ia ki Jentil

7 Naba kumta phin iapdiang lok para
bangeit hi, kumba U Khrist ruh u
la pdiang lok ia ngi, khnang ia kaban
pyndon burom ia U Blei. 8Te nga ong,
ba la pynlong ia U Khrist u nongkam ia
ka jingotsher, na ka bynta ka jingshisha U
Blei, khnang ia kaban pynskhem ia kita
ki jingkular *ba la ai* ha kita ki kpa:
9bad ba ki Jentil ruh kin ioh iapyndon
burom ia U Blei namar ka jingisynei
jong u, kumba la thoh: Namar kane
ngan iaroh ia me hapdeng ki Jentil,
bad ngan rwai ia ka kyrteng jong me.
10Bad u ong pat, To da leh kmen phi
ki Jentil, lem bad u paidlang jong u.
11Bad ruh, To iaroh noh ia U Trai,
phi ki Jentil baroh, bad to iaroh ia u,
phi ki paidlang baroh. 12Pat ruh, U
Isaiah u ong, Yn sa long u thied u jong U
Jesse, bad uta uban sa mih ban synshar ia
ki Jentil; ha u kein ki Jentil kin iakyrmen.
13Te U Blei u jong kata ka jingkyrmen,
to un pyndap ia phi da ka jingkmen
bad da ka jingsuk baroh ha kaba ngeit,
khnang ba phin ioh nangroi kyrhai ha
kata ka jingkyrmen, da ka bor U Mynsiem
Bakhuid.

U Paul u pyni balei u la thoh kham shlur

14 Ruh putet ma nga hi nga ngeit
shaphang jong phi, ko para bangeit
jong nga, ba ma phi hi ruh phi long
kiba dap da ka jingbha, ia kiba la pyndap
da ka jingtip baroh, bad kiba lah ban
iasneng para bangeit hi. 15Hynrei nga
la thoh kham shlur ha phi, katto katne,
kum uba sneng pynkynmaw ia phi, namar

15 : 3 Salm 69 : 9. 15 : 9 2 Sml. 22 : 50; Salm. 18 : 49. 15 : 10 Dt. 32 : 43. 15 : 11 Salm 117 : 1.
15 : 12 Isa. 11 : 10.

kane ka jingaiei ia kaba la ai ha nga na U
Blei; [16]khnang ba ngan ioh long u shakri
u jong U Jisu Khrist sha ki Jentil, da
kaba trei lyngdoh ia ka gospel U Blei,
ba ka jingkñia ainguh ia kita ki Jentil
kan ioh long ia kaba la pdiang sngewbha,
ba la pynkhuid ia ka da U Mynsiem
Bakhuid. [17]Nga don daw te namar kata ia
kaban leh kmen ha U Khrist Jisu
shaphang kita kiei kiei ruh kiba dei sha
U Blei. [18]Namar ngan ym nud ban kren
ei ei shaphang kita kiei kiei ruh ia kiba
U Khrist um shym la trei da nga, khnang
ia kaban pynkohnguh ia ki Jentil, da
ka ktien bad da ka jingleh, [19]da ka bor
ki dak khyllah bad ki jingphylla, da ka bor
U Mynsiem U Blei; katba naduh Jeru-
salem, bad kylleng sawdong jin haduh
Illyrikom, nga la ialap biang biang ruh ia
ka gospel U Khrist. [20]Kumta ruh nga
da iapyneh khnang ban ialap ia ka
gospel, ym ha kaba la lah pyntip ia ka
kyrteng U Khrist kein, ioh ba ngan tei
ha ka nongrim ka jong uwei pat; [21]hynrei,
kumba la thoh: Kita ha kiba ym shym la
ialap shaphang jong u, kin iohi; bad
kita kibym shym la iohsngew, kin ioh
shemphang kein.

Ka jingthmu U Paul ban leit sha Rom

22 Naba kumta te la ju pynpep noh
ia nga bunsien eh ia kaban wan ha phi.
[23]Hynrei mynta ba ym don jaka shuh
ha kine ki phang, bad ba nga don ka
jingkwah hir hir putet ia kaban wan
ha phi mynta la bun snem; [24]haba ngan
ioh leit lano lano ruh sha ka ri Spain,
ngan wan ha phi. Namar nga kyrmen,
haba nga leit, ban wan khmih artat ia
phi, bad ban ialeit on lynti ia nga da
phi shata, ynda la pynhun shuwa ia nga
katto katne da ka jingsyllok jong phi.
[25]Hynrei mynta nga leit sha Jerusalem,
ia kaban sumar sukher kein ia ki riew-
khuid. [26]Namar ki la iasngewbha eh ha
Makedonia bad Akhaia, ban iasynñiang
sbai ia kita kiba duk napdeng ki riew-
khuid kiba ha Jerusalem. [27]Shisha, ki
la iasngewbha eh; bad ki long ki nong-
kitram jong ki. Namar lada ki Jentil ki
la ioh iabynta lem bad ki na kiei kiei
kiba kynja mynsiem ki jong ki, ka la dei
kein ia ki ruh ban sumar sukher ia
ki ha kiei kiei ruh kiba dei ia ka met.
[28]Te ynda nga la pyndep ia kane, bad
la aiti noh ha ki ia une u soh, ngan
wan iaid na sha phi sha ka ri Spain.
[29]Te nga tip biang ba ynda nga wan
ha phi, ngan wan da ka jingdap ka
jingkyrkhu U Khrist.

30 Te nga kyrpad ia phi, ko para
bangeit, na ka bynta U Jisu Khrist uba
u Trai jong ngi, bad na ka bynta ka
jingiaieit ka jong U Mynsiem, ba phin
iapyneh lem bad nga ha ki jingduwai
jong phi na ka bynta jong nga ha U
Blei; [31]ba yn ioh knieh kynthet ia nga na
kita kibym kohnguh ha Judia; bad ba
kata ka jingsumar sukher jong nga kaba
na ka bynta ka Jerusalem, kan ioh long
ba la pdiang sngewbha da kita ki riew-
khuid; [32]ba kumta ngan ioh wan ha phi
ha ka jingkmen, da ka mon U Blei, bad
ba ngan ioh sngew pyngngad lem bad phi.
[33]Te U Blei ka jingsuk to un long lem
bad phi baroh: Amen.

Ki jingkhublei na U Paul

16 Te nga aiti iaroh ha phi ia Ka
Phibi ka para bangeit jong ngi,
kaba long ka basan jong ka balang kaba
ha Kenkhria: [2]ba phin ioh pdiang
sngewbha ia ka ha U Trai, kumba dei
biang ia ki riewkhuid, bad ba phin
iarap ia ka ha kaei kaei ruh ka kam kat
kaba ka sngew donkam na phi; namar
ma ka hi ruh ka la long ka nongsumar
ia kiba bun, bad ia nga hi ruh.

3 To khublei ia Ka Priskila bad ia U
Akwila, ki lok baiatrei lem jong nga ha
U Khrist Jisu, [4]kiba la iapynshah ia la
ki jong ki ryndang na ka bynta ka jingim

15:21 Isa. 52:15. 15:22 Rom. 1:13. 15:25-26 1 Kor. 16:1-4. 15:27 1 Kor. 9:11.
16:3 Kam. 18:2.

jong nga; ha kiba nga ainguh ym tang ma
nga hi, hynrei kita ki balang baroh ki jong
ki Jentil ruh. [5]To khublei ruh ia ka balang
kaba ha iing jong ki. To khublei ia U
Epainetos u hep baieit jong nga, uba long
u soh nyngkong ka Asia ha U Khrist.
[6]To khublei ia Ka Mari, kaba la trei
minot shibun ia ngi. [7]To khublei ia U
Andronikos bad ia U Junias, ki kur jong
nga bad ki para basah byndi lem jong
nga; kiba long bapaw nam babha ha-
pdeng ki apostol, kiba la long ruh ha U
Khrist mynshuwa jong nga. [8]To khublei
ia U Amplias, u hep baieit jong nga ha U
Trai. [9]To khublei ia U Urbanos, u lok
baiatrei lem jong ngi ha U Khrist, bad
ia U Stakhus u hep baieit jong nga.
[10]To khublei ia U Apellis, ia uba la
tynjuh ha U Khrist. To khublei ia kita
kiba na iing U Aristobulos. [11]To khublei
ia U Herodion u kur jong nga. To
khublei ia kita kiba na iing U Narkissos,
kiba long ha u Trai. [12]To khublei ia Ka
Truphina bad ia Ka Truphosa, kiba trei
minot kein ha U Trai. To khublei ia
Ka Persis ia kaba la ieit eh, kaba la trei
minot shibun eh kein ha U Trai. [13]To
khublei ia U Rouphos ia uba la jied ha U
Trai, bad ia ka kmie jong u bad jong nga.
[14]To khublei ia U Asonkritos, ia U
Phlegon, ia U Hermes, ia U Patrobas, ia
U Hermas, bad ia kita ki para bangeit
kiba don lem bad ki. [15]To khublei ia U
Philologos bad Ka Julia, ia U Nireus
bad ia ka para jong u, bad ia U Olumpas,
bad ia kita ki riewkhuid baroh kiba don
lem bad ki. [16]To iakhublei paralok hi
da ka jingiadoh bakhuid. Ki balang ki
jong U Khrist baroh ki iakhublei ia phi.

17 Ruh putet nga kyrpad ia phi, ko
para bangeit, ban khmih thuh ia kita
kiba pynlong ia kita ki jingiakhlad bad
ia kita ki jingjynthut, da kumwei pat ia
kata ka jinghikai ia kaba phi la ioh nang
ma phi; bad to kiar noh na ki. [18]Namar
kiba kum kita kim shakri ia U Jisu
Khrist uba U Trai jong ngi, hynrei ia la
ka jong ka kpoh; bad da ka ktien jali
jaum bad ka ktien iaroh arsap ki iashukor
ia ki dohnud jong kiba lui lui. [19]Namar
ia ka jingkohnguh jong phi la bna sha ki
briew baroh. Nga sngewkmen namar kata
shaphang jong phi; hynrei nga kwah ia
phi ban long kiba stad shisha shaphang
kaba bha, bad kiba lui lui shaphang kaba
sniew. [20]Te U Blei ka jingsuk un pynlwet
jin shen shen kein ia uta u Soitan hapoh
ki kjat jong phi! Ka jingaiei ka jong U
Jisu Khrist uba U Trai jong ngi to kan
long lem bad phi.

21 U Timothi u lok baiatrei lem jong
nga, bad U Lukios, bad U Jason, bad U
Sosipatros, ki kur jong nga, ki iakhublei
ia phi.

22 Ma nga U Tertios, uba la thoh
ia kane ka shithi, nga khublei ia phi ha
U Trai.

23 U Gaios u lok bakhot shong sngew-
bha ia nga bad ia ka balang baroh kawei,
u khublei ia phi. U Erastos u nongsumar
jingkynshew kane ka nongbah, bad U
Kuartos u para bangeit, ki khublei ia phi.
[24]Ka jingaiei U Jisu Khrist uba U
Trai jong ngi to kan long lem bad phi
baroh: Amen.

Ka jingkyrkhu pynwai

25 Te mynta ha uta uba lah ban
pynneh skhem ia phi katba kum kata
ka gospel jong nga, bad kata ka jingialap
ia U Jisu Khrist, katba kum ka jing-
pynpaw ia ka jingmaian ba la ri jar jar
na ki rta bamynhyndai kulong, [26]hynrei
mynta la pynpaw shynna ia ka, bad da
ki jingthoh ki nongiathuhlypa, katba
kum ka hukum ka jong U Blei Bymjukut,
la pyntip ia ka ha ki kynja bynriew baroh
khnang ia ka jingkohnguh ia ka jing-
ngeit: [27]ha U Blei, uba stad tang ma u
hi, ha une kein, da U Jisu Khrist, to
kan long ka burom sha ki bymjukut:
Amen.

16 : 13 Mk. 15 : 21. 16 : 21 Kam. 16 : 1. 16 : 23 Kam. 19 : 29; 1 Kor. 1 : 14; 2 Tim. 4 : 20.

KA SHITHI KABA NYNGKONG

U PAUL U APOSTOL

SHA KI NONG KORINTH

Ka jingkhublei

1 U Paul, ia uba la khot u apostol
U Jisu Khrist da ka mon U Blei, lem
bad U Sosthenis u para bangeit;
2 Sha ka balang U Blei kaba ha
Korinth, ha kita ba la pynkyntang ha U
Khrist Jisu, ia kiba la khot *ban long ki*
riewkhuid, lem bad kita baroh kiba
khot kyrpad ia ka kyrteng U Jisu Khrist
uba U Trai jong ngi ha ki jaka baroh,
u jong ki ruh bad u jong ngi de;
3 long ka jingaiei ha phi bad ka jing-
suk na U Blei uba U Kpa jong ngi bad
na U Jisu Khrist uba U Trai.

Ka jingainguh namar ka jingaiei U Blei

4 Nga nguh ia U Blei jong nga khlem
da pud shaphang jong phi, namar kata
ka jingaiei U Blei ia kaba la ai ha phi
ha U Khrist Jisu; [5]naba ha kiei kiei
baroh la pynman kyrhai ia phi ha u,
ha ka jingnangkren baroh, bad ha ka
jingtip baroh; [6]kumba la pynskhem ia ka
jingphla U Khrist ha phi; [7]katba phi
phim shym duna ha kano kano ka jingai;
haba iakhmih lynti ia ka jingpynpaw ia
U Jisu Khrist uba U Trai jong ngi;
[8]uban pynneh skhem ruh ia phi
haduh kaba kut, *khnang ban long* kiba
khlem pop ha ka sngi U Jisu Khrist
uba U Trai jong ngi. [9]U Blei u long uba
lah ban shaniah, da uba la khot ia phi
sha ka jingiasyllok U Khun jong u, U
Jisu Khrist uba U Trai jong ngi.

Ki jingiaprat ha ka Balang

10 Te nga kyrpad ia phi, ko para
bangeit, da ka kyrteng U Jisu Khrist
uba U Trai jong ngi, ba phi baroh phin
ia kren ia kajuh, bad ba kin ym long ki
jingiaprat hapdeng jong phi; hynrei ba
phin long ia kiba la pynjanai lang ha
kajuh ka jingmut bad ha kajuh ka
jingiapyrkhat. [11]Namar la iathuh ha nga
shaphang jong phi, ko para bangeit jong
nga, da kita kiba na *ka ïing* Ka Khloi,
ba don ki jingiamai hapdeng jong phi.
[12]Te ia kane nga mut, ba uwei pa uwei
na phi u ong, Nga nga long u jong U
Paul; ma nga te, u jong U Apollos;
ma nga de, u jong U Kephas; bad ma
nga u jong U Khrist. [13]Te la pyniabynta
ia U Khrist? la sahnarphna ia U Paul
na ka bynta jong phi? lane la pynbaptis
ia phi ha ka kyrteng U Paul? [14]Nga
nguh ia U Blei, ba ngam shym la pynbaptis
iano iano ruh em na phi, hynrei tang ia U
Krispos bad ia U Gaios; [15]ioh don ba
ong ba la pynbaptis ia phi ha ka kyrteng
jong nga. [16]Shisha nga la pynbaptis ruh
ia ka ïing U Stephanas: nalor kine,
ngam tip la nga la pynbaptis ne em iano
iano ruh pat. [17]Namar U Khrist um shym
la phah ia nga ban pynbaptis, hynrei ban
ialap ia ka gospel: ym ha ka jingstad ki
ktien, ioh ba yn pynlehnohei ia ka
diengphna U Khrist.

U Khrist Uba ka bor bad ka jingstad U Blei

18 Namar kata ka ktien kaba shaphang
ka diengphna ka long shisha ha kita kiba
jot noh ka jingibieit; hynrei ha ngi kiba
ioh laitim ka long ka bor U Blei. [19]Namar
la thoh: Ngan pynduh noh ia ka jingstad
jong kiba stad, bad ia ka jingshemphang
jong kiba shemphang ngan kyntait noh.
[20]Hangno uba stad? hangno u nong-
thoh? hangno uba skuin iasaid nia jong
kane ka pyrthei? Hato U Blei um shym

1 : 1 Kam. 18 : 1. 1 : 12 Kam. 18 : 24. 1 : 14 Kam. 18 : 8; 19 : 29; Rom. 16 : 23.
1 : 16 1 Kor. 16 : 15. 1 : 19 Isa. 29 : 14. 1 : 20 Isa. 44 : 25; Job 12 : 17; Isa. 19 : 12; 33 : 18.

la pynbieit ia ka jingstad jong kane ka
pyrthei? 21Namar ba ha ka jingstad U
Blei, kata ka pyrthei da la ka jingstad kam
shym la ithuh ia U Blei, U Blei u la
ibit da ka jingibieit jong ka jingialap ban
pynim ia kita kiba ngeit. 22Namar ki
Jiw ki iapan dak, bad ki Grik ki iawad
ka jingstad: 23hynrei ngi ngi ialap ia U
Khrist ba la sahnarphna, ha ki Jiw te ka
jingjynthut, bad ha ki Grik ka jingibieit;
24hynrei ha kita ia kiba la khot, ki
Jiw bad ki Grik ruh, *ngi ialap* ia U Khrist
uba ka bor U Blei, bad ka jingstad U
Blei. 25Namar ka jingibieit U Blei ka
long kham stad ban ia ki briew; bad ka
jingitlot U Blei ka long kaba kham
donbor ban ia ki briew.

26 Namar phi iohi ia ka jingkhot ia
phi, ko para bangeit, ba ym bun kiba
stad katba kum ka doh, ym bun kiba
donbor, ym bun kiba khraw batri, *ba la
khot*, 27hynrei U Blei u la jied ia kita
kiei kiei ruh kiba bieit jong ka pyrthei,
ba un pynlehrain khop ia kita kiba stad;
bad U Blei u la jied ia kita kiei kiei ruh
kiba tlot jong ka pyrthei, ba un pyn-
lehrain khop ia kita kiei kiei ruh kiba
donbor; 28bad ia kita kiei kiei ruh kiba
poh jaid jong ka pyrthei, bad ia kita kiei
kiei ruh ia kiba la ñiew bein, U Blei u
la jied kein, bad ia kita kiei kiei ruh kibym
long, ba un ioh pynduh noh ia kita
kiei kiei ruh kiba long; 29ba ka doh baroh
kan ym ioh leh sarong ha khmat U Blei.
30Te da u hi phi phi long ha U Khrist
Jisu, ia uba da U Blei la pynlong ha ngi
ka jingstad, bad ka hok, bad ka jing-
pynkhuid, bad ka jingsiewspah; 31ba,
kat kumba la thoh: Uta uba leh kmen,
to un leh kmen ha U Trai.

Ka khubor shaphang U Khrist ba la sahnarphna

2 Kumta ma nga ruh haba nga la
wan ha phi, ko para bangeit, ngam
shym la wan katba kum ka jingpnah ka
jingkren lane ka jingstad, da kaba ialap ha
phi ia ka jingphla U Blei. 2Namar nga
la kut jingmut ban ym tip ei ei ruh hapdeng
jong phi, hynrei tang U Jisu Khrist,
bad ia u ruh ba la sahnarphna. 3Nga
te nga la long lem bad phi ha ka jingtlot
bad ka jingsheptieng bad ka jingkhynñiuh
shibun eh. 4Te kata ka jingkren jong nga
bad kata ka jingialap jong nga kim shym
long da ki ktien khroh ka jingstad, hynrei
da ka jingpyni U Mynsiem bad ka bor:
5khnang ba ka jingngeit jong phi kan ym
shong ha ka jingstad ki briew, hynrei
ha ka bor U Blei.

Ka jingpynpaw da U Mynsiem

6 La kumta ruh ngi kren ia ka jing-
stad hapdeng kita kiba janai; hynrei ym
ia ka jingstad jong kane ka pyrthei,
lymne ka jong ki bakhraw batri jong kane
ka pyrthei kiban sa duh noh: 7hynrei
ngi kren ia ka jingstad kaba rieh jong U
Blei, ia kaba la buhrieh, kaba U Blei u
la thmu lypa mynshuwa ki rta, khnang
ia ka burom jong ngi: 8ia kaba ym don
na kita ki bakhraw batri jong kane ka
pyrthei ba la ithuh: namar lada ki la
ithuh, kin ym da la sahnarphna ia U
Trai ka burom. 9Hynrei kat kumba la
thoh: Kiei kiei ruh ba ka khmat kam
shym la iohi, bad ka shkor kam shym la
iohsngew, bad kim shym la mih ruh ha
ka dohnud u briew, ki long kita kiei kiei
ia kiba U Blei u la buh lypa ia kita kiba
ieit ia u. 10Hynrei U Blei u la pynpaw ia ki
ha ngi da U Mynsiem jong u: namar U
Mynsiem u iit ia kiei kiei baroh, wat ia
kita kiei kiei ruh kiba jylliew ki jong U
Blei. 11Namar uno u briew uba ithuh ia
kiei kiei ki jong u briew, hynrei tang ka
mynsiem uta u briew kaba hapoh jong
u? kumjuh ruh ia kita kiei kiei ruh ki
jong U Blei ym don ba ithuh, hynrei tang
U Mynsiem U Blei. 12Ma ngi te ngi la
pdiang, ym ia ka mynsiem jong ka pyrthei,
hynrei ia uta U Mynsiem uba na U Blei;

1:31 Jer. 9:24. 2:3 Kam. 18:9. 2:9 Isa. 64:4.

khnang ba ngin ioh ithuh ia kita kiei kiei
ruh ba la ai ei ha ngi da U Blei. 13Ia kita
kiei kiei ruh ngi kren, ym da ki ktien
ba ka jingstad u briew ka hikai, hynrei
ia kiba U Mynsiem u hikai da kaba iapyr-
shang ia kiei kiei ruh kiba kynja mynsiem
bad kiba kynja mynsiem.
14 Hynrei u briew bakynja doh um
pdiang ia kita kiei kiei ruh ki jong U
Mynsiem U Blei; namar ki long ka jing-
bieit ha u: bad um lah hi ban ithuh ia
ki, naba da kaba kynja mynsiem ba
bishar ia ki. 15Hynrei uta uba kynja
mynsiem u bishar ia kiei kiei baroh,
hynrei ia u hi ym don ba bishar. 16Namar
uei ba la tip ia ka jingmut U Trai ba un
hikai ia u? Hynrei ngi ngi don ka jingmut
U Khrist kein.

Shaphang ki nongialap tien Blei

3 Kumta ruh ma nga, ko para bangeit,
ngam shym lah ban kren ha phi kum ha
kiba kynja mynsiem, hynrei kum ha kiba
kynja doh, kumba ha ki khunlung ha U
Khrist kein. 2Nga la ju bsa ju pjiah ia
phi da ka dud, ym da ka jingbam: namar
phim lah *ban shah ia kata;* wat haduh
mynta ruh phim pat lah. 3Namar phi
dang long kiba kynja doh: naba haba *don*
hapdeng jong phi ka jingpihuin bad ka
jingiania, phim long te kiba kynja doh,
bad phi iaid katba kum ka rukom briew?
4Namar haba uwei u ong, Nga u jong
U Paul; uwei pat ruh, Nga u jong U
Apollos; kato phim long kiba kynja doh?
5 Uei te U Apollos? bad uei U Paul?
Hynrei tang ki nongialap tien Blei da
kiba phi la ngeit, bad uwei pa uwei
kumba U Trai u la ai ha u. 6Nga nga la
thung, U Apollos u la ai um; hynrei U
Blei u la pynman. 7Kumta uta uba thung
um long ei ei, lymne uta uba ai um ruh;
hynrei U Blei kein uba pynman. 8Te uta
uba thung bad uta uba ai um ki ialong
kawei, hynrei uwei pa uwei un pdiang ia
ia ka jong ka bainong katba kum ka
jingtrei jong u hi. 9Namar ngi ialong
kiba iatrei lem bad U Blei: phi ialong ka
lyngkha U Blei, *bad* ka jingtei U Blei.
10 Katba kum ka jingaiei U Blei ia
kaba la ai ha nga, kum u rangbah nongtei
uba stad nga la seng ia ka nongrim, te
uwei pat u tei nalor. Hynrei to uwei pa
uwei un da sumar kumno u tei nalor.
11Namar ym don ba lah ban seng da
kawei pat ka nongrim nalor kata kaba
la lah seng, kaba long U Jisu Khrist kein.
12Hynrei lada uno uno ruh u tei halor
kane ka nongrim da ka ksiar, da ka
rupa, da ki maw kordor, da ki dieng,
da u phlang, da u jyntang kba: 13yn
pynpaw ia ka jingtrei jong uwei pa uwei:
namar kata ka sngi kan pyni shynna ia
ka, naba yn pynpaw noh ia ka da ka
ding; te kata ka ding kan tynjuh ia ka
jingtrei jong uwei pa uwei kaba kumno
ka long. 14Lada ka jingtrei jongno jongno
ruh ia kaba u la tei nalor ka sah, un ioh
ia ka bainong. 15Lada kan ing noh kata ka
jingtrei jongno jongno, uta un duh kein:
hynrei ma u hi un ioh lait; hynrei kumta
ruh kumba na ka ding.
16 Phi phim tip ba phi long ka ïing-
shong U Blei, bad ba U Mynsiem U
Blei u shong sah hapoh jong phi? 17Te
lada uno uno ruh u pynjot ia kata ka
ïingshong U Blei, ia uta kein U Blei
un sa pynjot; namar kata ka ïingshong
U Blei ka long kaba khuid, kaba long ma
phi kein.
18 Wat ai ba uno uno ruh un shukor
ia lade. Lada uno uno ruh hapdeng
jong phi u tharai ia lade ba u long uba
stad ha kane ka pyrthei, to un long uba
bieit, khnang ba un ioh long uba stad.
19Namar kata ka jingstad jong kane ka
pyrthei ka long ka jingbieit ha U Blei.
Namar la thoh: U kem ia kiba stad ha
ka buit sianti jong ki hi. 20Pat ruh:
U Trai u ithuh ia ki jingiasaidnia jong

2 : 16 Isa. 40 : 13. 3 : 2 Heb. 5 : 12-13. 3 : 4 1 Kor. 1 : 12. 3 : 6 Kam. 18 : 4-11; 18 : 24-28.
3 : 16 1 Kor. 6 : 19; 2 Kor. 6 : 16. 3 : 20 Salm 94 : 11.

kita kiba stad, ba ki long kiba thala.
[21]Namar kata mano mano ruh wat ai
ba un sngewkmen ha ki briew. Namar
kiei kiei baroh ki long ki jong phi:
[22]la U Paul, la U Apollos, la U Kephas,
la ka pyrthei, la ka jingim, la ka jingiap,
la kiei kiei ruh kiba long mynta, la kiei
kiei ruh kiban sa long: kiei kiei baroh ki
long ki jong phi kein: [23]bad ma phi,
ki jong U Khrist: bad U Khrist, u jong
U Blei.

Ki shakri U Khrist

4 To u briew un ñiew ia ngi kumta,
kum ki shakri U Khrist bad ki sordar
ki jingmaian ki jong U Blei. [2]Nalor
kane, ka donkam ha ki sordar, ba u
briew u long uba lah ban shaniah.
[3]Hynrei ha nga ka long i kam iba rit
eh ba yn bishar ia nga da phi, lane da ka
jingbishar briew: shisha, ngam ju bishar
wat ia lade. [4]Namar ngam tip ei ei pyrshah
ia lade; pynban ngan ym ksan na kata:
hynrei uta uba bishar ia nga long U
Trai kein. [5]Kumta te phi wat bishar ei ei
ruh ha bym pat poi ka ïa, tadynda U
Trai un wan, uban pynshai ia kiei kiei
ba la buhrieh jong ka jingdum, bad uban
pynpaw ruh ia ki jingthmu jong ki
dohnud: ynda kumta uwei pa uwei un
ioh la ka jingiaroh na U Blei.

6 Te ia kine kiei kiei ruh, ko para
bangeit, nga la pyndei sha lade bad
sha U Apollos na ka bynta jong phi:
ba phin ioh nang da ngi ban ym palat ia
kita kiei kiei ba la thoh, khnang ba uno
uno na phi un ym leh meng na ka bynta
uwei ban ialeh ia uwei pat. [7]Namar uei
ba pynpher ia me? bad me don aiu ia
kaba mem shym la pdiang? te lada me la
pdiang, hato balei me leh sarong kumba
mem shym la pdiang?

8 Phi la kdang lypa, phi la riewspah
lypa, phi la synshar khlem ma ngi: ah
ban da phi la synshar shisha, ba ngi ruh
ngin ioh synshar lem bad phi. [9]Namar
nga mut ba U Blei u la pyni paw kiba
khadduh eh ia ngi ki apostol kum ia kiba
la buh ban iap: naba la pynlong ia ngi
ka jingthadrong ia ka pyrthei, ia ki angel
ruh, bad ia ki briew. [10]Ngi ngi long kiba
bieit na ka bynta U Khrist, hynrei ma
phi *pleng* kiba stad ha U Khrist: ngi *ngi*
long kiba tlot, hynrei ma phi pleng kiba
donbor: ma phi pleng kiba donburom,
hynrei ma ngi kiba khlem burom. [11]Wat
haduh mynta ruh ngi thngan bad ngi
sliang, bad ngi lyngkhuid, bad la shoh
bein ia ngi, bad ngim don ka jaka shong
bathikna: [12]bad ngi iatrei minot, da
kaba trei da ki kti jong ngi hi. Haba
kren bein sat ia ngi, ngi kyrkhu: haba
beh bein ia ngi, ngi iaishah: [13]haba kren
sniew ia ngi, ngi kyrpad: la ñiew ia ngi
kum ka jakhlia jong ka pyrthei, *bad
kum ki synrum* jong kiei kiei baroh, jin
haduh mynta.

14 Ngam thoh ia kine kiei kiei ruh
ban pynlehrain ia phi, hynrei kum ki
khun hep baieit jong nga, nga sneng
pynkynmaw *ia phi*. [15]Namar la phi don
shiphew hajar ki nonghikai ha U Khrist,
pynban phim don bun ki kpa: namar ma
nga kein nga la pynkha ia phi ha U
Khrist Jisu da ka gospel. [16]Namar kata
nga kyrpad ia phi, to long ki nongpyrthuh
bud ki jong nga. [17]Namar kane nga la
phah ha phi ia U Timothi uba long u
khun baieit bad baiaineh jong nga ha
U Trai, uban pynkynmaw ia phi shaphang
kita ki rukom jong nga kiba ha U Khrist,
kat kumba nga hikai kylleng la kylleng
ha ki balang baroh. [18]Hynrei don kiba
la sngew meng, kumba ngan ym wan ha
phi. [19]Hynrei ngan wan shen kein ha
phi, lada mon U Trai; te ngan ioh tip
biang, ym ia kata ka jingkren shait jong
kita kiba sngew meng, hynrei ia ka bor
kein. [20]Namar ka hima U Blei kam long
ha ka jingkren, hynrei ha ka bor kein.
[21]Phi iamon aiu? ba ngan wan ha phi
da ka jingsympat, ne da ka jingieit bad

4:12 Kam. 18:3. 4:16 1 Kor. 11:1; Phil. 3:17.

ka mynsiem ka jingjemnud?

Ka jingshong-sang hapdeng kiba ngeit

5 La bna kylleng ba don ka jingshong
sang hapdeng jong phi, bad kat kata
ka jingshong sang kam ju don wat
hapdeng ki Jentil ruh, ba uwei u la ioh
ia ka tnga u kpa jong u. 2Te phi phi la
sngewmeng pynban, haba ka la dei ia
phi ban sngewsih, khnang ba yn pyn-
kynriah napdeng jong phi ia uta uba la
leh kat kane ka kam.

3 Namar ma nga lei lei, la ngam don
ha khmat da la ka met, hynrei uba ha
khmat kein ha ka mynsiem, nga la
bishar lypa, kum uba don hi ha khmat,
ia uta uba la leh palat kat kane; 4ha ka
kyrteng U Jisu uba U Trai jong ngi,
haba phi la iaseng lang, bad ka mynsiem
jong nga, lem bad ka bor U Trai jong
ngi U Jisu, 5ban aiti noh ia uba kat uta
ha u Soitan, ia kaban pynjot ia ka doh,
khnang ba yn ioh pynim ia ka mynsiem
ha ka sngi U Jisu uba U Trai.

6 Kata ka jingleh sarong jong phi
kam long kaba bha. Hato phim ju tip
ba i thiat iba khun khyndiat i pynsieb
ia baroh kawei ka shilynglun u pu im?
7Namar kata to iapynkhuid noh phi
ia uta u thiat uba rim, ba phin ioh long
ka shilkhuit bathymmai, kumba phi long
kiba khlem thiat; namar ruh ia u khun
langbrot ka jinglait jong ngi, U Khrist
kein, la kñia noh na ka bynta jong ngi.
8Kumta te to ngin iakhawai, ym da u
thiat uba rim, lymne da u thiat ka jing-
bishni bad ka jingbymman, hynrei da
u kpu ba khlem thiat jong ka jingsngur
bad ka jingshisha.

9 Nga la thoh ha phi ha kata ka
shithi ban ym ialok lem bad kiba klim;
10hynrei ym naduh haduh bad kita kiba
klim jong kane ka pyrthei, lane bad
kita kiba ikwah lalot, lane bad kiba
khwan eh, lane bad kiba mane blei
thala; namar haba kumta te shisha phi
donkam ban leit noh na kane ka pyrthei.
11Hynrei mynta nga thoh ha phi ban
ym ialok lem bad uno uno ruh ba khot
para bangeit ia u, lada u long uba klim,
lane uba ikwah lalot, lane uba mane
blei thala, lane uba kren bein, lane uba
buaid, lane uba khwan eh: bad ban
ym iabam lem satia bad uba kum uta.
12Namar nga donkam aiu ban bishar
ia kita kiba shabar? hato ym dei kiba
hapoh ba phi bishar? 13hynrei ia kita
kiba shabar U Blei kein u bishar. Te
kumta to phin iapynmih noh ia uta u
bymman napdeng jong phi.

Kaba tian bishar para bangeit

6 Don uno uno ruh na phi uba nud, haba
u don ka jingtian bishar ia uwei
pat, ban ai bishar *ia kata* ha khmat
kibym hok, bad ym ha khmat ki riew-
khuid? 2Hato phim tip ba kita ki riew-
khuid kin iabishar ia ka pyrthei? te
lada yn bishar ia kata ka pyrthei da phi,
phi long kibym bit *ban bishar* ia kiba rit
ria? 3Hato phim tip ba ngin iabishar ia
ki angel, kaba katno te lei lei ia kiei kiei
kiba dei ia kane ka jingim? 4Te lada don
ki jingtian bishar ia kiei kiei kiba dei ia
kane ka jingim, phi leit thung nongbishar
pynban da kito kiba ka balang kam ñiew
ei ei ia ki! 5Ia kaban pynsngew lehrain
ia phi nga kren *ia kane kein. Shisha,* ym
don uwei uba stad hapdeng jong phi, uba
lah ban bishar hapdeng ki para bangeit
jong u? 6Hynrei u para bangeit u mudui
ia la u para bangeit, kata ruh ha khmat
kibym ngeit!

7 Te mynta hi ruh phi la duna naduh
haduh, ha kaba phi don ka jingtian
bishar para bangeit hi. Hato balei phim
kham *iamon* ban shah bymdei? Hato
balei phim kham iashah ban leh klop ia
phi? 8Hynrei pynban ma phi hi phi
ialeh bymdei, bad phi ialeh klop, kata

5 : 1 Dt. 22 : 30. 5 : 6 Gal. 5 : 9. 5 : 7 Ek. 12 : 5. 5 : 8 Ek. 13 : 7; Dt. 16 : 3.
5 : 13 Dt. 13 : 5; 17 : 7.

ruh pleng ia ki para bangeit!
9 Ne phim tip ba kibym hok kin
ym ioh ia ka hima U Blei? Te wat shah
ba yn shukor noh ia phi: kiba iakai
kynthei, lymne kiba iamane blei thala,
lymne kiba klim, lymne kiba rang long
kynthei, lymne kiba ialeh sang sih para
shynrang, 10lymne kiba tuh, lymne kiba
ikwah lalot, lymne kiba buaid, lymne kiba
kren bein, lymne kiba khwan tam eh, kin
ym ioh kein ia ka hima U Blei. 11Bad don
na phi kiba la ju long kum kita: hynrei la
sait ia phi, hynrei la pynkhuid ia phi, hyn-
rei la pynksan ia phi ha ka kyrteng U Jisu
Khrist uba U Trai bad da U Mynsiem
U Blei jong ngi.

Pyndonburom ia U Blei ha ki met jong phi

12 Kiei kiei baroh ki long kiba dei
ia nga, hynrei kiei kiei baroh kim long
kiba myntoi: kiei kiei baroh ki long kiba
dei ia nga, hynrei ngan ym shah ba
yn pynlong mraw ia nga hapoh kaei kaei
ruh. 13Ki jingbam *ki long* ia ka kpoh,
bad kata ka kpoh ia kita ki jingbam:
hynrei U Blei un pynjot noh bad ia kata
ruh bad ia kita. Hynrei kata ka met kam
long ia ka jingleh awria, hynrei ia U
Trai; bad U Trai ia kata ka met. 14Hynrei
U Blei u la pynmih pat ruh ia U Trai,
bad un pynmih pat ia ngi ruh da ka bor
jong u. 15Phim tip ba ki met jong phi ki
long ki dkhot U Khrist? te ngan shim
ia kita ki dkhot jong U Khrist bad
pynlong *ia ki* ki dkhot ka nuti? Wat
ai *haba da lei lei ruh* ba kan long kumta!
16Hato phim tip ba uta uba pyniasoh
ia lade bad ka nuti u ialong kawei ka
met (namar kita baroh ar ngut, u ong,
kin ialong kawei ka doh), 17hynrei uta
uba pyniasoh ia lade ha U Trai u long
kawei ka mynsiem. 18To phet iap noh
phi na kata ka jingleh awria! Ka pop
baroh ia kaba u briew u da leh, ka long
shabar ka met; hynrei uta uba leh awria,
u leh pop ia kata ka met ka jong u hi.
19Hato phim tip ba kata ka met jong
phi ka long ka iingshong U Mynsiem
Bakhuid uba hapoh jong phi, ia uba
phi la ioh na U Blei, bad ba phim long la
ki jong hi? 20Namar la thied noh ia phi
da ka dor bah: te namar kata to pyn-
donburom ia U Blei ha ka met, bad
ha ka mynsiem jong phi, kiba long ki
jong U Blei.

Shaphang ka jingshongkurim

7 Te shaphang kita kiei kiei ruh ia
kiba phi la thoh ha nga: Ka bha ia u
briew ban ym ioh tnga. 2Hynrei namar ki
jingleh awria, to ai ba u briew baroh un
ioh ia la ka jong ka tnga, bad to ai ba
ka briew baroh kan ioh ia la u jong u tnga.
3To ai ba u tnga un ai ha la ka tnga ia
ka hok jong ka, bad kumjuh ruh kata ka
tnga ia uta u tnga. 4Kata ka tnga kam don
bor halor ka met jong ka, hynrei uta u
tnga kein: bad kumjuh ruh uta u tnga um
don bor halor ka met jong u, hynrei kata
ka tnga kein. 5Wat iashukor phi shi
tnga lymda na kaba iakut lem shi por,
khnang ba phin ioh aiti ia lade ha kaba
duwai, te to iapoi lem pat hajuh, ba u
Soitan un ym ioh pynshoi ia phi namar ka
jingkwah awria jong phi. 6Hynrei nga
kren ia kane tang kum ka jingshah kein,
ym kum ka hukum. 7Namar nga da mon
ba ki briew baroh kin long kum nga hi.
Hynrei uwei pa uwei u don ka jingaibor
la ka jong hi na U Blei, uwei da kumne,
bad uwei pat da kumta.
8 Nga ong te ha kita kiba khlem shong-
kurim bad ha ki riewkynthei, Ka bha
ia ki lada ki da sah kum nga. 9Hynrei
lada kim don bor halor lade, to kin
iashongkurim noh; namar ka long kham
bha ban shongkurim ban ia ka ban
ing noh.
10 Bad ha kita kiba la shongkurim

6 : 12 1 Kor. 10 : 23. 6 : 16 Jen. 2 : 24. 6 : 19 1 Kor. 3 : 16; 2 Kor. 6 : 16.
7 : 10-11 Mt. 5 : 32; 19 : 9; Mk. 10 : 11-12; Lk. 16 : 18.

nga hukum ym ma nga, hynrei U Trai.
Wat ai ba ka tnga kan khlad na la u tnga:
11hynrei lada ka khlad noh, to kan shong
khynraw noh, ne to kan iasuk pat bad
uta u tnga: bad wat ai ba u tnga un
iehnoh ia la ka tnga.

12 Hynrei ha kita kiwei pat, nga
ong ma nga, ym U Trai: Lada uno uno
ruh u para bangeit u don ka tnga kabym
ngeit, bad lada ka mon ma ka ban
shong ryngkat bad u, to wat ai ba un
iehnoh ia ka. 13Bad ka kynthei ruh, kaba
don u tnga ubym ngeit, bad lada u mon ma
u ban shong ryngkat bad ka, to wat ai
ba kan iehnoh ia u. 14Namar la pynkyn-
tang ia uta u tnga ubym ngeit ha kata ka
tnga, bad ia kata ka tnga kabym ngeit
ruh la pynkyntang ia ka ha uta u tnga:
lymda kumta ki khun jong phi ki la long
kibym kyntang: hynrei mynta ki long
kiba kyntang kein. 15Hynrei lada uta
ubym ngeit u iakhlad noh, to un iakhlad.
Ia uta u para bangeit, lane ia kata ka para
bangeit, ym shym la khum ha kiba kum
kita: hynrei U Blei u la khot ia ngi ia
kaban suk. 16Namar kumno pha tip, ah ka
tnga, la phan ioh pynim ne em ia la u
tnga? lane kumno me tip, ah u tnga,
la men ioh pynim ne em ia la ka tnga?

Sngewbha ha kata ba U Blei U la buh ia phi

17 Hynrei kumba U Blei u la sam
ha uwei pa uwei, kumba U Trai u la
khot la uwei pa uwei, kumta kein to ai
ba un iai iaid. Kumta ruh nga buh
hukum ha ki balang baroh. 18La khot
iano iano ruh ba la ot sher? wat ai kein
ba un kylla ubym otsher. La khot iano
iano ruh ha kaba khlem otsher? wat ai
ba yn otsher ia u. 19Kata kaba otsher
kam long ei ei ruh em, bad kata kaba
khlem otsher kam long ei ei ruh em,
hynrei tang kaba sumar ia ki hukum U
Blei. 20Ha kata ka jingkhot ha kaba la
khot ia uwei pa uwei, to ai un iaisah ha
kata kein. 21La khot ia me haba me dang
long mraw? wat suid ñiew eh ia kata:
hynrei lada me lah ban long uba laitluid,
kham jied ia kata. 22Namar uta u mraw
ia uba la khot ha U Trai, u long uba
laitluid u jong U Trai: kumjuh ruh uta
uba laitluid ia uba la khot, u long u
mraw u jong U Khrist. 23La siewspah
kein ia phi da ka dor: te wat long phi ki
mraw ki briew. 24Ko para bangeit, ha
kata ha kaba la khot ia uwei pa uwei, to
un iaisah ha kata ryngkat bad U Blei.

Shaphang ki theisotti bad kiba la iap tnga

25 Shaphang ki theisotti ngam don
ka hukum na U Trai: hynrei nga pyni
ia la ka jingkut jingmut, kum uba la
ioh isynei nà U Trai ia kaban long uba
dei ban shaniah. 26Namar kata nga mut
ba kane ka bha namar kane ka jingshitom
ba mynta; *kata,* ka bha ia u briew ia
kaban shu neh kumba u long. 27La teh
ia me bad ka tnga? to wat wad ia kaban
lait noh. Me la lait na ka tnga? to wat wad
tnga shuh. 28Hynrei wat lada me la
shongkurim ruh, mem shym la leh pop:
bad lada ka theisotti ka la shongkurim,
kam shym la leh pop. Hynrei pynban kiba
kum kita kin ioh jynjar ha ka doh:
hynrei nga da leh isynei ia phi. 29Hynrei
ia kane lei lei nga ong, ko para bangeit,
ba la pynlyngkot noh ia ka por; ka sah
te naduh mynta ba kita kiba don ki
tnga kin ioh long kum kibym don shuh:
30bad kita kiba iam, kum kibym iam
shuh; bad kita kiba kmen, kum kibym
kmen shuh; bad kita kiba thied, kum
kibym don shuh; 31bad kita kiba pyndon-
kam ia kane ka pyrthei, kum kibym
pyndonkam eh *ia ka*: namar ka dur
jong kane ka pyrthei ka iaijah noh.

32 Te nga mon ba phin long kiba
khlem jingkhuslai. Uta ubym shong-
kurim u iaipynleit jingmut shaphang
kita kiei kiei ruh ki jong U Trai, kumno
un ioh pynsngewbha ia U Trai: 33hynrei
uta uba la shongkurim u iaipynleit jing-
mut shaphang kita kiei kiei ruh ki jong

ka pyrthei, kumno un ioh pynsngewbha
ia la ka tnga. [34]Ka tnga bad ka theisotti
ruh ki iapher. Kata kabym shongkurim
ka iaipynleit jingmut shaphang kita kiei
kiei ruh ki jong U Trai, ba kan ioh long
kaba kyntang ha ka met ruh bad ha ka
mynsiem; hynrei kata kaba la shong-
kurim ka iaipynleit jingmut shaphang
kita kiei kiei ruh ki jong ka pyrthei,
kumno kan ioh pynsngewbha ia la u tnga.
[35]Te nga ong ia kane ia kaban pynmyntoi
ia phi hi; ym ba ngan ioh buh jing-
riam ia phi, hynrei na ka bynta kaba
itynnad, bad ba phin shakri ia U Trai
khlem jingpynwit.
36 Hynrei lada uno uno ruh u mut
ba u leh bymidei ia ka khun sotti jong
u, lada ka long kaba palat ka aiom
khynraw *jong ka,* bad lada don ei ei
kaba donkam kumta, to ai un leh katba
u mon, um leh pop: to kin iashongkurim
noh. [37]Hynrei uta uba ieng skhem ha
la ka dohnud, bad ubym donkam, hynrei
u don bor ha la ka mon hi, bad u la kut
jingmut ia kane ha la ka dohnud, ia
kaban ri kyndong ia kata ka khun sotti
jong u, u leh bha. [38]Kumta te uta uba
pynshong kurim *ia ka* u leh bha kein;
hynrei uta ubym pynshong kurim *ia ka,*
u leh kham bha kein.
39 Ia ka tnga la teh da ka hukum
katba u tnga jong ka u im; hynrei lada
uta u tnga u la iap noh, ka long kaba
laitluid ban pynshongkurim ia ka bad
uba ka mon; hynrei tang ha U Trai.
[40]Hynrei ka kham suk lada ka iaisah
kumta kumba ka long, katba kum ka
jingkut jingmut jong nga; te nga mut
ba nga ruh nga don U Mynsiem U Blei.

Shaphang ki jingkñia ha ki blei thaw

8 Mynta shaphang kita kiei kiei ruh
ba la kñia ha ki bleithaw: Ngi tip ba
ngi baroh ngi don ka jingtip. Kata ka
jingtip ka pynleh meng, hynrei ka jingieit
ka iaitei kein. [2]Te lada uno uno ruh u mut
ba u tip ia kaei kaei ruh, um pat ithuh ei ei
ruh em kat kumba ka dei kein ia u ban
ithuh. [3]Hynrei lada uno uno ruh u ieit ia
U Blei, ia uta kein la ithuh da u.
4 Shaphang kaba bam namar kata
na kita kiei kiei ruh ba la kñia ha ki
bleithaw, ngi tip ba u bleithaw um long
ei ei ruh em ha ka pyrthei, bad ba ym
don U Blei hynrei tang uwei. [5]Namar
la ki don te ia kiba la khot ki blei, la
ha bneng lane ha ka khyndew (kumba
shisha don ki blei shibun, bad ki trai
shibun), [6]hynrei ia ngi don tang uwei U
Blei U Kpa, na uba long kiei kiei baroh,
bad ma ngi ha u; bad uwei U Trai uba
U Jisu Khrist, da uba long kiei kiei baroh,
bad ma ngi da u.

7 Hynrei kane ka jingtip kam don
ha u briew baroh: namar don kiba la ju
mlien haduh mynta bad uta u bleithaw,
ki bam ia ka kum ka jingkñia ha u
bleithaw; te kata ka jingiatiplem jong
ki, naba ka tlot, ka la tngit. [8]Hynrei ka
jingbam kam pyniaroh ia ngi ha khmat
U Blei: namar lada ngim bam, ngim
shym duh ei ei; lane lada ngi bam ruh
ngim shym myntoi ei ei. [9]Hynrei to
sumar biang phi, ioh ba kumno kumno
ruh kane ka jinglaitluid jong phi ka
leit long ka jingjynthut ia kita kiba tlot.
[10]Namar lada uno uno ruh u iohi ia
me uba don ka jingsngewthuh ba me
shong bam ha ïing bleithaw, yn ym
pynshlur ia ka jingiatiplem uta uba tlot
ban bam ia kita kiei kiei ba la kñia ha
ki bleithaw? [11]Te kumta da kata ka
jingsngewthuh jong me un jot noh uta u
para bangeit uba tlot, uba na ka bynta
jong u U Khrist u la iap noh! [12]Hynrei
haba phi leh pop kumta ia kita ki para
bangeit, bad pynmong ia ka jingiatiplem
batlot jong ki, phi ialeh pop ia U Khrist
kein. [13]Naba kumta, lada ka jingbam
ka pynthut ia u para bangeit jong nga,
da lei lei ruh ngan ym bam doh lano
lano ruh, ioh ba nga pynthut ia u para
bangeit jong nga.

Ka kamram bad ka hok u Apostol

9 Nga ngam long uba laitluid? nga
ngam long u apostol? nga ngam shym
la iohi ia U Jisu Khrist uba U Trai
jong ngi? phi phim long ka jingtrei jong
nga ha U Trai? 2 Lada ngam long u
apostol ha kiwei, hynrei ha phi lei lei
nga long: namar phi kein phi long ka
shap ka kam apostol jong nga ha U Trai.
3 Te ka jingiada jong nga ha kita
kiba iakylli ia nga ka long kane: 4 Hato
ngim don hok ban bam bad ban dih?
5 Hato ngim don hok ban ialam kylleng
ia ka tnga kaba long ka para bangeit,
kumba *leh* kita kiwei ki apostol bad ki
para U Trai, bad U Kephas? 6 ne tang
ma nga hi bad U Barnabas, ngim iadon
hok ia kaban lait na kaba trei jingtrei?
7 Uei uba ju leit ialeh thma mynno mynno
ruh uba bam na lade? uei uba ju thung
brisoh, bad ubym ju bam na u soh jong
ka? lane uei uba ju ri ia ka blang ka
masi, bad ubym ju bam hi na ka dud
jong kata ka jingri?
8 Hato nga kren ia kine kiei kiei
ruh kum ka rukom briew? Ka hukum
ruh kam ong ia kine kijuh? 9 Namar la
thoh ha ka hukum U Moses: Men ym
khum ia ka shyntur u masi dab uba iuh
ban khlur kba. Hato U Blei u sumar
tang ia ki masi dab? 10 Ne u ong khnang
na ka bynta jong ngi? La thoh na ka
bynta jong ngi kein, naba uta uba lur u
dei ban lur ha ka jingkyrmen, bad uta
uba khlur kba *un khlur* ha ka jingkyrmen
ban ioh. 11 Lada ngi te ngi la iabet ha phi
ia kiei kiei kiba kynja mynsiem, hato ka
long kaba khraw eh lada ngin ot ia
kita kiei kiei kiba kynja doh jong phi?
12 Lada kiwei ki ioh bynta na kane ka
hok halor jong phi, ym kham dei eh
ma ngi?
Hynrei pynban ngim shym la pynmyn-
toi ia lade da kata ka hok; hynrei ngi
iashahjem ia kiei kiei baroh, ioh ba ngi
pynwit ia ka gospel U Khrist. 13 Hato
phim ju tip ba kita kiba iatrei ia kita
kiei kiei ba la kyntang, ki ioh la ka bam
na ka jong kata ka iingmane bakyntang?
bad ha kita kiba ia ap ia ka duwan ki
iaioh bynta bad kata ka duwan? 14 Kumta
ruh U Trai u la buh ba kita kiba ialap
ia ka gospel kin ioh im kein na kata ka
gospel.
15 Hynrei nga ngam shym la pyn-
myntoi ia lade ei ei ruh em na kine kiei
kiei ruh: lymne ngam shym thoh ia
kine kiei kiei ruh khnang ba yn leh
kumta ha nga: namar nga kham sngewbha
ban iap ban ia kaba uno uno ruh un ioh
pynlehnohei ia ka jinglehkmen jong nga.
16 Namar lada nga ialap ia ka gospel,
ym don *ka daw* ka jinglehkmen ia nga:
namar *ia kata* ngam banse ban leh: ah
kordit ia nga lada ngam ialap ia ka gospel!
17 Namar lada nga leh ia kane da la ka
mon sngewbha hi, nga ioh ka bainong:
hynrei lada ym da la ka mon sngewbha hi,
la aiti ha nga ia ka kam jong *kata ka
gospel*. 18 Te kaba kumno ka bainong
ngan ioh? Ba haba nga iathuhkhana,
ngan ioh pynlong ei ia ka gospel U
Khrist, khlem da pyndonkam eh ia kata
ka hok jong nga ha kata ka gospel.
19 Namar la nga long uba laitluid
na ki briew baroh, pynban nga la pynlong
mraw ia lade ha ki baroh, khnang
ba ngan ioh pynwan ia kham bun.
20 Te ha ki Jiw nga la leh ia lade kum
u Jiw, khnang ba ngan ioh pynwan
ia ki Jiw; ha kiba hapoh ka hukum,
kumba hapoh ka hukum, la nga hi
ngam long hapoh ka hukum, khnang ba
ngan ioh pynwan ia kita kiba hapoh ka
hukum; 21 ha kiba khlem hukum, kum uba
khlem hukum, ym ba nga long bakhlem
hukum ha U Blei, hynrei hapoh ka
hukum ha U Khrist, khnang ba ngan ioh
pynwan ia kita kiba khlem hukum.
22 Ha kiba tlot nga la leh ia lade kum
uba tlot, khnang ba ngan ioh pynwan
ia kita kiba tlot. Ha ki briew baroh

9 : 9 Dt. 25 : 4; 1 Tim. 5 : 18. 9 : 11 Rom. 15 : 27. 9 : 13 Dt. 18 : 1. 9 : 14 Mt. 10 : 10; Lk. 10 : 7.

nga pynlong ia lade kiei kiei baroh,
khnang ba ngan ioh pynim da kumno
kumno ruh ia kino kino. [23]Te ia kiei kiei
baroh nga leh na ka bynta kata ka gospel,
khnang ba ngan ioh long uba iaioh
bynta lem na ka.

24 Hato phim ju tip ba kita kiba iaphet
ha ka jingiaphet thong ki iaphet baroh
kein, hynrei *tang* uwei u pdiang ia ka
prais? To iai iaphet kumta ba phin dup
ioh. [25]Te uwei pa uwei uba pyneh, u
shah ia kiei kiei baroh. Ma ki shisha
khnang ba kin ioh ka pansngiat bapyut,
hynrei ma ngi ia kabym pyut kein.
[26]Nga namar kata nga phet kumta kein,
ym kumba da kaba artatien, kumta
nga iatynrah, ym kum uba shoh kai ia ka
suin: [27]hynrei nga pynshitom khop ia la
ka met, bad nga ialam mraw ia ka kein;
ioh ba kumno re kumno, ynda la lah
ialap ha kiwei, ngan jia long ia lade ia
uba la kyntait noh.

Ka jingmaham ban kiar na kaba mane blei thaw

10 Namar ngam mon ba phin ym tip,
ko para bangeit, ba ki kpa jong ngi
baroh ki la long hapoh uta u lyoh, bad
baroh ki la iaid lyngba ia kata ka duriaw;
[2]bad la pynbaptis ia ki baroh ia U
Moses, ha uta u lyoh bad ha kata ka
duriaw; [3]bad baroh ki la iabam ia kajuh
ka jingbam bakynja mynsiem, [4]bad baroh
ki la iadih ia kajuh ka jingdih bakynja
mynsiem; namar ki la iadih na uta U
Mawsiang bakynja mynsiem ba la bud
ia ki: te uta U Mawsiang u la long U
Khrist. [5]Hynrei pynban U Blei um shym
la sngewbha ia kiba kham bun na ki;
namar la pynkyllon plar ia ki ha ka ri
khlaw.

6 Te kine kiei kiei ruh ki la ialong
jingmaham ia ngi, khnang ba ngin ym
ikwah ia kiei kiei ruh kiba sniew, kumba
kita ruh ki la ikwah. [7]Lymne wat long
phi kiba mane bleithaw, kum kiba na
kita; kumba la thoh: U paitbah u la shong
ban iabam iadih, bad ki la iaieng joit
ban lehkai. [8]Lymne wat ai ba ngin
ialeh nuti kumba kiba na kita ki la leh
nuti, bad ki la kyllon iap te ha kawei ka
sngi arphew lai hajar ngut. [9]Lymne wat
ai ba ngin iatynjuh ia U Trai, kumba
kiba na kita ruh ki la iatynjuh *ia u*, bad
la pynjot noh khoit ia ki da kita ki bsein.
[10]Lymne wat iakhnium phi, kumba kiba
na ki jong kita ruh ki la iakhñium,
bad la pynjot noh khoit ia ki da uta uba
pynjot. [11]Te kine kiei kiei baroh ki la jia ha
ki kum ki dak; la thoh te ia ki ban long
ka jingsneng ia ngi, ha kiba la jia ki
jingkut jong ki rta. [12]Naba kumta uta
uba mut ba u ieng, to un sumar ioh un
kyllon. [13]Ka jingtynjuh kam shym la ngat
ha phi hynrei tang kaba u briew u lah
ban shah: hynrei U Blei u long uba lah
ban shaniah, uban ym shah ba yn
tynjuh ia phi tam ia kata ia kaba phi
lah, hynrei ryngkat bad kata ka jing-
tynjuh un thaw ruh bad ia ka lad ban
lait, khnang ba phi lah ban shah ia ka.

14 Naba kumta, ko hep baieit jong
nga, to phet iap noh na kata kaba mane
bleithaw. [15]Nga kren kein kumba ha kiba
sian; to khan ma phi ia kaba nga ong,
[16]Kata ka khuri ka jingkyrkhu ia kaba
ngi kyrkhu, kam long ka jingiasyllok
ka snam U Khrist? Uta u kpu ia uba ngi
kdiah, um long ka jingiasyllok ka met U
Khrist? [17]Namar ma ngi, la ngi bun ruh,
ngi long uwei u kpu, kawei ka met; namar
ngi baroh ngi iaioh bynta lem na uta
uwei u kpu. [18]To khmih ia ki Israel katba
kum ka doh: kita kiba iabam ia ki doh
kñia kim long kiba iabynta na ka jong
ka duwan? [19]Nga ong aiu te? ba u
bleithaw u long ei ei ruh? lane ba ka doh
ba la kñia ha ki bleithaw ka long ei ei ruh?
[20]Hynrei ba kita kiei kiei ruh ia kiba

10 : 1 Ek. 13 : 21-22; Ek. 14 : 22-29. 10 : 3 Ek. 16 : 35. 10 : 4 Ek. 17 : 6; Jk. 20 : 11.
10 : 5 Jk. 14 : 29-30. 10 : 6 Jk. 11 : 4. 10 : 7 Ek. 32 : 6. 10 : 8 Jk. 25 : 1-18. 10 : 9 Jk. 21 : 5-6.
10 : 10 Jk. 16 : 41-49. 10 : 16 Mt. 26 : 26-28; Mk. 14 : 22-24; Lk. 22 : 19-20. 10 : 18 Leb. 7 : 6.
10 : 20 Dt. 32 : 17.

ki Jentil ki iakñia, ki iakñia ha ki ksuid
kein, te ym ha U Blei; te ngam mon ba
phin long kiba iasyllok bad kita ki ksuid.
21Phim lah ban dih na ka khuri U Trai,
bad na ka khuri ki ksuid: phim lah
ban ioh bynta na ka miej U Trai, bad
na ka miej ki ksuid. 22Hato ngi pynbitar
ne em ia U Trai? hato ngi long kiba kham
khlain ban ia u?

Leh ia kiei kiei baroh ia kaban pyndonburom ia U Blei

23 Kiei kiei baroh ki long kiba dei ia
nga, hynrei kiei kiei baroh kim long kiba
myntoi kein: kiei kiei baroh ki long kiba
dei ia nga, hynrei kiei kiei baroh kim tei.
24Wat ai ba uno uno ruh un wad eh
ia ka jong u hi, hynrei uwei pa uwei ia
ka *jingbha* jong uwei pat. 25Ia kaei kaei
baroh ba die ha iew, to bam khlem da
kylli ei ei na ka bynta ka jingiatiplem.
26Namar ka khyndew ka long ka jong
U Trai, bad ka jingdap kyrhai jong ka.
27Te lada uno uno ruh na kita kibym
ngeit u khot sngewbha ia phi ban ia-
khawai, bad phi mon ban leit, to bam
phi ia kaei kaei baroh ia kaba la buh ha
khmat jong phi, khlem da kylli ei ei na
ka bynta kata ka jingiatiplem. 28Hynrei
lada uno uno ruh un ong ha phi, Kane
ka long ka doh kñia: wat bam phi,
na ka bynta uta uba la iathuh, bad na
ka bynta ka jingiatiplem: namar ka
khyndew ka long ka jong U Trai, bad
ka jingdap kyrhai jong ka: 29ia ka
jingiatiplem, nga ong, ym kata ka jong
me hi, hynrei kata ka jong uwei pat
kein: namar balei yn pynrem noh ia ka
jinglaitluid jong nga da ka jingiatiplem
jong uwei pat? 30Lada nga te nga bam da
kaba nguh, balei yn kren bein ia nga na
ka bynta kata ia kaba nga nga ainguh?
31 Namar kata lada phi bam ne lada
phi dih, ne lada phi leh ei ei ruh, to leh
phi ia kiei kiei baroh ia kaban pyndon
burom ia U Blei. 32To long phi kiba khlem
pynthut ia ki Jiw ne ia ki Grik ne ia ka
balang U Blei: 33kat kumba nga ruh nga
pynsngewbha ia ki briew baroh ha kiei kiei
baroh, khlem da wad ia ka jingmyntoi ka
jong nga hi, hynrei ia ka jong kiba bun
kein, khnang ba yn ioh pynim ia ki.

11 To long phi ki nongpyrthuh bad
ki jong nga, kumba nga ruh u
jong U Khrist.

Kaba tap ia ka khlieh ha ki jingiaseng niam

2 Te nga iaroh ia phi ba phi kyn-
maw ia nga ha kiei kiei baroh, bad ba
phi dang bat skhem ia kita ki rukom ba
la aiti, kumba nga la aiti ia ki ha phi.
3Hynrei nga mon ba phin tip, ba u
khlieh u briew baroh u long U Khrist;
bad ba u khlieh ka kynthei *long* u rangbah;
bad ba u khlieh U Khrist de long U Blei.
4U briew baroh uba duwai lane uba
iathuhlypa bad ka jingspong ha la ka
khlieh, u pynjah burom noh ia kata ka
khlieh jong u. 5Hynrei ka kynthei baroh
kaba duwai lane kaba iathuhlypa khlem
da tapmoh ia la ka khlieh, ka pynjah
burom noh ia la ka khlieh: namar ka
long kumjuh kumba ka la khi. 6Namar
lada ka kynthei kam tapmoh, te to kan
khap noh ruh ia la u shñiuh; hynrei
lada ka long kaba lehrain ia ka kynthei
ia kaban khap ia u shñiuh lane ban khi,
to kan da tapmoh te. 7Namar shisha ka
dei ia u shynrang ban ym spong ia la ka
khlieh, namar u long ka dur bad ka
burom U Blei; hynrei ka kynthei ka
long ka burom u shynrang. 8Namar u
shynrang um long na ka kynthei, hynrei
ka kynthei na u shynrang kein. 9Naba ym
shym la thaw ia u shynrang na ka bynta
ka kynthei, hynrei ia kata ka kynthei
na ka bynta uta u shynrang. 10Namar
kata ka dei kein ia ka kynthei ban ioh

10 : 22 Dt. 32 : 21. 10 : 23 1 Kor. 6 : 12. 10 : 26 Salm 24 : 1. 11 : 1 1 Kor. 4 : 16; Phil. 3 : 17.
11 : 7 Jen. 1 : 26-27 11 : 8-9 Jen. 2 : 18-23.

ia *ka dak* ka jingshah synshar ha ka
khlieh *jong ka*, namar ki angel. 11Hynrei
pynban u shynrang um long khlem ka
kynthei, lymne ka kynthei khlem u
shynrang ha U Trai. 12Naba kumba ka
kynthei *ka long* na u shynrang, kumta
ruh u shynrang *u long* da ka kynthei;
hynrei kiei kiei baroh na U Blei kein.
13To phin khan ha lade: hato ka long
kaba itynnad ia ka kynthei ban duwai
ha U Blei khlem da tapmoh? 14Hato ka
jinglong tynrai hi kam hikai ia phi, ba
lada u shynrang u don u shñiuh bajrong,
ka long kaba jah burom ia u? 15hynrei
lada ka kynthei ka don u shñiuh bajrong,
ka long ka burom ia ka; naba ia uta u
shñiuh bajrong jong ka la ai *ha ka* kum ka
jingtap. 16Hynrei lada uno uno ruh u
kwah ban iasaid nia, ngi ngim don ka
rukom kum kata, lymne ki balang U
Blei.

Haba shim bynta ha ka
Jingkhawai U Trai

17 Hynrei haba nga adong ia kane,
ngam iaroh ia phi, ba phi wan iaseng
lang, ym ia kaban kham bha hynrei ia
kaban kham sniew. 18Namar kaba
nyngkong kein, haba phi wan iaseng lang
ha ka balang, nga sngew ba don ki
jingiaprat hapdeng jong phi; bad nga
ngeit katto katne. 19Namar la dei ruh
ban long ki jingiakhlad hapdeng jong
phi, khnang ba kita kiba bha kin paw
hapdeng jong phi. 20Namar kata haba
phi wan iaseng lang, kam lah long ia
kaban bam ia ka jingkhawai miet U Trai.
21Namar ha kaba phi iabam, uwei u shim
la ka jingbam miet shuwa ia uwei;
te uwei u sngew thngan, uwei te u buaid.
22Balei? phim don la ki ïing ia kaban
bam ban dih? ne phi iañiew bein ia ka
balang U Blei, bad phi iapynlehrain ia
kita kibym don? Aiu ngan ong ha phi?
Ngan iaroh ia phi ha kane? Ngan ym
iaroh.

Ka Jingkhawai U Trai
(Mt 26 : 26–29; *Mk* 14 : 22–25;
Lk 22 : 14–20*)*

23 Naba nga la pdiang na U Trai ia
kaba nga la aiti pateng ruh ha phi, ba
U Jisu uba U Trai, ha kata ka miet ha
kaba la die noh ia u, u la shim ia u kpu;
24bad haba u la lah nguh, u la kdiah,
bad u la ong, To shim phi, to bam;
une u long ka met jong nga, ia kaba la
pynkhein na ka bynta jong phi; to leh
ia kane ia kaban kynmaw ia nga.
25Kumjuh ruh ia ka khuri, hadien kaba
bamja miet, u da ong, Kane ka khuri ka
long ka jutang kaba thymmai da
ka snam jong nga: ia kane to leh phi,
katno katno sien ruh ba phi dih ia ka
ban kynmaw ia nga. 26Namar katno
katno sien ruh ba phi iabam ia une u
kpu, bad phi iadih ia kane ka khuri,
phi pynpaw ia ka jingiap U Trai, tadynda
un wan.

27 Naba kumta uno uno ruh uba bam
ia une u kpu, lane u dih ia *kane* ka khuri
U Trai, khlem burom kein, un long uba
rem na ka jong kata ka met bad ka
snam U Trai. 28Hynrei to ai ba u briew
un ïit ia lade: te ynda kumta to ai ba un
bam na uta u kpu, bad ba un dih na kata
ka khuri. 29Namar uta uba bam bad uba
dih, u bam bad u dih ka jingpynrem ia
lade, lada um da bishar bha ia kata ka
met U Trai. 30Namar kane bun ki long
kiba pang sangem bad kiba pang khrew
hapdeng jong phi, bad shibun ruh ki
iohthiah noh. 31Hynrei lada ngi la bishar
bha ia lade, yn ym da la bishar ia ngi
kumne. 32Hynrei haba la bishar ia ngi,
la sneng ia ngi da U Trai, khnang ba
yn ym pynrem ia ngi lem bad ka pyrthei.

33 Naba kumta, ko para bangeit jong
nga, haba phi iawan lem ia kaban bam,
to da ia ap paralok hi. 34Lada uno uno
ruh u sngewthngan, to ai ba un bam ha
la ïing; ba phin ym iawan lem sha ka
jingpynrem. Hynrei ia kita kiei kiei ruh

11 : 25 Ek. 24 : 8; Jer. 31 · 31-34; Ek 24 : 6-8.

kiba dang sah ngan sa pynbeit ynda
nga wan.

Shaphang ki jingai U Mynsiem

12 Te shaphang kita *ki jingai* bakynja
mynsiem, ko para bangeit, ngam
mon ba phin ym tip. 2Phi tip ba mynba
phi la long ki Jentil, la ju ialam pynwir
noh ia phi sha kita ki bleithaw kibym
nang kren, katba la ialam ia phi. 3Naba
kumta nga pyntip ha phi, ba ym don
mano mano ruh uba kren da U Mynsiem
U Blei, uba ong ba U Jisu *u long* uba la
tim; bad ym don mano mano ruh uba
lah ban ong ba U Jisu *u long* U Trai,
hynrei tang ha U Mynsiem Bakhuid.
4 Te don kiba pher ki jingai, hynrei
ujuh U Mynsiem. 5Bad don kiba pher
ki jingshakri, hynrei ujuh U Trai. 6Bad
don kiba pher ki jingtrei, hynrei u long
ujuh U Blei uba pyntrei ia kiei kiei
baroh ha baroh. 7Hynrei la sam ia ka
jingpynpaw U Mynsiem ha uwei pa
uwei ia kaban pynmyntoi. 8Namar ha
uwei la sam da U Mynsiem ia ka ktien
ka jingpynstad; bad ha uwei pat ia
ka ktien ka jingpyntip, katba kum
ujuh U Mynsiem; 9ha uwei pat ka
jingngeit, da uta ujuh U Mynsiem; bad
ha uwei pat ki bor ban pynkhiah, da
uta ujuh U Mynsiem; 10bad ha uwei pat
kaba trei ki kambah; bad ha uwei pat
ka jingiathuhlypa; bad ha uwei pat ki
jingpyniapher ia ki mynsiem; bad ha
uwei pat ki thylliej bun jaid; te ha uwei
pat kaba batai ia ki thylliej. 11Hynrei ia
kine kiei kiei baroh uta ujuh hi U
Mynsiem u pyntrei hapoh da kaba sam
ha uwei pa uwei ha la ka jong ka jong
kat kumba u sngewbha hi.

Kawei ka met hynrei shibun ki dkhot

12 Namar kumba ka met ka long
kawei, pynban ka don shibun ki dkhot;
hynrei kita ki dkhot baroh ki jong kata
ka met, haba ki long shibun ki long
kawei ka met: kumjuh ruh U Khrist.
13Namar da uwei U Mynsiem la
pynbaptis ia ngi baroh ia kaban long
kawei ka met, la ki Jiw la ki Jentil, la ki
mraw la kiba laitluid; bad la pyndih ia
ngi baroh na uwei U Mynsiem.
14 Namar kata ka met kam long *tang*
shi dkhot, hynrei shibun. 15Lada ka
kjat kan ong, Naba ngam long ka kti,
ngam dei ia ka met; ym na kata kam dei
ia ka jong ka met. 16Bad lada ka shkor
ka ong, Naba ngam long ka khmat,
ngam dei ia ka met; ym na kata kam dei
ia ka jong ka met. 17Lada kata ka met
baroh *ka long tang* ka khmat, hato
hangno *ka long* kaba sngew? lada baroh
ruh *ka long tang* kaba sngew, hato
hangno kaba iw? 18Hynrei mynta, U Blei
u la buh beit ia kita ki dkhot kawei pa
kawei na ki ha ka met kat kumba u la
sngewbha hi. 19Bad lada kita baroh ki
long *tang* shi dkhot, hato haei kata ka
met? 20Hynrei mynta, *ki long* shibun
ki dkhot, hynrei *tang* kawei ka met.
21Te kata ka khmat kam lah ban ong
ha ka kti, Ngam donkam ia pha; lymne
pat kata ka khlieh *kam lah ong* ha ki
kjat, Ngam donkam ia phi. 22Hynrei
da kumwei, kita ki dkhot met kiba i
kham tlot, ki kham donkam pynban:
23bad kita *ki dkhot* met ia kiba ngi
tharai ba ki long kiba kham khlem burom,
ha kine ngi pynkup kynjai ka burom
kaba kham bun; bad kita *ki dkhot* jong
ngi kibym ibha ki ioh ia ka jingpynibha
kaba kham bun. 24Namar kita *ki dkhot*
jong ngi kiba ibha kim donkam ia kata
ka jingpynibha: hynrei U Blei u la
pyniabiang lang ia ka met, da kaba u la
ai ia kaba kham bun ka burom ha kata
ka dkhot kaba duna *ia ka;* 25khnang ba
kan ym long ka jingiaprat ha kata ka
met; hynrei ba kita ki dkhot kin ioh kajuh
ka jingsumar para dkhot. 26Te kumta
lada kawei ka dkhot ka shitom, kita
ki dkhot baroh ki iashitom lem; lada la

12 : 4-11 Rom. 12 : 6-8. **12 : 12** Rom. 12 : 4-5.

pyndon burom ruh ia kawei ka dkhot,
kita ki dkhot baroh ki iakmen lem.
27 Kumta te ma phi phi long ka met
U Khrist bad ki dkhot *jong ka* ha la
marwei marwei. [28]Te don kiba U Blei
u la thung ha ka balang: kaba nyngkong
ki apostol, kaba ar ki nongiathuhlypa,
kaba lai ki nonghikai, ynda kumta *kiba*
leh ia ki kambah, hadien kata, ki jingaibor
ban pynkhiah, ki nongiarap, kiba synshar
bad kiba bun jaid ki thylliej. [29]Hato
baroh *ki long* ki apostol? hato baroh
ki long ki nongiathuhlypa? hato baroh
ki long ki nonghikai? hato baroh *ki*
long kiba leh ia ki kambah? [30]hato
baroh ki don ki bor ban pynkhiah?
hato baroh ki iakren da ki thylliej?
hato baroh ki batai ktien? [31]Hynrei to
da kwah hir hir phi ia kita ki bor kiba
kham bha.

Ka Jingieit

Te nga pyni ha phi ia ka lynti kaba
kham bha pynban.

13 La nga kren da ki thylliej ki briew
bad ki angel, haba ngam don ka
jingieit, nga la jia long kum ka wiang
rnong basawa, ne kum ka shakuriaw
bariew shaw shaw. [2]Bad la nga don ka
jingiathuhlypa, bad nga shemphang ia
ki jingmaian baroh bad ia ka jingtip
baroh, bad la nga don ruh ka jingngeit
baroh kat ban pynkynriah noh ia ki
lum, haba ngam don ka jingieit, ngam
long ei ei ruh em. [3]Bad la nga sam ia
kiei kiei baroh kat kiba don ki jong nga
ban bsa *ia kiba duk*, bad la nga aiti ia la
ka met ban thang, haba ngam don ka
jingieit, ngam myntoi ei ei ruh em.
4 Ka jingieit ka iaishah slem, *bad*
ka leh sbun; ka jingieit kam ju pihuin; ka
jingieit kam ju leh sarong ia lade, kam ju
pynmeng, [5]kam ju leh khlem akor, kam
wad tang ia kiei kiei ruh la ka jong, kam
shait ban khih bitar, kam tharai sniew;
[6]kam kmen ha ka jingbymhok, hynrei
ka iakmen lem bad ka jingshisha; [7]ka
iaishah jem ia kiei kiei baroh, ka ngeit
kloi ia kiei kiei baroh, ka kyrmen ia
kiei kiei baroh, ka shah ia kiei kiei baroh.
8 Ka jingieit kan ym duh noh lano lano
ruh: hynrei la *ki don* ki jingiathuhlypa, yn
sa pyndam noh ia ki, ia *ki don* ki thylliej,
kin sa wai noh; la *ka don* ka jingtip, kan
sa dam noh. [9]Namar ngi tip *tang* katto
katne, bad ngi iathuhlypa ruh *tang* katto
katne; [10]hynrei ynda kata kaba janai kan
poi, ynda kumta yn pyndam noh ia kata
kaba tang katto katne. [11]Mynba nga dang
khynnah, nga la kren kum u khynnah,
nga la sngew kum u khynnah, nga la
pyrkhat kum u khynnah kein: hynrei
mynta ba nga la rangbah, nga la iehnoh
ia kita kiei kiei ruh ki jong u khynnah.
[12]Namar mynta ngi iohi *tang kumba*
ha ka *iit* babyrngut ha kaba dum byrngut
byrnget; hynrei hangta markhmat
markhmat: mynta nga tip tang katto
katne, hynrei hangta ngan ithuh biang,
kumjuh kumba la ithuh biang ruh ia nga.
[13]Te kumta ka iaisah ka jingngeit, ka
jingkyrmen, *bad* ka jingieit, kine lai:
hynrei kaba kham kongsan na kine *long*
ka jingieit.

Shuh shuh shaphang ki jingai U Mynsiem

14 To iabeh phi sha kane ka jingieit: la
kumta ruh to da kwah hir hir ruh ia
kita ki jingai bakynja mynsiem, hynrei
khamtam ba phin ioh iathuhlypa. [2]Namar
uta uba kren da ka thylliej *bymtip*, um
kren ha ki briew hynrei ha U Blei kein:
namar ym don uwei uba sngewthuh:
hynrei ha U Mynsiem u kren ia ki jing-
maian. [3]Hynrei uta uba iathuhlypa, u kren
ha ki briew ia kaban tei, bad ia kaban
pyntngen, bad ia kaban hikai ruh. [4]Uta
uba kren da ka thylliej *bymtip* u tei ia
lade; hynrei uta uba iathuhlypa u tei ia
ka balang kein. [5]Toi nga kwah shisha ba

12:28 Eph. 4:11. 13:2 Mt. 17:20; 21:21; Mk. 11:23.

phi baroh phin kren da ki thylliej *bymtip*, hynrei khamtam ba phin iathuhlypa: namar uta uba iathuhlypa u long uba kham kor ban ia uta uba kren da ki thylliej *bymtip*, lymda u batai noh ba ka balang kan ioh pdiang ka jinghikai.

6 Te kumta, ko para bangeit, lada nga wan ha phi da kaba kren da ki thylliej *bymtip*, hato ngan pynmyntoi aiu ia phi, lymda nga kren ha phi da ka jingpynpaw, lane da ka jingtip, lane da ka jingiathuhlypa, lane da ka jinghikai? 7Wat kiei kiei kiba khlem mynsiem kiba ai jingsawa, kum ka jingput lane ka duitara, lymda ki pynpher ia kita ki jingsawa, hato kumno yn ioh pyntip ia kaei ba la put lane kaei ba la tem? 8Namar lada ka ronsing ruh ka ai jingsawa kabym thikna, hato uei uban leit khreh ia lade ia ka thma? 9Kumjuh ruh ma phi, lymda phi kren da ka thylliej ia ka jingkren kaba lah ban sngewthuh bha, kumno yn ioh sngewthuh ia kata ba la kren? namar phin long kiba shu kren ha ka suin. 10Don lehse katta ki jaid ki ktien ha ka pyrthei, hynrei pynban ym don kaba khlem jingmut. 11Namar kata lada ngam sngewthuh shuh ia ka jingmut kata ka ktien, ngan long nongwei ha uta uba kren, bad uta uba kren un long nongwei ha nga. 12Kumta te ma phi ruh; haba phi long kiba kwah hir hir ia ki jingai bakynja mynsiem, to da wad khnang ba phin kham nang ban tei ia ka balang.

13 Naba kumta to ai ba uta uba kren da ka thylliej *bymtip* un duwai ba un nang ban batai 14Namar lada nga duwai da ka thylliej *bymtip*, ka mynsiem jong nga ka duwai, hynrei ka jingshemphang jong nga ka long kaba khlem seisoh kein. 15Te yn sa leh kumno? ngan duwai da ka mynsiem, bad ngan duwai da ka jingshemphang ruh; ngan rwai da ka mynsiem, bad ngan rwai da ka jingshemphang ruh. 16Lym kumta, haba men nguh da ka mynsiem, hato kumno uta uba ieng ha ka jaka ubym nang un ong Amen ha kata ka jingainguh jong me, haba um tip ia kaei ba me ong? 17Namar ma me shisha me nguh bha, hynrei ym shym ioh tei ia uta uwei. 18Nga nguh ia U Blei jong nga, ba nga kren da ki thylliej kham bun ban ia phi baroh: 19hynrei ha ka balang nga kham sngewbha ban kren san kyntien da ka jingsngewthuh jong nga, ba ngan dup hikai ia kiwei ruh, ban ia ki shiphew hajar kyntien ha ka thylliej *bymtip*.

20 Ko para bangeit, to wat long khynnah ha ka jingshemphang: hynrei ha ka jingbymman to long khunlung; te ha ka jingshemphang to long rangbah. 21La thoh ha ka hukum: Da ki briew kiba kren nongwei bad da ki rmiang shyntur ki nongwei ngan kren ha une u paidlang: hynrei la katta ruh, kin ym iashahshkor ia nga, ong U Trai. 22Naba kumta ki thylliej ki long ka dak, ym ha kita kiba ngeit hynrei ha kita kibym ngeit; hynrei ka jingiathuhlypa kam long ia kita kibym ngeit, hynrei ia kita kiba ngeit. 23Naba kumta lada ka balang baroh kawei ka wan iaseng lang ha kajuh ka jaka, bad baroh ki da kren da ki thylliej *bymtip*, bad ki da wan hapoh ruh kibym nang ne kibym ngeit, kin ym ong ba phi la ialamwir noh? 24Hynrei lada baroh ki da iathuhlypa, bad u da wan hapoh ruh uno uno ruh ubym ngeit, lane u bymnang, la pynkynduh ia u da baroh, la bishar ia u da baroh; 25kumta te la pynpaw ia kiei kiei ruh kiba rieh ka dohnud jong u; kumta ruh da kaba dem khrup un mane ia U Blei, u da phla ba U Blei u long da shisha hapdeng jong phi.

Ka jinghikai ban leh ryntih ha kiei kiei baroh

26 Ka long kumno te, ko para bangeit? haba phi iaseng, uwei pa uwei na phi u don ka salm, u don ka jinghikai, u don ka thylliej, u don ka jingpynpaw, u don ka

14 : 21 Isa. 28 : 11-12.

jingbatai. To leh ia kiei kiei baroh ia
kaban iatei. 27Lada uno uno ruh u kren
da ka thylliej bymtip, to ai ba kan long
tang da arngut, ne lada don eh ruh, laingut
bad kata ruh markylliang: to ai ruh ba
uwei un batai. 28Hynrei lada ym don u
nongbatai, to uta un sngap jar noh ha ka
balang: bad to un kren tang ha lade hi
bad ha U Blei. 29Hynrei to ai ba arngut
ne laingut ki nongiathuhlypa kin kren,
bad to ai ruh ba kita kiwei kin iabishar.
30Hynrei lada la pynpaw ei ei ha uwei pat
uba shong hajan, to ai ba uta uba nyng-
kong un sngap jar. 31Namar phi lah baroh
kein ban iathuhlypa uwei pa uwei, khnang
ba baroh kin ioh nang, bad ba yn ioh
pyntngen ia ki baroh: 32namar ki myn-
siem ki nongiathuhlypa ki long hapoh
ka bor ki nongiathuhlypa. 33namar U
Blei um long *U* Blei ka jingkhihwin, hynrei
ka jingsuk kein; kumba ha kita ki balang
ki riewkhuid baroh. 34To ai ba ki kynthei
jong phi kin sngap jar ha ki balang; namar
ym shym shah ia ki ban kren; hynrei ban
pynhapoh ia lade, kumba ka hukum ruh
ka ong. 35Hynrei lada ki kwah ban nang
ei ei, kin iakylli ha ki tnga jong ki ha la
iing: namar ka long kaba khlem akor
kein ia ki kynthei ban kren ha ka balang.
36Hato na phi la mih noh ka ktien U
Blei? ne ka la poi tang ha phi?

37 Lada uno uno ruh u mut ba u long
u nongiathuhlypa lane uba don ki jingai
bakynja mynsiem, to un kohnguh ba kita
kiei kiei ruh ia kiba nga thoh ha phi ki
long ki hukum U Trai. 38Hynrei lada
uno uno ruh u long ubym tip, to ai ba
un sah ubym tip. 39Naba kumta, ko para
bangeit, to da kwah hir hir phi, ia kaban
iathuhlypa, hynrei wat adong ia kaban
kren da ki thylliej *bymtip*. 40Hynrei to
ai ba yn leh itynnad bad ha ka jingryntih
ia kiei kiei baroh.

Shaphang ka jingmihpat U Khrist

15 Te nga pyntip ha phi, ko para ba-
ngeit, ia kata ka gospel ia kaba nga
la ialap ha phi, bad ia kaba phi la pdiang,
bad ha kaba phi iaiieng ruh, 2da kaba yn
pynim ia phi ruh, lada phi bat skhem ia
kaba kumno ka ktien nga la ialap ha
phi, lymda phi la ngeit lehnohei.

3 Namar nga la aiti pateng ha phi
kaba nyngkong eh ia kata kaba nga la
pdiang ruh, ba U Khrist u la iap namar
ki pop jong ngi katba kum ki jingthoh,
4bad ba la tep ia u, bad ba la pynmihpat
ia u ruh ha kaba lai sngi katba kum ki
jingthoh, 5bad ba la iohi ia u da U Kephas,
hadien kata da ki khadar ngut; 6hadien
kata la iohi ia u da ki sanspah tam ki para
bangeit shisyndon, kiba kham bun na
kita ki sah haduh mynta, hynrei kiwei ki
la iohthiah noh; 7hadien kata la iohi ia u
da U Jakob, ynda kumta da ki apostol
baroh. 8Bad khadduh eh, kum ha uba
khalor, u la paw ha nga ruh. 9Namar nga
long uba rit tam na ki apostol, uba ngam
long uba dei ban khot ia nga u apostol,
namar nga la beh bein ia ka balang
U Blei. 10Hynrei da ka jingaiei U Blei nga
long kane kaba nga long: bad kata ka
jingaiei jong u kaba la ai ha nga, kam
shym la long lehnohei kein; hynrei nga
la trei minot khamtam shikaddei ban
ia ki baroh: te pynban ym ma nga,
hynrei kata ka jingaiei U Blei kein kaba
la don lem bad nga. 11Kumta te, la ma nga
ne ma ki, kumta ngi iai ialap, kumta ruh
phi la ngeit.

Shaphang ka jingmihpat kiba iap

12 Hynrei lada ialap ia U Khrist ba
la pynmihpat ia u na kiba iap, hato
kumno ba kiba hapdeng jong phi ki
iaong, ba ym don ka jingmihpat kiba
iap? 13Hynrei lada ym don ka jingmihpat
kiba iap, te ia U Khrist ruh ym shym la
pynmihpat: 14hynrei lada ia U Khrist ym

15 : 3 Isa. 53 : 5-12. **15 : 4** Salm 16 : 8-10; Mt. 12 : 40; Kam. 2 : 24-32. **15 : 5** Lk 24 : 34; Mt. 28 : 16-17; Mk. 16 : 14; Lk. 24 : 36; Io. 20 : 19. **15 : 8** Kam. 9 : 3-6. **15 : 9** Kam. 8 : 3.

shym la pynmihpat, te kumta ka jingialap
jong ngi ka long kaba lehnohei, bad ka
jingngeit jong phi ruh kaba lehnohei.
[15]Nalor kata, la shem ruh ia ngi ki
sakhi lamler shaphang U Blei; naba ngi
la iaphla shaphang U Blei, ba u la pyn-
mihpat ia U Khrist, ia uba um shym
la pynmihpat, lada ka long ba ia kiba
iap yn ym pynmihpat. [16]Namar lada ia
kiba iap yn ym pynmihpat, te ia U Khrist
ruh ym shym la pynmihpat; [17]te lada ia
U Khrist ym shym la pynmihpat, ka
jingngeit jong phi ka long kaba thala;
phi dang sah ha ki pop jong phi. [18]Te
kumta ruh, kita kiba la iohthiah ha U
Khrist ki la jot noh kein. [19]Lada tang ha
kane ka jingim hi ngi long kiba kyrmen ha
U Khrist, ngi long kiba kordit tam na ki
briew baroh.

20 Hynrei mynta ia U Khrist la pyn-
mihpat na kiba iap, bad u la jia long u
soh nyngkong kein na kita kiba la ioh-
thiah noh. [21]Namar kumba da u briew
la jia ka jingiap, kumta da u briew ruh
ka jia ka jingpynmihpat ia kiba iap.
[22]Namar kumba ha U Adam baroh
ki iap noh, kumta ruh ha U Khrist yn
pynim ia baroh. [23]Hynrei uwei pa uwei
ha ka jingryntih la ka jong ka jong; u
soh nyngkong long U Khrist; hadien
kata, kita ki jong U Khrist, ha kata ka
jingwanpaw jong u. [24]Ynda kumta long
kaba kut, ynda un aiti noh pat ia ka hima
ha U Blei uba U Kpa, ynda u la pyndam
noh ia ka jingsynshar baroh, bad ia ka
jingdonbor baroh bad ia ka bor baroh.
[25]Namar ka dei ia u ban synshar tadynda
u la pyndem ia ki nongshun jong u baroh
hapoh ki kjat jong u. [26]Ka nongshun kaba
khadduh ia kaba yn sa pynduh ka long
ka jingiap. [27]Naba u la pyndem ia kiei
kiei baroh hapoh ki kjat jong u. Hynrei
haba u ong ba la pyndem ia kiei kiei baroh
kumta, ka paw ba lait uta uba la pyndem
ia kiei kiei baroh hapoh jong u. [28]Te ynda
la pyndem ia kiei kiei baroh ha u, ynda
kumta ia U Khun hi ruh yn pyndem ha
uta uba la pynhapoh ia kiei kiei baroh
ha u, khnang ba U Blei un ioh long kiei
kiei baroh ha baroh.

29 Lymda kumta, aiu kin leh kita ia
kiba la pynbaptis na ka bynta kiba iap?
lada ia kiba iap yn ym pynmihpat satia,
balei te ba pynbaptis ia ki na ka bynta
jong ki? [30]Balei ba ngi ruh ngi pha ia lade
man la ka por baroh? [31]Nga smai da kata
ka jingsngew sarong namar jong phi kaba
nga don ha U Khrist Jisu uba U Trai jong
ngi, ba nga iap ha la ka sngi. [32]Lada kum
u briew nga la ialeh bad ki mrad khlaw
ha Ephesos, hato ka myntoi aiu ia nga?
Lada kiba iap kim mihpat, to ia ngin
iabam ngin iadih, namar lashai ngi iap
noh kein! [33]To wat shah ban shukor noh
ia phi: ki jingiasyllok basniew ki iapyn-
pyut plak kein ia ki akor babha. [34]To
phin da kyndit bynriew hok bad wat leh
pop phi: namar don kiba khlem jingtip
shaphang U Blei, khnang ia kaban pyn-
sngew lehrain ia phi nga kren ia kane kein.

Da ka met kaba kumno ngin iamihpat

35 Hynrei uei ruh uei un kylli, Hato
kumno yn pynmihpat ia kiba iap? bad
da ka met kaba kumno kin wan? [36]Ah
uba bieit! Ia kata ia kaba me hi me bet
yn ym pynlongim ia ka lymda ka iap
noh kein: [37]bad ia kata kaba me bet ruh,
mem bet kein ia kata ka met kaban sa
long, hynrei tang u symbai hi, ka jong
u kew ñiuma, ne ka jong uwei pat u
symbai; [38]hynrei U Blei u ai ha u ka met
kat kumba u sngewbha hi, bad ha uwei pa
uwei u symbai ia la ka jong ka jong ka
met. [39]Ka doh baroh ruh kam long kajuh
ka doh; hynrei don kawei ka doh briew,
bad kawei pat ka doh mrad, bad kawei
pat ka dohkha, bad kawei pat de ka doh
sim. [40]Don ruh ki met kiba kynja bneng,
bad ki met kiba kynja khyndew: hynrei
ka burom jong kita kiba kynja bneng ka
long kawei, bad ka jong kita kiba kynja

15 : 25 Salm 110 : 1   15 : 27 Salm 8 : 6.   15 : 32 Isa. 22 : 13.

khyndew ka long kawei pat. [41]Don kawei
ka burom ka sngi, don ruh kawei pat ka
burom u bnai, bad kawei pat ka burom
ki khlur; namar u khlur u pher na u
khlur ha la ka burom.
42 Kumta kein ka long kata ka jing-
pynmihpat ia kiba iap ruh. La bet ia ka
ha kaba pyut, yn pynmihpat ia ka ha ka-
bym pyut; [43]la bet ia ka ha kaba khlem
burom, yn pynmihpat ia ka ha ka burom;
la bet ia ka ha ka jingtlot, yn pynmihpat
ia ka ha ka bor; [44]la bet ia ka kum ka met
bakynja doh, yn pynmihpat ia ka kum ka
met bakynja mynsiem. Kumba don ka
met bakynja doh, don ruh *ka met* bakynja
mynsiem. [45]Kumta ruh la thoh: Ia U
Adam u briew uba nyngkong la thaw ka
mynsiem baim, hynrei ia U Adam uba
khadduh ka mynsiem bapynim; [46]hynrei
kam shym long nyngkong kata kaba
kynja mynsiem, hynrei kata kaba kynja
doh, hadien kata te kaba kynja mynsiem.
[47]Uta u briew uba nyngkong u la long
na ka khyndew, uba kynja dewmet;
uta u briew uba ar u long U Trai na
bneng. [48]Kat kumba long uta uba kynja
dewmet, kumta biang ruh kita kiba
kynja dewmet: bad kat kumba u long uta
uba kynja bneng kumta biang ruh kita
kiba kynja bneng kein. [49]Bad kat kumba
ngi la bit ia ka dur ka jong uba kynja
dewmet, ngin da bit ruh ia ka dur ka jong
uta uba kynja bneng kein. [50]Hynrei la
lei lei ia kane nga ong, ko para bangeit,
ba ka doh bad ka snam kim lah ban ioh
ia ka hima U Blei, lymne kata kaba pyut
kam ioh ia kata kabym pyut.
51 Ha khmih nga iathuh ha phi ia ka
jingmaian: ngin ym iohthiah baroh,
hynrei yn pynkylla ia ngi baroh shisyn-
don, ha kaba shikhyllipmat kein, ha ka
turoi kaba khadduh. [52]Namar ka turoi
kan sawa, ynda kumta ia kiba iap yn
pynmihpat kibym pyut, bad ia ngi yn
pynkylla. [53]Namar ka dei da lei lei ia kane
kaba pyut ban phong ia kabym pyut, bad
ia kane kaba iap ban phong ia kabym
iap; [54]te ynda kane kaba pyut kan phong
ia kabym pyut, bad kane kaba iap kan
phong ia kabym iap, ynda kumta yn
pyndep khoit ia kata ka jingong ia kaba
la thoh: Ia ka jingiap la nguid noh khoit
ha ka jingjop. [55]Ah ka jingiap, hangno
ka jingjop thiaw ka jong pha? Ah ka
jingiap, hangno ka sni ka jong pha?
[56]Te ka sni jong ka jingiap ka long
ka pop, bad ka bor ka pop ka long ka
hukum. [57]Hynrei ka jingnguh ia U Blei,
uba ai ha ngi ia kane ka jingjop thiaw da U
Jisu Khrist uba U Trai jong ngi!
58 Naba kumta, ko para bangeit
baieit jong nga, to long phi kiba iaineh
skhem, bad kibym kynriah noh, bad
kiba man kyrhai man la ka sngi ha ka
kam U Trai, haba phi tip skhem ba kata
ka jingtrei minot jong phi kam ju long
kaba lehnohei ha U Trai.

Ka jingiasynñiang sbai na ka bynta ki para bangeit

16 Hynrei shaphang kata ka jingsyn-
ñiang sbai kaba na ka bynta ki riew-
khuid, kumba nga la buh beit biang ruh
ha ki balang ka Galatia, kumjuh ruh to
leh ma phi. [2]Ha ka sngi nyngkong ka
taiew to uwei pa uwei na phi un buh noh
ha lade, da kaba kynshew kat kum ka
jingioh jong u, ba yn ym long ki jingiasyn-
ñiang sbai ynda nga la wan. [3]Te ynda
nga la poi, ia kino kino kiba phin ibit, ia
kita ngin phah lem bad ki shithi ban leit
lam noh ia kata ka jingai isynei jong phi
sha Jerusalem; [4]bad lada long baidei ia
nga ruh ban leit, kita kin leit ryngkat bad
nga.

Ka jingthmu U Paul ban wan jngoh ia ki

5 Hynrei ngan wan ha phi ynda nga
la ioh leit lyngba ka Makedonia; namar
nga thew ban leit lyngba ka Makedonia.

15 : 45 Jen. 2 : 7. 15 : 51-52 1 Thes. 4 : 15-17. 15 : 54 Isa. 25 : 8. 15 : 55 Hos. 13 : 14.
16 : 1 Rom. 15 : 25-26. 16 : 5 Kam. 19 : 21.

[6]Hynrei lehse ngan sah bad phi, ne
ngan shong tlang ruh, khnang ba phi
phin ioh leit on lynti ia nga kat shaba nga
leit. [7]Namar ngam mon ban iohi ia phi
mynta tang ha kaba shu iaid artad,
hynrei nga kyrmen ban sah bad phi katto
katne, lada U Trai un shah. [8]Hynrei ngan
sah ha Ephesos haduh ka Pentekost,
[9]namar ia ka jingkhang kaba khraw bad
kaba donbor la plie wang ia nga, te
don shibun ki nongkhang.

10 Te lada U Timothi un wan ha phi,
to sumar biang phi ba un don hapdeng
jong phi khlem jingsheptieng: namar u
trei ia ka kam U Trai kein, kumba leh
ma nga ruh. [11]Namar kata to wat ai ba
uno uno ruh un ñiew bein ia u. Hynrei
to da ialeit on lynti ia u ha kaba suk, ba
un ioh wan ha nga, namar nga khmih
lynti ia u lem bad ki para bangeit.

12 Shaphang U Apollos ruh u para
bangeit, nga la kyrpad shibun ia u ban
wan ha phi ryngkat bad kita ki para
bangeit: hynrei um don mon satia ban
wan mynta, hynrei un wan kein ynda u
la kloi bha.

Ka jingpynwai ryngkat bad ka jingkhublei

13 To da sharai phi, to da ieng skhem
phi ha ka jingngeit, to da leh shlur ialade
phi kum ki rangbah, to da pynkhlain ia
lade phi. [14]To ai ba baroh kaba phi leh
phin leh ha ka jingiaieit.

15 Hynrei nga kyrpad ia phi, ko para
bangeit, *namar* phi tip, shaphang ka ïing
U Stephanas, ba ka long u soh nyngkong
ka Akhaia, bad ba ki la ia aiti noh ia lade
ia kaban shakri ia ki riewkhuid, [16]ba
phi ruh phin kohnguh ia kiba kum kita,
bad ia uwei pa uwei uba iarap lem bad
ba trei minot. [17]Kumta nga sngewkmen
ha ka jingwan U Stephanas bad U Phor-
tunatos bad U Akhailos, namar ia kata
kaba duna na sha phi ki la iapyndap noh
ma ki. [18]Naba kumta kein ki la iapyn-
pyngngad ia ka mynsiem jong nga bad
ia ka jong phi ruh: namar kata to da
ñiew burom phi ia kiba kum kita.

19 Ki balang ka Asia ki iakhublei
ia phi. U Akwila bad Ka Priskila ki
iakhublei ia phi shibun ha U Trai, lem
bad kata ka balang kaba ha ïing jong ki.
[20]Ki para bangeit baroh ki iakhublei ia
phi. To phin da iakhublei paralok hi
da ka jingiadoh bakhuid.

21 Ka jingkhublei jong nga U Paul
da ka kti jong nga hi. [22]Lada uno uno
ruh ubym ieit ia U Jisu Khrist uba U
Trai, to un long anathema!Maran atha!
[23]Ka jingaiei U Jisu Khrist uba U Trai
to kan long lem bad phi. [24]Ka jingieit
jong nga kan long lem bad phi baroh ha
U Khrist Jisu. Amen.

KA SHITHI KABA AR

U PAUL U APOSTOL

SHA KI NONG KORINTH

1 U Paul u apostol U Jisu Khrist da ka
mon U Blei, bad U Timothi u para
bangeit, ha ka balang U Blei kaba don
ha Korinth, lem bad ki riewkhuid baroh
kiba don ha Akhaia baroh:
2 Iong ka jingaiei ha phi bad ka
jingsuk na U Blei uba U Kpa jong ngi
bad *na* U Jisu Khrist uba U Trai.

16 : 8 Leb. 23 : 15-21; Dt. 16 : 9-11. 16 : 8-9 Kam. 19 : 8-10. 16 : 10 1 Kor. 4 : 17.
16 : 15 1 Kor. 1 : 16. 16 : 19 Kam. 18 : 2. 1 : 1 Kam. 18 : 1.

U Paul u duwai ainguh ia U Blei

3 Long ba la kyrkhu ia U Blei bad
ia U Kpa U Jisu Khrist uba U Trai
jong ngi, U Kpa ki jingsynei bad U Blei
ka jingpyntngen baroh, [4]uba pyntngen
ia ngi ha ka jingjynjar jong ngi baroh,
khnang ia kaban ai bor ia ngi ban pyn-
tngen ia kita kiba ha kano kano ka jing-
jynjar da kata ka jingpyntngen da kaba
la pyntngen ia ngi hi da U Blei. [5]Naba
kat kumba kita ki jingshah U Khrist
ki iaroi kyrhai ha ngi, kumta kein kata
ka jingpyntngen ia ngi ka roi kyrhai ruh
da U Khrist. [6]Te la ka long ba la pynjyn-
jar ia ngi, *ka long* na ka bynta ka jing-
pyntngen bad ka jingpynim ia phi; lane
la ka long ba la pyntngen ia ngi, ka long
na ka bynta ka jingpyntngen bad ka
jingpynim ia phi kein, kaba trei ha kaba
iaishah ia kijuh ki jingshah ia kiba ngi
ruh ngi shah. [7]Te ka jingkyrmen jong
ngi ka skhem shaphang jong phi, da
kaba ngi tip ba kat kumba phi long kiba
ioh bynta na ka jong kita ki jingshah
shitom, kumta ruh phi long na kata ka
jingpyntngen.

8 Namar ngim mon ba phin ym tip,
ko para bangeit, shaphang kata ka jing-
jynjar jong ngi kaba la jia ha ngi ha Asia,
ba la ban khia ia ngi shikaddei eh, palat
ia ka bor jong ngi, haduh ba ngi la duh
jingkyrmen ban im; [9]shisha ngi la don ha
lade hi ka jingrai ban iap, khnang ba
ngin ym shaniah satia ha lade hi, hynrei ha
U Blei uba pynmihpat ia kiba iap;
[10]uba la knieh kynthet ia ngi na ka jingiap
kaba khraw katta katta, bad uba iaiknieh
kynthet ia ngi, ha uba ngi kyrmen ba
un dang knieh kynthet shuh ruh; [11]da
kaba iarap lem ma phi ruh da ka jingduwai
na ka bynta jong ngi, khnang ba, namar
kata ka jingisynei ia kaba la ai ha ngi na
kaba leh kiba bun, yn ainguh da kiba bun
na ka bynta jong ngi.

Ki jingkylla ha ka jingleit lynti U Paul

12 Namar ka jingkmen jong ngi ka long
kane kein, ka jingphla ka jingiatiplem
jong ngi, ba ha ka jingkhuid bad ha ka
jingsngur bariewblei, ym ha ka jingstad
bakynja doh, hynrei ha ka jingaiei U
Blei, ngi la pyniaid ia lade ha ka pyrthei,
bad kham bun eh sha phi. [13]Namar ngim
thoh ha phi da kumwei kumwei nalor
kita ia kiba phi pule, ne kiba phi kohnguh,
bad nga kyrmen ba phin iaikohnguh
haduh kaba kut: [14]kumba phi la kohnguh
ia ngi katto katne, ba ngi long ka jingkmen
jong phi, kumba phi ruh phi long ka
jong ngi ha ka sngi U Jisu uba U Trai.

15 Te ha kane ka jingshaniah nga
la mon ban wan ha phi mynshuwa,
khnang ba phin ioh kmen arsien; [16]ban
leit artad na phi sha Makedonia, bad ban
wan pat ha phi na Makedonia, bad ban ioh
leit on lynti ia nga da phi sha Judia.
[17]Namar kata haba nga la thmu kumta,
nga shu leh thala? ne ia kita kiei kiei
ruh ia kiba nga thmu, nga thmu katba
kum ka kynja doh, khnang ba kan ioh
long bad nga kaba hooid hooid bad
kaba em em? [18]Hynrei kumba U Blei u
long uba lah ban shaniah, kumta kein ka
jingialap jong ngi ha phi kam long hooid
bad em; [19]namar U Jisu Khrist U Khun
U Blei, ia uba la ialap hapdeng jong
phi da ngi, da nga bad da U Silbanos
bad da U Timothi kein, um shym long
hooid bad em, hynrei ha u ka long kaba
hooid. [20]Namar ki jingkular U Blei katba
don, ki long ha u kaba hooid, bad ha
u kaba amen, ia kaban pyndon burom
ia U Blei da ngi. [21]Te uta uba pynneh ia
ngi lem bad phi ha U Khrist, bad uba la
pynsleh ia ngi, long U Blei kein, [22]uba la
shon shap ruh ia ngi, bad uba la ai ia ka
synjat jong U Mynsiem ha ki dohnud
jong ngi.

23 Hynrei nga khot ia U Blei ban
sakhi ha ka mynsiem jong nga, ba
khnang ban isynei ia phi nga la pep ban
wan sha Korinth. [24]Ym ba ngi leh trai
khlieh ia ka jingngeit jong phi, hynrei ngi

1 : 8 1 Kor. 15 : 32. 1 : 16 Kam. 19 : 21. 1 : 19 Kam. 18 : 5.

ialong ki lok baiatrei lem ia ka jingkmen
jong phi: namar da ka jingngeit phi
iai ieng.

2 Hynrei nga la lah thmu ia kane ha
lade hi, ba ngan ym wan pat ha phi
ha ka jingsngewsih. 2Namar lada nga
pynsngewsih ma nga ia phi, hato mano te
uban pynsngewbha ia nga, lymda uta ia
uba la pynsngewsih da nga? 3Te nga la
thoh ia kata hi ha phi, ioh ba haba nga
wan ngan ioh ka jingsngewsih na kita
na kiba ka dei ia nga ban ioh ka jingkmen:
da kaba shaniah shaphang jong phi baroh,
ba ka jingkmen jong nga ka long ka jong
phi baroh ruh. 4Namar na ka jingsngew
jynjar bakhraw bad ka jingkhuslai ka
dohnud nga la thoh ha phi da bun ki
ummat, ym da lei lei ban pynsngewsih
ia phi, hynrei ba phin ithuh ia kata ka
jingieit kaba nga don kyrhai eh ia phi.

Ka jingmap ia u nongleh palat

5 Hynrei lada uno uno ruh u la
pynsngewsih, um shym la pynsngewsih
tang ia nga, hynrei katto katne (ba ngan
ym ban khia iano iano ruh) ia phi baroh.
6Ka la biang ia uta *u briew* kane ka
jingpynshitom ia kaba *la leh* da kita kiba
bun. 7Ba da kumwei ka la dei ia phi ban
map bad ban pyntngen ia u, ioh ba yn
nguid noh khoit ia uba kum uta da ka
jingsngewsih kaba palat eh. 8Naba kumta
nga kyrpad ia phi ban pynskhem ia ka
jingieit *jong phi* sha u. 9Namar ia kane
khnang nga la thoh ruh, ba ngan ioh
tip ia ka jinglong ba la tynjuh jong phi, la
phi long ne em kiba kohnguh ha kiei kiei
baroh. 10Hynrei ia uba phi iamap ia kaei
kaei ruh, nga ruh *nga map*; namar lada
nga la map ma nga ruh kaei kaei ruh,
ia uba nga la map, na ka bynta jong
phi nga *la map ia kata* ha U Khrist;
11ba yn ym leh phon ia ngi da u Soitan,
namar ngim long kibym tip ia ki buit
jong u!

Ka jingsngew bukhkoh U Paul ha Troas

12 Hynrei mynba nga la wan ha Troas
na ka bynta ka gospel U Khrist,
bad haba la plie ka jingkhang ia nga
ha U Trai, 13ngam shym ioh suk ha la ka
mynsiem, naba ngam shym shem ia U
Titos u para bangeit jong nga; hynrei
da kaba khublei ia ki nga la leit noh sha
Makedonia.

Ka jingjop da U Khrist

14 Hynrei long ka jingnguh ia U Blei,
uba pynrisa ia ngi ha la ka sngi ha U
Khrist, bad uba pynpaw ia ka jingiwbih
ka jingtip jong u da ngi ha ka jaka
baroh. 15Naba ngi long ka jingiwbih U
Khrist ia U Blei ha kita ia kiba la pynim,
bad ha kita kiba da jot noh; 16ha uwei
ka jingiw ka jingiap ia kaban iap, hynrei
ha uta uwei ka jingiw ka jingim ia kaban
im. Te uei uba bit biang ia kine kiei kiei
ruh? 17Namar ngim long kum kita kiba
bun, kiba pynkhleh ia ka ktien U Blei;
hynrei kum na ka jingsngur, hynrei kum
na U Blei, ha khmat U Blei ngi kren ha
U Khrist.

Ki shakri ka Jutang Bathymmai

3 Ngi sdang pat ban iaroh ia lade?
ne ngi donkam, kum kiwei, ia ki
shithi iaroh sha phi, lane na phi? 2Ma
phi kein phi long kata ka shithi jong ngi,
ia kaba la thoh ha ki dohnud jong ngi,
ia kaba la ithuh bad la pule da ki briew
baroh; 3kiba paw shynna ba phi long ka
shithi U Khrist ia kaba la trei minot
da ngi, ia kaba la thoh ym da ka sia
hynrei da U Mynsiem U Blei uba im,
ym ha ki maw lyngkniap hynrei ha ki
doh lyngkniap ka dohnud kein.

4 Hynrei ka jingshaniah skhem kat
kane ngi don da U Khrist sha U Blei:
5ym, naba ngi long kiba bit na lade
hi ia kaban pyrkhat ia kaei kaei ruh
kumba napoh lade hi; hynrei ka jingbit
jong ngi ka long na U Blei, 6uba la pynbit

2 : 12-13 Kam. 20 : 1. 3 : 3 Ek. 24 : 12; Jer. 31 : 33; Eskl. 11 : 19; 36 : 26. 3 : 6 Jer. 31 : 31.

ia ngi *ban long* ki nongialap ka jutang
bathymmai, ym ki jong ka dak hynrei
ki jong U Mynsiem; namar kata ka dak
ka pyniap hynrei uta U Mynsiem u pynim
kein.

7 Hynrei lada kane ka jingpyniaid
niam ka jingiap ba la thoh bad ba la mut
ha ki maw, ka la long ha ka jingtyng-
shain, katba kita ki khun Israel kim lah
shuh ban khmih shain ia ka khmat U
Moses namar kata ka jingtyngshain ka
khmat jong u kaban dam noh; 8kumno te
ba kata ka jingpyniaid niam ka jong
U Mynsiem kan ym long kham tam ha ka
burom? 9Namar lada kata ka jing-
pyniaid niam ka jingpynrem ka la long ka
burom, da khamtam shibun kata ka
jingpyniaid niam ka jingpynksan ka palat
ha ka burom. 10Namar shisha ia kata ba
la pyndon burom ym shym la pyndon
burom shuh ha kane, na ka bynta kata
ka burom kaba kham kor. 11Namar lada
kata kaban dam noh *ka la long* ha ka
burom, te khamtam shibun kata kaba
iaisah *ka long* ha ka burom.

12 Namar kata ba ngi don ka jing-
kyrmen kat kane, ngi kren shlur eh,
13bad ngim *long* kum U Moses, uba la
buh ka jingkah ha ka khmat jong u,
khnang ba kita ki khun Israel kin ym
ioh khmih shain sha kaba kut kata kaban
dam noh; 14hynrei la pyneh noh ia ki
jingmut jong ki; namar haduh kane ka
sngi hi haba pule ia ka jutang barim,
kata kajuh ka jingkah khmat ka iaisah
khlem da loit noh: naba ha U Khrist la
pyndam noh ia ka. 15Shisha kein wat
haduh kane ka sngi, haba pule ia U Moses,
ka jingkah ka dang neh ha ka dohnud
jong ki. 16Hynrei ynda kan da phai
khmat ha U Trai, yn loit noh ia kata ka
jingkah khmat. 17Te U Trai u long uta
U Mynsiem, bad ha kaba don U Mynsiem
U Trai, *hangta* don ka jinglaitluid.
18Hynrei ma ngi baroh da ka khmat
khlem da kah noh, da kaba ngi khmih
shai kumba ha ka ïit ia ka burom U
Trai, la nangpynkylla nangpynkylla
dur ia ngi sha kata kajuh hi ka dur na
ka burom sha ka burom, kumba na U
Trai uba U Mynsiem.

Ka jingkynshew ha ki khiew khyndew

4 Naba kumta ba ngi don kane ka
jingshakri tien Blei kat kumba ngi la
ioh isynei, ngim man thait shuh; 2hynrei
ngi la kyndiah eh na kiei kiei ruh kiba
rieh jong ka jinglehrain, haba ngim iaid
ha ka buit sianti, lymne khleh phon ia ka
ktien U Blei; hynrei da ka jingpynpaw
ia ka jingshisha ngi da iaroh ia lade ha ka
jingiatiplem ki briew baroh ha khmat U
Blei. 3Hynrei lada ka long te ba la kah
ia ka gospel jong ngi, ka long ba la kah
ha kita kiba jot; 4ha kiba u blei jong
kane ka pyrthei u la pynmatlah noh ia
ki jingmut kita kibym ngeit, khnang
ba ka jingshai ka gospel ka burom U
Khrist, uba long ka dur U Blei, kan
ym tyngshain *ha ki*. 5Namar ngim ialap
ia lade, hynrei ia U Khrist Jisu kum U
Trai kein, hynrei ia lade hi ki shakri jong
phi na ka bynta U Jisu. 6Naba U Blei
uba la hukum ia ka jingshai ban shai noh
na kaba dum, u la pynshai ha ki dohnud
jong ngi, khnang ia kaban pynshai ia ka
jingtip ka burom U Blei ha ka khmat
U Jisu Khrist.

7 Hynrei ngi don kane ka jingkynshew
ha ki khiew khyndew, ba ka jingkhraw
tam eh kata ka bor kan long na U Blei,
bad ym na ngi. 8Ha kiei kiei baroh la
pynjynjar sat ia ngi, hynrei ym shym la
pynshipa ia ngi; la tap baiong ia ngi,
hynrei ym ha ban da kut lad; 9la beh
bein ia ngi, hynrei ym shym la iehnoh
noh ia ngi; la pynkyllon kram ia ngi,
hynrei ym shym la pynjot noh ia ngi;
10da kaba bah kylleng ha kane ka met
ha la ka sngi ia ka jingiap U Jisu uba
U Trai, khnang ban pynpaw ia ka jingim
U Jisu ruh ha ka met jong ngi. 11Namar

3 : 7 Ek. 34 : 29. 3 : 13 Ek. 34 : 33. 4 : 6 Jen. 1 : 3.

ngi kiba dang im ngi long ba la aiti
noh ha la ka sngi ia kaban iap na ka bynta
U Jisu, khnang ban pynpaw ia kata ka
jingim U Jisu ruh ha ka doh kaba iap
jong ngi. 12Kumta kein ka jingiap ka trei
ha ngi, hynrei ka jingim ha phi.
13 Hynrei ba ngi don kajuh ka
mynsiem ka jingngeit, katba kum kata
ba la thoh, Nga la ngeit, namar kata
nga la kren; ngi ruh ngi ngeit, namar
kata ngi kren, 14ba ngi tip skhem ba uta
uba la pynmihpat ia U Jisu uba U Trai,
un pynmihpat ia ngi ruh da U Jisu, bad
un buh ia ngi ha khmat lem bad phi.
15Namar kiei kiei baroh ki long na
ka bynta jong phi khnang ba kata ka
jingaiei ia kaba la pynroi byllien, kan
da roi kyrhai eh da ka jingainguh jong
kiba bun ia ka burom U Blei.

Kaba im da ka jingngeit

16 Namar kata ngim man thait shuh;
hynrei la ka long ruh ba u briew uba
habar jong ngi u nang jot nang jot,
pynban uta u briew bashapoh u la
nang shait ha la ka sngi. 17Namar ka
jingjynjar basting jong ngi kaba tang
shibit, ka nang pynlong na ka bynta jong
ngi ka jingkhia ka burom kaba palat eh
bad ka bymjukut, 18haba ngim khmih
shuh ha kita kiei kiei ruh ia kiba iohi
hynrei ia kita kiei kiei ruh kibym iohi;
namar kita kiei kiei ruh ia kiba iohi ki
long tang shibit, hynrei kita kiei kiei ruh
kibym iohi ki long bymjukut kein.

5 Namar ngi tip skhem ba lada yn
lied noh ia ka iing jong ngi kaba ha ka
khyndew, *kane* ka iing trep kein, ngi
don ka jingtei na U Blei, ka iing ba la
thaw bym da ki kti, ka bymjukut ha ki
bneng. 2Namar shisha ngi ud sat ha kane,
ba ngi da kwah hir hir ban pynphong
halor da ka iing shong neh jong ngi kaba
na bneng, 3ba haba la pynphong ia ngi
kumta yn ym shem ia ngi kiba lyngkhuid.
4Namar ngi kiba don ha kane ka iing
trep ngi ud sat, ba la pynkit khia ia ngi,
ym naba ngi kwah ban loit noh *ia ka,*
hynrei ban ioh pynphong halor, ba kumta
yn ioh nguid noh ia kane kaba iap da ka
jingim. 5Te uta uba la pynbit ia ngi sha
kane kajuh hi long U Blei, uba la ai
ruh ha ngi ka synjat, uba U Mynsiem hi.
6 Namar kata haba ngi sngewshlur
ha la ka sngi, bad ba ngi tip ba katba
ngi dang shong ha kane ka met, ngi
iashong khlad noh na U Trai 7(namar
ngi iaid da ka jingngeit, ym da ka jingiohi),
8te ngi sngew shlur kein, bad ngi
kham sngewbha ban leit noh na kane ka
met, bad ban ioh shong neh bad U Trai.
9Naba kumta ruh ngi ialeh tyngeh noh
ban long kiba pynsngewbha eh ia u, la
ngi iashong sah lane ngi iaieit noh;
10namar ka dei ban pynieng ia ngi baroh
ha khmat ka jingshong bishar U Khrist,
ba uwei pa uwei un ioh pdiang ha lade
ia kita kiei kiei ruh *ba la leh* ha ka met
jong u, katba kum kita ba u la leh, la
bha la sniew.

Ka jingpyniasuk bad U Blei ha U Khrist

11 Namar kata haba ngi tip ia kane
ka jingsheptieng ia U Trai, ngi pyrshang
pynkohnguh ia ki briew; hynrei la pynpaw
ia ngi ha U Blei, bad nga kyrmen ba la
pynpaw ia ngi ha ki jingiatiplem jong
phi ruh. 12Namar ngim iaroh ia lade pat ha
phi, hynrei ha phi ngi ai daw ka jingiaroh
na ka bynta jong ngi, ba phin ioh ei ei
ruh ia kaban phai ktien ha kita kiba
sngewkmen ha kaba paw habar, te ym
ha ka dohnud. 13Namar la ngi leh
bymtipbriew, ka long na ka bynta U Blei;
la ngi leh tipbriew biang biang, ka long
na ka bynta jong phi kein. 14Namar
ka jingieit U Khrist ka pynleh ia ngi, da
kaba ngi la kut jingmut kumne, ba lada
uwei u la iap na ka bynta baroh, kumta
kita baroh ki la iap kein: 15bad u la iap
ruh na ka bynta baroh, ba kita kiba im

4 : 13 Salm 116 : 10. 5 : 10 Rom. 14 : 10.

kin ym im shuh ha lade hi, hynrei ha uta
uba na ka bynta jong ki u la iap bad u la
mihpat.
16 Kumta te naduh mynta ngi ngim
ñiew iano iano ruh katba kum ka doh:
toi lada ngi la ju ñiew ia u Khrist katba
kum ka doh, hynrei mynta ngim ñiew
shuh. [17]Kumta lada uei uei ruh u don ha
U Khrist, *u long* u jingthaw bathymmai;
kiei kiei ruh kiba rim ki la duh noh,
ha khmih kiei kiei baroh ki la jia long kiba
thymmai. [18]Te kiei kiei baroh ki long na U
Blei, uba la pyniasuk noh ia ngi ha lade
hi da U Jisu Khrist, bad uba la aiti ha
ngi ia ka jingpyntrei ia ka jingpyniasuk:
[19]kata ka long, ba U Blei u dang pyniasuk
ia ka pyrthei ha lade hi ha U Khrist,
khlem da ñiew ha ki ia ki jingpalat jong
ki; bad ba u la buhti ha ngi ia ka ktien
kane ka jingpyniasuk. [20]Namar kata
ngi long ki nongkit tien syiem na ka bynta
U Khrist, la kumba U Blei u kyrpad *ia*
phi da ngi: ngi duwai hir hir na ka bynta
U Khrist, To long phi ia kiba la pyniasuk
bad U Blei. [21]Namar ia uta ubym shym
la tip ia ka pop, u la pynlong ka pop
na ka bynta jong ngi, khnang ba yn
pynlong ia ngi ka hok U Blei ha u.

6 Ngi te, kum ki para baiatrei lem
bad u, ngi iakyrpad ba phin ym pdiang
lehnohei ia ka jingaiei U Blei: [2](namar u
ong, Nga la shah shkor ia me ha ka ïa
badiang hun, bad ha ka sngi ka jingpynim
nga la wan iarap ia me: ha khmih,
mynta kein kata ka ïa badiang hun; ha
khmih, mynta kein kata ka sngi ka
jingpynim). [3]haba ngim ai ka daw ka
jingjynthut ha kaei kaei ruh, khnang ba
yn ym pynrem ia ka kam iathuhkhana
jong ngi; [4]hynrei da kaba ngi pyni shynna
ia lade ha kiei kiei baroh kum ki nongialap
ki jong U Blei, ha ka jingiaishah shikad-
dei, ha ki jingjynjar, ha ki jingkyrduh,
ha ki jingshipa, [5]ha ki jingsympat, ha ki
jingset byndi, ha ki jingkhihwin, ha ki
jingtrei minot, ha ki jingbymiohthiah,
ha ki jingshah jingit; [6]ha ka jingsngur,
ha ka jingtip, ha ka jingiaishah slem,
ha ka jinglehsbun, ha U Mynsiem
Bakhuid, ha ka jingieit bakhlem arsap,
[7]ha ka ktien ka jingshisha, ha ka bor U
Blei, da ka jingkieng atiar ka hok sha
kamon bad sha kadiang; [8]hapdeng ka
burom bad kaba khlem burom, hapdeng
kaba kren sniew bad kaba kren bha;
kum kiba shukor, hynrei *pynban* kiba shi-
sha; [9]kum ia kibym ithuh, hynrei *pynban*
ia kiba ithuh eh; kum kiban sa iap noh,
hynrei ha khmih ngi im; kum ia kiba la
pynshitom, te khlem da pyniap ia ngi;
[10]kum kiba sngewsih, hynrei ha la ka
sngi kiba sngewkmen; kum kiba duk,
hynrei pynban kiba pynriewspah ia kiba
bun; kum kibym don ei ei ruh em,
hynrei kiba don kiei kiei baroh.
11 Ka shyntur jong ngi ka la ang
ha phi, ah ki nong Korinth; ia ka dohnud
jong ngi la pyniar. [12]Ym shym la pynkhim
ia phi ha ngi, hynrei la pynkhim ia phi
ha la ka dohnud hi. [13]Te da kaba iasiew
kylliang da kajuh ka rukom (nga kren
kumba ha *la* ki khun), to long ma phi
ruh ba la pyniar.

Ka ïing U Blei Uba im

14 To wat long phi ki para bakit
lyngkor lem bad kibym ngeit; namar ka
hok ka don ka jingialok aiu bad ka-
bym hok? bad ka jingshai ka don ka
jingiasyllok aiu bad ka jingdum? [15]Bad
U Khrist u don ka jingiadei aiu bad u
Belial? lane uba ngeit u don bynta aiu
bad ubym ngeit? [16]Bad ka ïing U Blei
ka don ka jingiasoh aiu bad ki bleithaw?
namar ngi long ka iing U Blei uba im,
kumba U Blei u la ong, Ngan shong sah
hapoh jong ki, bad ngan iaid sngewbha
hapdeng jong ki; ngan long U Blei jong
ki ruh, ki ruh kin long u paidlang jong
nga. [17]Naba kumta to iamih noh phi

6 : 2 Isa. 49 : 8. 6 : 5 Kam. 16 : 23. 6 : 16 1 Kor. 3 : 16; 6 : 19; Leb. 26 : 12; Eskl 37 : 27.
6 : 17 Isa. 52 : 11.

napdeng jong ki, bad to pyniakhlad
noh ia lade phi, ong U Trai, bad to
wat ktah shuh ia kabym khuid; te nga
ngan pdiang ia phi ha lade, 18bad ngan
long U Kpa ia phi, ma phi ruh phin
long ki khun shynrang bad ki khun
kynthei ia nga, ong U Trai uba don bor
baroh.

7 Namar kata haba ngi don kine ki
jingkular, ko ki hep, to ngin
iapynkhuid noh ia lade na ka jingbittngit
ka doh bad ka mynsiem baroh, da kaba
pynjanai ia ka jingkhuid ha ka
jingsheptieng ia U Blei.

Ka jingkmen U Paul

2 To phin pdiang sngewbha ia ngi:
ngim shym leh bymdei iano iano ruh,
ngim shym pynsniew iano iano ruh,
ngim shym shukor iano iano ruh. 3Ngam
ong ia kane ia kaban pynrem *ia phi*:
namar nga la ong mynshuwa, ba phi
ialong ha ki dohnud jong ngi, ia kaban
iaiap lem bad ban iaim lem. 4Te ka
jingshlur jong nga ban kren ha phi
ka long kaba khraw, ka jingkren pyn-
donburom jong nga ka long kaba khraw
shaphang jong phi; la pyndap ia nga
da ka jingtngen, nga shlei da ka jingkmen
hapdeng ka jingjynjar jong ngi baroh.
5 Namar haba ngi la lah poi ha
Makedonia ruh, ka met jong ngi kam
shym ioh suk khyndiat; hynrei ha kiei
kiei baroh la pynjynjar ia ngi, habar *don*
ki jingialeh, hapoh ka jingsheptieng.
6Hynrei U Blei uba pyntngen ia kita
kiba jynjar, u la pyntngen ia ngi ruh
da ka jingwan poi U Titos; 7te ym
tang da kata kaba poi ma u, hynrei
da kata ka jingpyntngen da kaba la
pyntngen ia u shaphang jong phi ruh,
mynba u da iathuh ha ngi ia ka jing-
kwah hir hir jong phi, ia ka jingiam
sngewsih jong phi, ia ka jingshitrhem
jong phi na ka bynta jong nga, katba
nga la kham kmen pynban. 8Naba lada
nga la pynsngewsih te ia phi da kata
ka shithi, ngam babe shuh, la nga la
babe, namar nga sngewthuh ba kata
ka shithi ka la pynsngewsih ia phi,
la ka long tang shi por ruh; 9mynta
nga kmen kein, ym da lei lei naba la
shu pynsngewsih ia phi, hynrei naba
la pynsngewsih ia phi ia kaban kylla
kaba mut; namar la pynsngewsih riew-
blei ia phi, ba kumta phin ym shah
duh ha kaei kaei ruh da ngi. 10Namar
kata ka jingsngewsih bariewblei ka pyn-
long ka jingkylla kaba mut sha ka
jingpynim kabym babe shuh; hynrei ka
jingsngewsih ka jong ka pyrthei ka pyn-
long ka jingiap. 11Namar ha khmih,
kane kajuh hi haba la pynsngewsih
riewblei ia phi, kaba katno ka jingsumar
minot ka la pynlong ha phi, hooid,
kaba katno ka jingiada ia lade, hooid,
kaba katno ka jingsatnud, hooid, *kaba
katno* ka jingsheptieng, hooid, *kaba katno*
ka jingkwah hir hir, hooid, *kaba katno*
ka jingshitrhem, hooid, *kaba katno* ka
jinglehsat! Ha kiei kiei baroh phi la
pyni ia lade kiba sngur ha kane ka kam.
12Haba kumta te, la nga la thoh ha
phi, *ngam shym la thoh* tang na ka bynta
uta uba la leh bymdei lymne na ka
bynta uta uba la lah shah bymdei,
hynrei ba ka jingsumar minot jong phi
na ka bynta jong ngi ha khmat U Blei,
kan ioh paw ha phi. 13Naba kumta
kein la pyntngen ia ngi:
Bad ha ka jingtngen jong ngi ngi
la iakmen khamtam namar ka jingkmen
U Titos, naba la pynpyngngad ia ka
mynsiem jong u da phi baroh. 14Naba
lada nga la kren iaroh ei ei ha u shaphang
jong phi, ym shym la pynlehrain ia
nga; hynrei kat kumba ngi la lah iathuh
ha phi ia kiei kiei baroh ha kaba shisha,
kumta biang ruh kata ka jingiaroh jong
ngi ha khmat U Titos, la shem ba ka
long kaba shisha. 15Bad ka jingsngewieit
jong u ia phi ka kham jur shikaddei

6 : 18 2 Sam. 7 : 14; 1 Khr. 17 : 13; Isa. 43 : 6; Jer. 31 : 9. 7 : 5 2 Kor. 2 : 13.

eh, haba u kynmaw ia ka jingkohnguh
jong phi baroh, kumno ba da ka
jingsheptieng bad ka jingkhynñiuh phi
la iapdiang ia u. 16Nga kmen namar kata
ba nga don ka jingshaniah ha phi ha
kiei kiei baroh.

Ka jingiasynñiang sbai sbun ki balang ha Makedonia

8 Nga pyntip ha phi ruh, ko para-
bangeit, shaphang kata ka jingaiei U
Blei ia kaba la ai ha kita ki balang ka
Makedonia. 2Kumno ba ka jingtynjuh
bakhraw ka jingjynjar, ka jingdap ka
jingkmen jong ki, bad ka jingduk sat
jong ki, ki la roi kyrhai haduh ka jingshlei
ka jingaikylluid jong ki. 3Namar katba
kum ka bor jong ki, nga phla, shisha
bad palat ia ka bor jong ki, ki la sngewbha
hi *ban ai*; 4ki da iakyrpad ia ngi da ka
jingkyrpad kaba jur ba ngin shim ia kata
ka jingai, bad ia kata ka jingiasyllok ha
kaba iasam ia ka ha ki riewkhuid.
5*Te ia kane ki la leh*, ym kat kumba
ngi la iakhmih lynti, hynrei ki la aiti
ia lade nyngkong ha U Trai, ynda kumta
ha ngi ruh da ka mon U Blei; 6kat
haduh ba ngi la kyntu ia U Titos, ba
kumba u la lah sdang mynshuwa, kumta
ruh un pyndep noh ha phi ia kane ka
jingaiei ruh. 7Hynrei kumba phi la roi
kyrhai ha kiei kiei baroh, *ha* ka jingngeit,
bad ka ktien, bad ka jingtip, bad ka
jingminot baroh, bad *ha* ka jingieit jong
phi sha ngi, *to sumar* ba phin roi kyrhai
ha kane ruh ka jingaiei.

8 Ngam kren kumba da ka hukum,
hynrei namar ka jingsumar minot jong
kiwei, bad ban tynjuh ia ka jingsngur
ka jingieit jong phi. 9Namar phi ithuh
ia ka jingaiei U Jisu Khrist uba U Trai
jong ngi; ba la u la long uba riewspah,
pynban u la wan long duk na ka bynta
jong phi, khnang ban pynriewspah ia
phi da kata ka jingduk jong u. 10Hynrei
ha kane nga shu pyni ia la ka jingmut;
namar kane ka myntoi ia phi, kiba la
sdang nyngkong la mynnymwei, ym tang
ia kaban leh, hynrei ia kaban mon
sngewbha. 11Te mynta to pyndep noh ruh
ia kata ka jingleh, ba kat kumba *la
don* kata ka jingsngew la kloi ia kaban
mon sngewbha hi, kumta ruh kan don
ka jingpyndep noh na kata kaba phi
don. 12Namar lada don lypa kata ka
jingsngew la kloi, la pdiang sngewbha
ia ka kat kum kaba *u briew* u don, ym
kat kum kaba um don. 13Namar ngam
mut ban pynjem ia kiwei, bad ban
pynshipa ia phi: 14hynrei da kaba
marryngkat; ha kane ka por kaba mynta
kata ka jingroi kyrhai jong phi *kan
ioh pyndap* ia kata ka jingkyrduh
jong ki, ba kata ka jingroi kyrhai jong
ki ruh kan ioh long *ka jingpyndap* ia
ka jingkyrduh jong phi; ba kumta kan
ioh long kaba mar ryngkat; 15kumba
la thoh: Uta uba *la lum* bun um shym
la don tam kein, bad uta uba *la lum*
khyndiat um shym duna ruh.

U Titos bad ki para baiatrei lem

16 Hynrei ka jingnguh ia U Blei uba
buhti ia kajuh ka jingsumar minot na
ka bynta jong phi ha ka dohnud U Titos;
17naba shisha u la pdiang sngewbha
ia ka jingkyntu jong ngi; hynrei, ba u
long hi uba shitrhem eh, u la wan sha
phi da la ka mon sngewbha hi. 18Ngi
la iaphah ryngkat ruh bad u ia uta u
para bangeit uba ka jingiaroh jong u
ha ka gospel *ka don* ha ki balang baroh;
19bad ym tang kata hi, hynrei ia uba
la jied ruh da kita ki balang ban leit
ryngkat bad ngi, lem bad kane ka jingaiei
ia kaba ngi iasam ia ka burom U Trai,
bad *ban pynpaw* ia ka jingsngew la
kloi jong phi: 20da kaba kiar na kane,
ba uno uno ruh un ym ioh kynnoh ia
ngi ha kane ka jingai bun *sbai* kaba ngi
sam; 21da kaba pynkhreh lypa ia kiei kiei
kiba hok, ym tang ha khmat U Trai,

8 : 1-4 Rom. 15 : 26. 8 : 15 Ek. 16 : 18. 8 : 21 Pro. 3 : 4.

hynrei ha khmat ki briew ruh. [22]Ngi
la iaphah ryngkat ruh bad ki ia u para
bangeit jong ngi, ia uba ngi la shem
bunsien ba u da long uba sumar ha
shibun kiei kiei ruh, hynrei mynta uba
kham sumar shibun, namar kata ka
jingshaniah bakhraw kaba *u don* ha phi.
[23]Lada *don ba kylli* shaphang U Titos,
u long u para baiabynta lem jong nga,
bad u lok baiatrei lem shaphang jong
phi: lane *shaphang* ki para jong ngi,
ki long ki nongkit ktien ki balang, *bad ka*
burom ia U Khrist. [24]Namar kata to
phin pyni ha ki ha khmat kita ki balang
ia ka dak ka jingieit jong phi, bad ka
jingiaroh jong ngi na ka bynta jong phi.

Ka jingiarap kylluid para bangeit

9 Namar shaphang kane ka jingsyn-
ñiang sbai kaba na ka bynta kita ki
riewkhuid ym donkam ia nga ban thoh
ha phi; [2]namar nga tip ia kata ka
jingsngew la kloi jong phi, ia kaba nga
iaroh na ka bynta jong phi ha ki
Makedonia, ba ka Akhaia ka la
nangkhreh lypa la mynnymwei kein;
bad kata ka jingshitrhem jong phi ka la
pynkhih ia shibun na ki. [3]Hynrei pynban
nga la phah ia kine ki para bangeit,
ioh ba kata ka jingiaroh jong ngi kaba
na ka bynta jong phi kan long lehnohei
shaphang kane; khnang ba, kumba nga
la ong, phin long kiba la khreh lypa:
[4]ioh ba kumno kumno, lada ki
Makedonia kin iawan ryngkat bad nga
bad kin shem ia phi kibym shym khreh,
yn pynlehrain ia ngi(ngim ong, ia phi),
ha kane ka jingshaniah. [5]Namar kata
nga la mut ba donkam ban kyntu ia
kita ki para bangeit, ba kin ioh wan
shuwa sha phi, bad ba kin ioh khreh
lypa ia ka jingai jong phi ia kaba la lah
kular lypa, ba kumta kata kan long ba
la khreh, kum ka jingai sngewbha, te
ym kum kaba leh bor.

6 Hynrei lei lei ia kane *nga ong*: uta
uba bet khyndiat un ioh ot ruh khyndiat,
bad uta uba bet shibun un ioh ot ruh
shibun. [7]Uwei pa uwei na phi katba u
thmu ha la ka dohnud, *kumta un ai*: ym
na kaba sngewsih lane na kaba pynbor,
namar U Blei u ieit ia uba ai da kaba
kmen kein. [8]Bad U Blei u lah ban pynroi
kyrhai ia ka jingaiei baroh sha phi,
khnang ba, haba phi don ha la ka sngi
ka jingdap baroh ha kiei kiei baroh,
phin ioh nangroi kyrhai sha ka jing-
lehbha baroh; [9]kumba la thoh: U la
bet kyrhai, u la ai ha kiba duk; ka hok
jong u ka iaisah bymjukut. [10]Te uta
uba ai symbai ha uta uba bet bad kpu
ia kaban bam, un ai bad un pynroi ia
u symbai jong phi ban bet, bad un
pynroi ki soh ka hok jong phi; [11]da
kaba pynriewspah ia phi ha kiei kiei
baroh sha ka jingleh kylluid baroh,
kaba pynlong da ngi ka jingainguh ia U
Blei. [12]Naba kata ka jingiasam ia kane
ka jinglehsbun kam long tang ban shu
pyndap ia ki jingkyrduh kita ki riew-
khuid, hynrei *ka long* kaba roi kyrhai
ruh da ki jingainguh shibun ia U Blei;
[13]namar da ka jingtynjuh *ia phi* da
kane ka jingiasam ki da pyndon burom
ia U Blei, namar kata ka jingkohnguh
ka jingphla jong phi ia ka gospel U
Khrist, bad namar ka jingkylluid ka
jingiasynñiang sbai *jong phi* sha ki bad
sha ki briew baroh; [14]da ka jingduwai
jong ki na ka bynta jong phi, haba ki
hi ruh ki sngew kynmaw hir hir ia phi,
namar kata ka jingaiei kaba kor tam
ka jong U Blei kaba ha phi. [15]To *long*
noh ka jingnguh ia U Blei namar kata
ka jingai jong u kabym lah ong shuh!

U Paul u da ia lade na ki jingkynnoh bein

10 Te nga hi U Paul nga kyrpad ia phi
da ka jingjemnud bad ka jingshah-
jem U Khrist, ma nga kein, uba haba
don ha khmat nga long uba rit hapdeng

9 : 9 Salm 112 : 9. 9 : 10 Isa. 55 : 10.

jong phi, hynrei ha bym don ha khmat
nga leh shlur sha phi. 2Hynrei nga
kyrpad ia phi, ba haba nga don ha khmat
ngan ym ioh leh shlur da kata ka
jingshaniah da kaba nga thew ban leh
shlur ia kita kiwei, kiba ñiew ia ngi
kumba ngi iaid katba kum ka doh.
3Namar la ngi iaid ha ka doh, ngim
ialeh thma katba kum ka doh; 4namar
ki atiar kata ka jingialeh thma jong
ngi kim long kiba kynja doh, hynrei
kiba donbor da U Blei ia kaban pynkyllon
ia ki kut baskhem, 5da kaba pynkyllon
noh kein ia ki jingmut thala, bad ia ka
jingleh khraw baroh kaba kyntiew ia
lade ia kaban ialeh ia kata ka jingtip
shaphang U Blei, bad da kaba pyndem
ia ka jingpyrkhat baroh ha ka jing-
kohnguh ia U Khrist, 6haba ngi long
kiba la kloi ban pynhiar kput ia ka
jingbymkohnguh baroh, ynda la pyndep
ia ka jingkohnguh jong phi.

7 Hato phi iakhmih ia kita kiei kiei
ruh kumba ki paw habar? Lada uno uno
ruh u shaniah ha lade hi ba u long u jong
U Khrist, to un pyrkhat na lade hi ia
kane pat, ba kumba ma u *u long* u jong
U Khrist, kumta ruh ma ngi ki jong U
Khrist. 8Namar la ngàn kham leh thaw
burom katto katne shaphang ka bor jong
ngi (ia kata U Trai u la ai ha ngi ia
kaban tei ia phi, ym te ia kaban pynjot),
yn ym pynlehrain ia nga: 9ba ngan
ym i kum uban pynsheptieng ia phi
da ki shithi. 10Naba, Ki shithi *jong u*,
ki ong, kiba khia bad kiba jur, hynrei
kata ka jingdon jong u ha khmat ka
long kaba tlot, bad ka jingkren jong u
kaba la ñiew bein. 11Uba kat uta to un
pyrkhat ia kane ba katba ngi long ha
ka ktien da ki shithi haba ngim don ha
khmat, kumta hi *ngin long* ruh ha ka
jingleh haba ngi don ha khmat. 12Namar
ngim nud ban pyniaryngkat lane ban
ianujor ia lade bad kiwei kiba shait
iaroh ia lade: hynrei ma ki haba ki
iathew ia lade bad ma lade hi, bad haba
ki iapyrshang ia lade bad ma lade, kim
sngewthuh.

13 Hynrei ngi ngin ym leh thaw burom
shaphang kita kiei kiei ruh kiba sha
lyndet ka jingthew *jong ngi*, hynrei katba
kum ka jingthew jong kata ka pud kaba
U Blei u la ai ha ngi, ka jingthew kein
ban kot wat haduh jong phi ruh. 14Namar
ngim shym la kynjoh ia lade palat,
kumba ngim shym kot haduh jong phi:
namar ngi la lah poi haduh jong phi
ruh ha ka gospel U Khrist: 15ym ba
ngi leh thaw burom shaphang kita kiei
kiei ruh kiba sha lyndet ka jingthew
jong ngi, kata, ha ki jingtrei minot
jong kiwei pat: hynrei ngi kyrmen, ynda
la pynman ia ka jingngeit jong phi,
ba yn pynkhraw ia ngi da phi katba kum
kata ka pud jong ngi sha ka jingkynrei eh,
16kat ban iathuhkhana haduh kita ki
ri kiba sha lyndet jong phi, *bad* ban
ym leh thaw burom ha ka pud jong
uwei pat shaphang kita kiei kiei ruh ba
la khreh lypa. 17Hynrei uta uba leh
thaw burom, to un leh thaw burom ha
U Trai kein. 18Namar ym uta uba shait
iaroh ia lade uba long ba la pdiang
hun, hynrei uta ia uba U Trai u iaroh
kein.

U Paul bad ki nonghikai kiba shukor

11 Ah ba phin da shah bad nga ha ka
jingleh bieit khyndiat, shisha to da
shah ruh bad nga. 2namar nga sngew skuin
shaphang jong phi da ka jingsngew
skuin bariewblei: namar nga la pyniateh
ktien ia phi ha uwei u briew, ba ngan
ioh aiti ia phi *kum* ka sottibad ha U
Khrist. 3Hynrei nga sheptieng ioh ba
kumno kumno ruh kumba uta u bsein u
la shukor ia Ka Im da ka buit sian
bymman jong u, ba kumta yn pynpyut
plak ia ki jingmut jong phi na kata kaba
shisyrtap pynsiem bad kata ka jingsngur
kaba ha U Khrist. 4Namar lada shisha
uta uba wan *ha phi* u ialap ia uwei pat

10 : 17 Jer. 9 : 24. 11 : 3 Jen. 3 : 1-5, 13.

U Jisu, ia uba ngi ngim shym la ialap,
lane *lada* phi pdiang ia uwei pat U
Mynsiem, ia uba phi phim shym la
pdiang, lane ia kawei pat ka gospel
ia kaba phi phim shym la pdiang, phi
leh bha ban iaishah *ia u*? 5Namar ngam
ñiew ia lade ba nga duna ei ei ruh em
ia kita ki apostol kiba kongsan tam.
6Hynrei la nga *lqng* ruh ubym nang
ha ka ktien, hynrei pynban ngam *long
kumta* ha ka jingtip: hynrei ha kaei kaei
baroh ngi da pynpaw bha *ia ka* hapdeng
jong phi ha kiei kiei baroh.
7 Ne hato nga la leh palat da kaba
pynpoh ia lade khnang ba yn ioh kyntiew
ia phi, naba nga la ialap ei ha phi ia ka
gospel U Blei? 8Nga la kum lute noh kein
ia kiwei ki balang, da kaba shim bainong
na ki, ba ngan ioh shakri ia phi. 9Bad
mynba nga la don bad phi hangta ruh,
bad nga la kyrduh, ngam shym la ban
khia iano iano ruh: namar ia kata ka
jingkyrduh jong nga kita ki para bangeit
kiba la wan na Makedonia ki la iapyndap:
bad ha kaei kaei baroh nga la sumar ia
lade na kaba ban khia ia phi, bad ngan
iaisumar ia lade kumta. 10Kumba ka
jingshisha U Khrist ka don ha nga,
ym don uban khang ia nga na kane ka
jingiaroh ha ki phang ka Akhaia. 11Hato
na ka balei? naba ngam ieit ia phi?
U Blei u tip kein.
12 Hynrei ia kata ba nga leh ngan
iaileh ruh, khnang ba ngan pynduh ia ka
daw na kita kiba kwah kem daw: ba ha
kata ba ki leh thaw burom, yn ioh shem
ia ki kumjuh kum ngi. 13Namar kiba
kum kita *ki long* ki apostol baarsap,
ki nongtrei bashukor kein, kiba
pynsyriem ia lade ia ki apostol U Khrist.
14Ngin lyngngoh lei ia kata? namar
u Soitan hi u pynsyriem ia lade ia u
angel ka jingshai. 15Namar kata kam
long kaba phylla ei ei lada kita ki shakri
jong u ruh ki pynsyriem ia lade ia ki
shakri ka hok: kiba kaba kut jong ki
kan long katba kum ki jingleh jong ki.

Ki jingshah shitom U Paul kum u Apostol

16 Nga ong pat, Wat ai ba uno uno
ruh un ñiew ia nga uba bieit: hynrei lada
kumta ruh, to phin pdiang ia nga kum
uba bieit, ba nga ruh ngan ioh leh thaw
burom khyndiat khynsoit. 17Ia kata kaba
nga kren, ngam kren katba kum na U
Trai, hynrei kum ha ka jingbieit, ha
kane ka jingshngain ka jingleh thaw
burom kein. 18Namar ba don shibun
kiba leh thaw burom katba kum ka doh,
nga ruh ngan leh thaw burom. 19Namar
phi 'iaishah sngewbha eh pleng ia kita
kiba bieit, haba phi long *hi* kiba stad
kein. 20Namar phi iaishah, lada don uba
pynlong mraw ia phi, lada don ruh uba
bam duh ia phi, lada don ruh uba
pynngat ia phi, lada don ruh uba kyntiew
ia lade, lada don ruh uba thab ia phi na
ka khmat. 21Nga kren pynpoh ia lade,
kumba ngi la long tlot ma ngi:

Hynrei ha kaei kaei ruh ba uno uno
u shlur (nga kren ha ka jingbieit kein),
nga ruh nga shlur. 22Ki long ki Hebru?
nga ruh. Ki long ki kynja Israel? nga
ruh. Ki long u symbai U Abraham?
nga ruh. 23Ki long ki shakri U Khrist?
(nga kren kum uba bieit eh!) nga ruh
kham tam: ha ki jingtrei minot kham tam
shikaddei, ha ki jingsympat ba kham
palat, ha ki iing byndi kham bunsien,
ha ki jingiap bunsien. 24Na ki Jiw san
sien nga la ioh sawphew nawei *thri*.
25Lai sien la shoh ia nga da ki dieng
sympat, shi sien la lynthem maw ia nga,
lai sien nga la shah paitlieng, shimiet
shisngi nga la don ha ka duriaw ba-
jylliew; 26ha ki jingleit bun sien, ha ki
jingma na ki wah, ha ki jingma na ki
nonglute, ha ki jingma na la ki para
jaid, ha ki jingma na ki Jentil, ha ki
jingma ha ka nongbah, ha ki jingma ka
khlaw, ha ki jingma ha ka duriaw,

11 : 9 Phil. 4 : 15-18. **11 : 23** Kam. 16 : 23. **11 : 24** Dt. 25 · 3. **11 : 25** Kam. 16 : 22; Kam. 14 : 19.
11 : 26 Kam. 9 : 23; 14 : 5.

ha ki jingma hapdeng ki lok baarsap:
[27]ha ka jingtrei minot bad ka jingtrei
shitom, ha ki jingbymiohthiah bun sien,
ha ka jingthngan bad ka jingsliang,
ha ki jingshah jingit bun sien, ha ka
pjah bad ka jinglyngkhuid, [28]nalor kita
kiei kiei ruh kiba nabar. Don ruh kaba
ban ia nga ha la ka sngi, ka jingsumar
ia ki balang baroh kein. [29]Uei ba
sngewtlot, ba nga ruh ngam sngewtlot?
iano ba la pynthut, ba nga ngam pluh?
30 Lada ka dei ia nga ban leh thaw
burom, te ngan leh thaw burom sha-
phang kita kiei kiei ruh kiba dei ia ka
jingtlot jong nga. [31]U Blei bad U Kpa
U Jisu Khrist uba U Trai jong ngi,
uba long ba la kyrkhu sha ki bymjukut,
u tip ba ngam lamler. [32]Ha Damaskos
u lyngskor jong U Aretas syiem u la
ap phira ia kata ka shnong ki nong
Damaskos, khnang ban kem ia nga,
[33]hynrei la pynhiar noh ia nga na ka
jingkhang pongshai ha ka tukri na ka
kynroh, te kumta nga la lait noh na ki
kti jong u.

Ki jingithuhpaw U Paul bad ki jingpynpaw

12 Shisha ka dei ia nga ban leh thaw
burom la kam myntoi; hynrei ngan
wan sha ki jingithuhpaw bad ki jingpyn-
paw U Trai. [2]Nga ithuh ia u briew ha U
Khrist palat khadsaw snem mynta, la *u*
don ha ka met, ngam tip, ne ym ha ka met,
ngam tip, U Blei u tip; ia uta la rong
noh haduh kaba lai ka bneng. [3]Te
nga ithuh ia uta u briew, la ha ka met,
ne ym ha ka met, ngam tip, U Blei u tip;
[4]ba la rong noh ia u haduh paradais,
bad u la iohsngew ki ktien bymlah
iathuh, ia kibym dei ia u briew ban iathuh.
[5]Shaphang uba kat uta ngan leh thaw
burom; hynrei shaphang ia lade hi ngan
ym leh thaw burom, lymda ha kita ki
jingtlot *jong nga*. [6]Namar lada nga mon
ban leh thaw burom, ngan ym long
uba bieit: namar ngan kren ia kaba
shisha kein; hynrei nga ieh, ioh ba
uno uno ruh un ñiew ia nga tam ia kaba
u iohi ia nga, lane ia kaba u iohsngew
na nga. [7]Hynrei khnang ba ngan ym
sngew khraw palat eh namar ka jingkhraw
kor tam eh kita ki jingpynpaw, la buh ha
nga ia u shiah ha ka doh, ka jingphah u
Soitan ban ioh pynshitom ia nga, khnang
ba ngan ym sngewkhraw palat eh kein.
[8]Shaphang une nga la kyrpad laisien
ia U Trai, ba yn pynkynriah noh ia u
na nga. [9]Te u la ong ha nga, Ka jingaiei
jong nga ka dap biang ia me: namar la
pynjanai ia ka bor *jong nga* ha ka jingtlot.
Da kaba kmen eh namar kata, ngan
kham leh thaw burom ha kita ki jingtlot
jong nga, khnang ba ka bor U Khrist
kan ioh shong sah ha nga. [10]Naba
kumta nga sngewbha ha ki jingtlot,
ha ki jinglehbein, ha ki jingkyrduh,
ha ki jingbehbein, ha ki jingshipa, na
ka bynta U Khrist; namar haba nga
sngew tlot, hangta nga long uba khlain.

Ka jingsngew sahnud U Paul ia ki nong Korinth

11 Nga la jia long uba bieit; phi la
iapynleh ma phi ia nga: namar nga la dei
ban ioh iaroh na phi, namar ngam
shym la duna ei ei ruh em ia kita ki
apostol kiba kongsan tam, la ngam long
ei ei ruh em. [12]Shisha ia ki dak u apostol
la pyntrei hapdeng jong phi ha ka jingshah
baroh, ha ki dak bad ki jingphylla, bad
ki jingleh badonbor. [13]Namar ha kaei
phi la kham duna ia kita kiwei ki balang,
lymda long ba nga hi ngam shym la
ban khia ia phi? to phin map ia nga ia
kane ka jingleh bymdei.
14 Ha khmih kane kaba laisien nga
la kloi ban wan ha phi: bad ngan ym ban
khia ruh ia phi: namar ngam wad ia kiei
kiei ki jong phi, hynrei ia phi: namar
kam dei ia ki khun ban kynshew na ka
bynta ki kmie ki kpa, hynrei ki kmie ki
kpa na ka bynta ki khun. [15]Hynrei
ma nga da kaba kmen eh ngan pynlut
bad ngan pynlut noh khoit ia lade na

11 : 32-33 Kam. 9 : 23-25.

ka bynta ki mynsiem jong phi: la ka
long ba katba nga nang ieit ia phi,
pynban ia nga yn nang ieit duna. 16Hynrei
to ai kan long kumta: nga ngam shym
la ban khia ia phi, hynrei ba nga long
uba sianti, nga la kem ia phi da ka
jingshukor. 17Hato nga la myntoi bymdei
na phi dano dano ruh na kita ia kiba
nga la phah ha phi? 18Nga la kyrpad
ia U Titos *ban leit*, bad ryngkat bad u
nga la phah ia uta u para bangeit. Hato
U Titos u la myntoi ei ei na phi? hato
ngim shym la iaid ha kajuh ka mynsiem?
hato *ngim shym la iaid ruh* ha kijuh ki
jingjam?

19 Phi mut pat ba ngi iasaid ksan ia
lade ha phi? ha khmat U Blei, ha U
Khrist ngi kren kein: hynrei kiei kiei
baroh, ko hep baieit, *ki long* ia kaban tei
ia phi. 20Namar nga sheptieng, ioh ba
haba nga wan, ngan ym shem ia phi
kum kiba nga mon, bad phi ruh phin
shem ia nga kum uba phim mon: ioh
ba *don* ki jingiania, ki jingpihuin, ki
jingbitar, ki jingiapyneh, ki jingkren siar,
ki jingkren siar pasiaw, ki jingialeh meng,
ki jingiakhihwin: 21ioh, haba nga wan
pat, U Blei jong nga un pynsngew
bukhoh ia nga hapdeng jong phi, bad
ba ngan leh sngewsih namar shibun
na kita kiba la leh pop baroh shi katta,
bad kibym shym la kylla kaba mut
shaphang kata ka jingbymkhuid, bad
kaba klim awria, bad kaba nuti jakhlia
ia kiba ki la leh.

Ki jingsneng iawai bad ki jingkhublei

13 Kane *ka long* kaba laisien ba ngan
wan ha phi. Da ka shyntur arngut ne
laingut ki sakhi yn pynskhem ia ka ktien
baroh 2Nga la ong mynshuwa, bad *mynta*
nga ong lypa, kumba haba nga don ha
khmat ha kaba arsien, bad mynta ruh
haba ngam don ha khmat, nga thoh ha
kita kiba la leh pop baroh shi katta, bad
ha kita kiwei baroh, ba lada ngan wan pat,
ngan ym riej shuh *ia ki*: 3naba phi
iawad ia ka sakhi ba U Khrist u kren
ha nga, ubym long tlot shaphang jong
phi, hynrei uba don bor ha phi. 4Namar
la ka long ba la sahnarphna ia u na ka
jingtlot, hynrei u iai im na ka bor U Blei,
kumta ma ngi ruh ngi tlot ha u, hynrei
ngin ioh iai im lem bad u da ka bor U
Blei na ka bynta jong phi.

5 Ia lade hi to ïit phi la phi long ne
em ha ka jingngeit: ia lade hi to phrang
phi. Hato phim ithuh ia lade, ba U Jisu
Khrist u don ha phi? lymda phi long
kiba la kyntait noh. 6Hynrei nga kyrmen
ba phin ioh tip ba ngi ngim long kiba la
kyntait noh. 7Te mynta nga duwai ha
U Blei ba phin ym leh ia kaei kaei ruh
kaba sniew: ym na ka bynta ba ngin
iohpaw ma ngi kum kiba la pdiang hun,
hynrei khnang ba phi hi phin leh ia kaba
bha, la ngi ngi long kum kiba la kyntait
noh. 8Namar ngim lah ban leh ei ei ruh
pyrshah ia ka jingshisha, hynrei na ka
bynta kata ka jingshisha. 9Namar ngi
sngewkmen haba ngi long tlot ma ngi,
bad phi phin long kiba khlain: te ia
kane ngi duwai ruh, ka jingpynjanai ia
phi kein. 10Na ka bynta kane nga thoh
ia kine kiei kiei haba ngam don ha khmat,
khnang ba haba nga don ha khmat ngan
ym leh tyngeh, katba kum kata ka bor
ia kaba U Trai u la ai ha nga khnang ia
kaban tei, te ym ia kaban pynjot. 11Ha
kaba wai noh, ko para bangeit, khublei
ia phi. To phin long ia kiba la pynjanai
noh, to phin long ia kiba la pyntngen,
to phin iamut ia kajuh, to phin iashong
suk noh: te U Blei ka jingieit bad ka
jingsuk un long ryngkat bad phi. 12To
phin iakhublei paralok hi da ka jingiadoh
bakhuid. 13Ki riewkhuid baroh ki
iakhublei ia phi. 14Ka jingaiei U Jisu
Khrist uba U Trai, bad ka jingieit U Blei,
bad ka jingiasyllok U Mynsiem Bakhuid,
to kin long lem bad phi baroh.

13:1 Dt. 17:6; 19·15.

KA SHITHI U PAUL U APOSTOL

SHA KI GALATIA

Ka jingkhublei

1 U Paul, u apostol (ym na ki briew,
lymne da u briew, hynrei da U Jisu
Khrist, bad U Blei uba U Kpa, uba la
pynmihpat ia u na kiba iap), [2]bad ki
para bangeit baroh kiba don ryngkat
bad nga,

Ha ki balang ka Galatia:

3 To long ka jingaiei ha phi bad ka
jingsuk na U Blei uba U Kpa, bad na U
Jisu Khrist uba U Trai jong ngi, [4]uba
la aiti noh ia lade namar ki pop jong
ngi, ba un ioh pyllait noh ia ngi na kane
ka pyrthei basniew kaba mynta, katba
kum ka mon U Blei bad U Kpa jong ngi:
[5]ha uba to long ka burom sha ki bymjukut
ki bymjukut: Amen.

Don tang kawei ka gospel

6 Nga sngew lyngngoh ba phi la
kynriah noh shen katta katta na uta uba
la khot ia phi ha ka jingaiei U Khrist
sha kawei pat ka gospel, [7]ka bym long
kawei pat *ka gospel;* hynrei tang ba don
kiba pynkhuslai ia phi, bad kiba kwah
ban pynkylla sniew ia ka gospel U Khrist.
[8]Hynrei lada ma ngi, lane u angel na
bneng, ngi iathuhkhana ha phi ia kano
kano ka gospel kaba pher na kaba ngi la
iathuhkhana ha phi, to ai ba un long uba
la tim noh. [9]Kumba ngi la ong mynshuwa,
nga ong kumjuh mynta pat, Lada uno
uno ruh u da iathuhkhana ha phi ia kano
kano ka gospel kaba pher na kaba phi la
pdiang, to ai ba un long uba la tim noh.

10 Namar hato mynta nga bhoh ia ki
briew, ne ia U Blei? lane nga wad ia
kaban pynsngewbha ia ki briew? lada
nga dang pynsngewbha ia ki briew, ngam
shym long u shakri U Khrist.

**Kumno la khot ia U Paul sha
ka kam Apostol**

11 Hynrei nga pyntip ha phi, ko para
bangeit, shaphang kata ka gospel kaba
la iathuhkhana ma nga, ba kam long
katba kum u briew. [12]Namar ngam shym
la pdiang ia ka na u briew, lymne ym
shym la hikai ia nga ha ka, hynrei *ka la
wan ha nga* da ka jingpynpaw U Jisu
Khrist. [13]Namar phi la iohsngew ia ka
jinglong jong nga mynno mynno ha ka
niam ki Jiw; kumno ba nga la ju beh
bein ia ka balang U Blei shikaddei eh,
bad ba nga la ju pynjot ia ka, [14]bad nga
la nangstad nangstad ha ka niam ki Jiw
nalor bun ki para ba iaryngkat ka rta
bad nga hapdeng ki para jaid jong nga,
ba nga da long uba shitrhem shikaddei
eh shaphang ki rukom pateng la pateng
jong ki kpa tymmen jong nga. [15]Hynrei
haba u Blei u la sngewbha, uba la
pynkyntang ia nga naduh ka kpoh ka
kmie jong nga, bad uba la khot ia nga
da ka jingaiei jong u, [16]ban pynpaw ia U
Khun jong u ha nga ba ngan ioh
iathuhkhana ia u hapdeng ki Jentil,
shisyndon ngam shym iasylla shuh bad
ka doh bad ka snam: [17]lymne ngam shym
leit kiew sha Jerusalem sha kita kiba la
long apostol shuwa ia nga; hynrei nga
la leit noh sha Arabia, hadien kata nga
la leit phai pat sha Damaskos.

18 Nangta ynda la lai snem nga la
leit kiew sha Jerusalem ban khmih ia U
Petros, bad nga la sah bad u khadsan
sngi. [19]Hynrei iano iano pat na ki apostol
ngam shym iohi, lait na U Jakob u para
U Trai. [20]Mynta shaphang kita kiei kiei
ia kiba nga thoh ha phi, ha khmih, ha
khmat U Blei, ngam lamler. [21]Hadien
kata nga la wan sha ki phang ka Syria

1 : 13 Kam. 8 : 3; 22 : 4-5; 26 : 9-11. **1 : 14** Kam. 22 : 3. **1 : 15-16** Kam. 9 : 3-6; 22 : 6-10; 26 : 13-18.
1 : 18 Kam. 9 : 26-30.

bad ka Kilikia. 22Te ym pat shym la ithuh
khmat ia nga da ki balang ka Judia kiba
ha U Khrist; 23hynrei tang ba ki la
iohsngew ba uta uba ju leh bein ia ngi
mynno mynno, mynta pleng u ialap ia
kata ka jingngeit ia kaba u ju pynjot
shisien. 24Bad ki la iapyndon burom ia
U Blei ha nga.

U Paul bad kiwei pat ki apostol

2 Hadien kata ynda la dap khadsaw
snem nga la leit kiew pat sha Jerusalem
ryngkat bad U Barnabas, nga da shim
ia U Titos ruh ryngkat bad nga. 2Te nga
la leit kiew da ka jingpynpaw; bad nga
la buh ha khmat jong ki ia kata ka
gospel kaba nga ialap hapdeng ki Jentil,
hynrei kyrpang ha khmat kita kiba don-
nam ioh ba kumno re kumno nga phet,
ne ba nga la lah phet lehnohei. 3Hynrei
wat ia U Titos uba la don ryngkat bad
nga, la u long u Grik, ym shym la pynbor
ban otsher ia u. 4Bad kata ruh namar kita
ki para kiba arsap ia kiba la wallam sian
hapoh, kiba la iawan sian hapoh ia kaban
syntiat ia ka jinglaitluid jong ngi kaba ngi
don ha U Khrist Jisu, khnang ba kin
ioh pynlong mraw ia ngi: 5ha kiba ngim
shym ai jaka da kaba kohnguh, em, wat
shi por ruh; ba ka jingshisha ka gospel
kan ioh iaineh bad phi. 6Hynrei na kita
ia kiba la ñiew ba ki long ei ei (la ki long
kiba kumno kumno ruh, kam pher ia nga:
U Blei um ñiew shiliang ia ka khmat u
briew); kita, nga ong, kiba don nam kim
shym ai ei ei ha nga: 7hynrei da kumwei,
haba ki la iohi ba la aiti ha nga ia ka
gospel ka jingbymotsher, kumba ha U
Petros ia ka jong ka jingotsher 8(namar
uta uba la trei ha U Petros ia kaban long
u apostol ka jingotsher, u la trei ha nga
ruh ban long u apostol sha ki Jentil;)
9te haba ki la iohi ia kata ka jingaiei
ba la ai ha nga, U Jakob bad U Kephas
bad U Ioannis, ia kiba ki niew ba ki
long ki rijied, ki la ai ha nga bad ha U
Barnabas ia ki kti kamon ka jingiasyllok,
ba ngin leit sha ki Jentil, bad ki sha ka
jingotsher. 10Hynrei tang ba ngin kynmaw
ia kiba duk; ia kata kajuh hi nga ruh nga la
sngew shitrhem ban leh.

U Paul u sneng ia U Petros ha Antiok

11 Hynrei haba U Kephas u la wan
sha Antiok, nga la ialeh ia u ha khmat,
namar u la rem. 12Namar ha bym pat
poi kita kiba na U Jakob, u la ju bam lem
bad ki Jentil: hynrei ynda poi ma ki, u la
kynran noh bad u la khlad noh ia lade,
ba u da sheptieng ia kita kiba na ka niam
otsher. 13Bad kita kiwei ki Jiw ruh ki la
ialeh arsap kumjuh lem bad u, kat ban
ring noh ia U Barnabas ruh da kata ka
jingleh arsap jong ki. 14Hynrei haba nga
la iohi ba kim iaid beit katba kum ka
jingshisha ka gospel, nga la ong ha U
Kephas ha khmat *jong ki* baroh, Lada me,
uba long u Jiw, me im kumba im ki Jentil,
bad ym kumba im ki Jiw, kumno me
pynbor ia ki Jentil ban im kumba im
ki Jiw?

Ia ki Jiw bad ki Jentil la pynksan da ka jingngeit

15 Ngi kiba long Jiw na la ka kynja,
bad ym kiba pop na ki Jentil, 16pynban
haba ngi tip ba yn ym pynksan ia u briew
da ki jingleh ka hukum, hynrei tang da ka
jingngeit ha U Jisu Khrist, wat ma ngi ruh
ngi la ngeit ha U Khrist Jisu, khnang ba yn
pynksan ia ngi da ka jingngeit ha U
Khrist bad ym da ki jingleh ka hukum;
naba da ki jingleh ka hukum yn ym
pynksan kein ia kawei ka doh ruh.
17Hynrei haba ngi la iawad ba yn pyn-
ksan ia ngi ha U Khrist, lada ia ngi hi
la shem ba ngi long kiba pop, hato
U Khrist u long u nongkam ia ka pop?
Em, ym kumta! 18Namar lada nga tei pat
ia kita kiei kiei ia kiba nga la pynjot noh
nga pyni ia lade u nongpalat. 19Namar
nga da ka hukum nga la iap ia ka hukum

2:1 Kam. 11:30; 15:2. 2:6 Dt. 10:17. 2:16 Salm 143:2; Rom. 3:20; 3:22.

ba ngan ioh im ia U Blei. [20]La sahnarphna
ia nga lem bad U Khrist: pynban nga im;
hynrei ym ma nga shuh, hynrei U Khrist
kein u im ha nga: bad kata kaba nga im
mynta ha ka doh nga im da ka jingngeit
kein kaba ha U Khun U Blei, uba la
ieit ia nga, bad uba la aiti noh ia lade
na ka bynta jong nga. [21]Ngam pyn-
lehnohei ia ka jingaiei U Blei; namar lada
ka hok ka long da ka hukum, te kumta U
Khrist u la iap lehnohei.

Ka Hukum lane ka Jingngeit

3 Ah ki Galatia kiba bieit! hato uei
ba la pynthame ia phi, haba ha pyrshah
ki khmat jong phi la pyni shynna ia U
Jisu Khrist ba la sahnarphna ia u?
[2]Tang kane kein nga kwah ban tip
na phi: Phi la pdiang ia U Mynsiem da
ki jingleh ka hukum, ne da ka jing-
pynsngew ka jingngeit? [3]Hato phi long
kiba bieit katta katta? haba phi la
sdang ha U Mynsiem, la pyndep mynta ia
phi ha ka doh? [4]Hato phi la shah lehnohei
ia bun kiei kiei ruh katta katta? lada
shisha ka long lehnohei. [5]Namar kata
uta uba ai ha phi ia U Mynsiem, bad uba
leh ki kambah hapdeng jong phi, hato u
leh da ki jingleh ka hukum, ne da ka
jingpynsngew ka jingngeit?
6 Kumjuh kumba U Abraham u la
ngeit ia U Blei, bad la ñiew ia kata ha u
ka hok. [7]Namar kata to phin tip ba kita
kiba na ka jingngeit, kita kein ki long ki
khun U Abraham. [8]Bad ka jingthoh, haba
ka la iohi lypa ba U Blei un pynksan ia ki
Jentil da ka jingngeit, ka la iathuhlypa
ia ka gospel ha U Abraham, ka da ong:
Ha me yn kyrkhu *ia ki jaid bynriew baroh.*
[9]Kumta te la kyrkhu ia kita kiba na ka
jingngeit lem bad U Abraham uba ngeit.
10 Namar kat kiba long na ki jingleh
ka hukum ki long hapoh ka jingtim kein:
namar la thoh: Long ba la tim ia uwei
pa uwei ubym iaineh ha kiei kiei baroh
ia kiba la thoh ha ka kitab ka hukum, ia
kaban leh ia ki. [11]Te ba yn ym pynksan
iano iano ruh da ka hukum ha khmat U
Blei, ka paw shynna: naba, Uba hok un
im da ka jingngeit. [12]Te kata ka hukum
kam long na ka jingngeit: hynrei, Uta
uba leh ia ki un im ha ki. [13]U Khrist u
la siewspah ia ngi na ka jingtim ka hukum,
da kaba la pynlong ia u ka jingtim na ka
bynta jong ngi: namar la thoh: Long ba
la tim ia uwei uwei baroh uba sdien ha u
dieng: [14]Khnang ba ka jingkyrkhu ka
jong U Abraham ha U Khrist Jisu kan
ioh wan ha ki Jentil; ba ngin ioh pdiang ia
ka jingkular ia U Mynsiem da ka
jingngeit.

Ka Hukum bad ka Jingkular

15 Ko para bangeit, nga kren katba
kum ka rukom ki briew. La ka long tang
ka jutang u briew ruh, haba la pynskhem
ia ka, ym don uba pyndam noh ia ka lane
uba pynlang ha ka. [16]Te ha U Abraham
la kren ia kita ki jingkular, bad ha u
symbai jong u; um ong, Bad ha ki symbai,
kumba shaphang kiba bun, hynrei kumba
tang shaphang uwei, Bad ha u symbai
jong me, uba long U Khrist. [17]Te ia
kane nga ong, ba ia kata ka jutang ba la
pynskhem mynshuwa da U Blei, kata ka
hukum, kaba la long sawspah laiphew
snem hadien, kam pynduh noh, kat ban
pynlehnohei ia kata ka jingkular.
[18]Namar lada kata ka jingioh kynti
ka long na ka hukum, kam long shuh na
ka jingkular: hynrei U Blei u la ai ei ia
ka ha U Abraham da ka jingkular.
19 Ia ka ban lei te la long kata ka
hukum? La ai ia ka hadien namar ki
jingpalat, haduh ban da wan uta u
symbai ha uba la ai ia kata ka jingkular;
bad la ai ia ka da ki angel ha ka kti u
ksiang. [20]Te u ksiang um long *ksiang* tang

3 : 6 Jen. 15 : 6; Rom. 4 : 3. 3 : 7 Rom. 4 ; 16. 3 : 8 Jen. 12 : 3. 3 : 10 Dt. 20 : 26.
3 : 11 Hab. 2 : 4. 3 : 12 Leb, 18 : 5. 3 : 13 Dt. 21 : 23. 3 : 16 Jen. 12 : 7. 3 : 17 Ek. 12 : 40.
3 : 18 Rom. 4 : 14.

ia uwei: hynrei U Blei u long uwei.

Ka jingthmu jong ka Hukum

21 Hato kata ka hukum te ka iapyr-
shah ia kita ki jingkular U Blei? Em, ym
kumta! namar lada la lah ai ka hukum
kaba lah ban pynim, da shisha ka hok ka
da long na ka hukum kein. [22]Hynrei
ka jingthoh ka la khang khop ia kiei kiei
baroh hapoh ka pop, ba yn ioh ai ia
kata ka jingkular kaba na ka jingngeit
ha U Jisu Khrist ha kita kiba ngeit.

23 Hynrei, ha bym pat wan kata ka
jingngeit, la set ia ngi hapoh ka hukum,
ba la khang khop ia ngi sha kata ka
jingngeit ia kaban sa pynpaw hadien.
[24]Kumta kata ka hukum ka la long ka
nonghikai jong ngi ban ialam ia ngi
sha U Khrist, khnang ba yn pynksan ia
ngi da ka jingngeit. [25]Hynrei mynta ba la
wan kata ka jingngeit, ngim long shuh
hapoh ka nonghikai. [26]Namar phi baroh
phi long ki khun U Blei da ka jingngeit
ha U Khrist Jisu. [27]Namar kat kiba na
phi ia kiba la pynbaptis ha U Khrist phi
la kup kein ia U Khrist. [28]Ym lah don u
Jiw lymne u Grik, ym lah don u mraw
lymne uba laitluid, ym lah don shynrang
bad kynthei: namar phi baroh phi ialong
uwei ha U Khrist Jisu. [29]Te lada phi long
ki jong U Khrist, kumta te phi long u
symbai U Abraham, ki nongioh pateng
kein katba kum ka jingkular.

4 Te nga ong, ba uta u nongioh pateng
katba u dang khynnah, um iapher
ei ei ruh em na u mraw, la u long u trai
kiei kiei baroh: [2]hynrei u long hapoh ki
nongsumar bad ki sordar tadynda kata ka
ïa ba la buh da u kpa. [3]Kumta ma ngi
ruh, mynba ngi la long ki khynnah,
ngi la ju long mraw hapoh ki jinghikai ka
pyrthei: [4]hynrei haba la jia ka ïa kaba
biang U Blei u la phah ia la U Khun, ia
uba la kha na ka briew, ia uba la kha
hapoh ka hukum, [5]khnang ba un ioh
siewspah noh ia kita kiba hapoh ka
hukum, ba ngin ioh pdiang ia ka jing-
tingkhun. [6]Te naba phi long ki khun, U
Blei u la phah ia U Mynsiem U Khun
jong u ha ki dohnud jong ngi, u da kyang,
Abba, ko Pa! [7]Ba kumta phim long shuh
u mraw hynrei u khun kein: te lada u
khun, u nongioh pateng ruh da U Blei.

Ka jingsngewieit U Paul ia ki nong Galatia

8 Hynrei mynkata haba phim shym la
ithuh ia U Blei, phi la long mraw ia kita
kiba na la ka jinglong tynrai kim long ki
blei. [9]Hynrei mynta ba phi la ioh ithuh
ia U Blei, hynrei kham tam ba la ithuh ia
phi da U Blei kein, hato kumno ba phi
phai dien pat sha ki jinghikai kiba tlot
bad bymmyntoi, ha kiba phi iakwah ban
shong mraw pat sa shisien? [10]Phi iasumar
ia ki sngi bad ki bnai bad ki ïa bad ki
snem! [11]Nga sngew sheptieng shaphang
jong phi, ioh ba kumno re kumno nga la
trei lehnohei shaphang jong phi.

12 Nga kyrpad ia phi, ko para bangeit,
to long phi kum nga, naba nga *long* kum
phi: phim shym leh sniew ei ei ia nga.
[13]Hynrei phi tip ba namar ka jingtlot
ha ka doh nga la iathuh ia ka gospel
ha phi ha kaba nyngkong. [14]Bad ia ka
jingtynjuh ia phi ha ka doh jong nga
phim shym la ibein, lymne kyntait:
hynrei phi iapdiang ia nga kum u angel
U Blei, kum U Khrist Jisu kein. [15]Hangno
te long kata ka jingsngewbha jong phi?
namar nga phla ia phi, ba, lada lah,
phin da la khlaw noh ia ki khmat jong
phi, bad phin da la ai ia ki ha nga. [16]Hato
kumta te nga la kylla long u nongshun
jong phi, namar ba nga iathuh ia kaba
shisha ha phi? [17]Ki leh ieit eh ia phi
hynrei ym da ka jingmut kaba bha: em,
hynrei ki iakwah ban pynkhlad noh ia
phi, khnang ba phin leh ieit ia ki. [18]Hynrei
ka long kaba bha ia kaban leh ieit ha
kaei kaei kaba bha ha la ka sngi, ym

3:29 Rom. 4:13. 4:5-7 Rom. 8:15-17.

tang haba nga don ryngkat bad
phi. [19]Ko khun hep jong nga, ia kiba
nga suh khun pat tadynda yn pynlong ia
U Khrist ha phi, [20]nga da kwah ban long
ha khmat lem bad phi mynta, bad ban
pynkylla ia la ka rukom kren, naba nga
artatien shaphang jong phi.

Ka nuksa na Ka Hagar bad Ka Sarah

21 To iathuh ha nga, phi kiba kwah
ban long hapoh ka hukum, hato phim ju
iohsngew ia kata ka hukum? [22]Namar
la thoh ba U Abraham u la don ar ngut
ki khun shynrang, uwei na kata ka mraw,
bad uwei na kata kaba laitluid. [23]Hynrei
ia uta uba na kata ka mraw la kha
katba kum ka doh, hynrei ia uta uba
na kata kaba laitluid da ka jingkular.
[24]Kine kiei kiei ki long ka pharshi:
namar kine ki long ar tylli ki jutang;
kawei na u lum Sinai, kaba kha khun sha
ka jinglong mraw; kaba long Ka Hagar
kein. [25]Namar kane Ka Hagar ka long u
lum Sinai ha Arabia, bad ka iadei bad
ka Jerusalem kaba mynta; namar ka
shong mraw lem bad ki khun jong ka.
[26]Hynrei kata ka Jerusalem kaba haneng
ka long kaba laitluid, kaba long ka kmie
jong ngi kein. [27]Namar la thoh: To leh
kmen, pha kaba lyngki kabym ju ioh
khun, to da kyang bad to da kyang
jam eh, pha kabym ju kha khun: naba ki
khun kata kaba weibriew ki kham bun
ban ia ki jong kata kaba don tnga.
[28]Mynta ngi ruh, ko para bangeit, kumba
la long U Isaak, ngi long ki khun ka
jingkular. [29]Hynrei kumba mynkata uta
uba la kha katba kum ka doh u la leh
bein ia uta uba katba kum U Mynsiem,
kumta hi ka long mynta ruh. [30]Hynrei
ka jingthoh ka ong aiu? To shop noh
shabar ia kata ka mraw bad ia u khun
jong ka, namar uta u khun kata ka mraw
un ym ioh bynta lem bad u khun jong
kata kaba laitluid. [31]Kumta te, ko para
bangeit, ngim long ki khun kata ka
mraw, hynrei ki jong kata kaba laitluid.

Ieng skhem ha ka jinglaitluid jong phi

5 Ia ka jinglaitluid U Khrist u la pyllait
ia ngi: namar kata to ieng skhem,
bad wat ai ba yn riam ia phi pat ha ka
lyngkor ka jinglong mraw.
2 Ha khmih, nga U Paul nga ong ha
phi, ba lada yn ot sher ia phi, U Khrist
un ym myntoi ei ei ruh em ia phi. [3]Shisha
nga phla pat ha u briew baroh ba pdiang
ia ka jingotsher, ba u long u nongkitram
ia kaban leh ia kata ka hukum baroh
kawei. [4]Phi la khlad noh na U Khrist,
phi kiba kwah ban ksan da ka hukum:
phi la hap noh na ka jingaiei kein.
[5]Namar ngi da U Mynsiem ngi iai
ap da ka jingngeit ia kata ka jingkyrmen
ia ka hok. [6]Namar ha U Khrist Jisu ka
jingotsher kam lah leh ei ei ruh, lymne ka
jingbymotsher, hynrei ka jingngeit kaba
trei da ka jingieit. [7]Phi la ju phet bha:
uei ba la pynpep ia phi ba phin ym
kohnguh ia ka jingshisha? [8]Kane ka
jingpynkohnguh kam *long* na uta uba
khot ia phi. [9]Khun khyndiat i thiat i
pynsieb kein ia ka shi lynglun baroh
kawei. [10]Nga te nga shaniah shaphang
jong phi ha U Trai, ba phin ym iamut ei ei
da kumwei: hynrei uta uba pynkhuslai
ia phi un kit ia la ka jingrem, la mano
mano ruh. [11]Hynrei nga, ko para bangeit,
lada nga dang ialap ia ka jingotsher, hato
balei ba dang leh bein ia nga? haba
kumta la pynduh noh ia ka jingjynthut
jong ka diengphna. [12]Ah nga da kwah
ba kita kiba pynkhuslai ia phi kin da ot
noh ia lade.
13 Namar la khot ia phi, ko para
bangeit, sha ka jinglaitluid; tang ba phin
ym *pyntrei* ia kata ka jinglaitluid jong
phi ia kaban ai daw ia ka doh, hynrei
da ka jingiaieit phin iashakri paralok hi.
[14]Namar la pyndep ia ka hukum baroh ha

4 : 22 Jen. 16 : 15; 21 : 2. 4 : 27 Isa. 54 : 1. 4 : 29 Jen. 21 : 9. 4 : 30 Jen. 21 : 10.
5 : 9 1 Kor. 5 : 6. 5 : 14 Leb. 19 : 18.

kawei ka ktien, ha kane kein: Men
ieit ia la u paramarjan kumba ia lade.
15Hynrei lada phi iadait bad phi iabam
duh paralok hi, to sumar phi ioh ba phin
iabam duh noh khoit paralok hi.

Ki soh U Mynsiem bad ki jingleh ka doh

16 Hynrei nga ong, To iaid da U
Mynsiem, te *kumta* phin ym pyndep ia ka
jingkwah ka doh. 17Namar kata ka doh ka
kwah marpyrshah ia U Mynsiem, bad uta
U Mynsiem marpyrshah ia kata ka doh,
namar kine ki iamarpyrshah, katba phim
ioh leh ia kita kiei kiei ia kiba phi da mon.
18Hynrei lada la ialam ia phi da U
Mynsiem, phim long hapoh ka hukum
kein. 19Mynta ki jingleh jong ka doh ki
long kiba paw, kiba long, kaba klim,
ka jingbymkhuid, kaba leh nuti, 20ka
jingmane bleithaw, ka jingai ksuid, ka
jingiashun, ka jingiania, ki jingpihuin,
ki jingbitar, ki jingiapait, ki jingiakhlad,
ki jingiapait niam, 21ki jingbishni, ka
jingbuaid, ki jingdih kiad haw haw, bad
kiba kum kita: shaphang kiba nga maham
lypa ia phi, kumba nga la maham myn-
shuwa, ba kita kiba iaileh kat kita kiei
kiei kin ym ioh ia ka hima U Blei.
22Hynrei u soh jong U Mynsiem u long
ka jingieit, ka jingkmen, ka jingsuk,
ka jingshahslem, ka jinglehsbun, ka
jingbha, ka jingiaineh, ka jingjemnud,
ka bor halor lade: 23ban ialeh pyrshah ia
kiba kum kita ym don ka hukum.
24Te kita ki jong U Khrist ki la sahnar-
phna ia ka doh lem bad ki jingsamkwah
bad ki jingkwah jakhlia jong ka.

25 Lada ngi im da U Mynsiem, to ai
ba ngin iaid ruh da U Mynsiem. 26Wat
ai te ba ngin long kiba sarong thala,
da kaba pynskuin paralok, da kaba
bishni paralok.

To iakit ia ki jingkit paralok hi

6 Ko para bangeit, wat lada lap ia u
briew ha kano kano ka jingpalat, ma
phi kiba kynja mynsiem, to pynbha pat
ia uba kum uta ha ka mynsiem ka
jingjemnud, da kaba khmih ia lade, ioh
ba yn pynshoi ia me ruh. 2To iakit phi ia
ki jingkit paralok hi, te kumta phin
iapyndep ia ka hukum U Khrist.
3Namar lada uno uno ruh u mut ba
u long ei ei, pleng haba um long ei ei
ruh em, u shukor ia lade kein. 4Hynrei
to uwei pa uwei un tynjuh ia la ka kam
hi, te ynda kumta un ioh ia ka jinglehkmen
shaphang ia lade hi, hynrei ym shaphang
uwei pat. 5Namar uwei pa uwei un
kit ia ka jingkit la ka jong hi.

6 Te to ai ba uta uba shah hikai ha
ka ktien un iasam lem bad uta uba hikai
ha kiei kiei kiba bha baroh.

7 Wat shah ba yn shukor ia phi:
yn ym shukor ia U Blei: namar ia kaei
kaei ruh ba u briew u bet, ia kata hi
un ioh ot ruh. 8Naba uta uba bet ha
ka doh jong u hi, na kata ka doh un
ioh ot ia kaba pyut: hynrei uta uba bet
ha U Mynsiem, na uta U Mynsiem un
ioh ot ia ka jingim bymjukut. 9Te ha
kaba leh babha wat ai ba ngin man
thait shuh, namar ha ka ïa babiang
ngin ioh ot lada ngim da duh bor noh.
10Kumta te katba ngi ioh ka lad babit,
to ngin iatrei minot ia kaba bha ha ki
briew baroh, hynrei kham tam ha kita
kiba na ka kur ka jingngeit.

Ki jingsneng khadduh bad ki jingkhublei.

11 Ha khmih da ki ďak bakhraw
katno nga la thoh ha phi da ka kti ka
jong nga hi. 12Kat kiba iakwah ban paw
bha habar ha ka doh, kita ki pynbor ban
otsher ia phi, khnang ba yn ym leh bein
ia ki na ka bynta ka diengphna U Khrist.
13Namar wat kita hi ia kiba la otsher
kim sumar ia ka hukum: hynrei ki
iakwah ba yn otsher ia phi, khnang ba
kin ioh leh thaw burom ha ka doh jong
phi. 14Hynrei nga *da lei lei* ngan ym
leh thaw burom hynrei tang ha kata ka

5:17 Rom. 7:15-23.

diengphna U Jisu Khrist uba U Trai
jong nga, da uba la sahnarphna ia ka
pyrthei ha nga bad ia nga ha ka pyrthei.
15Namar ka jingotsher kam long ei ei
ruh em, lymne ka jingbymotsher, hynrei
tang ka jingthaw bathymmai kein. 16Te
kat kiban iaid katba kum kane ka
rukom, *long* ka jingsuk ha ki bad ka
jingisynei, ha ki Israel jong U Blei kein.
17Naduh mynta mano mano ruh wat
pynjynjar ia nga, namar nga bah ia
ki dak U Jisu ba la kynthah ha ka met
jong nga. 18Ka jingaiei ka jong U Jisu
Khrist uba U Trai jong ngi *ai* kan long
lem bad ka mynsiem jong phi, ko para
bangeit. Amen.

KA SHITHI U PAUL U APOSTOL

SHA KI NONG EPHESOS

Ka jingkhublei

1 U Paul, u apostol U Khrist Jisu da ka
mon U Blei, ha ki riewkhuid kiba
don ha Ephesos, bad ha kiba ngeit ha
U Khrist Jisu:

2 *Long* ka jingaiei ha phi bad ka
jingsuk na U Blei U Kpa jong ngi bad
na U Jisu Khrist uba U Trai.

Ki jingkyrkhu bakynja mynsiem ha U Khrist

3 Long ba la kyrkhu ia U Blei bad U
Kpa U Jisu Khrist uba U Trai jong ngi,
uba la kyrkhu ia ngi da ki jingkyrkhu
bakynja mynsiem baroh ha ki *jaka* bneng
ha U Khrist: 4kat kumba u la jied ia ngi
ha u mynba ym pat pynshong nongrim ia
ka pyrthei, khnang ba ngin long kiba
khuid bad kiba khlem jingduna ha khmat
jong u ha ka jingieit: 5haba u la lah
thung lypa ia ngi sha ka jingtingkhun
da U Jisu Khrist sha lade hi, katba
kum ka jingsngewbha ka mon jong u,
6ia kaban iaroh ia ka burom ka jingaiei
jong u, kaba u la ai ei ha ngi ha uta
U Baieit, 7ha uba ngi ioh ka jingsiewspah
da ka snam jong u, ka jingmap ia ki jing-
palat jong ngi, katba kum ka jingkynrei
ka jingaiei jong u; 8ia kaba u la pynroi
kyrhai sha ngi ha ka jingstad bad ha
ka jingshemphang baroh; 9haba u la
pyntip ha ngi ia ka jingmaian ka mon
jong u, katba kum ka jingsngewbha
jong u ia kaba u la lah thmu ha lade;
10ba ha ka jingpyniaid ka jingdap biang
ki ïa, yn lum lang ia kiei kiei baroh
ha U Khrist, ia kiei kiei ruh kiba ha ki
bneng, bad ia kiei kiei ruh kiba ha ka
khyndew.

11 Ha uta, ha uba la pynlong ia ngi
ruh ka bynta, ba la lah thung lypa ia
ngi katba kum ka jingthmu jong uta uba
trei ia kiei kiei baroh katba kum ka jing-
pyrkhat ka mon jong u; 12khnang ba
ngin ioh long ka jingiaroh ia ka burom
jong u, ma ngi kein kiba la kyrmen ha
U Khrist mynshuwa; 13ha u ma phi
ruh, haba phi la iohsngew ia ka ktien
ka jingshisha, ka gospel ka jingpynim
jong phi; ha uba, haba phi la ngeit ruh,
la shon shap ia phi da U Mynsiem
Bakhuid ka jingkular, 14uba long ka
synjat ka bynta jong ngi haduh ka
jingsiewspah ka bynta jong u hi, khnang
ia kaban iaroh ia ka burom jong u.

Ka jingduwai U Paul

15 Namar kane ka daw ma nga ruh,
haba la iohsngew shaphang ka jing-
ngeit ha U Jisu uba U Trai kaba don

1 : 1 Kam. 18 : 19-21; 19 : 1. 1 : 7 Kol. 1 : 14.

hapdeng jong phi, bad katạ ka jingieit
kaba *phi pyni* sha ki riewkhuid baroh,
[16]ngam wai shuh ban ainguh na ka
bynta jong phi, da kaba kynmaw ia phi
ha ki jingduwai jong nga; [17]ba U Blei
U Jisu Khrist uba U Trai jong ngi,
U Kpa ka burom, un ai ha phi ia U
Mynsiem ka jingstad bad ka jingpynpaw
ha ka jingtip shaphang jong u; [18]ba
la pynshai ia ki khmat ka dohnud jong
phi, ba phin ioh tip kaei ka long ka
jingkyrmen ka jingkhot jong u, bad
kaei ka long ka jingkynrei ka burom
jong ka bynta jong u ha ki riewkhuid,
[19]bad kaei ka jingkhraw tam eh ka
bor jong u sha ngi kiba ngeit, katba kum
kata ka jingtrei ka bor ka jingkhlain
jong u, [20]kaba u la trei ha U Khrist,
mynba u la pynmihpat ia u na kiba iap,
bad u la pynshong ia u sha ka kti kamon
jong u ha ki *jaka* bneng, [21]kham sha
jrong eh kein ia ka jingsynshar, bad
kaba donbor, bad ka bor, bad ka jinglong
trai baroh, bad halor ka kyrteng baroh
ba la kyrteng, ym tang ha kane ka
pyrthei, hynrei ha kata kaban sa wan ruh;
[22]bad u la pyndem ia kiei kiei baroh
hapoh ki kjat jong u; bad u la buh ia u
ban long U Khlieh halor kiei kiei baroh
ia ka balang, [23]kaba long ka met jong u,
ka jingpyndap jong uta uba pyndap
ia kiei kiei baroh ha baroh.

Na ka jingiap sha ka jingpynim

2 Bad ia phi *u la pynim*, haba phi la long
kiba iap da ki jingryngkang bad
ki pop, [2]ha kiba phi la ju iaid mynno
mynno katba kum ka rukom jong kane ka
pyrthei, katba kum u syiem ka jing-
synshar ka suin, ka jong kata ka myn-
siem kein kaba trei mynta ha ki khun ka
jingbymkohnguh: [3]hapdeng jong kiba
ma ngi baroh ngi la ju im shisien ha
ki jingkwah ka doh jong ngi, da kaba
leh ia ki mon jong ka doh bad ki jong
ki jingmut, bad ngi la ju long na la ka
tynrai ki khun ka jingbitar, kumjuh
kum kita kiwei: [4]hynrei U Blei, ba u
long uba kynrei ka jingisynei, namar
ka jingieit kaba khraw jong u da kaba
u la ieit ia ngi, [5]wat mynba ngi la long
kiba iap da ki jingryngkang jong ngi,
u la pynim ia ngi lem bad U Khrist
(da ka jingaiei la pynim ia phi), [6]bad
u la pynmih ia ngi lem bad u, bad u
la pynshong ia ngi lem bad u ha ki jaka
bneng, ha U Khrist Jisu; [7]ba un ioh
pyni ha ki rta kiban sa wan ia kata ka
jingkynrei eh ka jingaiei jong u, ha ka
jinglehsbun sha ngi ha U Khrist Jisu.
[8]Namar da ka jingaiei la pynim ia
phi, da ka jingngeit kein; kata ruh ym
na phi hi; ka long ka jingai U Blei:
[9]ym da ki jingleh kein, ba uno uno
ruh un ym ioh ban sngew sarong:
[10]namar ngi long ka jingthaw jong u,
ba la pynlong ha U Khrist Jisu ia ki
jingleh babha, ia kiba U Blei u la lah
khreh lypa ba ngin ioh iaid ha ki.

Kawei ha U Khrist

11 Naba kumta to kynmaw, ba mynno
mynno ma phi, ki Jentil ha ka doh,
ia kiba la khot ka Bymotsher da kata
ia kaba la khot ka Baotsher ba la thaw
da ki kti ha ka doh; [12]ba mynkata phi
la long khlem U Khrist, ba la pynlong
khun soh syiem ia phi na ka hima Israel,
bad ki nongwei na kita ki jutang ka
jingkular, kibym don ka jingkyrmen bad
kiba khlem U Blei ha ka pyrthei: [13]hynrei
mynta ha U Khrist Jisu, ia phi kiba la
ju long jngai noh mynno mynno, la
pynlong hajan ha ka snam U Khrist.
[14]Namar ma u u long ka Jingpyniasuk
jong ngi, uba la pynlong kawei ia ki
baroh ar, bad u la pynkhyllem ia ka
kynroh pdeng ka jingpyniakhlad; [15]haba
u la pynduh ha ka doh jong u ia kata
ka jingiashun, kaba long ka rukom ki

1 : 20 Salm 110 : 1. 1 : 22 Salm 8 : 6. 1 : 22-23 Kol. 1 : 18. 2 : 1-5 Kol. 2 : 13.
2 : 15 Kol. 2 : 14.

hukum kaba ha ki niam ki rukom, ba
un ioh pynlong ha lade uwei u briew
bathymmai ia kine baroh ar, *kumta*
u pynlong ka jingiasuk: 16bad ba un
ioh pyniasuk ia ki baroh ar ha kawei
ka met ha U Blei da ka diengphna,
haba u la lah pyniap ia ka jingiashun da
ka: 17bad u la wan bad u la ialap ia ka
jingpyniasuk ha phi kiba la jngai noh,
bad ia ka jingpyniasuk ha kita kiba jan.
18Naba da u kein ngi baroh ar ngi don
ka jingiohwan da uwei U Mynsiem sha
U Kpa. 19Kumta te phim long shuh ki
nongwei bad ki sohshnong, hynrei ki
para trai shnong bad ki riewkhuid, bad
kiba iadei na ka iing U Blei: 20ba
la tei ia phi halor ka nongrim ki apostol
bad ki nongiathuhlypa, U Jisu Khrist
hi u da long u maw dong ba ha khlieh:
21 ha u ka jingtei baroh kawei pa kawei,
ba la pyniadait bha, ka nang san ia
kaban long ka iing blei kaba khuid
ha U Trai: 22ha u ia phi ruh la tei lem ban
long ka jaka shong U Blei ha U Mynsiem.

Ka jingialap U Paul ha ki Jentil

3 Namar kane ka daw nga U Paul, u
nongsah byndi U Khrist Jisu na ka
bynta jong phi ki Jentil, 2lada shisha
phi la iohsngew shaphang ka jingpyniaid
jong kata ka jingaiei U Blei, ia kaba la
ai ha nga na ka bynta jong phi: 3ba
da ka jingpynpaw u la pyntip ha nga
ia kata ka jingmaian (kat kumba nga
la thoh mynshuwa ha khyndiat ktien;
4na kaba, haba phi pule, phi lah ban
sngewthuh ia ka jingshemphang jong
nga ha ka jingmaian U Khrist), 5ia
kaba, ha kiwei ki pateng bynriew, ym
shym la pyntip ha u khun bynriew
kumba la pynpaw mynta ha ki apostol
bad ha ki nongiathuhlypa kiba khuid
jong u ha U Mynsiem: 6ba ki Jentil
ki long ki nongioh pateng, bad ki para
dkhot na kata ka met, bad ki nongioh
bynta lem na kata ka jingkular ha U
Khrist Jisu da ka gospel:
7 ia kaba la pynlong ia nga u nong-
pyniaid, katba kum ka jingai jong kata
ka jingaiei U Blei ia kaba la ai ha nga
katba kum ka jingtrei ka bor jong u.
8Ha nga kein, uba kham rit ban ia
uba rit tam na ki riewkhuid baroh, la
ai ia kane ka jingaiei, ia kaban ialap ha
ki Jentil ia ka jingkynrei spah bymlah
tip shuh ka jong U Khrist; 9bad ia kaban
pynsngewthuh ia ki briew baroh, kaei
long kata ka jingpyniaid jong kata ka
jingmaian, ia kaba la buhrieh na bymjukut
ha U Blei uba la thaw ia kiei kiei baroh:
10khnang ban ioh pyntip mynta ha ki
jingsynshar bad ha ki bor ha ki *jaka*
bneng, da ka balang, ia ka jingstad
babun syrtap ka jong U Blei: 11katba
kum ka jingthmu bymjukut, ia kaba
u la thmu ha U Khrist Jisu uba U Trai
jong ngi: 12ha uba ngi don ka jingshlur
bad ka jingiohwan ha ka jingshaniah,
da ka jingngeit jong ngi ha u. 13Naba
kumta nga kyrpad ba phin ym sngewtlot
namar kita ki jingjynjar jong nga na
ka bynta jong phi, kiba long ka burom
jong phi kein.

Ka jingieit U Khrist

14 Namar kane te nga pyndem ia la
ki khohsiew ha U Kpa, 15na uba la jer
kyrteng ia ki kur baroh ha bneng bad
ha ka khyndew, 16ba un ai ha phi, katba
kum kata ka jingkynrei spah ka burom
jong u, ba yn pynkhlain ia phi bad ka bor
da U Mynsiem jong u ha u briew basha-
poh; 17ba U Khrist un shong da ka
jingngeit ha ki dohnud jong phi; 18khnang
ba, haba la pynsuh thied bad ba la
pynshong nongrim ha ka jingieit, phin
long kiba khlain ban shemphang lem
bad ki riewkhuid baroh, kaei ka jingjlan,
bad ka lynter, bad ka jingjylliew, bad
ka jingjrong: 19bad ban tip ia ka jingieit
U Khrist kaba palat eh ia ki jingtip, ba
kumta yn ioh pyndap ia phi shaduh ka

2 : 16 Kol. 1 : 20. 2 : 17 Isa. 57 : 19. 3 : 4-6 Kol. 1 : 26-27.

jingdap U Blei baroh.
20 Te ha uta uba lah ban leh kham
tam eh nalor baroh ba ngi pan lane ngi
pyrkhat, katba kum kata ka bor kaba
trei ha ngi: 21ha u kein *long* ka burom ha
ka balang bad ha U Khrist Jisu sha ki
pateng bynriew baroh haduh ha la ka
rta. Amen.

Ka jinglong kawei jong ka met

4 Namar kata nga, u nongsah byndi ha U
Trai, nga kyrpad ia phi ban iaid
kumba dei ia kata ka jingkhot da kaba
la khot ia phi, 2da ka jingsngewrit bad
da ka jingjemnud baroh, da ka jingiaishah
slem, da kaba iaishah paralok hi ha ka
jingiaieit; 3 da kaba ialeh minot ban bat ia
ka jinglong kawei jong U Mynsiem ha ka
jingkhum ka jingsuk. 4*Don* kawei ka met,
bad uwei U Mynsiem, kumba la khot
ruh ia phi ha kawei ka jingkyrmen kata
ka jingkhot jong phi; 5uwei U Trai,
kawei ka jingngeit, kawei ka jingpyn-
baptis, 6 uwei U Blei bad U Kpa ia baroh,
uba halor baroh, bad lyngba ia baroh,
bad ha baroh. 7Hynrei ha uwei pa uwei
na ngi la ai ia ka jingaiei katba
kum ka jingthew kata ka jingai U Khrist.
8Namar kata u ong: Mynba u la kiew
sha jrong, u la ialam mraw ia ka jinglong
mraw, bad u la ai ki jingai ha ki briew.
9(Te kane, Ba u la kiew, ka long aiu
tang ba u la wan hiar ruh shuwa sha
kita ki jaka kiba kham poh jong ka
khyndew? 10Te uta uba la wan hiar u
long uta ujuh uba la kiew ruh kham sha
jrong eh ia ki bneng baroh, ba un ioh
pyndap ia kiei kiei baroh.) 11Bad u la
thung ia kiwei, *ban long* ki apostol;
bad ia kiwei, ki nongiathuhlypa; bad
ia kiwei, ki nongiathuhkhana; bad ia
kiwei ki nongsharai bad ki nonghikai;
12ia kaban pynjanai ia ki riewkhuid,
ia ka jingtrei ka jingshakri tien Blei,
ia kaban tei ia ka met U Khrist:
13tadynda ngi ioh poi baroh sha kata
ka jinglong kawei ka jong ka jingngeit,
bad ka jong ka jingtip ia U Khun U
Blei, haduh ka jinglong rangbah bha,
haduh ka jingthew ka rynieng ka jingdap
U Khrist: 14ba kumta ngin ym long
shuh ki khynnah, ia kiba la pynshad
kynting bad ba la rong noh kylleng da
ka lyer ka jinghikai baroh, da ka buit
shalai ki briew, ha ka jingleh sianti,
katba kum ka buit sniew ka jinghikai
bakla; 15hynrei da kaba leh hok ha ka
jingieit, ngin ioh nang san sha u ha kiei
kiei baroh, uba long U Khlieh, U Khrist
kein: 16na uba ka met baroh kawei ba la
pynwan dur biang bad ba la pyndait
lang da kata kaba kawei pa kawei ka
dkhot ka ia ai, katba kum ka jingtrei
ha ka jingthew kaba biang jong kawei
pa kawei ka bynta, ka pynsan ia kata
ka met ia kaban tei ia lade ha ka jingieit.

Ka jingim kaba thymmai ha U Khrist

17 Ia kane namar kata nga ong, bad
nga phla ha U Trai, ba phin ym iaid
shuh kumba iaid ki Jentil, ha ka jingthala
ka jingmut jong ki, 18ba la pyndum
ia ki ha ka jingshemphang jong ki,
ba la pynlong khun soh syiem na ka
jingim ka jong U Blei namar kata ka
jingbymtip kaba ha ki, namar ka jing-
pyneh ka dohnud jong ki: 19kiba haba
ki long kiba khlem rain, ki la aiti noh ia
lade ha ka jingleh nuti, ban leh ia kaba
jakhlia baroh da ka jingkangar. 20Hynrei
phi phim shym la nang kumta ia U
Khrist; 21lada shisha phi la sngewthuh ia
u, bad ba la hikai ia phi ha u, kat kumba
ka jingshisha ka long ha U Jisu: 22ba
phin buh noh, shaphang kata ka jinglong
jong phi kaba mynshuwa, ia uta u briew
batymmen kein, uba nang pyut katba
kum kita ki jingikwah ka jingshukor,
23bad ba yn pynthymmai ia phi ha ka
mynsiem ka jingmut jong phi; 24bad

4 : 2 Kol. 3 : 12-13. 4 : 8 Salm 68 : 18. 4 : 16 Kol. 2 : 19. 4 : 22 Kol. 3 : 9.
4 : 24 Kol. 3 : 10; Jen. 1 : 26.

ba phin kup ia u briew bathymmai,
ia uba la pynlong ha ka dur U Blei
ha ka hok bad ha ka jingkhuid ka jing-
shisha.

25 Naba kumta, da kaba buh noh ia
ka jinglamler, to kren ia kaba shisha
uwei pa uwei bad la u paramarjan: naba
ngi ialong ki dkhot jong ki paralok.
26To bitar, hynrei wat leh pop: to wat
ai ba ka sngi kan sep noh ha ka jingkhih
bitar jong phi: 27lymne wat ai jaka ia u
Soitan. 28Jar uba ju tuh, to wat tuh shuh,
hynrei to un da trei shitom, da kaba trei
da la ki kti ia kata kaba bha, ba un ioh
ei ei ban ia ai ha uta uba kyrduh. 29Wat
ai ba kano kano ka ktien sih kan mih
na ka shyntur jong phi, hynrei tang kata
kaba bit ia kaban tei ia kaba donkam,
ba kan ai ka jingaiei ia kita kiba iohsngew.
30To wat pynsngewsih phi ia U Mynsiem
Bakhuid U Blei, da uba la shon shap
ia phi haduh kata ka sngi ka jingsiewspah.
31To bred noh na phi ia ka jingkthang
baroh, bad ka jingkhihbitar, bad ka
jingbitar, bad ka jingkaw kaw, bad ka
jingkren bein, lem bad ka jingpynsniew
baroh: 32bad to phin long ruh kiba
lehsbun paralok, kiba jemnud, kiba iamap
paralok, kumba U Blei ruh ha U Khrist
u la map ia phi.

Iaid ha ka jingshai

5 To long phi namar kata ki nongbud
ia U Blei, kum ki khun baieit; 2bad
to phin iaid ha ka jingieit, kumba U
Khrist ruh u la ieit ia phi, bad u la aiti
noh ia lade na ka bynta jong ngi, kum
ka jingainguh bad ka jingkñia ha U
Blei, ia kaban long ka jingiw kaba
iwbih.

3 Hynrei ia ka jingklim, bad ka jingleh
jakhlia baroh, lane ka jingikwah lalot,
wat ai wat ban ialap ia ki hapdeng jong
phi, kumba ka dei kein ia ki riewkhuid;
4lymne ia kaba ijli, lymne ia ka jingkren
bieit, lymne ia ka jingkren biria, kibym
bit kein: hynrei khamtam kaba ainguh.
5Namar phi tip skhem ia kane, ba
uwei pa uwei uba klim, bad uba leh
jakhlia, bad uba ikwah lalot, uba long
uba mane bleithaw, um don ka bynta ha
ka hima U Khrist bad U Blei. 6Wat
ai iano iano ban shukor ia phi da ka
ktien thala: namar na ka bynta kine
kiei kiei ka jingbitar U Blei ka wan
ha ki khun ka jingbymkohnguh. 7Namar
kata phi wat long kiba iashang lem bad
ki. 8Namar phi la ju long mynno mynno
ka jingdum, hynrei mynta phi long ka
jingshai ha U Trai: to iaid te kum ki
khun ka jingshai 9(namar u soh jong
ka jingshai u long ha ka jinglehbha,
bad ka hok, bad ka jingshisha baroh),
10da kaba tynjuh kaei kaba pynsngewbha
ia U Trai. 11Bad to wat iashang lem bad
kita ki kam bymseisoh jong ka jingdum,
hynrei kham tam phin pynrem ia ki.
12Namar ka long kaba lehrain wat ban
iathuh ia kita kiei kiei ia kiba ki leh ha
kaba rieh. 13Hynrei ia kiei kiei baroh
ynda la pynrem ia ki la pynpaw da ka
jingshai: namar kaei kaei baroh ia kaba
la pynpaw, ka long ka jingshai. 14Naba
kumta u ong: To khie joit me uba
iohthiah, bad to mih na kiba iap, te
U Khrist un pynshai ha me.

15 To khmih bha te kumno phi iaid,
ym kum kibym stad, hynrei kum kiba
stad; 16da kaba siewspah ia ka por, naba
kine ki sngi ki long kiba sniew. 17Naba
kumta to wat long phi kiba bieit, hynrei
kiba shemphang kaei ka mon U Trai.
18Bad to wat long phi kiba buaid da ka
wain, ha kaba don ka jingkhynwin,
hynrei to long kiba la dap da U Mynsiem;
19da kaba jakren paralok ha ki salm
bad ha ki jingrwai bad ha ki jingrwai
bakynja mynsiem, da kaba rwai bad
kaba kynud da ka dohnud jong phi
ha U Trai; 20da kaba ainguh ha la ka

4 : 25 Sekh. 8 : 16. 4 : 26 Salm 4 : 4. 4 : 32 Kol. 3 : 13. 5 : 2 Ek. 29 : 18; Salm 40 : 6.
5 : 16 Kol. 4 : 5. 5 : 19-20 Kol. 3 : 16-17.

sngi namar kiei kiei baroh ha U Blei uba
U Kpa, ha ka kyrteng U Jisu Khrist
uba U Trai jong ngi; [21]da kaba iakohnguh
paralok ha ka jingsheptieng ia U Khrist.

Ka kamram ka tnga bad u tnga

22 Te ki kynthei, to pynkohnguh ia
lade ha ki tnga la ki jong hi, kumba ha
U Trai. [23]Naba u tnga u long u khlieh
jong ka tnga, kumba U Khrist ruh u
long U Khlieh ka balang, haba u long hi U
Nongpynim ia ka met. [24]Hynrei kumba
kata ka balang ka pynhapoh ia lade
ha U Khrist, kumta ruh ki kynthei
kin leh ha ki tnga jong ki ha kiei kiei
baroh. [25]Ki shynrang, to ieit ia la ki
tnga, kumba U Khrist ruh u la ieit ia
ka balang, bad u la aiti noh ia lade na
ka bynta jong ka; [26]ba un ioh pynkhuid
ia ka, haba u la sait ia ka da ka jingsait
ka um da ka ktien; [27]ba un da ioh pynieng
ia ka ha khmat ha lade hi, *ka balang*
kaba donburom, kabym don kaba
thohbria lane kaba sti lane kaei kaei
kaba kum kita, hynrei ba kan ioh long
kaba khuid bad kaba khlem jingduna.
[28]Kumta kein ka dei ia ki shynrang
ban ieit ia ki tnga jong ki kumba ia ki
met jong ki hi. Jar uba ieit ia la ka jong
ka tnga, u ieit ia lade hi. [29]Namar ym
ju don mynno mynno uba la isih ia la
ka jong ka met; hynrei u bsa bad u sumar
ia ka, kumba U Khrist ruh *u leh* ia ka
balang; [30]naba ngi long ki dkhot ka met
jong u. [31]Namar kane u briew un iehnoh
ia la u kpa bad ia la ka kmie, bad un neh
bad la ka tnga; te ki baroh arngut kin
ialong kawei ka doh. [32]Kane ka jingmaian
ka long kaba khraw; hynrei nga kren
shaphang U Khrist bad shaphang ka
balang. [33]Pynban phi ruh baroh marwei
marwei to ieit ia la ka jong ka tnga
kumba ia lade hi; bad kata ka tnga ruh
to kan tieng burom ia la u tnga.

Ka kamram ki khun bad ki kmie ki kpa

6 Phi ki khun, to kohnguh ia la ki
kmie ki kpa ha U Trai: namar kane
ka long kaba dei kein. [2]To burom ia la
u kpa bad ia la ka kmie (kaba long ka
hukum kaba nyngkong badon jingkular),
[3]ba men ioh manbha, bad ba men ioh
im slem ha ka pyrthei. [4]Phi ruh ki kpa,
to wat pynbitar ia la ki khun: hynrei
to bsa pjiah ia ki ha ka jinghikai bad
ka jingsneng U Trai.

Ki shakri bad ki kynrad

5 Phi ki shakri, to kohnguh ia kita
kiba long ki kynrad jong phi katba
kum ka doh, da ka jingtieng burom bad
ka jingkhynñiuh, ha kaba shisyrtap ka
dohnud jong phi, kumba ha U Khrist;
[6]ym da kaba shakri ha khmat, kum
ki nongpynsngewbha ia ki briew; hynrei
kum ki shakri U Khrist, da kaba leh
ia ka mon U Blei naduh ka mynsiem;
[7]da shakri da ka jingsngewbha, kum
ha U Trai, te ym ha ki briew: [8]ba phi
tip ba ia kaei kaei kaba bha ba uei uei
ruh u leh, ia kata hi kein un ioh pdiang
pat ha lade na uta U Trai, la *u long*
u mraw lane uba laitluid. [9]Phi ki kynrad
ruh, to leh kumjuh ha ki, da kaba iehnoh
ia kaba byrngem: ba phi tip ba U Kynrad
jong ki bad jong phi ruh u don ha bneng,
bad bym don ka jingñiew shiliang khmat
bad u.

Ka jingkieng atiar U Blei baroh

10 Ha kaba wai noh, to long kiba
khlain ha U Trai, bad ha ka bor ka
jingkhlain jong u. [11]To kieng noh ia
ka jingkieng atiar ka jong U Blei baroh,
ba phi lah ban ieng pyrshah ia ki buit
thap u Soitan. [12]Naba ka jingialeh jong
ngi kam long ia ka snam bad ka doh,
hynrei ia ki hima, ia ki bor, ia ki nong-
synshar pyrthei jong kane ka jingdum,

5 : 22 Kol. 3 : 18; I Pet. 3 : 1. 5 : 25 Kol. 3 : 19; I Pet. 3 : 7. 5 : 31 Jen. 2 : 24. 6 : 1 Kol. 3 : 20.
6 : 2-3 Ek. 20 : 12; Dt. 5 : 16. 6 : 4 Kol. 3 : 21. 6 : 5-8 Kol. 3 : 22-25.
6 : 9 Kol. 4 : 1; Dt. 10 : 17; Kol. 3 : 25.

ia ki jingbymman bakynja mynsiem ha ki
jaka bneng. [13]Naba kumta to phin shim
ha lade ia kata ka jingkieng atiar U
Blei baroh, ba phi lah ban ieng ialeh
ha kata ka sngi kaba sniew, bad haba
la dep ia kiei kiei baroh ban ieng skhem.
[14]To ieng phi namar kata, ba la panpoh
ia la ka syngkai da ka jingshisha, bad
ba la kieng ia ka jingda shadem ka hok;
[15]bad ba la phong juti ha la ki kjat
da ka jinglakloi ka gospel ka jingsuk;
[16]nalor baroh putet, phin da shim ia
ka stieh ka jingngeit, da kaba phi lah
ban pynlip ia ki sum bameh ding baroh
ki jong u bymman. [17]To shim ruh ia
ka jingda khlieh ka jingpynim, bad ka
waitlam U Mynsiem, kaba long ka ktien
U Blei kein: [18]da kaba duwai ha la ka
sngi da ka jingduwai bad ka jingkyrpad
baroh ha U Mynsiem, bad da kaba
sumar shaphang kane da ka jingminot
bad ka jingkyrpad baroh na ka bynta ki
riewkhuid baroh; [19]bad na ka bynta
jong nga ruh, ba yn ioh ai ha nga ka
ktien haba nga ang la ka shyntur, ia
kaban pyntip da ka jingshlur ia ka
jingmaian ka gospel, [20]na ka bynta jong
kaba nga long u nongkit tien syiem ha
ki kynjri; ba ha kata ngan kren shlur,
kumba ka dei ia nga ban kren.

Ka jingwai noh

21 Hynrei ba phi ruh phin ioh tip ia
kiei kiei ruh shaphang jong nga, kumno
nga leh, U Tukhikos, u para bangeit
baieit bad u nongialap tien blei ia uba
lah ban shaniah ha U Trai, un pyntip
ha phi ia kiei kiei baroh: [22]ia uba nga
la phah sha phi khnang ia kane hi,
ba phin ioh tip ia ka jinglong jong ngi,
bad ba un ioh pyntngen ia ki dohnud
jong phi.

23 Long ka jingsuk ha ki para bangeit,
bad ka jingieit lem bad ka jingngeit,
na U Blei uba U Kpa bad na U Jisu
Khrist uba U Trai. [24]Ka jingaiei to kan
long lem bad kita baroh kiba iaieit
ia U Jisu Khrist U Trai jong ngi ha ka
jingsngur. Amen.

KA SHITHI U PAUL U APOSTOL

SHA KI PHILIPI

Ka jingkhublei

1 U Paul bad U Timothi, ki shakri U
Khrist Jisu, ha ki riewkhuid baroh ha
U Khrist Jisu kiba don ha Philipi, lem
bad ki nongsharai bad ki tymmen basan:
2 Ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk
na U Blei uba U Kpa jong ngi bad na U
Jisu Khrist uba U Trai.

Ka jingduwai ainguh U Paul

3 Nga ainguh ia U Blei jong nga
ha la ka jingkynmaw baroh shaphang
jong phi, [4]ha la ka sngi ha ka jingkyrpad
jong nga baroh na ka bynta jong phi
baroh, da kaba pynlong ia kata ka
jingkyrpad jong nga bad ka jingkmen,
[5]namar ka jingiasyllok jong phi ha kaba
pynroi ia ka gospel naduh ka sngi kaba
nyngkong haduh mynta; [6]ba nga da
ngeit skhem ia kane hi, ba uta uba la
sdang ha phi ia ka jingleh babha un
pynjanai ia ka haduh ka sngi U Jisu

6 : 14 Isa. 11 : 5; 59 : 17. 6 : 15 Isa. 52 : 7. 6 : 17 Isa. 59 : 17. 6 : 21 Kam. 20 : 4; 2 Tim. 4 : 12.
6 : 21-22 Kol. 4 : 7-8. 1 : 1 Kam. 16 : 12.

Khrist: [7]kumba ka long kaba dei kein ia
nga ban mut kumne shaphang jong phi
baroh, naba phi don ha ka dohnud jong
nga, namar ha kine ki kynjri jong nga
bad ha ka jingiada bad ka jingpynskhem
ia ka gospel, phi long baroh kiba iaioh
bynta lem bad nga na ka jingaiei. [8]Namar
U Blei u long u nongsakhi jong nga,
katno ba nga sngew kynmaw hir hir
ia phi baroh ha ki jingisynei bajem U
Khrist Jisu. [9]Te ia kane nga duwai,
ba ka jingieit jong phi kan nang ioh
roi kyrhai shuh shuh ha ka jingtip bad
ha ka jingshemphang baroh; [10]ba phin
ioh nang ban bishar thuh ia kiei kiei
kiba shong pher; ba kumta phin ioh
long kiba sngur bad kiba khlem pynthut
haduh ka sngi U Khrist; [11]kiba la pyndap
da ki soh ka hok, kiba long da U Jisu
Khrist, khnang ia ka burom bad ka
jingiaroh ia U Blei.

Ia kaban im ka long U Khrist

12 Te nga kwah ba phin tip, ko para
bangeit, ba kita kiei kiei kiba *la jia* ha
nga ki la jia ia kaban kham pynroi ia ka
gospel; [13]kat ban pynlong ia kine ki
kynjri jong nga kiba paw ha U Khrist ha
baroh kawei ka dorbar u patsha, bad ha
kiwei pat baroh; [14]bad ba kham bun na
ki para bangeit ha U Trai, haba ki da
shaniah skhem da kine ki kynjri jong
nga, ki la kham shlur shikaddei eh ban
ialap ia ka ktien U Blei khlem da shep-
tieng.

15 Don shisha kein kiba ialap ia U
Khrist wat na kaba sngew pihuin bad
kaba iapyneh; don ruh kiba na ka mon
sngewbha: [16]kine na ka jingieit, ba ki da
tip ba la buh ia nga ban long ka jingiada
ia ka gospel: [17]kita pat ki ialap ia U
Khrist na ka jingiapyneh, ym na ka
jingsngur, ba ki da mut ban iapynlang
shuh shuh ia ka jingjynjar ha nga ha ki
jingkhum jong nga. [18]Kan lei? tang ba
ha kaba kumno kumno ruh, la ha ka
jingtyllep lane ha ka jingshisha, la ialap
kein ia U Khrist; te ha kane nga sngew-
kmen, bad shisha ruh ngan sngewkmen.

19 Namar nga tip ba kane kan pynjia
lad ia ka jingpynim jong nga da ka
jingkyrpad jong phi, bad da ka jing-
pyndap U Mynsiem U Jisu Khrist [20]katba
kum ka jingkhmih kmang bad ka jing-
kyrmen jong nga, ba ha kaei kaei ruh
yn ym pynlehrain ia nga, hynrei da ka
jingshlur suda, kumba ha la ka sngi,
mynta ruh yn pynkhraw ia U Khrist
ha ka met jong nga, lane da ka jingim,
lane da ka jingiap. [21]Namar ia nga ka
ban im ka long U Khrist, bad ka ban
iap ka long ka jingmyntoi kein. [22]Hynrei
lada ban im ha ka doh,—*lada* kane
ka long u soh ka jingtrei jong nga, te
ia kano ngan jied ngam tip shuh. [23]Hynrei
nga sngew lyngngoh ha kine baroh ar
haba nga don ka jingkwah ia kaban
ioh leit noh bad ban long lem bad U
Khrist; naba ka long kham bha shi-
kaddei eh: [24]toi ban sah ha ka doh ka
long kaba kham donkam kein na ka
bynta jong phi. [25]Te haba nga don kane
ka jingshaniah, nga tip ba ngan ioh sah,
shisha, bad ba ngan sah lem bad phi
baroh na ka bynta ka jingroi bad ka
jingkmen jong phi ha ka jingngeit: [26]ba
kumta kata ka jingsngewkmen jong phi
kan ioh roi kyrhai ha U Khrist Jisu
namar jong nga da ka jingdon ryngkat
jong nga bad phi pat.

27 Tang ba ka rukom ka jingim jong
phi ai kan iadei bad ka gospel U Khrist:
ba la nga wan bad iohi ia phi lane haba
ngam don, ngan iohsngew shaphang ka
jinglong jong phi, ba phi ïeng skhem ha
kawei ka mynsiem, da kaba iapyneh da
kawei ka jingmut na ka bynta ka jing-
ngeit ka gospel; [28]bad khlem da pyn-
sheptieng ia phi ha kaei kaei ruh da kita
ki nongshun: kaba long ha ki ka dak
shynna ka jingpynjot, hynrei ha phi ka
jingpynim kein, kata ruh na U Blei.

1 : 13 Kam. 28 : 30.

[29]Naba ha phi la ai na ka bynta U Khrist, ym tang ban ngeit ha u, hynrei ban shah shitom ruh na ka bynta jong u; [30]haba phi don kajuh ka jingialeh ia kaba phi la iohi ha nga, bad mynta phi iohsngew ba ka long ha nga.

Ka jinglehrit bad ka jinglong bakhraw U Khrist

2 Lada don namar kata kano kano ka jingpyntngen ha U Khrist, lada *don* kano kano ka jingpynshngain ka jingiaieit, lada *don* kano kano ka jingiasyllok U Mynsiem, lada *don* kino kino ki jingisynei bajem bad ki jingiasngew synei, [2]to phin pyndap noh ia ka jingkmen jong nga, ba phin ialong kajuh ka jingmut, kiba don kajuh ka jingiaieit, kiba shimynsiem hi, kiba iadei jingmut; [3]wat *leh* ei ei ruh da ka jingiapyneh lane da ka jingsarong; hynrei da ka jingsngewrit da ñiew phi ia ki paralok kiba kham bha ban ia lade; [4]khlem da khmih uwei pa uwei *tang* ia la ki jong hi, hynrei uwei pa uwei na phi ia ki jong kiwei pat kein. [5]To ioh ia kane ka jingmut ha phi, kaba la long ruh ha U Khrist Jisu: [6]uba haba u long ha ka dur U Blei, um shym la ñiew eh ia kaban bat ban long marryngkat bad U Blei, [7]hynrei u la pynsuda ia lade, u da shim ia ka dur mraw, haba u la jia long ha ka jingsyriem ki briew; [8]te haba la shem ia u ha ka rukom kum u briew, u la lehrit ia lade, haba u la jia long uba kohnguh wat haduh ka jingiap, hooid, ka jingiap ka diengphna kein. [9]Naba kumta te U Blei u la kyntiew eh ia u, bad u la ai ha u ia kata ka kyrteng kaba halor ka kyrteng baroh; [10]ba ha kata ka kyrteng U Jisu ka khohsiew baroh kan ioh demkhrup, ki jong kiba ha ki bneng bad ki jong kiba ha ka khyndew bad ki jong kiba hapoh ka khyndew kein, [11]bad ba u thylliej baroh un ioh phla shynna ba U Jisu Khrist u long U Trai, ia kaban pyndon burom ia U Blei uba U Kpa.

To tyngshain kum ki jingshai ha ka pyrthei

12 Kumta te, ko hep baieit jong nga, kumba ha la ka sngi phi la kohnguh, ym tang ha khmat jong nga, hynrei mynta khamtam eh ha kaba ngam don ha khmat kein, to trei dep noh ia ka jingpynim jong phi hi da ka jingtieng bad ka jingkhynñiuh; [13]namar dei U Blei uba trei hapoh jong phi ia kaban mon ruh bad ia kaban trei, namar ka jingsngewbha jong u.

14 To leh ia kiei kiei baroh khlem ki jingkhñium bad ki jingiania; [15]ba phin ioh long kiba khlem jingrem bad kiba luilui, ki khun U Blei kiba khlem kynnoh pop hapdeng ka pateng bynriew kaba kynriang bad bamutlop; hapdeng kita la iohi ia phi kum ki jingshai ha ka pyrthei, [16]da kaba bat tyrwa ia ka ktien ka jingim; ba ngan ioh leh burom ha ka sngi U Khrist, ba ngam shym la phet lehnoheì lymne trei lehnohei. [17]Hooid, wat lada la theh noh ia nga kum ka jingainguh dih ha ka jingkñia bad ka jingshakri ka jingngeit jong phi, nga sngewkmen, bad nga leh kmen lem bad phi baroh. [18]Bad kumjuh ma phi ruh to iasngewkmen, bad to iakmen lem bad nga.

U Timothi bad U Epaphroditos

19 Hynrei nga kyrmen ha U Trai Jisu ban phah shen ia U Timothi ha phi, ba nga ruh ngan ioh sngewhun ynda nga la tip ia ka jinglong jong phi. [20]Namar ngam don iano iano ruh uba kajuh ka mynsiem, uban kit khia da shisha na ka bynta jong phi. [21]Namar ki baroh ki iawad ia la ki jong, ym ia kiei kiei ki jong U Jisu Khrist. [22]Hynrei phi tip ia ka jingtynjuh ia u, ba kum u khun bad la u kpa u la shakri lem bad nga ha ka jingpynroi ia ka gospel. [23]Ia une

1 : 30 Kam. 16 : 19-40. 2 : 10-11 Isa. 45 : 23. 2 : 15 Dt. 32 : 5.

te namar kata nga kyrmen ban phah kum-
ne shen, tang nga shu iohi kumno kan jia ia
nga : 24hynrei nga kyrmen ha U Trai ba ma
nga hi ruh ngan wan shen. 25Hynrei nga la
mut ba donkam ban phah noh sha phi ia U
Epaphroditos, u para bangeit bad u
para baiatrei lem bad u para shipai
jong nga, bad u nongkit ktien jong phi
bad u nongpyndap ia ka jingkyrduh jong
nga. 26Namar u la kynmaw hir hir kein
ia phi baroh, bad u da sngewpisa eh,
naba phi la lah iohsngew ba u la pang.
27Namar shisha u la pang lajan iap:
hynrei U Blei u la isynei ia u; te ym tang
ia u hi, hynrei ia nga ruh, ba ngan ym
ioh ia ka jingsngewsih halor ka jing-
sngewsih. 28Namar kata nga la phah noh
kham kloi ia u, khnang ba, ynda phi
la iohi ia u pat, phin sngewkmen, bad
nga te ngan ioh long uba kham duna
jingsngewsih. 29To pdiang ia u namar
kata ha U Trai da ka jingkmen baroh;
bad to phin ñiew burom ia kiba kum
kita: 30naba na ka bynta ka kam U
Khrist u la poi hajan ka jingiap, haba u la
khein duh ia la ka jingim ba un ioh
pyndap noh ia kata ka jingduna ka
jinglehbha jong phi ia nga.

Ka hok kaba da shisha

3 Ha kaba wai noh, ko para bangeit
jong nga, to phin kmen noh ha U Trai.
Ban thoh ia kita kijuh ha phi, kam long
shisha kaba shitom ia nga, hynrei ia phi
ka long kaba pynskhem. 2To kiar noh
na kita ki ksew, to kiar noh na kita ki
nongleh basniew, to kiar noh na kata
kaba otsher. 3Namar ngi kein ngi long
kata ka jingotsher, kiba mane da U
Mynsiem U Blei, bad kiba leh kmen ha
U Khrist Jisu, bad kibym shaniah ha ka
doh. 4La nga hi *nga* lah ban ioh daw ban
shaniah wat ha ka doh. Lada uno uno
uwei pat u mut ban shaniah ha ka doh,
ma nga uba kham tam; 5ba la ot sher
ia nga ha kaba phra sngi, na ka kynja
Israel, na ka jaid Benjamin, u Hebru
na ki Hebru; shaphang ka hukum, u
Pharisi; 6shaphang ka jingshitrhem, uba
beh bein ia ka balang; shaphang ka hok
kaba na ka hukum, uba khlem jingrem.
7Hynrei kita kiei kiei kiba la long ki
jingmyntoi ia nga, ia kine nga la ñiew
ka jingduh na ka bynta U Khrist. 8Hooid
shisha kein, bad nga ñiew ia kiei kiei
baroh ba ki long ka jingduh na ka bynta
ka jingbha kor tam jong ka jingtip ia
U Khrist Jisu uba U Trai jong nga:
na ka bynta jong u nga la duh noh ia
kiei kiei baroh, bad nga ñiew synrum
ia ki, khnang ba ngan ioh ia U Khrist,
9bad ba yn shem ia nga ha u, ubym
don ka hok ka jong nga hi, kata kein
kaba na ka hukum, hynrei kata kaba
da ka jingngeit ha U Khrist, ka hok
kaba na U Blei da ka jingngeit: 10ba
ngan ioh ithuh ia u, bad ia ka bor ka
jingmihpat jong u, bad ia ka jingiasyllok
ki jingshah jong u, haba la pynsyriem ia
nga ha ka jingiap jong u; 11lada kumno
kumno ngan ioh kot sha kata ka jing-
mihpat na kiba iap.

To beh sha pyrshah ka dak

12 Ym ba nga la ioh pdiang lypa, lane
ba la pynjanai lypa ia nga: hynrei nga
beh shaphrang kein, ba kumta ngan ioh
bat ia kata na ka bynta kaba la bat ia
nga ruh da U Khrist Jisu. 13Ko para
bangeit, nga ngam ñiew ia lade uba
la lah bat: hynrei ia kane kawei *nga leh,*
da kaba klet noh ia kita kiei kiei kiba
shadien, bad da kaba kner noh sha
kiei kiei kiba sha khmat, 14nga beh sha
pyrshah ka dak *ban ioh* ia ka jingiathong
kaba ka jingkhot shaneng ka jong U
Blei ha U Khrist Jisu. 15Namar kata,
kat kiba long kiba janai, to ngin iamut
brai ia kane: te lada ha kaei kaei phi
iamut da kumwei, ia kane ruh U Blei
un pynpaw ha phi. 16Hynrei kat sha kaba
ngi la lah ioh kot, to ngin iaiaid da kajuh
ka *rukom*.

3 : 5 Rom. 11 : 1; Kam. 23 : 6; 26 : 5. 3 : 6 Kam. 8 : 3; 22 : 4; 26 : 9-11.

17 Ko para bangeit, to long phi kiba
iapyrthuh bud ia nga, bad to khmih
thuh ia kita kiba iaid kumta kat kumba
phi ioh ia ngi kum ka rukom. [18]Namar
shibun ki iaid, shaphang kiba nga ju
iathuh ha phi, bad mynta ruh nga iathuh
da kaba iam kein, *ba ki long* ki nongshun
jong ka diengphna U Khrist: [19]kiba
kaba kut jong ki long ka jingjot, kiba u
blei jong ki *long* ka kpoh, bad ka burom
jong ki long ha ka jinglehrain jong ki,
kiba iaimut brai ia kiei kiei ruh kiba
ha ka khyndew. [20]Namar kata ka jing-
long traishnong jong ngi ka long ha
bneng; nangta ruh ngi ia ap khmihlynti
ia U Nongpynim, U Jisu Khrist uba
U Trai: [21]uban thaw thymmai ia ka
met ka jinglong rangli jong ngi, *ia kaban*
pynlong ia ka shidur bad ka met ka
burom jong u, katba kum kata ka jing-
pyntrei da kaba u lah ruh wat ban
pyndem ia kiei kiei baroh ha lade.

Ki jingsneng kyntu

4 Namar kata, ko para bangeit baieit
jong nga bad ia kiba la kynmaw
hir hir, ka jingkmen bad ka pansngiat
jong nga, kumta to ieng skhem ha U
Trai, ko hep baieit jong nga.

2 Nga kyrpad ia Ka Iuodia, bad nga
kyrpad ia Ka Suntukhi, ban ialong kajuh
ka jingmut ha U Trai. [3]Hooid nga
kyrpad ia me ruh, ko para baiakit lyngkor
lem basngur, to men iarap ia kine ki
kynthei, naba ki la iatrei lem bad nga
ha ka gospel, bad U Klemen ruh, bad
kita ki para baiatrei lem jong nga, kiba
ki kyrteng jong ki ki don ha ka kitab
ka jingim.

4 To phin iakmen noh ha U Trai ha
la ka sngi: *te* nga ong pat, To iakmen.
[5]To ai ba ka jingiaishah jong phi kan
paw ha ki briew baroh. U Trai u la jan.
[6]Wat khuslai ia kaei kaei ruh; hynrei
ha kaei kaei baroh da ka jingduwai
bad ka jingkyrpad lem bad ka jingainguh,
to phin pyntip ia ki jingpan jong phi
sha U Blei. [7]Te kata ka jingsuk U Blei,
kaba palat ia ka jingshemphang baroh,
kan ri jai jai kein ia ki dohnud jong phi
bad ia ki jingmut jong phi ha U Khrist
Jisu.

8 Ha kaba wai noh, ko para bangeit,
kiei kiei kiba shisha, kiei kiei kiba don-
burom, kiei kiei kiba hok, kiei kiei kiba
khuid, kiei kiei kiba itynnad, kiei kiei
kiba dei iaroh; lada don kano kano
ka jingbha, bad lada don kano kano ka
jingiaroh, to phin iapyrkhat ia kine kiei
kiei ruh. [9]Ia kiei kiei kiba phi la nang bad
phi la pdiang, bad phi la iohsngew bad
phi la iohi ha nga, to phin leh ia kine: te
U Blei ka jingsuk un sa long lem bad phi.

U Paul u pynpaw ka jingsngewnguh

10 Hynrei nga kmen ha U Trai shibun
eh, ba ynda mynta phi la pynthymmai
pat ia la ka jingmut na ka bynta jong
nga; ha kaba phi la ju pyrkhat shisha,
hynrei phim shym ioh lad. [11]Ym ba nga
ong shaphang ka jingsngew kyrduh:
namar nga la nang, ha kano kano ka
jinglong ba nga long, ha kata hi ban
sngewhun. [12]Nga tip kumno ban pynpoh,
bad nga tip kumno ban sngewdap kyrhai:
ha kaei kaei bad ha kiei kiei baroh nga
la nang ia kata ka buit ban sngewkdang
ruh bad ban sngewthngan, ban sngewdap
bad ban sngewkyrduh. [13]Nga lah ban
leh ia kiei kiei baroh ha uta uba pynshait
bor ia nga.

14 La kumta ruh phi la leh bha ba
phi la don ka jingiasyllok bad ka jing-
shah shitom jong nga. [15]Te phi hi ruh
phi tip, ko nong Philipi, ba ha kaba
sdang ka gospel, mynba nga la leit noh
na Makedonia, ba ym don ka balang
kaba la don ka jingiasyllok bad nga
shaphang kaba ai bad kaba pdiang,
hynrei tang ma phi hi. [16]Naba wat ha
Thessaloni phi la iaphah lem shiwat
arwat haba nga kyrduh. [17]Ym ba nga

3 : 17 1 Kor. 4 : 16; 11 : 1. 4 : 16 Kam. 17 · 1. 4 : 15-16 2 Kor. 11 : 9

wad khnang ia ka jingai; hynrei nga
wad khnang ia u soh uba roi byllien
sha ka jingkhein jong phi. [18]Hynrei
nga don kiei kiei baroh, bad nga dap
kyrhai: la pyndap ia nga, haba la ioh
pdiang na U Epaphroditos ia kiei kiei
na phi, ia ka jingiw baiwbih, ia ka jing-
kñia bapdiang hun, ba pynsngewbha
eh ia U Blei kein. [19]Te U Blei jong nga
un pyndap ia ka jingkyrduh jong phi
baroh katba kum kata ka jingkynrei
spah jong u ha ka burom ha U Khrist
Jisu. [20]Te ha U Blei bad U Kpa jong ngi
long ka burom ha la ka rta ha la ka rta:
Amen.

Ki jingkhublei

21 To ai khublei ia uwei pa uwei na
ki riewkhuid ha U Khrist Jisu. Ki para
bangeit kiba don lem bad nga ki iakhu-
blei ia phi. [22]Baroh ki riewkhuid ki
iakhublei ia phi, khamtam kita kiba
na ka iing U Kaisar.

23 Ka jingaiei U Jisu Khrist uba U
Trai kan long lem bad ka mynsiem
jong phi: Amen.

KA SHITHI U PAUL U APOSTOL

SHA KI KOLOSSAI

Ka jingkhublei

1 U Paul u apostol U Khrist Jisu
da ka mon U Blei, bad U Timothi u
para bangeit jong ngi.

2 Ha ki riewkhuid bad ki para kiba
ngeit skhem ha U Khrist, ha Kolossai:
Ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk na U
Blei uba U Kpa jong ngi.

Ka jingduwai ainguh

3 Ngi ainguh ia U Blei U Kpa jong
U Jisu Khrist uba U Trai jong ngi, da
kaba duwai ha la ka sngi na ka bynta
jong phi, [4]haba ngi la iohsngew shaphang
ka jingngeit jong phi ha U Khrist Jisu,
bad shaphang ka jingieit kaba phi don
sha ki riewkhuid baroh, [5]namar kata
ka jingkyrmen ia kaba la buh na ka
bynta jong phi ha ki bneng, ia kaba phi
la lah iohsngew mynshuwa ha ka ktien
ka jingshisha jong ka gospel; [6]kaba la
wan sha phi, kumba ka long ruh ha ka
pyrthei baroh, kaba seisoh bad kaba
nangroi, kumba ha phi ruh, naduh kata
ka sngi ba phi la iohsngew bad phi la
ithuh ia ka jingaiei U Blei ha ka jing-
shisha; [7]kumba phi la ioh hikai na U
Epaphras u para shakri baieit jong ngi,
uba long u nongialap baiaineh jong U
Khrist na ka bynta jong phi; [8]uba la
iathuh ruh ha ngi ia ka jingieit jong phi
ha U Mynsiem.

9 Na ka bynta kata ma ngi ruh,
naduh kata ka sngi ba ngi la iohsngew,
ngim man thait shuh ban duwai bad
ban pan na ka bynta jong phi, ba yn
pyndap ia phi da kata ka jingtip sha-
phang ka mon jong u ha ka jingstad bad
ka jingshemphang bakynja mynsiem
baroh, [10]ba phin iaid kum badei biang ia
U Trai ia kaban pynsngewbha baroh,
da kaba seisoh ha ka jingleh babha
baroh, bad da kaba nangroi ha ka
jingtip ia U Blei; [11]ba la pynkhlain da
ka bor baroh, katba kum kata ka bor
ka burom jong u, sha ka jingiaishah
bad ka jingshahslem baroh lem bad ka
jingkmen; [12]da kaba ainguh ha U Kpa,
uba la pynbit ia ngi ban long ki nongioh
bynta na kata ka bynta jong ki riewkhuid

4 : 18 Ek. 29 : 18. 1 : 7 Kol. 4 : 12; Phile. 23.

ha ka jingshai: [13]uba la pyllait ia ngi
na ka bor jong ka jingdum, bad uba la
pynkynriah noh ia ngi sha ka hima
jong U Khun ka jingieit jong u; [14]ha
uba ngi ioh ia ka jingsiewspah jong ngi,
ka jingmap kein ia ki pop jong ngi;

Ka jinglong-Blei bad ka jingpynim U Khrist

15 Uba long ka dur U Blei ubym lah
iohi, uba la kha nyngkong na ka jing-
thaw baroh; [16]naba ha u la thaw ia kiei
kiei baroh, ha ki bneng bad ha ka khyn-
dew, kiei kiei kiba lah ban iohi bad kiei
kiei kibym lah ban iohi, la ki khet lane ki
hima lane ki jingsynshar lane ki bor;
ia kiei kiei baroh kein la thaw da u, bad
ia u; [17]bad u long mynshuwa kiei kiei
baroh, bad ha u kiei kiei baroh ki ianeh
lang. [18]Bad u long U Khlieh jong ka met,
kaba *long* ka balang: uba long ka jing-
sdạng, uba la kha nyngkong na kiba
iap; ba un ioh long uba halor ha kiei
kiei baroh. [19]Naba *U Kpa* u la sngewbha
eh ba ka jingdap baroh kan shong
tylli ha u; [20]bad da u ban pyniasuk noh ia
kiei kiei baroh ha lade hi, haba la lah
pynlong ia ka jingpyniasuk da ka snam
ka diengphna jong u; da u, *nga ong,* la
kiei kiei kiba ha ka khyndew, lane kiei
kiei kiba ha ki bneng.

21 Bad ia phi, kiba la long mynno
mynno ruh ki khun soh syiem bad ki
nongshun ha la ki jingmut ha ki kam
basniew jong phi, hynrei mynta u la
pyniasuk noh, [22]ha ka met ka doh jong
u da ka jingiap, ia kaban pynïeng ia phi
kiba khuid bad kiba khlem pop bad
kiba khlem jingduna ha khmat jong u;
[23]lada shisha phi iaisah ha ka jingngeit,
ia kiba la pynshong nongrim bad kiba
neh skhem, bad kibym khih noh na kata
ka jingkyrmen ka gospel ia kaba phi la
iohsngew, ia kaba la ialap ha u bynriew
baroh uba hapoh ka bneng; ia kaba la
pynlong nongialap ia nga U Paul.

Ka jingshakri U Paul ia ka Balang

24 Mynta nga kmen ha ki jingshah
jong nga na ka bynta jong phi, bad nga
ha lade hi nga pyndap ha ka doh jong
nga ia kita kiei kiei kiba dang sah na ki
jingshah shitom U Khrist na ka bynta ka
met jong u, kaba long ka balang: [25]ia
kata la pynlong nongialap ia nga, katba
kum ka jingpyniaid niam jong U Blei
ia kaba la aiti ha nga shaphang jong phi,
ban pyndep ia ka ktien U Blei; [26]ia kata
ka jingmaian kein ia kaba la buhrieh
na kita ki aiom bad na ki pateng bynriew
baroh, hynrei mynta la pynpaw ia ka
ha ki riewkhuid jong u: [27]ha kiba U
Blei u la imon ban pyntip katno ka
long kata ka jingkynrei spah ka burom
kane ka jingmaian hapdeng ki Jentil;
kaba long kein U Khrist ha phi, ka jing-
kyrmen ka burom: [28]ia uba ngi ialap,
da kaba sneng ia u briew baroh bad
da kaba hikai ia u briew baroh ha ka
jingstad baroh, ba ngin ioh pynieng
ia u briew baroh uba janai ha U Khrist
Jisu; [29]sha kaba nga trei minot ruh,
da kaba pyneh katba kum kata ka
jingtrei jong u, kaba trei bor bah ha nga.

2 Namar nga kwah ba phin tip katno
ka jingialeh nga don na ka bynta jong
phi, bad na ka bynta kiba ha Laodikaia,
bad na ka bynta kita baroh kibym shym
la iohi ia ka khmat jong nga ha ka doh;
[2]ba yn ioh pyntngen ia ki dohnud jong
ki, haba la pyniasoh lang ia ki ha ka
jingiaieit, bad ha ka jingkynrei spah
baroh jong ka jingsngew skhem badap
biang jong ka jingshemphang, ba kin
ioh tip ia ka jingmaian jong U Blei,
kaba long U Khrist, [3]ha uba la buhrieh
ia ki jingkynshew baroh jong ka jingstad
bad ka jingtip. [4]Ia kane nga ong kein,
ba uno uno ruh un ym ioh shukor ia
phi da ka jingkren pnah. [5]Namar la
ngam don ha khmat ha ka doh, pynban
nga don lem bad phi ha ka mynsiem,

1 : 14 Eph 1 : 7. 1 : 18 Eph. 1 : 22-23. 1 : 20 Eph. 2 : 16.

nga da kmen haba khmih ia ki jingleh
ryntih jong phi, bad ia ka jingskhem ka
jingngeit jong phi ha U Khrist.

Ka jingdap ka jingim ha U Khrist

6 Namar kata kumba phi la pdiang
ia U Khrist Jisu uba U Trai, *kumta* to
iaid ha u; [7]ba la pynsuh thied ia phi
bad ba la iaitei ia phi ha u, bad ba la
pynneh skhem ia phi ha ka jingngeit,
kumba la hikai ia phi kein, phi da roi
kyrhai ha ka da ka jingainguh.

8 To sumar phi ioh ban don uno uno
uba rong lute ia phi da la ka jingstad
pyrthei bad da ka jingshukor bathala,
katba kum ka rukom pateng jong ki
briew, katba kum ki jinghikai jong ka
pyrthei, te ym katba kum U Khrist.
[9]Naba ha u kata ka jingdap baroh jong
ka Jinglong Blei ka shong tylli. [10]Bad
ha u la pyndap ia phi, uba long U Khlieh
ka jingsynshar bad ka bor baroh: [11]ha
uba la otsher ia phi ruh da ka jingotsher
bym shym la thaw da ki kti, da kaba
loit noh ia ka met ka doh, ha ka jingotsher
U Khrist; [12]haba la btep lem bad u ha kata
ka jingbaptis, ha kaba la pynmih lem
ia phi ruh bad u da ka jingngeit ha ka
jingtrei U Blei, uba la pynmihpat ia u
na kiba iap. [13]Bad ia phi kein, kiba la
iap noh ha ki jingryngkang bad ha ka
jingbymotsher ka doh jong phi, ia phi,
nga ong, u la pynlong im lem bad u,
haba la map noh ia ngi ia ki jingryngkang
jong ngi baroh; [14]haba la lah pyndam
noh ia ka kot jingkular ba la thoh ha
ki niam ki rukom kaba la ialeh pyrshah
ia ngi, kaba la long pyrshah ia ngi,
bad u la weng noh ruh ia ka, u da sahnar
ia ka ha ka diengphna; [15]*bad* haba u
la lah law noh na lade ia ki jingsynshar
bad ia ki bor, u la thad rong ia ki ha kaba
paw, u da risa halor jong ki ha ka.

16 Namar kata wat ai ba uno uno
ruh un bishar ia phi ha kaba bam lane
kaba dih, lane shaphang ka sngi jing-
khawai, lane u nai thymmai, lane ka
sngi sabbaton: [17]kiba long ka syrngiew
ia kiei kiei kiban sa wan; hynrei ka
met ka long ka jong U Khrist. [18]To wat
shah iano iano ruh ban knieh ia ka
jingiathong jong phi da ka jinglehrit
bad kaba mane ia ki angel katba mon,
da kaba ïeng ha kita kiei kiei ruh ia kiba
u la iohi, ba la pynmeng kai da kata ka
jingmut ka doh jong u, [19]bad ubym
bat skhem ia uta U Khlieh, na uba
kata ka met baroh, haba iaipyndap ia
ka bad haba pyniasohlang ia ka da ki
mat bad ki jingpyniadait, ka nangroi
da ka jingroi jong U Blei.

Kaba iap bad kaba im ha U Khrist

20 Lada phi la iap noh lem bad U
Khrist na kita ki jinghikai jong ka
pyrthei, balei, la kumba im ha ka pyrthei,
phi shah ia lade ha ki niam ki rukom
[21](Wat ktah; wat mad; wat tba; [22]kiba
kum kita kin jot noh ha kaba pyndon-
kam), katba kum ki adong bad ki jing-
hikai ki briew? [23]Kiba kum kita ki
don shisha ka jingthawnang stad ha
kaba mane katba mon, bad ha ka jing-
sngewrit, bad ha kaba pynshitom ia
ka met; *hynrei* kim *long* ei ei ha kaba
ialeh ia ka jingpynsngewbha ka doh.

3 Namar kata lada la pynmih lem
ia phi bad U Khrist, to wad ia kiei kiei
ruh kiba ha neng, ha kaba U Khrist u
don, uba shong sha ka kti kamon U Blei.
[2]To phin mut brai ia kita kiei kiei ruh
kiba ha neng, ym ia kita kiei kiei ruh
kiba ha ka khyndew. [3]Namar phi la
iap noh, bad ia ka jingim jong phi la
buhrieh lem bad U Khrist ha U Blei.
[4]Ynda la paw U Khrist, *uba* ka jingim
jong ngi, ynda kumta phi ruh phin paw
lem bad u ha ka burom.

Ka jingim kaba mynnor bad kaba thymmai

5 Namar kata to phin pyniap troin
ia ki dkhot jong phi kiba ha ka khyn-

2 : 12 Rom. 6 : 4. 2 : 13 Eph. 2 : 1-5. 2 : 14 Eph. 2 : 15. 2 : 16 Rom. 14 : 1-6. 2 : 19 Eph. 4 : 16.
3 : 1 Salm 110 : 1.

dew; kaba klim, ka jingbymkhuid, ka
jingiaid shikar, ka jingkwah basniew,
bad ka jingkwah lalot, kaba long ka
jingmane bleithaw; 6na ka bynta kine
kiei kiei ruh ka jingbitar U Blei ka wan
ha kita ki khun ka jingbymkohnguh;
7ha kiba ma phi ruh phi la ju iaid mynno
mynno, mynba phi la im ha kine kiei kiei
ruh. 8Hynrei mynta to phin bred noh
ruh ia kine baroh; ka jingbitar, ka jing-
bitar shla, ka jingbishni, ka jingkren
bein, ka jingkren sih, na ka shyntur jong
phi. 9To wat ialamler paralok, haba phi
la loit noh ia u briew batymmen bad ia
ki jingleh jong u, 10bad phi la kup ia u
briew bathymmai, ia uba la dang pynlong
thymmai ha ka jingtip katba kum ka dur
jong uta uba la thaw ia u: 11ha kaba
ym lah long u Grik bad u Jiw, ka jingot-
sher bad ka jingbymotsher, u nongkyn-
dong, u kynja Skuthia, u mraw, uba
laitluid: hynrei U Khrist u long baroh,
bad ha baroh.

12 Namar kata, kum kiba la jied, kiba
khuid bad baieit eh jong U Blei, to
phin iakup ia ka dohnud ka jingsngew-
synei, ka jingsbun, ka jingsngewrit, ka
jingjemnud, ka jingiaishah slem; 13da
kaba iaishah paralok, bad da kaba iamap
paralok, lada uno uno u don ka jingmudui
iano iano; kumba U Trai u la map ia phi,
kumta ruh to leh ma phi: 14bad nalor
kine kiei kiei baroh *to phin kup* ia ka
jingiaieit, kaba long ka panpoh jong ka
jingpynjanai. 15Bad to ai ba ka jingsuk
U Khrist kan synshar ha ki dohnud
jong phi, sha kaba la khot ruh ia phi
ha kawei ka met; bad to long phi kiba
sngewnguh. 16Ai ba ka ktien U Khrist,
kan shong kyrhai hapoh jong phi ha
ka jingstad baroh; da kaba hikai bad
da kaba iasneng paralok ha ki salm,
ha ki jingrwai bad ha ki jingkynud
bakynja mynsiem, da kaba rwai da ka
jingaiei ha ki dohnud jong phi sha U
Blei. 17Te kaei kaei baroh kaba phi leh,
ha ka ktien lane ha ka jingleh, *to leh* ia
baroh, ha ka kyrteng U Jisu uba U Trai,
da kaba ainguh ia U Blei uba Kpa da u.

Ka jingiadei ha ka jingim kaba thymmai

18 Ko ki kynthei, to pynhapoh ia
lade ha ki tnga jong phi, kumba dei
kein ha U Trai. 19Ko ki shynrang, to
ieit ia la ki tnga, bad wat long kiba bitar
ia ki. 20Ko ki khun, to kohnguh ia la ki
kmie ki kpa ha kiei kiei baroh, namar
kane ka long kaba pynsngewbha eh ia
U Trai. 21Ko ki kpa, to wat pynbitar ia
ki khun jong phi, ioh ba ki thut. 22Ki
shakri, to kohnguh ha kiei kiei baroh
ia la ki kynrad katba kum ka doh;
ym da kaba shakri ha khmat kum kiba
pynsngewbha ia ki briew, hynrei ha kaba
shisyrtap ka dohnud, da kaba sheptieng
ia U Trai. 23Kat kaba phin leh, to trei
naduh ka mynsiem, kumba ha U Trai,
bad ym ha ki briew; 24haba phi tip ba na
U Trai phin ioh pdiang ia ka bainong
jong kata ka bynta: naba phi shakri
ia U Khrist uba U Trai. 25Namar uta
uba leh bymdei un pdiang pat na ka
bynta kata kabym dei kaba u la leh:
bad ym don ka jingñiew shiliang khmat.

4 Ko ki kynrad, to leh ha la ki shakri
ia kata kaba hok bad ia kaba biang;
haba phi tip ba phi ruh phi don U Kynrad
ha bneng.

Ki jingkyntu

2 To iaineh skhem ha ka jingduwai,
da kaba ap sharai ha kata da ka jing-
ainguh; 3da kaba duwai lem na ka bynta
jong ngi ruh, ba U Blei un plie ha ngi
ka jingkhang ia kata ka ktien, ban kren
ia ka jingmaian ka jong U Khrist, na
ka bynta jong kaba la khum ruh ia nga:

3 : 9 Eph. 4 : 22. 3 : 10 Eph. 4 : 24; Jen. 1 : 26. 3 : 12-13 Eph. 4 : 2. 3 : 13 Eph. 4 : 32.
3 : 16-17 Eph. 5 : 19-20. 3 : 18 Eph. 5 : 22; 1 Pet. 3 : 1. 3 : 19 Eph. 5 : 25; 1 Pet. 3 : 7.
3 : 20 Eph. 6 : 1. 3 : 21 Eph. 6 : 4. 3 : 22-25 Eph. 6 : 5-8. 3 : 25 Dt. 10 : 17; Eph. 6 : 9.
4 : 1 Eph. 6 : 9.

4ba ngan ioh pynpaw ia ka, kumba ka
dei kein ia nga ban kren.
5 To iaid ha ka jingstad sha kita
kiba long shabar, da kaba siewspah
noh ia ka por. 6Ai ba ka jingkren jong
phi ha la ka sngi kan long da kaba
jali jaum, ba la pynthiang da ka mluh,
ba phin ioh tip kumno phi dei ban
iapynphai ktien ha uwei pa uwei baroh.

Ki jingkhublei iawai

7 Ia kiei kiei baroh shaphang jong
nga U Tukhikos un pyntip ha phi, u
para bangeit baieit bad u nongiathuh-
khana baiaineh, bad u para shakri ha
U Trai: 8uba nga la phah khnang sha
phi na ka bynta kane hi, ba phin ioh tip ia
ka jinglong jong ngi, bad ba un pyntngen
ia ki dohnud jong phi; 9lem bad U
Onesimos u para bangeit baiaineh bad
baieit, uba long uwei na phi. Kin iapyntip
kein ha phi ia kiei kiei baroh kiba hangne.
10 U Aristarkhos u para basah byndi
lem bad nga, u ai khublei ia phi, bad
U Markos, u pyrsa U Barnabas (sha-
phang jong u phi la pdiang ia ki hukum;
lada un wan ha phi, to pdiang ia u),
11bad ia U Jisu ia uba la khot U Justos,
kiba long na ka jingotsher. Tang kine
hi ki lok baiatrei lem ha ka hima U Blei,
ki briew kiba long ka jingtngen ia nga.
12U Epaphras, uba long uwei na phi,
u shakri U Khrist Jisu, u ai khublei
ia phi, u da ialeh ha la ka sngi na ka
bynta jong phi ha ki jingduwai jong u,
ba phin ioh ieng janai bad ba la pyn-
skhem bha ha ka mon U Blei baroh.
13Namar nga phla ia u, ba u don shibun
kaba trei shitrhem na ka bynta jong phi,
bad na ka bynta kita kiba ha Laodikaia,
bad na ka bynta kita kiba ha Hierapolis.
14U Loukas, u nongpynkhiah baieit, bad
U Demas, ki iakhublei ia phi. 15To
phin ia ai khublei ia ki para bangeit
kiba ha Laodikaia, bad ia Ka Numpha,
bad ia ka balang kaba ha ïing jong ka.
16Te ynda la lah pule ia kane ka shithi
hapdeng jong phi, to ai ba yn pule ia ka
ha kata ka balang ki Laodikaia ruh,
bad ba phi ruh phin ioh pule ia kata
ka shithi na Laodikaia. 17Bad to ong ha
U Arkhippos, To men sumar ia kata ka
kam iathuhkhana ia kaba me la pdiang
ha U Trai, ba men pyndep ia ka.
18 Ka jingkhublei ka jong nga U
Paul da ka kti jong nga hi. Kynmaw
ia ki kynjri jong nga. Ka jingaiei kan
long lem bad phi: Amen.

KA SHITHI KABA NYNGKONG

U PAUL U APOSTOL

SHA KI THESSALONI

Ka jingkhublei

1 U Paul, bad U Silbanos, bad U
Timothi, sha ka balang ki Thessaloni
kaba ha U Blei uba U Kpa bad ha U
Jisu Khrist uba U Trai: Ka Jingaiei
ha phi bad ka jingsuk.

Ka rukom im bad ka jingngeit ki nong Thessaloni

2 Ngi ia ainguh ha U Blei ha la ka
sngi na ka bynta jong phi baroh, da
kaba pynlong ia ka jingkynmaw *ia phi*
ha ki jingduwai jong ngi: 3da kaba

4 : 5 Eph. 5 : 16. 4 : 7 Kam. 20 : 4; 2 Tim. 4 : 12. 4 : 7-8 Eph. 6 : 21-22. 4 : 9 Phile 10-12.
4 : 10 Kam. 19 : 29; 27 : 2; 12, 25; 13 : 13; 15 : 37-39; Phile 24. 4 : 12 Kol. 1 : 7; Phile 23.
4 : 14 2 Tim. 4 : 10, 11; Phile 24. 4 : 17 Phile 2. 1 : 1 Kam. 17 : 1.

kynmaw khlem da pud ia ka jingleh
ka jingngeit jong phi, bad ia ka jingtrei.
minot ka jingieit, bad ia ka jingiaishah
ka jingkyrmen ha U Jisu Khrist uba
U Trai jong ngi, ha khmat U Blei jong
ngi bad U Kpa; 4haba ngi iatip, ko para
bangeit ba la ieit da U Blei, ia ka jingjied
ia phi. 5Namar ka gospel jong ngi kam
shym la wan ha phi shu tang ha ka
ktien hi, hynrei ha ka bor ruh, bad
ha U Mynsiem Bakhuid, bad ha ka
jingskhem shibun kein; kumba phi iatip
kiba kumno ngi la pyni ia lade sha phi
na ka bynta jong phi. 6Te phi la jia long
ki nongiapyrthuh bud ia ngi, bad ia
U Trai, haba phi la pdiang ia kata ka
ktien hapdeng shibun ka jingjynjar, da
ka jingkmen U Mynsiem Bakhuid: 7ba
kumta phi la jia long ka rukom ia kita
kiba ngeit baroh ha Makedonia bad
Akhaia. 8Namar na phi la sawa noh ka
ktien ka jong U Trai, ym tang ha Make-
donia bad ha Akhaia, hynrei ha ka jaka
baroh ka jingngeit jong phi kaba sha
U Blei ka la phriang kylleng; ba ym
donkam shuh ia ngi ban kren ei ei.
9Namar ma ki hi ki iapynbna shaphang
jong ngi kaba kumno ka jingpdiang
jong phi ia ngi, bad kumno phi la phai
sha U Blei na ki bleithaw, ban shakri ia
U Blei baim bad bashisha, 10bad ban
khmih lynti ia U Khun jong u na bneng,
ia uba u la pynmihpat na kiba iap,
U Jisu kein, uba pyllait ia ngi na kata
ka jingbitar kaban sa wan.

Ka jingtrei U Paul ha Thessaloni

2 Namar ma phi hi phi iatip, ko para
bangeit, shaphang kata ka jingwan
jong ngi ha phi, ba kam shym la long
lehnohei: 2hynrei haba ngi la lah shah
shitom mynshuwa, bad haba la lah leh
bein ia ngi, kumba phi iatip, ha Philipi,
ngi la nang kham shlur ha U Blei jong
ngi ban ialap ha phi ia ka gospel U
Blei da ka jingialeh bakhraw. 3Namar
ka jingsneng kyntu jong ngi *kam mih*
na ka jingbakla, lymne na ka jingbym-
khuid, lymne ha ka jingshukor: 4hynrei
kumba U Blei u la ibit ban aiti ha ngi
ia kata ka gospel, kumta ngi ialap kein;
ym kum kiba pynsngewbha ia ki briew,
hynrei ia U Blei uba tynjuh ïit ia ki
dohnud jong ngi. 5Namar ngim ju kren
mynno mynno ruh da ki ktien iaroh
arsap, kumba phi iatip, lymne da kaba
tyllep ia kaba kwah lalot; U Blei u long u
sakhi; 6lymne da kaba wad burom na ki
briew, lymne na phi, lymne na kiwei,
la ngi lah ban dawa burom kum ki
apostol U Khrist. 7Hynrei ngi la long
kiba luilui hapdeng jong phi, kumba ka
kmie ka sumar ia ki khun jong ka hi:
8kumta da kaba sngewieit eh hir hir
ia phi, ngi la sngewbha eh ban ai ha phi,
ym tang ia ka gospel U Blei, hynrei ia
ki mynsiem jong ngi hi ruh, naba phi
long kiba ngi ieit eh.
9 Namar phi iakynmaw, ko para ba-
ngeit, ia kata ka jingtrei minot bad ka
jingshitom jong ngi: ba da kaba trei
jingtrei mynmiet bad mynsngi, khnang
ba ngin ym ban khia iano iano ruh na
phi, ngi la ialap ha phi ia ka gospel U
Blei. 10Ma phi phi long ki sakhi, bad
U Blei de, kumno ba ngi la iaid da kaba
khuid bad bahok bad bakhlem jingrem
sha phi kiba ngeit: 11kumba phi iatip
kumno ngi la leh ia uwei pa uwei na phi,
kum u kpa ia ki khun jong u hi, ngi kyntu
ia phi, ngi pynshlur *ia phi*, bad ngi kyrpad
ia phi; 12khnang ba phin iaid kumba
dei biang ia U Blei, uba khot ia phi
sha ka hima bad ka burom jong u hi.
13 Namar kane ruh ngi nguh ha U
Blei khlem da pud, ba haba phi la pdiang
na ngi ia ka ktien U Blei ia kaba la
pynsngew, phi la pdiang ym kum ka
ktien ki briew, hynrei, kumba ka long
shisha kein, ka ktien U Blei, kaba trei
ruh ha phi kiba ngeit. 14Namar ma phi,
ko para, phi la jia long ki nongiabud ia ki

1 : 6 Kam. 17 : 5-9. 2 : 2 Kam. 16 : 19-24; 17 : 1-9. 2 : 14 Kam. 17 : 5.

balang U Blei ha Judia kiba long ha U
Khrist Jisu : naba ma phi ruh phi la shah ia
kita kijuh kiei kiei ruh na kita ki para
shnong jong phi hi, kumba ma ki ruh
na kita ki Jiw: [15]kiba la pyniap noh ia U
Jisu uba U Trai bad ia ki nongiathuhlypa,
bad kiba la beh noh ia ngi: bad kim
pynsngewbha ia U Blei, bad ki ialeh
pyrshah ia ki briew baroh; [16]ki da khang
ia ngi ban ialap ha ki Jentil ba yn ioh
pynim ia ki: ia kaban pyndap noh ia ki
pop jong ki ha la ka sngi: hynrei kata ka
jingbitar ka la wan ha ki haduh kaba kut.

Ka jingkwah bajur U Paul ban wani ia ki

17 Te ma ngi, ko para bangeit, haba
la pynkynjah noh ia ngi na phi katto
katne, *tang* ha ka met, ym ha ka dohnud
kein, ngi la kham pyrshang eh da ka
jingkwah bajur ban iohi ia ka khmat
jong phi. [18]Namar ngi la kwah ban wan
ha phi, shisha ma nga U Paul shiwat
arwat; hynrei u Soitan u la pynpep
noh ia ngi. [19]Namar kaei long ka jingkyr-
men jong ngi, lane ka jingkmen, lane ka
pansngiat ka jingleh burom? Ym long
ma phi ha khmat U Jisu Khrist uba U
Trai jong ngi ha kata ka jingwan jong u?
[20]Namar phi long ka burom jong ngi
bad ka jingkmen jong ngi.

3 Naba kumta haba ngim lah shah
shuh, ngi la sngewdei ban sah tang ma
ngi ha Athen; [2]bad ngi la phah ia U
Timothi, u para bangeit jong ngi bad
u nongialap U Blei ha ka gospel U
Khrist, ia kaban pynskhem ia phi, bad
ban pyntngen ia phi shaphang ka jing-
ngeit jong phi; [3]ba yn ym pynkhih iano
iano ruh da kine ki jingjynjar: namar ma
phi hi phi tip ba la thung ia ngi ia kane.
[4]Namar shisha mynba ngi don bad phi,
ngi la iathuhlypa ha phi ba ngi long
kiban shah jynjar kein; kumta ka la
long ruh, kumba phi tip. [5]Nga ruh na
ka bynta kane, haba ngam lah shah
shuh, nga la phah ia kaban tip ia ka
jingngeit jong phi, ioh ba kumno kumno
uta u nongpynshoi u la pynshoi ia phi,
bad kata ka jingtrei minot jong ngi
kan long lehnohei. [6]Hynrei mynta ynda
wan U Timothi sha ngi na phi, bad
haba u la wallam ha ngi ia ka khubor
babha shaphang kata ka jingngeit bad
ka jingieit jong phi, bad ba phi don ka
jingkynmaw babha ia ngi barobor, da
kaba kwah eh ban iohi ia ngi, kumba
ma ngi ruh ia phi: [7]na kane, ko para
bangeit, da ka jingngeit jong phi la
pyntngen ia ngi shaphang jong phi ha
baroh ka jingjynjar bad ka jingshah
shitom jong ngi: [8]naba mynta ngi im,
lada phi ieng skhem ha U Trai. [9]Namar
ka jingainguh aiu ngi lah ban ai pat
ha U Blei na ka bynta jong phi, namar
kata ka jingkmen baroh da kaba ngi
kmen na ka bynta jong phi ha khmat
U Blei jong ngi; [10]da kaba duwai shikad-
dei eh mynmiet bad mynsngi kein, ba
ngin iohi ia ka khmat jong phi, bad ban
pynjanai ia kata kaba duna ha ka jing-
ngeit jong phi?
11 Te U Blei hi U Kpa jong ngi,
bad U Jisu Khrist uba U Trai jong ngi,
to un ialam ia ka lynti jong ngi sha phi.
[12]Bad to U Trai un pynman bad pynroi
kyrhai ia phi ha ka jingieit paralok,
bad ka jingieit ia ki briew baroh, kumba
ngi ruh ngi *ieit* ia phi: [13]khnang ia kaban
pynskhem ia ki dohnud jong phi kiba
khlem jingrem ha ka jingpynkhuid ha
khmat U Blei uba U Kpa jong ngi, ha
kata ka jingwan U Jisu Khrist uba U
Trai jong ngi lem bad ki riewkhuid jong
u baroh.

Ka jingim kaba pynsngewbha ia U Blei

4 Ha kaba wai noh te, ko para bangeit,
ngi kyrpad bad ngi kyntu *ia phi*
ha U Trai Jisu, ba kat kumba phi la

2 : 15 Kam. 9 : 23, 29; 13 : 45, 50; 14 : 2, 5, 19; 17 : 5, 13; 18 : 12. 3 : 1 Kam. 17 : 15.
3 : 6 Kam. 18 : 5.

pdiang na ngi kumno ka dei ia phi ban
iaid bad ban pynsngewbha ia U Blei,
kumba phi iaid ruh, ba phin nangroi
nangroi. [2]Namar phi iatip ia ka hukum
kaba kumno ngi la ai ha phi da U Jisu
uba U Trai. [3]Namar kane ka long ka
mon U Blei, ka jingpynkhuid ia phi
kein, ba phi kyndiah noh na kaba klim;
[4]ba uwei pa uwei na phi un tip kumno
ban ri ia u khiew la u jong hi ha ka
jingkhuid bad ha ka burom, [5]ym ha ka
jingiaid shikar, kum kita ki Jentil kibym
tip ia U Blei, [6]ba uno uno ruh un ym
leh palat bad leh bymman ia u para
bangeit jong u ha kane ka kam: naba
U Trai u long u nongpynhiar kput ha
kine kiei kiei baroh, kumba ngi la maham
lypa ia phi bad ngi la phla ruh. [7]Namar
U Blei u la khot ia ngi ym ia ka jing-
bymkhuid, hynrei sha ka jingpynkhuid.
[8]Naba kumta jar uba kyntait, um kyntait
ia u briew, hynrei ia U Blei, uba ai ia
U Mynsiem Bakhuid jong u ha phi.

9 Hynrei shaphang ka jingiaieit para
bangeit phim donkam ban thoh ha phi:
namar ma phi hi phi long kiba la ioh
hikai na U Blei kein ia kaban iaieit
paralok. [10]Namar shisha phi leh ia kane
ha kita ki para bangeit baroh kiba ha
baroh kawei ka ri Makedonia. Te ngi
kyntu ia phi, ko para bangeit, ban
nangroi nangroi: [11]bad ban ialeh khnang
ban long jar jar, bad ban leh ia la ka kam,
bad ban trei da la ki jong ki kti, kumba
ngi la hukum ia phi; [12]ba phin ioh
iaid don akor sha kita kiba shabar,
bad ba phin ym kyrduh ei ei ruh.

Ka jingwan U Trai

13 Hynrei ngim mon ia phi ban ym
tip, ko para bangeit, shaphang kita
kiba iohthiah, ba phin ym sngewsih
kum kita kiwei kibym don ka jing-
kyrmen. [14]Namar lada ngi ngeit ba U Jisu
u la iap bad ba u la mihpat, kumta ruh
ia kita kiba la iohthiah ha U Jisu, U
Blei un wallam lem bad u. [15]Namar kane
ngi ong ha phi da ka ktien U Trai, ba ma
ngi kiba dang im, ia kiba la pynsah haduh
kata ka jingwan U Trai, da lei lei ngin
ym ioh leit shuwa ia kita kiba la iohthiah.
[16]Naba U Trai hi un wan hiar na bneng
bad ka jingrisa, da ka ktien sawa u angel
rangbah, bad da ka turoi U Blei: bad kita
kiba iap ha U Khrist kin iamihpat shuwa.
[17]Ynda kumta ma ngi kiba dang im,
ia kiba la pynsah, yn rong noh ia ngi lem
bad ki ha ki lyoh, ia kaban iashem ia
U Trai ha ka suin bneng: te kumta ngin
iailong junom junom lem bad U Trai.
[18]Naba kumta to phin iapyntngen paralok
da kine ki ktien.

Ka jingkyntu ban long kiba la pynkhreh

5 Hynrei shaphang kita ki por bad
ki aiom, ko para bangeit, phim don-
kam ban thoh ei ei ha phi. [2]Namar phi
hi phi iatip biang ba kata ka sngi U
Trai kan wan kumjuh kum u nongtuh
mynmiet. [3]Katba ki dang ong, Ka jingsuk
bad ka jingskhembha, ynda kumta ka
jingjot bakyndit kyndit kan ngat ha
ki, kum ka jingsuhkhun ha ka briew
kaba punkhun; bad kin ym ioh lait
shuh da lei lei. [4]Hynrei ma phi, ko para
bangeit, phim long ha ka jingdum, ba
kata ka sngi kan lap ia phi kum u nongtuh:
[5]naba phi long baroh ki khun ka jingshai,
bad ki khun ka sngi: ngim long na ka
jong ka miet, lymne na ka jingdum.
[6]Kumta te to ngin ym iohthiah kum
kita kiwei, hynrei to ngin sharai bad
ngin long adkar. [7]Naba kita kiba iohthiah
ki thiah mynmiet; bad kita kiba iabuaid
ki iabuaid mynmiet. [8]Hynrei ma ngi,
haba ngi long ki jong ka sngi, to ngin
ialong adkar, kiba phong ka jingiada
shadem jong ka jingngeit bad ka jingieit;
bad ka jingkyrmen ka jingpynim, *kum* ka
jingiada khlieh. [9]Naba U Blei u la buh

4 : 15-17 1 Kor. 15 : 51-52. **5 : 2** Mt. 24 : 43; Lk. 12 : 39; 2 Pet. 3 : 10.
5 : 8 Isa. 59 : 17; Eph. 6 : 13-17.

ia ngi ym ia ka jingbitar, hynrei ia kaban
ioh ia ka jingpynim da U Jisu Khrist uba
U Trai jong ngi, [10]uba la iap na ka bynta
jong ngi, ba, la ngi peit la ngi thiah, ngin
ioh im lem bad u. [11]Naba kumta to phin
iapyntngen paralok, bad to phin nang
iatei paralok, kumba phi leh ruh.

Ki ktien kyntu bad ki jingkhublei

12 Hynrei ngi kyrpad ia phi, ko para
bangeit, ban ithuh ia kita kiba trei
hapdeng jong phi, bad kiba long halor
jong phi ha U Trai, bad kiba sneng ia
phi; [13]bad ban ñiew burom ia ki shikaddei
eh ha ka jingieit na ka bynta ka jingtrei
jong ki. To phin iasuk paralok hi. [14]Te
ngi kyntu ia phi, ko para bangeit, to
sneng ia kita kiba leh kynriang, to pyn-
shlur ia kiba tlot mynsiem, to iakynpham
ia kiba tlot, to iaishahslem ia ki briew
baroh. [15]To khmih ba uno uno ruh un
ym leh kylliang ia kaba sniew namar
kaba sniew hano hano ruh: hynrei ha
la ka sngi kein to iabeh brai ia kata
kaba bha, sha la ki paralok hi, bad
sha *ki briew* baroh. [16]To phin leh kmen
ha la ka sngi. [17]To duwai khlem da pud.
[18]Ha kaei kaei baroh to phin ai ka
jingnguh: namar kane kein ka long ka
mon U Blei ha U Khrist Jisu sha phi.
[19]Wat pynlip noh ia U Mynsiem. [20]Wat
ñiew bein ia ki jingiathuhlypa. [21]Da
bishar ia kiei kiei baroh; bat skhem ia
kata kaba bha. [22]To phin kyndiah noh
na ka kynja kaba sniew baroh.

23 Te U Blei ka jingsuk ma u hi
un pynkhuid phar ia phi; bad to ai
ba yn sumar kyndong ia ka mynsiem,
bad ia ka jingim, bad ia ka met jong
phi shi tylli khlem jingrem ha kata ka
jingwan U Jisu Khrist uba U Trai jong
ngi. [24]Uta uba khot ia phi u long uba
lah ban shaniah, uban leh ruh ia kata.

25 Ko para bangeit, to duwai na ka
bynta jong ngi.

26 To iakhublei para bangeit baroh
da ka jingiadoh bakhuid.

27 Nga pynsmai ia phi da U Trai
ban pule ia kane ka shithi ha ki para
bangeit baroh.

28 Ka jingaiei ka jong U Jisu Khrist
uba U Trai jong ngi kan long lem bad
phi: Amen.

KA SHITHI KABA AR

U PAUL U APOSTOL

SHA KI THESSALONI

Ka jingkhublei

1 U Paul, bad U Silbanos, bad U
Timothi, sha ka balang ka Thessaloni
ha U Blei uba U Kpa jong ngi, bad U
Jisu Khrist uba U Trai: [2]Ka jingaiei ha
phi bad ka jingsuk na U Blei, uba U Kpa
bad U Jisu Khrist uba U Trai.

Ka jingbishar ha kata ka jingpynpaw ia U Trai Jisu na bneng

3 Ka dei ia ngi ban ainguh ia U Blei
ha la ka sngi na ka bynta jong phi, ko
para bangeit, kumba ka long kaba dei
kein, naba ka jingngeit jong phi ka
nangroi shikaddei, bad ka jingiaieit para-
lok jong phi uwei pa uwei baroh ka roi
kyrhai; [4]katba ma ngi hi ngi sngew kmen
ha phi hapdeng ki balang U Blei, namar
ka jingiaishah bad ka jingngeit jong phi
ha kita baroh ki jinglehbein ia phi bad
ha kita ki jingjynjar kiba phi shah;
5 kaba long ka dak shynna ia ka

1 : 1 Kam. 17 : 1.

jingbishar bahok U Blei; khnang ia
kaban ñiew ia phi kiba bit ia ka hima
U Blei, na ka bynta kaba phi shah ruh:
6lada long kumta ba ka long kaba hok
bad U Blei ban siew kylliang ia ka
jingjynjar ha kita kiba pynjynjar ia phi:
7te ia phi kiba shah jynjar, ia ka jingjah-
thait lem bad ngi, ha kata ka jingpynpaw
ia U Trai Jisu na bneng lem bad ki angel
ka bor jong u, 8ha ka ding bameh, u da
pynhiar kput ha kita kibym ithuh ia U
Blei, bad ha kita kibym kohnguh ia ka
gospel ka jong U Trai Jisu jong ngi:
9kiban shah ka jingpynshitom, ka jing-
pynjot bymjukut kein na khmat U Trai
bad na kata ka burom ka bor jong u,
10ynda un wan ha kata ka akher ka sngi,
ban ioh pyndon burom ha ki niewkhuid
jong u, bad ban long uba iphylla ha kita
baroh kiba ngeit (naba la ngeit ia kata
ka jingphla jong ngi hapdeng jong phi).
11Khnang ia kata ngi duwai ruh ha la ka
sngi na ka bynta jong phi, ba U Blei
jong ngi un ñiew ia phi kiba bit ia ka
jingkhot jong u, bad ba un pyndep
ia ka jingsngewbha baroh jong ka jingbha
bad ia ka kam ka jingngeit, da ka bor bah:
12ba yn ioh pyndonburom ia ka kyrteng
U Jisu uba U Trai jong ngi ha phi, bad
ia phi ha u, katba kum ka jingaiei U Blei
jong ngi, bad U Jisu Khrist uba U Trai.

U briew jong ka pop

2 Te ngi kyrpad ia phi, ko para bangeit,
shaphang kata ka jingwan U Jisu
Khrist uba U Trai jong ngi, bad ka
jingialang jong ngi ha u; 2khnang ban ym
pynkhih shen ia phi na la ka jingmut,
lymne pynkhuslai ia phi, lane da ka
mynsiem, ne da ka ktien, ne da ka shithi
kumba na ngi kein, kumba kata ka sngi ka
jong U Khrist ka la wan. 3Wat ai ba uno
uno ruh un shukor ia phi da kaba kumno
kumno ruh: naba *kata kan ym wan*,
lymda jia shuwa kata ka jingphaidien, bad
ba yn ioh pynpaw noh ia uta u briew jong
ka pop, u khun jong ka jingjot; 4uta uba
ialeh pyrshah bad uba pynsarong ia lade
pyrshah ia baroh ba la khot Blei lane ba ju
mane: kat haduh ba u shong ha ka templ
U Blei, u da leh Blei ia lade. 5Hato phim
iakynmaw ba, mynba nga dang don lem
bad phi, ngi la iathuh ha phi ia kine kiei ki-
ei ruh? 6Bad mynta phi iatip ia kata kaba
pynpep, khnang ia kaban pynpaw noh
ia u ha kata ka ia jong u hi. 7Namar kata
ka jingmaian ka jingbymñiew hukum ka
la trei lypa: tang ba *don* uwei uba khang
mynta, tadynda yn weng noh ia u.
8Ynda kumta yn pynpaw noh ia uta
ubym ñiew hukum, ia uba U Trai Jisu
un pyniap da ka jingpyrsad ka shyntur
jong u, bad un pyndam noh thiaw da ka
jingpynpaw kata ka jingwan jong u:
9uta kein uba ka jingwan jong u ka long
katba kum ka jingtrei jong u Soitan,
da ka bor, bad ki dak khyllah, bad ki
jingphylla balamler baroh, 10bad da ka
jingshukor ka jingbymhok baroh na ka
bynta kita kiba jot: naba kim shym la
pdiang ia ka jingieit ia ka jingshisha, ba
yn pynim ia ki. 11Te namar kane U Blei un
phah ha ki ia ka jingtrei ka jingbakla, ba
kin ngeit ia ka lamler: 12khnang ba yn
ioh pynrem ia kita baroh kibym shym
la ngeit ia ka jingshisha, hynrei kiba la
sngewbha ha ka jingbymhok.

La jied ia phi sha ka jingpynim

13 Hynrei ka dei ia ngi ban ainguh
ia U Blei ha la ka sngi na ka bynta
jong phi, ko para bangeit ba la ieit da
U Trai, namar ba U Blei u la jied ia
phi naduh kaba mynnyngkong sha ka
jingpynim ha ka jingpynkhuid U
Mynsiem, bad ka jingngeit ia ka jing-
shisha: 14sha kaba u la khot ia phi da ka
gospel jong ngi, ia kaban ioh ia ka burom
U Jisu Khrist uba U Trai jong ngi.
15Kumta te, ko para bangeit, to ieng
skhem, bad to iabat ia kita ki jinghikai ha
kiba la lah hikai ia phi, la da ka ktien,

2 : 1 1 Thes. 4 : 15-17. 2 : 4 Dan. 11 : 36; Eskl. 28 : 2. 2 : 8 Isa. 11 : 4. 2 : 9 Mt. 24 : 24.

lane da ka shithi jong ngi.
16 Te U Jisu Khrist hi uba U Trai
jong ngi, bad U Blei uba U Kpa jong
ngi uba la ieit ia ngi, bad uba la ai ha
ngi ia ka jingpyntngen bymjukut, bad
ia ka jingkyrmen babha da ka jingaiei,
[17]to un pyntngen ia ki dohnud jong phi,
bad un pynskhem ia phi ha ka ktien bad
ka jingleh babha baroh.

To phin duwai na ka bynta jong ngi

3 Ha kaba wai noh, ko para bangeit, to
phin duwai na ka bynta jong ngi, ba
ka ktien U Trai kan ioh iaid stet bad
ba kan ioh burom, kumba ka *long* ruh
bad phi; [2]bad ba yn ioh pyllait ia ngi na
ki briew kiba kynriang bad basniew:
namar ki briew baroh kim don ka
jingngeit. [3]Hynrei U Trai u long uba
iaineh, uban pynskhem ia phi, bad uban ri
kyndong ia phi na uta u bymman.
[4]Te ngi sngew shaniah ha U Trai shaphang
jong phi, ba phi leh bad ba phin leh ruh
ia kita kiei kiei ruh ia kiba ngi hukum.
[5]Te U Trai un ialam ia ki dohnud jong
phi sha ka jingieit jong U Blei, bad sha ka
jingiaishah jong U Khrist.

Ka jingkyntu ban trei minot

6 Te ngi hukum ia phi, ko para
bangeit, ha ka kyrteng U Jisu Khrist
uba U Trai jong ngi, ba phin kynriah
noh na u para bangeit baroh uba iaid
kynriang, bad ym katba kum kata ka
jinghikai ia kaba ki la pdiang na ngi.
[7]Namar ma phi hi phi iatip kumno
ka dei ia phi ban pyrthuh bud ia ngi:
naba ngim shym la leh kynriang hapdeng
jong phi: [8]lymne ngim shym la bam ei ia u
kpu na uno uno ruh: hynrei da ka jingtrei
minot bad ka jingtrei shitom ngi da trei
mynmiet bad mynsngi, khnang ia kaban
ym ban khia iano iano ruh na phi:
[9]ym naba ngim don hok, hynrei ba ngin
pynlong ia lade ka rukom ha phi, ba phin
iapyrthuh bud ia ngi. [10]Naba mynba ngi
la don ruh bad phi, ia kane ngi la hukum
ia phi, Lada uno uno ruh um mon ban
trei, te wat ai ba un bam ruh. [11]Namar
ngi iohsngew ba don hapdeng jong phi
kiba iaid kynriang, kibym ju trei satia,
hynrei kiba leh lorni. [12]Hynrei ia kiba
kum kita ngi hukum bad ngi sneng da U
Jisu Khrist uba U Trai jong ngi, ba kin
da trei da kaba jar jar, bad bam la ka jong
ka bam. [13]Hynrei ma phi, ko para
bangeit, wat man thait ha kaba leh babha.
14 Te lada uno uno u briew um
kohnguh ia ka ktien jong ngi da kane
ka shithi, to phin khmih thuh ia uta
u briew: bad to wat ialok bad u, ba yn
ioh pynsngew lehrain ia u. [15]Te *pynban*
wat ñiew ia u kum u nongshun, hynrei to
phin maham ia u kum u para bangeit.

Ka jingkyrkhu pynwai

16 Te U Trai ka jingsuk ma u hi un
ai ha phi kata ka jingsuk ha la ka sngi
ha kiei kiei baroh. U Trai un long lem
bad phi baroh.
17 Ka jingkhublei ka jong nga U
Paul da ka kti ka jong nga hi, kaba long
ka dak ha ki shithi baroh: kumta kein
nga thoh. [18]Ka jingaiei ka jong U Jisu
Khrist uba U Trai jong ngi to kan long
lem bad phi baroh: Amen.

KA SHITHI KABA NYNGKONG

U PAUL U APOSTOL

SHA U TIMOTHI

Ka jingkhublei

1 U Paul, u apostol U Khrist Jisu katba
kum ka hukum U Blei U Nong-
pynim jong ngi, bad U Khrist Jisu ka
jingkyrmen jong ngi:
2 ha U Timothi, u khun uba shisha
jong nga ha ka jingngeit:
Ka jingaiei, ka jingisynei, bad ka
jingsuk, na U Blei U Kpa jong ngi bad
U Khrist Jisù uba U Trai jong ngi.

Ka jingmaham pyrshah ia ki jinghikai bakla

3 Kumba nga la kyrpad ia me ban
iaisah ha Ephesos, mynba nga dang leit
sha Makedonia, ba men ioh hukum ia
kita ki briew ban ym hikai ia ki jinghikai
bapher, 4lymne pynshah shkor ia ki
puriskam kai bad ia ki jinghiar pateng
bakhlem kut, kiba kham pynlong jing-
iasaid, ban ia ka jingshakri ia U Blei kaba
long ha ka jingngeit: *to leh kumta.*
5Hynrei ka jingthmu ka jong kata ka
hukum ka long ka jingieit na ka doh-
nud bakhuid bad ka jingiatiplem babha
bad ka jingngeit bakhlem arsap: 6na
kita kiei kiei *don* kiba haba ki la bakla,
ki la kylla noh sha ka jingkren thala:
7ki da kwah ban long ki nonghikai
ka hukum, haba kim sngewthuh pynban
ia kaba ki ong, lymne ia kaba ki kren
skhem.
8 Hynrei ngi tip kein ba ka hukum
ka long kaba bha, lada u briew u pyndon-
kam hok ia ka: 9haba da tip ia kane, ba
ia ka hukum ym shym buh ia uba hok,
hynrei ia kiba bein hukum bad kibym
kohnguh, ia kibym riewblei bad kiba pop,
ia kibym khuid bad ia kiba leh sang, ia
ki nongshoh kpa bad ia ki nongshoh
kmie, ia ki nongpyniap briew, 10ia kiba
iakai kynthei, ia kiba ialeh sang para
shynrang, ia ki nongtuh briew, ia ki
nongsmai lamler, bad lada *don* kaei kaei
kawei pat kaba ialeh pyrshah ia kata ka
jinghikai bajanai; 11katba kum ka gospel
jong ka burom U Blei ba la kyrkhu,
ia kaba la aiti ha nga.

Ka jingsngewnguh na ka bynta ka jinglehisynei U Blei

12 Te nga sngewnguh ia uta uba
la ai bor ia nga, U Khrist Jisu uba U
Trai jong ngi, naba u la ñiew ia nga
uba dei ban shaniah, haba u la thung ia
nga ia ka kam *jong u;* 13la nga la long
mynshuwa uba kren bein, bad uba beh
bein, bad uba pynsniew: hynrei la leh
isynei ia nga, naba nga la leh da ka jing-
bymtip ha ka jingbymngeit kein, 14bad ka
jingaiei ka jong U Trai jong ngi ka la roi
kyrhai eh lem bad ka jingngeit bad ka
jingieit kaba ha U Khrist Jisu. 15Kane
ka ktien kaba shisha, bad kaba bit ia ka-
ban pdiang baroh phar, ba U Khrist Jisu u
la wan sha ka pyrthei ia kaban pynim ia
kiba pop; na kiba nga long uba kongsan.
16La kumta ruh na ka bynta kane nga
la ioh ka jingisynei, ba ha nga uba
kongsan U Jisu Khrist un ioh pyni
shynna ia ka jingshahslem jong u baroh,
ia kaban long ka rukom ia kita kiban
sa ngeit hadien ha u sha ka jingim bymju-
kut. 17Te ha U Syiem bymjukut, ubym ju
iap, ubym lah iohi, uba U Blei tang ma u
hi, *to long* ka burom bad ka jingpyndon
burom ha la ka rta ha la ka rta: Amen.
18 Ia kane ka hukum nga aiti ha
me, ko Timothi u khun jong nga, katba
kum kita ki jingiathuhlypa kiba la long
mynshuwa shaphang jong me, ba da ki
men ioh ialehthma ia kata ka jing-

1:2 Kam. 16:1. 1:13 Kam. 8:3; 9:4-5.

ialehthma babha; 19da kaba bat ia ka
jingngeit bad ia ka jingiatiplem babha;
ia kaba don kiba haba ki la bred noh ia ka,
ki la pait lieng shaphang kata ka jingngeit:
20na kita long U Hemenaios bad U
Aleksander, ia kiba nga la aiti noh
ha u Soitan, ba yn hikai ia ki ban ym
kren bein shuh.

Ka jingkyntu bad ka jingpyni ban duwai

2 Te nga kyntu nyngkong eh namar kata,
ban pynlong ki jingkyrpad, ki
jingduwai, ki jingiasaid, ki jingainguh,
na ka bynta ki briew baroh: 2na ka bynta
ki syiem bad ki bakhraw batri baroh:
ba ngin ioh im ka jingim kaba suk bad
bajarjar ha ka jingriewblei bad jingshida
baroh. 3Kane ka long kaba bha bad
kaba pdiang hun ha khmat U Blei U
Nongpynim jong ngi: 4uba mon ba ki
briew baroh kin ioh lait im, bad ba kin
poi sha ka jingtip ia ka jingshisha.
5Namar don uwei U Blei, bad uwei
u ksiang ruh hapdeng U Blei bad ki
briew, U Khrist Jisu, uba *u hi* ruh u
briew; 6uba la aiti ia lade ban long ka
jingsiewspah ia baroh, ia kaban phla
ha ki por kiba dei hi. 7Sha kaba la thung
ia nga u nongialap bad u apostol (nga
ong ia kaba shisha ha U Khrist, ngam
lamler kein), u nonghikai ia ki Jentil ha ka
jingngeit bad ka jingshisha.

8 Nga kwah namar kata ia ki rangbah
ban duwai ha ka jaka baroh, da kaba
rah ia ki kti bakhuid khlem ka jingbitar
bad ka jingiasaid. 9Kumjuh ruh ba ki
kynthei kin pynitynnad ia lade ha ka
jainkup badon akor, lem bad ka jingshida
bad ka jingsngew adkar; ym da ka jing-
thain shñiuh, lane da ka ksiar, lane da
ki paila, lane da ka jainkup bakordor;
10hynrei (kaba dei kein ia ki kynthei kiba
pynpaw ia ka jinglong riewblei) da ki
jingleh babha. 11To ai ba ka kynthei kan
nang ha kaba sngap jar da ka jingkohnguh
baroh. 12Hynrei ngam shah ia ka kynthei
ban hikai, lymne ban ioh synshar halor
u rangbah, hynrei ban long ha kaba
sngap jar. 13Namar ia U Adam la thaw
nyngkong, hadien kata ia Ka Im. 14Bad
ym shym la shukor ia U Adam, hynrei
kata ka kynthei haba ka la shah shukor ka
la kyllon ha ka jingpalat. 15Hynrei yn
pynim ia ka ha kaba kha khun, lada kin
iaineh ha ka jingngeit bad ka jingieit bad
ka jingpynkhuid lem bad ka jingsngew
adkar.

Ki nongsharai ha ka Balang

3 Kane ka ktien kaba shisha, Lada u
briew u kwah ia ka jinglong u
nongsharai, u kwah ia ka kam kaba bha.
2Namar kata ka dei ia u nongsharai ban
long uba khlem shah kynnoh pop, u tnga
jong kawei ka tnga, uba leh adkar, uba
shida jingmut, uba iaid beit, uba khot ieit
basa, uba nang hikai; 3ubym shait iamai,
ubym iashoh iadat; hynrei uba jemnud,
ubym iania, ubym ieit sbai; 4uba
synshar bha ia la ka jong ka
iing, uba sumar la ki khun ha ka
jingkohnguh da ka jingshida baroh;
5(namar lada u briew um tip kumno
ban synshar ia la ka jong ka iing, hato
kumno un sumar ia ka balang U Blei?)
6ym u synran ba dang shibit, ioh ba
ynda u la sngewmeng un hap sha ka
jingpynrem jong u Soitan. 7Nalor kane
ka dei ia u ban ioh ka jingphla babha na
kiba nabar; ioh ba un hap sha ka jingshah
kren bein bad ka jingriam u Soitan.

Kumno ka dei ia ki tymmen basan ban long

8 Kumjuh *ka dei* ia ki tymmen basan
ban long kiba shida, ym kiba arkyntien,
ym kiba shait dih wain, ym kiba khwan
myntoi; 9kiba bat ia ka jingmaian ka
jingngeit ha ka jingiatiplem bakhuid.

2 : 7 2 Tim. 1 : 11. 2 : 9 1 Pet. 3 : 3. 2 : 13 Jen. 2 : 7; 2 : 21-22. 2 : 14 Jen. 3 : 1-6.
3 : 2-7 Tit. 1 : 6-9.

[10]Bad to ai ruh ba yn tynjuh shuwa ia
kine; hadien kata kin leh basan, lada ki
long kiba khlem shah kynnoh pop.
[11]Kumjuh ruh ki kynthei *kin long* kiba
shida, ym kiba kren siar, kiba leh adkar,
kiba shisha ha kiei kiei baroh. [12]To ai ba ki
tymmen basan kin long ki 'tnga jong kawei
ka tnga, kiba synshar bha ia la ki khun
bad ia *la* ki jong ki ïing. [13]Namar kita kiba
la leh basan bha ki pynioh ha lade ia ka
kyrdon kaba bha, bad ia ka jingshlur
bakhraw ha ka jingngeit kaba ha U
Khrist Jisu.

Ka jingmaian kaba khraw

14 Ia kine kiei kiei ruh nga thoh ha
me, la nga kyrmen ban wan shen ha me;
[15]hynrei lada nga tud, ba men tip kumno
ki briew ki dei ban leh ia lade ha ka ïing
U Blei, kaba long ka balang jong U Blei
uba im, ka rijied bad ka nongrim ka
Jingshisha. [16]Bad khlem ka jingiasaid,
kaba khraw ka jingmaian ka jong ka niam
Blei; uta uba la paw ha ka doh, ba la
ksan ha U Mynsiem, ba la iohi da ki
angel, ba la ialap hapdeng ki Jentil, ba la
ngeit ha ka pyrthei, ba la pdiang haneng
ha ka burom.

Ki nonghikai balamler

4 Hynrei U Mynsiem u ong shai, ba ha
ki ïa kiba khadduh, don kiban hap
noh na ka jingngeit, da kaba pynshah
shkor ha ki mynsiem bashukor, bad ha ki
jinghikai ki ksuid; [2]da ka jingleh arsap
ki briew kiba kren lamler, ba la thang saw
ia ka jingiatiplem jong ki kum da u nar
saw; [3]kiba adong ban shongkurim, bad
kiba hukum ban kyndiah noh na ki
jingbam, ia kiba U Blei u la thaw kein
ban pdiang ia ki da kaba ainguh da kita
kiba ngeit bad kiba tip ia ka jingshisha.
[4]Naba ka jingthaw U Blei baroh ka
long kaba bha, bad ym don ei ei ruh
kaba yn kyntait noh, lada pdiang ia ka
bad kaba ainguh: [5]namar la pynkhuid ia
ka da ka ktien U Blei bad ka jingduwai.

U shakri babha u jong U Jisu Khrist

6 Lada me pynkynmaw ia kita ki para
bangeit shaphang kine kiei kiei ruh, men
long u shakri babha u jong U Jisu Khrist,
ba la bsa ha ki ktien jong ka jingngeit
bad ki jong kata ka jinghikai babha,
ia kaba me la ju bud. [7]Hynrei kyntait
ia kita ki puriskam kai bathala bad
babieit; bad to men pynmlien ia lade sha
ka jingriewblei. [8]Namar ka jingpynmlien
ia ka met ka myntoi tang khyndiat, hynrei
kata ka jingriewblei ka pynmyntoi sha
kiei kiei baroh; naba ka don ka jingkular
ia ka jingim kaba mynta, bad ia kata
kaban sa wan. [9]Kane ka ktien kaba shisha,
bad kaba bit ia kaban pdiang baroh phar.
[10]Namar na ka bynta kane ngi trei
bad ngi ialeh, naba ngi la buh ia la ka
jingkyrmen ha U Blei uba im, uba long
U Nongpynim ia ki briew baroh, kham-
tam ia kita kiba ngeit.

11 Ia kine kiei kiei ruh to hukum bad
to hikai. [12]To wat ai iano iano ruh ban
ibein ia ka jinglong samla jong me; hynrei
to men long ka rukom ia kita kiba ngeit, ha
ka ktien, ha ka jinglong jingim, ha ka
jingieit, ha ka jingngeit, ha ka jinglong
sngur. [13]Tadynda nga wan, to men minot
ha kaba pule, ha kaba kyntu, ha kaba
hikai. [14]Wat lyndet ia kata ka jingai kaba
ha me, ia kaba la ai ha me da ka jing-
iathuhlypa, lem bad kaba buh ia ki kti
jong kata ka Presbyteri. [15]To minot eh
ha kine kiei kiei; to aiti lut ia lade ha ki;
ba kata ka jingroi jong me kan ioh paw ha
baroh. [16]To sumar shaphang ia lade, bad
ia la ka jinghikai; to men iaineh ha kine
kiei kiei; namar haba leh ia kane, men
pynim ia lade bad ia kita kiba iohsngew
ia me kein.

Ka jingkyntu ban leh sumar ha ka jingiadei parabangeit

5 To wat sneng eh ia uba kham tymmen,
hynrei men kyntu ia u, kum ia u kpa;
bad ia kita kiba kham samla, kum ia ki
para kein. [2]bad ia ki kynthei kiba kham

tymmen, kum ia ki kmie: bad ia ki kynthei
kiba kham samla, kum ia ki para, da ka
jinglong sngur baroh. 3To burom ia ki
riewkynthei kiba long shisha ki riew-
kynthei.

4 Hynrei lada kano kano ka riew-
kynthei ka don ki khun lane ki ksiew, to
ai kin nang nyngkong ban pyni ka jing-
riewblei ia ka ïing la ka jong hi, bad ban
siew kylliang ha la ki kmie ki kpa: namar
kane ka long kaba bha bad kaba pdiang-
hun ha khmat U Blei. 5Te kata kaba long
da shisha ka riewkynthei bad bamarwei,
ka kyrmen ha U Blei, bad ka iaineh ha
ki jingkyrpad bad ki jingduwai mynmiet
bad mynsngi. 6Hynrei kata kaba im pahuh
ka la iap naduh ba dang im. 7Te ia kine
kiei kiei ruh to hukum, ba kin ioh long
kiba khlem shah kynnoh pop. 8Hynrei
lada uno uno ruh um sumar sukher ia la
ki jong hi, bad khamtam ia kiba dei ha
la ïing, u la len ia ka jingngeit, bad u
long kham sniew ban ia ubym ngeit.

9 Wat ai ban khein iano iano kum ka
riewkynthei kaba duna hynriew phew
snem ka rta, kaba *la long* ka tnga jong
uwei u briew, 10ia kaba la phla babha
shaphang ki jingleh babha; lada ka la ri
khun, lada ka la khot basa ia ki nongwei,
lada ka la sait ia ki kjat ki riewkhuid, lada
ka la iarap ia kiba shipa, lada ka la iaibeh
biang ia ka jingleh babha baroh. 11Hynrei
to kyntait ia ki riewkynthei bakham poh
ka rta: namar ynda ki la ialeh bymsuid-
ñiew ia U Khrist, kin kwah ban shong-
kurim noh; 12kiba don ka jingpynrem
naba ki la lyndet noh ia la ka jingngeit
kaba nyngkong. 13Bad ruh putet ki nang
mlien *ban long* kiba alhia haba ki kyntiap
na ïing sha ïing; te ym tang kiba alhia,
hynrei kiba blab blab ruh bad kiba lorni,
haba ki kren ia kiei kiei ruh kibym dei
ban kren. 14Nga mon namar kata ia *ki
riewkynthei* bakham poh ka rta ban
shongkurim, ban kha khun, ban sharai
ia la ka ïing, ban ym ai daw kaba kumno
kumno ia u nongshun ban kren bein.
15Namar don lypa kiba la lah kynran
noh sha u Soitan. 16Lada uno uno ruh
uba ngeit lane kaba ngeit ki don ki
riewkynthei, to kin iarap ia ki, bad wat
ai ba yn ban khia ia ka balang; ba kan ioh
iarap ia kita kiba long kein ki riewkynthei
shisha.

17 Kita ki tymmen basan kiba la
synshar bha to ai ba yn ñiew ia ki kiba
dei ban ioh ar shah ka burom, khamtam
kita kiba trei minot ha ka ktien bad ha ka
jinghikai. 18Namar kata ka jingthoh ka
ong: Men ym khum shyntur ia u masi dab
haba u dang iuh ban khlur kba. Bad: Ka
dei ia u nongtrei ban ioh ia la ka bainong.
19Me wat pdiang ia ka jingmudui ia
u tymmen basan, lymda na ar ngut ne lai
ngut ki sakhi. 20Ia kita kiba leh pop to
sneng ha khmat baroh, ba kita kiwei ruh
kin sheptieng. 21Nga hukum jur ha khmat
U Blei, bad U Khrist Jisu, bad ki angel
kiba la jied, ba men sumar ia kine kiei
kiei ruh khlem da bishar lypa, khlem
da leh shiliang ia kaei kaei ruh. 22Me wat
buh kyrkieh ia la ki kti hano hano ruh
em: lymne wat iakit pop lem bad kiwei ki
briew: to ri ialade uba sngur.

23 Me wat long shuh u nongdih um,
hynrei to shim khyndiat ka wain na ka
bynta ka nierbah jong me, bad kita ki
jingkhrew jyndei jong me.

24 Don ki briew kiba ki pop jong ki ki
paw lypa, ki da iaid noh ha shuwa sha
ka jingbishar; hynrei don ruh ki briew
kiba ki iabud nadien. 25Kumjuh ruh don
ki jingleh babha kiba paw lypa; bad ia kita
kiba long da kumwei ym lah ban buhrieh.

6 Kat kiba long ki shakri hapoh ka
lyngkor, to ai ba kin niew ia kita ki
kynrad la ki jong hi kiba dei *ban ioh* ka
burom baroh, ba yn ym kren bein ia ka
kyrteng ka jong U Blei bad ia kata ka
jinghikai. 2Kita ruh kiba don ki kynrad ki-
ba ngeit, to wat ai ba kin ibein ia ki,

5 : 18 Dt. 25 : 4; Mt. 10 : 10; Lk. 10 : 7. 5 : 19 Dt. 17 : 6; 19 : 15.

naba ki long kı para bangeit; hynreı to
kin kham shakri ia ki, naba kita kiba
iaioh bynta na kata ka jinglehbha kı
long kiba ngeit bad kiba la ieit

Ka jingmaham shaphang kiba hikai ia kaba khyllah bad shaphang ka jingkwah ban long riewspah

Ia kine kiei kıei ruh to men hikaı bad
men kyntu. [3]Lada uno uno ruh u hikai da
kumwei, bad um kohnguh ia kita kı
ktien bajanaı jong U Jisu Khrist uba U
Trai jong ngi bad ia kata ka jinghıkaı
kaba katba kum ka jingriewblei, [4]la
pynsarong eh ia u, haba um tip ei ei ruh,
hynreı u da skuin shaphang kı jingiasaid
bad ki jingıaleh ktien, na kiba ki mıh ka
jingbishnı, ka jingiania, kı jingkren bein,
ki jingtharaı sniew, [5]kı jingiasaıd ki
briew ba la pynpyut ha la ka jingmut,
bad kibym don ka jingshisha, ki da tharaı
ba ka jingriewblei ka long ka lad ban
myntoi. [6]Hynrei kata ka jıngriewblei lem
bad ka jingsngewhun ka long ka jıngmyn-
toi bakhraw. [7]Namar ngim shym wallam
ei ei ruh sha ka pyrthei, bad ngim lah
ban leit kit noh ei ei. [8]Hynrei haba ioh
jingbam bad jingkup, da kata ngin sngew-
hun. [9]Hynrei kita kiba kwah eh ban riew-
spah, kı hap sha ka jingpynshoi bad ka
jingriam, bad sha kı bun ki jingkwah
brai kiba bieit bad kıba pynsniew, kiba
pynjyllop ıa ki briew sha ka jingjot bad
ka jingkordit. [10]Namar u thied jong ki
kynja basniew baroh long kata kaba ieit
sbai: ia kaba don kiba haba ki beh eh, la
ialam bakla ia ki na ka jingngeit, bad la
dung ia ki hi da kiba bun ki jingsngewsih.

Ka jingkyntu ia uba ngeit

11 Hynrei ma me, ah u briew u jong
U Blei, to phet iap noh na kine kiei kiei
ruh; bad to beh brai ia ka hok, ia ka
jingriewblei, ia ka jingngeit, ia ka jingieit,
ıa ka jingiaishah, ia ka jingjemnud.
[12]To ialeh ia ka jingialeh babha jong
ka jingngeit, to men bat khak ia ka
jingim bymjukut, sha kaba la khot ruh
ıa me, bad me la phla ia kata ka jingphla
babha ha khmat bun ki sakhi. [13]Nga
hukum ia me ha khmat U Blei, uba
pynlong im ia kiei kiei baroh, bad *ha*
khmat U Khrist Jisu uba la sakhi ha
khmat U Pontios Pilat ıa kata ka jingphla
kaba bha, [14]ba men sumar ıa kane ka
hukum khlem thoh bria, khlem shah
kynnoh pop, haduh kata ka jingmihpaw
U Jisu Khrist uba U Trai jong ngi: [15]ia
kaba un pyni ha la ki por badei hi, uba
long Uba la kyrkhu bad Uba khraw bor
tang ma u hi, U Syıem ki syiem bad U
Trai ki traı; [16]uba tang ma u hi uba don
ka jıngbymıap, uba shong ha ka jingshaı
bymlah kot; ia uba ym don briew uba la
ıohı, lane ba lah ban ıohı: ha uba *to long*
ka burom bad ka bor bah bymjukut:
Amen.

17 To hukum ia kıta kiba riewspah ha
kane ka pyrthei ban ym sngewmeng,
lane ban ym kyrmen ha ka jingbym-
thikna ka spah, hynrei ha U Blei, uba aı
kyrhai ha ngi ıa kıei kieı baroh ia kaban
pyndonkam sngewbha ia ki; [18]ba kin
leh bha, ba kin man kyrhaı ha ki jingleh
babha, ba kin long kiba la kloi ban aı,
kiba la kloi ban iasngewlem: [19]kiba
kynshew ia lade ia ka nongrim babha ia
ka por lawei, khnang ba kin ioh bat khak
ia kata ka jingim kaba long *ka jingim*
kaba shisha.

20 Ah Timothi, to sumar kyndong ia
kata kaba la aiti ha *me*, da kaba phai
noh na kita ki ktien bieit bathala bad ki
jıngialeh pyrshah jong kata ka jingtip ia
kaba la shu khot kumta; [21]ia kaba don
kiba haba ki la kohnguh, ki la bakla
shaphang ka jingngeit.

To long ka jingaiei bad phi: Amen.

6: 13 Io. 18: 37.

KA SHITHI KABA AR

U PAUL U APOSTOL

SHA U TIMOTHI

Ka jingkhublei

1 U Paul, u apostol U Khrist Jisu da ka
mon U Blei, katba kum ka jing-
kular ka jingim kaba ha U Khrist Jisu.
2 ha U Timothi, u khun baieit jong
nga : Ka jingaiei, ka jingisynei, ka jingsuk,
na U Blei uba U Kpa bad U Khrist Jisu
uba U Trai jong ngi.

Ka jingainguh bad ka jingpynshait

3 Nga ainguh ia U Blei, ia uba nga
shakri na la ki kpa tymmen da ka
jingiatiplem bakhuid, ba nga don ka
jingkynmaw kaba khlem da pud kein
shaphang jong me ha ki jingduwai jong
nga mynmiet bad mynsngi, 4nga da kwah
eh ban iohi ia me, haba nga kynmaw ia
kita ki jingjawummat jong me, ba yn ioh
pyndap ia nga da ka jingkmen; 5haba
nga la kynmaw ia kata ka jingngeit
bakhlem arsap kaba ha me, kaba la
shong nyngkong ha ka kiaw jong me
Ka Lois, bad ka kmie jong me Ka Iuniki;
bad nga ngeit skhem, ha me ruh. 6Namar
kane ka daw kein nga pynkynmaw ia me
ba men tynruh ia kata ka jingai jong
U Blei, kaba don ha me da kata kaba buh
ia ki kti jong nga. 7Namar U Blei um
shym la ai ha ngi ka mynsiem ka jingshep-
tieng; hynrei ka jong ka bor, bad ka jong
ka jingieit, bad ka jingleh adkar.

8 Namar kata wat sngew lehrain ia
kata ka jingphla ia U Trai jong ngi,
lymne ia nga u nongsah byndi jong u:
hynrei to iashah shitom bad ka gospel
katba kum ka bor U Blei; 9uba la pynim ia
ngi, bad uba la khot ia ngi da ka jingkhot
bakhuid, ym katba kum ki jingleh jong
ngi, hynrei katba kum ka jingthmu bad
ka jingaiei jong u hi, ia kaba la ai ha ngi
ha u Khrist Jisu mynshuwa ki ïa bymjukut,
10hynrei ia kaba la pynpaw mynta da
kata ka jingmihpaw U Nongpynim jong
ngi U Khrist Jisu, uba la pynduh noh
ia ka jingiap, bad uba la pynpaw ia ka
jingim bad ia ka jingbympyut da ka
gospel : 11sha kaba la thung ia nga u nong-
ialap, bad u apostol, bad u nonghikai.
12Namar kane ka daw nga shah ruh
ia kine kiei kiei : pynban ngam sngew
lehrain; namar nga la ithuh ia uta ha
uba nga la ngeit, bad nga ngeit skhem
ba u long uba lah ban da ia kata kaba
nga la aiti ha u hamar kata ka sngi. 13To
iaibat ia ka rukom ki ktien bajanai, ia
kiba me la iohsngew na nga, ha ka jing-
ngeit bad ka jingieit kaba ha U Khrist Jisu.
14Ia kata kaba bha ia kaba la aiti ha
me, to sumar da U Mynsiem Bakhuid
uba shong ha ngi.

15 Me tip ia kane, ba kita baroh kiba
ha Asia ki la iaphai dien noh na nga;
na ki jong kita long U Phijelos bad U
Hermojenis. 16To U Trai un ai ka jing-
isynei ha ka iing U Onesiphoros; naba
bunsien u la pynpyngngad ia nga, bad
um shym la sngew lehrain ia ka kynjri
jong nga; 17hynrei, mynba u la don ha
Rom, u la wad eh ia nga, bad u la shem
ia nga. 18(To U Trai un ai ha u ban shem
ka jingisynei na U Trai ha kata ka sngi);
bad ha kiba katno kiei kiei u la shakri ha
Ephesos, me tip bha eh.

U shipai babha U Jisu Khrist

2 Ma me namar kata, ko khun jong nga,
to pynkhlain ia lade ha ka jingaiei
kaba ha U Khrist Jisu. 2Bad kita kiei kiei
ruh ia kiba me la iohsngew na nga hapdeng
bun ki sakhi, ia kita kein to men aiti ha
ki briew ia kiba lah ban shaniah, kiba lah
ban hikai ia kiwei ruh. 3Ma me namar

1 : 2 Kam. 16 : 1. 1 : 5 Kam. 16 : 1. 1 : 11 1 Tim. 2 : 7.

kata, to shah shitom bad *nga*, kum u
shipai babha U Jisu Khrist. 4Ym don uba
pynsuh sat ia lade da kiei kiei ki jong
kane ka jingim haba u leit ialeh thma;
khnang ba un ioh pynsngewbha ia uta
uba la thung shipai ia u. 5Bad lada uno
uno u ialeh ruh ha ki jingialeh thong,
yn ym pynphong pansngiat ia u, lymda
un ialeh katba dei ka rukom. 6Ka dei
ia u nongsumar bri uba trei minot ban
ioh nyngkong ma u na kita ki soh.
7To pyrkhat ia kiba nga ong; naba
U Trai un ai ha me ka jingshemphang
ha kiei kiei baroh.

8 To iaikynmaw ia U Jisu Khrist ia
uba la pynmihpat na kiba iap, uba na u
symbai U Dabid, katba kum kata ka
gospel jong nga: 9ha kaba nga shah
shitom haduh ki jingkhum, kum u nongleh
bymman; hynrei ia ka ktien ka jong U
Blei ym shym la khum kein. 10Namar kata
nga iaishah ia kiei kiei baroh na ka bynta
kiba la jied, ba ma ki ruh kin ioh ia ka
jingpynim kaba ha U Khrist Jisu, lem
bad ka burom bymjukut. 11Kane ka
ktien kaba shisha; namar lada ngi la
iap lem bad u, ngin ioh im ruh lem bad u;
12lada ngi iaishah ngin iasynshar ruh lem
bad u; lada ngin len ia u, u ruh un len
ia ngi: 13lada ngi kibym neh, u iaisah ma u
uba iaineh; naba u um lah ban len ia lade.

U nongtrei ba la pdiang hun

14 To pynkynmaw ia ki shaphang kine
kiei kiei ruh, da kaba hukum jur *ia ki* ha
khmat U Trai ban ym iapyneh shaphang
ki ktien, ia kaban ym myntoi ei ei ruh
em, *hynrei tang* ia kaban pynbakla ia kiba
iohsngew. 15To pyrshang smat ban aiti
ia lade ba la pdianghun da U Blei, kum
u nongtrei ubym donkam ban lehrain, uba
iasam beit ia ka ktien ka jingshisha.
16Hynrei na kita ki ktien bieit bathala
to kiar noh; namar kin ianang kham iaid
sha ka jingbymriewblei. 17Bad kata ka
ktien jong ki kan bam kum kaba bam
pong: na kiba long ki jong U Hemenaios
bad U Philetos; 18ki briew kiba la bakla
noh shaphang ka jingshisha, ki da ong, ba
kata ka jingmihpat ka la long lypa: bad ki
iapynkyllon khram ia ka jingngeit jong
kiwei. 19Hynrei kata ka nongrim baskhem
jong U Blei ka iaineh, kaba don kane ka
shap: U Trai u ithuh ia kita kiba long
ki jong u: bad, To uwei pa uwei baroh
uba khot kyrteng ia ka kyrteng U Khrist
un kyndiah noh na ka jingbymhok.

20 Te ha ka ing kaba khraw ki don
ym tang ki pliang ksiar bad rupa, hynrei
ki *pliang* dieng bad khyndew ruh; te don
kiba don burom, bad kiba khlem burom
ruh. 21Namar kata lada u briew u pyn-
khuid ia lade na kine, un long ka pliang
badonburom, ba la pynkyntang khuid,
bad babit ia ka kam U Kynrad, haba la
pynkhreh ia u ia ka jingleh babha baroh.
22Hynrei to phet iap noh na ki jing-
kwah brai ka jinglong samla, bad to beh
brai ia ka hok, ia ka jingngeit, ia ka
jingieit, ia ka jingsuk, lem bad kita kiba
khot kyrpad ia U Trai na ka dohnud
bakhuid. 23Hynrei ia kita ki jingiasaid
babieit bad bapathar to kyntait noh, haba
tip ba ki iapynmih ki jingiania. 24Te
kam dei kein ia u shakri U Trai ban
iania; hynrei ban long uba jemnud ia ki
briew baroh, uba nang hikai, uba shah
jem, 25ha ka jingjemnud uba sneng ia kita
kiba ialeh pyrshah; ba lehse U Blei un
ai ha ki ka jingkylla kaba mut ia kaban
ithuh ia ka jingshisha; 26bad ba kin
pyllait ia lade na ka jingriam u Soitan,
haba la pynngat ia ki da u shakri U Trai
sha ka mon U Blei.

Ki sngi kiba khadduh

3 Hynrei to tip ia kane, ba ha ki sngi
kiba khadduh kin wan ki por bashitom.
2Namar ki briew kin long kiba ieit
tang ia lade, kiba ieit sbai, kiba kren
sarong, kiba leh khraw, kiba kren sniew,
kibym kohnguh ia la ki kmie ki kpa, ki-

2:12 Mt. 10:33, Lk 12:9.

bym sngewnguh, kibym khuid, [3]kiba
khlem ieit ia la ka kynja, kiba khlem map,
kiba kren siar, kibym suidñiew, kiba
runar, kibym ieit ia kaba bha, [4]ki nongdie
lok, kiba bangamei, kiba leh meng, kiba
ieit ia ki jingsngewbha khamtam ban ia
kaba ki ieit ia U Blei; [5]kiba don ka dur
ka jingniewblei, hynrei kiba la len ia ka
bor jong ka: na kine ruh to phai noh.
[6]Namar na jong kine long kita kiba
par sian sha ki iing, bad kiba ialam
mraw ia ki kynthei babieit ba la pynkit
khia da ki pop, ba la ialam noh da ki
bun jaid ki jingkwah sat, [7]kiba ju ioh
hikai ha la ka sngi, bad kim ju lah ban
poi sha ka jingtip ia ka jingshisha.
[8]Bad kumba U Jannis bad U Jambris
ki la ieng ialeh pyrshah ia U Moses,
kumta kine ruh ki ieng ialeh pyrshah ia
ka jingshisha: ki briew ba la pynpyut
ha ki jingmut, kiba la kyntait shaphang
kata ka jingngeit. [9]Hynrei kin ym iaid
jngai shuh: namar kata ka jingbieit jong
ki kan paw ha ki briew baroh, kumba ka
jong kita ruh ka la long.

Ka jingsneng kyntu ia U Timothi

10 Hynrei ma me me la bud ia ka
jinghikai, ka jinglong jingim ka jingthmu,
ka jingngeit, ka jingshahslem, ka jingieit,
ka jingiaishah, [11]ki jingshah beh bein, ki
jingshah shitom jong nga, kiba katno ki
la jia ha nga ha Antiok, ha Ikoniom, ha
Lystra; ia kiba katno ki jingbeh bein nga
la shah: hynrei na ki baroh U Trai u la
pyllait ia nga. [12]Bad baroh kiba mon ban
im niewblei ha U Khrist Jisu kin shah
lehbein. [13]Hynrei ki briew basniew bad ki
nongshukor kin nang sniew nang sniew,
ki da shukor bad shah shukor. [14]Hynrei
ma me to iaineh ha kita kiei kiei ruh ia
kiba me la nang, bad ha kiba la pynngeit
skhem ia me, da kaba tip nano me lâ nang
ia ki; [15]bad ba na myndang khunlung
me la tip ia kita ki jingthoh bakhuid, kiba
lah ban pynstad ia me sha ka jingpynim da
ka jingngeit kaba ha U Khrist Jisu.
[16]Ka jingthoh baroh *ka long* kaba la
pyrsad mynsiem da U Blei, bad kaba
myntoi ia ka jinghikai, ia ka jingsneng, ia
ka jingpynbeit, ia ka jingpynmlien kaba
ha ka hok: [17]khnang ba u briew jong U
Blei un ioh long janai, haba la pyndap
biang ia u sha ka jingleh babha baroh.

4 Nga hukum ha khmat U Blei, bad
U Jisu Khrist uba U Trai, uban sa
bishar ia kiba im bad ia kiba iap, bad da
kata ka jingmihpaw jong u bad ka hima
jong u, [2]to men ialap ia kata ka ktien; to
iaiminot haba dei por, ha bymdei por
de; to pynkynduh, to sneng, to kyntu da
ka jingshahslem baroh bad ka jinghikai.
[3]Namar ka por kan jia haba kin ym
shah shkor ia ka jinghikai bajanai; hynrei
haba ki don ki shkor badait, kin iakynton
ha lade ia ki nonghikai katba kum ki
jingkwahbrai jong ki hi; [4]bad kin pynphai
noh ia la ki shkor jong ki na ka jingshisha,
bad kin phai khmat sha ki puriskam.
[5]Hynrei ma me to sharai ha kiei kiei
baroh, to shah shitom, to leh ia ka kam u
nongiathuhkhana, to pyndep ia kata ka
kam jong me.

6 Namar ia nga la theh noh lypa kum
ka jingainguh dih, bad kata ka por ka
jingleit noh jong nga ka la jan. [7]Nga
la ialeh ia kata ka jingialeh babha, nga la
pyndep ia la ka jingphet, nga la ri ia ka
jingngeit. [8]Naduh mynta ia nga la buh ia
kata ka pansngiat jong ka hok, ia kaba U
Trai, uta u Nongbishar bahok, un ai ha
nga ha kata ka sngi: bad ym tang ha nga
hi, hynrei ha kita baroh ruh kiba ieit ia
kata ka jingmihpaw jong u.

Bad ki jingkyrpad U Paul

9 To pynkloi ban wan shen sha nga:
[10]namar U Demas u la iehnoh ia nga,
bad u la ieit ia kane ka pyrthei, bad u

3 : 8 Ek. 7 : 11. 3 : 11 Kam. 13 : 14-52; 14 : 1-7, 8-20. 4 : 10 Kol. 4 : 14; Phile 24; 2 Kor. 8 : 23;
Gal. 2 : 3; Tit 1 : 4.

la leit noh sha Thessaloni; U Kresen sha
Galatia; U Titos sha Dalmatia. [11]Tang
U Loukas u don lem bad nga. To shim ia
U Mark, to ialam lem bad me: namar
u long uba myntoi ia nga ha ka kam
iathuhkhana. [12]Hynrei ia U Tukhikos
nga la phah sha Ephesos. [13]Kato ka
jainkup ba nga la iehnoh ha Troas
bad U Karpos, haba me wan to wallam,
bad ia kita ki kitab, khamtam ia kita ki
kot snieh. [14]U Aleksander, uta u nongtrei
tama, u la leh sniew shibun ia nga; U
Trai un ai ha u katba kum ki jingleh
jong u: [15]na u me ruh men kiar, namar u la
ieng ialeh pyrshah shibun ia ki ktien
jong ngi. [16]Ha kata ka jingiasaid-da
nyngkong jong nga ym don mano mano
ba la iarap ia nga, hynrei baroh ki la
iehnoh ia nga: wat ai ba yn ñiew ia kata
ha ki. [17]Hynrei U Trai u la ieng hajan
jong nga, bad u la ai bor ha nga; khnang
ba da nga yn ioh pyndep biang ia kata
ka jingialap, bad ba ki Jentil baroh kin
iohsngew: te la pyllait ia nga na ka
shyntur u sing. [18]Bad U Trai un pyllait
ia nga na ka jingleh basniew baroh, bad
un ri pynim ia nga sha kata ka hima jong
u kaba ha bneng: ha uba to long ka
burom ha la karta: Amen.

U wai noh da ki jingkhublei

19 Ai khublei ia Ka Priska bad U
Akwila, bad ia ka iing U Onesiphoros.
[20]U Erastos u la sah ha Korinth; hynrei
ia u Trophimos nga la iehnoh ha Miletos,
ba u pang. [21]To pynkloi noh ban wan
shuwa ka tlang. U Iubulos, bad U Puden,
bad U Linos, bad Ka Klaudia, bad ki
para bangeit baroh, ki iakhublei ia me.
22 U Trai un long lem bad ka myn-
siem jong me. To long ka jingaiei lem
bad phi: Amen.

KA SHITHI U PAUL U APOSTOL

SHA U TITOS

Ka jingkhublei

1 U Paul, u shakri U Blei, bad u apostol
U Jisu Khrist, katba kum ka jingngeit
kiba la jied jong U Blei, bad ka jingtip
ia ka jingshisha kaba katba kum ka
jingriewblei; [2]ha ka jingkyrmen ia ka
jingim bymjukut, ia kaba U Blei, ubym lah
ban lamler, u la lah kular mynshuwa ki por
bymjukut: [3]hynrei ha ki ïa jong u hi u la
pynpaw ia ka ktien jong u ha ka jingialap,
ia kaba la aiti ha nga katba kum ka hukum
ka jong U Blei U Nongpynim jong ngi;
4 ha U Titos, u khun bashisha jong
nga katba kum ka jingngeit baiadei
lem:
Ka jingaiei bad ka jingsuk na U Blei U
Kpa bad U Khrist Jisu U Nongpynim
jong ngi.

Ka kamram U Titos ha Krit

5 Na ka bynta kane nga la iehnoh ia
me ha Krit, khnang ba men ioh buh
beit ia kita kiei kiei kiba dang duna, bad
ban thung ia ki tymmen basan man la ka
shnong, kumba nga la hukum ia me:
[6]lada uno uno ruh u long uba khlem
shah kynnoh pop, u tnga jong kawei ka
tnga, uba don ki khun kiba ngeit, kibym
shym la budnam lane bymkohnguh.
[7]Namar ka dei kein ia u nongsharai

4 : 11 Kol. 4 : 14; Phile 24; Kam. 12 : 12, 25; 13 : 13; 15 : 37-39; Kol. 4 : 10. 4 : 12 Kam. 20 : 4; Eph. 6 : 21-22; Kol. 4 : 7-8. 4 : 13 Kam. 20 : 6. 4 : 14 1 Tim. 1 : 20; Salm 62 : 12; Rom. 2 : 6. 4 : 19 Kam. 18 : 2; 2 Tim. 1 : 16-17. 4 : 20 Kam. 19 : 22; Rom. 16 : 23; Kam. 20 : 4; 21 : 29. 1 : 4 2 Kor. 8 : 23; Gal. 2 : 3; 2 Tim. 4 : 10. 1 : 6-9 1 Tim. 3 : 2-7.

ban long uba khlem shah kynnoh, kum
u sordar jong U Blei; ym uba iaid mon,
ym uba bitar shen, ubym shait iamai, u
bym iashoh iadat, ubym khwan myntoi;
8hynrei uba khot ieit basa, uba ieit
ia kaba bha, uba khan adkar, uba hok,
uba khuid, uba don bor halor lade;
9uba bat skhem ia ka ktien bashisha
kaba long katba kum kata ka jinghikai,
ba un ioh long uba lah ban sneng ha kata
ka jinghikai bajanai, bad ban pynkyn-
duh ruh ia kiba iapharshi kylliang.
10Namar don bun ki briew kibym
kohnguh, kiba kren thala thalein bad
kiba shukor, khamtam kita kiba na ka
jingotsher: 11kiba ia ki shyntur jong ki
ka dei ban set noh, ki briew kiba pynkyl-
lon ia ki iing baroh shi iing shi iing, da
hikai ia kiei kiei kibym dei, na ka bynta ka
jingkhwan myntoi. 12Uwei na ki hi, u
nongiathuhlypa jong ki hi kein, u la ong,
Ki Krit barobor ki long kiba lamler, ki
mrad khlaw bymman, kiba jlaw nguid
ba alhia. 13Kane ka jingphla ka long kaba
shisha. Namar kane ka daw to sneng
tyngeh ia ki, khnang ba kin ioh long
janai ha kata ka jingngeit: 14kibym
pynshah skhor ha ki puriskam kai jong
ki Jiw, bad ha ki hukum ki briew kiba
phai dien noh na ka jingshisha. 15Kiei kiei
baroh ki long khuid ha kita kiba khuid:
hynrei ha kita ia kiba la pyntngit bad
kibym ngeit, kaei kaei ruh em kam long
khuid; hynrei la pyntngit ia ka jingmut
bad ia ka jingiatiplem jong ki. 16Ki phla
ba ki tip ia U Blei; hynrei ha la ki kam
ki len ia u, ba ki long kiba ijli, bad kibym
kohnguh, bad ha ki jingleh babha baroh
kibym suid ñiew.

Ka jinghikai bajanai

2 Hynrei ma me me to kren ia kita kiei
kiei ruh kiba dei ia kata ka jinghikai
bajanai: 2ba ki riewtymmen kin long kiba
sharai, kiba shida, kiba khan adkar,
kiba janai ha ka jingngeit, ha ka jingieit,
ha ka jingiaishah. 3Ba ki kynthei tymmen
kin long kumjuh, kiba leh khia leh don
akor ha la ka jinglong jingim, ym kiba
kren siar, lymne ia kiba la pynlong mraw
ha ka dih wain shibun, ki nonghikai'ia
kaba bha; 4ba ki lah ban hikai ia ki
kynthei samla ban ieit ia la ki tnga, ban
ieit ia la ki khun, 5*ban long* kiba khan
adkar, kiba sngur, kiba trei ha la iing,
kiba sbun, kiba kohnguh ia la ki tnga, ba
yn ym kren bein ia ka ktien U Blei.
6Kumjuh ia ki rangbah bakham samla
to sneng ban long kiba khan adkar.
7Ha kiei kiei baroh da pyni ia lade
ka rukom ha ki jingleh babha: ha la ka
jinghikai *da pyni* ia ka jingsngur, ia ka
jingsngew khia, 8ia ka ktien janai, ia
kabym lah ban pynrem; ba uta uba ialeh
pyrshah un ioh lehrain, naba um don
ei ei kaba sniew ban ong shaphang jong
ngi. 9*To sneng* ia ki shakri ban kohnguh
ia la ki kynrad, bad ban pynsngewbha
ia ki ha kiei kiei baroh, ym kiba iapharshi
kylliang; 10ym kiba buitti, hynrei kiba
pyni ia ka jingsngur babha baroh; ba ha
kiei kiei baroh kin pynitynnad ia kata ka
jinghikai jong U Blei U Nongpynim jong
ngi.
11 Namar ka jingaiei ka jong U Blei
ka la paw, kaba wallam jingpynim ha ki
briew baroh, 12kaba hikai ia ngi, khnang
ba haba la len noh ia ka jingbymriewblei
bad ia ki jingkwah brai ka pyrthei, ngin
ioh im bakhan adkar, bad bahok, bad
bariewblei, ha kane ka pyrthei kaba myn-
ta; 13kiba iakhmih ia kata ka jingkyrmen
basuk, bad ia ka jingmihpaw ka burom
jong U Blei Bakhraw bad U Jisu Khrist
U Nongpynim jong ngi: 14uba la aiti noh
ia lade na ka bynta jong ngi, ba un ioh
siewspah noh ia ngi na ka jingbymhok
baroh, bad ba un pynkhuid ha lade hi
ia u paidlang ban long ka bynta kynti jong
u hi, uba shitrhem ia ki jingleh babha.
15 Ia kine kiei kiei ruh to kren, bad to
kyntu, bad to sneng kum uba don bor.

2 : 14 Salm 130 : 8; Ek. 19 : 5; Dt. 4 : 20; 7 : 6; 14 : 2; 1 Pet. 2 : 9.

Wat shah ba uno uno ruh un ibein ia me.

Ka rukom im kiba ngeit

3 To pynkynmaw ia ki ban pynhapoh ia lade ha ki nongsynshar bad kiba don bor, ban kohnguh, *bad* ban long kiba la kloi ia ka jingleh babha baroh, [2]ban ym kren sniew iano iano ruh, ban ym long kiba iania, hynrei kiba iaishah da kaba pyni ka jingjemnud baroh sha ki briew baroh. [3]Namar ngi ruh ngi la long mynno mynno kiba bieit, kibym kohnguh, kiba la shah shukor, kiba shong mraw ha ki bun jaid ki jingkwah brai bad ki jingsngewbha, kiba im ha ka jingsniew bad ka jingbishni, kiba isih, kiba iashun paralok. [4]Hynrei haba la paw ka jinglehsbun U Blei U Nongpynim jong ngi bad ka jingieit jong u sha u bynriew, [5]u la pynim ia ngi, ym na ki jingleh ka hok kiba ngi hi ngi la leh, hynrei katba kum ka jingisnei jong u, da ka jingsait ka jingkha arsien, bad ka jingpynthymmai U Mynsiem Bakhuid, [6]ia uba u la theh noh kyrhai ha ngi, da U Jisu Khrist U Nongpynim jong ngi; [7]ba, haba la pynksan ia ngi da kata ka jingaiei jong u, yn ioh pynlong ia ngi ki nongioh pateng, katba kum kata ka jingkyrmen ka jingim bymjukut. [8]Kaba shisha long kata ka ktien.

Te shaphang kine kiei kiei ruh nga kwah ba men iathuh skhem, khnang ba kita kiba la ngeit ha U Blei kin ioh sumar ban iaiminot ha ki jingleh babha. Kine kiei kiei ruh ki long kiba bha bad bamyntoi ia ki briew. [9]Hynrei to kiar noh na ki jingiasaid babieit, bad na ki jingkhein jinghiar pateng, bad na ki jingiamai, bad na ki jingiania shaphang ka hukum; namar ki long kibym myntoi bad kiba thala. [10]Na u briew uba long u nongpynkhlad niam, hadien kaba shisien bad kaba arsien ka jingsneng, to kiar noh; [11]haba tip ba uba kat uta u la kylla dien, bad u la leh pop, u da pynrem noh ia lade.

Ka jingwai noh

12 Ynda ngan phah ia U Artemas ha me, lane ia U Tukhikos, to pynkloi ban wan sha nga sha Nikopolis; namar hangta nga la thmu ban rieh tlang. [13]To leit on lynti ia U Senas uba u riewsaid, bad ia U Apollos, da kaba khreh bha ba kin ym kyrduh ei ei ruh. [14]To ai ba *ki briew* jong ngi ruh kin iaiminot ha ki kam babha, na ka bynta kiei kiei kiba donkam, ba kin ym long kibym seisoh.

15 Kita baroh kiba don lem bad nga ki iakhublei ia me. To khublei ia kita kiba ieit ia ngi ha ka jingngeit .

To long ka jingaiei lem bad phi baroh : Amen.

KA SHITHI U PAUL U APOSTOL

SHA U PHILEMON

Ka jingkhublei

1 U Paul, u nongsah byndi U Khrist Jisu, bad U Timothi u para jong ngi, ha U Philemon u hep baieit bad u para baiatrei lem jong ngi, [2]bad ha Ka Apphia ka para *jong ngi,* bad ha U Arkhippos u para shipai jong ngi, bad ha kata ka balang kaba ha iing jong me :

3 *To long* ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk na U Blei U Kpa jong ngi bad na U Jisu Khrist uba U Trai.

3 : 12 Kam. 20 : 4; Eph. 6 : 21-22; Kol. 4 : 7-8; 2 Tim. 4 : 12. 3 : 13 Kam. 18 : 24; 1 Kor. 16 : 12.
2 Kol 4 : 17.

Ka jingieit bad ka jingngeit U Philemon

4 Nga ainguh ia U Blei jong nga ha
la ka sngi, da kaba kynmaw ia me ha
ki jingduwai jong nga, [5]haba iohsngew
shaphang ka jingieit jong me, bad ia ka
jingngeit kaba me don sha U Jisu uba
U Trai, bad sha ki riewkhuid baroh:
[6]ba ka jingiasyllok ka jingngeit jong me
kan ioh long kaba donbor, ha ka jingtip
ia kaba bha baroh kaba ha phi, sha U
Khrist. [7]Namar nga la don ka jingkmen
bad ka jingpyntngen shibun ha ka jingieit
jong me, naba la pynpyngngad ia ka
dohnud kita ki riewkhuid da me, ko para.

Ka jingkyrpad na ka bynta U Onesimos

8 Naba kumta, la nga don shibun
ka jingshlur ha U Khrist ban hukum ia
me ia kata kaba dei, [9]*hynrei* na ka bynta
ka jingieit nga kyrpad pynban, haba nga
long kat U Paul u riewtymmen, bad
mynta ruh u nongsah byndi U Jisu
Khrist: [10]nga kyrpad ia me na ka bynta
u khun jong nga U Onesimos, ia uba
nga la kha ha kine ki jingkhum jong nga:
[11]uba mynshuwa u la long ubym myntoi
ia me, hynrei mynta u long uba myntoi
ia me bad ia nga: [12]ia u hi nga la phah
noh pat sha me, uba long ka dohnud
jong nga hi: [13]ia uba nga la kwah ban
bat bad nga, ba na ka bynta jong me un
ioh shakri ia nga ha ki jingkhum ka
gospel: [14]hynrei khlem ka jingiakohnguh
jong me ngan ym leh ei ei: ba kata kaba
lehbha jong me kan ym ioh long kum
na kaba lehbor, hynrei da la ka mon
sngewbha hi.

15 Namar lehse na ka bynta kane
la pynkhlad noh ia u katto katne, ba
men ioh ia u ha la ka rta: [16]ym kum u
mraw shuh, hynrei kham halor ia u
mraw, u para bangeit baieit, khamtam
ha nga, hynrei kaba katno tam ha me,
ha ka doh bad ha U Trai! [17]Namar kata
lada me ñiew ia nga u nongiaioh lem, to
pdiang ia u kum ia nga hi. [18]Hynrei lada u
la leh bymdei ei ei ia me, lane u kit ram
ei ei, to men khein ia kata ha nga: [19]ma
nga U Paul nga thoh da ka kti ka jong
nga hi, nga ngan siew noh kein: ba
ngan ym ong ha me, kumno ba me kit
ram ruh na nga wat ia lade hi ruh.
[20]Shisha, ko para, to ai ba ngan ioh
jingkmen na me ha U Trai: to men
pynpyngngad ia ka dohnud jong nga ha
U Khrist.

21 Da kaba shaníah ha ka jingkohnguh
jong me nga la thoh ha me, haba nga
tip ba men leh ruh wat tam ia kaba nga
ong. [22]Bad nalor kata to men khreh
ia nga ruh ka iing basa: namar nga
kyrmen ba da ki jingduwai jong phi yn
ai ia nga ha phi kein.

Ki jingkhublei khadduh

23 U Epaphras, u para basah byndi
lem bad nga ha U Khrist Jisu, u khublei
ia me. [24]Kumjuh U Mark, U Aristarkhos,
U Demas, U Loukas, ki lok baiatrei
lem jong nga.

25 To long ka jingaiei U Jisu Khrist
uba U Trai jong ngi bad ka mynsiem
jong phi: Amen.

10 Kol. 4 : 9. **23** Kol. 1 : 7; 4 : 12. **24** Kam. 12 . 12, 25; 13 : 13; 15 : 37-39; Kol 4 : 10;
Kam. 19 : 29; 27 : 2; Kol. 4 . 10; 4 : 14; 2 Tim. 4 : 10, 11.

KA SHITHI U PAUL U APOSTOL

SHA KI HEBRU

U Blei U kren ha ngi ha U Khun jong U

1 U Blei, haba u la lah kren mynhyndai
ha ki kpa tymmen da ki bun bynta bad
ha ki bun rukom ha ki nongiathuhlypa,
ha kine ki sngi kiba khadduh u la kren
ha ngi ha U Khun; 2ia uba u la thung ban
long u nongioh pateng ia kiei kiei baroh,
da u ruh la thaw ia ki pyrthei; 3uba haba
u long ka jingtyngshain ka burom jong
u, bad ka dur hi ka jinglong tynrai jong
u, bad uba kyrshan ia kiei kiei baroh da ka
ktien ka bor jong u, haba u la lah pynlong
ka jingpynkhuid ia ki pop, u la shong
ha ka kti kamon jong Uba khraw tam
sha jrong;

Uba long kham khraw ia ki angel

4 haba u la jia long uba kham bha
katta ban ia ki angel, naba u la ioh
pateng ka kyrteng kaba kham don burom
ban ia ki. 5Namar hano na kita ki angel
u la ong mynno mynno, Me me long U
Khun jong nga, ha kane ka sngi nga
la pynkha ia me? Pat ruh, Nga ngan
long kpa ia u, u ruh un long Khun ia nga?
6Bad mynba u wallam ia Uba la kha
nyngkong sha ka pyrthei, u ong: Bad to ai
ba ki angel U Blei baroh kin iamane ia u.
7Bad shaphang kita ki angel u ong:
Uba pynlong ia ki angel jong u ki lyer,
bad ia ki shakri jong u, u thylliej ka ding.
8Hynrei shaphang uta U Khun *u
ong:* Ka khet jong me, Ah Blei, ka
long sha ki bymjukut ki bymjukut; bad
u dieng synshar ka hima jong me u
long u dieng synshar ka jinglehhok.
9Me la ieit ia ka hok, bad me la isih ia
kabym hok; namarkata U Blei, U Blei
jong me kein, u la pynsleh ia me da ka
umphniang ka jingkmen tam ia ki
paralok jong me. 10Bad: Me ha kaba
mynnyngkong, Ah Trai, me la pynshong
nongrim ia ka khyndew; bad ki bneng
ki long ki kam ki kti jong me; 11kita
kin jot noh; hynrei me me iaisah: bad
kita baroh kum ka jain kin rim noh:
12bad kum ka barandi men khylliap
ia ki, kum ka jainkup kein, bad yn
pynpli ia ki; hynrei me me long ujuh,
bad ki snem jong me kin ym kut. 13Hynrei
hano na kita ki angel u la ong mynno
mynno, To shong ha ka kti kamon
jong nga, tadynda ngan pynlong ia ki
nongshun ia me ka jingiuh hapoh ki
kjat jong me? 14Hato kita baroh kim
long ki mynsiem bashakri, ia kiba la
phah noh ia kaban shakri na ka bynta
kita kiban sa ioh ia ka jingpynim?

Ka jingpynim bakhraw

2 Naba kumta ka dei ia ngi ban ia
kham pynshah shkor ia kita kiei kiei
ruh ia kiba la iohsngew, ioh ba kumno
re kumno ngi tuid noh *na ki.* 2Namar
lada kata ka ktien ia kaba la kren da ki
angel ka la long kaba skhem, bad ba
ka jingpalat bad ka jingbymkohnguh
baroh ka la pdiang ia ka bainong hok:
3kumno ngi ngin ioh lait kein, lada ngi
lyndet ia ka jingpynim bakhraw katta
katta? haba la kren ia ka ha kaba
mynnyngkong da U Trai, la pynskhem
ia ka ha ngi da kita kiba la iohsngew;
4U Blei ruh u da phla lem bad ki, da ki
dak khyllah bad da ki jingphylla bad da
ki kambah bun jaid, bad da ki jingai U
Mynsiem Bakhuid, katba kum ka mon
jong u hi.

U Nongpynlong ka jingpynim

5 Namar ym ha ki angel u la pyn-
hapoh ia kata ka pyrthei kaban sa wan.

1 : 5 Salm 2 : 7; 2 Sml. 7 : 14; 1 Khr. 17 : 13. 1 : 6 Dt. 32 : 43. 1 : 7 Salm 104 : 4.
1 : 8-9 Salm 45 : 6, 7. 1 : 10-12 Salm 102 : 25-27. 1 : 13 Salm 110 : 1.

shaphang kaba ngi kren. 6Hynrei uwei
ha kawei ka jaka u la phla u da ong:
U briew u long aiu, ba me kynmaw ia u?
lane u khun u briew, ba me wan khmih
ia u? 7Me la pynlong ia u kham poh
khyndiat ban ia ki angel: me la pyn-
phong pansngiat ia u da ka burom
bad ka jingpyndon burom, bad me la
buh ia u halor ki kam ki kti jong me:
8Me la pyndem ia kiei kiei baroh
hapoh ki kjat jong u. Namar ha kaba
u la pyndem ia kiei kiei baroh ha u,
um shym pynsah ei ei ruh kabym shym
pynhapoh ha u. Hynrei mynta ngim
pat iohi ba la pynhapoh ia kiei kiei
baroh ha u: 9hynrei ngi iohi ia u Jisu ia
uba la pynlong kham poh khyndiat ban
ia ki angel, na ka bynta kata ka jing-
shahiap jong u, ba la pynphong pansngiat
ia u da ka burom bad da ka jingpyndon
burom; ba da ka jingaiei U Blei un mad
ia ka jingiap na ka bynta baroh.
10 Namar ka la bit ia u, na ka bynta
jong uba la long kiei kiei baroh, bad da
uba long kiei kiei baroh, ha kaba u
ialam ia ki khun shibun sha ka burom,
ban pynjanai ia U Nongpynlong ka
jingpynim jong ki da ki jingshah shitom.
11Namar uta uba pynkyntang ruh bad kita
ia kiba la pynkyntang ki long baroh
na uwei kein: namar kata ka daw um
sngew lehrain ban khot para ia ki,
12u da ong: Ngan pynbna ia ka
kyrteng jong me ha ki para jong nga,
hapdeng ka balang ngan rwai iaroh ia
me. 13Pat ruh: Ngan buh la ka jing-
shaniah ha u. Bad: Ha khmih, ma nga
bad kita ki khun ia kiba U Blei u la
ai ha nga.
14 Namar kata haba kita ki khun
ki long ki nongioh bynta na ka doh
bad ka snam, ma u hi ruh da kajuh
ka rukom u la shim bynta na kijuh:
ba da ka jingiap un ioh pynduh noh
ia uta uba don ka bor ka jingpyniap,
uta u long u Soitan kein; 15bad ba un
ioh pyllait ia kita baroh kiba da kaba
sheptieng ia ka jingiap ki la ju long baroh
shi rta hapoh ka jinglong mraw. 16Namar
shisha um shim ia ka jong ki angel,
hynrei u shim ia u symbai U Abraham
kein. 17Namar kata ka la dei ban pynlong
ia u uba syriem ia la ki para ha kiei kiei
baroh, ba un ioh long U Rangbah
lyngdoh baisynei bad ia uba lah ban
shaniah ha kiei kiei kiba dei sha U Blei,
ba un pynlong ka kuna namar ki pop
u paitlang. 18Namar ha kaba ma u hi
u la shah haba la pynshoi ia u, u lah
kein ban iarap ia kita ia kiba la pynshoi.

U Khrist U long kham khraw ban ia U Moses

3 Naba kumta, ko para bangeit bakhuid,
ki nongioh bynta na ka jingkhot
bakynja bneng, to phin pyrkhat ia U
Apostol bad U Rangbah lyngdoh
ka jingphla jong ngi, U Jisu kein;
2uba long uba ngeit ha uta uba
la thung ia u, kumba U Moses
ruh u la long ha ka ïing jong u baroh.
3Namar la ñiew ba ka dei ia une ban ioh
ka burom kaba kham khraw ban ia U
Moses, kumjuh kumba uta uba thaw ia ka
ïing u ioh ka burom kaba kham khraw
ban ia kata ka ïing. 4Namar ia ka ïing
baroh la thaw dano dano ruh; hynreï
uta uba la thaw ia kiei kiei baroh long U
Blei kein. 5Te U Moses shisha u la long
uba iaineh ha ka ïing jong u baroh kum
u shakri, ia kaban phla ia kita kiei kiei
ruh ia kiba yn kren hadien; 6hynrei U
Khrist kum U Khun halor ka ïing jong u
hi, ka ïing jong uba ngi long ma ngi, lada
ngi iaibat skhem ia ka jingshaniah jong
ngi bad ia ka jingkmen ka jingkyrmen
jong ngi haduh kaba kut.

Ka jingjahthait ia ki briew jong U Blei

7 Naba kumta, kumba U Mynsiem

2 : 6-8 Salm 8 : 4-6. 2 : 12 Salm 22 : 22. 2 : 13 Isa. 8 : 17-18. 3 : 2 Jk. 12 : 7.
3 : 7-11 Salm 95 : 7-11.

Bakhuid u ong: Ha kane ka sngi lada
phin sngew ia ka ktien jong u, 8wat pyneh
ia ki dohnud jong phi, kumba ha kata ka
jingpynkhih bitar, kum ha kata ka sngi ka
jingtynjuh ha ka ri khlaw, 9ha kaba ki
kpa jong phi ki la iapynkhih bitar ia nga,
ki la iatynjuh ia nga, bad ki la iohi ia
ki kam jong nga sawphew snem. 10Naba
kumta nga la sngewsih sat ia kane ka
pateng bynriew, bad nga la ong, Ha la
ka sngi ki bakla ha la ka dohnud; hynrei
ki kim shym la ithuh ia ki lynti jong nga.
11Kumta nga la smai ha ka jingbitar jong
nga: Kin ym ioh leit bsut sha ka jingjah-
thait jong nga. 12To sumar, ko para
bangeit, ioh ba kumno re kumno kan
don hano hano na phi ka dohnud ba-
sniew ka jingbymngeit, ha kaban phai
dien noh na U Blei baim. 13Hynrei to
iakyntu paralok ha la ka sngi, katba dang
khot Mynta ka sngi ia ka; ba yn ym pyneh
iano iano ruh na phi da ka jingshukor ka
pop. 14Namar ngi la jia long ki nongioh
bynta na U Khrist, lada ngin iaibat
skhem ia kata kaba sdang ka jing-
shaniah jong ngi haduh kaba kut; 15katba
dang ong, Mynta ka sngi, lada phin
iohsngew ia ka ktien jong u, to wat pyneh
ia ki dohnud jong phi, kumba ha kata
ka jingpynkhih bitar. 16Namar kino kita,
kiba, haba ki la iohsngew, ki la pynkhih
bitar ia u? Hato kita baroh kiba la mih
noh na Ijipt da U Moses kim shym leh?
17Badno te u la sngewsih sat sawphew
snem? Ym bad kita kiba la leh pop,
kiba ki metiap jong ki ki la iakyllon ha
kata ka ri khlaw? 18Ha kino ruh u la smai
ba kin ym ioh leit bsut sha kata ka jing-
jahthait jong u, hynrei tang ha kita kein
kibym shym kohnguh? 19Te kumta ngi
iohi ba kim lah shuh ban leit bsut shapoh
namar ka jingbymngeit kein.

4 Namar kata to ngin sheptieng, haba
dang sah ka jingkular ban leit bsut sha
ka jingjahthait jong u, ioh kumno re
kumno uno uno na phi un imat ban ym
kot sha ka. 2Namar shisha ha ngi ruh la
ialap ia ka gospel kumba ha kita ruh;
hynrei kata ka ktien ba la iohsngew kam
shym pynmyntoi ia ki, namar ym shym
la khniot lang ia ka bad ka jingngeit ha
kita kiba la iohsngew. 3Namar ngi kiba
la ngeit ngi leit bsut sha kata ka jingjah-
thait; kumba u la ong: Kumba nga la
smai ha ka jingbitar jong nga, kin ym
ioh leit bsut shuh sha kata ka jingjahthait
jong nga: la ka long ba la pyndep ia kita
ki kam naduh ba la seng nongrim ia ka
pyrthei. 4Namar u la ong ha kawei ka
jaka shaphang ka sngi kaba hynñiew
kumne: Bad U Blei u la shong sngi noh
ha ka sngi kaba hynñiew na ki kam jong
u baroh. 5Bad hangne pat: Kin ym ioh
leit bsut shuh sha kata ka jingjahthait
jong nga. 6Namar kata haba iohi ba ka
sah ba don kiba leit bsut ha ka, hynrei ba
kita ha kiba la ialap ia ka gospel myn-
shuwa kim lah ban leit bsut namar ka
jingbymngeit: 7pat u buh kawei ka sngi,
u da ong ha u Dabid, ynda la slem katta:
Mynta ka sngi, kumba la lah ong mynshu-
wa, Mynta ka sngi, lada phin iohsngew
ia ka ktien jong u, to wat pyneh ia ki
dohnud jong phi. 8Namar lada U Joshua
u la lah ai ka jingshongthait ia ki, un ym da
la kren hadien kata shaphang kawei pat
ka sngi. 9Namar kata ka dang sah ka jing-
shongthait ka sabbaton ia u paidlang
U Blei. 10Namar uta uba la leit bsut sha
ka jingjahthait jong u, u hi ruh u la
shongthait na ki kam jong u, kumba
U Blei u la leh na kita ki jong u.

11 Namar kata to ngin iaiminot ban
leit bsut sha kata ka jingjahthait, ioh
ba uno uno ruh un hap ha kata kajuh ka
rukom ka jingbymkohnguh. 12Namar ka
ktien U Blei ka long kaba im, bad kaba
don bor, bad kaba kham nep ban ia kano
kano ka waitlam arliang syrti, bad kaba

3:15 Salm 95:7-8. 3:16-18 Jk. 14:1-35. 4:3 Salm 95:11. 4:4 Jen. 2:2.
4:5 Salm 95:11. 4:7 Salm 95:7-8. 4:8 Dt. 31:7; Josh. 22:4. 4:10 Jen. 2:2.

pei haduh kaba pynkhlad ia ka jingim bad ia ka mynsiem, ia ki mat bad ia ka khlein shyieng ruh, bad kaba bishar ia ki jingmut bad ia ki jingthmu ka dohnud. 13Bad ym don ka jingthaw ba khlem paw ha khmat jong u; hynrei kiei kiei baroh ki long lyngkhuid bad kiba paw pyrshah ha ki khmat jong u bad uba ngi iadonkam.

U Jisu U Rangbah Lyngdoh

14 Namar kata haba ngi don U Rangbah lyngdoh Bakhraw uba la leit lyngba ia ki bneng, U Jisu U Khun U Blei, to ngin iabat skhem ia la ka jingphla. 15Namar ngim don u Rangbah lyngdoh ubym lah ban iasngewlem bad ki jingtlot jong ngi; hynrei ia uba la pynshoi ha kiei kiei baroh syriem *ia ngi, hynrei* khlem pop. 16Namar kata te to ngin iawan hajan da ka jingshlur ha ka khet ka jingaiei, ba ngin ioh pdiang ka jingisynei, bad ba ngin ioh shem ka jingaiei ia kaban iarap *ia ngi* ha ka por ba donkam.

5 Namar ia u rangbah lyngdoh baroh ba la shim napdeng ki briew, la thung na ka bynta ki briew ha kiei kiei kiba dei sha U Blei, ba un ioh ainguh ia ki jingai bad ki jingkñia namar ki pop: 2uba lah ban shahjem bad kita kibym tip bad kiba bakla: naba ia u hi ruh la ker sawdong da ka jingtlot. 3Te namar kane ka la dei ia u, kumba na ka bynta u paidlang, kumta ruh na ka bynta ia lade ban ainguh namar ki pop. 4Bad ym don uno uno ruh uba shim ha lade ia kane ka burom, hynrei tang haba la khot da U Blei ia u, kumba la long U Aaron.

5 Kumta U Khrist ruh um shym la pyndon burom ia lade ia kaban long Rangbah lyngdoh: hynrei uta uba la ong ha u: Me me long U Khun jong nga, ha kane ka sngi nga la pynkha ia me. 6Kumba u ong ruh ha kawei pat *ka jaka:* Me long ma me U Lyngdoh bymjukut ha ka rukom U Melkhisedek.

7 Uba ha ki sngi ka doh jong u, haba u la ainguh ia ki jingduwai bad ki jingkyrpad, lem bad ka jingkyang kaba khraw bad ki ummat, ha uta uba lah ban pyllait ia u na ka jingiap, bad haba la iohsngew ia u namar ka jingtieng riewblei jong u, 8la u la long U Khun ruh, u la nang ia ka jingkohnguh na kiei kiei ruh ia kiba u la shah; 9bad haba la pynbit janai ia u, u la jia long u nongpynlong ka jingpynim bymjukut ia kita baroh kiba kohnguh ia u: 10ba la khot ia u da U Blei U Rangbah lyngdoh ha kata ka rukom U Melkhisedek.

Ka jingmaham ba kin ym hap noh na ka jingngeit

11 Shaphang jong u ngi don bun kiei kiei ban ong, bad kiba eh ban batai, naba phi la jia long kiba lam kyllut. 12Namar haba la dei ia phi ban long ki nonghikai, haba khmih ia ka por, phi donkam pynban ba uno uno un hikai pat ia phi ia ki jingsdang ki tynrai banyngkong ki orakl U Blei; bad phi la jia long kiba donkam ia ka dud, te ym ia ka jingbam kaba eh. 13Namar uno uno ba ju bam tang ka dud u long ubym shemphang ia ka ktien ka hok: namar u long u khunlung. 14Hynrei ka jingbam kaba eh ka long ia ki rangbah, kiba namar ka jingmlien ki don la ki jingsngewthuh ba la pynmlien ban bishar ia kaba bha ruh bad ia kaba sniew.

6 Naba kumta da kaba iehnoh ban kren shaphang ki jinghikai kiba nyngkong shaphang U Khrist, ia ngin ianang iaid shaduh ka jingpynjanai: khlem buh pat ka nongrim ka jingkylla kaba mut na ki jingleh baiap, bad ka jingngeit sha U Blei, 2ka jinghikai shaphang ki jingbaptis, bad kaba buh ki kti, ka jingmihpat kiba iap ruh, bad ka jingbishar bymjukut. 3Te ia

5 : 3 Leb. 9 : 7. **5 : 4** Ek. 28 : 1. **5 : 5** Salm 2 : 7. **5 : 6** Salm 110 : 4. **5 : 7** Mt. 26 : 36-46; Mk. 14 : 32-42. Lk. 22 : 39-46. **5 : 12-13** 1 Kor. 3 : 2.

kane ngin leh kein, lada U Blei un shah. 4Namar shaphang kita ia kiba la pynshai shisien bad ba la ioh mad ia ka jingai kaba kynja bneng, bad ba la pynlong ki nongioh bynta na U Mynsiem Bakhuid, 5bad ba la ioh mad ia ka ktien babha U Blei, bad ia ki bor ka pyrthei kaban sa wan, 6bad *hadien kata* ba ki la hap noh, ka long kabym lah ban pynthymmai pat ia ki sha ka jingkylla kaba mut: haba la sahnarphna pat da ki hi ia U Khun U Blei, bad la pynlehrain pyrshah ia u. 7Namar ka khyndew kaba la kjit noh ia u slap ba hap bunsien ha ka, bad kaba pynmih noh ia ki jhur babit ia kita na ka bynta kiba la rep ia ka ruh, ka pdiang ka jingkyrkhu na U Blei: 8hynrei lada ka pynmih noh ia ki dieng shiah bad ia ki shiah buid, ka long ba la kyntait noh, bad ka long hajan ka jingtim: kaba ka jingkut jong ka long ia kaban thang noh.

9 Hynrei shaphang jong phi, ko baieit, la pynngeit ia ngi ia kiei kiei kiba kham bha, bad kiba dei ia ka jingpynim, la ngi kren kumta ruh: 10namar U Blei um long ubym hok ba un klet ia ka jingleh jong phi bad ia kata ka jingieit kaba phi la iapyni sha ka kyrteng jong u, ha kaba phi la shakri ia ki riewkhuid, bad ba phi iaishakri ruh. 11Bad ngi kwah ba uwei pa uwei na phi un pyni ia kajuh ka jingminot sha ka jingdap ka jingkyrmen haduh kaba kut kein: 12ba phin ym long kiba alhia, hynrei ki nongpyrthuh ia kita kiba da ka jingngeit bad ka jingiaishah ki iaioh ia ki jingkular.

Ka jingkular bathikna U Blei

13 Namar U Blei haba u la kular ha U Abraham, naba um lah ban smai dano dano ruh uba kham khraw, u la smai da lade hi, 14u da ong: Da shisha da kaba kyrkhu ngan kyrkhu ia me, bad da kaba pynroi ngan pynroi ia me. 15Te kumta, haba u la iaishahslem, u la ioh ia kata ka jingkular. 16Namar ki briew ki ju smai da uta uba kham khraw: bad ha ka jingiania jong ki baroh ka jingsmai ka long kaba kut ia kaban pynskhem. 17Ha kaba U Blei, haba u sngewbha hi ban pyni kham shai shuh shuh ha kita ki nongioh ia kata ka jingkular, ia ka jingbymkylla ka jingthmu jong u, u la pynskhem ia ka da ka jingsmai: 18ba da ki ar tylli kiei kiei kibym kylla, ha kiba ka long kabym lah ia U Blei ban lamler, ngi lah ban ioh ka jingpynshlur badonbor, kiba la phet ban rieh ia kaban ioh bat ia kata ka jingkyrmen ba la buh ha khmat jong ngi: 19ia kaba ngi don kum ka angkor ia ka mynsiem, baneh den ruh bad baskhem, bad kaba leit bsut sha kata kaba hapoh ka jingkah: 20sha kaba kum u nongbuhai na ka bynta jong ngi, U Jisu u la leit rung, haba u la jia long U Rangbah lyngdoh bymjukut ha kata ka rukom U Melkhisedek.

Shaphang ka jinglong lyngdoh U Melkhisedek

7 Namar une U Melkhisedek, u syiem ka Salem u lyngdoh jong U Blei Uba ha khlieh tam eh, uba la iashem bad U Abraham haba u dang wan phai na kata kaba pom ia kita ki syiem, bad uba la kyrkhu ia u: 2ha uba U Abraham ruh u la ai ia kaba shiphew na kiei kiei baroh (uba long nyngkong, haba la batai, U Syiem ka hok, bad hadien kata, U Syiem ka Salem, kaba long, U Syiem ka jingsuk; 3uba khlem kpa, uba khlem kmie, uba khlem jinghiar pateng, ubym don ka jingsdang ki sngi, lymne ka jingkut ka jingim, hynrei ia uba la pynlong syriem ia U Khun U Blei), u iaisah u lyngdoh bymjukut.

4 To pyrkhat te une u briew u la long uba khraw katno, ha uba wat U Abraham u kthaw tymmen u la ai ia kaba shiphew

6 : 8 Jen. 3 : 17-18. 6 : 14 Jen. 22 : 16-17. 6 : 19 Leb. 16 : 2. 6 : 20 Salm. 110 : 4.
7 : 1-2 Jen. 14 : 17-20.

na kita ki jinglute. 5 Bad kita kiba na ki
khun U Lebi kiba ioh ia ka kam lyngdoh,
ki don ka hukum ban shim kaba shiphew
na u paidlang katba kum ka hukum, kata
ka long, na la ki para, la kine ki la mih noh
na ka syngkai U Abraham: 6 hynrei uta
ia uba ka jinghiar pateng jong u ym shym
khein na kita, u la shim ia kaba shiphew
na U Abraham, bad u la kyrkhu ia uta
uba don kita ki jingkular. 7 Hynrei khlem
ka jingiasaid, ia uba kham rit la ju kyrkhu
da uba kham khraw. 8 Bad hangne ki
briew kiba iap ki ioh ia kiba shiphew,
hynrei hangta uta, uba shaphang jong
u la phla ba u im. 9 Bad lah ban ong, ba
U Lebi ruh, uba ioh ia kiba shiphew, u la
la siew kaba shiphew da U Abraham.
10 Namar u la dang long ha ka syng-
kai u kpa jong u, mynba uta U Mel-
khisedek u la iashem bad u.

11 Te lada don ka jingjanai da kata
ka jinglong lyngdoh ki Lebi (namar ha
ka uta u paitlang u la ioh ia ka hukum),
dang donkam aiu ba uwei pat u lyngdoh
un mih ha kata ka rukom U Melkhisedek,
bad ban ym khein ia u ha kata ka rukom
U Aaron? 12 Namar haba la pynkylla ia ka
jinglong lyngdoh, la donkam kein ba kan
kylla ka hukum ruh. 13 Namar uta sha-
phang uba la kren ia kine kiei kiei ruh, u
la dei ia kawei pat ka jaid, na kaba uno
uno ruh um ju sumar ia ka duwan.
14 Namar ka paw shynna ba U Trai
jong ngi u la mih na U Juda; shaphang
kata ka jaid U Moses um shym kren ei
ei ruh shaphang ki lyngdoh.

15 Bad *kata* ka nang kham paw byllien,
lada la mih uwei pat U Lyngdoh ha kata
ka jingsyriem U Melkhisedek, 16 ia uba
la pynlong ym katba kum ka rukom ka
hukum bakynja doh, hynrei katba kum
ka bor ka jingim bymjukut. 17 Namar la
phla: Me long U Lyngdoh bymjukut ha
kata ka rukom U Melkhisedek. 18 Namar
ka don ka jingpyndam noh ia ka hukum
kaba mynshuwa, namar ka jingtlot bad ka
jingbymmyntoi jong ka 19 (namar ka
hukum kam shym pynjanai ei ei ruh),
bad nalor kata, kaba wallam ia ka jing-
kyrmen kaba kham bha, da kaba ngi
wan hajan U Blei.

20 Bad kumba kam *long* khlem da
smai 21 (namar shisha la pynlong lyngdoh
ia kita khlem ka jingsmai; hynrei ia une
da ka jingsmai, da uta uba ong ha u:
U Trai u la smai bad un ym kylla ka-
ba mut, Me me long U Lyngdoh bym-
jukut); 22 kumta ruh U Jisu u la long U
Nongbahkhlieh ka jutang kaba kham
bha. 23 Bad kita shisha shibun la pynlong
lyngdoh, namar la pynpep ia ki ban neh
da ka jingiap: 24 hynrei une, namar ba u
iaisah bymjukut, u don ka jinglong
lyngdoh kabym kylla. 25 Namar kata u lah
ruh ban pynim janai ia kita kiba wan ha
U Blei da u, haba u im ha la ka rta ia
kaban iasaid na ka bynta jong ki.

26 Namar U Rangbah lyngdoh uba
kum uta u la bit ia ngi, uba khuid, uba
luilui, ubym da bittngit, uba la kyr-
pang na kiba pop, bad ia uba la
pynlong kham ha khlieh ia ki bneng:
27 ubym donkam ha la ka sngi, kum
kita ki rangbah lyngdoh, ban kñia jing-
knia shuwa namar ki pop la ki jong hi, bad
hadien kata namar *ki pop* u paidlang:
namar ia kane u la leh tang shisien leh,
mynba u la kñia noh ia lade. 28 Namar
kata ka hukum ka thung rangbah lyngdoh
da ki briew kiba don ka jingtlot; hynrei
kata ka ktien jong kata ka jingsmai, kaba
hadien kata ka hukum, *ka thung* ia U
Khun, ia uba la pynjanai bymjukut.

U Jisu U Rangbah Lyngdoh jong ngi

8 Te shaphang kine kiei kiei ia kiba ngi
kren kaba kongsan ka *long kane:* Ngi
don U Rangbah lyngdoh kat uta, uba
la shong sha ka kti kamon ka khet Uba
khraw tam ha ki bneng: 2 U Shakri ka
jaka kyntang, bad kata ka tabernakl
kaba shisha, ia kaba U Trai u la pynieng,

7:5 Jk. 18:21. 7:17 Salm 110:4. 7:21 Salm 110:4. 7:27 Leb. 9:7; 8:1 Salm 110:1.

ym u briew. [3]Namar la ju thung ia u
rangbah lyngdoh baroh ia kaban ainguh
da ki jingainguh ruh bad ki jingkñia:
namar kata ka donkam ia Une ruh ba
un don ei ei ban ainguh. [4]Te lada u la don
ha ka khyndew, un ym da long lyngdoh
satia, haba ki don kita ki lyngdoh kiba
ju ainguh ia kita ki jingainguh katba
kum ka hukum; [5]kiba shakri niam ia ka
dur bad ka syrngiew kita kiei kiei bakynja
bneng, kumba la maham ia U Moses *da*
U Blei, haba un sa thaw ia kata ka taber-
nakl: namar, To sumar, u ong, ba men
thaw ia kiei kiei baroh katba kum kata ka
nuksa ia kaba la pyni ha me ha uta u
lum. [6]Hynrei mynta u la ioh ia ka kam
lyngdoh kaba kham kor, katba kum ba
U long ruh U Ksiang ka Jutang kaba
kham bha, ia kaba la pynlong ha ki
jingkular kiba kham bha. [7]Namar lada
kata *ka jutang* kaba nyngkong ka la long
kabym duna, yn ym da la wad jaka ia kaba
ar.

8 Namar haba shem jingduna ha ki,
u ong: Ha khmih ki sngi ki wan, ong U
Trai, ba ngan pynlong ka jutang ba-
thymmai bad ka iing Israel bad ka iing
Juda ruh; [9]ym katba kum kata ka
jutang ia kaba nga la pynlong bad ki kpa
jong ki, ha kata ka sngi ba nga la btin na ka
kti ia ki ia kaban ialam noh ia ki na ka ri
Ijipt; naba kim shym iaineh ha kata ka
jutang jong nga, nga te nga la leh lyndet
ia ki, ong U Trai. [10]Naba kane ka long
kata ka jutang ia kaba ngan pynlong bad
ka iing Israel hadien kita ki sngi, ong
U Trai: Ngan buh ia ki hukum jong nga
ha ka jingmut jong ki, bad ha ki dohnud
jong ki ngan thoh ia ki; bad ngan long U
Blei jong ki, bad ki kin long u paidlang
jong nga: [11]bad uwei pa uwei baroh un ym
hikai ia la u paramarjan, bad uwei pa
uwei baroh ia la u para, da kaba ong,
To ithuh ia U Trai: naba baroh kein kin
ithuh ia nga, naduh iba rit tam haduh
uba khraw tam na ki. [12]Naba ngan
isynei ia ki jingleh bymman jong ki, bad
ia ki pop jong ki ngan ym kynmaw shuh.
[13]Da kaba u ong, *Ka jutang bathymmai,*
u la pynlong rim ia kata kaba nyngkong.
Te kata kaba nang rim bad ba nang
tymmen ka lajan duh noh.

Ki niam ki rukom ka jingmane blei kaba ha kane ka pyrthei bad kaba kynja bneng

9 Mynta wat kata *ka jutang* kaba nyng-
kong ruh ka la don ki niam ki rukom
ka jingmane blei, bad ka iing kyntang,
kaba na kane ka pyrthei. [2]Namar la
pynlong ia ka tabernakl, kata kaba
nyngkong, ha kaba *la don* kata ka dieng
pynieng sharak, bad kata ka miej, bad
kita ki pu pyni; ia kaba la khot ka Jaka
kyntang. [3]Bad shadien ka jingkah kaba
ar, ka tabernakl ia kaba la khot ka Jaka
kyntang tam; [4]kaba don ka pliang ksiar
bathang iwbih, bad ka synduk ka jutang
ia kaba la suit baroh sawdong da ka
ksiar, ha kaba la don u khiew ksiar uba
don kata ka manna, bad uta u diengduh
U Aaron uba la phuh, bad kita ki maw
lyngkniap jong ka jutang; [5]bad halor
jong ka ki kherub ka burom ki kah ia ka
jingtap-isynei; shaphang kita ngim lah
mynta ban kren ha la ka bynta bynta.

6 Te haba la pynlong ia kine kiei kiei
ruh kumta, kita ki lyngdoh ki ju leit
bsut ha la ka sngi sha kata ka tabernakl
kaba nyngkong, haba ki iapyndep ia ki
niam ki rukom. [7]Hynrei sha kata kaba ar,
tang u rangbah lyngdoh hi shisien shi
snem, ym khlem ka snam, ia kaba u
ainguh na ka bynta ia lade, bad na ka
bynta ka lait ka let jong u paidlang:
[8]U Mynsiem Bakhuid u da pyni ia
kane, ba ym pat pynpaw ia ka lynti sha
kata ka Bakyntang tam, katba kata ka
tabernakl kaba nyngkong ka dang ieng;

8 : 5 Ek. 25 : 40. 8 : 8-12 Jer. 31 : 31-34. 9 : 2 Ek. 26 : 1-30; 25 : 31-40, 23-30.
9 : 3 Ek. 26 : 31-33. 9 : 4 Ek. 30 : 1-6; 25 : 10-16; 16 : 33; Jk. 17 : 8-10; Ek. 25 : 16; Dt. 10 : 3-5;
9 : 5 Ek. 15 : 18-22. 9 : 6 Jk. 18 : 2-6. 9 : 7 Leb. 16 : 2-34.

[9]kaba *long* ka pharshi haduh ka aiom
kaba mynta; ha kaba la ainguh ki jing-
ainguh ruh bad ki jingkñia kibym lah
ban pynjanai ia ka jingiatiplem jong uta
uba mane, [10]haba ki long tang (da ki
jingbam bad ki jingdih bad ki jingsait
babun jaid) ki niam ki rukom bakynja
doh, ba la buh tadynda ka ïa ka jing-
pynbha.

11 Hynrei U Khrist haba u la wan
long U Rangbah lyngdoh kita kiei kiei
kiba bha kiban sa wan, da ka tabernakl
kaba kham khraw bad kham janai, ka-
bym shym la thaw da ki kti, kata ka long,
ym na ka jong kane ka pyrthei, [12]lymne
da ka snam ki blang bad ki khun masi,
hynrei da ka snam jong u hi, u leit rung
tang shisien sha kata ka Jaka kyntang,
haba u la ioh ia ka jingsiewspah bymjukut.
[13]Namar lada ka snam ki blang bad
ki masi kyrtong, bad ka dpei ka masi
lud ba la synreit ia kita ia kiba la pyntngit,
ka pynkhuid sha ka jingpynkhuid ia ka
doh, [14]da katno tam ka snam U Khrist,
uba da U Mynsiem bymjukut u la ainguh
ia lade bakhlem jingduna ha U Blei,
kan pynkhuid ia ka jingiatiplem jong phi
na ki jingleh baiap, ia kaban shakri ia
U Blei baim?

15 Te namar kane, u long U Ksiang
ka jutang bathymmai, ba, haba la jia ka
jingiap ia kaban siewspah ia kita ki
jingpalat kiba hapoh kata ka jutang kaba
nyngkong, kita ia kiba la khot kin ioh
pdiang ia ka jingkular ia kata ka bynta
bymjukut. [16]Namar ha kaba don ka
testament, ka la dei hi ba u la iap uta uba
thaw ia ka. [17]Namar ka testament ka don
bor haba la jia ka jingiap: namar mynno
ka la don bor haba dang im uta uba la
thaw ia ka? [18]Naba kumta ym shym la
pynkyntang wat ia *ka jutang* kaba nyng-
kong khlem ka snam. [19]Namar ynda U
Moses u la lah kren ia ka hukum baroh ha
uta u paidlang baroh katba kum ka
hukum, u la shim ka snam ki khun masi
bad ki blang, lem bad ka um, bad u ñiuh
langbrot basaw hain, bad ka hyssop,
bad u la synreit ia kata ka kitab hi
ruh bad ia uta u paidlang baroh, [20]u
da ong, Kane ka long ka snam jong kata
ka jutang ia kaba U Blei u la hukum ha
phi. [21]Nalor kane u la synreit halor kata
ka tabernakl bad ki pliang niam baroh
da ka snam kumjuh. [22]Bad katba kum ka
hukum, nga lah ban ong, ba lajan kiei
kiei baroh la pynkhuid da ka snam,
bad khlem kaba pynmih snam ym don
jingmap.

Ka jingkñia ainguh ia U Khrist ka pyndam noh ia ka pop

23 La donkam namar kata ban pyn-
khuid ia ki dur jong kita kiei kiei kiba ha
bneng da kine; hynrei ia kita kiei kiei
kiba kynja bneng hi da ki jingknia
bakham bha ban ia kine. [24]Namar U
Khrist u la leit rung ym sha ka Jaka
kyntang ba la thaw da ki kti, kaba syriem
ia kata kaba shisha; hynrei sha kata
ka bneng hi, mynta ban paw ha khmat U
Blei na ka bynta jong ngi: [25]hynrei ym
ba un ainguh ia lade bunsien, kumba u
rangbah lyngdoh u leit rung sha kata ka
Jaka kyntang ha la ka snem ym da la ka
jong ka snam; [26]lymda kumta ka la dei ia
u ban shah bunsien naduh myndang long
ka pyrthei; hynrei mynta tang shisien la
pynpaw ia u ha kaba kut ki ïa, ia kaban
pyndam noh ia ka pop da kaba kñia ia
lade. [27]Te kumba la buh ha ki briew ban
iap tang shisien, bad hadien kane *ka wan*
ka jingbishar; [28]kumta U Khrist ruh,
haba la knia ainguh tang shisien ia u ia
kaban bah noh ia ki pop jong kiba bun,
un mih paw ha kaba arsien, khlem *bah*
ka pop, ha kita kiba khmih lynti ia u, ia
ka jingpynim.

10 Namar kata ka hukum haba ka don
tang ka syrngiew *kita kiei kiei* kiba

9 : 13 Leb. 16 : 15-16; Jk 19 : 9, 17-19. 9 : 19-20 Ek. 24 : 6-8. 9 : 21 Leb. 8 : 15.
9 : 22 Leb. 17 : 11. 9 : 28 Isa. 53 : 12.

bha kiban sa wan, ym ka dur hi jong kita
kiei kiei, kam lah lano lano ruh ban
pynjanai ia kita kiba wan hajan da kita
ki jingkñia kijuh ha la ka snem ka snem,
ia kiba ki ainguh ha la ka sngi; 2lymda
kumta kin ym da la wai noh ban ainguh
ia ki; naba kita kiba mane, haba la
pynkhuid ia ki shisien, kim don shuh ka
jingiatiplem ia ki pop. 3Hynrei ha kita ki
jingkñia don ka jingpynkynmaw ia ki pop
ha la ka snem ka snem. 4Namar kabym
lah ia ka snam ki masi kyrtong bad ki
blang ban kit noh ia ki pop.

5 Naba kumta haba U wan sha kane
ka pyrthei, U ong: Ia ka jingkñia bad ia
ka jingainguh mem shym la mon, hynrei
ia ka met me la khreh ia nga; 6ia ki
jingainguh thang bad *ia ki jingkñia* namar
ka pop mem shym la sngewbha. 7Ynda
kumta nga la ong: Ha khmih nga la wan
(ha ka jingkhylliap ka kitab la thoh
shaphang jong nga) ia kaban leh, Ah
Blei, ia ka mon jong me. 8Haba u ong
haneng, Ia ki jingkñia bad ia ki jingainguh
bad ia ki jingainguh thang bad *ia ki
jingkñia* namar ka pop mem shym la mon,
lymne mem shym la sngewbha (ia kiba la
ainguh katba kum kata ka hukum),
9ynda kumta u la ong, Ha khmih,
nga la wan ia kaban leh ia kata ka mon
jong me. U pyndam noh ia kata kaba
nyngkong khnang ba un ioh pynneh
ia kata kaba ar. 10Da kata ka mon la
•pynkhuid ia ngi da kata kaba ainguh
ia ka met U Jisu Khrist tang shisien ai.

11 Te shisha u lyngdoh baroh u ieng ha
la ka sngi u da shakri bad u da ainguh
bunsien ia kita ki jingkñia kijuh, kibym
lah lano lano ruh ban kit noh ia ki pop:
12hynrei Une, haba u la lah ainguh
tang kawei ka jingkñia namar ki pop
junom, u la shong ha ka kti kamon U
Blei; 13naduh mynta u da khmih lynti
tadynda yn ioh buh ia ki nongshun jong
u ka jingiuhkjat ia ki kjat jong u. 14Namar
da kawei ka jingainguh u la pynjanai
ha la ka rta ia kita ia kiba la pynkhuid.
15Te U Mynsiem Bakhuid ruh u phla
ha ngi: namar hadien ba u la ong,
16Kane ka long kata ka jutang ia kaba
ngan thaw bad ki hadien kita ki sngi,
ong U Trai; Ngan buh ia ki hukum
jong nga ha ki dohnud jong ki, bad ha
ki jingmut jong ki ruh ngan thoh ia ki;
17bad ia ki pop jong ki bad ia ki jingpalat
jong ki ngan ym kynmaw shuh. 18Te
ha kaba don ka jingmap ia kine, ym
don shuh ka jingainguh namar ka pop

To ngin iawan hajan ia U Blei

19 Namar kata, ko para bangeit, haba
ngi don ka jingshlur ia kaban leit sha
kata ka Jaka kyntang da kata ka snam U
Jisu, 20*kata,* da ka lynti ia kaba u la pyn-
kyntang na ka bynta jong ngi, ka lynti
bathymmai bad baim, lyngba kata ka
jingkah, kata ka long, ka met jong u:
21bad *haba ngi don* U Lyngdoh Bakhraw
halor kata ka iing U Blei, 22to ngin iawan
hajan da ka dohnud bashisha ha ka
jingsngewskhem bha ka jingngeit, ba la
synreit ia ki dohnud jong ngi na ka
jingiatiplem basniew, bad ba la sait ia
ki met jong ngi da ka um bakhuid:
23to ngin iabat skhem ia kata ka jingphla
ka jingkyrmen jong ngi ba kan ym khih
shuh (namar ia uba lah ban shaniah kein
long uta uba la kular); 24bad to ngin
iapyrkhat ban iapynkhih paralok ia ka
jingiaieit bad ia ka jingleh babha; 25khlem
da iehnoh ia ka jingiaseng lang jong ngi hi,
kumba long ka rukom kiwei, hynrei da
iakyntu *paralok hi;* bad kata khamtam,
katba phi iohi ia kata ka sngi ba ka nang
jan.

26 Namar lada ngi leh pop da la ka
mon hi ynda ngi la iohpdiang ia ka
jingtip ia ka jingshisha, kam sah shuh
ka jingkñia namar ki pop, 27hynrei ka
jingkhmih lynti ba itieng ia ka jingbishar,

10 : 5-7 Salm 40 : 6-8. **10 : 11** Ek. 29 : 38. **10 : 12-13** Salm 110 : 1. **10 : 16** Jer. 31 : 33.
10 : 17 Jer. 31 : 34. **10 : 22** Leb. 8 : 30; Eskl. 36 : 25. **10 : 27** Isa. 26 : 11.

bad ka jingklang ka ding kaban sa bam
duh ia kita ki nongleh pyrshah. 28U
briew uba la ibein ia ka hukum U Moses,
u iap noh khlem ka jingisynei da *ka ktien*
ar ngut ne lai ngut ki sakhi: 29ka jing-
pynshitom bakhamjur katno, phi tharai,
kan dei' ia uta uba la iuh hapoh ki
kjat ia U Khun U Blei, bad ba la niew
bymkhuid ia ka snam ka jutang, da kaba
la pynkhuid ia u, bad ba la leh bein ia U
Mynsiem ka jingaiei? 30Namar ngi ithuh
ia uta uba la ong: Ka jingpynhiar kput ka
long ka jong nga, ngan leh kylliang ma
nga. Pat ruh: U Trai un bishar ia la u
paidlang.31Ka long kaba itieng ia kaban
hap ha ki kti U Blei baim.

32 Hynrei to iakynmaw ia kita ki sngi
kiba mynshuwa, ha kiba, ynda la pynshai
ia phi, phi la shah ia ka jingialeh bakhraw
ki jingshitom; 33ha kawei, haba la pynlong
ia phi ka jingthad rong da ki jingkren-
bein ruh bad da ki jingshah jynjar;
bad ha kawei pat, haba phi la jia long ki
nongioh bynta lem bad kita kiba la shah
leh bein kumta. 34Namar phi la sngewlem
bad kita kiba shah ha ki jingkhum, bad
phi la iashah da kaba kmen ia kaban lute
ia kita kiei kiei kiba phi don, da kaba tip
skhem ba phi hi phi don ka bynta kaba
kham bha, bad kaba neh. 35Namar kata
wat bred noh phi ia kata ka jingshlur
jong phi, kaba don ka nong kaba khraw.
36Namar phi donkam ia ka jingiaishah,
ba haba phi la ioh leh ia ka mon U Blei,
phin ioh pdiang ia kata ka jingkular.
37Namar sa tang shibit eh, Uta uba
wan un wan, bad un ym pyntud. 38Hynrei
uta uba hok jong nga un iai im da ka
jingngeit; hynrei lada un kynran dadien,
ka mynsiem jong nga kam sngewbha
shuh ia u. 39Hynrei ngi ngim long na kita
kiba kynran dadien ia kaban jot noh;
hynrei na kita kiba don ka jingngeit
ia kaban pynim ia ka mynsiem.

Shaphang ka Jingngeit

11 Te ka jingngeit ka long kata ka
jingsngew skhem ia kita *kiei kiei* ia
kiba ngi kyrmen, kata ka jingtynjuh ia
kita kiei kiei kibym iohi. 2Namar ha ka
la phla babha ia kita ki kpa tymmen.
3Da ka jingngeit ngi sngewthuh ba la
thaw ia ki pyrthei da ka ktien U Blei,
ba kumta ym shym thaw ia kita kiei kiei
ba iohi na kita kiei kiei ba paw.

4 Da ka jingngeit U Abel u la ainguh
ha U Blei ia ka jingkñia bakham kor
ban ia U Kain, da kaba la phla ia u ba
u long uba hok, U Blei u da phla babha
shaphang kita ki jingai jong u; bad da
ka, haba u la iap u dang kren. 5Da ka
jingngeit la pynkynriah noh ia U Enokh
ba un ym iohi ia ka jingiap; bad ym
shym la shem ia u, naba U Blei u la lah
pynkynriah noh ia u; namar mynshuwa
kata ka jingpynkynriah ia u, la phla
ia u ba u la pynsngewbha ia U Blei:
6hynrei khlem ka jingngeit ym lah ban
pynsngewbha *ia u*: namar ka dei ia uta
uba wan hajan U Blei ban ngeit ba
U don, bad *ba* u long uba ainong ia kita
kiba wad ia u. 7Da ka jingngeit U Noah,
haba la maham ia u *da U Blei* shaphang
kita kiei kiei ia kibym pat shym la iohi,
haba la pynkhih ia u da ka jingtieng
riewblei, u la thaw ka ïinglieng ban
pynim ia ka ïing jong u; da kaba u la
pynrem ia ka pyrthei, bad u la jia long u
nongioh pateng ia kata ka hok kaba katba
kum ka jingngeit. 8Da ka jingngeit U
Abraham, haba la khot ia u, u la koh-
nguh ban leit noh sha kata ka jaka ia kaba
un sa pdiang ia kaban long ka bynta;
te u la leit noh, um da tip shaei u leit.
9Da ka jingngeit u la shong basa ha
kata ka ri ka jingkular, kumba ha *ka ri*
kabym dei la ka jong, u da shong ha ki
ïingtrep lem bad U Isaak bad U Jakob,
ki nongiaioh pateng lem ia kata kajuh

10 : 28 Dt. 17 : 6; 19 : 15. 10 : 29 Ek. 24 : 8. 10 : 30 Dt. 32 : 35, 36. 10 : 37-38 Hab. 2 : 3-4.
11 : 3 Jen. 1 : 1; Salm 33 : 6, 9; Io. 1 : 3. 11 : 4 Jen. 4 : 3-10. 11 : 5 Jen. 5 ; 21-24.
11 : 7 Jen. 6 : 13-22. 11 : 8 Jen. 12 : 1-5. 11 : 9 Jen. 35 : 27.

ka jingkular: [10]namar u la ju khmih
lynti ia kata ka nongbah kaba don ki
nongrim, kaba u nongtei bad u nongthaw
jong ka long U Blei. [11]Da ka jingngeit
wat Ka Sara hi ka la ioh bor ia kaban
punkhun haba ka la palat aiom, naba ka
la ñiew uba lah ban shaniah ia uta uba
la kular. [12]Naba kumta ruh na uwei,
bad uta ruh uba la kylla sdot noh, la mih
u paid kat ki khlur bneng ha ka jingbun,
bad kum u shyiap uba harud duriaw,
bymlah ñiew shuh

13 Kine baroh ki la iap noh ha ka
jingngeit, habym pat pdiang ia kita ki
jingkular, hynrei ba la iohi ia ki, bad la
khublei ia ki na jngai, ba la iaphla ba ki
la long ki nongwei bad ki soh shnong ha
kane ka pyrthei. [14]Namar kita kiba ong ia
kiei kiei ruh kat kita, ki iapyni shynna ba
ki iawad ia ka ri la ka jong hi [15]Bad
shisha lada ki la ju kynmaw ia kata
ka ri na kaba ki la iamih noh, kin da
la ioh ka por babit ban leit phai pat.
[16]Hynrei mynta ki iakwah ia ka *ri*
ba kham bha, kata ka long, kaba kynja
bneng; naba kumta U Blei um sngew
lehrain ia ki, ba yn khot ia u U Blei jong
ki; namar u la khreh ka nongbah ia ki.

17 Da ka jingngeit U Abraham, ba la
tynjuh ia u, u la kñia ainguh ia U Isaak,
hooid, uta hi uba la lah pdiang da kaba
kmen ia kita ki jingkular, u la kñia
ainguh ia la *u khun* ba la kha marwei,
[18]ha uba la ong: Ha U Isaak yn khot
u symbai jong me: [19]u da khein ba U
Blei u lah ban pynmihpat wat na kiba
iap; nangta ruh u la ioh pdiang pat ia u
ha ka jingsyriem. [20]Da ka jingngeit U
Isaak u la kyrkhu ia U Jakob bad U
Iso, shaphang kiei kiei kiban sa wan.
[21]Da ka jingngeit U Jakob, haba un
sa iap, u la kyrkhu ia uwei pa uwei na
ki khun shynrang U Joseph; bad u la
mane dem, *u da shan* ha ka khlieh u
diengduh jong u. [22]Da ka jingngeit U
Joseph, haba kaba kut jong u ka la jan, u
la pynkynmaw shaphang ka jingleit noh
ki khun Israel: bad u la ai hukum
shaphang ki shyieng jong u.

23 Da ka jingngeit ia U Moses, haba
la kha ia u, la buhrieh da ki kmie ki kpa
jong u lai bnai, naba ki la iohi ba u long
u khunlung babha lymphuin; bad kim
shym sheptieng ia ka hukum u syiem.
[24]Da ka jingngeit U Moses, haba u
la rangbah, um treh ban khot ia u u
khun ka khun U Pharaoh: [25]u da jied
pynban ban shah shitom lem bad u
paidlang U Blei, ban ia kaban ioh ki
jingsngewbha ka pop tang shi por; [26]u
da ñiew ia ka jingkren bein ia u Khrist
ka spah bakham khraw ban ia ki jing-
kynshew ka Ijipt, namar u la khmih kein
sha kata ka jingioh bainong. [27]Da ka jing-
ngeit u la iehnoh ia ka Ijipt, um da shep-
tieng ia ka jingbitar uta u syiem: namar u
la iaineh, kum uba iohi ia uta ia ubym lah
iohi. [28]Da ka jingngeit u la pynlong ia
kata ka niam ka jinglait, bad ia kata kaba
synreit ia ka snam, khnang ba uta uba
pynjot ia kiba kha nyngkong un ym
ioh ktah ia ki

29 Da ka jingngeit ki la ialeit lyngba
ia kata ka Duriaw Basaw kumba na
ryngkew; ia kaba haba kita ki nong Ijipt
ki la pyrshang ban beh ki la iap jyllop
[30]Da ka jingngeit ki kynroh ka Jerikho
ki la kyllon kram, ynda la iaid tawiar ia
ki hynñiew sngi. [31]Da ka jingngeit ym
shym la pynjot noh ia Ka Rahab ka nuti
lem bad kita kibym kohnguh, haba ka la
pdiang ia kita ki nongsyntiat da ka
jingsuk.

32 Te ia kaei ngan dang ong shuh?

11 : 11 Jen 18 : 11-14, 21 : 2. **11 : 12** Jen. 15 : 5; 22 . 17; 32 : 12. **11 : 13** Jen 23 . 4; 1 Khr 29 · 15, Salm 39 : 12 **11 : 17** Jen 22 · 1-14 **11 : 18** Jen 21 : 12. **11 : 20** Jen 27 · 27-29, 39-40
11 : 21 Jen. 47 : 31-48 : 20 **11 : 22** Jen 50 · 24-25; Ek. 13 : 19. **11 : 23** Ek. 2 : 2; 1 · 22
11 : 24 Ek. 2 : 10-12 **11 : 27** Ek. 2 : 15. **11 : 28** Ek 12 : 21-30. **11 : 29** Ek. 14 · 21-31.
11 : 30 Josh. 6 . 12-21. **11 : 31** Josh. 6 : 22-25, 2 · 1-21. **11 : 32** Nb. 6 : 11-8 : 32; 4 : 6-5 : 31; 13 : 2-16; 31; 11 : 1-12 : 7; 1 Sml. 16 : 1-1 Sm. 2 : 11; 1 Sml. 1 : 1-25 : 1.

namar kan ym dap ka por ia nga lada
iathuh shaphang U Gideon, U Barak,
U Samson, U Jeptha; shaphang U Dabid
ruh bad U Samuel bad kita ki nongia-
thuhlypa: [33]kiba da ka jingngeit ki la
jop noh ia ki hima, ki la leh ia ka hok, ki
la ioh ia ki jingkular, ki la set ia ka
shyntur ki sing, [34]ki la pynlip ia ka bor ka
ding, ki la lait na ka syrti waitlam, ha ka
jingtlot la ai bor ia ki, ki la nang ioh bor ha
ki jingialeh thma, ki la pynphet iap ia ki
paidiapom jong ki nongwei. [35]Ki kynthei
ki la ioh pdiang ia kiba iap jong ki da ka
jingpynmihpat; hynrei ia kiwei la pynshi-
tom eh, ba kim treh pdiang ia ka jing-
pyllait; khnang ba kin ioh ia ka
jingpynmihpat ba kham bha: [36]hynrei
kiwei pat ki la ioh ka jingtynjuh da
ki jingrkhie bein sat bad ki jingsympat,
shisha nalor kata, da ki jingkhum bad
ka jingset byndi: [37]la lynthem maw ia ki,
la ot arliang da ka kurat ia ki, la pyn-
shoi ia ki, la pyniap ia ki da ka waitlam:
ki la iaid kylleng ha ki snieh langbrot,
bad ha ki snieh blang; kiba kyrduh, ia
kiba la pynshitom sat, ia kiba la leh bein
[38](ia kiba ka pyrthei kam bit ban ioh), ki
da iaid sakma ha ki ri khlaw bad ki lum,
bad ki krem bad ki thliew ka khyndew.
39 Te kine baroh, haba la phla ia ki
da ka jingngeit jong ki, kim shym ioh
pdiang ia kata ka jingkular: [40]ba U
Blei u la khreh lypa shaphang jong ngi
ia kaei kaei ruh ba kham bha, khnang
ba khlem ma ngi yn ym ioh pynjanai ia ki.

U Blei Uba U Kpa jong ngi

12 Naba kumta ma ngi ruh, haba la ker
tawiar ia ngi da u lyoh ki sakhi
katne katne, to ngin bred noh ia ka
jingpynwit baroh, bad ia kata ka pop
kaba shait snoh ha ngi, bad to ngin
iaphet da ka jingiaishah ia ka jingiaphet
thong ia kaba la buh ha khmat jong ngi:
[2]da kaba khmih sha U Jisu U
Nongpynlong bad U Nongpynjanai ia
ka jingngeit *jong ngi*, uba namar kata ka
jingkmen ia kaba la buh ha khmat jong
u, u la shah ia ka diengphna, u da ibein
ia ka jinglehrain, bad u la shong ha ka
kti kamon ka khet U Blei.
3 Namar to phin pyrkhat ia uta uba
la shah ia kaba katne ka jingkren
pyrshah ia lade da kiba pop, ba phin
ym man thait da kaba sngewtlot ngai
lyngai ha ki mynsiem jong phi. [4]Phim
pat ialeh pyrshah ha ban da mih snam,
da kaba iapyneh pyrshah bad ka pop:
[5]bad phi la klet noh ia kata ka jing-
kyntu, kaba pyni ha phi kumba ha ki
khun: Ko khun jong nga, wat ñiew
sting ia ka jingsneng sympat na U Trai,
lymne wat sngewtlot ngai lyngai haba da
sneng ia me da u: [6]namar ia uba U Trai
u ieit, u sneng, bad u sympat ia u khun
baroh ia uba u pdiang. [7]Dei na ka bynta
ka jingpynbha ba phi iaishah; U Blei u
leh ia phi kum ia ki khun: namar uno
uta u khun ia uba u kpa *jong u* um ju
sneng sympat? [8]Hynrei lada phi long
khlem ka jingsneng sympat, na kaba
baroh ki long ki nongioh bynta, kumta
phi long ki khun pongka, hynrei ym
ki khun kha burom. [9]Nalor kane, ngi
la ju don kita ki kpa ka doh jong ngi
ban sneng sympat ia ngi, bad ngi la ju
burom ia ki: hato ngin ym kham long
shibun hapoh U Kpa ki mynsiem jong
ngi, bad ban im? [10]Namar ki shisha
tang khyndiat ki sngi ki la sneng sympat
ia ngi katba ki ibit ma ki; hynrei ma u
khnang ia kaban pynmyntoi *ia ngi*, ba
ngin ioh bynta na ka jingkhuid jong u.
[11]Te ka jingsneng sympat baroh kam
imat mynta ba ka long kaba kmen,
hynrei kaba sngewsih; pynban hadien
ka pynmih ia u soh basuk ha kita kiba la
trei ma ka, *u soh* ka hok kein.

11 : 33 Dan. 6 : 1-27. **11 : 34** Dan. 3 : 1-30. **11 : 35** 1 Sm. 17 : 17-24; 2 Sm. 4 : 25-37.
11 : 36 1 Sm. 22 : 26-27; 2 Khr. 18 : 25-26; Jer. 20 ; 2; 37 : 15; 38 : 6. **11 : 37** 2 Khr. 24 : 21.
12 : 5-6 Job 5 : 17; Pro. 3 : 11-12.

12 Naba kumta to phin rah ia ki kti
ba la pynhap kyriap, bad ia ki khohsiew
ia kiba la sator; 13bad to pynlong ia ki
lynti babeit ia ki kjat jong phi, ba yn ym
pynphai noh ia kata kaba dkoh na ka
lynti, hynrei khamtam ba yn pynkhiah.

Ki jingkyntu bad ki jingmaham

14 To beh brai ia ka jinglong suk
bad ki briew baroh, bad ia ka jingpyn-
khuid, khlem kata uno uno ruh un ym
iohi ia U Trai: 15da kaba khmih bniah
ioh don uno uno u briew uban ym kot
sha ka jingaiei U Blei; ioh ba uno uno
ruh u thied ka jingkthang uba da mih
shluin un pynkhuslai *ia phi*, bad da uta
yn ioh pyntngit ia kiba bun: 16ioh ba
don uno uno ruh uba klim lane uba leh
bein niam, kum U Iso, uba namar
kaba shisien bam jingbam u la die noh
ia ka jinglong hynmen jong u hi. 17Namar
phi tip ba hadien kata, wat haba u la
kwah ruh ban ioh ia kata ka jingkyrkhu,
la kyntait noh ia u; namar um shym
shem jaka ia ka jingkylla kaba mut, la
u la wad eh ia ka da ki jingjawummat.

18 Namar phim shym wan ha *u lum*
ia uba lah ban tba, bad ba la ing da ka
ding, bad ha ka jingiong, bad ha ka
jingdum, bad ha ka eriong, 19bad ha ka
jingsawa ka turoi, bad ha ka jingpyrta
ki ktien; ia kaba kita kiba la iohsngew
ki la iakyrpad ba yn ym kren kawei ka
ktien shuh ha ki: 20namar kim lah shah
kein ia kata ba la hukum: Wat lada u
mrad un ktah ia uta u lum, yn lynthem ia
u. 21Te kata ka jingipaw ka la long kaba
itieng katta katta, *katba* U Moses u
la ong: Nga sheptieng shikaddei eh bad
nga khynñiuh: 22hynrei phi la wan ha
u lum Seion, bad ha ka nongbah U Blei
baim, ha ka Jeursalem bakynja bneng,
bad ha ki bun paidbah ki angel kibym lah
ñiew shuh, 23ha ka jingiaseng bah bad
ka balang jong kiba la kha nyngkong, ia
kiba la thoh kyrteng ha bneng; bad ha
U Blei U Nongbishar ki bynriew baroh,
bad ha ki mynsiem kiba hok ba la
pynjanai, 24bad ha U Jisu U Ksiang ka
jutang bathymmai, bad ha ka snam ka
jingsynreit, kaba kren ia kiei kiei kiba
kham bha ban ia *ka jong* U Abel

25 To sumar ba phin ym kyntait noh
ia uta uba kren. Namar lada kita kim
shym lait, haba ki la kyntait ia uta uba
la maham *ia ki* ha ka khyndew, sa katno
tam te ma ngi kiba phai noh na uta uba
maham na bneng: 26uba kata ka ktien
jong u mynkata ka la pynkhih ia ka
khyndew; hynrei mynta u la kular, u
da ong: Sa shiwat shuh ngan pyn-
khynñiuh ym tang ia ka khyndew, hynrei
ia ka bneng ruh: 27Te kane *ka ktien,*
Sa shiwat shuh, ka pyni ia kata ka
jingpynkynriah ia kita kiei kiei ruh ia
kiba la pynkhih, kum ia kiei kiei ruh
ba la shu thaw, khnang ba kita kiei kiei
ruh ia kibym shym pynkhih, kin ioh sah.
28Naba kumta haba ngi pdiang ia ka
hima kabym lah pynkhih, to ngin ioh ka
jingsngewnguh, da kaba ngin ai ka jing-
shakri kaba pynsngewbha ia U Blei da
ka burom bad ka jingtieng burom:
29namar U Blei jong ngi u long ka ding
kaba bam duh noh.

Ka jingshakri kaba pynsngewbha ia U Blei

13 To kan iaineh ka jingiaieit para
bangeit. 2Wat klet ban pyni ka
jingieit ia ki nongwei: namar da kata
la don kiba la pdiang sngewbha ia ki
angel khlem tip. 3To phin kynmaw ia
ki nongsah byndi, kum kiba la khum
lem bad ki; bad ia kita ia kiba la leh
bein, kum kiba long ia lade hi ruh ha
ka met. 4To ka jingshong kurim *kan
long* kaba don burom hapdeng baroh,

12 : 12 Isa. 35 : 3. 12 : 13 Pro. 4 : 26. 12 : 15 Dt. 29 : 18. 12 : 16 Jen. 25 : 29-34.
12 : 17 Jen. 27 : 30-40. 12 : 18-19 Ek. 19 : 16-22; 20 : 18-21; Dt. 4 : 11-12; 5 : 22-27.
12 : 20 Ek. 19 : 12-13. 12 : 21 Dt. 9 : 19. 12 : 24 Jen. 4 : 10. 12 : 25 Ek. 20 : 22.
12 : 26 Hag. 2 : 6. 12 : 29 Dt. 4 : 24. 13 : 2 Jen. 18 : 8; 19 : 1-3.

bad ka jingthiah kabym da bit tngit:
naba ia kiba awria bad ia kiba klim
U Blei un bishar. 5To long kiba lait
na kaba ieit sbai, da kaba sngew hun
bad kita kiei kiei ba phi don: namar u hi
u la ong: Ngan ym iehnoh noh ia me da
lei lei, lymne ngan ym leh lyndet noh
ia me da lei lei. 6Ba kumta da ka jing-
sngewshlur bha ngi ong, U Trai u long
u nongiarap jong nga, ngan ym sheptieng:
u briew un leh aiu ia nga?

7 To kynmaw ia kita kiba la synshar
halor jong phi, kiba la kren ha phi ia ka
ktien U Blei: da kaba pyrkhat ruh ia kaba
kut ka jingim jong ki, to phin iapyr-
thuh bud ia ka jingngeit jong ki. 8U Jisu
Khrist u long ujuh mynhynnin, bad mynta,
bad sha bymjukut. 9Wat shah ban rong
noh ia phi da ki jinghikai bapher bad
bakhyllah. namar ka long kaba myntoi
ban pynskhem ia ka dohnud da ka
jingaiei, ym da ki jingbam, ha kiba
kita kiba la iaid ha ki kim shym myntoi.
10Ngi don ka duwan na kaba kita kiba
shakri ia kata ka tabernakl kim don
hok ban bam. 11Namar ia ki met jong
kita ki mrad ia kiba ka snam jong ki u
rangbah lyngdoh u la wallam namar ka
pop sha kata ka Jaka kyntang, la ju
thang shabar ka jaka shong dara. 12Naba
kumta U Jisu ruh, khnang ba un ioh
pynkyntang ia u paidbah da ka snam
jong u hi, u la shah shabar kata ka
khyrdop. 13Namar kata to ngin ialeit
mih noh sha u shabar kata ka jaka
shong dara, da kaba bah ia ka jing-
krenbein jong u. 14Namar ngim don
hangne ka nongbah kaba iaineh, hynrei
ngi iawad ia kata kaban sa wan. 15Da u
namar kata to ngin ia ai ka jingkñia ka
jingiaroh ia U Blei khlem da pud, kata
ka long, u soh ki rmiang shyntur kiba
phla ia ka kyrteng jong u. 16Hynrei ia
kaba lehbha bad kaba iasam isynei to
wat klet phi: namar da kiba kum kita
ki jingkñia yn pynsngewbha eh ia U Blei.

17 To kohnguh ia kita ki nongialam
jong phi, bad to pynhapoh ia lade *ha ki;*
namar kita ki sharai na ka bynta ki
mynsiem jong phi, kum kiban sa ai ka
jingkhein: ba kin ioh leh ia kane da ka
jingkmen bad ym da ka jingsngewsih:
namar kane kabym myntoi ia phi.

18 To iaduwai na ka bynta jong ngi,
namar ngi ngeit ba ngi don ka jing-
iatiplem babha: ba ngi da kwah ban im
hok ha kiei kiei baroh. 19Bad kham tam
eh nga kyntu *ia phi* ban leh ia kane,
ba yn ioh ai ia nga pat ha phi kham shen.

Ka jingkyrkhu pynwai

20 Te U Blei ka jingsuk uba la wallam
pat na kiba iap ia U Nongap uba khraw
ki langbrot, da ka snam ka jutang
bymjukut, ia U Jisu U Trai jong ngi
kein, 21un pynjanai ia phi ha ka jingleh
babha baroh, ia kaban leh ia ka mon
jong u, da kaba trei ha phi ia kata kaba
pynsngewbha eh ha khmat jong u, da
U Jisu Khrist: ha uba to long ka burom
sha ki bymjukut ki bymjukut: Amen.

22 Hynrei nga kyrpad ia phi, ko para
bangeit, to iashahshkor ia kane ka ktien
ka jingkyntu: namar da kiba khyndiat
ki ktien nga la thoh ha phi. 23To phin
iatip ba la pyllait noh ia U Timothi u
para bangeit jong ngi: lem bad u, lada un
wan kham shen, ngan wan khmih ia phi.
24To phin iakhublei ia kita ki nongia-
lam jong phi baroh, bad ia ki riewkhuid
baroh. Kita kiba na Itali ki iakhublei ia
phi. 25To long ka jingaiei lem bad phi
baroh: Amen.

13:5 Dt. 31:6, 8; Josh. 1:5. 13:6 Salm 118:6. 13:11 Leb. 16:27.

KA SHITHI

U JAKOB

Ka jingkhublei

1 U Jakob, u shakri U Blei bad U
Jisu Khrist uba U Trai, sha kita ki
khadar jaid kiba ha kata ka jingpynwir-
noh, u phah khublei.

Ka jingngeit bad ka jingstad

2 To phin ñiew ia ka ka jingkmen
suda, ko para bangeit jong nga, haba
phi hap ha ki jingtynjuh babun jaid:
3haba phi tip ba kata kaba phrang ia
ka jingngeit jong phi ka pynlong ia ka
jingiaishah. 4Hynrei kane ka jingiaishah
to ai kan ioh *ia la* ka jingtrei bajanai, ba
phin ioh long kiba janai bad kiba tylli
biang, kibym duna ha kaei kaei ruh.
5 Hynrei lada uno uno ruh na phi u
duna ka jingstad, to un pan na U Blei
uba ai kylluid ia baroh bad ubym kynnoh
bein; te yn ai ia kata ha u. 6Hynrei to
un pan ha ka jingngeit, khlem da artatien
ei ei ruh em: namar uta uba da sngew
artatien u long kein kum ka jingat
phyllung ka duriaw ia kaba la beh da ka
lyer bad ba la pynshad kynting. 7Namar
wat ai ba uta u briew u mut ba un ioh
diang ei ei ruh na U Trai, 8u briew
basynrop mynsiem, ubym neh ha ki lynti
jong u baroh.

Uba kyrduh bad uba riewspah

9 Te uta u para bangeit uba poh, to un
leh kmen noh ha ka jingpynkyntiew ia u:
10hynrei uta uba riewspah, ha ka
jingpynrit ia u: naba kum u syntiew u
phlang un tlor noh. 11Namar ka sngi
ka mih lem bad ka lyer kaba shit, bad
ka pyniap ryngkhiang ia uta u phlang:
te uta u syntiew jong u u tlor noh, bad
ka jingitynnad ka dur jong u ka jot noh:
kumta ruh uta uba riewspah un iap
ryngkhiang ha kita ki lynti jong u.

Ki jingtynjuh bad ki jingpynshoi

12 Suk uta u briew uba iaishah ia ka
jingtynjuh: naba haba la tynjuh ia u, un
ioh diang ia kata ka pansngiat ka jingim,
ia kaba *U Trai* u la kular ha kita kiba
ieit ia u. 13Wat ong uno uno ruh em haba
la pynshoi ia u, La pynshoi ia nga na U
Blei: naba ia U Blei ym lah ban pynshoi
da kaba sniew, bad um pynshoi ma u
iano iano ruh. 14Hynrei la pynshoi ia
uwei pa uwei baroh haba la ring pah ia
u da ka jingkwah brai la ka jong hi, bad
haba la riam ia u. 15Ynda kumta kata ka
jingkwah brai, haba ka la pun, ka kha
ia ka pop: te kata ka pop, haba ka la
san, ka kha ia ka jingiap kein.
16 To wat bakla noh phi, ko para
bangeit baieit jong nga. 17Ka jingai
babha baroh bad ka jingai bajanai baroh
ka long na jrong, kaba wan hiar na U Kpa
ki jingshai, bad uba ym don ka jingkylla
shuh, lymne ka syrngiew kaba shat da ka
jingkylla. 18Da kaba u la mon sngewbha u
la pynkha ia ngi da ka ktien ka jingshisha,
ba ngin long ma ngi ki kynja soh nyng-
kong na kita ki jingthaw jong u.

Kaba sngew bad kaba leh

19 Namar kata, ko para bangeit baieit
jong nga, ai ba u briew baroh un long
uba kloi bàn iohsngew, uba tud ia kaban
kren, uba tud kein ia kaban bitar:
20namar ka jingbitar u briew kam ju
pynlong ia ka hok U Blei. 21Naba kumta,
haba la buh noh bad ia ka jingtngit baroh,
bad ia ka jingshlei ka jingbishni, to
phin pdiang da ka jingjemnud ia kata
ka ktien ba la thung, kaba lah kein ban
pynim ia ki mynsiem jong phi.
22 Te to long phi ki nongleh ia ka
ktien, bad ym tang ki nongsngew, da
kaba shukor noh ia lade hi. 23Naba lada

1 : 1 Mt. 13 : 55; Mk. 6 : 3; Kam. 15 : 13; Gal. 1 : 19. 1 : 10-11 Isa. 40 : 6-7.

uno uno ruh u long u nongsngew ia ka
ktien, bad ym u nongleh, une u long
kum u briew uba khmih thuh ia ka
khmat ka met jong u ha ka ïit khmih:
[24]namar u la khmih thuh ia lade, bad
u la leit noh, bad kumne kumne ruh
u la klet noh uba kumno u la long.
[25]Hynrei jar uba iaikhmih thuh sha
ka hukum bajanai, kaba ka jong ka
jingpynpyllaitluid, bad u iaineh, une,
haba um long u nongsngew uba klet noh,
hynrei u nongleh ia ka kam, un long
uba suk ha kata ka jingleh jong u.

26 Lada uno uno ruh hapdeng jong
phi u mut ba u long uba riewblei, haba
um synshar ia la u thylliej, hynrei u da
shukor noh ia la ka dohnud, kata ka
jinglong riewblei une u briew kaba thala
thalein. [27]Ka jinglong riewblei kaba sngur
bad bymtngit ha khmat U Blei bad U
Kpa ka long kane kein, ban leit khmih
ia ki khunswet bad ia ki riewkynthei ha
ka jingshitom jong ki, *bad* ban ri noh ia
lade uba khlem thohbria na ka jong ka
pyrthei.

Kaba adong ia kaba ñiew shiliang khmat

2 Ko para bangeit jong nga, wat bat
da ki jingleh ñiew shiliang khmat ia ka
jingngeit U Jisu Khrist U Trai jong ngi,
uba U Trai ka burom. [2]Namar lada wan
rung shapoh ka jingiaseng jong phi
u briew uba deng ka sati ksiar, ha ka
jainkup babha, bad lada wan rung uba
duk ha ki jainkup basyrdep jot; [3]bad
lada phi khmih burom ha uta uba kup
ia kita ki jainkup kiba bha, bad phi
ong ha u, Ma me to shong hangne ha
ka jaka kaba bha; hynrei phi ong ha uta
uba duk, To ieng ma me hangtai, lane to
shong hapoh kane ka jingiuh kjat jong
nga: [4]hato kumta phim bishar shiliang ha
lade hi, bad phi la jia long ki nongbishar
badon ki jingpyrkhat basniew? [5]To da
sngew phi, ko para bangeit baieit jong
nga: Hato U Blei um ju la jied ia kita
kiba duk jong kane ka pyrthei, *ban long*
kiba riewspah ha ka jingngeit, bad ki
nongioh pateng ia kata ka hima, ia kaba
u la kular ha kita kiba ieit ia u? [6]Hynrei
ma phi pleng phi la ñiew bein ia uta
uba duk. Hato kita kiba riewspah kim
ban shitom ia phi, bad kim ring ma
ki hi ia phi sha khmat ki khet bishar?
[7]Hato kine kim kren bein sat ia kata
ka kyrteng badon burom da kaba la khot
ia phi?

8 Hynrei lada phi pyndep ia ka hukum
bakynja syiem, katba kum ka jingthoh,
Men ieit ia u paramarjan jong me kumba
ia lade, phi leh bha kein: [9]hynrei lada
phi ñiew shiliang khmat, phi leh pop
kein, ba la pynrem ia phi da kane ka
hukum kum ki nongpalat. [10]Namar jar
uban sumar biang ia ka hukum baroh
kawei, hynrei un jynthut tang ha iwei,
u la jia long uba rem noh na ki baroh.
[11]Namar uta uba la ong, Wat klim,
u la ong ruh, Wat pyniap. Te lada men
ym klim, pynban men pyniap, me la
jia long kein u nongpalat ia ka hukum.
[12]Kumta to kren phi, bad kumta to
leh phi, kum ia kiban sa bishar da ka
hukum ka jingpyllaitluid. [13]Namar ka
jingpynrem bakhlem leh isynei kan long
ha uta ubym ju la leh isynei: hynrei
ka jingisynei ka leh risa halor ka
jingbishar.

Ka jingngeit bad ka jingleh

14 Hato ka myntoi aiu, ko para bangeit
jong nga, lada uno uno ruh u ong ba
u don ka jingngeit, hynrei um don ki
jingleh? hato kata ka jingngeit ka lah ne
em ban pynim ia u? [15]Hynrei lada u
para bangeit lane ka para bangeit ki
da long kiba lyngkhuid, bad lada ki
da long kiba kyrduh ka jingbam kaba
ha la ka sngi, [16]bad lada uno uno ruh
na phi u shu ong ha ki, To khie leit
phi ha kaba suk, to phin pynsyaid phin
pynkdang ia lade; hynrei pynban phim

2 : 8 Leb. 19 : 18. 2 : 11 Ek. 20 : 14; Dt. 5 : 18; Ek. 20 : 13; Dt. 5 : 17.

ai satia ha ki ia kita kiei kiei ruh
badonkam ia ka met; hato ka myntoi
aiu? [17]Kumta ruh kata ka jingngeit,
lada kam don ki jingleh, ka long kaba
iap ha lade hi.

18 Hynrei don uban ong, Me me
don ka jingngeit, nga ruh nga don ki
jingleh: to pyni ha nga ia kata ka jing-
ngeit jong me khlem kita ki jingleh
jong me, nga ruh ngan pyni ha me na
kita ki jingleh jong nga ia ka jingngeit
jong nga. [19]Me me ngeit ba U Blei u long
uwei; me leh bha kein: kita ki ksuid ruh
ki ngeit, bad ki sngewkiuh kein. [20]Hynrei
me kwah ban tip, ah u briew babieit,
ba kata ka jingngeit khlem kita ki jingleh
ka long kaba iap? [21]Hato ym shym
la pynksan ia U Abraham u kpa jong
ngi da ki jingleh, mynba u la kñia ainguh
ia U Isaak u khun jong u ha kata ka
duwan? [22]Me iohi ba kata ka jingngeit
ka la trei lem bad kita ki jingleh jong u,
bad da kita ki jingleh la pynjanai noh
ia kata ka jingngeit. [23]Te *kumta* la
pyndep ia kata ka jingthoh kaba ong:
U Abraham u la ngeit ia U Blei, bad
la ñiew ka hok ia kata ha u: bad la
khot u lok U Blei ia u. [24]Phi iohi ba
da ki jingleh ba pynksan ia u briew,
te ym tang da ka jingngeit hi. [25]Kumjuh
ruh de ym shym la pynksan da ki jingleh
ia Ka Rahab ka nuti, mynba ka la
pdiang sngewbha ia ki nonglam ktien,
bad ba ka la phah noh *ia ki* na kawei
pat ka lynti? [26]Namar kumba ka met
khlem ka mynsiem ka long kaba iap,
kumta ruh kata ka jingngeit khlem kita
ki jingleh ka long kaba iap kein.

Shaphang u thylliej

3 To wat long phi ki nonghikai babun,
ko para bangeit jong nga, haba tip ba
ngin ioh diang ia ka jingbishar bakham
khraw. [2]Namar ha bun kiei kiei ngi
jynthut baroh, Lada uno uno ruh um
jynthut ha ka ktien, une *u long* u briew
bajanai, uba lah ban synshar ia ka met
ruh baroh kawei. [3]Ha khmih, ngi buh
ia ki lakam ha ki shyntur ki kulai khnang
ba kin kohnguh ia ngi, ngi pynphai
ruh ia ka met jong ki baroh kawei.
[4]Ha khmih ruh ia ki lieng bah, la ki
khraw katta katta, bad ba la beh ruh ia
ki da ki lyer bajur eh, pynban la pynphai
ialam ia ki da i boitha iba rit eh, shano
shano ruh katba mon ka jingthmu uba
bat boitha. [5]Kumta ruh u thylliej u
long tang i dkhot iba rit, hynrei u
shait kren khraw eh. Ha khmih, katno
ka shi stai bah ki dieng i ding iba rit
i pynmeh noh!

6 Te uta u thylliej *u long* ka ding:
kata ka pyrthei ka jingbymhok long u
thylliej hapdeng ki dkhot jong ngi, uba
pyntngit ia ka met baroh kawei, bad uba
wiang noh ia ka shalyntem ka jing-
pynlong, bad la wiang noh ia u hi da
ka jong ka dujok. [7]Namar ia ka kynja
baroh ki mrad khlaw ruh bad ki sim,
kiba par ruh bad kiba ha ka duriaw,
la pynjuh bad la ju pynjuh da ki kynja
bynriew: [8]hynrei ia uta u thylliej ym
don u briew uba lah ban pynjuh; *u long*
ka jingsniew bymlah synshar, uba dap
kein da ka bih bapyniap noh. [9]Da une
hi ngi kyrkhu ia U Blei uba U Kpa;
bad da une hi ngi tim noh ia ki briew,
ia kiba la thaw kat kum ka dur U Blei.
[10]Na kajuh hi ka shyntur ka mih ka
jingkyrkhu bad ka jingtim. Kam dei,
ko para bangeit jong nga, ia kine kiei
kiei ruh ban long kumta. [11]Hato ka
umpohliew na kajuh hi ka thliew ka
pynmih ia *ka um* kaba bang bad ia kaba
kthang? [12]Hato u dieng dumbur u lah ne
em, ko para bangeit jong nga, ban sei ia ki
soh olib, lane u dieng sohwain ia ki soh
dumbur? Iymne ka um mluh kam lah
ban pynmih ia kaba bang.

Ka jingstad kaba na jrong

13 Uei uba stad bad uba shemphang
hapdeng jong phi? to un da pynpaw da

2 : 21 Jen. 22 : 1-14. 2 : 23 Jen. 15 : 6. 2 : 23 2 Khr. 20 : 7; Isa. 41 : 8. 2 : 25 Josh. 2 : 1-21.
3 : 9 Jen. 1 : 26.

ka jinglong babha jong u ia kita ki
jingleh jong u da ka jingjemnud ka
jingstad. 14Hynrei lada phi don ka jing-
pihuin bakthang bad ka jingpyneh sat
ha ka dohnud jong phi, wat ialamler
pyrshah ia ka jingshisha. 15Kane ka
jingstad kam long kata kaba wan hiar
na jrong, hynrei kaba kynja pyrthei,
kaba kynja doh, kaba kynja ksuid kein.
16Namar ha kaba don ka jingpihuin
bad ka jingpyneh sat, hangta don ka
jingkhihwin bad ka jingleh basniew baroh.
17Hynrei kata ka jingstad kaba na jrong
ka long nyngkong kaba khuid, ynda
kumta kaba suk, kaba shah jemnud,
kaba ngeit eh, kaba dap da ka jingisynei
bad da ki soh babha, kaba khlem ñiew
shiliang khmat, bad kaba khlem arsap.
18Te ia u soh ka hok la bet ha ka jingsuk
ia kita kiba pyniasuk.

Ka jingialok bad ka pyrthei

4 Nangno ki *wan* ki jingialehthma bad
nangno ki jingiania hapdeng jong
phi? ym nangta hi, na kita ki jingkwah
brai jong phi kiba ialeh thma ha kita ki
dkhot jong phi? 2Phi kwah eh, bad
phim ioh: phi pyniap noh bad phi
sngewpihuin, te phim lah ban ioh: phi
iania bad phi ialeh thma, hynrei phim
ioh, namar ba phim pan. 3Phi pan,
te phim ioh pdiang, naba phi pan bymdei,
khnang ba phin ioh pynlut kein ha kita
ki jingkwah brai jong phi. 4Phi kiba
klim, hato phim tip ba kata ka jingialok
bad ka pyrthei ka long ka jingshun
ia U Blei? namar kata uno uno ruh
uba mon ban long u lok ka pyrthei,
u pynlong ia lade uba shun ia U Blei kein.
5Ne phi mut ba ka jingthoh ka ong
lehnohei? Kata ka mynsiem ba u
pynshong ha ngi ka kwah eh kat ban
sngewpihuin? 6Hynrei u ai ia ka jingaiei
bakham bun: naba kumta la ong: U
Blei u ialeh pyrshah ia kiba sngewkhraw,
hynrei ha kiba sngewrit u ai ka jingaiei.

4 : 6 Pro. 3 : 34. 4 : 13-14 Pro. 27 : 1.

7Namar kata to da pynkohnguh ia lade
ha U Blei; hynrei to ialeh pyrshah
ia u Soitan te un phet iap noh na phi.
8To wan hajan ia U Blei, te un wan
hajan ia phi. To thet noh ia *la* ki kti,
ko phi kiba pop, bad to pynkhuid noh
ia *la* ki dohnud, ko phi kiba synrop
mynsiem. 9To phin sngew lanot khop,
bad to phin sngewsih, bad to phin iam:
to ai ba yn pynkylla noh ia kata ka
jingrkhie jong phi sha ka jingiam, bad
ia kata ka jingkmen *jong phi* sha ka
jingsngewsih. 10To phin pynrit ia lade
ha khmat U Trai, te un pynkhraw ia phi.

La adong ia ka jingkren siar sniew

11 To wat iakren pyrshah paralok
hi, ko para bangeit. Jar uba kren pyrshah
ia *la* u para bangeit, lane uba bishar ia
uta u para bangeit jong u, u kren pyrshah
kein ia ka hukum, bad u bishar ia ka
hukum: hynrei lada me bishar ia ka
hukum, mem long u nongleh ia ka
hukum, hynrei u nongbishar. 12Don tang
uwei u nongai hukum bad u nongbishar,
uba lah ban pynim bad ban pynjot:
ma me me long uei ba me bishar ia uwei
pat?

Ka jingmaham ia kiba kren sarong

13 To mynta, phi kiba ong, Ha kane
ka sngi ne lashai ngin ialeit sha kane ne
kata ka nongbah; bad ngin iashong
hangta shi snem, bad ngin iakhaïi bad
ngin iaioh nong: 14hynrei haba phim tip
ia kaei *kaban jia* ha kaba lashai. Kaba
kumno kata ka jingim jong phi? Namar
ka long u lyoh uba mih paw ia tang
shibit, ynda kumta te u da jah noh jar.
15Naba kumta ka la dei ia phi ban ong,
Lada mon U Trai, ngin im, bad ngin
leh ruh ia kane lane ia kata. 16Hynrei
mynta pleng phi leh kmen ha kita ki
jingkren sarong jong phi: ka jingleh
kmen kum kata baroh ka long kaba
sniew. 17Namar kata, ha uba tip ban leh
ia kaba bha, bad ubym leh, ha uta kein

ka long ka pop.

Ka jingmaham ia kiba riewspah

5 To mynta phi kiba riewspah, to iam
da lynñiar eh namar kita ki jinglanot
khop jong phi kiba wan ha phi. [2]Kata
ka spah jong phi ka la pyut noh, bad
kita ki jainkup jong phi ki la bam khniang.
[3]Ia kata ka ksiar bad ia kata ka rupa
jong phi la bam sarang: te kata ka
jingsarang jong ki kan long sakhi pyrshah
ia phi, bad kan bam duh ia ka doh
jong phi kum ka ding. Phi la kynshew
la ka jingkynshew ha ki sngi kiba
khadduh. [4]Ha khmih, kata ka bainong
jong kita ki nongtrei kiba la ot ia ki
lyngkha jong phi, ia kaba la bat klop
noh ma phi, ka kyang kyrpad: te kita
ki jingkyang jong kita kiba la ot ki la
leit bsut sha ki shkor U Trai ki Paid.
[5]Phi la shong suk sarong ha kata ka
khyndew, bad phi la im pahuh pahai;
phi la pynsngaid ia ki dohnud jong phi
ia ka sngi ka jingpyniap. [6]Phi la pynrem
noh, phi la pyniap noh ia uta uba hok:
te um ieng ialeh pyrshah ia phi.

Ka jingiaishah bad ka jingduwai

7 Namar kata to shah slem, ko para
bangeit, haduh kata ka jingwan U Trai.
Ha khmih, uba rep u ap khmih ia u
soh bakor jong ka khyndew, u da iai ap
slem ia u, tadynda u la ioh pdiang ia u
slap bashuwa bad bakhadduh. [8]To iashah
slem ruh ma phi, to pyneh skhem ia
ki dohnud jong phi, naba kata ka jingwan
U Trai ka la jan. [9]To wat iakren khñium
paralok hi, ko para bangeit, ba yn ym
pynrem ia phi: ha khmih, uta U
Nongbishar u ieng kein ha khmat ka
jingkhang. [10]To shim, ko para bangeit
jong nga, ia kita ki nongiathuhlypa
kiba la kren ha ka kyrteng U Trai,
kum ka rukom ka jingshah shitom bad
ka jingshah slem. [11]Ha khmih, ngi ñiew
suk ia kita kiba iaishah: phi la iohsngew
shaphang ka jingiaishah U Job, bad
phi la iohi ia kata ka jingpynkut U Trai,
ba U Trai u long uba dap da ka jingisynei,
bad uba leh isynei thoin.

12 Hynrei nalor kiei kiei baroh, ko
para bangeit jong nga, to wat smai,
lymne da ka bneng, lymne da ka khyndew,
lymne da kano kano kawei pat ka
jingsmai: hynrei kaba hooid jong phi,
to ai kan long hooid, bad kaba em
jong phi, em: ba phin ym hap ha ka
jingbishar.

13 Don uno uno ruh uba shah shitom
hapdeng jong phi? to un duwai. Don
uno uno ruh uba sngewkmen? to un
rwai iaroh. [14]Don uno uno ruh uba pang
hapdeng jong phi? to un da khot ia ki
tymmen basan jong ka balang: bad to
kin duwai na ka bynta jong u, haba ki
la pynsleh ia u da ka umphniang ha ka
kyrteng U Trai: [15]te kata ka jingduwai ka
jong ka jingngeit kan pynkhiah ia uta
uba pang, bad U Trai un pynieng ia u:
bad lada u lah leh ia ki pop, ia kita yn
map noh ia u. [16]To iaphla noh paralok
hi ia la ki jingpalat, bad to iaduwai
na ka bynta paralok hi, ba yn dup
pynkhiah ia phi: ka jingkyrpad minot
uba hok ka lah shibun. [17]U Elias u la
long u briew uba iadei jinglong kum
ngi: te u la duwai da ka jingduwai ba
kan ym hap slap, te kam shym la hap
slap ha kata ka khyndew lai snem hynriew
bnai: [18]te u la duwai pat, bad ka bneng
ka la ai ia u slap, te kata ka khyndew
ka la pynmih noh ia u soh jong ka.

19 Ko para bangeit, lada uno uno
ruh hapdeng jong phi u la iaid sakma
noh na ka jingshisha, bad *lada* uno uno
ruh u da pynphai pat ia u, [20]to un tip
ba uta uba la pynphai pat ia uba pop
na ka jingiaid sakma ka lynti jong u,
un pynim ia ka mynsiem na ka jingiap
bad un tap noh ia ki bun byllien ki pop.

5 : 2-3 Mt. 6 : 19. 5 : 4 Dt. 24 : 14-15. 5 : 11 Job. 1 : 21-22; 2 : 10; Salm 103 : 8.
5 : 12 Mt. 5 : 34-37. 5 : 14 Mk. 6 : 13. 5 : 17 1 Sm. 17 : 1; 18 : 1. 5 : 18 1 Sm. 18 : 42-45.
5 : 20 Pro. 10 : 12; 1 Pet. 4 : 8.

KA SHITHI KABA NYNGKONG

U PETROS

UBA U APOSTOL

Ka jingkhublei

1 U Petros, u apostol U Jisu Khrist,
ha ki soh shnong jong ka Jingpynwir
ha Pontos, Galatia, Kappadokia, Asia,
bad Bithynia* kiba la jied. [2]katba kum
ka jingtiplypa U Blei U Kpa, ha ka
jingpynkhuid U Mynsiem, ia ka jing-
kohnguh bad ia ka jingsynreit ka snam
U Jisu Khrist:
Ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk to
kin nang roi

Ka jingkyrmen kaba im

3 Ka jingkyrkhu ia U Blei bad ia U
Kpa U Jisu Khrist uba U Trai jong ngi,
uba katba kum ka jingisynei kaba khraw
jong u u la pynkha arsien ia ngi sha ka
jingkyrmen kaba im, da ka jingmihpat
U Jisu Khrist na kiba iap. [4]sha ka jingioh
kynti kabym pyut, bad kabym bittngit,
bad kabym sep noh, ia kaba la ri ha
ki bneng khnang ia phi: [5]ia kiba la
sumar da ka bor U Blei da ka jingngeit
khnang ia ka jingpynim, ia kaba la
khreh ban pynpaw ha ka ia kaba khadduh.
[6]Ha kaba phi iasngewkmen eh, la mynta
khyndiat por, lada donkam, la
pynsngewsih ia phi ruh ha kiba bun
jaid ki jingtynjuh. [7]khnang ba kata
kaba phrang ia ka jingngeit jong phi,
kaba kham kordor ia ka ksiar kaba jot
noh, la la phrang ruh ia ka da ka ding,
yn ioh shem ia ka ha ka jingiaroh bad
ka burom bad ka jinglong burom, ha ka
jingpynpaw U Jisu Khrist: [8]ia uba,
haba ym iohi ruh, phi ieit; ha uba, la
phim iohi mynta, hynrei phi ngeit, phi
iasngewkmen eh da ka jingkmen kabym
lah ong bad kaba dap da ka burom:
[9]da kaba pdiang ia ka jingkut ka jingngeit
jong phi, ka jingpynim kein ia ki mynsiem
jong phi.
10 Shaphang kane ka jingpynim ki
nongiathuhlypa ki la iawad bad ki la
iit bha biang biang ruh, kiba la iathuh-
lypa shaphang kata ka jingaiei *kaban
wan* ha phi: [11]ki da iit bha ia kano lane
ia kaba kumno ka por U Mynsiem U
Khrist uba ha ki u la ju pyni, haba u
iathuhlypa ia kita ki jingshah U Khrist,
bad ia kita ki burom kiba bud ia ki:
[12]ha kiba la pynpaw, ba ym ha ki hi,
hynrei ha phi, ba ki la pyntrei ia kita
kiei kiei, ia kiba la ialap mynta ha phi
da kita kiba la iathuhkhana babha ha
phi da U Mynsiem Bakhuid, ia uba la
phah na bneng; ha kita kiei kiei ruh ki
angel ki kwah eh ban dem jngoh.

Ka jingkhot sha ka jinglong jingim kaba khuid

13 Naba kumta haba la panpoh noh
ia ka syngkai ka jingmut jong phi, to
long kiba khan adkar bad to phin
iaikyrmen janai ia kata ka jingaiei ia
kaba yn wallam ha phi ha ka jingpynpaw
U Jisu Khrist; [14]kum ki khun ka
jingkohnguh, kibym pynsyriem ryngkat
ia lade bad kita ki jingkwah brai
bamynshuwa ha kata ka jingbymtip jong
phi: [15]hynrei kumba uta uba la khot ia
phi u long uba khuid, to long ma phi
ruh kiba khuid ha ka jinglong jingim
baroh; [16]naba la thoh: To long phi
kiba khuid namar ma nga nga long
uba khuid. [17]Bad haba phi khot U
Kpa ia uta uba khlem ñiew shiliang
khmat u bishar katba kum ka jingleh
jong uwei pa uwei baroh, to pynleit
ia ka por shong basa jong phi ha ka
jingsheptieng; [18]haba phi tip ba ym
da kiei kiei kiba sep, *kum* ka rupa lane

1 : 16 Leb. 11 : 44-45; 19 : 2.

ka ksiar, ba la siewspah ia phi na kata
ka jinglong jingim bathala jong phi ia
kaba la aiti pateng la pateng na ki kpa;
[19]hynrei da ka snam bakordor, kum
ka jong u khun langbrot bakhlem pop
bad bakhlem thohbria, *ka jong* U Khrist
kein: [20]ia uba la thmu lypa naduh bym
pat seng nongrim ia ka pyrthei, hynrei
la pynmihpaw ia u ha kine ki ia kiba
khadduh na ka bynta jong phi, [21]kiba
ngeit da u ha U Blei, uba la pynmihpat
ia u na kiba iap, bad uba la ai ka burom
ha u; ba kumta kata ka jingngeit jong
phi bad ka jingkyrmen kin ioh long
ha U Blei.
22 Haba phi la pynkhuid ia ki mynsiem
jong phi ha kaba kohnguh ia ka jingshisha
da U Mynsiem, ia kaban iaieit para
bangeit khlem arsap, to phin da iaieit
shitrhem paralok hi naduh ka dohnud:
[23]haba la pynkha arsien ia phi ym na
u symbai basep, hynrei ubym sep, da
ka ktien U Blei kaba im bad kaba iaisah.
[24]Naba: Ka doh baroh ka kum u phlang,
bad ka burom jong ka baroh ka kum
u syntiew u phlang: uta u phlang u
iap ryngkhiang, bad uta u syntiew jong
u u hap noh, [25]hynrei kata ka ktien
U Trai ka iaisah bymjukut. Te kane ka
long kata ka ktien ia kaba la iathuhkhana
babha ha phi.

U Maw baim bad ka jaid bynriew bakhuid

2 Namar kata haba la iehnoh ia ka
jingpynsniew baroh, bad ka jingshukor
baroh, bad ki jingleh arsap, bad ki
jingbishni, bad ki jingiakren sniew baroh,
[2]kum ki khunlung badang kha, to phin
kwah hir hir ia kaba sngur ka dud
kaba dei mynsiem, khnang ba phin ioh
san da ka sha ka jingpynim; [3]lada phi
la mad ba U Trai u long uba sbun.
4 Ha uba haba phi iawan, *kum ha* u
maw baim, ia uba la kyntait noh shisha
da ki briew, hynrei ia uba la jied da U
Blei, *bad* uba kordor, [5]ia phi ruh kum
ki maw baim la tei, *ban long* ka ïing
bakynja mynsiem, ka jinglong lyngdoh
bakhuid, ban kñia ia ki jingknia bakynja
mynsiem, ia kiba pdiang hun ha U Blei
da U Jisu Khrist. [6]Naba kumta te ka
don ha kata ka jingthoh: Ha khmih,
nga buh ha ka Seion ia u maw dong
ba ha khlieh, ia uba la jied, *bad* uba
kordor: te jar uba ngeit ha u yn ym
pynrain bukhoh. [7]Ia phi namar kata
kiba ngeit don kata ka jingkordor:
hynrei ha kibym ngeit, ia u maw ia uba
ki nongtei ki la kyntait noh, ia une kein
la pynlong ha khlieh ka dong, [8]bad,
ia u maw ka jingjynthut, bad ia u
mawsiang ka jingthut; naba ki jynthut
haba kim kohnguh ia ka ktien; sha
kaba la buh ruh ia kí.
9 Hynrei ma phi phi long ka kynja
ba la jied, ka jinglong lyngdoh bakynja
syiem, ka jaid bynriew bakhuid, u pait-
lang badei eh la u jong hi, ba phin da
ioh pynpaw ia ki jingbha kor tam jong
uta uba la khot ia phi na ka jingdum
sha kata ka jingshai baphylla jong u:
[10]kiba mynno mynno ruh kim long u
paidlang, hynrei mynta ki long kein
u paidlang U Blei: ia kiba ym shym la
isynei, hynrei mynta la isynei ia ki.

Ki shakri U Blei

11 Ko hep baieit, nga kyrpad ia phi
kum ki nongwan hap bad ki pilgrim,
ban kyndiah noh na kita ki jingkwah
brai bakynja doh, kiba ialeh thma ia ka
mynsiem; [12]da kaba iaibat ia ka jinglong
jingim jong phi kaba bha hapdeng ki
Jentil; ba ha kata kaba ki iakren sniew
ia phi kum ki nongleh basniew, ki lah
na kita ki jingleh babha jong phi, ia
kiba kí iohi, ban pyndonburom ia U

1 : 24-25 Isa. 40 : 6-8. **2 : 3** Salm 34 : 8. **2 : 6** Isa. 28 : 16. **2 : 7** Salm. 118 : 22.
2 : 8 Isa. 8 : 14-15. **2 : 9** Ek. 19 : 5-6; Isa. 43 : 20; Ek. 19 : 5; Dt. 4 : 20; 7 : 6; 14 : 2; Tit. 2 : 14;
Isa. 9 : 2. **2 : 10** Hos. 2 : 23.

Blei ha ka sngi ka jingwani.
13 To phin pynkohnguh ia lade ha ka
jingpyniaid bakynja bynriew baroh na
ka bynta U Trai, la ka long ha u syiem,
kum ha uba ha khlieh: [14]lane ha ki
lyngskor, kum ha kiba la phah da u
ia kaban pynhiar kput halor ki nongleh
basniew, hynrei ia kaban iaroh ia ki
nongleh babha. [15]Naba kumta kein ka
long ka mon ka jong U Blei, ba da kaba
iaileh babha phin pynsngap noh jar
ia kata ka jingbymtip jong ki briew
babieit: [16]kum kiba laitluid, bad ym kiba
pyndonkam ia kata ka jinglaitluid kum
ka jingtyllep noh ia kaba sniew, hynrei
kum ki shakri U Blei kein. [17]To phin
ñiew burom ia ki briew baroh. To iaieit
para bangeit. To tieng burom ia U Blei.
To ñiew burom ia u syiem.

Ka rukom ka jingshah U Khrist

18 Ko phi ki shakri ïing, to da pyn-
kohnguh ia lade ha ki kynrad jong phi
da ka jingtieng burom baroh, ym tang
ha kita kiba bha bad bajemnud, hynrei
ha kita kiba dukhi ruh. [19]Namar kane
ka long ka jingpynsngewbha, lada uno
uno ruh na ka bynta ka jingiatiplem
sha U Blei u iaishah ia ki jingpynsngewsih,
da kaba shah bymhok. [20]Namar ka
jingiaroh aiu ka long, lada, haba phi
leh pop, bad ba la shoh bein ia phi,
phi shah jem! hynrei lada, haba phi
leh bha bad shah shitom namar kata,
phi iaishahjem, kane ka long ka jing-
pynsngewbha bad U Blei. [21]Namar sha
kanè kein la khot ia phi: naba U Khrist
ruh u la shah na ka bynta jong ngi,
da kaba iehnoh ia ka rukom ia ngi,
khnang ba ngin ioh bud ha kita ki
jingjam jong u: [22]ubym shym la leh pop,
lymne ym shym la shem ia kaba arsap
ha ka shyntur jong u: [23]uba, haba la
kren bein ia u, um ju kren bein kylliang;
haba u shah shitom, um ju byrngem:
hynrei u la ju aiti noh ha uta uba bishar
hok: [24]uba da lade hi u la bah noh ia ki
pop jong ngi ha ka met jong u halor
kata ka dieng, ba, haba la iap noh sha
kita ki pop, ngin ioh im sha ka hok: uba
da ki jingjingemsnam jong u la pyn-
khiah ia phi. [25]Namar phi la ju leit
sakma kum ki langbrot: hynrei myn-
ta la pynphai pat ia phi sha U
Nongaplangbrot bad U Nongsharai ki
mynsiem jong phi.

Ka kamram u tnga bad ka tnga

3 Kumjuh, ko phi ki kynthei, to da
pynkohnguh ia lade ha ki tnga la ki
jong hi: ba lada kino kino ruh kibym
kohnguh ia ka ktien *U Blei*, yn da ioh
pynngeit ia ki ruh khlem kata ka ktien
da kata ka jinglong jingim jong kita ki
kynthei: [2]haba kin da khmih ia kata ka
jinglong jingim basngur jong phi kaba da
ka jingsngewtieng. [3]Kiba ka jingpynibha
jong ki to ai ba kan ym long tang kata
kaba shabar, ka jong kaba thain shñiuh,
bad kaba deng ki jingdeng ksiar, lane
kaba kup ki jainkup: [4]hynrei *to ai ba
kan long* uta u briew ba la rieh jong ka
dohnud, ha *ka jingpynibha* kabym sep
ka jong ka mynsiem bajemnud bad
bajarjar, kaba long ha khmat U Blei
kaba kordor eh. [5]Namar kumta myn-
hyndai kita ki kynthei bakhuid ruh,
kiba ju kyrmen ha U Blei, ki la ju pynibha
ia lade, da kaba pynkohnguh ia lade
ha ki tnga la ki jong hi; [6]kumba Ka
Sara ka la kohnguh ia U Abraham,
da kaba khot kynrad ia u: ki khun
jong kaba phi long mynta, lada phi
lehbha, bad phim sheptieng ia kano
kano ka jingshyrkhei.
7 Ko phi ki shynrang kumjuh, to da
shong lem bad *la ki tnga* katba kum ka
jingtip bha, da kaba ai burom ha ka
tnga kum ha ka khiew bakham tlot,
bad kum ha ki nongiaioh bynta lem na

2 : 22 Isa. 53 : 9. **2 : 23** Isa. 53 : 7. **2 : 24** Isa. 53 : 5. **2 : 25** Isa. 53 : 6. **3 : 1** Eph. 5 : 22;
Kol. 3 : 18. **3 : 3** 1 Tim 2 : 9. **3 : 6** Jen. 18 : 12. **3 : 7** Eph. 5 : 25; Kol. 3 : 19.

ka jingaiei ka jingim, khnang ia kaban
ym pynpep noh ia ka jingduwai jong
phi.

Shah shitom na ka bynta ka hok

8 Te ha kaba wai noh, to da *long*
baroh kiba iamut kajuh, kiba iashah
lem, kiba iaieit kum shipara, kiba jemnud,
kiba sngewrit: 9ym kiba leh markylliang
ia kaba sniew namar kaba sniew, lane
ia kaba kren bein namar kaba kren bein;
hynrei da kumwei kein kiba kyrkhu;
haba tip ba sha kane khnang la khot
ia phi, ba phin da ioh ia ka jingkyrkhu.
10Namar jar uba mon ban ieit ia ka
jingim, bad ban iohi ia ki sngi babha,
to un khang noh ia u thylliej jong u na
kaba sniew, bad ia ki rmiang shyntur
jong u na kaban kren ia kaba shukor:
11to un da kynriah noh na kaba sniew,
bad ba un da leh ia kaba bha: to un
da wad ia ka jingsuk, bad un da beh
brai ia ka. 12Naba ki khmat U Trai
ki ialong halor kiba hok, bad ki shkor jong
u ki sha ka jingduwai jong ki; hynrei ka
khmat U Trai ka ialeh ia kiba leh ia
kiei kiei kiba sniew.

13 Te uei uta uban pynsniew ia phi,
lada phi long kiba iabud skhem ia kata
kaba bha? 14Hynrei lada phi la shah
shitom ruh na ka bynta ka hok, suk
ma phi. Hynrei wat sheptieng na kata
ka jingpynsheptieng jong ki, lymne wat
khih khuslai, 15hynrei to pyndon burom
ia U Khrist kum U Trai ha ki dohnud
jong phi. Bad to long kiba kloi ha la ka
sngi ia kaban ai jubab ha uwei pa uwei
baroh uba pan na phi ia ka jingpyninia
shaphang kata ka jingkyrmen kaba ha
phi, hynrei da ka jingjemnud bad ka
jingtieng burom; 16da kaba phi iaibat
ia ka jingiatiplem babha, ba, ha kata
kaba ki iakren bein ia phi, yn ioh
pynsngew lehrain ia kita kiba kren wad
daw eh ia kata ka jinglong jingim babha
jong phi ha U Khrist. 17Namar ka kham
bha kein, lada ka mon U Blei ka ibit,
ba phin shah shitom ha kaba leh bha
ban ia ha kaba leh sniew. 18Naba U
Khrist ruh u la shah shitom shisien
namar ki pop, U Bahok na ka bynta
kibym hok, khnang ba un ioh ialam
ia ngi ha U Blei; haba la pyniap ia u
ha ka doh, hynrei ba la pynlong im ia
u ha U Mynsiem: 19ha uba u la leit
ruh bad u la ialap ha kita ki mynsiem ha
ka byndi; 20kibym shym la kohnguh
mynhyndai, mynba ka jingiaishahslem
ka jong U Blei ka la ap khmih ha ki
sngi U Noah, haba u dang thaw ia ka
ïing lieng, ha kaba khyndiat ki mynsiem,
kata ka long phra ngut, ki la ioh lait
im da ka um. 21Kaba ha ka jingpynshisha
jong ka, *kata* ka jingpynbaptis, ka pynim
ia ngi mynta ruh (ym kaba buh noh ia ka
jingtngit ka doh, hynrei ka jingwad ka
jingiatiplem babha sha U Blei), da ka
jingpynmihpat ia U Jisu Khrist, 22uba
long sha ka kti kamon jong U Blei,
haba u la leit sha bneng, haba la pynlong
hapoh jong u ia ki angel, bad ia kiba
donbor, bad ia ki bor bah.

Ka jingim kaba thymmai

4 Namar kata haba U Khrist u la
shah shitom ha ka doh, te ma phi ruh
to phin kieng atiar ia lade da kata kajuh
ka jingmut; naba jar uba la shah shitom
ha ka doh u la wai noh na ka pop;
2khnang ba ha kiba dang sah na ki
sngi ka rta jong phi ha ka doh, phin
ym im shuh ha ki jingkwah brai ki
briew, hynrei ha ka mon U Blei. 3Namar
ka por kaba la leit noh ka la biang ia
kaban leh ia ka jingkwah ki Jentil,
bad ban iaid ha ki jingleh kyreit, ha
ki jingkwah brai, ha ki jingkyrni dih
kiad, ha ki jingiadih kiad khynwin,
ha ki jingiadih buaid, bad ha ki jingmane
bleithaw basang eh: 4ha kaba ki iasngew-
phylla, ki da kren bein ruh, haba phim
iaphet shuh lem *bad ki* sha kata kajuh

3 : 10-12 Salm. 34 : 12-16. 3 : 14-15 Isa. 8 : 12-13. 3 : 20 Jen. 6 : 1-7 : 24.

ka pung ktieh ahor ka jingleh sarong
awria: [5]kiban sa ai jingkhein ha uta uba
la kloi ban bishar ia kiba im bad ia kiba
iap. [6]Namar na ka bynta kane khnang
la ialap ia ka Gospel ha kiba iap ruh,
ba yn ioh bishar ia ki shisha katba kum
ki briew ha ka doh, hynrei ba kin ioh
im katba kum U Blei ha ka mynsiem.

Ki sordar babha ka jingaiei U Blei

7 Hynrei kata kaba kut kiei kiei baroh
ka la jan kein: namar kata to phin
khan adkar, bad to phin sharai shaphang
ki jingduwai. [8]Hynrei nyngkong eh ia
kiei kiei baroh phin iaibat ia kata ka
jingiaieit bashitrhem paralok hi: naba
ka jingiaieit ka tap noh ia bun byllien
ki pop. [9]*To long* kiba iakhot ïing sngewbha
paralok hi khlem jingkren khñium.
[10]Uwei pa uwei baroh kat kumba u
la pdiang ia ka jingai, *kumta* kein un
sam ia kata paralok hi, kum ki sordar
babha ka jingaiei babun jaid U Blei.
[11]Lada uno uno ruh u kren, *un kren* kein
kum ki jingong U Blei: lada uno uno
ruh u leh basan, to un leh kum na ka
bor ba ai U Blei: ba ha kiei kiei baroh
yn ioh pyndonburom ia U Blei da U
Jisu Khrist, ha uba long ka burom bad
ka jingsynshar sha ki bymjukut ki
bymjukut: Amen.

Kaba shah shitom kum U Khristan

12 Ko hep baieit, to wat sngewphylla
phi ia kata ka jingtynjuh bameh ding
kaba ha phi, kaba jia ia kaban tynjuh
ia phi, kumba da jia kaba khyllah ha
phi: [13]hynrei kat kumba phi ioh bynta
lem na kita ki jingshah shitom U Khrist,
to kmen noh: ba ha kata ka jingpynpaw
ia ka burom jong u phi ruh phin ioh
kmen da ka jingkmen kaba khraw. [14]Lada
la kren bein ia phi namar ka kyrteng
U Khrist, suk ma phi; naba U Mynsiem
jong ka burom bad u jong U Blei u
iaishong ha phi: ha phang jong ki
shisha la kren bein ia u, hynrei ha phang
jong phi la pyndon burom ia u. [15]Namar
wat ai ba uno' uno ruh na phi un shah
shitom kum u nongpyniap briew, lane
u nongtuh, lane u nongleh basniew,
lane kum uba shait lorni leh lushia
ia ki kam kiwei: [16]hynrei lada *uno uno
ruh u shah shitom* kum u Khristan,
wat ai un sngew lehrain, hynrei to un
pyndon burom ia U Blei ha kane ka
kyrteng. [17]Naba kata ka ïa *ka la jia*
ia kaban sdang ka jingbishar ha ka ïing
ka jong U Blei; hynrei lada *ka sdang*
nyngkong ha ngi, kaei *kan long* kaba
kut jong kita kibym kohnguh ia ka
gospel U Blei? [18]Te lada da kaba eh
ba pynim ia uba hok, hangno uta ubym
riewblei bad uba pop un paw? [19]Namar
kata te kita kiba da shah shitom katba
kum ka mon U Blei, to kin aiti noh
ia la ki mynsiem ha kaba iaileh babha,
ha U Nongthaw baiaineh.

Ka kynhun ka jong U Blei

5 Ia ki tymmen basan kiba hapdeng
jong phi namar kata nga kyntu, uba u
para tymmen basan kein, bad u sakhi
ia kita ki jingshah shitom U Khrist,
bad u nongioh bynta ruh na kata ka
burom ia kaban sa pynpaw, [2]to phin
bsa ia kata ka kynhun ka jong U Blei
kaba hapdeng jong phi, da kaba sharai,
ym da kaba leh jubor, hynrei da la ka
mon sngewbha hi; ym da kaba khwan
myntoi, hynrei da ka jingsngew la kloi;
[3]ym kum kiba leh trai khlieh halor
ki balang, hynrei da kaba pynlong ia lade
ki rukom ia kata ka kynhun. [4]Te ynda
la pynpaw ia U Nongaplangbrot
Rangbah, phin ioh pdiang ia kata ka
pansngiat ka burom kabym sep noh.
[5]Kumjuh, phi ki samla, to kohnguh
ha kiba kham tymmen. Hynrei baroh to
phin iakup ia ka jingsngewrit ia kaban
shakri paralok hi: naba U Blei u ialeh
pyrshah ia kiba sngewkhraw, hynrei ha

4:8 Pro. 10:12. 4:18 Pro. 11:31. 5:2 Io. 21:15-17. 5:5 Pro. 3:34.

kiba sngewrit u ai ka jingaiei.
6 To phin pynrit ia lade namar kata
hapoh ka kti bakhraw bor ka jong U
Blei, ba un ioh pynkhraw ia phi ha ka
ïa babit; [7]da kaba bred halor jong u ia ka
jingkhuslai jong phi baroh, naba u sumar
sukher ma u shaphang jong phi. [8]To
phin leh adkar, to phin iasharai; naba
uta u nongialeh jong phi uba u Soitan,
kum u sing bakyrhuh u iaid kylleng,
u da wad khnang ia uno uno ruh ba
un ioh nguid tylli. [9]Ia uta to phin ialeh
pyrshah, kiba skhem ha la ka jingngeit,
da kaba tip ba dang pyndep ia kita
kijuh hi ki jingshah shitom ha kita ki
para bangeit jong phi kiba ha ka pyrthei.
[10]Te U Blei ka jingaiei baroh, uba la
khot ia phi sha kata ka burom bymjukut
jong u ha U Khrist, ynda phi la shah
shitom khyndiat por, ma u hi kein un
da pynjanai ia phi, un da pynskhem,
un da pynshaitbor. [11]Ha u *to long* ka
jingsynshar sha ki bymjukut ki bymjukut:
Amen.

Ki jingkhublei

12 Da U Silbanos, uba u para bangeit
baiaineh kumba nga ñiew ia u, nga la
thoh lyngkot ha phi, da kaba sneng
bad da kaba phla ruh ba kane ka long
kata ka jingaiei bashisha ka jong U Blei:
ha kata te to phin ieng skhem. [13]*Ka
Balang* kaba ha Babilon, ia kaba la
jied lem *bad phi*, ka khublei ia phi:
bad U Markos de u khun jong nga
u leh kumta. [14]To phin iakhublei paralok
hi da ka jingiadoh ka jingiaieit.

To long ka jingsuk ha phi baroh
kiba ha U Khrist: Amen.

KA SHITHI KABA AR

U PETROS

UBA U APOSTOL

Ka jingkhublei

1 U Simon Petros, u shakri bad u
apostol U Jisu Khrist,
Ha kita kiba la ioh ia ka jingngeit
bakordor ryngkat bad ka jong ngi, da
ka hok U Blei bad U Nongpynim jong
ngi U Jisu Khrist:
2 *To long* ba yn pynman bun ha phi
ia ka jingaiei bad ia ka jingsuk ha kaba
ithuh ia U Blei bad ia U Jisu uba U
Trai jong ngi.

Ka jingkhot U Blei bad ka jingjied ia ki

3 Kumba ka bor Blei jong u ka la ai
ha ngi ia kiei kiei baroh kiba dei sha ka
jingim bad ka jingriewblei, da kaba
ithuh ia uta uba la khot ia ngi da ka
burom bad ka jingbha jong u hi: [4]da
kiba u la ai ha ngi ia ki jingkular kiba
khraw tam bad bakordor, ba da kine
phin ioh long ki nongiaioh bynta na
ka jinglong mynsiem bakynja blei, haba
la phet iap noh na kata ka jingpynpyut
plak kaba ha ka pyrthei da ka jingkwah
brai. [5]Te namar kane hi ka daw phi ruh
da ka jingleh minot baroh, to phin
pynlang ha kata ka jingngeit jong phi
ia ka jingbha; te ha kata ka jingbha ia
ka jingtip; [6]te ha kata ka jingtip ia ka
bor halor lade; te ha kata ka bor halor
lade ia ka jingiaishah; te ha kata ka
jingiaishah ia ka jingriewblei; [7]te ha

5:6 Mt. 23:12; Lk. 14:11; 18:14. 5:12 Kam. 15:22, 40. 5:13 Kam. 12:12, 25; 13·13;
15:37-39; Kol. 4:10; Phile 24.

kata ka jingriewblei ia ka jingiaieit para
bangeit; te ha kata ka jingiaieit para
bangeit ia ka jingieit. [8]Namar haba
kine kiei kiei ruh ki iadon ha phi, bad
ki iaman bun, ki iapynlong ia phi ban
ym long kiba alhia, lymne kibym seisoh
ha kata ka jingtip babiang ia U Jisu
Khrist uba U Trai jong ngi. [9]Namar
uta ubym don kine kiei kiei ruh u long
uba matlah, uba iohi tang ia kiba hajan,
uba la pynklet noh ia ka jingpynkhuid
na ki pop barim jong u. [10]Naba kumta,
ko para bangeit, to phin kham ialeh
minot ban pynlong skhem ia kata ka
jingkhot bad ia ka jingjied ia phi; namar
haba phi iaileh ia kine kiei kiei ruh,
phin ym jynthut lano lano ruh: [11]namar
kumta yn ai kyrhai eh ha phi ia ka
jingbsut shapoh kata ka hima bymjukut
U Trai bad U Nongpynim jong ngi U
Jisu Khrist.

12 Naba kumta ngan long uba kloi
ban pynkynmaw ia phi ha la ka sngi
shaphang kine kiei kiei ruh, la phi tip
ruh ia ki, bad la la pynskhem ia phi ha
kane ka jingshisha kaba *phi* don; [13]hynrei
nga mut ba kaba dei katba nga dang
long ha kane ka ïing trep, ban pynkhih
ia phi da kaba pynkynmaw ia phi;
[14]haba tip ba kata kaba buh noh ia
kane ka ïing trep jong nga ka la jan eh,
kat kumba U Trai jong ngi U Jisu Khrist
u la pyni ha nga. [15]Shisha, ngan ialeh
minot ba man la ka por hadien kata ka
jingleitnoh jong nga, phin ioh pynlong
ka jingpynkynmaw shaphang kine kiei
kiei ruh.

Ki nongiohi ia ka burom U Khrist

16 Namar ngim shym la bud noh ia
ki puriskam kai ba la thaw nang sianti,
mynba ngi la pyntip ha phi ia ka bor
bad ia ka jingwan U Trai jong ngi U
Jisu Khrist, hynrei ngi la ioh long ki
nongiohi ia kata ka jinglong burom
jong u. [17]Namar u la pdiang na U Blei
uba U Kpa ia ka jinglong burom bad ia
ka jingpyndon burom, mynba la wan kat
kane ka ktien ha u na kata ka burom
bakhraw batyngshain eh: Une u long u
khun jong nga uba ieit ha uba nga
sngewbha eh. [18]Te ia kane ka ktien ngi
la iohsngew ma ngi ba ka da wan na
bneng, mynba ngi iadon lem bad u ha
uta u lum bakyntang. [19]Bad ngi don
kata ka ktien ka jingiathuhlypa ba la
kham pynskhem; ha kaba phi leh bha
haba phi pynshah shkor ia ka, kumba
ha ka sharak batyngshain ha ka jaka
badum, tadynda kan mih ka sngi, bad
u lur shai un da mih ha ki dohnud jong
phi: [20]haba phi tip shuwa ia kane, ba
ym don ka jingiathuhlypa na ka Jingthoh
Bakhuid kaba long na ka jingbatai u
briew hi. [21]Namar ym da ka mon u
briew la wan ka jingiathuhlypa mynno
mynno ruh: hynrei ki briew ki la
kren na U Blei kein, haba la pynkhih
ia ki da U Mynsiem Bakhuid.

Ki nonghikai balamler

2 Hynrei ki la don ki nongiathuhlypa
balamler ruh hapdeng uta u paidlang,
kumba hapdeng jong phi ruh kin long
ki nonghikai balamler, kiban wallam
tuh hapoh ia ki jinghikai bakla ba-
pynjot noh, bad haba ki len noh ia uta
U Kynrad uba la siewspah ia ki, ki da
pynwan kumta ha lade hi ia ka jing-
pynjot kaba stet thir thir. [2]Te shibun
kin iabud noh ia kita ki jingleh kyreit
jong ki, kiba na ka bynta jong ki yn
kren bein eh ia ka lynti ka jingshisha.
[3]Bad ha ka jingkwah lalot kin iakhaïi
ia phi da ki ktien bathawnang: ia kiba
kata ka jingpynrem na mynslem kam
pyntud, bad kata ka jingpynjot noh
jong ki kam samthiah.

4 Namar lada U Blei um shym la riej
ia ki angel mynba ki la leh pop, hynrei
haba la shop arsut ia ki sha dujok, u la
aiti noh ia ki ha ki krem ka jingdum

1 : 17-18 Mt. 17 : 1-5; Mk. 9 : 2-7; Lk. 9 : 28-35.

tliw tliw, ba la ri noh ia ki ia ka jing-
bishar; [5]bad *lada* um shym la riej ia ka
pyrthei bamynbarim, hynrei ia U Noah,
u nongialap ia ka hok, lem bad hynñiew
ngut kiwei pat u la ri kyndong, mynba
u la pynwan ia ka jingshlei ha kata ka
pyrthei kibym riewblei; [6]bad haba la
pynlong dpei ia ki nongbah ka Sodom
bad Gomorra, u la pynrem ia ki da ka
jingpynkyllon khram, u da buh ia ki
ban long ka rukom maham ia kita kiban
im bymriewblei; [7]te u la knieh kynthet
noh ia U Lot bahok, ia uba la pyn-
sngewsatia noh da kata ka jinglong
kyreit jong kita ki bymman [8](namar
uta uba hok ha kaba iohi bad ha kaba
iohsngew, haba u shong sah hapdeng
jong ki, man la ka sngi u la ju pynkordit
ia la ka mynsiem bahok da ki jingleh
babein hukum *jong ki*): [9]U Trai u nang
ban knieh kynthet noh ia kiba riewblei
na ka jingpynshoi, bad ban rakhe ia
kibym hok ia ka sngi ka jingbishar ban
pynshitom ia ki. [10]Hynrei khamtam ia
kita kiba beh brai ia ka doh ha ka
jingkwah brai ka jingpynbit tngit, bad
ia kiba ñiew bein ia ka jingsynshar:

Kiba shlan eh, kiba leh hangamei,
kim sngewkiuh haba ki iakren bein ia
ki bakhraw batri: [11]ha kaba ki angel,
la ki long kiba kham khraw ha ka jing-
khlain bad ka bor, kim iatiạn ia ka
jingbishar bakren bein ia kita ha khmat
U Trai. [12]Hynrei kine, kum ki mrad
bakhlem jingmut, ba la kha kynja mrad
ia ki ia kaban kem bad ban pyniap
noh ia ki, haba ki kren bein shaphang
kita kiei kiei ia kiba kim sngewthuh,
yn pynjot noh khoit ia ki ha kata ka
jingpynpyut plak jong ki hi; [13]kin da
ioh ia ka bainong ka jingleh bymhok,
haba ki iañiew kaba sngewbha eh ia
kata kaba im sarong awria ha kaba
mynsngi, *ki long* ki jingthohbria bad
ki jingkhlemrain, ki da ia im sarong
awria ha kita ki jingiakhawai iaieit jong
ki hi, haba ki iakhawai lem bad phi:
[14]kiba don ki khmat badap da kaba
klim, bad kibym lah kyndiah na ka
pop: ki da iariam pah ia ki mynsiem
bymneh; kiba don ka dohnud ia kaba
la pynmlien ha ki jingikwah lalot; ki
khun ka jingtim: [15]kiba haba ki la iehnoh
noh ia ka lynti kaba beit, ki la leit sakma,
da kaba bud noh ia ka lynti U Balaam
u khun U Beor, uba la ieit ia ka bainong
ka jingbymhok; [16]hynrei u la ioh ka
jingsneng namar ka jingpalat jong u hi.
ka kadda kabym nangkren, haba ka
la kren da ka ktien briew, ka la khang
ia kata ka jingleh bieit tam uta u
nongiathuhlypa.

17 Kine ki long ki pukri bakhlem
um, ki lyoh ia kiba la beh da ka eriong,
ha kiba la ri noh ia ka jingiong jong ka
jingdum na ka bynta jong ki. [18]Namar
da kaba kren ia ki ktien ba at sarong
ka jingbieit thala, ki iariam pah ha ki
jingkwah brai ka doh, da ki jingleh
nuti, ia kita kiba dang iaphet iap noh
na kita kiba im ha ka jingiaid sakma:
[19]ki da iakular ha ki ka jinglaitluid,
haba ma ki hi ia lade ki long ki mraw ka
jingpynpyut; namar da uba la jop noh
iano iano ruh, da uta la pynlong mraw
kein ia u. [20]Namar lada, haba ki la phet
iap noh na kita ki jingpynbit tngit jong ka
pyrthei da ka jingtip ia U Trai bad U
Nongpynim jong ngi U Jisu Khrist,
pynban la suh sat pat ia ki da kine kiei
kiei ruh bad la jop noh ia ki, ka jinglong
kaba khadduh kan long ha ki kaba
kham sniew ia kaba nyngkong. [21]Namar
ka la kham bha ia ki ban ym tip ia kata
ka lynti ka hok, ban ia, haba ki la tip ia
ka, ba kin kylla dien noh na kata ka
hukum bakhuid ia kaba la aiti ha ki.
[22]Hynrei ka la jia ha ki ia kaba ong
kata ka pharshi kaba shisha: U ksew u
la wan phai sha la ka jong ka prie, bad
ka sniang ia kaba la pynsum pynsait
sha la kaba ksaid ktieh.

2 : 5 Jen. 6 : 1-7 : 24. 2 : 6 Jen. 19 : 24. 2 : 7 Jen. 19 : 1-16. 2 : 15-16 Jk. 22 : 4-35.
2 : 22 Pro. 26 : 11.

Ka jingkular shaphang ka jingwan U Trai

3 Ia kane ka shithi kaba ar, ko hep
baieit, nga thoh mynta ha phi bad ha
ki *baroh ar* nga pynkynroi ia ki jingmut
basngur jong phi da kaba pynkynmaw
kein ia phi: 2ba phin ioh iaikynmaw ia
kita ki ktien ia kiba la kren lypa da ki
nongiathuhlypa bakhuid, bad ia kata ka
hukum U Trai bad U Nongpynim da ki
apostol jong phi: 3da kaba phi tip ia
kane nyngkong, ba ha ki sngi kiba
khadduh kin wan ki nongkren bein da
ka jingkren bein, kiba iaid katba kum ki
jingkwah brai la ki jong hi, 4bad ki da ong,
Hangno kata ka jingkular ia ka jingwan
jong u? namar naduh kaba kita ki kpa
tymmen ki la iohthiah noh, kiei kiei
baroh ki iaisah kumba ki ju long naduh
myndanglong ka pyrthei. 5Namar ki
klet khnang ia kane, ba la ju long ki
bneng na mynhyndai, bad ba ka khyndew
ka la neh lang na ka um bad da ka um,
da ka ktien U Blei: 6da kiba kata ka
pyrthei kaba mynkata, haba la pynshlei
ia ka da ka um, ka la jot noh. 7Hynrei
kita ki bneng bad kata ka khyndew
kiba mynta, ki long ba la rakhe ia ki
da kata kajuh ka ktien, ia kiba la ri noh
sha ka ding ia ka sngi ka jingbishar bad
ka jingpynjotnoh ia kita ki briew kibym
riewblei.
8 Hynrei ia kane kawei wat klet, ko
hep baieit, ba kawei ka sngi ka long bad
U Trai kum shi hajar snem, bad shi
hajar snem kum kawei ka sngi. 9U Trai
um leh tud shaphang la ka jingkular,
kumba don kiba iañiew ka jinglehtud:
hynrei u iaishah slem bad phi, ubym
da mon iano iano ruh ban jot noh, hynrei
ba baroh kin poi sha ka jingkylla kaba
mut. 10Hynrei kata ka sngi U Trai kan
wan kum u nongtuh: ha kaba kita ki
bneng kin leit noh burr, bad ki jor tynrai
da kaba thang rhem kin um noh, bad
ia ka khyndew bad ia kita ki jingleh
badon ha ka yn thang duh.
11 Namar kata haba yn sain noh
kumne ia kine kiei kiei baroh, kiba
kumno ka dei ia phi ban long ha ka
jinglong jingim bakhuid bad ka jinglong
riewblei, 12kiba ia ap khmih bad kiba
kwah dik dik ia kata ka jingwan jong
kata ka sngi ka jong U Blei, ha kaba ki
bneng da kaba thang ia ki yn sain noh,
bad ki jor tynrai da kaba thang rhem kin
um noh? 13Hynrei ia ki bneng kiba
thymmai bad ia ka khyndew kaba
thymmai, katba kum kata ka jingkular
jong u, ngi iakhmih lynti, ha kiba ka
hok ka shong sah.
14 Naba kumta, ko hep baieit, haba
phi iakhmih lynti ia kine kiei kiei ruh,
to pyrshang smat ba yn shem ia phi ha
ka jingsuk, kiba khlem thohbria, bad kiba
khlem tei pop ha khmat jong u. 15To
phin iañiew te ia kata ka jingiaishah
slem U Trai jong ngi ba ka long ka
jingpynim: kumba U Paul ruh, uba
u para bangeit baieit jong ngi, u la
thoh ha phi katba kum kata ka jingstad
ia kaba la ai ha u: 16kumba ha kita ki
shithi *jong u* baroh ruh, haba u kren ha ki
shaphang kine kiei kiei ruh: ha kiba don
kiei kiei ruh kiba eh ban sngewthuh, ia
kiba kita kibym nang bad kibym neh ki
pynkyllain, kumba *ki leh* ruh ia kita
kiwei ki jingthoh, ia kaban pynjot noh
ia lade hi. 17Namar kata ma phi, ko hep
baieit, haba phi tip lypa *ia kine kiei
kiei ruh,* to da sumar noh, ioh ba haba la
rong noh lem ia phi bad kata ka jingiaid
sakma jong kita ki bymman, phin da
hap noh na la ka jong ka jingneh skhem hi.
18Hynrei to phin nangroi ha ka jingaiei
bad ka jingtip ia U Trai bad U
Nongpynim jong ngi U Jisu Khrist. Ha
u to *yn long* ka burom mynta ruh bad
haduh ka sngi ka bymjukut: Amen.

3 : 3 Juda. 18. 3 : 5 Jen. 1 : 6-9. 3 : 6 Jen. 7 : 11. 3 : 8 Salm 90 : 4. 3 : 10 Mt. 24 : 43; Lk. 12 : 39; 1 Thes. 5 : 2; Jpw. 16 : 15. 3 : 13 Isa. 65 : 17; 66 : 22; Jpw 21 : 1.

KA SHITHI KABA NYNGKONG

U IOANNIS

UBA U APOSTOI

U Ktien ka Jingim

1 Kata kaba la long na kaba myn-
nyngkong, ia kaba ngi la iohsngew, ia
kaba ngi la iohi da ki khmat jong ngi,
ia kaba ngi la iohkhmih pyllaw, bad
ki kti jong ngi ki la ioh tba, shaphang uta
U Ktien ka jingim 2(bad ia uta u jingim la
pynpaw, bad ngi la iohi, bad ngi iaphla,
bad ngi iathuh shai ha phi ia uta u jingim
bymjukut, uba la don bad U Kpa, bad
la pynpaw ia u ha ngi); 3ia kata kaba
ngi la iohi bad ngi la iohsngew ngi iathuh
shai ha phi, ba ma phi ruh phin ioh ka
jingiasyllok lem bad ngi: bad kata ka
jingiasyllok de ka jong ngi *ka long* lem
bad U Kpa bad U Khun jong u ruh
U Jisu Khrist. 4Te ia kine kiei kiei ruh
ngi thoh ha phi, ba ka jingkmen jong ngi
kan ioh long kaba la dap.

U Blei U long ka Jingshai

5 Te kane ka long kata ka khubor
ia kaba ngi la iohsngew na u, bad ngi
iapynbna ha phi: U Blei u long ka
jingshai bad ha u ka jingdum kam don
satia. 6Lada ngi ong ba ngi don ka jing-
iasyllok lem bad u, bad ngi iaid ha kata
ka jingdum, ngi lamler, bad ngim leh ia
ka jingshisha: 7hynrei lada ngi iaid ha
kata ka jingshai kumba u long ma u ha
kata ka jingshai, ngi don ka jingiasyllok
lem paralok hi, bad ka snam U Jisu U
Khun jong u ka pynkhuid ia ngi na ka
pop baroh. 8Lada ngi ong ba ngim don
ka pop ngi shukor ia lade, bad kata ka
jingshisha kam don ha ngi. 9Lada ngi
phla ia ki pop jong ngi, u long uba
iaineh bad uba hok, ban map noh ia kita
ki pop jong ngi bad ban pynkhuid ia ngi
na kabym hok baroh. 10Lada ngi ong
ba ngim shym la leh pop, ngi pynlong
ia u uba lamler, bad kata ka ktien jong
u kam don ha ngi.

U Khrist U long ka kuna na ka bynta ki pop jong ngi

2 Ko ki khun hep jong nga, nga thoh
ia kine kiei kiei ruh ha phi, ba phin
ym leh pop. Te lada uno uno ruh u leh
pop, ngi don kein U Riewsaid bad U
Kpa, U Jisu Khrist U Bahok: 2bad ma u
hi ruh u long ka kuna na ka bynta ki pop
jong ngi, bad ym tang na ka bynta kita
ki jong ngi hi, hynrei na ka bynta ki jong
ka pyrthei baroh ruh. 3Bad ha kane ngi
tip ba ngi ithuh ia u, lada ngi sumar ia ki
hukum jong u. 4Uta uba ong, Nga
ithuh ia u, bad ubym sumar ia ki hukum
jong u, u long uba lamler, bad kata ka
jingshisha kam don ha u. 5Hynrei jar
uba da sumar ia kata ka ktien jong u,
da shisha ha uta la pynjanai noh ia ka
jingieit U Blei Ha kane ngi tip ba ngi
long ha u. 6Uta uba ong ba u iaisah ha u, u
la dei ban iaid hi kumta kat kumba u la
iaid ma u.

Ka hukum kaba thymmai

7 Ko hep baieit, ym ia ka hukum
bathymmai nga thoh ha phi, hynrei ia ka
hukum barim, ia kaba phi la ju don
naduh kaba mynnyngkong: kata ka
hukum kaba rim ka long kata ka ktien
ia kaba phi la iohsngew. 8Pat, ia ka
hukum bathymmai nga thoh ha phi,
kaba long kaba shisha ha u bad ha phi:
naba kata ka jingdum ka iaid jah noh,
bad kata ka jingshai kaba shisha ka la
tyngshain hi mynta. 9Uta uba ong ba
u don ha kata ka jingshai, bad uba shun
pynban ia u para bangeit jong u, u don
ha kata ka jingdum haduh mynta. 10Jar

1:1 Io. 1:1. 1:2 Io. 1:14. 2:7 Io. 13:34.

uba ieit ia la u para bangeit u iaisah ha
kata ka jingshai, bad ha u ym don ka
daw ka jingjynthut. [11]Hynrei jar uba
shun ia la u para bangeit u don ha kata
ka jingdum, bad u iaid ruh ha kata ka
jingdum, bad um tip shuh shaei u leit,
naba kata ka jingdum ka la pynmatlah
noh ia ki khmat jong u.

12 Nga thoh ha phi, ko khun hep,
naba la map noh ia phi ia ki pop jong
phi na ka bynta ka kyrteng jong u.
[13]Nga thoh ha phi, ko ki kpa, naba
phi la ithuh ia uta uba long naduh kaba
mynnyngkong. Nga thoh ha phi, ko ki
samla, naba phi la jop noh thiaw ia uta
uba sniew. Nga la thoh ha phi, ko khun
khynnah, naba phi ithuh ia U Kpa.
[14]Nga la thoh ha phi, ko ki kpa, naba
phi ithuh ia uta uba long naduh kaba
mynnyngkong. Nga la thoh ha phi, ko ki
samla, naba phi long kiba khlain, bad
kata ka ktien U Blei ka iaisah ha phi,
bad phi la jop noh thiaw ia uta uba
sniew.

15 Phi wat ieit ia ka pyrthei, lymne
ia kita kiei kiei ruh kiba ha kata ka
pyrthei. Lada uno uno ruh u ieit ia ka
pyrthei, kata ka jingieit U Kpa kam
don shuh ha u. [16]Naba baroh kaba ha kata
ka pyrthei, ka jingkwah brai jong ka doh,
bad ka jingkwah brai jong ki khmat, bad
ka jingsarong thala shaphang ka jingim,
kam long na U Kpa, hynrei na kata ka
pyrthei ka long. [17]Bad kata ka pyrthei ka
iaid jah noh, bad kata ka jingkwah brai
jong ka: hynrei uta uba leh ia ka mon
U Blei u iaisah bymjukut.

U nongialeh pyrshah ia U Khrist

18 Ko khun hep, ka long ka por
bakhadduh: bad kumba phi la iohsngew
ba uta uba ialeh pyrshah ia U Khrist
u wan, wat mynta ruh la mih noh
shibun kiba ialeh pyrshah ia U Khrist:
nangta kein ngi tip ba ka long ka por
bakhadduh. [19]Ki la leit mih noh napdeng
jong ngi, hynrei kim shym la long na ngi:
namar lada ki la long na ngi, kin da la
sah lem bad ngi: hynrei *ki la leit mih noh*
khnang ban ioh pynpaw ia ki ba baroh
kim long na ngi. [20]Hynrei ma phi phi
don ka jingpynsleh na uta U Bakhuid,
bad phi tip ia kiei kiei baroh. [21]Ngam
shym la thoh ha phi naba phim tip
ia ka jingshisha, hynrei naba phi tip ia
ka, bad ba kawei ruh kaba lamler kam
long na ka jingshisha. [22]Uei long uta uba
lamler, lymda dei uta uba len noh ba
U Jisu u long uta U Khrist? Une u long
uta u nongialeh pyrshah ia U Khrist, uta
uba len noh ia U Kpa bad ia U Khun.
[23]Uwei pa uwei baroh uba len noh
ia U Khun, um don ruh ia uta U Kpa:
uta uba phla ia U Khun, u don uta U
Kpa ruh. [24]Ma phi namar kata, to kan
iaisah ha phi kata kaba phi la iohsngew
naduh kaba mynnyngkong. Lada kata
kaba phi la iohsngew naduh kaba
mynnyngkong ka ioh iaisah ha phi,
ma phi ruh phin ioh iaisah ha U Khun
bad ha U Kpa. [25]Te kane ka long kata
ka jingkular ia kaba u la kular ha ngi,
ka jingim bymjukut kein.

26 Ia kine kiei kiei ruh nga la thoh
ha phi shaphang kita kiba ialam bakla
ia phi. [27]Te shaphang jong phi, kata ka
jingpynsleh ia kaba phi la pdiang na u
ka iaisah ha phi, te phim donkam shuh
ba uno uno ruh un da hikai ia phi:
hynrei kumba kata ka jingpynsleh jong
u ka hikai ia phi shaphang kiei kiei
baroh, bad ka long kaba shisha, bad
kam long kaba lamler, te kumta kumba
la hikai ia phi, phin iaisah ha u.

28 Te mynta, ko ki khun hep, to
iaisah ha u: khnang ba, lada yn pynpaw
ia u, ngin ioh ka jingsngewshlur, bad
ba ngin ym lehrain ha khmat jong u ha
kata ka jingwan jong u. [29]Lada phi
tip ba u long uba hok, phi tip ba uwei
pa uwei baroh uba iaileh ia ka hok,
la kha ia u na u.

Ki khun U Blei

3 Ha khmih phi kaba kumno ka jingieit
uta U Kpa u la ai ha ngi, ba la khot ia
ngi ki khun U Blei: bad *kumta* ngi
long. Namar kane kein kata ka pyrthei
kam ithuh ia ngi, naba kam shym la
ithuh ia u. 2Ko hep baieit, mynta ngi
long ki khun U Blei, bad ym pat la
pynpaw ia kaei ba ngin sa long; hynrei
ngi tip ba, ynda la pynpaw ia u, ngin
long kiba kum ma u: naba ngin iohi
ia u kumba u long hi. 3Te uwei pa uwei
baroh uba don kane ka jingkyrmen ha u
u pynkhuid ia lade, kat kumba ma u
u long uba khuid.

4 Uwei pa uwei baroh uba iaileh ia
ka pop u iaileh ruh ia ka jingpalat
hukum; te ka pop ka long ka jingpalat
hukum. 5Bad phi tip ba la pynpaw ia u
khnang ba un da ioh kit noh ia ki pop
jong ngi; bad ka pop kam don ha u.
6Uwei pa uwei baroh uba iaisah ha u
um ju leh pop; uwei pa uwei baroh
uba leh pop um shym la iohi ia u, lymne
um shym la ithuh ia u. 7Ko khun hep,
wat ai iano iano ruh ba un ialam bakla
ia phi; jar uba iaileh ia ka hok u long
uba hok, kat kumba ma u u long uba hok.
8Jar uba iaileh ia ka pop u long na
u Soitan; naba uta u Soitan u ju leh
pop naduh kaba mynnyngkong. Ia kane
khnang la pynpaw ia U Khun U Blei,
ba un ioh pynjot noh ia ki jingleh jong
uta u Soitan. 9Uwei pa uwei baroh
ba la kha na U Blei um ju leh ia ka
pop, naba u symbai jong u u iaisah
hapoh jong u: te um lah ban iaileh pop,
naba la kha ia u na U Blei. 10Ha kane
kein ki la paw kita ki khun U Blei,
bad kita ki khun u Soitan. Uwei pa
uwei baroh ubym ju leh ia ka hok um
long na U Blei, lymne uta ubym ieit
ia la u para.

Ka dei ban iaieit paralok hi

11 Naba kane ka long kata ka ktien
ia kaba phi la iohsngew naduh kaba
mynnyngkong, ba ngin iaieit paralok
hi: 12ym kumba U Kain u la long na
uta uba sniew, bad u la pyniap noh ia
la u para. Te na ka balei u la pyniap
noh ia u? Naba ki jingleh jong u hi ki
long kiba sniew, hynrei kita ki jong uta
u para jong u kiba hok. 13Phi wat sngew
kyndit, ko para bangeit jong nga, lada
ka pyrthei ka shun ia phi. 14Ngi tip
ba ngi la lait shiliang na ka jingiap
sha ka jingim, naba ngi ieit ia ki para
bangeit. Jar ubym ieit u dang sah ha
kata ka jingiap. 15Uwei pa uwei baroh
uba shun ia la u para bangeit u long u
nongshohnoh briew: bad phi tip ba
ym don u nongshohnoh briew uba don
ka jingim bymjukut kaba sah ha u.
16Ha kane ngi la ithuh ia kata ka jingieit,
naba u la aiti noh ma u ia la ka jingim
na ka bynta jong ngi: ngi ruh ka dei
ia ngi ban aiti noh ia la ki jingim na ka
bynta ki para bangeit. 17Hynrei jar uba
don ka spah ka jong ka pyrthei, bad
u da iohi ia u para bangeit jong u ha ka
jingkyrduh, bad un khang khop ia ka
jingsngewsynei jong u na u, hato kumno
kata ka jingieit jong U Blei ka iaisah
ha uta? 18Ko khun hep, wat ai ngin
iaieit *tang* da ka ktien hi, lymne da u
thylliej; hynrei ha ka jingleh bad ha ka
jingshisha.

Ka jingsngewshlur sha u Blei

19 Te da kane ngi tip ba ngi long na
kata ka jingshisha, bad ngin pynskhem
ia la ki dohnud ha khmat jong u, 20ha
kita kiei kiei ba kata ka dohnud jong
ngi ka pynrem ia ngi; naba U Blei
u long uba kham khraw ia ka dohnud
jong ngi, bad u tip ia kiei kiei baroh.
21Ko hep baieit, lada kata ka dohnud
jong ngi kam pynrem ia ngi, *te* ngi
don ka jingsngewshlur sha U Blei.
22Bad lada ngi pan ia kaei kaei ruh,
ngi pdiang na u, naba ngi sumar ia ki

3 : 1 Io. 1 : 12. 3 : 5 Io. 1 : 29. 3 : 11 Io. 13 : 34. 3 : 12 Jen. 4 : 8. 3 : 14 Io. 5 : 24.

hukum jong u, bad ngi iaileh ia kita
kiei kiei ruh bapynsngewbha ha khmat
jong u. 23Te kane ka long ka hukum jong
u, ba ngin ngeit ha ka kyrteng U Khun
jong u U Jisu Khrist, bad ba ngin iaieit
paralok hi, kumba u la ai ia ka hukum
ha ngi. 24Bad uta uba sumar ia kita ki
hukum jong u u iaisah ha u, bad u ruh
ha uta. Te da kane ngi tip ba u iaisah
ha ngi, na uta U Mynsiem ia uba u la
ai ha ngi.

Ka mynsiem ka jingshisha bad ka mynsiem ka jingshukor

4 Ko hep baieit, wat ngeit ia ki mynsiem
baroh, hynrei to phin tynjuh iit ia
kita ki mynsiem, la ki long ne em na
U Blei; naba shibun ki nongiathuhlypa
balamler ki la leit mih noh sha ka pyrthei.
2Da kane phi ithuh ia uta U Mynsiem
U Blei: ka mynsiem baroh kaba phla
ia U Jisu Khrist ba u la wan ha ka doh,
ka long na U Blei: 3bad ka mynsiem
baroh kabym phla ia U Jisu kam long
na U Blei Te kane ka long kata ka
mynsiem jong uta u nongialeh pyrshah
ia U Khrist; shaphang kaba phi la
iohsngew ba ka wan, bad mynta kein
ka la don lypa ha ka pyrthei. 4Ma phi
phi long na U Blei ko khun hep, te
phi la jop thiaw ia kita, naba u long
uba kham khraw uba ha phi ban ia
uba ha ka pyrthei. 5Kita ki long na ka
jong ka pyrthei, namar kata ki iakren
na ka jong ka pyrthei, bad kata ka
pyrthei ka sngew ia ki: 6ma ngi ngi
long na U Blei: uta uba ithuh ia U
Blei u sngew ia ngi: uta ubym long na
U Blei um sngew ia ngi. Na kane ngi
ithuh ia kata ka mynsiem jong ka jing-
shisha, bad ia kata ka mynsiem jong
ka jingshukor.

U Blei U long ka Jingieit

7 Ko hep baieit, to ngin iaieit paralok
hi, naba ka jingieit ka long na U Blei;
te uwei pa uwei baroh uba ieit, la kha
ia u na U Blei, bad u ithuh ia U Blei.
8Uta ubym ieit um ithuh ia U Blei,
naba U Blei u long ka jingieit. 9Ha
kane la pynpaw shynna ia ka jingieit
U Blei ha ngi, ba U Blei u la phah ia
la U Khun ba la kha marwei sha kane
ka pyrthei, ba ngin ioh im da u. 10Ha
kane ka long ka jingieit, ym naba ngi
la ieit ma ngi ia U Blei, hynrei naba
u la ieit ma u ia ngi, bad ba u la phah
ia la U Khun *ban long* ka kuna na ka
bynta ki pop jong ngi. 11Ko hep baieit,
lada U Blei u la ieit kumta ia ngi, ma
ngi ruh ngi dei ban iaieit paralok hi.
12Ym don uba la iohi ia U Blei mynno
mynno ruh: lada ngi iaieit paralok hi,
U Blei u iaisah ha ngi, bad ia kata ka
jingieit jong u la pynjanai noh ha ngi.
13 Da kane ngi tip ba ngi iaisah ha u,
bad ma u ruh ha ngi, naba u la ai ha
ngi na ka jong U Mynsiem jong u.
14Bad ngi la ioh khmih pyllaw, bad
ngi iaphla shai, ba U Kpa u la phah ia
U Khun *ban long* U Nongpynim jong ka
pyrthei. 15Jar uba da phla ba U Jisu
u long U Khun U Blei, U Blei u iaisah
ha u, bad ma u ruh ha U Blei. 16Ma
ngi te ngi ithuh bad ngi la ngeit ia kata
ka jingieit ia kaba U Blei u don ia ngi.
U Blei u long ka jingieit; bad uta uba
iaisah ha kata ka jingieit u iaisah ha
U Blei, bad U Blei u iaisah ha u. 17Da
kane la pynjanai noh ha ngi ia kata
ka jingieit, ba ngin ioh ka jingsngew
shaniah ha kata ka sngi ka jingbishar;
naba kat kumba u long ma u, kumta ma
ngi ruh ngi long ha kane ka pyrthei.
18Ym don ka jingsheptieng ha ka jingieit;
hynrei ka jingieit bajanai ka shop noh
shabar kein ia ka jingsheptieng, naba
ka jingsheptieng ka don ka jingpyn-
shitom; te uta uba sheptieng ym shym
la pynjanai noh ia u ha ka jingieit.
19Ngi ieit ma ngi ia u, naba u la ieit
shuwa ia ngi. 20Lada uno uno ruh u
ong, Nga ieit ia U Blei, bad u shun

3 : 23 Io. 13 : 34; 15 : 12, 17.   4 : 12 Io. 1 : 18.

ia la u para bangeit. u long uba lamler:
namar uta ubym ieit ia la u para bangeit
ia uba u la iohi, um lah ban ieit ia U
Blei ia uba um shym la iohi. [21]Te ia
kane ka hukum ngi ioh na u, ba jar
uba ieit ia U Blei un da ieit ia la u para
bangeit ruh.

Ka jingjop noh thiaw ia ka pyrthei

5 Uwei pa uwei baroh uba ngeit ba U
Jisu u long uta U Khrist, la kha ia u na
U Blei: bad uwei pa uwei baroh uba ieit
ia uta uba la pynkha, u ieit ia uta ruh ia
uba la kha na u. [2]Da kane ngi tip ba
ngi ieit ia ki khun U Blei, haba ngi
ieit ia U Blei, bad ngi leh ia ki hukum
jong u. [3]Namar kane ka long ka jingieit
ia U Blei, ba ngi da sumar ia kita ki
hukum jong u: bad kita ki hukum jong
u kim long kiba khia. [4]Naba kaei kaei
baroh ia kaba la kha na U Blei ka jop
noh thiaw ia ka pyrthei; te kane ka
long kata ka jingjop kaba la jop noh
thiaw ia kata ka pyrthei, ka jingngeit
jong ngi kein. [5]Uei uta uba jop noh
thiaw ia kata ka pyrthei, tang uta kein
uba ngeit ba U Jisu u long U Khun
U Blei.

Ka jingphla shaphang U Jisu Khrist

6 Une u long uta uba la wan da ka
um bad ka snam, U Jisu Khrist kein:
ym tang ha kata ka um, hynrei ha kata
um bad ha kata ka snam. [7]Bad dei uta
U Mynsiem uba phla, naba uta U
Mynsiem u long ka jingshisha. [8]Naba
ki long lai kiba iaphla, U Mynsiem,
bad kata ka um, bad kata ka snam,
bad kine lai ki iakut lang ha kawei.
[9]Lada ngi pdiang ia ka jingphla jong
ki briew, kata ka jingphla jong U Blei
ka long kaba kham khraw: naba kata
ka jingphla jong U Blei ka long kane,
ba u la phla shaphang U Khun jong u.
[10]Uta uba ngeit ha uta U Khun U
Blei, u don kata ka jingphla ha lade
hi: uta ubym ngeit ia U Blei, u pynlong
ia u uba lamler, naba um shym la ngeit
ha kata ka jingphla ia kaba U Blei u la
phla shaphang uta U Khun jong u.
[11]Te kane ka long kata ka jingphla,
ba U Blei u la ai ha ngi ia ka jingim
bymjukut, bad kane ka jingim ka long ha
U Khun jong u. [12]Uta uba don uta U
Khun, u don kata ka jingim: te uta
ubym don U Khun U Blei, um don
kata ka jingim.

Ka jingim bymjukut

13 Ia kine kiei kiei ruh nga la thoh
ha phi, khnang ba phin da ioh tip ba phi
don ka jingim bymjukut, ha phi kein
kiba ngeit ha kà kyrteng U Khun U Blei.
[14]Te kane ka long kata ka jingsngew
shaniah kaba ngi don sha u, ba, lada
ngi pan ia kaei kaei ruh katba kum
ka mon jong u, u sngew ia ngi: [15]te
lada ngi tip skhem ba u sngew ia ngi,
ia kaei kaei ruh ba ngi da pan, ngi tip
skhem kein ba ngi ioh ia kita ki jing-
pan ia kiba ngi la pan na u. [16]Lada
uno uno ruh u da iohi ia la u para bangeit
ba u da leh pop ia ka pop ym sha kaban
iap, un pan, te U Blei un ai ha u ia ka
jingim, ia kita kein kiba leh pop ym
sha kaban iap. Don ka pop sha kaban
iap: shaphang kata ngam ong ba un
kyrpad. [17]Kabym hok baroh ka long
ka pop, bad don ka pop ym sha kaban
iap.

18 Ngi tip ba uwei pa uwei baroh ia
uba la kha na U Blei, um leh pop shuh:
hynrei uta ia uba la kha na U Blei, u ri
noh ia lade, te uta uba sniew um ktah ia u

19 Ngi tip ba ngi long na U Blei, bad
ba ka pyrthei baroh kawei ka thiah khop
hapoh uta uba sniew.

20 Ngi tip ruh ba uta U Khun U Blei
u la wan, bad u la ai ha ngi ka jing-
shemphang, khnang ba ngin ioh ithuh ia
uta U Bashisha; bad ngi long ha uta U
Bashisha, ha uta U Khun jong u U Jisu
Khrist. Une u long uta U Blei Bashisha,
bad kata ka jingim bymjukut. [21]Ko ki
khun hep, to phin da sumar ia lade
na kita ki bleithaw: Amen.

5 : 3 Io. 14 : 15. 5 : 11 Io. 3 : 36.

KA SHITHI KABA AR

U IOANNIS

UBA U APOSTOL

Ka jingkhublei

1 Uta u tymmen basan, ha ka ba-
khraw batri ba la jied bad ha ki khun
jong ka, ia kiba nga ieit ha ka jingshisha
(bad ym tang ma nga hi, hynrei kita
baroh ruh kiba la ithuh ia ka jingshisha)
[2]na ka bynta kata ka jingshisha kaba
iaisah ha ngi bad kan long lem bad ngi
sha ka bymjukut:

3 kan long lem bad ngi ka jingaiei, ka
jingisynei, *bad* ka jingsuk na U Blei uba
U Kpa bad na U Jisu Khrist U Khun uta
U Kpa, ha ka jingshisha bad ha ka
jingieit.

Ka Jingshisha bad ka Jingieit

4 Nga la kmen shibun eh naba nga la
shem ba don na kita ki khun jong pha
kiba iaid ha ka jingshisha, kumba ngi la
pdiang ruh ia ka hukum na uta U Kpa.
[5]Te mynta nga kyrpad ia pha, ko ka
Bakhraw batri, ym kumba nga thoh ha
pha ia ka hukum bathymmai, hynrei ia
kata kaba ngi la ju don naduh kaba
mynnyngkong, ba ngin iaieit paralok hi.
[6]Bad kane ka long kata ka jingiaieit,
ba ngin iaiaid katba kum kita ki hukum
jong u. Kane ka long kata ka hukum,
kumba phi la iohsngew naduh kaba
mynnyngkong, ba phin iaiaid ha ka.
[7]Naba shibun ki nongshukor ki la ialeit
mih sha ka pyrthei, kibym iaphla ba
U Jisu Khrist u wan ha ka doh. Une
kein u long uta u nongshukor bad u
nongialeh pyrshah ia U Khrist. [8]To
phin iasumar ia lade hi, khnang ba
phin ym duh noh ia kita kiei kiei ruh
ia kiba ngi la lah leh minot, hynrei
ba phin pdiang ia ka nong babiang.
[9]Uwei pa uwei baroh uba ialam phrang
bad ubym iaineh ha ka jinghikai U
Khrist, um don U Blei: uta uba iaineh
ha kata ka jinghikai, uta kein u don
U Kpa ruh bad U Khun. [10]Lada uno
uno ruh u wan ha phi, bad um wallam
ia kane ka jinghikai, to wat pdiang ia u
sha iing, bad to wat kren ban khublei
ia u: [11]namar uta uba khublei ia u, u don
bynta lem ha kita ki jingleh kiba sniew
jong u.

Ka jingwai noh

12 Haba nga don shibun kiei kiei ruh
ban thoh ha phi, ngam shym la mon ban
thoh da ka kot bad ka sia: hynrei nga
kyrmen ban wan ha phi, bad ban iakren
markhmat, ba kata ka jingkmen jong phi
kan da ioh long ba la dap.

13 Kita ki khun ka para jong pha ia
kaba la jied ki iakhublei ia pha: Amen.

5 Io. 13 : 34; 15 : 12, 17.

KA SHITHI KABA LAI

U IOANNIS

Ka jingkhublei

1 Uta u tymmen basan, ha U Gaios
uba ieit eh, ia uba nga ieit ha kaba shisha.

2 Ko hep baieit, nga duwai ba ha kiei
kiei baroh men roi bad ba men khiah
khran, kat kumba ka roi ka mynsiem
jong me. 3Namar nga la kmen shibun eh,
haba ki para bangeit ki la wan bad ki la
iaphla babha shaphang kata ka jing-
shisha jong me, kat kumba me iaid ha ka
jingshisha. 4Ngam don ka jingkmen
bakham khraw ia kane kein, ba ngan
iohsngew ba ki khun hep jong nga ki
da iaid ha ka jingshisha.

U Gaios u ioh iaroh

5 Ko hep baieit, me leh bangeit ia
kaei kaei ruh ba me leh sha kita ki para
bangeit, bad sha kita ki nongwei: 6kiba
la phla babha shaphang kata ka jingieit
jong me ha khmat ka balang; bad men
leh bha haba me leit on lynti ia ki ha
ka rukom kaba dei biang ia U Blei:
7namar na ka bynta kata ka Kyrteng
ki la leit mih noh, kim da pdiang ei ei ruh
em na ki Jentil. 8Namar kata ka dei
ia ngi ban pdiang sngewbha ia kiba kat
kita, ba ngin ioh long kiba iatreilem
bad kata ka jingshisha.

U Diotrephis bad U Dimitrios

9 Nga la thoh sha ka balang: hynrei
uta U Diotrephis, uba ieit leh san halor
jong ki, um pdiang sngewbha ia ngi.
10Namar kane, lada ngan ioh wan, ngan
pynkynmaw biang ia kita ki jingleh
jong u ia kiba u iaileh, ba u da shait
kren blab blab pyrshah ia ngi da ki
ktien basniew. Te haba um sngewhun da
kine, um pdiang sngewbha hi ia kita ki
para bangeit, bad ia kita kiba da kwah
u adong, bad u shop noh *ia ki* pynban na
ka balang. 11Ko hep baieit, to me wat
pyrthuh bud ia kata kaba sniew, hynrei
ia kata kaba bha. Uta uba leh ia kaba
bha u long na U Blei, hynrei uta uba
leh ia kaba sniew um shym la iohi ia
U Blei. 12Ia U Dimitrios la phla babha
da ki briew baroh, bad da ka jong ka
jingshisha hi: ngi hi ruh ngi iaphla
babha, bad me tip ba kata ka jingphla
jong ngi ka long kaba shisha.

Ki jingkhublei

13 Nga don shibun kiei kiei ruh ban
thoh sha me, hynrei ngam mon da ka
sia bad u khulom ban thoh ha me:
14hynrei nga kyrmen ban iohi ia me
shen shen, bad ngin iakren markhmat.

15 To long ka jingsuk ha me. Ki lok ki
iakhublei ia me. To ai khublei ia ki lok
uwei pa uwei.

1 Kam. 19 : 29; Rom. 16 : 23; 1 Kor. 1 : 14.

KA SHITHI

U JUDAH

Ka jingkhublei

1 U Judah, u shakri U Jisu Khrist,
bad u para U Jakob,
Ha kita ia kiba la khot, kiba ieit ha
U Blei U Kpa, bad ia kiba la ri noh
khnang ia U Jisu Khrist:
2 Ia ka jingisynei ha phi, bad ka jingsuk
bad ka jingieit to ai ba yn pynman bun.

Shaphang ki nonghikai balamler

3 Ko hep baieit, haba nga dang leh
minot eh ban thoh ha phi shaphang kata
ka jingpynim ba iadei lem, nga la shem
ba donkam eh ban thoh ha phi, ban
sneng ia phi ban ialeh eh na ka bynta
kata ka jingngeit, ia kaba la aiti shisien ai
ha ki riewkhuid. 4Namar don kino kino
ruh ki briew kiba la par sian shapoh,
ia kiba la kynthoh lypa la mynslem
khnang sha kane ka jingpynrem, ki
briew kibym riewblei, kiba pynkylla ia
ka jingaiei U Blei jong ngi sha ka jingleh
jakhlia, bad kiba len noh ia U Jisu
Khrist, uba long tang ma u hi U Kynrad
bad U Trai jong ngi.
5 Te nga kwah ban pynkynmaw ia
phi, la phi tip shisien tip ia kane baroh,
ba U Trai haba u pyllait im ia u paidlang
na ka ri Ijipt, hadien kata u la pynjot
noh khoit ia kita kibym shym la ngeit.
6Ki angel ruh kibym shym la ri ia kata
ka burom tynrai jong ki hi, hynrei
ki la iehnoh noh ia ka jaka shong sah la
ka jong hi, u la ri noh ia ki ha ki kynjri
bymjukut hapoh kaba dum tliw tliw, ia
ka jingbishar ka sngi bakhraw. 7Kumba
ia ka Sodom bad Gomorra, bad kita
ki nongbah kiba sawdong ia ki, haba
ki iashait ialeh nuti, bad ki da leit bud
ia ka doh kawei pat, ha ka rukom kaba
kum ia kine, la buh ia ki ha khmat
kum ka rukom maham kein, da kaba ki
shah ia ka jingpynshitom hok ka ding
bymjukut.
8 Pynban kine ruh kumjuh haba ki
da phohsniew ki da pynbit tngit ia ka
doh, bad ki ñiew bein ia ka jingsynshar,
bad ki iakren bein ia ki bakhraw batri.
9Hynrei U Mikhal u angel rangbah,
mynba u dang iapyneh bad u Soitan, ba
u da iasaid nia shaphang ka met U
Moses, um nud ban bishar kat ban kren
bein ia u, hynrei u la ong, To U Trai un
da sneng ia me! 10Hynrei kine ki iakren
bein ia kat kita kiei kiei ruh ia kiba
kim tip satia: bad kat kita kiei kiei ruh
ba ki tip na la ka kynja tynrai, kum ki
mrad bakhlem jingmut, ha kita kiei
kiei ruh la pynjot ia ki. 11Kordit ia ki!
naba ki la ialeit iaid ha kata ka lynti
U Kain, bad ki la iaphet kyrthep ha
kata ka jingsakma U Balaam namar ka
bainong, bad ha kata ka jingialeh kiat
U Korah ki la jot noh. 12Kine ki long
ki jingthohbria ha kita ki jingiakhawai
iaieit jong phi, haba ki iakhawai lem
bad phi, ki nongsharai kiba bsa sngaid
ia lade khlem da sheptieng; ki lyoh
bakhlem um, ia kiba la rong kynting
noh da ki lyer; ki dieng synrai kiba
khlem soh, kiba la iap noh arsien, ia
kiba la rat noh: 13ki jingatphyllung bakhih
dom eh ka duriaw, kiba sei tyrtho ia ki
jinglehraia jong ki hi: ki khlur baiaid
sakma, ha kiba ia u lyoh baiong jong ka
jingdum la ri noh sha ka bymjukut.
14 Bad dei ia kine ba U Enokh ruh,
uba hynñiew na U Adam, u la iathuhlypa,
u da ong, Ha khmih U Trai u la wan bad
ki shiphew hajar kiba khuid jong u,
15ban leh ia ka jingbishar halor baroh,
bad ban pynrem noh ia kita baroh kibym

1 Mt. 13 : 55; Mk. 6 : 3. 5 Ek. 12 : 51; Jk. 14 : 29-30. 7 Jen. 19 : 1-24. 9 Dan. 10 : 13,21; 12 : 1; Jpw. 12 : 7; Dt. 34 : 6; Sekh. 3 : 2. 11 Jen. 4 : 3-8; Jk. 22 : 1-35; Jk. 16 : 1-35. 14 Jen. 5 : 18, 21-24.

riewblei shaphang kita ki jingleh baroh
ka jingbymriewblei jong ki, ia kiba ki
la leh bymriewblei, bad shaphang kita
ki ktien barunar eh ia kiba ki la kren
ki nongpop bymriewblei pyrshah ia u.
16Kine ki long kiba iakren khñium,
kiba ud wad daw, kiba iaid katba kum
ki jingkwah brai jong ki hi, bad ka
shyntur jong ki ka kren ia kiei kiei ba at
sarong, ki da ñiew shiliang khmat ia ki
briew na ka bynta ka jingmyntoi.

Ka jingmaham bad ki jingsneng kyntu

17 Hynrei ma phi, ko hep baieit, to
kynmaw ia kita ki ktien ia kiba la
iathuhlypa da kita ki apostol U Jisu
Khrist uba U Trai jong ngi: 18kumno
ki la ju ong ha phi, ba ha ka ia kaba
khadduh kin long ki nongkren bein,
kiba da iaid katba kum kita ki jingkwah
brai kibym riewblei jong ki hi. 19Kine
ki long kita kiba pynlong ki jingiakhlad,
kiba kynja mrad, kibym don U Mynsiem.
20Hynrei ma phi, ko hep baieit, haba
phi iatei ia lade ha kata ka jingngeit
kaba khuid tam jong phi, da kaba
iaiduwai ha U Mynsiem Bakhuid, 21to
phin ri noh ia lade ha ka jingieit U Blei
da kaba ap khmih hir hir ia kata ka
jingisynei U Jisu Khrist uba U Trai
jong ngi sha ka jingim bymjukut. 22Te
ia kiwei shisha to phin leh isynei, da
kaba pyniapher; 23hynrei ia kiwei pat
to phin pynim, da kaba knieh kynthet ia
ki na ka ding, bad ia kiwei pat to isynei
da ka jingsheptieng, da kaba shun wat ia
kata ka jingphong ia kaba la pynbit
tngit na ka jong ka doh.

Ka jingkyrkhu pynwai

24 Te ha uta uba lah ban ri kyndong
ia phi bakhlem jynthut, bad ban
pynieng ia phi bakhlem pop ha khmat
ka burom jong u ha ka jingkmen ba-
khraw eh, 25ha U Blei U Bastad tang
ma u hi uba U Nongpynim jong ngi, da
U Jisu Khrist uba U Trai jong ngi, *to
long* ka burom, bad ka jingkhraw tam,
ka jingsynshar bad ka bor, mynta ruh,
bad sha ki bymjukut baroh: Amen.

KA JINGPYNPAW
U IOANNIS
U NONGBATAI IA U BLEI

Ka jinglamphrang

1 Ka jingpynpaw U Jisu Khrist, ia
kaba U Blei u la ai ha u, ban pyni ha ki
shakri jong u ia kiei kiei ruh kiba dei ban
jia long shen: bad haba u la phah da u
angel jong u, u la pyntip *ia ka* ha U
Ioannis u shakri jong u, 2uba la phla ia
ka ktien U Blei, bad ia ka jingphla U Jisu
Khrist, ia kita kiei kiei baroh kein kiba
u la iohi. 3Suk uta uba pule, bad kita kiba
iohsngew ia ki ktien jong kane ka jing-
iathuhlypa, bad kiba sumar ia kita kiei
kiei ruh ia kiba la thoh ha ka: namar kata
ka ïa ka la jan.

Ki jingkhublei sha ki hynñiew Balang

4 U Ioannis ha kita ki hynñiew balang
kiba ha Asia:

To long ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk,
na uta uba long bad uba la ju long bad
uban sa wan: bad na kita ki hynñiew ki
mynsiem kiba long ha khmat ka khet jong

18 2 Pet. 3 : 3. 1 : 4 Ek. 3 : 14; Jpw. 4 : 5.

u: 5bad na U Jisu Khrist, uba long U
Nongphla ia uba lah ban shaniah, ia Uba
la kha nyngkong na kiba iap, bad U
Nongsynshar ki syiem ka pyrthei.
Ha uta uba la ieit ia ngi, bad uba la
sait ia ngi na ki pop jong ngi ha ka snam
jong u hi; 6bad u la pynlong ia ngi ki
syiem bad ki lyngdoh ha U Blei bad U
Kpa jong u: ha u to long ka burom bad
ka jingsynshar sha ki bymjukut ki
bymjukut: Amen. 7Ha khmih, u wan
bad ki lyoh, bad ka khmat baroh kan iohi
ia u, bad kita ruh kiba la sum ia u:
bad ki jaid bynriew baroh jong ka
pyrthei kin ialynñiar lympat namar jong
u. Kumta shisha: Amen.
8 Nga long ma nga U Alpha bad U
Omega, ong U Trai uba U Blei, uta uba
long bad uba ju long bad uta uban sa
wan, uta U Badonbor baroh.

Ka jingiohipaw ia U Khun U Briew

9 Ma nga U Ioannis, uba u para
bangeit jong phi, bad u nongiaioh bynta
lem ha ka jingjynjar, bad ha ka hima bad
ka jingiaishah U Jisu Khrist, nga la don
ha kata ka dewlynnong ia kaba la khot
Patmos, na ka bynta ka ktien U Blei bad
na ka bynta ka jingphla ia U Jisu Khrist.
10Nga la long ha U Mynsiem ha ka
sngi U Trai, bad nga la iohsngew na
shadien jong nga ia ka ktien bajam kum
ka turoi, 11ka da ong, Nga long ma
nga U Alpha bad U Omega, uba
nyngkong bad uba khadduh: Ia kaba
me iohi, to thoh ha ka kitab, bad to phah
ha kita ki hynniew balang: sha Ephesos,
bad sha Smyrna, bad sha Pergamos,
bad sha Thiateira, bad sha Sardis, bad
sha Philadelphia, bad sha Laodikaia.
12 Te nga la phai ban ioh khmih thuh
ia kata ka ktien kaba la kren ha nga:
te haba nga la phai, nga la iohi hynñiew
ki dieng pynieng sharak ksiar: 13bad
hapdeng kita ki hynñiew ki dieng pynieng
sharak, ia uwei uba kum U Khun u briew,
uba la kup jainkup haduh ki kjat, bad
uba la panpoh ka jingpanpoh ksiar ha
ki jymbuiñ. 14Bad ka khlieh jong u bad
u shñiuh jong u kiba lieh kum u
ñiuhlangbrot balieh, kat ka ior kein; bad
ki khmat jong u kum ka thylliej ding;
15bad ki kjat jong u kum ka rnong
baphyrnai, kum haba la thang ia ki ha
ka lawar ding; bad ka ktien jong u kum
ka jingsawa shibun ki um. 16Bad u la don
ha ka kti kamon jong u hynñiew ki khlur;
bad na ka shyntur jong u ka da mih noh
ka waitlam baarliang syrti banep: bad
ka khmat jong u ka la long kum haba ka
sngi ka tyngshain ha ka bor bah jong ka.
17 Bad haba nga la iohi ia u, nga la
kyllon sbak ha ki kjat jong u kum uba
iap. U te u la buh ia ka kti kamon jong
u ha nga, u da ong, To wat sheptieng:
nga long ma nga uba nyngkong bad uba
khadduh, bad uta Uba im: 18bad nga
la jia long uba iap, te ha khmih, nga long
uba im sha ki bymjukut ki bymjukut,
bad nga don kein ki shabi ka dujok bad
ka jingiap. 19Namar kata to thoh ia kiei
kiei ruh ia kiba me la iohi, bad ia kiei
kiei ruh kiba long, bad ia kiei kiei ruh
kiban sa long hadien kine; 20ia ka
jingmaian shaphang kita ki hynñiew ki
khlur ia kiba me la iohi ha ka kti kamon
jong nga, bad ia kita ki hynniew ki
dieng pynieng sharak ksiar. Kita ki
hynñiew ki khlur ki long ki angel jong kita
ki hynñiew balang, bad kita ki hynñiew
ki dieng pynieng sharak ki long ki
hynñiew balang.

Ka khubor sha ka Balang ha Ephesos

2 Ha uta u angel jong ka balang ha
Ephesos to thoh: Ia kine kiei kiei ruh u
ong uta uba bat ia kita ki hynñiew ki
khlur ha ka kti kamon jong u, uta uba

1 : 5 Isa. 55 : 4; Salm 89 : 27. 1 : 6 Ek. 19 : 6; Jpw. 5 : 10. 1 : 7 Dan. 7 : 13; Mt. 24 : 30; Mk. 13 : 26; Lk. 21 : 27; 1 Thes. 4 : 17; Sekh. 12 : 10; Io. 19 : 34, 37. 1 : 8 Jpw. 22 : 13; Ek. 3 : 14. 1 : 13 Dan. 7 : 13; 10 : 5. 1 : 14 Dan. 7 : 9. 1 : 14-15 Dan. 10 : 6. 1 : 15 Eskl. 1 : 24; 43 : 2. 1 : 17 Isa. 44 : 6; 48 : 12; Jpw. 2 : 8; 22 : 13.

iaid hapdeng kita ki hynñiew ki dieng
pynieng sharak ksiar:
2 Nga ithuh ia ki jingleh jong pha,
bad ia ka jingleh minot bad ka jingiaishah
jong pha, bad ba pham lah ban shah
shuh ia kiba sniew: bad pha la tynjuh ïit
ia kita kiba ong ba ki long ki apostol, bad
kim long, te pha la shem ia ki kiba lam-
ler; [3]bad pha don ka jingiaishah bad pha
la shah na ka bynta ka kyrteng jong nga,
bad pham shym la sngewthait ian. [4]Hynrei
nga don *kane* kaba pyrshah ia pha, ba
pha la iehnoh noh ia ka jingieit jong pha
kaba nyngkong. [5]To kynmaw namarkata
nangno pha la hap noh, bad to kylla
kaba mut, bad to leh ia kita ki jingleh
kiba nyngkong: lymda kumta nga wan
kloi ha pha, bad ngan pynkynriah noh
ia ka dieng pynieng sharak jong pha na
ka jaka jong ka, lada pham kylla kaba
mut. [6]Hynrei kane pha don, ba pha shun
ia ki jingleh jong kita ki Nikolaita, ia
kiba nga ruh nga shun. [7]Jar uba don ka
shkor, to un sngew ia kaei ba U Mynsiem
u ong ha kita ki balang. Ha uta uba jop
ngan ai ha u ban bam na u dieng jong ka
jingim, uba long ha ka Paradais U Blei.

Ka khubor sha ka Balang ha Smyrna

8 Bad ha uta u angel jong ka balang ha
Smyrna to thoh: Ia kine kiei kiei ruh u
ong uta uba nyngkong bad uba khadduh,
uba la jia long uba iap, bad u la im *pat*:
9 Nga ithuh ia ka jingshah shitom
jong pha, bad ia ka jingduk jong pha
(hynrei pha long kaba riewspah), bad
ia ka jingkren bein jong kita kiba ong ba
ki long ki Jiw, bad kim long, hynrei ki
long ka synagog jong u Soitan. [10]To wat
sheptieng ia kita kiei kiei ruh kiba
phan sa shah: ha khmih, uta u Soitan un
sa bred ia kiba na phi ha ka ïing byndi,
ba yn ioh tynjuh ia phi: te phin ioh ia ka
jingshah shitom shiphew sngi. To long
pha kaba iaineh haduh ka jingiap, bad
ngan ai ha pha ia kata ka pansngiat jong
ka jingim. [11]Jar uba don ka shkor, to
un sngew ia kaei ba U Mynsiem u ong
ha kita ki balang. Ia uta uba jop yn ym
pynsniew na kata ka jingiap kaba ar.

Ka khubor sha ka Balang ha Pergamos

12 Bad ha uta u angel jong ka balang
kaba ha Pergamos to thoh: Ia kine kiei
kiei ruh u ong uta uba don kata ka
waitlam kaba arliang syrti banep:
13 Nga ithuh hangno pha shong, *wat*
ha kaba don kein ka khet u Soitan: bad
pha bat skhem ia ka kyrteng jong nga,
bad pham shym la len noh ia kata ka
jingngeit ha nga, wat shisha ha kita ki
sngi ha kiba U Antipas *u la long* u
nongphla uba iaineh jong nga, ia uba la
pyniap noh hapdeng jong phi, ha kaba u
Soitan u shong. [14]Hynrei nga don
khyndiat kiei kiei ruh pyrshah ia pha,
naba pha don hangta kiba bat ia kata ka
jinghikai U Balaam, uba la hikai ia
U Balak ban buh ia ka jingjynthut ha
khmat kita ki khun Israel, ban bam ia
kiei kiei ruh ba la kñia ia ki bleithaw, bad
ban klim sih. [15]Kumta pha don ma pha
ruh kiba bat kumjuh ia kata ka jinghikai
jong kita ki Nikolaita. [16]Namar kata to
kylla kaba mut; lymda kumta nga wan
kloi ha pha, bad ngan ialeh thma ia ki
da ka waitlam ka shyntur jong nga.
[17]Jar uba don ka shkor, to un sngew
ia kaei ba U Mynsiem u ong ha kita ki
balang. Ha uta uba jop ngan ai ha u ban
bam na kata ka manna ia kaba la buh-
rieh noh, bad ngan ai ha u ia u maw
balieh, bad ha uta u maw ia ka kyrteng
bathymmai ia kaba la thoh, ia kaba uno
uno ruh um ithuh hynrei tang uta uba
pdiang ia ka.

Ka khubor sha ka Balang ha Thiateira

18 Bad ha uta u angel jong ka balang

2 : 7 Jen 2 : 9; Jpw. 22 : 2; Eskl. 28 : 13; 31 : 8. 2 : 8 Isa. 44 : 6; 48 : 12; Jpw. 1 : 17; 22 : 13.
2 : 11 Jpw. 20 : 14; 21 : 8. 2 : 14 Jk. 22 : 5, 7; 31 : 16; Dt. 23 : 4; 25 : 1-3.
2 : 17 Ek. 16 : 14-15, 33-34; Io. 6 : 48-50; Isa. 62 : 2; 65 : 15.

kaba ha Thiateira to thoh: Ia kine kiei
kiei ruh u ong U Khun U Blei, uba don
la ki khmat kum ka thylliej ka ding, bad
ki kjat jong u kiba kum ka rnong
baphyrnai:
19 Nga ithuh ia ki jingleh jong pha,
bad ia ka jingieit bad ia ka jingngeit bad
ia ka jingshakri bad ia ka jingiaishah
jong pha; bad ba kita ki jingleh kiba
khadduh jong pha ki long kiba kham
bun ia kita kiba nyngkong. 20Hynrei nga
don kane kaba pyrshah ia pha, naba pha
shah ia kata ka briew ka Jesabel, kaba
khot ia lade ka nongiathuhlypa, bad
ka hikai bad ka shukor ia kita ki shakri
jong nga ban klim sih, bad ban bam
ia kiei kiei ruh ba la kñia ia ki bleithaw
21Bad nga la ai ha ka ia ka ia *babiang*
ba kan ioh kylla kaba mut; te kam mon
ban kylla kaba mut na kata kaba klim
jong ka. 22Ha khmih, ngan bred ia ka ha
ka jingthiah, bad ia kita kiba iaklim bad
ka ha ka jingshitom bakhraw, lada kin ym
kylla kaba mut na kita ki jingleh jong
ki 23Bad ngan pyniap noh ia ki khun
jong ka da ka jingiap; te kita ki balang
baroh kin iatip ba long ma nga uta uba
iit thuh ia ki khyllai bad ia ki dohnud:
te ngan ai ha phi uwei pa uwei baroh
katba kum ki jingleh jong phi. 24Hynrei
ha phi nga ong, *kata*, ha kita kiwei kein
kiba ha Thiateira, kat kibym don kane ka
jinghikai, kibym tip ia kita ki jingjylliew
jong u Soitan, kumba ki ong: Ngam buh
ha phi ia kawei pat ka jingkit. 25Hynrei
ia kata kaba phi don, to iabat skhem
tadynda nga wan. 26Bad uta uba jop,
bad uba sumar haduh kaba kut ia ki
jingleh jong nga, ngan ai ha u ka bor
halor kita ki kynja bynriew: 27bad un
synshar ia ki da u dieng synshar nar,
kumba pynlwet jin ia ki khiew jong u
nongthaw khiew, kumba nga ruh nga la
pdiang na U Kpa jong nga. 28Bad ngan
ai ha u ia u khlur step. 29Jar uba don ka
shkor, to un sngew ia kaei ba U Mynsiem
u ong ha kita ki balang.

•

Ka khubor sha ka Balang ha Sardis

3 Bad ha uta u angel jong ka balang
kaba ha Sardis to thoh: Ia kine kiei kiei
ruh u ong uta uba don kita ki hynñiew ki
Mynsiem U Blei, bad ia kita ki hynñiew
ki khlur: Nga ithuh ia ki jingleh jong pha,
ba pha don ka kyrteng ba pha im, hynrei
pha long kaba iap. 2To long pha kaba
sharai, bad to pynskhem ia kita kiei kiei
ruh kiba sah, kiban sa iap noh: namar
ngam shym shem ia kita ki jingleh jong
pha kiba la dap janai ha khmat U Blei
jong nga. 3To kynmaw namar kata kumno
pha la pdiang bad pha la iohsngew, bad to
ri skhem *ia ka*, bad to kylla kaba mut.
Namar kata lada pham sharai, ngan
wan kum u nongtuh kein, te phan ym
ioh tip ha kano ka por ngan wan ha pha.
4Hynrei pha don khyndiat ki kyrteng
wat ha Sardis kibym shym la pynbit
tngit ia ki jainkup jong ki: te kita kin ioh
iaid lem bad nga ha ki *jainkup* balieh:
naba ki long kiba dei. 5Uta uba jop, ia
uta yn pynkup kumta ha ki jainkup
balieh: bad ngan ym pyndam noh da lei
lei ia ka kyrteng jong u na ka kitab ka
jingim, bad ngan phla kein ia ka kyrteng
jong u ha khmat U Kpa jong nga, bad
ha khmat ki angel jong u. 6Jar uba don
ka shkor, to un sngew ia kaei ba U
Mynsiem u ong ha kita ki balang.

Ka khubor sha ka Balang ha Philadelphia

7 Bad ha uta u angel jong ka balang
kaba ha Philadelphia to thoh: Ia kine
kiei kiei ruh u ong uta Uba khuid, uta
Uba shisha, uta uba don u shabi jong U
Dabid, uta uba plie, te uno uno ruh um
khang, bad u khang te uno uno ruh um
plie:

2 : 20 1 Sm. 16 : 31; 2 Sm. 9 : 22, 30. 2 : 23 Salm 7 : 9; Jer. 17 : 10; Salm 62 : 12.
2 : 26-27 Salm 2 : 8-9. 3 : 3 Mt. 24 : 43-44; Lk. 12 : 39-40; Jpw. 16 : 15. 3 : 5 Ek. 32 : 32-33;
Salm 69 : 28; Jpw. 20 : 12; Mt. 10 : 32; Lk. 12 : 8. 3 : 7 Isa 22 : 22; Job 12 : 14.

8 Nga ithuh ia ki jingleh jong pha: ha
khmih, nga la buh ha khmat jong pha ia
ka jingkhang ia kaba la plie, te uno uno
ruh um lah ban khang ia ka: naba pha
don khyndiat khynsoit ka bor, bad pha la
ri skhem ia ka ktien jong nga, bad
pham shym la len ia ka kyrteng jong nga.
[9]Ha khmih, nga aiti noh ia kiba na
kata ka synagog u Soitan, kiba ong ba ki
long ki Jiw, bad kim long, hynrei ki
lamler; ha khmih, ngan pynleh ia kita ba
kin wan bad iamane ha khmat ki kjat
jong pha, bad ba kin tip ba nga la ieit
ma nga ia pha. [10]Naba pha la ri skhem
ia ka ktien ka jingiaishah jong nga, te
nga ruh ngan ri kyndong ia pha na kata
ka por jong ka jingtynjuh, kaban sa jia
long ha ka pyrthei baroh kawei, ban
tynjuh kein ia kita kiba shong ha ka
khyndew. [11]Ha khmih, nga wan kloi: to
bat skhem ia kata kaba pha don, ba uno
uno ruh un ym shim ia ka pansngiat jong
pha. [12]Uta uba jop, ngan pynlong u
rijied ia u ha ka iing U Blei jong nga,
te un ym mih noh shuh shabar: bad ngan
thoh halor jong u ia ka kyrteng U Blei
jong nga, bad ia ka kyrteng jong kata ka
nongbah U Blei jong nga, ka Jerusalem
bathymmai. kaba wan hiar na bneng na
U Blei jong nga, bad ia kata ka kyrteng
jong nga kaba thymmai. [13]Jar uba don
ka shkor, to un sngew ia kaei ba U
Mynsiem u ong ha kita ki balang.

Ka khubor sha ka Balang ha Laodikaia

14 Bad ha uta u angel jong ka balang
ha Laodikaia to thoh: Ia kine kiei kiei
ruh u ong U Amen, U Nongphla Uba
iaineh bad Uba shisha, ka jingsdang ka
jingpynlong jong U Blei:

15 Nga ithuh kein ia ki jingleh jong
pha, ba pham long kaba khriat lymne ka-
ba shit: ah nga da kwah dik dik ba phan
da long kaba khriat lane kaba shit!
[16]Kumta naba pha long kaba shu syaid,
khriat ruh em, shit ruh em, ngan sa prie
noh ia pha na ka shyntur jong nga.
[17]Naba pha ong, Nga kaba riewbha,
bad nga la pynman spah, te ngam don ka
jingkyrduh ei ei ruh em, bad pham tip
ba ma pha hi pha long kata kaba lanot
khop, bad kaba jynjar sat, bad kaba duk,
bad kaba matlah, bad kaba lyngkhuid.
[18]Nga pyni buit ha pha ba phan thied
na nga ia ka ksiar ba la phrang ha ka
ding, ba phan da ioh manspah; bad
ia ki jainkup balieh, ba phan ioh kup ia
lade, bad ba kan ym paw kata ka jingleh-
rain ka jinglyngkhuid jong pha; bad ia ka
jingsleh khmat ban kyllan ia ki khmat
jong pha, ba phan iohi. [19]Kat ia kiba nga
ieit, nga sneng bad nga sympat; to sngew-
shitrhem namar kata, bad to kylla ka-
ba mut. [20]Ha khmih, nga ieng ha ka jing-
khang bad nga tied: lada uno uno ruh
un iohsngew ia ka ktien jong nga, bad un
plie ia kata ka jingkhang, ngan wan rung
hapoh ha u, bad ngan iakhawai miet lem
bad u, bad ma u lem bad nga. [21]Uta uba
jop, ngan ai ha u ban shong lem bad nga
halor ka khet jong nga, kumba nga ruh nga
la jop, bad nga la shong lem bad U Kpa
jong nga halor ka khet jong u. [22]Jar uba
don ka shkor, to un sngew ia kaei ba U
Mynsiem u ong ha kita ki balang.

Ka jingiamane ha bneng

4 Hadien kine kiei kiei ruh nga la
khmih, te ha khmih, ka jingkhang ia
kaba la plie ha bneng: bad kata ka
ktien sawa kaba nyngkong ia kaba nga la
iohsngew kum ka turoi ka da kren bad
nga, ka da ong, To ale kiew shane, bad
ngan pyni ha me ia kiei kiei ruh kiba dei
ban jia long hadien kane. [2]Te kumne
kumne ruh nga la long ha U Mynsiem:
bad ha khmih, ka khet ba la buh ha bneng,
bad halor kata ka khet don uwei uba
shong. [3]Te uta uba shong u la long haba
khmih kum u maw jasper bad u sardios:

3 : 9 Isa. 49 : 23; 60 : 14; 43 : 4. 3 : 12 Jpw. 21 : 2; Isa. 62 : 2; 65 : 15. 3 : 14 Pro. 8 : 22.
3 : 19 Pro. 3 : 12; Heb. 12 : 6. 4 : 2-3 Eskl. 1 : 26-28; 10 : 1.

bad *la don* u simpyllieng baroh sawdong
kata ka khet, uba kum u maw emerald
haba peit ia u. [4]Bad baroh sawdong kata
ka khet ki *la don* arphewsaw tylli ki khet:
bad halor ki khet nga la iohi arphewsaw
ngut ki tymmen basan kiba shong, kiba
la kup ha ki jainkup balieh; bad halor ki
khlieh jong ki ki pansngiat ksiar. [5]Bad
na kata ka khet ki mih noh ki leilieh
bad ki jingsawa bad ki pyrthat. Bad *la
don* hynñiew ki sharak ding bathang ha
khmat kata ka khet, kiba long kita ki
hynñiew ki Mynsiem U Blei. [6]Bad ha
khmat kata ka khet ruh don ka duriaw
iit kum u mawlein:

Bad hapdeng kata ka khet, bad baroh
sawdong kata ka khet, saw ki jingthaw
baim kiba dap da ki khmat sha khmat bad
shadien [7]Te uta u jingthaw uba nyngkong
u kum u sing, bad uta u jingthaw baar u
kum u khun masi, bad uta u jingthaw
balai u da don ka khmat kum u briew,
bad uta u jingthaw basaw u kum ka
pukni baher. [8]Bad kita ki saw ki jingthaw
baim ki da don uwei pa uwei hynriew ki
thapbniang, baroh sawdong bad shapoh
ki da dap da ki khmat, bad kim ioh kaba
shongthait mynsngi bad mynmiet, ki da
ong, Uba khuid, Uba khuid, Uba khuid,
U Trai uba U Blei Badonbor baroh, uta
uba la ju long bad uta uba long bad uta
uban sa wan. [9]Bad haba kita ki jingthaw
baim ki ia ai ka burom bad ka jingpyndon
burom bad ka jingnguh ha uta uba shong
halor kata ka khet, ha uta uba im sha ki
bymjukut ki bymjukut, [10]kita ki arphew-
saw ngut ki tymmen basan ki iahap dem
ha khmat uta uba shong halor kata ka
khet, bad ki iamane ia uta uba im sha
ki bymjukut ki bymjukut, bad ki iabred
ia kita ki pansngiat jong ki ha khmat
kata ka khet, ki da ong, [11]Me long
uba dei, Ah Trai bad U Blei jong ngi,
ban pdiang ia kata ka burom bad ia kata
ka jingpyndon burom bad ia kata ka
bor, naba me la thaw ma me ia kiei kiei
baroh, bad namar kata ka mon jong me
ki ialong, bad la thaw ia ki.

Ka kitab bad u Khun langbrot

5 Bad nga la iohi ha ka kti kamon jong
uta uba shong halor kata ka khet ia ka
kitab, ia kaba la thoh shapoh bad shalor,
ia kaba la pyndait laha da ki hynñiew ki
jingpyndait. [2]Bad nga la iohi ia u angel uba
khlain, u da pyrta da ka ktien bajam,
Uei uba bit ban plied ia kata ka kitab,
bad ban loit ia ki jingpyndait jong ka?
[3]Bad ym don ha bneng, lymne ha ka
khyndew, lymne shapoh ka khyndew,
uba lah ban plied ia kata ka kitab,
lymne wat ban khmih ha ka. [4]Nga te nga
la iam shibun, naba ym shym la shem
iano iano ruh uba bit ban plied ia kata ka
kitab, lymne wat ban khmih ha ka.
[5]Te uwei na kita ki tymmen basan u
ong ha nga, To wat iam: ha khmih, uta
U Sing uba long na ka jaid Juda, U
Thied U Dabid, u la jop ban plied ia
kata ka kitab, bad ban loit ia kita ki
hynñiew ki jingpyndait jong ka.

6 Bad nga la iohi hapdeng kata ka
khet bad kita ki saw ki jingthaw baim,
bad hapdeng kita ki tymmen basan, ia
U Khun langbrot u da ieng, kum ia uba
la pyniap, u da don hynñiew ki reng, bad
hynñiew ki khmat, kiba long kita ki
hynñiew ki Mynsiem U Blei, ia kiba la
phah noh sha ka pyrthei baroh. [7]Bad u
la leit, bad u la shim ia kata ka kitab na ka
kti kamon jong uta uba shong halor kata
ka khet. [8]Te mynba u la shim ia kata ka
kitab, kita ki saw ki jingthaw baim bad
kita ki arphewsaw ngut ki tymmen basan
ki la iahap dem ha khmat uta U Khun
langbrot, ki da don uwei pa uwei la ka
duitara, bad ki pliang ksiar badap da ka
jingainguh thang baiwbih, kiba long ki

4 : 5 Ek 19 . 16, Jpw. 8 · 5; 11 · 19; 16 : 18; Eskl. 1 · 13; Jpw. 1 · 4; Sekh. 4 : 2; 4 : 6 Eskl 1 : 22;
4 : 6-7 Eskl. 1 : 5-10; 10 : 14. 4 : 8 Eskl. 1 : 18; 10 : 12; Isa. 6 : 2-3. 5 : 1 Eskl. 2 ; 9-10; Isa. 29 : 11.
5 : 5 Jen. 49 : 9; Isa. 11 · 1, 10. 5 : 6 Isa. 53 : 7; Sekh 4 : 10. 5 : 8 Salm 141 : 2.

jingduwai jong ki riewkhuid. 9 Bad ki
iarwai ia ka jingrwai bathymmai, ki da
ong, Me long uba dei ban shim ia kata ka
kitab, bad ban plie ia kita ki jingpyndait
jong ka: naba la pyniap kein ia me,
bad me la siewspah ha U Blei da ka snam
jong me ia kiba na ka jaid, bad *na* ka
thylliej, bad *na* u paitlang, bad *na* ka
kynja bynriew baroh: 10 bad me la pynlong
ia ki ki syiem bad ki lyngdoh ha U Blei
jong ngi, bad kin iasynshar ha ka pyrthei.
11 Te nga la iohi, bad nga la ioshngew
ia ka ktien sawa shibun ki angel baroh
sawdong kata ka khet bad kita ki jing-
thaw baim bad kita ki tymmen basan
ruh: bad ka jingkhein ia ki ka la long ki
shiphew hajar sien ki shiphew hajar, bad
ki hajar sien ki hajar, 12 ki da ong da ka
ktien bajam, U long uba dei uta U Khun
langbrot, ia uba la pyniap, ban ioh
pdiang ia kata ka bor, bad ia ka jing-
kynrei spah, bad ia ka jingstad, bad ia ka
jinglah, bad ia ka jingpyndon burom,
bad ia ka burom, bad ia ka jingkyrkhu.
13 Bad ia ka jingthaw baroh kaba don
ha bneng, bad halor ka khyndew, bad
shapoh ka khyndew, bad ha ka duriaw,
bad kiei kiei baroh kiba ha kita, nga la
iohsngew haba ki ong, Ha uta uba shong
halor kata ka khet, bad ha uta U Khun
langbrot, *to long* ka jingkyrkhu, bad ka
jingpyndon burom, bad ka burom, bad
ka bor, sha ki bymjukut ki bymjukut!
14 Bad kita ki saw ki jingthaw baim
ki la iaong, Amen. Bad kita ki arphew-
saw ngut ki tymmen basan ki la iahap
dem, bad ki la iamane.

Ki jingpyndait

6 Bad nga la khmih mynba uta U Khun
langbrot u la plie ia kawei na kita
ki hynñiew ki jingpyndait, bad nga la
iohsngew ia uwei na kita ki saw ki jing-
thaw baim ba u da kren kum ka jing-
riew u pyrthat, To ale, bad to khmih.
2 Te nga la khmih kein, bad ha khmih,
ka kulai balieh, bad uta uba shong halor
jong ka u la don ka ryntieh: bad la ai ha
u ia ka pansngiat, bad u la leit mih noh
da kaba jop thiaw, bad ia kaban jop
thiaw.
3 Bad mynba u la plie ia ka jing-
pyndait kaba ar, nga la iohsngew ia uta u
jingthaw baim uba ar ba u ong, To ale,
bad to khmih. 4 Te ka la leit mih noh
kawei pat ka kulai basaw: bad ha uta uba
shong halor jong ka la ai bor ban shim
noh ia ka jingsuk na kata ka khyndew,
khnang ba kin da ioh iapyniap noh
paralok hi: te la ai ha u ka waitlam
bakhraw.
5 Bad mynba u la plie ia ka jing-
pyndait kaba lai, nga la iohsngew ia uta
u jingthaw baim uba lai ba u ong, To ale,
bad to khmih. Te nga la khmih, bad ha
khmih, ka kulai baiong: bad uta uba
shong halor jong ka u da bat ia ka tara-
jur ha ka kti jong u. 6 Bad nga la iohsngew
ia ka ktien hapdeng kita ki jingthaw baim,
kaba ong, Ka shi ser u kew ia ka shi suka,
bad lai ser u kew barli ia ka shi suka: bad
to me wat pynsniew ia ka umphniang bad
ia ka wain!
7 Bad mynba u la plie ia ka jing-
pyndait kaba saw, nga la iohsngew ia ka
ktien jong uta u jingthaw baim uba saw,
ka da ong, To ale, bad to khmih. 8 Te
nga la khmih, bad ha khmih ka kulai
balieh bthuh, bad uta uba shong halor
jong ka uba kyrteng u Jingiap: bad
kata ka Jaka shong riewiap ka bud lem
bad u. Bad la ai ka bor ha ki halor ka shi
pawa kata ka khyndew, ban pyniap noh
da ka waitlam, bad da ka nemsniew, bad
da ka jingiap them, bad da kita ki mrad
khlaw jong kata ka khyndew.
9 Bad mynba u la plie ia ka jing-
pyndait kaba san, nga la iohi hapoh
ka duwan ia ki mynsiem ki jong kita ia
kiba la pyniap noh na ka bynta ka ktien

5 : 9 Salm 33 : 3; 98 : 1; Isa. 42 : 10. 5 : 10 Ek. 19 : 6; Jpw. 1 : 6. 5 : 11 Dan. 7 : 10.
6 : 2 Sekh. 1 : 8; 6 : 3, 6. 6 : 4 Sekh. 1 : 8; 6 : 2. 6 : 5 Sekh. 6 : 2, 6. 6 : 8 Eskl. 14 : 21.

U Blei, bad na ka bynta kata ka jing-
phla ia kaba ki la ju iabat skhem. [10]Te
ki la pyrta da ka ktien bajam, ki da ia ong,
Tad laño, ko Trai Kynrad, Uba khuid
bad Uba shisha, mem bishar kut bad
pynhiar kput na ka bynta kata ka snam
jong ngi halor kita kiba shong ha kata
ka khyndew? [11]Bad la ai ha uwei pa uwei
baroh ia ka jainkup balieh; bad la ong ha
ki ba kin da iashong thait shuh sa shibit
arbit, tadyñda yn pyndep noh ia kita ki
para shakri jong ki ruh bad kita ki para ba-
ngeit jong ki, ia kiban sa pyniap noh
kumba ia ki ruh.

12 Bad nga la iohi mynba u la plie ia
ka jingpyndait kaba hynriew, bad la long
ka jingkhynñiuh jumai bakhraw; bad ka
sngi ka la kylla iong kum ka jain shñiuh
bakhain, bad u bnai pyllun u la kylla
kum ka snam; [13]bad ki khlur ka bneng ki
la hap sha ka khyndew, kumba ki khlur
noh ki soh kibym ih na u dieng dumbur,
haba la pynkhih ia u da ka lyer bakhraw.
[14]Bad ia ka bneng la pynkynran noh kum
ka kitab haba la kli noh; bad ia u lum bad
ka dewlynnong baroh la pynkynriah noh
na ki jaka jong ki. [15]Te kita ki syiem jong
ka khyndew, bad kita ki bakhraw batri,
bad kita ki rangbah shihajar, bad kita kiba
riewspah, bad kita kiba khlain, bad u
mraw baroh bad uba laitluid baroh, ki
la iabuhrieh ia lade ha ki krem bad
hapdeng ki mawsiang jong ki lum bah;
[16]bad ki iaong ha kita ki lum bah bad
ha kita ki mawsiang, To hap ha ngi,
bad to buhrieh noh ia ngi na ka khmat uta
uba shong halor kata ka khet, bad na ka
jingbitar jong uta U Khun langbrot;
[17]naba kata ka sngi kaba khraw ka
jingbitar jong u ka la wan kein; te uei
uba lah ban ieng?

U paid ki khun Israel

7 Te hadien kane nga la iohi ia ki saw ki
angel kiba ieng halor ki saw dong ka
khyndew, ba ki iabat ia ki saw lyer ka
khyndew, khnang ba ka lyer kan ym ioh
beh ha ka khyndew, lymne ha ka duriaw,
lymne ha kano kano ka dieng. [2]Bad nga
la iohi ia uwei pat u angel ba u wan kiew
na sha bamih ka sngi, u da bat ia ka shap
jong U Blei uba im; bad u la pyrta da ka
ktien bajam ha kita ki saw angel, ha kiba
la ai bor ban pynsniew ia ka khyndew
bad ia ka duriaw, [3]u da ong, To wat
pynsniew ia ka khyndew, lymne ia ka
duriaw, lymne ia ki dieng, ha ban da
ngi la ioh shon ia ki shakri U Blei jong
ngi halor ki shyllangmat jong ki. [4]Bad
nga la iohsngew ia ka jingkhein jong kita
ia kiba la shon, shispah sawphew saw
hajar, ia kiba la shon na ka jaid baroh ki
khun Israel. [5]Na ka jaid Juda la shon
khadar hajar: Na ka jaid Ruben khadar
hajar: Na ka jaid Gad khadar hajar:
[6]Na ka jaid Asher khadar hajar: Na
ka jaid Napthali khadar hajar: Na ka
jaid Manasseh khadar hajar: [7]Na ka
jaid Simeon khadar hajar: Na ka jaid
Lebi khadar hajar: Na ka jaid Issakhar
khadar hajar: [8]Na ka jaid Sabulon khadar
hajar: Na ka jaid Joseph khadar hajar:
Na ka jaid Benjamin *la shon* khadar
hajar.

U paidbah byllien

9 Hadien kine kiei kiei ruh nga la
khmih, bad ha khmih, u paidbah byllien,
ia uba uno uno um lah ban ñiew, na ki
kynja bynriew bad *na* ki jaid bad *na* ki
paidlang bad *na* ki thylliej baroh, ba ki
da ieng ha khmat kata ka khet bad ha
khmat uta U Khun langbrot, kiba la kup
ki jainkup balieh, bad ki dieng tlai ha ki
kti jong ki; [10]bad ki da iapyrta da ka ktien
bajam, ki da iaong, Ka jingpynim ha U
Blei jong ngi uba shong halor kata ka
khet, bad ha uta U Khun langbrot! [11]Bad
kita ki angel baroh ki la iaieng tawiar

6 : 12 Jpw. 11 : 13; 16 : 18; Isa. 13 : 10; Joel 2 : 10, 31; 3 : 15; Mt. 24 : 29; Mk. 13 : 24-25; Lk. 21 : 25. **6 : 13-14** Isa. 34 : 4. **6 : 14** Jpw. 16 : 20. **6 : 15** Isa. 2 : 19, 21. **6 : 16** Hos. 10 : 8; Lk. 23 : 30. **6 : 17** Joel 2 : 11; Mal. 3 : 2. **7 : 1** Jer. 49 : 36; Dan. 7 : 2; Sekh. 6 : 5. **7 : 3** Eskl. 9 : 4, 6.

ia kata ka khet bad ia kita ki tymmen
basan bad ia kita ki saw ki jingthaw baim,
bad ki la iahap dem la ki khmat ha khmat
kata ka khet, bad ki la iamane dem ia U
Blei, 12ki da iaong: Amen! Ka jing-
kyrkhu bad ka burom bad ka jingstad
bad ka jingainguh bad ka jingpyndon
burom bad ka bor bad ka jinglah ha U
Blei jong ngi sha ki bymjukut ki bym-
jukut: Amen.

13 Te uwei na kita ki tymmen basan
u la kylli, u da ong ha nga, Kine kiba la
kup kita ki jainkup balieh, hato ki long
kiei bad nangno ki la wan? 14Te nga la
iathuh ha u, Ko Kynrad, me tip ma me.
Te u la ong ha nga, Kine ki long kita
kein kiba wan na kata ka jingjynjar
bakhraw, bad ki la sait ia kita ki jainkup
jong ki, bad ki la pynkhuid lieh ia ki ha ka
snam jong uta U Khun langbrot. 15Namar
kata ki long ha khmat kata ka khet U
Blei, bad ki iashakri ia u mynsngi bad
mynmiet ha ka jaka kyntang jong u;
bad uta uba shong halor kata ka khet
un shongkah halor jong ki. 16Kin ym
thngan shuh, lymne sliang shuh, lymne ka
sngi kan ym ioh shoh ha ki, lymne kano
kano ka jingshit; 17naba uta U Khun
langbrot uba hapdeng kata ka khet un
sharai ia ki, bad un ialam lynti ia ki sha
ki pukri um ka jingim; bad U Blei un ñiad
noh ia ka jingjawummat baroh na ki
khmat jong ki.

Ka jingpyndait kaba hynñiew

8 Bad mynba u la plie ia ka jingpyndait
kaba hynñiew, ka la long ka jing-
sngapjar ha bneng kumba shiteng kynta.
2Bad nga la iohi ia ki hynñiew ki angel
kiba ieng ha khmat U Blei, bad ha
ki la ai hynñiew ki turoi. 3Te uwei pat u
angel u la wan bad u la ieng hajan ka
duwan, u·da don ka pliang ksiar bathang
iwbih; bad la ai ha u shibun ka jingainguh
thang baiwbih, ba un ioh pynlang ia ka
ha ki jingduwai ki riewkhuid baroh halor
kata ka duwan ksiar kaba ha khmat kata
ka khet. 4Te ka tdem kita ki jingainguh
thang baiwbih lem bad kita ki jingduwai
jong ki riewkhuid, ka la leit kiew ha khmat
U Blei na ka kti uta u angel. 5Bad uta
u angel u la shim ia kata ka pliang bathang
iwbih, bad u la pyndap ia ka da ka ding
na kata ka duwan, bad u la·bred ia ka
shalor ka khyndew; te la long ki pyrthat
bad ki jingsawa bad ki leilieh, bad ka
jingkhynñiuh jumai.

Ki turoi

6 Bad kita ki hynñiew ki angel kiba
don kita ki hynñiew ki turoi ki la iakhreh
ia lade ban pynsawa.

7 Te uta uba nyngkong u la pynsawa;
bad la jia long u phria bad ka ding ia
kiba la khleh da ka snam, bad la bred ia
ki shalor ka khyndew; te ia kaba lai ka
bynta na ka jong ka khyndew bad ia kaba
lai ka bynta na ka jong ki dieng la thang
noh, bad ia u phlang bajyrngam baroh
la thang noh.

8 Bad u angel uba ar u la pynsawa;
te kum ia u lum bakhraw ia uba la thang
da ka ding la bred sha ka duriaw; te
kaba lai ka bynta na ka jong kata ka
duriaw ka la kylla snam, 9bad la iap noh
kaba lai ka bynta na ka jong kita ki
jingthaw kiba ha kata ka duriaw, kiba
don jingim, bad la pynjot noh ia kaba
lai ka bynta na ka jong ki lieng.

10 Bad u angel uba lai u la pynsawa;
te la hap na bneng u khlur bakhraw
bathang kum ka musa, bad u la hap
halor kaba lai ka bynta na ka jong ki wah
bad halor ki pukri ki um; 11Bad ka
kyrteng uta u khlur la khot Uba kthang;
te kaba lai ka bynta na ka jong kita ki um

7 : 14 Dan. 12 : 1; Mt. 24 : 21; Mk. 13 : 19. 7 : 16 Isa. 49 : 10. 7 : 17 Salm 23 : 1; Eskl. 34 : 23; Salm 23 : 2; Isa. 49 : 10; 25 : 8. 8 : 3 Amos 9 : 1; Ek. 30 : 1, 3. 8 : 5 Leb. 16 : 12; Eskl. 10 : 2; Ek. 19 : 16; Jpw. 11 : 19; 16 : 18. 8 : 7 Ek. 9 : 23-25; Eskl. 38 : 22. 8 : 10 Isa. 14 : 12. 8 : 11 Jer. 9 : 15.

ka la kylla kthang: te shibun ki briew ki
la iap noh na kita ki um, naba la
pynkthang ia ki.

12 Bad u angel uba saw u la pynsawa;
te la shoh ia kaba lai ka bynta na ka jong
ka sngi, bad ia kaba lai ka bynta na ka
jong u bnai, bad ia kaba lai ka bynta na
ka jong ki khlur, khnang ban pyndum ia
kata kaba lai ka bynta jong ki, bad kata
ka sngi kam pynshai ia kata kaba lai ka
bynta jong ka, bad ka miet kumjuh.

13 Bad nga la khmih, bad nga la
iohsngew ia uwei u pukni uba her hapdeng
ka bneng, u da ong da ka ktien kaba jam,
Kordit, kordit, kordit, ha kita kiba
shong halor kata ka khyndew, namar kita
kiwei pat ki jingsawa ka turoi jong kita
ki lai angel kiban sa pynsawa!

9 Bad u angel uba san u la pynsawa; te
nga la iohi ia u khlur ba la hap na
bneng sha ka khyndew; bad la ai ha u ia
u shabi kata ka liewlong kaba khlem trai.
2Te u la plie ia kata ka liewlong bakhlem
trai; te ka la leit kiew ka tdem na kata ka
liewlong, kum ka tdem ka lawar ding
kaba khraw; te la pyndum ia ka sngi bad
ia ka suin bneng da ka tdem jong kata ka
liewlong. 3Bad na kata ka tdem la mih noh
ki puit halor ka khyndew; bad ha ki la ai
ka bor, kumba ki ñiang lartham jong ka
khyndew ki don ka bor. 4Bad la ong ha ki
ba kin ym pynsniew ia u phlang ka khyn-
dew, lymne ia kaei kaei ruh kaba jyrngam,
lymne ia uno uno ruh u dieng, hynrei tang
ia kita ki briew kibym don kata ka jing-
shonshap jong U Blei halor ki shyllangmat
jong ki. 5Bad la ai ha ki ba kin ym pyniap
noh ia ki, hynrei ba yn pynkordit ia ki
san bnai: te kata ka jingpynkordit ia ki
ka la long kum ka jingpynkordit ka
ñiang lartham haba ka la dait ia u briew.
6Te ha kita ki sngi ki briew kin wad
noh ia ka jingiap, bad kin ym shem ia
ka satia; bad kin kwah eh ban iap noh,
te kata ka jingiap kan phet noh na ki.

7 Bad ki dur kita ki puit ki la syriem
kum ki kulai ia kiba la khreh ia ka
thma; bad halor ki khlieh jong ki ki *la
don* kum ki pansngiat kiba syriem ia ka
ksiar, bad ki khmat jong ki kum ki khmat
ki briew 8bad ki la don u shñiuh kum u
shñiuh ki kynthei, bad ki bniat jong ki ki
la long kum ki jong ki sing; 9bad ki la
don ki jingiada shadem kum ki jingiada
shadem nar; bad ka jingsawa ki thap-
niang jong ki ka kum ka jingsawa ki kali
babun ki kulai haba ki iatur kein sha ka
thma; 10bad ki dón ki tdong kiba syriem
ia ki ñiang lartham, bad ki sni; bad ka bor
jong ki ban pynsniew ia ki briew san
bnai ka la long ha ki tdong jong ki.
11Bad ki don u syiem halor jong ki,
uba u angel kata ka liewlong bakhlem
trai, uba ka kyrteng jong u ha ka Hebru
ka long u Abaddon, bad ha ka Grik, u don
ka kyrteng u Apollion.

12 Kata kawei ka jingpynkordit ka la
dep noh: ha khmih, ki dang wan shuh
sa ar ki jingpynkordit hadien.

13 Bad u angel uba hynriew u la pyn-
sawa: te nga la iohsngew ia kawei ka
ktien sawa na kita ki reng jong kata ka
duwan ksiar kaba ha khmat U Blei,
14ka da ong ha uta u angel uba hynriew
uba la don kata ka turoi, To pyllait noh
ia kita ki saw angel ia kiba la khum hajan
kata ka wah kaba khraw ka Iuphratis.
15Te la pyllait noh ia kita ki saw angel,
ia kiba la khreh khnang ia kata ka por
bad ia ka sngi bad ia u bnai bad ia ka
snem, ba kin ioh pyniap noh ia kaba lai
ka bynta jong ki briew. 16Bad ka jingkhein
ki paidiapom shong kulai ki la long ki
arspah hajar ki hajar: nga la iohsngew
kein ia kata ka jingkhein jong ki. 17Te
kumne nga la iohi ia kita ki kulai ha
kata ka jingithuhpaw, bad ia kita kiba

8 : 12 Isa. 13 : 10; Eskl. 32 : 7; Joel 2 : 10, 31; 3 : 15. 9 : 2 Jen. 19 : 28. 9 : 3 Ek. 10 : 12-15.
9 : 4 Eskl. 9 : 4. 9 : 6 Job 3 : 21; Jer. 8 : 3. 9 : 7 Joel 2 : 4. 9 : 8 Joel 1 : 6. 9 : 9 Joel 2 : 5.
9 : 13 Ek. 30 : 1-3.

shong halor jong ki, kiba don ki jingiada
shadem kum ka ding, bad kum ki haia-
kinth, bad kum u kyndok: bad ki khlieh
kita ki kulai ki kum ki khlieh ki sing:
bad na ki shyntur jong ki ka mih ka ding
bad ka tdem bad u kyndok. [18]Da kine
lai tylli ki jingiapthem la pyniap noh ia
kata kaba lai ka bynta jong ki briew, da
kata ka ding, bad da kata ka tdem, bad
da uta u kyndok, kiba la mih noh na kita
ki shyntur jong ki. [19]Naba kata ka bor
jong kita ki kulai ka long ha ka shyntur
jong ki, bad ha ki tdong jong ki: namar
kita ki tdong jong ki ki syriem kum ki
bsein, bad ki don ki khlieh, bad da kita
ki pynsniew.

20 Te kita kiba sah na ki bynriew, ia
kiba ym shym la pyniap noh da kine ki
jingiapthem, kim shym la kylla kaba mut
na kita ki jingleh ki kti jong ki, ba kin
ym mane ia kita ki ksuid, bad ia kita ki
bleithaw kiba da ka ksiar, bad da ka
rupa, bad da ka rnong, bad da u maw,
bad da ka dieng, kibym lah ban iohi,
lymne iohsngew, lymne iaid: [21]bad kim
shym la kylla kaba mut na kita ki jing-
pyniap jong ki, lymne na kata kaba
aiksuid jong ki, lymne na kata ka jing-
iakai kynthei jong ki, lymne na kita ki
jingtuh jong ki.

U angel bad ka kitab barit

10 Bad nga la iohi ia uwei pat u angel
bakhraw bor ba u wan hiar na bneng,
uba la kup da u lyoh; bad u simpyllieng
halor ka khlieh jong u, bad ka khmat
jong u ka la kum ka sngi, bad ki kjat
jong u kum ki rijied ding: [2]bad u don ha
ka kti jong u ka kitab rit ba la plie. Bad u
la buh ia ka kjat kamon jong u halor
ka duriaw, bad ia kadiang halor ka khyn-
dew: [3]bad u la pyrta da ka ktien bajam,
kumba kyrhuh u sing: te mynba u la
pyrta, ki hynñiew ki pyrthat ki la ialap
ia ki ktien sawa jong ki. [4]Te mynba kita
ki hynñiew ki pyrthat ki la ialap, nga la sa
ba ngan sa thoh: hynrei nga la iohsngew
ia ka ktien na bneng kaba ong ha nga,
To pyndait laha ia kita kiei kiei ruh ia
kiba kita ki hynñiew ki pyrthat ki la
ialap, bad to wat thoh ia kita kiei kiei ruh.
[5]Te uta u angel ia uba nga la iohi ba
u da ieng halor kata ka duriaw bad halor
kata ka khyndew, u la rah ia la ka kti
kamon sha bneng, [6]bad u la smai ha uta
uba iai im sha ki bymjukut ki bymjukut,
uba la thaw ia ka bneng bad kiei kiei ruh
kiba ha ka, bad ia ka khyndew bad kiei kiei
ruh kiba ha ka, bad ia ka duriaw bad kiei
kiei ruh kiba ha ka, ba kan ym long ka
jingpyntud shuh: [7]hynrei ha kita ki sngi
kata ka ktien sawa ka jong uta u angel
uba hynñiew, hamar ba un sa pynsawa,
hangta la pyndep noh ia kata ka jingmaian
ka jong U Blei, kumba u la iathuhkhana
babha ha kita ki shakri jong u ki nongia-
thuhlypa.

8 Te kata ka ktien ia kaba nga la
iohsngew na bneng ka la kren pat bad
nga, bad ka la ong, To khie leit, to shim
ia kata ka kitab rit ba la plie ha ka kti
uta u angel uba ieng halor kata ka duriaw
bad halor kata ka khyndew. [9]Te nga la
leit sha uta u angel, nga da ong ha u,
To ai noh ha nga ia kata ka kitab rit.
Te u la ong ha nga, To shim bad to bam
duh ia ka; te kan pynkthang ia ka kpoh
jong me, hynrei ha ka shyntur jong me
kan long kaba thiang kum ka ngap.
[10]Te nga la shim ia kata ka kitab rit
na ka kti uta u angel, bad nga la bam
duh ia ka; te ka la long ha ka shyntur
jong nga kaba thiang kum ka ngap,
te haba nga la bam ia ka, la pynkthang
noh ia ka kpoh jong nga. [11]Bad u la ong ha
nga, Ka dei ia me ban iathuhlypa pat
shaphang shibun ki paidlang, bad ki
kynja bynriew, bad ki thylliej, bad ki
syiem.

9 : 20 Salm 115 : 4-7; 135 : 15-17; Dan. 5 : 23. 10 : 5-7 Ek. 20 : 11; Dt. 32 : 40; Dan. 12 : 7;
Amos 3 : 7. 10 : 8-10 Eskl. 2 : 8-3 : 3.

Ki ar ngut ki nongiaphla

11 Bad la ai ha nga ia u stew basyriem
kum u dieng; bad don uba la ong, To
ieng, bad to thew ia ka templ U Blei, bad
ia ka duwan, bad ia kita kiba iamane ha
ha: 2hynrei ia ka phyllaw kaba shabar
kata ka templ U Blei men iehnoh noh,
men ym thew ia ka; naba la ai noh ia
ka ha ki Jentil: bad ia ka nongbah kaba
khuid kin iaiuh top jin sawphew ar bnai.
3Bad ngan ai bor ha ki ar ngut ki nongia-
phla jong nga, te kin iathuhlypa shi hajar
arspah hynriew phew sngi, kiba la kup
ki jain khain.
4 Kine ki long kita ki ar tylli ki dieng
olib bad kita ki ar tylli ki dieng pynieng
sharak, kiba ieng ha khmat U Trai jong
ka khyndew. 5Bad lada uno uno ruh u
kwah ban pynsniew ia ki ka ding ka mih
noh na ka shyntur jong ki, bad ka bam
duh ia ki nongshun jong ki: te lada uno
uno ruh u kwah ban pynsniew ia ki,
kumjuh ka dei ban pyniap noh ia uta.
6Kine ki don ka bor ban khang khop
ia ka bneng, ba u slap un ym hap ha ki
sngi kata ka jingiathuhlypa jong ki: bad
ki don ka bor halor ki um ban pynkylla
snam ia ki, bad ban shoh ia ka khyndew
da ki jingiapthem baroh katno katno sien
ruh katba ki iakwah. 7Te ynda ki la ioh
pyndep noh ia kata ka jingphla jong ki,
uta u mrad uba kiew noh na kata ka
liewlong bakhlem trai un pynlong ia ka
jingialehthma bad ki, bad un jop thiaw ia
ki, bad un pyniap noh ia ki. 8Bad ki
metiap jong ki kin shu sah ha ka lynti
bah kata ka shnong kaba khraw, ia kaba
la khot *ha ka jingmut* bakynja mynsiem,
ka Sodom bad ka Ijipt; hangta ruh la
sahnarphna ia U Trai jong ki. 9Te kiba
na kita ki paidlang bad ki jaid bad ki
thylliej bad ki kynja bynriew kin iakhmih
ia kita ki metiap jong ki lai sngi shiteng,
bad kin ym shah ban buh ia kita ki
metiap jong ki ha ki jingtep. 10Bad
kita kiba iashong halor kata ka khyndew
kin iakmen halor jong ki, bad kin ialeh
biria, bad kin iaphah lam ia ki jingai
sngewbha paralok hi; naba kine ki ar
ngut ki nongiathuhlypa ki la iapynkordit
ia kita kiba iashong halor ka khyndew.
11Te hadien kita ki lai sngi shiteng,
U Mynsiem ka jingim na U Blei u la
leit bsut ha ki, bad ki la ieng joit da ki
kjat jong ki; te ka jingsheptieng bakhraw
ka la ngat ha kita kiba la khmih ia ki.
12Bad ki la iohsngew ia ka ktien bajam
na bneng kaba ong ha ki, To wan kiew
shane. Te ki la ialeit kiew noh sha bneng
ha u lyoh; bad kita ki nongshun jong ki ki
la iakhmih ia ki. 13Bad ha kata kajuh ka
por ka la long ka jingkhynñiuh jumai
bakhraw, te kaba shiphew ka bynta na
kata ka nongbah ka la kyllon khram; bad
la pyniap noh ha kata ka jingkhynñiuh
jumai hynñiew hajar ki briew: te kita
kiba sah ki la iasheptieng eh, bad ki la
ia ai burom ha U Blei ka bneng.
14 Kata ka jingpynkordit kaba ar ka
la wai noh: ha khmih kata ka jingpyn-
kordit kaba lai ka wan kloi.

Ka turoi kaba hynñiew

15 Bad u angel uba hynñiew u la
pynsawa; bad ki la long ki ktien bajam
ha bneng kiba ong, Kata ka hima ka jong
ka pyrthei ka la jia long ka jong U Trai
jong ngi, bad U Khrist jong u: te un syn-
shar kein sha ki bymjukut ki bymjukut.
16Bad kita ki arphewsaw ngut ki tymmen
basan, kiba shong ha khmat U Blei halor
ki khet jong ki, ki la dem da pyllup
bad ki la iamane dem ia U Blei. 17ki da
ong, Ngi ianguh ia me, ko Trai uba U
Blei Badonbor baroh, uba long bad uba
la ju long: naba me la shimti ia la ka bor
kaba khraw, bad me la synshar. 18Te ki la
khih bitar lep kita ki kynja bynriew, bad

11 : 1 Eskl. 40 : 3; Sekh. 2 : 1-2. 11 : 2 Lk. 21 : 24. 11 : 4 Sekh. 4 : 3; 11-14. 11 : 6 1 Sm. 17 : 1; Ek. 7 : 17-19; 1 Sml. 4 : 8. 11 : 7 Dan. 7 : 7; Jpw 13 . 5-7; 17 : 8; Dan. 7 : 21. 11 : 8 Isa. 1 : 9-10. 11 : 11 Eskl. 37 : 10. 11 : 12 2 Sm. 2 : 11. 11 : 13 Jpw. 6 : 12; 16 : 18. 11 : 15 Ek. 15 : 18; Dan. 2 : 44; 7 : 14,27. 11 : 18 Salm 2 · 5; 110 : 5; 115 : 13.

kata ka jingbitar jong me ka la jia, bad
kata ka ïa ban bishar ia ki nongiap,
bad ban ai ia ka nong ha ki shakri jong
me, kita ki nongiathuhlypa, bad ha kita
ki riewkhuid, bad ha kita kiba sheptieng
ia ka kyrteng jong me, ki barit barain bad
ki bakhraw batri; bad ban pynjot noh ia
kita kiba pynjot noh ia ka pyrthei.
[19]Te la plie ia ka templ U Blei ha bneng;
bad la iohi ia ka synduk ka jutang jong u
ha kata ka templ jong u; bad la don ki
leilieh, bad ki jingsawa, bad ki pyrthat,
bad ka jingkhynñiuh jumai, bad u phria
bakhraw.

Ka briew bad u iakjakor

12 Bad la iohi ia ka dak khyllah ba-
khraw ha bneng, ka briew kaba la
kup da ka sngi, bad u bnai hapoh ki
kjat jong ka, bad halor ka khlieh jong
ka ka pansngiat da ki khadar ki khlur:
[2]Bad ka la punkhun, bad ka kyang
jam haba ka suh khun, bad haba ka pang
shitom ban kha khun [3]Bad la iohi ia
kawei pat ka dak khyllah ha bneng; bad
ha khmih, u iakjakor basaw uba khraw,
uba don hynniew ki khlieh bad shiphew
ki reng, bad halor kita ki khlieh jong u
hynniew ki pansngiat. [4]Bad ka tdong jong
u ka ring ia kaba lai ka bynta na ki khlur
ka bneng, bad ka la bred noh ia ki sha
ka khyndew: bad uta u iakjakor u la
ieng ha khmat kata ka briew kaban sa
kha khun, khnang ba ynda ka la kha,
un ioh bam duh ia ita i khunlung jong ka.
[5]Te ka la kha ia u khun shynrang, uban sa
synshar ia ki kynja bynriew baroh da ka
dieng synshar nar: te la rong noh artet ia
ita i khunlung jong ka sha U Blei, bad
sha ka khet jong u. [6]Bad kata ka briew ka
la phet iap sha ka ri khlaw, ha kaba ka don
ka jaka ia kaba la khreh da U Blei,
khnang ba hangta kin ioh iabsa ia ka shi
hajar arspah hynriewphew sngi.

7 Bad ka thma ka la long ha bneng:
U Mikhal bad ki angel jong u ki la
ialehthma ia uta u iakjakor: te uta u
iakjakor ruh bad ki angel jong u ki la
ialehthma: [8]hynrei kim shym la jop,
lymne ia ka jaka jong ki ym shym la shem
shuh ha bneng. [9]Te la shop noh arsut
ia uta u iakjakor bakhraw, uta u
bsein tymmen ia uba la khot u Ksuid,
bad u Soitan, uba shukor ia ka pyrthei
baroh kawei: la shop noh arsut ia u sha
ka khyndew, bad ia kita ki angel jong u la
shop noh arsut lem bad u. [10]Bad nga la
iohsngew ia ka ktien bajam ha bneng,
kaba ong, Mynta la wan jia kata ka jing-
pynim bad kata ka bor, bad kata ka hima
U Blei jong ngi bad kata ka bor synshar
uta U Khrist jong u: naba la shop noh
arsut ia uta u nongmudui ia ki para ba-
ngeit jong ngi, uba shait mudui ia ki ha
khmat U Blei jong ngi mynsngi bad
mynmiet. [11]Hynrei ki la jop noh ma ki ia u
namar kata ka snam jong uta U Khun-
langbrot, bad namar kata ka ktien ka
jingphla jong ki: te kim shym la ieit ia ka
jingim jong ki jin haduh ka jingiap
[12]Naba kumta to iakmen, ko ki bneng,
bad phi kiba shong ha ki. Kordit ia kata
ka khyndew, bad ia ka duriaw! naba uta
u Ksuid u la leit hiar ha phi, uba don ka
jingbitar bakhraw, naba u tip ba u don
tang khyndiat por.

13 Te mynba uta u iakjakor u la iohi
ba la shop arsut ia u sha ka khyndew,
u la beh bein ia kata ka briew kaba la
kha khun shynrang. [14]Te la ai ha kata
ka briew artylli ki thapbniang jong ka
pukni kaba khraw, ba kan da ioh her
noh sha kata ka ri khlaw sha kata ka
jaka jong ka, ha kaba yn bsa ia ka shi ïa,
bad ki ïa, bad ka shiteng ia, na khmat uta
u bsein. [15]Bad uta u bsein u la theh buk
buk na ka shyntur jong u ia ka um kum ka
wah na shadien kata ka briew, khnang ba

11 : 19 Jpw. 8 : 5; 16 : 18, 21. 12 : 3 Dan. 7 : 7. 12 : 4 Dan. 8 : 10. 12 : 5 Isa. 66 : 7; Salm 2 : 9.
12 : 7 Dan. 10 : 13, 21; 12 : 1, Juda 9. 12 : 9 Jen. 3 : 1; Lk 10 : 18. 12 : 10 Job 1 : 9-11; Sekh. 3 : 1.
12 : 14 Dan 7 : 25; 12 : 7

un ioh pynrong noh ia ka da kata ka wah.
16Hynrei kata ka khyndew ka la iarap
ia kata ka briew, te kata ka khyndew ka
la ang ia la ka shyntur, bad ka la nguid noh
khoit ia kata ka wah ia kaba uta u iakja-
kor u la theh buk buk na ka shyntur jong u.
17Te uta u iakjakor u la sngewbitar
lep ia kata ka briew, bad u la leit noh
ban ialehthma bad kita kiba sah na u
symbai jong ka, kita kiba sumar ia ki
hukum U Blei bad kiba bat ia kata ka
jingphla ia U Jisu Khrist. Te u la ieng
halor u shyiap ka duriaw.

Ar tylli ki mrad khlaw

13 Bad nga la iohi ia u mrad khlaw
uba kiew noh na ka duriaw, uba don
hynñiew ki khlieh bad shiphew ki reng,
bad halor kita ki reng jong u shiphew ki
pansngiat, bad halor kita ki khlieh jong
u ki kyrteng ka jingkrenbein Blei. 2Bad
uta u mrad khlaw ia uba nga la iohi, u
la syriem ia u labasa, bad ki kjat jong u
kum *ki kjat* dngiem, bad ka shyntur
jong u kum ka shyntur sing: te uta u
iakjakor u la aiti ha u ia ka bor jong u,
bad ia ka khet jong u, bad ia ka bor
synshar bakhraw. 3Bad nga la iohi ia
kawei na kita ki khlieh jong u kum ia
kaba la pynmong haduh kaban iap:
hynrei la pynkhiah ia kata ka jingmong
iap jong u: te baroh kawei ka pyrthei
ka la sngewphylla ia uta u mrad khlaw.
4Bad ki la iamane dem ia uta u iakjakor
naba u la aiti ia ka bor synshar jong u
ha uta u mrad khlaw: te ki la iamane
dem ia uta u mrad khlaw, ki da ong,
Uei, uba *long* kum uta u mrad khlaw?
uei uba lah ban ialehthma bad u?

5 Te la ai ha u ka shyntur kaba ialap
ia kiei kiei kiba khraw, bad ia ki jing-
kren bein Blei: bad la ai ha u ia ka bor
synshar ban sah jin sawphew ar bnai.
6Te u la ang ia ka shyntur jong u ia
kaban kren bein ia U Blei, ban kren bein
ia ka kyrteng jong u, bad ia ka iing
kyntang jong u, bad ia kita kiba shong
ha bneng. 7Bad la ai bor ha u ban
ialehthma bad kita ki riewkhuid, bad
ban jop noh ia ki: bad la ai ha u ia ka bor
synshar halor ka jaid, bad u paitlang,
bad ka thylliej, bad ka kynja bynriew
baroh. 8Te kita baroh kiba shong halor
ka khyndew kin iamane dem ia u, kiba
ki kyrteng jong ki ym shym la thoh ha
kata ka kitab ka jingim jong uta U Khun
langbrot, ia uba la pyniap la myndang-
long ka pyrthei. 9Lada uno uno ruh u don
ka shkor, to un sngew. 10Lada uno uno
ruh u ialam mraw, u leit noh hi kein sha
ka jinglong mraw: lada uno uno ruh u
pyniap noh da ka waitlam, ka dei ban
pyniap noh ia u da ka waitlam. Hangne
don ka jingiaishah bad ka jingngeit jong
kita ki riewkhuid.

11 Bad nga la iohi ia uwei pat u
mrad khlaw uba kiew noh na kata ka
khyndew: bad u la don artylli ki reng
basyriem kum i khun langbrot, bad u la
kren kum u iakjakor. 12Bad ia kata ka
bor synshar baroh ka jong uta u mrad
khlaw banyngkong u leh ha khmat jong
u, bad u pynbor ia kata ka khyndew bad
ia kita kiba shong ha ka ba kin iamane
dem ia uta u mrad khlaw banyngkong,
ia uba la pynkhiah ia kata ka jingmong
iap jong u. 13Bad u leh ia ki dak khyllah
bakhraw, kat ban pynhiar ia ka ding na
bneng sha ka khyndew ha khmat ki
briew. 14Te u shukor noh ia kita kiba
shong halor kata ka khyndew, da kita
ki dak khyllah ia kiba la ai bor ha u ban
leh ha khmat uta u mrad khlaw; u da
ong ha kita kiba shong halor kata ka
khyndew ba kin thaw dur ia uta u mrad
khlaw, uba la ioh ia kata ka jingmong
da ka waitlam, bad ba la ioh im pynban.
15Bad la ai bor *ha u* ban ai ka myn-
siem ha kata ka dur uta u mrad khlaw,
ba kata ka dur uta u mrad khlaw kan da

13 : 1 Dan. 7 : 3; Jpw. 17 : 3, 7-12. 13 : 2 Dan. 7 : 4-6. 13 : 5-6 Dan. 7 : 8, 25; 11 : 36.
13 : 7 Dan. 7 : 21. 13 : 8 Salm 69 : 28. 13 : 10 Jer. 15 : 2; 43 : 11.

ioh kren ruh, bad ba kan ioh pynlong ba
kat kiban ym mane dem ia kata ka dur
uta u mrad khlaw yn pyniap noh ia
ki. [16]Bad u, pynlong ia ki baroh, ia ki
barit barain ruh bad ki bakhraw batri,
ia kiba riewspah ruh bad kiba duk, ia kiba
laitluid ruh bad ki mraw, ba yn buh ha ki
ia ka dak halor ka kti kajmon jong
ki, lane halor ki shyllangmat jong ki;
[17]bad ba uno uno ruh un ym lah ban
thied lane ban die, hynrei tang uta uba
don kata ka dak, kata ka kyrteng hi uta
u mrad khlaw kein, lane kata ka jing-
khein ka kyrteng jong u. [18]Hangne don
ka jingstad. Uta uba don ka jing-
shemphang, to un khein ia kata ka
jingkhein uta u mrad khlaw; namar ka
long ka jingkhein u briew: bad kata
ka jingkhein jong u ka long, Hynriew
spah hynriewphew hynriew.

Ka jingrwai kiba la siewspah

14 Te nga la iohi, bad ha khmih, U
Khun langbrot u ieng halor u lum
Seion, bad lem bad u ruh shispah
sawphew saw hajar ngut, kiba don kata
ka kyrteng jong u, bad ka kyrteng U Kpa
jong u, ia kaba la thoh halor ki
shyllangmat jong ki. [2]Bad nga la iohsngew
ia ka ktien sawa na bneng, kum ka
jingsawa shibun ki um, bad kum ka
jingsawa u pyrthat bakhraw: bad kata
ka jingsawa kaba nga la iohsngew ka la
long kum ka jingsawa ki nongtem
duitara haba ki iatem ha ki duitara jong
ki. [3]Bad ki iarwai kum ia ka jingrwai
bathymmai ha khmat kata ka khet, bad
ha khmat kita ki saw ki jingthaw baim
bad kita ki tymmen basan; bad uno
uno ruh um lah ban nang kein ia kata ka
jingrwai hynrei tang kita ki shispah
sawphew saw hajar, kita kein ia kiba la
siewspah noh na ka khyndew. [4]Kine ki
long kita ia kiba ym shym la pynbit tngit
bad ki kynthei, namar ki long ki rang-
sotti. Kine ki long kita kiba bud ia uta
U Khun langbrot kat shaba u leit. Ia
kine la siewspah noh napdeng ki briew,
kum u soh nyngkong ha U Blei bad ha
uta U Khun langbrot. [5]Te ha ka shyntur
jong ki ym shym la shem ia kaba arsap;
ki long kiba khlem pop.

Ki lai ngut ki angel

6 Bad nga la iohi ia uwei pat u angel
uba her hapdeng ka bneng, uba don ka
gospel bymjukut ban iathuhkhana ha
kita kiba shong halor kata ka khyndew,
bad ha ka kynja bynriew bad ka jaid
bad ka thylliej bad u paidlang baroh;
[7]bad u ong da ka ktien bajam, To
sheptieng ia U Blei, bad to ai ka burom
ha u; naba la wan ka por ka jingbishar
jong u: bad to phin iamane dem ia uta
uba la thaw ia ka bneng bad ia ka khyn-
dew, bad ia ka duriaw bad ia ki pukri
um.
8 Bad uwei pat u angel, uba ar, u la
bud, u da ong, La kyllon, la kyllon ka
Babilon, kata ka nongbah kaba khraw,
kaba la pyndih ia ki kynja bynriew
baroh na ka wain ka jingkhih bitar ka
jingklim sih jong ka!
9 Bad u angel uba lai u la bud ia ki, u
da ong da ka ktien bajam, Lada uno
uno ruh u mane dem ia uta u mrad
khlaw bad ia ka dur jong u, bad u pdiang
ia kata ka dak halor ka shyllangmat
jong u, lane halor ka kti jong u, [10]uta ruh
un dih na ka wain ka jingbitar lep U Blei,
ia kaba la khreh khlem da pynkhleh ha
kata ka khuri ka jingotshla jong u; bad
yn pynkordit ia u da ka ding bad da u
kyndok ha khmat kita ki angel bakhuid,
bad ha khmat uta U Khun langbrot:
[11]te ka tdem kata ka jingpynkordit ia ki
ka kiew noh sha ki bymjukut ki
bymjukut; bad kim ioh ia kaba shong-
thait mynsngi bad mynmiet, kiba iamane
dem ia uta u mrad khlaw bad ia ka dur

14 : 1 Eskl. 9 : 4; Jpw. 7 : 3. 14 : 5 Seph. 3 : 13. 14 : 8 Isa. 21 : 9; Jer. 51 : 8; Jpw. 18 : 2.
14 : 10 Isa. 51 : 17; Jen. 19 : 24; Eskl. 38 : 22. 14 : 11 Isa. 34 : 10.

jong u, bad jar uba pdiang ia kata ka
dak ka kyrteng jong u.
12 Hangne ka don ka jingiaishah jong
kita ki riewkhuid, kita kiba sumar ia ki
hukum U Blei, bad ia ka jingngeit U Jisu.
13 Bad nga la iohsngew ia ka ktien na
bneng kaba ong, To thoh: Suk kita ki
nongiap kiba iap ha U Trai naduh
mynta: Shisha, ong U Mynsiem, ba kin
ioh shongthait noh na ki jingtrei minot
jong ki; naba kita ki jingleh jong ki ki
iabud ryngkat bad ki.

Ka jingot ha ka khyndew

14 Bad nga la iohi, te ha khmih, u
lyoh balieh; bad halor uta u lyoh u da
shong uba kum U Khun u briew, uba
don halor ka khlieh jong u ka pansngiat
ksiar, bad ha ka kti jong u ka rashi banep.
[15]Bad uwei pat u angel u la wan mih
noh na ka ïing Blei, u da pyrta da
ka ktien bajam ha uta uba shong halor
uta u lyoh, To phah noh ia kata ka rashi
jong me, bad to ot; naba kata ka aiom
ban ot ka la wan, naba kata ka jingot ka
khyndew ka la ih rkhiang. [16]Te uta uba
shong halor uta u lyoh u la buh ia kata
ka rashi jong u halor kata ka khyndew;
kumta la ot ia kata ka khyndew.
17 Bad uwei pat u angel u la wan
mih noh na kata ka templ kaba ha bneng,
uba don ma u ruh ka rashi banep.
[18]Bad uwei pat u angel u la wan mih
noh na ka duwan, uba don ka bor
halor ka ding; bad u la pyrta da ka jing-
pyrta bajam ha uta uba don kata ka
rashi kaba nep, u da ong, To phah noh
ia kata ka rashi kaba nep jong me, bad
to lum ia ki rynjup na u dieng soh wain
kata ka khyndew; naba ki soh wain
jong ka ki la ih bha. [19]Te uta u angel u la
buh ia ka rashi jong u ha kata ka khyndew
bad u la kheit ia uta u dieng soh wain jong
kata ka khyndew, bad u la bred *ia ki*
sha ka jingtylliat umsoh kaba khraw jong
ka jingbitar U Blei. [20]Te ia kata ka
jingtylliat um soh la iuh roit shabar
kata ka nongbah, bad ka snam ka la
mih noh na kata ka jingtylliat um soh
haduh ki lakam ki kulai, jin haduh ar spah
mail.

Ki angel bad ki jingiap them kiba khadduh

15 Bad nga la iohi ia kawei pat ka dak
khyllah ha bneng, kaba khraw bad
baiphylla, hynñiew angel kiba don
hynniew ki jingiapthem, *kiba long* kiba
khadduh; naba ha ki la pyndep noh ia
kata ka jingbitar U Blei.
2 Bad nga la iohi kum ia ka duriaw ïit
ia kaba la khleh da ka ding; bad ia kita
kiba la ioh ia ka jingjop thiaw halor uta
u mrad khlaw, bad halor kata ka dur
jong u, bad halor kata ka dak jong u, bad
halor kata ka jingkhein ka kyrteng jong
u, ba ki da ieng kein halor kata ka duriaw
ïit, ki da don ruh ki duitara jong U Blei.
[3]Bad ki iarwai ia ka jingrwai U
Moses u shakri jong U Blei, bad ia ka
jingrwai jong uta U Khun langbrot, ki da
ong, Kiba khraw bad ba iphylla long kita
ki jingleh jong me, Ah U Trai uba U Blei
Badonbor baroh! kiba hok bad ba shisha
kita ki lynti jong me, U Syiem jong kita
ki rta! [4]Uei uban ym tieng burom ia me,
Ah Trai, bad pyndon burom ia ka
kyrteng jong me? naba tang ma me hi uba
khuid. Naba ki kynja bynriew baroh
kin iawan bad kin iamane dem ha khmat
jong me, naba la pynpaw shynna ia ki
jingleh bahok jong me.
5 Bad hadien kine kiei kiei ruh nga la
iohi, bad ha khmih, la plie wang ia ka
templ jong ka tabernakl jong ka jingphla
ha bneng; [6]bad kita ki hynñiew angel
kiba don kita ki hynñiew ki jingiapthem,
ki la iawan mih noh na kata ka templ,
kiba la kup ia ka jain linen kaba khuid
bad kaba tyngshain, bad kiba la panpoh
ha la ki shadem da ki jingpanpoh ksiar.

14 : 14 Dan. 7 : 13. 14 : 15 Joel 3 : 13. 14 : 20 Jrw. Sng. 1 : 15; Jpw. 19 : 15; Isa. 63 : 3.
15 : 3 Ek. 15 : 1. 15 : 4 Jer. 10 : 7; Salm 86 : 9. 15 : 5 Ek. 38 : 21.

[7]Bad uwei na kita ki jingthaw baim u
la ai ha kita ki hynñiew angel hynñiew
ki pliang ksiar badap da ka jingbitar U
Blei, uba im sha ki bymjukut ki bym-
jukut.[8]Te la pyndap ia kata ka templ da
ka tdem na ka burom U Blei, bad na ka
bor bah jong u; te uno uno ruh um lah ban
leit bsut sha kata ka templ, tadynda la
pyndep ia kita ki hynñiew ki jingiapthem
jong kita ki hynñiew angel.

Ki pliang ka jingbitar U Blei

16 Bad nga la iohsngew ia ka ktien
bajam na kata ka templ, kaba ong
ha kita ki hynñiew angel, To khie leit
noh phi, bad to theh noh ia kita ki pliang
ka jingbitar U Blei ha kata ka khyndew.
2 Te uba nyngkong u la leit noh, bad
u la theh noh ia ka pliang jong u halor
kata ka khyndew; bad la long ka tohjaw
basniew bad bashitom eh halor kita ki
briew kiba don ka dak uta u mrad khlaw,
bad kiba iamane dem ia ka dur jong u.
3 Bad uta uba ar u la theh noh ia ka
pliang jong u sha kata ka duriaw; te ka la
kylla long kum ka snam jong uba iap;
bad ka mynsiem baim baroh ha kata ka
duriaw ka la iap noh.
4 Bad uta uba lai u la theh noh ia ka
pliang jong u sha kita ki wah bad sha
kita ki pukri um; te ki la kylla long ka
snam. [5]Bad nga la iohsngew ia uta u
angel kita ki um ba u ong, Me long uba
hok, uba long bad uba la long, me Uba
khuid, naba me la kut bishar kumne:
[6]naba ki la iapynmih noh ia ka snam
ki riewkhuid bad ki nongiathuhlypa, te
me la ai ha ki ka snam ban dih: namar
ki la kop hi *kumta*. [7]Bad nga la iohsngew
na kata ka duwan kaba ong, Shisha, ko
Trai uba U Blei Badonbor baroh, kiba
shisha bad kiba hok long kita ki jingkut
bishar jong me.
8 Bad uta uba saw u la theh noh ia ka
pliang jong u halor ka sngi; te la ai bor
ha ka ban pynshit tyrha ia ki briew da
ka ding. [9]Kumta kein la pynshit tyrha ia
ki briew da ka jingshit kaba khraw: te ki
la iakren bein ia ka kyrteng jong uta U
Blei uba don ka bor halor kine ki jingiap
them; te kim shym la kylla kaba mut ban
ai burom ha u.
10 Bad uta uba san u la theh noh ia ka
pliang jong u halor ka khet jong uta u
mrad khlaw; te la pyndum noh ia ka
hima jong u; te ki la dait ia la ki thylliej
namar kata ka jingkordit, [11]bad ki la
iakren bein ia U Blei ka bneng namar kita
ki jingkordit jong ki bad kita ki tohjaw
jong ki; te kim shym la kylla kaba mut na
ki jingleh jong ki.
12 Bad uta uba hynriew u la theh
noh ia ka pliang jong u halor kata ka wah
bakhraw, ka Iuphratis; te ka um jong ka
ka la rngad noh, ba yn ioh khreh ia ka
lynti bah ia ki syiem kiba na mihngi.
[13]Bad nga la iohi lai tylli ki mynsiem
bymkhuid kum ki jakoid *kiba mih* na ka
shyntur uta u iakjakor, bad na ka shyntur
uta u mrad khlaw, bad na ka shyntur uta
u nongiathuhlypa balamler; [14]namar ki
long ki mynsiem ki ksuid kiba leh ia ki
dak khyllah; kiba leit mih noh sha kita
ki syiem jong kata ka pyrthei baroh
kawei, ban ialum lang ia ki sha kata ka
thma jong kata ka sngi kaba khraw U
Blei Uba donbor baroh. [15](Ha khmih nga
wan kum u nongtuh. Suk uta uba sharai,
bad uba ri noh ia la ki jainkup, ioh ba
un iaid lyngkhuid, bad ba kin iohi ia ka
jinglehrain jong u.) [16]Te ki ialum lang ia
ki sha kata ka jaka ia kaba la khot ha ka
Hebru, ka Armagedon.
17 Bad uta uba hynñiew u la theh noh
ia ka pliang jong u sha ka suin bneng; te
ka la wan mih noh ka ktien bajam na
kata ka templ, na kata ka khet, ka da
ong, La pyndep! [18]Te la don ki leilieh, bad

15 : 8 Ek. 40 : 34; 1 Sm. 8 : 10-11; 2 Khr. 5 : 13-14; Isa. 6 : 4. 16 : 2 Ek. 9 : 10. 16 : 4 Ek. 7 : 17-21; Salm 78 : 44. 16 : 10 Ek. 10 : 21. 16 : 12 Isa. 11 : 15. 16 : 15 Mt. 24 : 43-44; Lk. 12 : 39-40; Jpw. 3 : 3. 16 : 16 2 Sm. 23 : 29; Sekh. 12 : 11. 16 : 18 Jpw. 8 : 5; 11 : 13, 19.

ki jingsawa, bad ki pyrthat; bad la don ka
jingkhynñiuh jumai bakhraw, kat kata
kam ju la long naduh ba la long ki briew
ha ka khyndew, ka jingkhynñiuh jumai
bajur eh katta katta, bad kaba khraw
katta katta. [19]Te la pynbynta lai bynta
ia kata ka nongbah kaba khraw, bad kita
ki nongbah jong ki kynja bynriew ki la
kyllon: bad la kynmaw ia ka Babilon kaba
khraw ha khmat U Blei, ban ai dih ha
ka ia kata ka khuri ka wain ka jingshla ka
jingbitar jong u. [20]Bad kawei pa kawei
ka dewlynnong ka la phet iap noh, bad
ia ki lum ym shym la shem. [21]Bad u phria
bakhraw, kat ka jingthew shi talent, u la
hap na bneng halor ki briew: te ki
briew ki la iakren bein ia U Blei namar
kata ka jingiapthem jong u phria: naba
kata ka jingiapthem jong u ka la long
kaba khraw eh.

Ka nuti bakhraw

17 Te la wan uwei na kita ki hynñiew
angel kiba la don kita ki hynñiew
pliang, bad u la kren bad nga, u da ong,
To ale shane, ngan pyni ha me ia ka
jingpynrem ia kata ka nuti kaba khraw
kaba shong halor shibun ki um; [2]bad ka
kita ki syiem jong ka khyndew ki la
iaklim sih, bad la pynbuaid ia kita kiba
shong ha ka khyndew da ka wain kata
ka jingklim sih jong ka. [3]Te u la rah noh
ia nga ha U Mynsiem sha ka ri khlaw:
bad nga la iohi ia ka briew kaba shong
halor u mrad khlaw basaw hain, badap
da ki kyrteng ka jingkrenbein Blei, uba
don hynñiew ki khlieh bad shiphew ki
reng. [4]Bad ia kata ka briew la pynkup
jain basaw bthuh bad basaw hain, bad la
pyndeng ia ka da ka ksiar, bad da u
maw bakordor, bad da ki paila, ka da
bat ia ka khuri ksiar ha ka kti jong ka,
kaba dap da ki jingijli bad ka jing-
bymkhuid kata ka jingklim sih jong ka:,
[5]bad halor ka shyllangmat jong ka *la
don* ka kyrteng ia kaba la thoh, Ka
Jingmaian, ka Babilon kaba khraw, ka
kmie kita ki nuti bad kita ki jingijli
jong kata ka khyndew. [6]Bad nga la iohi
ia kata ka briew ba ka buaid da ka snam
jong kita ki riewkhuid, bad da ka snam
kita ki nongphla ba shah iap jong U
Jisu:

Te haba nga la iohi ia ka nga la
sngewphylla da ka jingsngewphylla
bakhraw. [7]Te uta u angel u la ong ha
nga, Hato balei me la sngewphylla? ngan
iathuh ha me ia kata ka jingmaian jong
kata ka briew, bad ka jong uta u mrad
khlaw uba kit ia ka, uba don kita ki
hynñiew ki khlieh bad kita ki shiphew ki
reng. [8]Uta u mrad khlaw ia uba me la
iohi u la long, bad um long shuh: te u
ban sa kiew noh na kata ka liewlong
bakhlem trai, bad u ban leit noh sha ka
jingpynjot. Te kita kiba shong halor kata
ka khyndew kin iasngew kyndit (ia kiba
ki kyrteng jong ki ym shym la thoh ha
kata ka kitab jong ka jingim na myndang-
long ka pyrthei), haba ki iakhmih ia uta
u mrad khlaw kumno ba u la ju long,
bad ba um long shuh, bad ba un sa long.
[9]Hangne *don* ka jingmut kaba don ka
jingstad. Kita ki hynñiew ki khlieh ki
long hynñiew ki lum, ha kiba kata ka
briew ka shong. [10]Bad ki long hynñiew ki
syiem: ki san ngut ki la hap, bad uta uwei
u long, *te* uta uwei pat um pat la wan: bad
ynda u wan ka dei ia u ban sah katto
katne. [11]Te uta u mrad khlaw uba la ju
long, bad um long shuh, uta hi u long
uba phra ruh, bad u long na kita ki
hynñiew: bad u leit noh sha ka jing-
pynjot. [12]Bad kita ki shiphew reng ia kiba
me la iohi, ki long shiphew ki syiem
kibym pat shym la pdiang ia ka hima:
hynrei ki iapdiang ia ka bor kum ki
syiem, ia *tang* shi por, lem bad uta u

16 : 19 Isa. 51 : 17. 16 : 20 Jpw. 6 : 14. 16 : 21 Ek. 9 : 23; Jpw. 11 : 19. 17 : 1 Jer. 51 : 13.
17 : 2 Isa. 23 : 17; Jer. 51 : 7. 17 : 3 Jpw. 13 : 1. 17 : 4 Jer. 51 : 7. 17 : 8 Dan. 7 : 7; Jpw. 11 : 7;
Salm 69 : 28. 17 : 12 Dan. 7 : 24.

mrad khlaw. 13Kine ki iadon kawei ka
jingmut, te ki ia aiti ia ka bor bad ia ka
bor synshar jong ki ha uta u mrad khlaw.
14Kine kin ialehthma bad uta U
Khun langbrot, bad uta U Khun
langbrot un jop noh ia ki, naba u long
U Trai ki trai, bad U Syiem ki syiem:
kumjuh ruh kita kiba don lem bad u,
ia kiba la khot, bad ia kiba la jied bad
kiba iaineh.

15 Te u la ong ha nga, Kita ki um
ia kiba me la iohi, ha kaba kata ka nuti
ka shong, ki long ki paidlang, bad ki
paidbah, bad ki kynja bynriew, bad ki
thylliej. 16Bad kita ki shiphew ki reng ia
kiba me la iohi, bad uta u mrad khlaw,
kine kin iashun ia kata ka nuti, bad kin
iapynlong kaba marwei bad kaba
lyngkhuid ia ka, bad kin iabam duh ia ka
doh jong ka, bad kin iathang duh ia ka
da ka ding. 17Namar U Blei u la buh ha ki
dohnud jong ki ban leh ia ka mon jong
u, bad ban iakut da kawei ka jingmut,
bad ban ia aiti ia ka hima jong ki ha
uta u mrad khlaw, tadynda yn pyndep
noh ia kita ktien U Blei. 18Te kata ka
briew ia kaba me la iohi, ka long kata ka
nongbah kaba khraw kaba synshar halor
kita ki syiem kata ka khyndew.

Ka jingkyllon ka Babilon

18 Te hadien kine kiei kiei ruh nga
la iohi ia uwei pat u angel uba wan
hiar na bneng, uba don ka bor bakhraw:
ba la pynshai ia ka khyndew da ka burom
jong u. 2Bad u la pyrta da ka ktien bajam,
u da ong, La kyllon, la kyllon ka Babilon
kaba khraw, te ka la jia long ka jaka
shong ki ksuid bad ka jaka ri ka mynsiem
bymkhuid baroh, bad ka jaka ri ka sim
bymkhuid bad ba isaitmet baroh. 3Naba
da ka wain ka jingkhih bitar ka jingklim
sih jong ka, la pynkyllon ia ki kynja
bynriew baroh: bad kita ki syiem jong
kata ka khyndew ki la iaklim sih bad ka,
bad ki nongkhaïi jong kata ka khyndew
ki la iaman riewbha da ka bor ka jingleh
pahuh jong ka. 4Te nga la iohsngew ia
kawei pat ka ktien na bneng, ka da ong,
To iamih noh na ka, u paidlang jong nga,
ba phin ym iashang lem bad kita ki pop
jong ka, bad ba phin ym iapdiang na kita
ki jingiapthem jong ka. 5Naba kita ki
pop jong ka ki la iakot haduh ka bneng,
bad U Blei u la kynmaw ia kita ki jingleh
bymman jong ka. 6To phin leh kein *ha
ka* kumba ma ka ruh ka la leh, bad to phin
leh ar shah ha ka, ia kaba ar shah kein,
katba kum kita ki jingleh jong ka: ha
kata ka khuri ia kaba ka la khleh, to
phin khleh ha ka ia kaba ar shah kein.
7Katno katno ba ka la pyndonburom ia
lade, bad ka la im pahuh hai, katta
kein ka jingkordit bad ka jingsngewsih
to phin ai ha ka: naba ka ong ha la ka
dohnud, Nga shong ka syiem, bad ngam
long ka riewkynthei, bad ngan ym da
iohi ia ka jingsngewsih satia. 8Namar
kane, kita ki jingiapthem jong ka kin
iawan ha kawei ka sngi, ka jingiap, bad
ka jingsngewsih, bad ka nemsniew: bad
yn thang duh ia ka da ka ding: naba uba
khraw bor long U Trai uba U Blei uba
bishar ia ka.

9 Te kita ki syiem jong kata ka
khyndew, kiba la iaklim sih bad kiba
la ia im pahuh hai bad ka, kin iaiam,
bad kin ialynñiar lympat na ka bynta
jong ka, ynda kin iakhmih ia ka tdem ka
jingpluh jong ka, 10haba ki ieng na sha
jngai namar kata ka jingsheptieng ia ka
jingkordit jong ka, ki da iaong, Kordit,
kordit, kata ka nongbah kaba khraw,
ka Babilon, kata ka nongbah kaba
donbor! naba ha kaba shi por ka la poi
kata ka jingshitom jong pha.

11 Te ki nongkhaïi jong kata ka
khyndew ki iaiam bad ki iasngewsih

18 : 2 Isa. 21 : 9; Jer. 51 : 8; Jpw. 14 : 8; Isa. 13 : 21; Jer. 50 : 39. 18 : 3 Isa. 23 : 17; Jer. 51 : 7. 18 : 4 Isa. 48 : 20; Jer. 50 : 8; 51 : 6, 45. 18 : 5 Jen. 18 : 20-21; Jer. 51 : 9. 18 : 6 Salm 137 : 8; Jer. 50 : 29. 18 : 7-8 Isa. 47 : 7-9. 18 : 9-10 Eskl. 26 : 16-17. 18 : 11 Eskl. 27 : 31, 36.

namar jong ka, naba ym don ba thied
shuh ia ka jingkhaïi jong ki; 12ia ka
jingkhaii ka ksiar, bad ka rupa, bad u
maw bakordor, bad ki paila, bad ka
jain linen bani, bad ka jain basaw bthuh,
bad ka jain muka, bad ka jain basaw hain,
bad ka dieng baroh baiwbih, bad ka
kynja pliang bniat hati baroh, bad ka
pliang baroh bathaw na ka dieng
bakordor tam, bad ka rnong, bad u nar,
bad u mawlein, 13bad ka sisia, bad ki
musla, bad kiba thang iwbih, bad ka
jingsleh, bad ka jingiwbih, bad ka wain,
bad ka umphniang olib, bad u purew
bani, bad u kew, bad ki masi, bad ki
langbrot, bad ki kulai, bad ki kali, bad
ki mraw, bad ki mynsiem ki briew.
14Te kita ki soh ba ka mynsiem jong
pha ka la thrang ki la leit noh na pha,
bad kita kiei kiei baroh kiba shngiam
bad kiba pahuh hai, ki la iajah noh na
pha, bad da lei lei phan ym shem shuh
ia ki. 15Kita ki nongkhaii ia kine kiei kiei
ruh, ia kiba la pynriewspah na ka, kin
iaieng na sha jngai, namar kaba shep-
tieng ia ka jingkordit jong ka, ki da
iaiam bad ki da iasngewsih: 16bad ki da
ia ong, Kordit, kordit, kata ka nongbah
kaba khraw, ia kaba la pynkup ha ka jain
linen bani bad jain basaw bthuh bad jain
basaw hain, bad ia kaba la pyndeng da ka
ksiar bad da u maw bakordor bad da ki
paila! naba ha kaba shipor la pynduh noh
khoit ia kata ka spah kaba khraw eh
katta katta. 17Te u maji baroh, bad u
paidlang baroh halor kita ki lieng, bad
ki riewlieng, bad kat kiba ioh la ka bam
na ka duriaw, ki la iaieng na sha jngai,
18bad ki la ialynñiar haba ki la iakhmih ia
ka tdem ka jingpluh jong ka, ki da iaong,
Kano *ka nongbah* kaba kum katai ka
nongbah kaba khraw? 19Bad ki la
iakynting ia ka dewmet halor ki khlieh
jong ki, bad ki la iakyang da kaba iam
bad basngewsih, ki da iaong, Kordit,
kordit, kata ka nongbah kaba khraw,
ha kaba la pynriewspah ia kita baroh kiba
don ki lieng ha kata ka duriaw, na jong
kata ka jingkordor jong ka! naba ha
kaba shi por la pynduh noh khoit ia ka.
20To phan leh kmen halor jong ka,
ko ka bneng, bad phi ki riewkhuid, bad
phi ki apostol, bad ki nongiathuhlypa;
naba U Blei u la bishar ia ka jingtian
bishar jong phi halor jong ka.

21 Te uwei u angel uba donbor u la
rah ia u maw kum u maw tylliat ba-
khraw, bad u la pynnoh ia u sha ka
duriaw, u da ong, Kumne da ka bor
kyrthep yn pynnoh ia ka Babilon, kata
ka nongbah kaba khraw, bad da lei lei
yn ym shem shuh ia ka. 22Te ia ka jingsawa
jong ki nongtem duitara, bad jong ki
nongrwai, bad jong ki duhalia, bad
jong ki nongput turoi, da lei lei yn ym
iohsngew shuh ha pha: bad ia u nongkam
stad baroh, la kano kano ka jingkam
stad, da lei lei yn ym shem shuh ha pha:
bad ia ka jingsawa u maw tylliat, da lei
lei yn ym iohsngew shuh ha pha: 23bad
ia ka jingshai ka sharak da lei lei yn ym
pynshai shuh ha pha: bad ia ka jingsawa
u nongleit kurim bad ka nongleit kurim
da lei lei yn ym iohsngew shuh ha pha:
naba kita ki nongkhaii jong pha ki la ju
ialong ki bakhraw batri jong ka khyndew:
naba da kata kaba ai ksuid jong pha la
shukor noh ia ki kynja bynriew baroh.
24Te ha ka la shem ia ka snam jong
ki nongiathuhlypa bad jong ki riewkhuid,
bad ka jong kita baroh ia kiba la pyniap
noh ha ka khyndew.

19 Te hadien kine kiei kiei ruh nga
la iohsngew kum ka ktien bajam u
paidbah byllien ha bneng, ka da ong,
Halleluia! Ka jingpynim, bad ka burom,
bad ka bor, ki long ki jong U Blei jong

18 : 12-13 Eskl. 27 : 12, 13, 22. 18 : 15 Eskl. 27 . 31, 36. 18 : 17 Isa. 23 ; 14; Eskl. 27 : 26-30.
18 : 18 Eskl. 27 : 32. 18 : 19 Eskl. 27 : 30-34. 18 : 20 Dt. 32 : 43, Jer. 51 : 48.
18 : 21 Jer. 51 : 63-64; Eskl. 26 : 21. 18 : 22 Eskl. 26 : 13; Isa. 24 · 8. 18 : 22-23 Jer. 7 : 34; 25 : 10.
18 : 24 Jer. 51 : 49.

ngi! 2 Naba kiba shisha bad kiba hok long
kita ki jingbishar jong u; naba u la
bishar ia kata ka nuti kaba khraw, kaba
la ju pynpyut ia kata ka khyndew da ka
jingleh nuti jong ka, bad u pynhiar
kput ia ka na ka bynta ka snam kita ki
shakri jong u. 3 Bad ki la iaong pat,
Halleuia! Bad ka tdem jong ka te ka
kiew noh sha ki bymjukut ki bymjukut.
4 Bad kita ki arphewsaw ngut ki tymmen
basan bad kita ki saw ki jingthaw baim
ki la iahap dem bad ki la iamane ia U Blei
uba shong halor kata ka khet, ki da iaong,
Amen: Halleluia!

Ka jingkhawai shongkurim
U Khun langbrot

5 Bad ka ktien sawa ka la wan mih
noh na kata ka khet, ka da ong, To
iaroh ia U Blei jong ngi, phi baroh ki
shakri jong u, bad phi kiba sheptieng
ia u, ki barit barain ruh bad ki bakhraw
batri. 6 Bad nga la iohsngew kum ka jing-
sawa u paidbah byllien, bad kum ka
jingsawa shibun ki um, bad kum ka
jingsawa ki pyrthat bajam, ki da ong,
Halleluia! naba U Trai uba U Blei jong
ngi, Uba donbor baroh, u la synshar.
7 To ngin iakmen bad ngin iashad kmen,
bad to ngin ia ai ka burom ha u: naba
ka jingshongkurim U Khum langbrot ka
la jia; bad ka tnga jong u ka la pynkhreh
ia lade. 8 Te la ai ha ka ba kan da ioh
kup ia ka jain linen bani, bakhuid bad
batyngshain: namar kata ka jain linen
bani ka long kein ki jinglehhok jong ki
riewkhuid.

9 Bad u ong ha nga, To thoh: Suk
kita ia kiba la khot sha kata ka jing-
iakhawai miet ka jingshongkurim uta U
Khun langbrot. U ong ruh ha nga, Kine
ki long ki ktien bashisha ki jong U Blei.
10 Te nga la hap dem ha khmat ki kjat
jong u ban mane dem ha u. Te u ong ha
nga, To sumar me, wat leh ia kata! nga
long u para shakri jong me bad jong
kita ki para bangeit jong me kiba bat
ia ka jingphla U Jisu. To mane dem
ia U Blei (namar kata ka jingphla U
Jisu ka long ka mynsiem ka jing-
iathuhlypa).

Uta uba shong halor u kulai balieh

11 Bad nga la iohi ia ka bneng ba
la plie, bad ha khmih ka kulai balieh:
bad ia uta uba shong halor jong ka la
khot Uba iaineh bad Uba shisha, bad
ha ka hok u bishar bad u ialehthma.
12 Te ki khmat jong u ki kum ka thylliej
ka ding, bad halor ka khlieh jong u
don ki pansngiat shibun: u don ruh ka
kyrteng ba la thoh, ia kaba uno uno ruh
um ithuh hynrei tang ma u hi. 13 Bad la
pynkup ia u da ka jainkup ia kaba la
wieh ha ka snam: bad la khot ia ka
kyrteng jong u, U Ktien jong U Blei.
14 Bad kita ki paidiapom kiba ha bneng
ki la iabud ia u halor ki kulai balieh,
kiba la kup da ka jain linen bani, kaba
lieh bad bakhuid. 15 Bad na ka shyntur
jong u ka mih noh ka waitlam banep,
bad da kata ur da shoh ia ki kynja
bynriew: te un synshar ia ki da u dieng
synshar nar: bad u iuh roit ia ka jing-
tylliat um soh ka jingshla ka jong ka
jingbitar U Blei Uba donbor baroh.
16 Bad u don halor ka jainkup, bad
halor ka lbong jong u, ka kyrteng ba la
thoh, U Syiem Ki Syiem Bad U Trai
Ki Trai.

17 Bad nga la iohi ia uwei u angel
uba ieng ha ka sngi: bad u la pyrta da ka
ktien bajam, u da ong ha kita ki sim
baroh kiba her hapdeng ka suin, To ale,
bad to phin ialang sha ka jingiakhawai-
miet kaba khraw jong U Blei; 18 khnang
ba phin ioh bam ia ka doh ki syiem, bad
ia ka doh ki rangbah shihajar, bad ia ka

19 : 2 Dt 32 : 43; 2 Sm. 9 : 7. **19 : 3** Isa. 34 : 10. **19 : 5** Salm 115 : 13. **19 : 6** Eskl. 1 : 24; Salm 93 : 1; 97 : 1; 99 : 1. **19 : 9** Mt. 22 : 2-3. **19 : 11** Eskl. 1 : 1; Salm 96 : 13; Isa. 11 : 4. **19 : 12** Dan. 10 : 6. **19 : 15** Salm 2 : 9; Isa. 63 : 3; Joel 3 : 13; Jpw. 14 : 20. **19 : 17-18** Eskl. 39 : 17-20

doh kiba khlain, bad ia ka doh ki kulai
bad ia ka jong kita kiba shong halor
jong ki, bad ia ka doh ki bynriew baroh,
kiba laitluid ruh bad ki mraw, kiba rit
ruh bad kiba khraw. [19]Bad nga la iohi ia
uta u mrad khlaw, bad ia kita ki syiem
jong ka khyndew, bad ia kita ki paidiapom
jong ki, kiba la iaseng lang ban ialehthma
ia uta uba shong halor kata ka kulai, bad
ia uta u paidiapom jong u. [20]Te la kem
ia uta u mrad khlaw, bad lem bad u ruh
ia uta u nongiathuhlypa balamler uba
la leh ia kita ki dak khyllah ha khmat jong
u, da kiba u la shukor ia kita kiba la
pdiang ia kata ka dak uta u mrad khlaw,
bad ia kita kiba la iamane dem ia kata ka
dur jong u. Ia kine baroh ar la bred im
kein sha kata ka pung ka ding ia kaba
la thang da u kyndok [21]Bad ia kita kiba
sah la pyniap noh da kata ka waitlam
jong uta uba shong halor kata ka kulai,
kata ka waitlam kein kaba mih noh na ka
shyntur jong u : te ia kita ki sim baroh la
pynkdang da ka doh jong ki

Ki shi hajar snem

20 Bad nga la iohi ia u angel ba u wan
hiar na bneng, uba don uta u shabi
kata ka liewlong bakhlem trai bad u kynjri
bakhraw ha ka kti jong u. [2]Bad u la kem ia
uta u iakjakor, ia uta u bsein batymmen, u-
ba long u Ksuid bad u Soitan, bad u la
khum ia u shi hajar snem ; [3]bad u la bred ia
u sha kata ka liewlong bakhlem trai, bad u
la set ia ka, bad u la shon shap ia ka halor
jong u, khnang ba un ym ioh shukor shuh
ia ki kynja bynriew tadynda la pyndep
ia kata ka shi hajar snem ; te hadien kata
kein ka dei ban pyllait noh ia u shi por.
[4]Bad nga la iohi ia ki khet, bad *don*
kiba la shong halor jong ki, bad la ai ka
jingbishar ha ki ; bad *nga la iohi* ia ki
mynsiem jong kita ia kiba la khrai
khlieh na ka bynta kata ka jingphla ia
U Jisu, bad na ka bynta ka ktien U
Blei, bad jar kibym shym la iamane dem
ia uta u mrad khlaw, lymne ia ka dur
jong u, bad kim shym la pdiang ia kata
ka dak halor ka shyllangmat jong ki bad
halor ka kti jong ki : te ki la im, bad ki la
synshar lem bad U Khrist shi hajar
snem. [5]Hynrei kita kiba sah na kita kiba
iap kim shym la im pat tadynda la pyndep
ia kata ka shi hajar snem. Kane ka long
ka jingmihpat kaba nyngkong. [6]Uba suk
bad uba khuid long uta uba don ka
bynta ha kata ka jingmihpat kaba nyng-
kong : halor kine kata ka jingiap kaba ar
kam don bor shuh ; hynrei kin long ki
lyngdoh jong U Blei bad jong U Khrist,
bad kin iasynshar lem bad u shi hajar
snem.

Ka jingshah jop U Soitan

7 Te ynda la pyndep ia kata ka shi-
hajar snem, yn pyllait noh ia uta u
Soitan na ka byndi jong u, [8]bad un leit
mih noh ban shukor ia kita ki kynja
bynriew kiba ha kita ki saw dong ka
pyrthei, ia u Gog bad ia u Magog, ban
pyniaseng lang ia ki sha kata ka thma : ka
jingkhein jong kita ka long kum u shyiap
ka duriaw. [9]Bad ki la ialeit kiew halor ka
pyngkiang ka khyndew, bad ki la iaker
tawiar ia ka jaka shong dara kita ki
riewkhuid, bad ia kata ka nongbah ia
kaba la ieit : te ka ding ka la wan hiar
na U Blei na bneng, bad ka la bam duh
ia ki. [10]Te ia uta u Soitan uba shukor ia
ki la bred kein sha kata ka pung ka
ding bad u kyndok, ha kaba ki don ruh
uta u mrad khlaw bad uta u nong-
iathuhlypa balamler ; bad yn pynkordit
ia ki mynsngi bad mynmiet sha ki bym-
jukut ki bymjukut.

Ka jingbishar kaba khadduh

11 Bad nga la iohi ia ka khet balieh
bakhraw, bad ia uta uba shong halor
jong ka, na khmat jong uba ka khyndew

19 : 20 Jpw. 13 : 1-18. 20 : 2 Jen. 3 : 1. 20 : 4 Dan. 7 : 9, 22. 20 : 8 Eskl. 7 : 2; 38 : 2, 9, 15.
20 : 11-12 Dan. 7 : 9-10.

bad ka bneng ki la iaphet noh: te ia ka
jaka ym shym la shem shuh ia ki. 12Bad
nga la iohi ia kiba iap, kiba rit bad kiba
khraw, ba ki da ieng ha khmat kata ka
khet: bad la plied ia ki kitab: bad la
plied ia kawei pat ka kitab, kaba long
ka *kitab* ka jingim: te la bishar ia kita
kiba iap na kita kiei kiei ruh ia kiba la thoh
ha kita ki kitab, katba kum ki jingleh
jong ki. 13Te ka duriaw ka la aiti noh ia
kiba iap kiba la don ha ka: bad ka Jingiap
bad ka Hades ki la aiti noh ia kita kiba
iap kiba la don ha ki: te la bishar ia uwei
pa uwei baroh katba kum ki jingleh jong
ki. 14Bad ia ka Jingiap bad ka Hades la
bred sha kata ka pung ka ding. Kane
ka long kata ka jingiap kaba ar, kata ka
pung ka ding kein. 15Te jar ia uba ym
shym la shem ba la thoh ha kata ka
kitab ka jingim, la bred ia u sha kata ka
pung ka ding.

Ka Bneng bathymmai bad ka Khyndew bathymmai

21 Bad nga la iohi ia ka bneng bathym-
mai bad ia ka khyndew bathymmai:
namar kata ka bneng banyngkong bad
kata ka khyndew banyngkong ki la leit
noh: bad ka duriaw kam don shuh.
2Bad nga la iohi ia ka nongbah kaba
khuid, ka Jerusalem bathymmai, ba ka
da wan hiar na U Blei na bneng, ia kaba
la khreh kum ka nongleit kurim ia kaba
la pynibha khnang ia u tnga jong ka.
3Bad nga la iohsngew ka ktien bajam
na kata ka khet, ka da ong, Ha khmih,
ka tabernakl U Blei ryngkat bad ki
briew, bad un shong lem bad ki, te
ma ki kin ialong ki paidlang jong u,
bad U Blei hi un long lem bad ki, *bad un
long* U Blei jong ki: 4te U Blei un ñiad noh
ia ka jingjawummat baroh na ki 'khmat
jong ki; bad ka jingiap kan ym long shuh,
lymne ka jingsngewsih, lymne ka jing-
iam, lymne ka jingpang, kan ym long
shuh: kita kiei kiei kiba mynshuwa ki la
leit noh.
5 Te uta uba shong halor kata ka
khet u la ong, Ha khmih, nga thaw
thymmai ia kiei kiei baroh. Bad u ong,
To thoh: naba kine ki ktien ki long kiba
iaineh bad bashisha. 6Bad u la ong ha nga,
La pyndep. Nga long ma nga U Alpha
bad U Omega, uba sdang bad uba kut.
Ha uta uba sliang ngan ai ei na ka jong
kata ka pukri ka um ka jingim. 7Uta uba
jop un ioh ia kiei kiei baroh: bad ngan
long U Blei jong u, bad ma u de un long u
khun jong nga. 8Hynrei ia kita kiba
sheptieng, bad ia kibym ngeit, bad ia
kiba ijli, bad ia kiba pyniap bad ia kiba
kyreit, bad ia kiba ai ksuid, bad ia kiba
mane blei thaw, bad ia kita baroh kiba
lamler, ka bynta jong ki kan long ha kata
ka pung ia kaba thang da ka ding bad da u
kyndok: kaba long kata ka jingiap kaba
ar.

Ka Jerusalem bathymmai

9 Te la wan ha nga uwei na kita ki
hynñiew angel kiba don kita ki hynñiew
pliang, kiba dap da kita ki hynñiew ki
jingiapthem kiba khadduh; bad u la
kren bad nga, u da ong, To ale shane,
ngan pyni ha me ia kata ka nongleit-
kurim, kaba ka tnga uta U Khun lang-
brot. 10Te u la rah noh ia nga ha U
Mynsiem shalor u lum bakhraw bad
bajrong, bad u la kdew ha nga ia kata
ka nongbah kaba khuid, ka Jerusalem
kein, ba ka wan hiar na bneng na U
Blei, 11ka da don ka burom U Blei: ka
jingshai jong ka kaba kum u maw
bakordor tam, kum u maw jasper ba-
sngur eh, kum u mawlein: 12ka da don
ruh ka kynroh bakhraw bad bajrong;
ka da don khadar ki khyrdop, bad ha
kita ki khyrdop khadar ki angel; bad ki

21 : 1 Isa. 65 : 17; 66 : 22; 2 Pet. 3 : 13. **21 : 2** Isa. 52 : 1; Jpw. 3 : 12; Isa. 61 : 10.
21 : 3 Eskl. 37 : 27; Leb. 26 : 11-12. **21 : 4** Isa. 25 : 8; 35 : 10; 65 : 19. **21 : 6** Isa. 55 : 1.
21 : 7 2 Sml. 7 : 14; Salm 89 : 26-27. **21 : 10** Eskl. 40 : 2. **21 : 12-13** Eskl. 48 : 30-35.

kyrteng ia kiba la thoh halor jong ki, kiba
long *ki kyrteng* jong kita ki khadar jaid
ki khun Israel: 13na phang mihngi lai ki
khyrdop: na phang shatei lai ki khyrdop:
na phang shathie lai ki khyrdop; bad na
phang sepngi lai ki khyrdop. 14Bad kata
ka kynroh jong kata ka nongbah ka la
don khadar ki nongrim, bad halor jong
ki ki kyrteng kita ki khadar ngut ki apostol
jong uta U Khun langbrot.

15 Te uta uba kren bad nga u la
don u dieng thew da u stew ksiar ba un
thew ia kata ka nongbah, bad ia kita ki
khyrdop jong ka, bad ia kata ka kynroh
jong ka. 16Bad ia kata ka nongbah la
pynlong kaba sawdong, te ka lynter jong
ka ka long kat ka pyngkiang: bad u la
thew ia kata ka nongbah da uta u stew,
jin khadsan spah mail: ka lynter bad ka
pyngkiang bad ka jingjrong jong ka ki
ialong marryngkat. 17Bad u la thew ia kata
ka kynroh jong ka shispah sawphew saw
pruh, *katba kum* ka jingthew u briew,
kaba long ka jong u angel. 18Bad ka jingtei
ia kata ka kynroh jong ka ka long da u
maw jasper; bad kata ka nongbah ka la
long ka ksiar banylla, kaba kum ka iit
basngur. 19Ia kita ki nongrim kata ka
kynroh jong kata ka nongbah la pynibha
da ki har rukom ki maw kordor. Kata ka
nongrim kaba nyngkong ka la long da u
maw jasper; kata kaba ar, da u sapheiros;
kata kaba lai, da u kalkedon; kata kaba
saw, da u emerald; 20kata kaba san, da u
sardonyks; kata kaba hynriew, da u
sardios; kata kaba hynñiew, da u khyrso-
leit; kata kaba phra, da u beryl; kata
kaba khyndai, da u topas; kata kaba
shiphew, da u khrusoprasos; kata kaba
khadwei, da u hyakinthos; kata kaba
khadar, da u amethyst. 21Bad kita ki
khadar ki khyrdop ki la long khadar ki
paila; kawei kawei kein na kita ki khyrdop
ka la long na u paila tylli: bad ka lynti
bah jong kata ka nongbah ka la long ka
ksiar banylla, kum ka 'iit bashai lyngba.

22 Bad ia ka templ ngam shym la
iohi ha ka: namar U Trai uba U Blei
Uba donbor baroh, bad uta U Khun
langbrot, ki long ka templ jong ka.
23Bad kata ka nongbah kam donkam
ia ka sngi, lymne ia u bnai ban pynshai
ha ka: namar ka burom U Blei ka la
pynshai ia ka, bad ka jingshai jong ka
long uta U Khun langbrot. 24Bad kita ki
kynja bynriew kin iaiaid ha kata ka jing-
shai jong ka: bad ki syiem ka khyndew ki
wallam ia ka burom jong ki sha ka.
25Bad ia kita ki khyrdop jong ka yn
ym khang satia mynsngi (namar ka
miet kan ym long hangta): 26bad kin
wallam ia ka burom bad ia ka jingpyndon
burom jong kita ki kynja bynriew sha ka.
27Bad da lei lei kan ym ioh leit bsut
sha ka kaei kaei ruh kabym khuid, lane
uta uba leh ia ka jingijli bad ka jing-
lamler: hynrei tang kita kein ia kiba la
thoh ha kata ka kitab ka jingim jong uta
U Khun langbrot.

22 Bad u la pyni ha nga ia ka wah
basngur ka um ka jingim, kaba
phyrnai kum u mawlein, kaba mih noh
na ka khet U Blei bad ka jong uta U
Khun langbrot, hapdeng kata ka lynti
bah jong ka. 2Bad ha baroh ar liang jong
kata ka wah la don u dieng ka jingim, uba
sei noh ia ki khadar ki jingseisoh, ha la u
bnai u da sei noh ia kata ka jingseisoh
jong ka: bad ki sla jong uta u dieng ki
long ia kaban pynkhiah ia ki kynja
bynriew. 3Te ka jingtim baroh kan ym
long shuh: bad kata ka khet jong U Blei
bad jong uta U Khun langbrot kan long
ha ka: bad ki shakri jong u kin iashakri
ia u; 4bad kin iohi ia ka khmat jong u:
bad ka kyrteng jong u *kan long* halor ki
shyllangmat jong ki. 5Bad ka miet kan

21 : 15 Eskl. 40 : 3. 21 : 18-21 Isa. 54 : 11-12. 21 : 23 Isa. 60 : 19-20. 21 : 24 Isa. 60 : 3.
21 : 25-26 Isa. 60 : 11. 21 : 27 Isa. 52 : 1; Eskl. 44 : 9. 22 : 1 Eskl. 47 : 1; Sekh. 14 : 8.
22 : 2 Jen. 2 : 9. 22 : 3 Sekh. 14 : 11; Jen. 3 : 17. 22 : 5 Isa. 60 : 19; Dan. 7 : 18.

ym long shuh: te kim donkam ia ka
jingshai ka sharak. lymne ia ka jingshai
ka sngi: naba U Trai uba U Blei un
pynshai ha ki. bad kin synshar sha ki
bymjukut ki bymjukut.

Ka jingwan U Jisu

6 Te u la ong ha nga. Kine ki ktien
ki long kiba iaineh bad bashisha: bad
uta U Trai uba U Blei jong kita ki
mynsiem ki nongiathuhlypa. u la phah
ia u angel jong u ban pyni ha ki shakri
jong u ia kiei kiei ruh kiba dei ban jia long
shen. 7Ha khmih nga wan kloi; suk uta
uba iaisumar ia ki ktien jong ka jing-
iathuhlypa kane ka kitab.

8 Bad ma nga U Ioannis nga long
uta uba la iohsngew bad uba la iohi
ia kine kiei kiei ruh. Te mynba nga la
iohsngew bad nga la iohi, nga la hap
dem ban mane ha khmat ki kjat uta u
angel uba la pyni ha nga ia kine kiei kiei
ruh. 9Te u ong ha nga. To sumar me.
wat leh ia kata! namar nga long u para
shakri jong me bad jong kita ki para
bangeit jong me ki nongiathuhlypa. bad
jong kita kiba iasumar ia ki ktien jong
kane ka kitab: to mane dem ia U Blei.

10 Bad u ong ha nga. To me wat
pyndait laha ia kita ki ktien jong ki
jingiathuhlypa kane ka kitab; naba kata
ka 'ia ka long hajan. 11Uta ubym hok. to
un nang leh bymhok: bad uta uba tngit. to
un nang tngit: bad uta uba hok. to un
nang leh hok: bad uta uba khuid, to un
nang khuid.

12 Ha khmih nga wan kloi: bad ka
nong jong nga ka don lem bad nga. ban
ai nong ha uwei pa uwei baroh kat
kumba long ka jingleh jong u. 13Nga long
ma nga U Alpha bad U Omega, uba
nyngkong bad uba khadduh. uba sdang
bad uba kut.

14 Suk kita kiba la sait ia la ki jainkup.
ba kin ioh ka hok *ban wan* sha uta u
dieng ka jingim. bad kin ioh leit bsut
da kita ki khyrdop sha kata ka nongbah.
15Shabar ki long kita ki ksew. bad kita
kiba ai ksuid. bad kita kiba kyreit bad
kita kiba pyniap. bad kita kiba mane
bleithaw. bad baroh kat kiba ieit bad
ba thaw ia ka lamler.

16 Ma nga U Jisu nga la phah ia u
angel jong nga ban phla ha phi ia kine
kiei kiei ruh na ka bynta kita ki balang:
Nga long ma nga U Thied bad u Khun
u ksiew U Dabid. bad uta U Khlur-step
batyngshain.

17 Te U Mynsiem bad kata ka nong-
leitkurim ki iaong, To wan. Bad uta
uba iohsngew to un ong. To wan. Bad
jar uba sliang. to ai un wan: bad jar
uba mon. to un shim ei ia ka um ka
jingim.

18 Nga phla ha uwei pa uwei baroh
uba iohsngew ia ki ktien jong ka jing-
iathuhlypa kane ka kitab: Lada uei uei
ruh un da pynlang ha kine, U Blei un
pynlang ha uta ia kita ki jingiapthem ia
kiba la thoh ha kane ka kitab: 19te lada
uno uno ruh un shim noh na kita ki ktien
ka kitab jong kane ka jingiathuhlypa.
U Blei un shim noh ia ka bynta jong u na
u dieng ka jingim, bad na kata ka nongbah
kaba khuid, bad na kita kiei kiei ruh ia
kiba la thoh ha kane ka kitab.

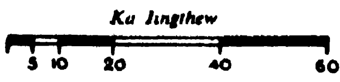
20 Uta uba phla ia kine kiei kiei ruh
u ong, Shisha: nga wan kloi. Amen. to
wan, Trai Jisu.

21 Ka jingaiei ka jong U Jisu Khrist
uba U Trai jong ngi to kan long lem bad
kita ki riewkhuid. Amen.

22 : 11 Dan. 12 : 10. 22 : 12 Isa. 40 : 10; 62 : 11; Salm 28 : 4; Jer. 17 : 10. 22 : 13 Jpw. 1 : 8; Isa. 44 : 6; 48 : 12; Jpw. 1 : 17; 2 : 8. 22 : 14 Jen. 2 : 9; 3 : 22. 22 : 16 Isa. 11 : 1, 10. 22 : 17 Isa. 55 : 1. 22 : 18-19 Dt. 4 : 2; 12 : 32.

Sidon
Lum Lebanon
Sarepta
Lum Hermon
Damaskos
KA DURIAW MEDITERRANIAN
PHOINIKIA
Tyros
Kaisaria Philipi
GALILAIA
Khorasin
Kapern
Bethsaida
Ptolemais
Magdala
Ka Duriaw Galilaia
Lum Karmel
Kana
Gadara
Tiberias
Nasaret
Nain
DEKAPOLIS
Kaisaria
Jordan
SAMARIA
Samaria
Sikhar
Shekem
Joppa
Arimathaia
Lydda
Ephraim
Bethania
Bethel
Emmaus
Jerikho
Jerusalem
PERIA
Shatei
Bethania
Asotos
Bethlehem
JUDIA
Hebron
Gasa
Ka Duriaw Mluh
IDUMIA

Ka ri Palestine ha ka por U Khrist

Ki ri kiba U
Apostol Paul u la
laid

Rom
Ki Lai Ting Ieng
Ka Iew Appios
Putioli
ITALI
DALMATIA
MAKEDONIA
Philipi
Thessaloni
Beria
Samothraki
Tarsos
Assos
Pergamos
Thiatira
Philadelphia
Smyrna
Sardis
Ephesos
Miletos
Kos
Knidos
Rhodos
Nikopolis
Korinth
Athen
Rhejiom
Sairakuis
Shatri
MELITA
BITHYNIA
PONTUS
ASIA
GALATIA
KAPPADOKIA
Antiok
Ikoniom
Lystra
Laodikaia
Kolossai
Troas
Derbi
Attalia
Perga
Patara
Maira
Selukia
Antiok
KRIT
Phoiniks
Lasia
Salmoni
Klauda
KYPROS
Salamis
Paphos
Sidon
Tyros
Damaskos
Ptolemais
Kaisaria
Joppa
Jerusalem
ARABIA
KA DURIAW MEDITERRANIAN
Kyrini
KYRINI
Aleksandria
IJIPT
Ka Jingthew
50 100 200 300

PRINTED BY H. K. MEHTA AT THOMSON PRESS (INDIA) LIMITED,
FARIDABAD, HARYANA, INDIA

